

איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ

דוח תקופתי לשנת 2024

איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ

דוח תקופתי לשנת 2024

תוכן עניינים

פרק א - תיאור עסקי התאגיד

פרק ב - דוח הדירקטוריון

הצהרות (SOX)

פרק ג - דוחות כספיים

פרק ד - פרטים נוספים על התאגיד

פרק ה - נספחים

דוח תקופתי לשנת 2024

שם החברה: איי.די.איי חברה לביטוח בע"מ

מס' חברה ברשם: 513910703

כתובת: אפעל 35, קרית אריה, פתח-תקוה 4951123

טלפון: 03-5654021

פקס: 03-5627257

דואר אלקטרוני: pniot@yashir.co.il

תאריך המאזן: 31.12.2024

תאריך אישור הדוח: 13.3.2025

איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ

מידע הצופה פני עתיד בדוח זה

בדוח זה כללה החברה ביחס לעצמה וביחס לחברות המוחזקות על ידה מידע הצופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. המידע כאמור כולל, בין היתר, תחזיות, מטרות, הערכות ואומדנים המתייחסים לאירועים או עניינים עתידיים. מידע זה הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על מידע הקיים בחברה במועד הדוח, ובכלל זה מידע ציבורי אשר לא ניתנה במסגרתו התחייבות לנכונותו או שלמותו של המידע הכלול בהם, ונכונותו לא נבחנה על ידי הנהלת החברה באופן עצמאי, וכן הערכות של החברה לגבי העתיד לקרות בשוק בו היא פועלת, הערכות לגבי ההתפתחות הכלכלית והעסקית בשווקים בהם פועלת החברה או עתידה לפעול וכוונותיה בהתבסס על ההערכות האמורות. ההתפתחויות בפועל, וכפועל יוצא מכך - התוצאות בפועל שינבעו מפעילות החברה, עשויות להיות שונות באופן מהותי מתוצאות הפעילות המוערכות בהתבסס על המידע הקיים בידי החברה במועד הכנת הדוח (להלן: "מידע צופה פני עתיד"), אשר התממשותם אינה וודאית ואינם בשליטת החברה. לפיכך, על אף שהנהלת החברה מאמינה שציפיותיה, כפי שמופיעות בדוח זה, הן סבירות, הרי שקוראי דוח זה מוזהרים בזאת (להלן: "האזהרה"), כי התוצאות בפועל בעתיד עלולות להיות שונות מאלו שהוצגו במידע צופה פני עתיד המובא בדוח זה. החברה כללה בחלקים שונים של הדוח אזהרה פרטנית וקצרה לגבי מידע צופה פני עתיד ואזהרה כזו יש לקרוא בהתייחס לפירוט המלא המופיע כאן. בנוסף יובהר, כי מידע שנחזה להיות כזה ("לדעת החברה"; להערכת החברה", "למיטב ידיעת החברה" וכיו"ב ניסוחים המשקפים שאין מדובר בעובדה) חלה עליו אזהרה זו במלואה אף אם לא צוינה בצידו הערה מפורשת כאמור. דוח זה כולל תיאור כללי ותמציתי של מוצרי ביטוח וכיסויים ביטוחיים. התנאים המלאים והמחייבים הם התנאים המפורטים בכל פוליסה ו/או חוזה ביטוח לפי העניין. התיאור הינו לצרכי דוח זה בלבד ולא ישמש לצרכי פרשנות הפוליסות. ט.ל.ח.

פרק א - תאור עסקי התאגיד

תוכן עניינים

7-א	חלק א' - פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה		1.
7-א	פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה	1.1	
9-א	תחומי פעילות	1.2	
10-א	השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה	1.3	
10-א	חלוקת דיבידנדים	1.4	
10-א	חלק ב' - תיאור עסקי החברה לפי תחומי פעילות		2.
10-א	תחום ביטוח כללי	2.1	
10-א	תת-תחום פעילות א' - ביטוח רכב חובה	2.1.1	
10-א	מוצרים ושירותים	2.1.1.1	
11-א	הסדרה והסכמים מהותיים לתת התחום	2.1.1.2	
17-א	תחרות	2.1.1.3	
17-א	לקוחות	2.1.1.4	
18-א	תת-תחום פעילות ב' - ביטוח רכב רכוש	2.1.2	
18-א	מוצרים ושירותים	2.1.2.1	
19-א	הסדרה והסכמים מהותיים לתת התחום	2.1.2.2	
24-א	תחרות	2.1.2.3	
25-א	לקוחות	2.1.2.4	
26-א	תת-תחום פעילות ג' - ענפי רכוש אחרים	2.1.3	
26-א	מוצרים ושירותים	2.1.3.1	
27-א	הסדרה והסכמים מהותיים לתת התחום	2.1.3.2	
27-א	תחרות	2.1.3.3	
28-א	לקוחות	2.1.3.4	
29-א	תחום ביטוח חיים	2.2	
29-א	מוצרים ושירותים	2.2.1	
31-א	הסדרה והסכמים מהותיים לתחום	2.2.2	
34-א	תחרות	2.2.3	
34-א	לקוחות	2.2.4	
35-א	תחום ביטוח בריאות	2.3	
35-א	מוצרים ושירותים	2.3.1	
41-א	הסדרה והסכמים מהותיים לתחום	2.3.2	
41-א	תחרות	2.3.3	

42-א	לקוחות	2.3.4	
44-א	3. חלק ג' - מידע נוסף אודות ענפי ביטוח כללי שלא נכללו בתחומי הפעילות		
44-א	כללי	3.1	
44-א	ביטוח חבות מעבידים וצ"ג	3.2	
44-א	מגבלות חקיקה, תקינה, ואילוצים אחרים	3.3	
45-א	4. חלק ד' - מידע נוסף ברמת כלל החברה		
45-א	מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה	4.1	
46-א	אסדרה בנושא הון החברה ועתודות	4.1.1	
47-א	אסדרה בנושא חשבונאות	4.1.2	
48-א	אסדרה בנושא ממשל תאגידי	4.1.3	
49-א	אסדרה בנושא פרטיות	4.1.4	
49-א	אסדרה בנושא השקעות	4.1.5	
50-א	אסדרה בנושא סיכונים	4.1.6	
50-א	אסדרה שונות	4.1.7	
52-א	חסמי כניסה ויציאה	4.2	
53-א	גורמי הצלחה קריטיים	4.3	
54-א	השקעות	4.4	
56-א	ביטוח משנה	4.5	
62-א	הון אנושי	4.6	
69-א	שיווק והפצה	4.7	
72-א	ספקים ונותני שירותים	4.8	
73-א	רכוש קבוע	4.9	
74-א	עונתיות	4.10	
74-א	נכסים בלתי מוחשיים	4.11	
75-א	גורמי סיכון	4.12	
77-א	הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה	4.13	
79-א	תחזיות אחרות והערכות לגבי עסקי החברה	4.14	
80-א	5. חלק ה' – היבטי ממשל תאגידי		
80-א	דירקטורים חיצוניים	5.1	
80-א	מבקרת פנים	5.2	
82-א	רואה חשבון מבקר	5.3	
82-א	אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי והגילוי	5.4	

פרק א' - תיאור עסקי התאגיד

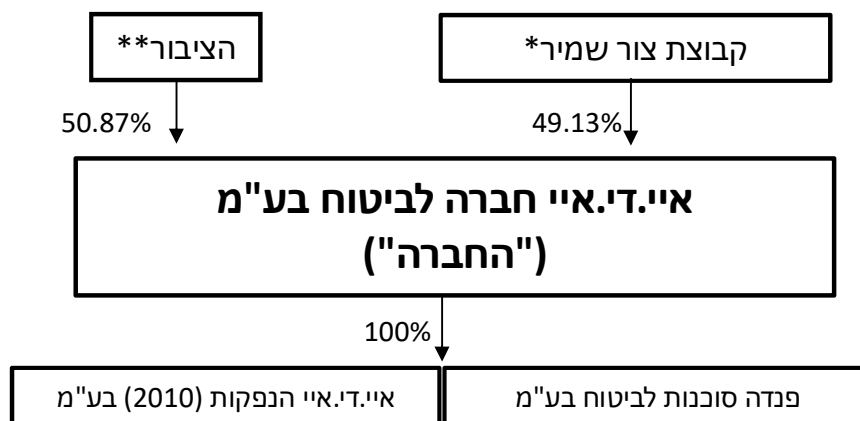
1. חלק א' - פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה

1.1. פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה

החברה פעילה בעסקי הביטוח בישראל (ביטוח כללי, ביטוח חיים וביטוח בריאות). החברה מקיימת, כחלק מהתפיסה האסטרטגית שלה, קשר ישיר עם לקוחותיה הקיימים והפוטנציאליים, ללא תיווך של סוכני ביטוח, וזאת במגוון ערוצי תקשורת: מדוברת (טלפון) וכתובה, וכן באופן דיגיטלי – באמצעות האינטרנט, לרבות באמצעות מכשיר חכם נייד, מסרונים, ווטסאפ, דואר אלקטרוני, וגם באפליקציה. החברה פועלת באמצעות מספר מותגי ביטוח במסגרת קטגורית הביטוח הישיר (ביטוח ישיר (הקש על ה-5) ו-9 ביטוח (שהחליף את מותג 9 מליון)). תמהיל עסקי הביטוח של החברה משתנה בהתמדה והחברה מרחיבה את פעילותה בכל תחומי פעילותה ובכך מגוונת את מקורות ותמהיל הכנסותיה. שיווק מוצרי החברה נעשה באמצעות פרסום כללי לציבור ובאמצעות שיתופי פעולה עם גורמים עסקיים במשק. בעקבות שינוי רגולציה, הפסיקה החברה לשווק את מוצרי הבריאות מסוג 'הוצאות רפואיות' (ניתוחים, תרופות, השתלות, אמבולטורי) בסוף ספטמבר 2023, וחזרה בהדרגה לשווקם רק בראשית שנת 2024, בעקבות אישור רשות הפיקוח את המוצרים, בהתאם להסדרה העדכנית (ראו לעניין זה בסעיף 2.3 להלן). לקראת תום שנת הדוח החלה החברה לבחון אפשרות כניסה לפעילות בענף ערבויות חוק מכר וערבויות נלוות, לרבות באמצעות התקשרות בהסכמי שיתוף פעולה. החברה אינה יכולה בשלב זה להעריך את השפעת פעילות זו על עסקיה.

החברה, במתכונתה הנוכחית, התאגדה כחברה בערבון מוגבל ביום 27 בדצמבר 2006 והחלה לפעול כחברת ביטוח במהלך שנת 2008, וזאת בעקבות צו פיצול שניתן על ידי ביהמ"ש ובהתאם לרישיון מבטח שקיבלה באותה עת מרשות שוק ההון ביטוח וחסכון (להלן: "רשות הפיקוח" או "הפיקוח"). לפני צו הפיצול פעלה החברה במסגרת חברת האם דהיום, ישיר איי.די.איי. אחזקות בע"מ (להלן: "ישיר אחזקות"), וזאת החל משנת 1994.

מאז 13 באוגוסט 2013, בעקבות הצעת מכר לציבור, החברה היא תאגיד מדווח וחברה ציבורית. כיום, מוחזקות מניותיה ברובן על ידי הציבור, והיתרה, למיטב ידיעת החברה, על ידי חברות בת פרטיות בשליטתה של צור שמיר אחזקות בע"מ, חברה ציבורית שניירות ערך שלה רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ (להלן: "הבורסה" ו-"צור שמיר", בהתאמה), ועל ידי בעלי עניין אחרים כמפורט להלן. נכון לתאריך אישור הדוחות - מבנה ההחזקות בחברה הוא כמוצג להלן:

* ההחזקה בפועל היא באמצעות חברות בנות פרטיות שבשליטתה של צור שמיר, כמפורט בסעיפים 7 ו-9 לפרק ד' של הדוחות התקופתיים. שיעור ההחזקה של צור שמיר בתרשים דלעיל כולל גם החזקה בשיעור כולל של כ-0.37% מהון המניות וזכויות ההצבעה בחברה שבידי בעלי שליטה בצור שמיר.

** הציבור כולל גוף מוסדי שהינו בעל עניין. מעבר לשיעורים האמורים בתרשים דלעיל, שיעור של 0.03% מהון המניות וזכויות ההצבעה בחברה מוחזק בידי יו"ר דירקטוריון צור שמיר ושיעור של 0.02% מהון המניות וזכויות ההצבעה בחברה מוחזק בידי מנכ"ל החברה.

בידי החברה קיימות חברות מוחזקות בבעלותה ושליטתה המלאה, כמפורט להלן:

איי.די.איי. הנפקות (2010) בע"מ (להלן: "חברת הנפקות") – הוקמה על ידי החברה ביום 15 באוגוסט 2010 לצורך גיוס מקורות בישראל עבור החברה באמצעות הנפקת כתבי התחייבות ו/או אגרות חוב ו/או שטרי הון, שתמורתם מופקדת בחברה לשימושה על-פי שיקוליה ועל אחריותה, והחברה ערבה לפירעונם. לפירוט אודות תעודות ההתחייבות של חברת הנפקות, נכון לתאריך המאזן, ראו באור 24 לדוחות הכספיים (המהווים את פרק ג' של הדוחות התקופתיים).

פנדה סוכנות לביטוח בע"מ (להלן: "הסוכנות") – נרכשה על ידי החברה מבעליה הקודמים ביום 1 במרס 2023 והחלה לפעול תחת בעלות החברה במחצית השניה של שנת 2023, לאחר השלמת כל התנאים המתלים ובכלל זה אישור רשות שוק ההון, שהתקבל ביום 22 במאי 2023.

1.2. תחומי פעילות

החברה פועלת בישראל בעסקי הביטוח בשלושה תחומים מרכזיים כמפורט להלן:

1.2.1. תחום עסקי ביטוח כללי

בביטוח כללי עוסקת החברה בתת-התחומים הבאים:

- תת-תחום פעילות א' - ביטוח רכב חובה. לפירוט ראו סעיף [2.1.1](#) להלן.
- תת-תחום פעילות ב' - ביטוח רכב רכוש. לפירוט ראו סעיף [0](#) להלן.
- תת-תחום פעילות ג' - ענפי רכוש ואחרים. לפירוט ראו סעיף [2.1.3](#) להלן.

תוצאות תתי-תחום אלה נכללות בדוחות רווח והפסד מעסקי ביטוח כללי. החברה עוסקת בענפים נוספים בתחום הביטוח הכללי, אך רק במסגרת הכיסוי הביטוחי בענפי רכוש ורכב רכוש וכנלווים להם, כמפורט בסעיפים [1.2.4](#) ו-[3](#) להלן. בהמשך לאמור בסעיף 1.1 לעיל, החברה מתכוונת לפנות לרשות הפיקוח, לאחר שנת הדוח, על מנת לקבל אישור לפעול בענף ערבויות חוק מכר ואולי אף ערבויות נוספות.

1.2.2. תחום עסקי ביטוח חיים וחסכון

בתחום פעילות זה כלולים ביטוחי חיים וחסכון (לרבות נכות ומוות מתאונה ששווקו בעבר כנלווה לריסק), אובדן כושר עבודה, ופוליסת חסכון¹. במסגרת תחום זה משווקת החברה ביטוחי ריסק וחסכון לפרט, הכל כמפורט בסעיף [2.2](#) להלן. תוצאות תחום פעילות זה מוצגות כמגזר אחד.

1.2.3. תחום עסקי ביטוח בריאות

בתחום פעילות זה כלולים ביטוחי בריאות מסוגים שונים (הוצאות רפואיות, תאונות אישיות ומחלות קשות)² וכן ביטוח נסיעות לחו"ל, הכל כמפורט בסעיף [2.3](#) להלן.

1.2.4. עסקי ביטוח שאינם מהווים תחום פעילות, ומידע נוסף

תחומי הפעילות שפורטו בסעיפים [1.2.1-1.2.3](#) לעיל מהווים כ-99% מפעילות החברה מבחינת הכנסות וכ-92% מבחינת רווחים. לחברה קיימים מוצרים נוספים בעסקי הביטוח הכללי (ביטוחי חבויות הנלווים לביטוחי הרכוש), אשר אינם מהווים תחום פעילות מהותי. למידע אודות הענפים שלא נכללו בתחומי הפעילות - ראו סעיף [3](#) להלן.

¹ לגבי מוות ונכות מתאונה כנלווה לריסק; מוצרי אובדן כושר עבודה; וחסכון ארוך טווח – החברה אינה משווקת אותם עוד, כמובהר בסעיף [2.2.1](#) להלן. החברה ממשיכה לשווק 'פוליסת חסכון' לפרט.

² לגבי מוצר תאונות אישיות ומוצרי 'הוצאות רפואיות', ראו בסעיף [2.3.2](#) להלן, את ההסתייגויות בעניין שיווקם.

1.3. השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה**1.3.1. הון המניות הרשום של החברה**

נכון לתאריך המאזן ולתאריך פרסום הדוח, הון המניות הרשום של החברה הינו 500,000,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת.

1.3.2. הון המניות המונפק והנפרע

נכון לתאריך המאזן הון המניות המונפק והנפרע של החברה עמד על 14,725,945 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת. נכון לתאריך פרסום הדוח הוא עומד על 14,730,753 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת.

1.3.3. התפתחויות בהון החברה בשנתיים האחרונות ועסקאות במניותיה מחוץ לבורסה

לא חלו שינויים בהון המונפק של החברה בשנתיים שקדמו לתאריך המאזן למעט מימוש אופציות שהוענקו לנושאי משרה בחברה למניות (ראו לעניין זה בחלק ד' של הדוחות התקופתיים, סעיף 9), ולא בוצעו השקעות בהון החברה. למיטב ידיעת החברה, גם לא בוצעו עסקאות מהותיות במניותיה על ידי בעלי עניין מחוץ לבורסה.

1.3.4. מחיר המניה

נכון לתאריך המאזן, עמד מחיר מניה של החברה על 128.9 ש"ח.

1.4. חלוקת דיבידנדים

נכון לתאריך המאזן והדוח, לחברה מדיניות דיבידנד לפיה החברה תחלק כדיבידנדים לפחות 50% מרווחיה השנתיים של החברה הראויים לחלוקה, כהגדרתם בסעיף 302 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות"), והכל בכפוף להוראות הדין והמגבלות הרגולטוריות החלות עליה לרבות בקשר עם דרישות ההון, ובכפוף לעמידה ביעד יחס כושר פרעון של 120%. ראו לעניין הון החברה באור 14 לדוחות הכספיים המצורפים.

2. חלק ב' - תיאור עסקי החברה לפי תחומי פעילות**2.1. תחום ביטוח כללי****2.1.1. תת-תחום פעילות א' - ביטוח רכב חובה****2.1.1.1. מוצרים ושירותים**

תת-תחום ביטוח רכב חובה, הנכלל בתחום עסקי ביטוח כללי, מתייחס למוצר יחיד, של ביטוח נזקי גוף שנגרמו כתוצאה מתאונות דרכים. הכיסוי הביטוחי בתחום זה מוסדר באופן ממצה ומקיף בשורה של דברי חקיקה ראשית, חקיקת משנה וחוזרים של רשות הפיקוח. הביטוח מכסה את השימוש ברכב מנועי וזאת בהתאם לחבות החלה על הנוהג ברכב מנועי מכוח חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 (להלן: "חוק הפלת"ד").

פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970 (להלן: "הפקודה") קובעת את חובת הרכישה של כיסוי ביטוחי כאמור, ולאור זאת - הביקוש הכולל בשוק אמור להיות קשיח. עם זאת, לא כל הנהגים אכן מקפידים על רכישתו. הביקוש הקיים מתפזר בין כל המבטחים הפועלים בענף, לרבות 'הפול' (ראו סעיף 2.1.1.2 להלן). נוסח הפוליסה גם הוא נקבע בדיון, במסגרת הוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאי חוזה לביטוח חובה של רכב מנועי), התש"ע-2010 (להלן: "הפוליסה התקנית-חובה"). ראו לגביה בסעיף 2.1.1.2 להלן). נוסח הפוליסה של החברה תואם הוראות אלה ואושר על ידי רשות הפיקוח. הפרמיה בביטוח רכב חובה הינה פרמיה דיפרנציאלית, אך היא מתבססת על רשימה סגורה של פרמטרים שנקבעו על ידי רשות הפיקוח, ובכלל זה נתוני הרכב ונתוני הנהגים. החברה מתמקדת בביטוח רכב פרטי ומסחרי (עד 3.5 טון) ללקוחות פרטיים ולשימוש פרטי, וכן מוכרת ביטוח חובה של חברת 'הפול' (ראו סעיף 2.1.1.2 להלן), ללקוחות שלה המעוניינים בביטוח חובה לרכב דו גלגלי, מבלי שפעולה זו מזכה את החברה בעמלות.

2.1.1.2 הסדרה והסכמים מהותיים לתת-התחום

א. הפקודה והפוליסה התקנית - חובה

כאמור בסעיף 2.1.1.1 לעיל, הפקודה קובעת את החובה לרכוש כיסוי ביטוחי לכיסוי נזקי הגוף עשויים להיגרם למשתמשים בדרך כתוצאה משימוש בכלי רכב מנועי, ומסדירה את אופן הוכחת קיומו של ביטוח חובה בתוקף בפני הרשויות. הפוליסה התקנית-חובה מסדירה את נוסח הפוליסה והוראות שונות בקשר אליה.

ב. חוזר 2016-1-1 "תיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה"

במסגרת חוזר זה, שפורסם ביום 7 בינואר 2016, שינתה רשות הפיקוח את נוסחת תעריף ביטוח החובה של הביטוח השיורי בפול, כך שהיא תהיה דיפרנציאלית, ותתייחס לכל הפרמטרים שניתן לתמחר לפיהם את הביטוח בחברות הביטוח המסחריות. רשות הפיקוח גם קבעה את שיעור ההשפעה של כל פרמטר כזה על התעריף של הביטוח השיורי.

עם פרסום אותו חוזר ומאז ועד היום, נוקטת רשות הפיקוח במדיניות של הכתבת תעריפי ביטוח חובה נמוכים לכל השוק, בהתאם לתקרה המכונה על ידה "תעריף הולם". תקרה זו נגזרת מהתעריף הנמוך שהיא קובעת לביטוח השיורי בפול, והיא אינה מאפשרת לחברה לשווק ביטוח חובה בתעריפים שהחברה מוצאת כמספקים מבחינה אקטוארית. מדיניות זו, שננקטת גם ביחס לפול, מגדילה את ההפסד המועבר ממנו לחברות המסחריות, ובכללן החברה.

ב-1 ביולי 2023 תוקפו חלקית התעריפים בענף, לראשונה מאז רפורמת התעריפים של רשות הפיקוח משנת 2016, לאור מסקנות דוח חברת **מנברא** [שמונתה על ידי רשות הפיקוח לנהל את מאגר המידע הסטטיסטי ולהמליץ לרשות הפיקוח על תעריף הסיכון הענפי - ראו ס"ק I' להלן] מיום 30 בנובמבר 2022 ביחס לתוצאות 2020, ולפיהן יש חוסר של כ-12% בתמחור פרמית הסיכון הענפית לרכב פרטי. עם זאת, התעריפים שאושרו

עדיין אינם מכסים את מלוא הסיכון, כפי שעולה גם מדוחות של חברת **מנברא** ביחס לתוצאות 2021-2022, שפורסמו ביום 31 בדצמבר 2023 וביום 13 ביוני 2024 בהתאמה. גם העדכון הנוסף בתעריף, שפורסם ביום 7 בנובמבר 2024, אינו מכסה את הסיכון.

להערכת החברה³, האיחור הכבד בעדכון תעריפי ביטוח החובה, הן השיורי והן אלה של החברות, כך שהוא עדיין לא מכסה את מלוא הסיכון בפועל, יחד עם הימנעות רשות הפיקוח מלהרחיב את סוגי הפרמטרים של הסיכון שעל בסיסם מורכב התעריף על מנת לייצר דיפרנציאליות עניינית בתעריף - משפיעים לרעה על תוצאות ענף ביטוח חובה בחברה ומביאים אותו לאורך זמן להפסדים ניכרים בשייר וליציאת מבטחי המשנה מתת תחום זה. להערכת החברה, תיקון תעריפי הביטוח השיורי ואישור מהיר של תעריפי החברות בעקבותיו ובהתאם, יכול להקטין את הנזק לחברה ולציבור, אך נדרש להשלים את המהלך ולתקן היבטים נוספים בתעריף, כאמור לעיל.

על אף האמור לעיל, פרסמה רשות הפיקוח, ביום 1 ביוני 2023, טיוטת הצעה להוסיף לתעריף ביטוח חובה 4 פרמטרים, שבהתקיימם - תופחת הפרמיה למבוטח ביחס לתעריף הבסיסי. מדובר בפרמטרים שלא הוצג לגבי מי מהם ביסוס סטטיסטי להיותם מפחיתי סיכון באופן המצדיק הפחתה בפרמיה, וממילא – גם לא את המידה שבה כל פרמטר כזה מפחית את הסיכון ולא את הדרך לקבל מידע מהימן לגבי התקיימות הפרמטר ברכב או מבוטח מסוים. לפיכך, לדעת החברה, ככל שפרמטרים אלה יתוספו לפרמטרים המשפיעים על תעריף ביטוח החובה (שבביטוח אופנועים, מחוייב הפול לעשות בהם שימוש לטובתם הוזלה ואינו יכול להימנע מכך, שכן אצלו כל הפרמטרים בתעריף הם פרמטרי חובה, ולא רשות) מבלי לתקן כלפי מעלה בהתאמה את תעריף הביטוח הבסיסי, יהיה בכך כדי להעמיק את ההפסד של ענף זה.

כמתואר בס"ק ב' ו-ו' להלן⁴, גם החלטת רשות הפיקוח לקבע את שיעור ההעברה מפרמיה לטובת הביטוח הלאומי על ממוצע השוק, במקום לבצע את ההתאמה הדיפרנציאלית הנדרשת מבחינה מהותית, ולהימנע מהעלאת התעריף בעקבות הגדלת שיעור ההעברה לביטוח הלאומי ב-1 בינואר 2025, מייצרת סבסוד צולב בין מבוטחים בחברות שונות, פוגעת גם היא במספיקות הפרמיה, וכמובן - גם בחינוך הציבור לנהיגה בטוחה.

במשך מספר שנים, ועד תום שנת 2020, העבירה החברה את מרבית הסיכון בענף זה למבטחי משנה, אך לאור ההפסדים בתחום, והימנעות רשות הפיקוח מטיפול בנושא, עדכנו מבטחי המשנה את מדיניותם בתחום, וההסכמים איתם, מאז 2021, כיסו את הסיכון בשיעור הולך ופוחת באופן משמעותי, ובשנת הדוח – בשיעור זניח. ההסכם לא חודש לשנת 2025.

³ הקוראים מופנים לאזהרה ביחס למידע צופה פני עתיד המופיעה בעמוד 4 לעיל.

⁴ הקוראים מופנים לאזהרה ביחס למידע צופה פני עתיד המופיעה בעמוד 4 לעיל.

א. ה-'פול'

תקנות ביטוח רכב מנועי (הסדר ביטוח שיורי ומנגנון לקביעת תעריף), התשס"א-2001 (להלן: "תקנות הפול"), הביאו להקמת תאגיד לניהול הסדר ביטוח שיורי (לעיל ולהלן: "הפול"), המנהל את הביטוח המשותף למשתמשים ברכב מנועי, שלא השיגו כיסוי ביטוחי באופן ישיר אצל חברות הביטוח המסחריות בישראל. מסיבה זו, עיקר מבטחי הפול, גם בשנת הדוח, הם אופנועים, אם כי שיעור כלי הרכב שאינם אופנועים ושמבטוחים בפול גדל, מאז שנת 2016 ועד לשנת הדוח, לעומת המצב קודם, ועמד על כ-49% מסך מבטחי הפול בשנת 2023, לעומת כ-20%-25% קודם לכן.⁵ למיטב ידיעת החברה, גם בשנת 2024 המשיך מספר כלי הרכב הפרטיים המבטוח באמצעות הפול, לעומת שנת 2023, לגדול. זאת, ככל הנראה⁶, עקב השינויים שיצרה רשות הפיקוח בתעריף החל משנת 2016 (ראו חוזר 1-1-2016 להלן), ואשר, ככלל, הפחיתו את תעריפי ביטוח החובה בכל השוק והביאו, בין היתר, להסטת נקודת שיווי המשקל בין תעריפי החברות המסחריות לבין תעריפי הפול, כך שהאחרונים נמוכים, לעיתים, מתעריפי הראשונות.

מכוח הוראות תקנות הפול הנ"ל, כפי שתוקנו ביום 1 ביולי 2018, הפול אמור להתנהל באופן שתקרת הגרעון שלו לא תעלה על 8%. בפועל, גם בשנת הדוח, חרג הפול מתקרה זו, ובכל מקרה שיעורו לא נותן ביטוי מספק לכך הפול מבטח כיום כמות גדולה של כלי רכב פרטיים ולא רק אופנועים וכלים מיוחדים אחרים ולכך שמעבר למרכיב הסיכון יש לתביעות אלה גם השפעה על ההוצאות. לפיכך, 'מרכיב ההעמסה' בתעריפי החברות המסחריות, שאמור לכסות את הגרעון של הפול גב-אל-גב, אינו מספיק. היחס בין הפרמיות לבין התביעות בפול בשנת הדוח עשוי בכל זאת להשתפר בשנת הדוח ואילך בשל העיוות שנוצר בכיסוי עלות התביעות בעקבות קביעת שיעור העברה אחיד של פרמיה מצד כל החברות אל הביטוח הלאומי, לטובת כיסוי עלות השיבוב בגין תאונות דרכים שהן גם תאונות עבודה (ראו לעניין זה בס"ק ב' ו-ג' להלן), באופן שהיטיב עם הפול ביחס לחלקו האמיתי בעלות זו (10% העברה מול 18% לערך תרומה לסכום השיבוב) ויצר סבסוד נסתר נוסף של הפסדי הפול דרך הפרמיה שנגבית ממבטחי החברות המסחריות מעבר למרכיב ההעמסה.

הפסדי הפול מכוסים כספית על-ידי כל חברות הביטוח הפועלות בתת-תחום ביטוח רכב חובה, כאשר חלקה של כל חברה נקבע מדי שנה לפי חלקה היחסי בפרמיות בתת התחום. חלקה היחסי של החברה בהפסדי הפול לשנת חיתום 2024, עומד, לפי חישובי הפול, על 8.9%.⁷ בנוסף לכיסוי הפסדי הפול על ידי חברות הביטוח כאמור לעיל, נושאות חברות הביטוח המסחריות, מכוח "צו החציה", בחלק לא מבוטל מהנזקים המכוסים בפוליסות שמפיק הפול (ראו לעניין זה סעיף קטן ה' להלן).

⁵ ראו דוח תקופתי של הפול ליום 31 בדצמבר 2023, עמ' 31 לקובץ, בכתובת: <https://pool.org.il/wp-content/uploads/2024/04/2023-12-31-30-%D7%93%D7%95%D7%97-%D7%94%D7%A4%D7%95%D7%9C-2-1.pdf>

⁶ הקוראים מופנים לאזהרה ביחס למידע צופה פני עתיד המופיעה בעמוד 4 לעיל.

⁷ ראו דוחות כספיים של הפול ליום 30 ביוני 2023, עמ' 4, בכתובת המופיעה בה"ש 3 לעיל.

ב. "קרנית"

ככלל, תפקידה של קרנית (קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים) (לעיל ולהלן: "קרנית") מוגדר בחוק הפלת"ד, והוא - לכסות נזקי גוף בהתאם להוראות חוק הפלת"ד של מי שאינם מכוסים בפוליסת ביטוח חובה - שלא באשמתם. על מנת לממן את פעילות קרנית כאמור לעיל, נקבע בצו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (מימון הקרן), התשס"ב-2002 (להלן בס"ק זה: "הצו"), כי על מבטח לגבות מהמבוטח 1% מדמי הביטוח נטו עבור קרנית. נוסף על כך, ממלאה קרנית גם את התפקידים הבאים:

1) החל מינואר 2010 משמשת קרנית, מכוח תקנות ייעודיות, גם צינור להעברת כספי פרמיה לקופות החולים (באמצעות הביטוח הלאומי), כחלק מההליך שהעביר את עיקר האחריות למימון ההוצאות הרפואיות הכרוכות בתאונות דרכים - לקופות החולים. על פי הצו, כפי שעודכן ביום 10 באוגוסט 2021, שיעור ההעברה הוגדל ל-12.66% מהפרמיה החל מ-1 בינואר 2022.

2) בעקבות שינוי שיטת השיבוב של הביטוח הלאומי מול חברות הביטוח (משיבוב פרטני להעברת שיעור מפרמיה), מועבר אליו השיעור הנדרש באמצעות קרנית, במתכונת דומה לזו שבה זה מבוצע עבור קופות החולים, וזאת - החל מה-1 בינואר 2023. לדעת החברה, שיעור ההעברה נקבע על שיעור גבוה מהדרוש לו היו תעריפי ביטוח החובה מעודכנים במועד ובאופן שמכסה את מלוא הסיכון (ראו הרחבה בסעיף קטן [2](#) להלן)). החל מינואר 2025 יגדל שיעור ההעברה מ-10% ל-10.95% בהתאם להחלטה המקורית בנושא זה (ראו סעיף קטן ו' להלן), מבלי שרשות הפיקוח אישרה העלאת תעריפים מתאימה.

3) לצורך תפקידה, קרנית מרכזת את המידע לגבי הכיסוי הביטוחי של כל כלי הרכב מכל חברות הביטוח ולכן היא מהווה מקור מידע מוסמך בנושא זה לרשויות שונות, ובכלל זה משטרת ישראל.

ג. מאגר מידע לאיתור הונאות בתחום ביטוח רכב חובה ("מאגר ISO")

מכוח תקנות ביטוח רכב מנועי (הקמה וניהול של מאגרי מידע), התשס"ד-2004, הוקם מאגר מידע מרכזי במימון חברות הביטוח (כפי חלקן בתת-התחום), שנועד לרכז מידע סיכוני על כלי רכב ועל נהגים ולאפשר לחברות לתמחר לפיו את הסיכון. בנוסף, נועד המאגר לסייע באיתור הונאות ביטוח, הן בשלב הטיפול בתביעות והן בשלב החיתום, לפני עריכת הפוליסה, על בסיס המידע המעובד במאגר ומועבר לחברות בשלבים אלה. המאגר הוקם ומנוהל עד היום על ידי חברה אמריקאית (באמצעות חברת בת ישראלית שלה בשם ISO Insurance Services Office of Israel Ltd.) (להלן: "המפעיל"), מכוח הסכם שבין המפעיל לבין כל חברות הביטוח הפועלות בתחום, וכן בינו לבין רשות הפיקוח. ההסכם הנוכחי עם המפעיל נכרת ב-14 לאוגוסט 2018, והוא יהיה בתוקף בין 4 ל-10 שנים מתום תקופת ההקמה של המערכת החדשה שנדרשה מהמפעיל (הקמה שהסתיימה ביום 12 במרס 2023) – בכפוף למימוש האופציות שיש לחברות הביטוח.

ד. מאגר מידע סטטיסטי בתחום ביטוח רכב חובה

מאגר זה (לעיל ולהלן: "המאגר הסטטיסטי") מרכז, לפי דרישת רשות הפיקוח, נתוני תביעות מכל חברות הביטוח לשם חישוב תעריף הסיכון בביטוח חובה והפרמטרים הרלוונטיים לחישובו. מנהל המאגר הסטטיסטי

ממונה על ידי רשות הפיקוח ומונחה על ידה. במכרז האחרון שפרסמה הרשות זכתה חברת מנברא בע"מ, שהוקמה על ידי האקטואר עמיעד בן מאיר, וההסכם עימה נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2021. המאגר הסטטיסטי מדווח לרשות הפיקוח את מסקנותיו לגבי עלות הסיכון הטהור בתחום ביטוח החובה, ועל אף שמזה מספר שנים עולה מניתוחי המאגר, שהתעריף המאושר אינו מכסה את הסיכון כנדרש, לרבות בקשר לתמחור הסיכון של רכב חשמלי - נמנעת רשות הפיקוח, כאמור לעיל, מלעדכנו במידה הנדרשת. הדוח האחרון של המאגר, בהתייחס לנתוני 2023 פורסם בסופי בדצמבר 2024.

שני המאגרים הנ"ל הוקמו מכוח הוראת סעיף 11א לפקודה ובהתאם לתקנות ביטוח רכב מנועי (הקמה וניהול של מאגרי מידע), התשס"ד-2004 (להלן: "**תקנות מאגרי מידע**"). החברות פועלות מולם על בסיס חוזרי רשות הפיקוח ונדרשות להעביר מידע למפעיל ולמנהל המאגר הסטטיסטי, ולקבל מהם מידע, לפי העניין.

ה. מערכת סליקה "קל כבד" וצו החציה

צו הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים (הסדרים לחלוקת נטל הפיצויים בין המבטחים), התשס"א-2001 (להלן: "**צו החציה**") ותיקון ביחס אליו, שבוצע במסגרת חוק הפלת"ד, קובעים מנגנון השתתפות בתשלומי תביעות בין חברות הביטוח במקרה שבו מעורבים בתאונה "רכב קל" ו-"רכב כבד" (על בסיס תפיסה שבתאונה מעורבת כזו, נזקי היושבים ברכב ה"קל" מוחמרים בגלל המפגש עם רכב "כבד", שהפגיעה ביושביו קלה לרוב, ושנכון בשל כך לאזן את עלות הנזק בין המבטחים). בנוסף, קובע סעיף 3(ב) לחוק הפלת"ד, כי במצב שבו נפגע הולך רגל בתאונה שבה היו מעורבים מספר כלי רכב, ישאו מבטחי כל כלי הרכב המעורבים בעלות נזקו של הולך הרגל בחלקים שווים.

איגוד חברות הביטוח מפעיל מערכת סליקה שנועדה להעביר תשלומים באופן ממוכן בין מבטחי רכב בהתאם להוראות הדין שפורטו לעיל. הצדדים למערכת הסליקה הם כל המבטחים הפועלים בתחום, למעט 'הפול', והוא חל על תאונות בהן היו מעורבים כלי הרכב המבטחים. להסדר זה ניתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל על-ידי הממונה על רשות התחרות, שהוארך מפעם לפעם (לאחרונה עד ליום 31 באוגוסט 2020, ולאחר מכן, על בסיס 'הערכה עצמית' ושבתוקף מיום 31.8.2020 ועד 31.8.2025, שהאיגוד ביצע בהתאם להנחיות רשות התחרות לגבי הערכה עצמית למיזמים משותפים).

ו. הביטוח הלאומי

הביטוח הלאומי ("**הבט"ל**") זכאי להגיש נגד חברות הביטוח תביעות שיבוב בגין תגמולים ששולמו על ידו לנפגעי תאונות דרכים שהן גם תאונות עבודה, ואשר מכוסות בפוליסות ביטוח רכב חובה שהפיק מבטח, וזאת - מכוח זכות שיבוב שהוענקה לו בסעיף 328 לחוק הביטוח הלאומי (להלן: "**השיבוב**"). סעיף 28 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018, הסמיך את שר האוצר לקבוע בתקנות מנגנון חלופי לגביית השיבוב, כך שבמקום התחשבות פרטנית ביחס לכל מקרה נזק רלוונטי, תבוצע ההתחשבות על דרך של העברת סכום גלובלי מחברות הביטוח לבט"ל ביחס לנזקים שאירעו בשנים 2014-2018, ולגבי העתיד – על דרך של מנגנון התחשבות מראש, הדומה לזה

שקיים בין חברות ביטוח למוסדות רפואיים (ראו סעיף [1.2.1.1.2 ב.1](#)) לעיל), דהיינו - שחברות הביטוח יעבירו שיעור מסויים מהפרמיה שנגבית מהמבוטחים לטובת כיסוי זכויות השיבוב של הביטוח הלאומי, במקום לנהל התחשבנות על בסיס בירור תביעות יחידני. זאת, לאור הניסיון המצטבר, המאפשר להעריך בוודאות גבוהה את שיעור השיבוב מתוך הפרמיה.

משחלף זמן והתקנות לא הותקנו, פתח משרד האוצר בהליך חלופי, הסכמי, עם חברות הביטוח, מכוח ההיתר לכך בחוק ההסדרים. ביום 4 באוגוסט 2021, או בסמוך לכך, נחתמו הסכמים בין הבט"ל לבין כל אחת מחברות הביטוח הפעילות בתחום, לרבות הפול, ולפיהם, ההתחשבנות ביחס לתאונות שאירעו עד ה-31 בדצמבר 2022 תמשיך להתקיים פרטנית כבעבר, למעט העובדה שתקופת ההתיישנות ביחס לנזקים שאירעו בשנים 2014-2016 תוארך בשנה אחת. עם זאת, החברות יעבירו מקדמה כספית לבט"ל בגין השנים 2014-2018, בסך כולל של 1 מיליארד ש"ח, שכנגדה יקוזזו תשלומי שיבוב שיאושרו פרטנית בגין תאונות משנים אלה. מכוח אותו הסכם, החל משנת החיתום שנפתחה ב-1 לינואר 2023 השתנתה שיטת ההתחשבנות, והיא מבוצעת מראש על ידי העברת שיעור מסויים מהפרמיה לבט"ל באמצעות קרנית. השיעור שנקבע – ברמת שוק, לשנות החיתום 2023-2024, הועמד על 10% מהפרמיה, והשיעור לשנת חיתום 2025 ואילך הועמד על 10.95% מהפרמיה. בהתאמה, פעל משרד האוצר לתקן את חוק ההסדרים.

שיעור ההעברה הנ"ל משקף, לדעת משרד האוצר, את שיעור השיבוב הממוצע של הבט"ל מכל הענף בתביעות העבר. בפועל, היו חברות שנשאו בשיעור גבוה יותר בעבר, ואחרות (דוגמת החברה) בשיעור נמוך יותר, בהתאם לתמהיל התביעות אצלן. לפיכך, גבייתו באופן אחיד מכל החברות עלולה לפגוע בתחרות ובציבור, שייאלץ לסבסד את סוג המבוטחים שעלות התביעות בגינם גבוהה יותר (למשל, רוכבי אופנועים שמבוטחים בפול, ונהגי רכבים כבדים ורכבי הסעות). על מנת למנוע עיוות זה, קבעו ההסכם וחוק ההסדרים 2021 שלרשות הפיקוח יש סמכות לקבוע שיעור העברה דיפרנציאלי על פי מפתח, שישקף את הסיכון ושיעור השיבוב שקדמו לשינוי, אך נכון למועד פרסום הדוח, הנחיית רשות הפיקוח היא שהחברות יעבירו שיעור אחיד הזהה לממוצע השוק, ובהתעלם מהשונויות המקוריות שממנה נגזר ממוצע זה ומהנזק האמור.

ביום 7 בינואר 2025, לאחר תאריך הדוח, פורסם דוח של "הועדה לצמצום תאונות עבודה ועדכון גמלת נפגעי עבודה" (ועדה בין משרדית ביחס לבט"ל), במסגרתו מוצע, בין היתר, שהבט"ל יפסיק לשלם על תאונות דרכים שאירעו בדרך לעבודה. להמלצות אלה, ככל שיתקבלו, יש השלכות רחב שונות, אך העיקרית שבהן, ביחס לחברה, היא שנדרש להקטין משמעותית את שיעור ההעברה הנ"ל של הפרמיה לבט"ל, ואולי אף לבטלו כליל, כיוון שהוא משקלל בעיקר תאונות מסוג זה, שישולמו, אם ההמלצה תתקבל, אך ורק על ידי החברות ולפיכך אין הבט"ל זכאי לכיסוי בגינן. ראו לעניין שיבוב ביטוח לאומי גם בבאור 35(2)ה(4) לדוחות הכספיים המצורפים.

2.1.1.3. תחרות

לפי פרסומי רשות הפיקוח⁸, בענף ביטוח רכב חובה פועלות 14 חברות ביטוח מסחריות וכן הפול וקרנית. כל חברות הביטוח הפועלות בישראל בתחום זה הן מתחרות של החברה, והחל משנת 2016 - גם הפול - לאור השינוי שעשתה רשות הפיקוח בהסדרה ובתעריפים, כמתואר בסעיף [2.1.1.2 א](#)) לעיל. על אף שרכישת הביטוח היא חובה מכוח פקודת ביטוח מנועי, בפועל לא כל כלי הרכב מבוטחים בביטוח חובה, אך אלה הרוכשים אותו עושים זאת מאחד מ-15 המבטחים הפעילים בענף זה. לפי פרסומי רשות הפיקוח⁹, חלקה של החברה בענף, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024, עמד על כ-10.52% מכלל דמי הביטוח ברוטו בתחום זה בישראל. יודגש, כי החברה מתמקדת בתת תחום זה בלקוחות פרטיים בעיקר ובכלי רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון בלבד.

הכיסוי הביטוחי בתחום זה אחיד, ועל אף שיש שוני בתעריפי החברות, הנחיות רשות הפיקוח בתחום זה מונעות כיסוי כספי הולם של הסיכון. מרבית הלקוחות נוטים לרכוש את ביטוח החובה וביטוח הרכוש לרכבם באותה חברה, ולכן הם נוטים לבחון את המחירים והשירותים ביחס לשני המוצרים, יחדיו. התחרות לפיכך מבוססת רק חלקית על התעריף והשירות במוצר זה כשלעצמו.

בהתאם לנתוני רשות הפיקוח¹⁰, חלה בענף ביטוח רכב חובה עליה בשיעור של כ-13% בהיקף דמי ביטוח ברוטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 לעומת התקופה המקבילה אשתקד. באותה תקופה נרשם בחברה גידול של כ-30.4% בהיקף דמי ביטוח ברוטו בהשוואה לתקופה מקבילה. למידע נוסף ראו גם סעיף [4.7](#) להלן בדבר שיווק והפצה של כלל עסקי החברה, הכוללים גם התייחסות מפורטת לנושא התחרות.

2.1.1.4. לקוחות

לחברה אין תלות בלקוח בודד, או במספר מצומצם של לקוחות, אשר אובדנם ישפיע באופן מהותי על תחום הפעילות. כמעט כל מכירות המוצר על ידי החברה הן ללקוחות פרטיים, לרבות כאלה המגיעים אליה על בסיס הסכמי שיתוף פעולה (להלן: "שיתופי פעולה"), כמפורט בסעיף [2.1.2.4](#) להלן, לצורך ביטוח שימוש הפרטי והחברתי ברכב, והם נוטים לרכוש את ביטוח החובה ביחד עם ביטוח הרכוש לרכב. לחברה מספר לקוחות צי (כלומר, מי שרכשו מהחברה למעלה מ-40 פוליסות לכלי רכב שבבעלותם, להלן: "לקוחות צי").

להלן התפלגות פרמיות ברוטו בתחום זה (באלפי ש"ח):

⁸ ראו ה"ש 9 להלן.

⁹ נתוני השוק נלקחו מאתר רשות הפיקוח ("דוחות ניהוליים") בכתובת: <https://insurancedata.cma.gov.il/Pages/DochDirector.aspx>

¹⁰ נתוני השוק נלקחו מאתר רשות הפיקוח ("דוחות ניהוליים") בכתובת: <http://insurancedata.cma.gov.il/Pages/Director.aspx>

2022	2023	2024	
483,758	510,754	627,210	מבוטחים פרטיים ולקוחות עסקיים קטנים
1,427	34,498	60,464	קולקטיבים וציי רכב *
485,185	545,252	687,674	סה"כ פרמיות ברוטו

(* הקולקטיב היחיד הוא חשב"ל.)

שיעור החידושים ברוטו בתת-תחום זה לשנת דיווח 2024 הינו כ-76.8%. שיעור החידושים ברוטו, ללא לקוחות צי, הינו כ-82.9%. שיעור החידושים מייצג את היחס בין כמות הפוליסות בשנת הדיווח 2024 שהיו בתוקף בשנה הקודמת (מלאי), לבין הכמות המדווחת בשנת 2023. שיעור החידושים נטו (דהיינו, מתוך אוכלוסיית הלקוחות שהחברה מאפשרת להם לחדש הביטוח אצלה) עומד על כ-84.4%. שיעור פלח משותף של לקוחות מבוטחים בתחום זה עם תת-תחום רכב רכוש לשנת הדיווח 2024 הינו כ-99.6%. להלן פרטים אודות ותק והתמדת של לקוחות תת-תחום ביטוח רכב חובה ללא קולקטיב חד שנתי במונחי כמות פוליסות לשנת 2024 באחוזים:

שנות ותק	פוליסות חדשות	שנה	שנתיים	שלוש שנים ומעלה	סה"כ
התפלגות ותק לקוחות	35%	18%	11%	36%	100%

2.1.2 תת-תחום פעילות ב' - ביטוח רכב רכוש

2.1.2.1 מוצרים ושירותים

תת-תחום ביטוח רכב רכוש, הנכלל בתחום עסקי ביטוח כללי, מתייחס לביטוח נזקי רכוש שנגרמו לכלי הרכב המבוטחים במסגרת הפוליסה, וכן לאחריות המבוטח לנזקי רכוש שנגרמו לצד ג' מפגיעת הרכב המבוטח, וזאת - בהתאם להוראות הכיסוי הביטוחי הקבועות בתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ו-1986 (להלן: "הפוליסה התקנית-רכב") ובכפוף לחוק הפיקוח, תקנותיו והחוזרים מכוחם. בתת-תחום זה קיים מוצר אחד המבוסס על הפוליסה התקנית-רכב, שכוללת מספר חלופות של סל כיסויים, שאותו ניתן להציע למבוטחים ושאותו מותר לחברות הביטוח לשנות רק לטובת המבוטח. בהתאם לתנאי הפוליסה התקנית-רכב, הסיכונים המכוסים בפוליסה זו הינם: נזק שעלול להיגרם לרכב כתוצאה מתאונה, גניבה, אש וסיכונים נוספים המפורטים במסגרתה, וכן נזקי רכוש שהרכב יגרום לצד ג' באשמתו של המבוטח. לקוחות צי רשאים, בשלב הצעת הביטוח, בהודעה מפורשת שתתועד אצל המבוטח, לוותר על תחולת הפוליסה התקנית-רכב, כולה או חלקים ממנה. המוצר הוא מוצר רשות, ולקוחות החברה בתת-תחום פעילות זה בוחרים את היקף הכיסוי המתאים להם, בכפוף לכללי החיתום של החברה. הכיסוי בפועל יהיה רק לגבי פרקי הכיסוי שנרכשו על-ידי המבוטח, כפי שמופיעים במפרט הפוליסה המסויימת. ביום 3 בדצמבר 2021 נכנס לתוקף

תיקון לפוליסה התקנית – רכב, שיצר שינוי בהשלכות של הגשת תביעות לפוליסה, בעלות הביטול של פוליסה באמצע תקופת ביטוח, ועוד.

החברה מציעה לרכישה, לצד הרכישה של פוליסה תקנית-רכב, גם כיסויים ביטוחיים ושירותים נוספים, ובכלל זה שירותי דרך וגרירה, רכב חליפי, וכו'. שירותים נוספים אלה, שהיקפם וסוגיהם הוגבל על ידי רשות הפיקוח, ניתנים באמצעות ספקים חיצוניים המתמחים בהם ובהתאם לכתבי השירות המצורפים לפוליסה.

בנוסף, פועלת החברה בהתמדה להרחיב, לשפר ולייעל את השירות שהיא מעניקה ללקוחותיה, בדגש על צרכיהם בקרות מקרה ביטוח, אך גם לצורך עדכון הכיסוי הביטוחי בהתאם לצרכיהם ומתן שירות שוטף. החברה מתמקדת בביטוח רכב פרטי ומסחרי (עד 3.5 טון) ורכב מנועי דו גלגלי של לקוחות פרטיים העושים ברכב שימוש פרטי וחברתי. החברה מוכרת פוליסות גם לציים ולקולקטיבים, אך גם בהן הכיסוי הוא לרוב בהתאם לפוליסה התקנית-רכב.

התעריף בביטוח רכב רכוש מחייב אישור של רשות הפיקוח והינו תעריף אקטוארי דיפרנציאלי (כלומר אינו אחיד לכלל המבוטחים והינו מותאם לסיכון – בכפוף למגבלות שמכתיבה רשות הפיקוח), והוא מבוסס על מספר פרמטרים, הן אלה הקשורים לרכב המבוטח בפוליסה והן אלה הקשורים למאפייני הנהגים ברכב. התביעות בתת-תחום זה מאופיינות במשך זמן קצר יחסית בין קרות מקרה הביטוח לסגירת התביעות (רובן המכריע מסתיים תוך פחות משנה).

2.1.2.2 הסדרה והסכמים מהותיים לתת-התחום

מרכז הסליקה של איגוד חברות הביטוח

מרכז הסליקה מסייע לחברות הביטוח בקבלת מידע מגורמים ממשלתיים באופן מרוכז. חברות הביטוח מקבלות באמצעות מרכז הסליקה מידע ממשד התחבורה לצורך חיתום וטיפול בתביעות מבוטחים (מידע לגבי קודי דגם של כלי רכב, בעלות, עיקולים ושעבודים), והן חתומות מולו, גב אל גב, על הסכמים שנחתמו בין מרכז הסליקה ומשרד התחבורה לצורך זה. כנגד קבלת השירות משלמות החברות אגרה בהתאם לשימוש שהן עושות בשירות זה.

על יסוד פטור שניתן ע"י הממונה על רשות התחרות ביום 30 ביוני 2010, הקים מרכז הסליקה מאגר מידע ביחס לתביעות בגין נזקים לכלי רכב (ללא שמות מבוטחים), אשר הושק לראשונה ביום 20 למאי 2013, ובשנית - לאחר חידוש הפטור של הממונה על רשות התחרות למאגר (שהיה בתוקף עד ליום 1 בפברואר 2021 ולאחר מכן, על בסיס הערכה עצמית שבתוקף עד ל-2 בפברואר 2027, בהתאם להנחיות רשות התחרות לגבי הערכה עצמית למיזמים משותפים). במסגרת הפטור האמור, הורחב ההיתר ביחס להיקף המידע, תוך שהוא מתייחס, בנוסף לנתונים בקשר לרכב, גם לקשר של הרכב למבוטח (במידה מוגבלת), ומחייב הרחבת מודעות הציבור לאפשרות שלו לעשות בו שימוש בעת קניית רכב משומש. העבודה עם המאגר עשויה לסייע בשיפור החיתום וניהול התביעות על ידי חברות הביטוח שיעשו בו שימוש. המאגר עומד גם לרשות ציבור בעלי הרכב

לצורך מענה מרוכז ליישום חוק מכירת רכב משומש (זכאות למידע וגילוי נאות), התשס"ח-2008, ככל שנוגע למידע המצוי בנושא זה בידי מבטחים.

פסיקת בית המשפט העליון בעניין "סלוצקי" ו-"פיקאלי"

בשנת 2015 פורסם פסק דין של בית המשפט העליון בעניין "סלוצקי", אשר קבע כללים לדחיית תביעה של לקוח אשר לא נקט באמצעים להקלת הסיכון הביטוחי עליהם התחייב חוזית בהסכם הביטוח. בעקבות פסק הדין פירסמה רשות הפיקוח הנחיות בסוגיה זו. התוצאה של הוראות אלה (מעבר להתאמות בשיקוף הכללים לציבור ובאופן יישוב התביעות על ידי החברות) היתה, ששיעור הסיכון בתביעות עלה, בשל ההכרח לשלם תביעות מסויימות, במלואן או בחלקן, למרות הפרת התחייבות המבוטח. בעקיפין, ולפי פרשנות רשות הפיקוח, התוצאה היא שחברות הביטוח מצופות להתאים את דרישות המיגון והתמחור שלהן לאלו של חברות אחרות, על מנת לנהל את הסיכון מראש באופן שתואם את חובת התשלום שלהן בדיעבד. לעניות דעתה של החברה יש בעמדה זו של רשות הפיקוח משום פגיעה בתפיסות היסוד של דיני התחרות בישראל, ובגיוון הצעות הערך למבוטחים.

ביום 4 ליוני 2019 ניתן פסק דין של בית המשפט העליון (בדעת רוב) במקרה אחר, בעניין "פיקאלי נ' הכשרה ביטוח ואח", אשר הקל עוד בהכרה בכיסוי ביטוחי למרות הפרה מצד המבוטחים, בקובעו שגם בחירת לקוח לרכוש מוצר מוגבל (באותו מקרה – גיל מינימום של הנוהגים ברכב), כנגד פרמיה נמוכה מזו שבה נרכש מוצר ללא אותה הגבלה, אינו מחייב דחייה של תביעת ביטוח שנגרמה אגב הפרה של אותה הסכמה מצד הלקוח. על פסק דין זה הוגשה בקשה לקיום דיון נוסף, אליה הצטרפו גם היועץ המשפטי לממשלה (רשות הפיקוח) ואיגוד חברות הביטוח.

ביום 7 ביולי 2021 ניתן פסק דין בבקשה לדיון נוסף, בהרכב מורחב של 5 שופטים, ובו נהפכה ההחלטה שניתנה בערעור, ונקבע שהתוצאה של הפרת תנאי הסכם ביטוח שבחר מבוטח לרכוש, היא דחייה של תביעה הרלוונטית להפרה, ולא תשלום פיצוי יחסי (בניגוד לתוצאה של הפרת תנאי מיגון שדרשה חברת הביטוח 'חד צדדית', כפי שנקבע בהלכת סלוצקי). הכרעה זו תאפשר לחברות הביטוח להמשיך ולהציע מגוון של מוצרי ביטוח לבחירת המבוטח (תהליך שכולל לקיחת התחייבויות שונות מצד הלקוחות לגבי אופי הנהיגה וזהות הנוהגים ברכב), ותמחורם המותאם, על בסיס הנחה של כיבוד חוזים ומניעת נזקי אנטיסלקציה.

אספקת חלפים למוסכים, הכרעת רשות הפיקוח, חוזר שמאים ומוסכים וחוזר הגשת תוכניות ביטוח

בשלהי שנת 2021 החלה מגמה של התייקרות משמעותית של כלי רכב וחלקי חילוף לרכב, בד בבד עם הווצרות מחסור עמוק בהם, כתופעת לוואי של תקופת הקורונה. ההתייקרות נמשכה והחמירה לרבות בשנת הדוח, על אף שהמחסור הצטמצם משמעותית, מה שהביא בשנים 2023-2024 לעלייה משמעותית במחירי ביטוח הרכב לציבור, הן בשל ההשפעה של ההתייקרויות על עלות התאונות והן, ככל הנראה, על הגידול בהיקף גניבות הרכב.

בניסיון לבלום מגמה זו של עלייה בתעריפי הביטוח, החלה החברה, במחצית שנת 2022, לרכוש חלקי חילוף ישירות מספקי חלפים, ולספק אותם למוסכים שלקוחותיה מתקנים אצלם את כלי הרכב, לפי רשימת החלפים המפורטת בדוח השמאי שבחרו. זאת, משום שהמחירים שבהם "מוכרים" המוסכים את החלפים לחברות הביטוח יקר עשרות מונים מהמחיר שבו הם רוכשים אותם מהספקים. קו פעולה זה של החברה מבוסס על הוראות חוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981 שקובעות את חובת הקטנת הנזק; על הוראות הפוליסה התקנית-רכב (הזכות לספק חלפים); ועל חובת המוסכים (מכוח דין) לתת שירות של תיקון רכב, גם כאשר הלקוח מספק להם את החלפים הדרושים. למרות התרעומת הרבה של המוסכים על המהלך, ומאמצייהם לסכל אותו בכל דרך, בחרו חברות ביטוח רבות נוספות לאמץ קו פעולה זה, משיש בו כדי לשפר את מצב המבוטחים, ולאור התחרות העזה בענף זה, כמפורט להלן.

לאחר שבחנה את ההתפתחויות הנ"ל, פירסמה רשות הפיקוח, ביום 19 בספטמבר 2023, "הכרעה בנושא תשלום תגמולי ביטוח מופחתים בביטוח רכב (רכוש) בגין הפרשי חלפים כאשר הרכב תוקן במוסך שאינו בהסדר" (להלן "ההכרעה"), ולפיה - האפשרות לדרוש מלקוח לפעול להקטנת נזקו בהתאם להנחיות המבטח, לרבות אספקת חלפים למוסך, היא חוקית. עם זאת, לאור השינוי באופן יישוב התביעות לעומת העבר, שרשות הפיקוח רואה בו שינוי משמעותי, הנחתה הרשות שממועד פרסום ההכרעה ואילך ישקפו החברות לציבור את אופן ההתנהלות המצופה ממנו עם קרות מקרה ביטוח וזאת כבר בשלב רכישת הפוליסה ו/או החידוש ולא רק בשלב הטיפול בתביעת לקוח (שזו הדרישה היחידה בחוק חוזה הביטוח). לגבי פוליסות בתוקף, הנחתה הרשות שהגילוי יבוצע גם באמצע התקופה ובמסגרת החידוש הקרוב ביותר, ולגבי אירועי ביטוח שכבר אירעו טרום פרסום ההכרעה – הסתפקה הרשות בגילוי נאות במועד פתיחת התביעה (כהוראות החוק). לאור עמדתה זו של רשות הפיקוח, כוללת ההכרעה דרישה להשבת סכומים שהמבוטחים שילמו אך לא פוצו בגינם, כאשר המבוטחים דיווחו על מקרה הביטוח מיד לאחר שנודע להם עליו, אך הגילוי לגבי אופן ההתנהלות המצופה מהם בזמן תביעה לא היה "בולט", דהיינו, לא איפשר למבוטחים לפעול להקטנת הנזק. לפי בדיקת החברה היא ביצעה גילוי מספק העומד בדרישות ההכרעה.

במסגרת מאמצי הסיכול של המוסכים את תהליך אספקת החלפים, הוגשו בקשות לאישור תביעות כייצוגיות כנגד החברה וכנגד חברות אחרות, ועתירה לבג"ץ כנגד רשות הפיקוח ומשרד התחבורה כמשיבים ראשיים. ביום 11 ביוני 2023 הגישה המדינה את תגובתה לעתירה לבג"ץ שהגיש איגוד המוסכים נגד המהלך של אספקת החלפים. לתגובתה זו צורפה גם עמדת רשות התחרות, כפי שנשלחה כבר ב-14 בפברואר 2023 לאיגוד המוסכים במענה לפנייתו אליה בנושא זה. גם התגובה וגם העמדה הנ"ל תומכות בחוקיות מהלך אספקת החלפים שהשיקה החברה ובתרומתו החיובית לתחרות ולהורדת יוקר המחיה. בהמשך, הגישה המדינה עדכונים לגבי ההסדרה שהיא מקדמת ולאחרונה – ביום 21 בספטמבר 2023, אז עדכנה גם לגבי פרסום ההכרעה הנ"ל והציעה לסלק את העתירה לאור מהלכיה. בדיון שהתקיים בעתירה היא נמחקה בהמלצת בג"ץ ובהסכמת העותרת, מטעמים פרוצדורליים, אך הוגשה מחדש בנובמבר 2024 ובטענות רחבות יותר, לרבות כנגד ההסדרה החדשה שפרסמה רשות הפיקוח בשנת הדוח (ראו להלן).

איגוד המוסכים ממשיך לפעול כנגד הסדרה זו גם מול הכנסת ואף ביקש להצטרף כ"ידיד בית משפט" להליכים משפטיים פרטניים שהוגשו נגד החברה בבית המשפט העליון (בר"עות על זכיית החברה בבתי המשפט המחוזיים בהליכי הספקת חלפים / קיזוז חלופי על בסיס חובת הקטנת הנזק), אלא שהליכים אלה הסתיימו ביום 19 בפברואר 2024 בהמלצת בית המשפט העליון, במחיקת הבר"עות ולפיכך הכרעות בתי המשפט המחוזיים לטובת החברה הפכו חלוטות.

ביום 18 ביולי 2016 פורסם חוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, התשע"ו-2016, הכולל התייחסות להיקף רחב של נושאים בתחום הרכב, לרבות הסדרה עקרונית בתחום שמאי הרכב והמוסכים במסגרת כיסוי ביטוחי לנזקי תאונה.

במסגרת חוק ההסדרים לשנים 2023-2024 נכללה הסמכה של משרד התחבורה לפרסם מחירון שוק של חלפים על מנת להחליף את מחיר הספר של היבואנים כקנה מידה לעלות חלף, אם כי הודגש בחוק, שהוא אינו בא לגרוע מזכות חברת הביטוח לפעול להקטנת הנזק גם בדרכים אחרות. נכון למועד פרסום דוח זה, טרם פורסמה הנחיה כזו של משרד התחבורה.

תיקון הוראות החוזר המאוחד – הוראות בענף רכב רכוש

ביום 15 במאי 2024 פורסמו שני חוזרים סופיים בקשר עם תת-תחום רכב רכוש: הראשון - תיקון הוראות החוזר המאוחד שער 6 חלק 2 (חוזר 2024-1-7), שייכנס לתוקף - בכפוף לפרסום תקנות חדשות של משרד התחבורה לגבי שומת כלי רכב לאחר תאונה - ביום 1 במאי 2025; והשני - הנחיות לגבי הגשת תוכניות ביטוח רכב רכוש (חוזר 2024-1-6) - שנכנסו ברובן לתוקף בספטמבר 2024.

התיקון לחוזר המאוחד מבקש, לאחר למעלה מ-4 שנות בחינה של הנושא, לבצע שינוי במבנה אספקת השירותים בתחום תביעות הרכב, בקשר עם שומת הנזק ועם תיקונו במוסכי הסדר, ובכלל זה: א. להפוך את תהליך הבחירה של שמאי לרנדומלי לחלוטין כדי להגביר האובייקטיביות שלו, לנתק קשרים שליליים בין מוסכים ושמאים, ולשפר בכך את איכות השומה, תוך הרחבת מאגר השמאים שמתוכו ייבחר השמאי; ב. לאפשר למוסכים להיכנס לרשימות המוסכים "מוסכמים" של חברות הביטוח, גם בניגוד לרצונן, ככל שהמוסך מקבל על עצמו את תנאי ההתקשרות שהמבטחת קשרה עם מוסך דומה לו במאפייניו, לרבות אספקת חלפים, ובכך להרחיב את כמות המוסכים המוסכמים שמבוטח יכול לבחור מתוכם; ג. לאפשר גם רכישת סוג של פוליסה שבה ההשתתפות העצמית היא לכול מוסך שיבחר הלקוח; ד. לשנות את מבנה שכר טרחת השמאים.

החוזר בקשר עם הגשת תוכניות ביטוח ברכב רכוש דרש מהחברות להגיש לאישור רשות הפיקוח, כחלק מתוכנית הביטוח, את הכללים שלפיהן הן מחייבות מבוטח לקיים את הוראותיהן להקטנת נזק בקשר עם אספקת חלפים למוסך פרטי, את העמלות שהן מתכוונות לשלם למוסך, וכיו"ב, וכן קובע שבמצב שבו המבוטח והמוסך מטעמו יישמו את הוראות הקטנת הנזק של חברת הביטוח, ההשתתפות העצמית שתיגבה היא זו שנקבעה בפוליסה ביחס לתיקון במוסך הסדר.

באוגוסט 2024 פורסם פרוטוקול החלטת המועצה המייעצת לשמאי הרכב מ-26 ביוני 2024 הכולל את ההמלצה שלה בקשר עם שומת כלי רכב לאחר תאונה, הכוללת שתי חלופות שומה לשווי חלקי חילוף: לפי מחירי החלפים לחברות הביטוח בתוספת עמלה שאישרה חברת הביטוח לשלם למוסך כפי שפורסמו בתוכנות השמאות, או לפי הסכמה בין חברת הביטוח למוסך המתקן בהתבסס גם על הנחות הסדר, כפי שדווחו לשמאי על ידי המבטח. נכון למועד פרסום הדוח טרם פורסמו תקנות בנושא זה, שפרסומן, כאמור לעיל, הוא תנאי לכניסת התיקון לחוזר המאוחד לתוקף.

לדעת החברה¹¹, המאמץ - בחוזר המאוחד - לשפר את נייטרליות השמאים הוא ראוי לשבח, גם אם יש תיקונים לבצע בניסוח תיקוני ההסדרה על מנת שאכן זה יהיה המצב. לעומת זאת, הכפייה של מתן אפשרות לכל מוסך להיכלל ברשימת מוסכי ההסדר עלולה להביא דה פקטו להאחדה של סוגי ההסכמים הקיימים על אף שונות רלוונטיות - מחד, להפחתת היקף העבודה לכל מוסך - תוך פגיעה במוטיבציה שלו לשפר את השירות למבוטח, ולייקור של עלות התיקון – והכל, וללא כל הצדקה מבחינת צרכי המבוטחים. בנוסף, להערכת החברה, יהיה בהרחבה כזו כדי לפגוע מהותית ביכולת הבקרה של חברות הביטוח על המקצועיות והשירות בתחום השמאות והתיקון של כלי רכב. עוד סבורה החברה, שהסיבה להכללת הוראה זו בטייטה היא דרישה של מוסכים, שאינם בהסכם עם חברות הביטוח, להתפרנס מהענף, והיענות לה אינה בסמכות רשות הפיקוח, מה גם שהיא פוגעת בקידום המטרות שמחובתו לקדם. לדעת החברה, אין בהסדרה המוצעת כדי לקדם יתרונות של ממש בתחום זה, משום שמרבית הנושאים שמוצע להסדיר אינם סובלים מכשל שוק והציבור נהנה כיום משירות איכותי שעלול דווקא להיפגע בעקבות התיקון.¹² כשל שוק קיים, לדעת החברה, בתחום מחירי החלפים וסוגיה זו עדיין אינה מטופלת על ידי הרשויות. עם זאת, משנכון למועד פרסום הדוחות טרם נכנסו לתוקף הוראות החוזר המאוחד, ומשאיגוד המוסכים הגיש עתירה לבג"ץ נגד ההסדרה בכללותה, אין החברה יכולה להעריך את השפעות השינויים על החברה ועל תת תחום רכב רכוש בכללותו.

עמדת ממונה – איסור הפליה על בסיס מיקום גאוגרפי של מבוטחים ומועמדים לביטוח – טייטה

הטייטה, מיום 21 לינואר 2025, לאחר תאריך הדוח, מבקשת לאסור קביעת כללי חיתום בקבלה לביטוח שמושפעים מהמיקום הגאוגרפי של המבוטח, משום שהיא מניחה שהשוני אינו מבוסס על שוני בסיכון שמבוסס אקטוארית. משבפועל כללי החיתום מבוססים על ניסיון אקטוארי, כלומר - ההנחה העובדתית שעליו מבוססת הטייטה היא שגויה, ומשהמשמעות של איסור חיתום דיפרנציאלי על בסיס סיכון גאוגרפי מובהק, עלולה להיות, למשל, איסור על דרישות מיגון מותאמות סיכון אזור, וכתוצאה מזה - המנעות גורפת מקבלת מבוטחים מאזורים מסוכנים גאוגרפית (אם ייאסר לקבוע כללי קבלה שונים שימתנו את הסיכון), הרי שהחברה מניחה שהטייטה תותאם להיתרים שקבועים בחוק הראשי, שמתיר שונות חיתומית ותעריפית בהתאם לשונות גאוגרפית כשיש לכך בסיס אקטוארי מקצועי. ככל שנייר העמדה יפורסם בנוסח הטייטה, עלולה להיות לטייטה

¹¹ ראו לעניין זה את אזהרת מידע צופה פני עתיד המופיעה בעמוד 4 לעיל.

¹² ראו לעניין זה את אזהרת מידע צופה פני עתיד המופיעה בעמוד 4 לעיל.

זו, שכרגע מתייחסת רק לביטוח רכב, השלכות רוחב כבדות, שכן כל מהותו וזכות קיומו של ענף הביטוח הוא תמחור וחיתום מבוססי סיכון, ובהעדר אפשרות לעשות כן גם על בסיס פרמטרי סיכון רלוונטיים, עלולים המחירים להתייקר משמעותית לכולם, וחמור מזה – להביא להפסקת מתן כיסוי ביטוחי כליל בענפים מסויימים.

2.1.2.3. תחרות

החברה פועלת בשוק תחרותי הנתון לתנודות מחירים מחד ולשינויים בעלויות התביעה מאידך. בשוק זה, המאופיין במוצר ביטוחי דומה ביסודו, ובתחרות משוכללת, קיימת רגישות גבוהה למחיר, וחברות הביטוח מתחרות ביניהן באמצעות התאמות במוצרים (למשל, בקשר עם צרכי רכב חשמלי ונהגים צעירים), בשירות, בזמני הטיפול במוסכים, בהנחות, במבצעים ובהטבות אחרות ללקוחותיהן. הצלחה בשוק זה מצריכה יכולת תגובה מהירה לשינויים מצד המתחרים ולתנאי השוק, ביחס למחירי המוצר, מגוון המוצרים ואיכות השירות הניתן ללקוח, תוך ניהול מוקפד של עלות התביעות (וראו לעניין זה את הטיפול באספקת חלפים לעיל).

לפי נתוני רשות הפיקוח¹³, פעילות בתחום זה 14 חברות ביטוח. חלקה של החברה בשוק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 עמד על 14.69% מכלל דמי הביטוח ברוטו בתחום זה בישראל. יודגש כי החברה מתמקדת בתת תחום זה בלקוחות פרטיים בעיקר ובכלי רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון בלבד.

לפי נתוני רשות הפיקוח¹⁴, חל גידול של כ-16.5% בהיקף דמי ביטוח ברוטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 לעומת התקופה המקבילה אשתקד. באותה תקופה נרשמה בחברה עלייה של כ-38.5% בהיקף דמי ביטוח ברוטו בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד.

בספטמבר 2023 קיבלה החברה הודעה לפיה זכתה במכרז ביטוח רכב לעובדי מדינה של החשב"ל לשנת 2024, זו השנה השנייה ברציפות, וזאת ביחס לכ-35,700 עובדי מדינה זכאים (מקיף/צ"ג וחובה), כאחת מתוך 2 זוכות. ביום 19 בספטמבר 2024, קיבלה החברה הודעה כי היא אחת משלוש הזוכות גם לשנת 2025, הפעם ביחס לכ-26,700 (בכל אחת משתי הפעמים מדובר בזכייה בחלק הגדול ביותר). ראו לעניין זה גם בסעיף [4.13.7](#) להלן.

כל חברות הביטוח הפועלות בישראל בתחום זה הן מתחרות של החברה. הכיסוי הביטוחי בתחום זה אחיד ברובו – אם כי קיימת אפשרות מוגבלת לגוון את היקף הכיסוי ולשווק מוצרים נלווים - והתחרות מתמקדת בתעריף, בגיוון המוצרי כאמור, ובשירות. למידע נוסף ראו סעיף [4.7](#) להלן בדבר שיווק והפצה של כלל עסקי החברה, הכוללים גם התייחסות מפורטת לנושא התחרות.

¹³ נתוני השוק נלקחו מאתר רשות הפיקוח ("דוחות ניהוליים") בכתובת: <http://insurancedata.cma.gov.il/Pages/Director.aspx>

¹⁴ נתוני השוק נלקחו מאתר רשות הפיקוח ("דוחות ניהוליים") בכתובת: <http://insurancedata.cma.gov.il/Pages/Director.aspx>

2.1.2.4. לקוחות

לחברה אין תלות בלקוח בודד, או במספר מצומצם של לקוחות, אשר אובדנם ישפיע באופן מהותי על תת-תחום הפעילות. החברה מוכרת את המוצר בעיקר ללקוחות פרטיים לשימושם הפרטי והחברתי, לרבות כאלה המגיעים אליה על בסיס שיתופי פעולה עם גורמים רלוונטיים, לרבות יבואני רכב מרכזיים בשוק. לחברה מספר לקוחות צי וקולקטיבי חד שנתי.

להלן התפלגות פרמיות ברוטו בתת-תחום זה (באלפי ש"ח):

<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>	
1,104,940	1,453,363	1,890,177	מבוטחים פרטיים ולקוחות עסקיים קטנים
<u>3,323</u>	<u>84,415</u>	<u>156,233</u>	קולקטיבים ומפעלים גדולים *
<u>1,108,263</u>	<u>1,537,778</u>	<u>2,046,410</u>	סה"כ פרמיות ברוטו

(* הקולקטיב היחיד הוא חשב"ל.)

שיעור החידושים ברוטו בתת-תחום זה, במונחי כמות פוליסות, לשנת דיווח 2024, הינו כ-78.9%. שיעור החידושים ברוטו, ללא לקוחות צי וקולקטיב חד שנתי, הינו כ-84.5%. שיעור החידושים מייצג את היחס בין כמות הפוליסות בשנת הדיווח 2024 שהיו בתוקף בשנה הקודמת (מלאי), לבין הכמות המדווחת בשנת 2023. שיעור החידושים נטו (דהיינו, מתוך אוכלוסיית הלקוחות שהחברה מאפשרת להם לחדש הביטוח אצלה) עומד על כ-84.8%. אחוז פלח משותף של לקוחות מבוטחים בתת-תחום זה עם תת-תחום רכב חובה לשנת הדיווח 2024 הינו כ-93.1%.

להלן פרטים אודות ותק של לקוחות תת-תחום ביטוח רכב רכוש (ללא קולקטיבים חד שנתיים) במונחי כמות פוליסות לשנת 2024 באחוזים:

שנות ותק	פוליסות			שלוש שנים	
	חדשות	שנה	שנתיים	ומעלה	סה"כ
התפלגות ותק לקוחות	35%	18.5%	10.7%	35.8%	100%

2.1.3 תת-תחום פעילות ג' - ענפי רכוש ואחרים

2.1.3.1 מוצרים ושירותים

תת-תחום 'ענפי רכוש ואחרים', הנכלל בתחום עסקי ביטוח כללי, מתייחס לביטוח נזקי רכוש למבנה ו/או תכולה לנכס המוגדר בפוליסה. ביחס לדירות פרטיות, הכיסוי הביטוחי בתחום זה הינו בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח דירות ותכולתן), התשמ"ו-1986 (להלן: "**הפוליסה התקנית-דירה**"). ביחס לבתי עסק, הביטוח הוא בהתאם לפוליסה שניסחה החברה, ושאושרה על ידי רשות הפיקוח. פירוט בנושא זה ראו בסעיף [2.1.3.2](#) להלן.

כאמור, בתת תחום זה קיימים שני מוצרי ביטוח עיקריים:

א. **ביטוח דירות רכוש**, שהינו ביטוח רשות, המעניק כיסוי ביטוחי לנזקי רכוש שנגרמו לדירת המגורים המבוטחת ולתכולתה מפני סיכונים שונים, כמו גם כיסוי לאחריות המבוטח כלפי צדדים שלישיים - בהתאם להוראות **הפוליסה התקנית-דירה**. הפוליסה התקנית-דירה מהווה סל כיסויים מוגדר, שניתן לשנותו אך ורק לטובת המבוטח, אך ניתן, לפי בחירת המבוטח ובכפוף להסכמת המבטח, למכור כיסוי לפי פרקים מסויימים של הפוליסה התקנית-דירה, במקום את כולה כמיקשה אחת. המבוטח גם יכול לבחור אם לרכוש כיסוי מפני סיכון של נזקי צנרת, רעידת אדמה, ביטוח לאחריותו כלפי צדדים שלישיים, ובדומה - גם כיסויים נלווים נוספים. מעבר לכיסויים המוצעים לפי הפוליסה התקנית-דירה, מאפשרת החברה לרכוש במסגרת הפוליסה גם כיסוי לאחריות המבוטח לנזקי רכוש וגוף שנגרמו לעובדים במשק הבית של המבוטח, וכן כיסוי לסיכונים נוספים לרכוש המבוטח (דוגמת 'סכום ביטוח נוסף'). הכיסוי בפועל יהיה רק לגבי פרקי הכיסוי שנרכשו על-ידי המבוטח, כפי שמופיעים במפרט הפוליסה המסויימת שלו.

החברה מוכרת ביטוחי דירה המשועבדים לטובת משכנתאות, הן באופן ישיר – ללקוחות כל הבנקים, והן ללקוחות של סוכנות ביטוח של תאגיד בנקאי הקשור איתה בהסכם¹⁵. מוצר זה, כשהוא נמכר ללקוח של סוכנות ביטוח כאמור, כולל – בהתאם למגבלות הדין, רק ביטוח מבנה (ללא כיסוי לאחריות כלפי צדדים שלישיים או עובדים וללא סכום ביטוח נוסף), אך עם כיסוי לרעידת אדמה ולנזקי צנרת.

התעריף בביטוח דירה מחייב אישור של רשות הפיקוח והינו תעריף אקטוארי דיפרנציאלי (שאינו אחיד לכלל המבוטחים והינו מותאם לסיכון) והוא מבוסס על מספר פרמטרים הקשורים לדירה המבוטחת בפוליסה, כאשר התעריף לרוכשי ביטוח דירה באמצעות תאגיד עזר בנקאי לצרכי משכנתא מוגבל על ידי רשות הפיקוח גם בתקרה. התביעות בתת-תחום זה מאופיינות במשך זמן קצר יחסית בין קרות מקרה הביטוח לסגירת התביעות (מרביתן המכריע מסתיים תוך פחות משנה).

ב. **ביטוח מקיף לבתי עסק**, הינו ביטוח המעניק כיסוי ביטוחי לנזקי רכוש שנגרמו לבית העסק המבוטח ולתכולתו מפני סיכונים שונים המפורטים בפוליסה, וכן כיסוי לאחריות בית העסק המבוטח לנזקי רכוש וגוף

¹⁵ ביטוחי דירה למשכנתא באמצעות בנקים למשכנתאות אינו ענף סטטיסטי בחברה.

שנגרמו לצד שלישי ולעובדים באשמתו של בית העסק המבוטח ובקשר עימו. הכיסוי הוא בהתאם לפוליסה המאושרת על-ידי רשות הפיקוח, אך בלא כפיפות לפוליסה תקנית כלשהי. התעריף בביטוח בתי עסק מחייב אישור רשות הפיקוח והינו תעריף אקטוארי דיפרנציאלי (שאינו אחיד לכלל המבוטחים והינו מותאם לסיכון) והוא מבוסס על מספר פרמטרים הקשורים לבית העסק המבוטח בפוליסה. הפוליסה היא מזדולארית והמבוטח יכול לרכוש חלקים שונים מן הכיסוי המוצע לפי צרכיו. הכיסוי בפועל יהיה רק לגבי פרקי הכיסוי שנרכשו על-ידי המבוטח, כפי שמופיעים במפרט הפוליסה המסויימת. היקף הפעילות של החברה במוצר זה קטן ומתמקד בעסקים קטנים.

2.1.3.2 הסדרה והסכמים מהותיים בתת-התחום

הפוליסה התקנית-דירה

פעילות החברה בתת-תחום פעילות דירה כפופה לפוליסה התקנית-דירה, כפי שנוסחה בתקנות מיום 27 בינואר 2015, וכן להנחיות הפיקוח בנושא כיסוי נזקי מים בדירה.

פסקי הדין של בית המשפט העליון בעניין "סלוצקי" ו-"פיקאלי" (ראו לעניין זה בסעיף 2.1.2.2 לעיל) לפסקי דין אלה השלכות דומות, בשינויים המחוייבים, גם על תת תחום ענפי רכוש ואחרים.

הכרעות בתובענה ייצוגית בקשר לחידושי דירה לטובת הלוואה לרכישתה

בשנת 2020 אושרה לדיון כייצוגית תביעה כנגד החברה בקשר עם הליך החידוש של ביטוח דירה. במסגרת החלטה זו נקבע, בין היתר, כי הליך החידוש של פוליסות מסוג זה, שבירת המחדל שלו היתה חידוש - אינו כדיון. החברה הגישה בקשת רשות ערעור על ההחלטה שנדחתה באוגוסט 2022, אם כי חלק מטענות החברה הוגדרו במפורש ככאלה הטעונות בדיקה מחדש במסגרת ניהול התביעה העיקרית. למיטב ידיעת החברה, הוגשו ייצוגיות דומות גם נגד חברות ביטוח נוספות. החברה העמידה עתודה בגין הסיכון בתיק זה גם בשנת הדוח, כשבמקביל היא ממשיכה להיאבק על טענתה כי עבדה כדיון ובהתאם להנחיות רשות הפיקוח בסוגיה זו, כמו גם בשאלות הגדרת הקבוצה והנזק. ראו לעניין זה גם ביאור 37 לדוחות הכספיים המצורפים.

2.1.3.3 תחרות

על-פי פרסומי רשות הפיקוח¹⁶, פועלות בתת-תחום זה 14 חברות ביטוח. לפי אותם פרסומים, חלקה של החברה בדמי הביטוח בענף ביטוח דירות רכוש (כולל ביטוח באמצעות תאגידי עזר של בנקים למשכנתאות) בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 עמד על 12.6% מכלל דמי הביטוח ברוטו בתחום זה בישראל. בהתאם לנתוני רשות הפיקוח¹⁷, היקף דמי הביטוח בענף ביטוח דירות (מקיף דירות+בנקים למשכנתאות) בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 גדל בכ-7% ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. באותה תקופה

¹⁶ ראו המקור בה"ש 17 להלן.

¹⁷ נתוני השוק נלקחו מאתר רשות הפיקוח ("דוחות ניהוליים") בכתובת: <http://insurancedata.cma.gov.il/Pages/Director.aspx>

נרשמה בחברה עליה של כ-12% בהיקף דמי ביטוח ברוטו בתת התחום בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד. לפי אותם פרסומים של הפיקוח, בתת התחום של בתי עסק פועלות 14 חברות ביטוח, כאשר חלקה של החברה בשוק זה עמד בתשעת החודשים הראשונים של 2024 על 0.04%. היקף דמי הביטוח בתקופה זו בכלל השוק עלה בכ-9% בעוד חלקה של החברה ירד בכ-5% באותה התקופה.

למידע נוסף בהקשר זה ראו סעיף [4.7](#) להלן בדבר שיווק והפצה של כלל עסקי החברה, הכוללים גם התייחסות מפורטת לנושא התחרות.

2.1.3.4. לקוחות

לחברה אין תלות בלקוח בודד, או במספר מצומצם של לקוחות, אשר אובדנם ישפיע באופן מהותי על תת-תחום הפעילות. החברה מוכרת את המוצרים בעיקר ללקוחות פרטיים, ובמוצרי הדירה – גם ללווי בנקים למשכנתאות, לרבות כאלה המגיעים אליה על בסיס שיתופי פעולה. שיעור החידושים ברוטו בביטוח דירה לשנת דיווח 2024 עמד על כ-88.3%. שיעור החידושים מייצג את היחס בין כמות הפוליסות בשנת הדיווח 2024 שהיו בתוקף בשנה הקודמת (מלאי), לבין הכמות המדווחת בשנת 2023. שיעור החידושים נטו (דהיינו, מתוך אוכלוסיית הלקוחות שהחברה מאפשרת להם לחדש הביטוח אצלה) עומד על כ-88.3%.

להלן פרטים אודות ותק של לקוחות מוצר דירות במונחי כמות פוליסות לשנת 2024 באחוזים:

סה"כ	שלוש שנים		שנה	פוליסות	
	ומעלה	שנתיים		חדשות	שנות ותק
100%	60%	12%	12%	16%	התפלגות ותק לקוחות

2.2. תחום ביטוח חיים וחסכון**2.2.1. מוצרים ושירותים**

תחום פעילות זה מתייחס לענף ביטוח חיים וחסכון (לרבות חסכון ארוך טווח). החברה משווקת בעיקר כיסוי ביטוחי מפני סיכון מוות (להלן: "הסיכון" או "הריסק"). בנוסף משווקת החברה פוליסות חסכון טהור (חוזה השקעה, שאינה מאושרת כקופת ביטוח). מוצרי החסכון של החברה הם מוצרים מסוג של השתתפות ברווחים ואינם מביטחים תשואה כלשהי. החברה משווקת את מוצריה באמצעות מוקדים טלפוניים ובערוץ הדיגיטאלי, כפוליסות פרטיות.

להלן יובא תיאור תמציתי של מוצרי החברה העיקריים בתחום, במצבם נכון לשנת הדוח:

א. מוצרי החברה בתחום ביטוח החיים

- 1) **ביטוח חיים (ריסק)** - ביטוח המשלם למוטבים של מבטוח, שנפטר במהלך תקופת הביטוח, את סכום הביטוח הנקוב בפוליסה, צמוד למדד המחירים לצרכן, כפיצוי חד פעמי. סכום הביטוח נקבע ע"י המבטוח (בכפוף לכללי החיתום של החברה). אין הגבלה בדיון לגובה סכומי הביטוח שמבטוח רשאי לרכוש, והוא רשאי לרכוש אותם ממספר חברות במקביל ולקבל מכולן את תגמולי הביטוח בקרות מקרה ביטוח, ללא הגבלה. הפרמיה צמודה למדד ומשתנה מדי שנה בהתאם לגיל המבטוח. טבלת השתנות הפרמיה במהלך כל תקופת הביטוח מוצגת למבטוח בעת הרכישה ומצורפת למפרט הפוליסה שנשלח אליו.
- 2) **'כיסוי בטוח'** - ביטוח המשלם כפיצוי חד פעמי את סכום הביטוח שנרכש, בקרות למבטוח מקרה הביטוח הראשון מבין שני אלה: מוות, או אבחון מחלת סרטן כהגדרתו בפוליסה. סכום הביטוח נקבע ע"י המבטוח עד מקסימום של 500,000 ש"ח (בכפוף לכללי החיתום של החברה). מדובר במוצר ייחודי לחברה, והתשלום מבוצע למבטוח - במקרה של גילוי מחלת סרטן כאמור, או למוטביו - במקרה של מוות. הפרמיה משתנה מדי שנה בהתאם לגיל המבטוח. טבלת השתנות הפרמיה במהלך כל תקופת הביטוח מוצגת למבטוח בעת הרכישה ומצורפת למפרט הפוליסה שנשלח אליו.
- 3) **ביטוח חיים לפירעון הלוואה (משכנתא)** - ביטוח חיים שנועד לפירעון יתרת הלוואה, במקרה שמי מהלווים המבטוחים נפטר במהלך תקופת הביטוח. סכום הביטוח, בעת רכישת הביטוח, יכול לחפוף ליתרת הלוואה ולהשתנות לאחר מכן בהתאם ללוח הסילוקין של הלוואה כפי שעודכן על ידי המבטוח בעת רכישת הפוליסה, או לעמוד על סכום (צמוד מדד) שבחר המבטוח. ככל שנתר סכום ביטוח לאחר פרעון הלוואה הוא ישולם למוטבי המבטוח שנפטר. הפרמיה משתנה כל שנה בהתאם ליתרת סכום הביטוח וגיל המבטוח. טבלת השתנות הפרמיה במהלך כל תקופת הביטוח מוצגת וידועה למבטוח בעת רכישה. מאפייני מוצר זה, כולל חישוב הפרמיה; המקרים בהם החברה פטורה מתשלום.
- 4) **ביטוח חיים לפירעון הלוואה (משכנתא) לאדם עם מוגבלות מקצרת חיים** - ביטוח חיים שנועד

לפירעון חלק מהלוואה, שזכאי לרכוש אדם ש'אקטואר ממונה' כהגדרתו בדין הכיר בו כאדם עם מוגבלות מקצרת חיים, בהתאם להוראות הדין (כמפורט בסעיף 2.2.2 להלן). בהתאם להוראות אלה, בין היתר, מוגבל סכום הכיסוי הביטוחי המירבי. אדם שהוכר כזכאי כאמור יהיה זכאי לתגמולי ביטוח אם מקרה הביטוח אירע בתקופת הביטוח ובחלוף תקופת אכשרה בת 30 חודשים ממועד רכישתו.

5) **ביטוח מוות מתאונה** (בתחום חיים) – ביטוח שמעניק תשלום פיצוי חד פעמי למוטבים במקרה של מות המבוטח כתוצאה ישירה מתאונה. הפרמיה נקבעת בהתאם למין המבוטח, עיסוקו, מצבו הרפואי וסכום הביטוח. הפרמיה קבועה במשך כל תקופת הביטוח. עם הגיעו של המבוטח לגיל 65 סכום הביטוח קטן בחצי והפרמיה נותרת ללא שינוי. שיווק מוצר זה בחברה, בתקופה בה שווק, היה זניח ונלווה לרוב לרכישת מוצר ריסק אחר, כמוצר משלים. במאי 2021 (שאז נכנס לתוקף חוזר של רשות הפיקוח המחייב שינוי במוצר תאונות אישיות לצורך המשך שיווקו), הפסיקה החברה לשווקו.

6) **ביטוח נכות מתאונה** (בתחום חיים) – ביטוח שמעניק תשלום פיצוי חד פעמי למבוטח שנקבעו לו שיעורי נכות לצמיתות עקב אירוע תאונתי. סכום הפיצוי מחושב ע"י מכפלת סכום הביטוח שרכש המבוטח בשיעור הנכות לצמיתות שנקבעה למבוטח עקב התאונה. הפרמיה נקבעת בהתאם למין המבוטח, עיסוקו, מצבו הרפואי וסכום הביטוח. הפרמיה קבועה במשך כל תקופת הביטוח. עם הגיעו של המבוטח לגיל 65, סכום הביטוח קטן בחצי והפרמיה נותרת ללא שינוי. שיווק מוצר זה בחברה, בתקופה בה שווק, היה זניח ונלווה לרוב לרכישת מוצר ריסק אחר, כמוצר משלים. במאי 2021 (שאז נכנס לתוקף חוזר של רשות הפיקוח המחייב שינוי במוצר תאונות אישיות לצורך המשך שיווקו), הפסיקה החברה לשווקו.

ב. תוכניות החברה הכוללות מרכיב חסכון:

1) **פוליסת חוזה השקעה** – פוליסת חסכון טהור, ללא מרכיב ביטוחי, שאינה מאושרת כקופת ביטוח, ולכן אינה נכללת במחזור הפרמיות של החברה. החסכון מנוהל באחד או יותר ממסלולי השקעה בהם בחר המבוטח, מתוך ארבעת המסלולים הרלוונטיים שקיימים בחברה (כללי, אשראי ואג"ח, אג"ח ממשלות, ומראשית 2022 – גם מסלול מניות). המבוטח יכול להפקיד בו הפקדות שוטפות או חד פעמיות וכן שילוב שלהן, להורות על שינוי מסלולי השקעה מעת לעת ללא עלות כלשהי ומבלי שהשינוי יהווה אירוע מס, וכן לפדות את החסכון, במלואו או חלקית, בכל עת. המוצר משווק על ידי החברה רק למבוטחים שהם אדם פרטי שמבצע את ההפקדות מחשבון בנק על שמו, לצורך עמידה בהוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור. לפרטים בדבר מסלולי ההשקעה ראו סעיף 4.4 להלן. ביחס לפוליסות שנרכשו עד ליום 31 בדצמבר 2012 החברה גובה דמי ניהול שנתיים בשיעור של עד 1.5% מהחסכון המצטבר. בגין פוליסות שנרכשו במהלך שנת 2013 גובה החברה דמי ניהול בשיעור של עד 1.1% מהצבירה ובגין פוליסות שנרכשו החל משנת 2014 דמי הניהול הנגבים מהצבירה הינם בשיעור של עד 1.05%. החברה אינה גובה דמי ניהול מהפקדות.

2.2.2. הסדרה, תאגידים והסכמים מהותיים לתחום

להלן יוצגו גופים שלמעורבותם בתחום זה יש השפעה מהותית עליו; הנחיות שפורסמו בשנת הדוח ועד תאריך אישור הדוח ושיש להן, לדעת החברה, ביחד עם ההסדרה הקיימת, פוטנציאל להשפיע על מבנה התחרות ביחס למוצרי החברה בתחום זה; וכן טיטוטות של הנחיות כאמור, אם, לדעת החברה, יש בקבלתן כהנחיה סופית משום השפעה מהותית כאמור:

מערכת מרכזית למיתוג מסרי מידע ולסליקה כספית בתחום החיסכון הפנסיוני (להלן: "המסלוקה הפנסיונית") רשות הפיקוח הביאה להקמתה של 'מסלוקה פנסיונית' ממוכנת, כשמטרתה היא להקל על הפקדת כספים לחיסכון ארוך טווח ועל נידום בין קופות ומבטחים שונים, לאפשר בקרה על תקינות ההפקדות, ולהעניק כלי נוח ומקיף לייעוץ ולשיווק פנסיוני, תוך שמירה רציפה על זכויות המבטחים והעמיתים, וזאת באמצעות חיוב כל השחקנים בתחום לעבוד באמצעותה בלבד בתהליכים אלה. מאז שנת 2010 מפרסמות רשות הפיקוח והמסלוקה הפנסיונית עצמה הנחיות שונות לצורך קידום מטרה זו. החברה נושאת בהוצאות הכרוכות בהתממשקות שלה למסלוקה, למרות שמאז תחילת שנת 2022, היא אינה פעילה בתחום החיסכון הפנסיוני. ביום 14 ביוני 2021 פרסמה הרשות כוונה לחייב את כל החברות לפתח ממשק דיווח חדש ושונה של המידע למסלוקה (API) בתהליך מדורג בן 5 שנים, ואגב פרסום מכרז חדש להפעלת המסלוקה. לאחר מספר דחיות של מועד התחילה, הוא נקבע (במסגרת חוזר 2024-9-3 מיום 26 במאי 2024) ליום 26 באוקטובר 2025. משהחברה אינה פעילה עוד בתחום החיסכון הפנסיוני, מאז מכירת התיק בשנת 2021, הרי שהדרישה ממנה להמשיך ולקיים את הממשק למסלוקה ולהשקיע בפיתוח הכרוך בכך, רק לצורך דיווח מוצרי ביטוח (שאינם פנסיוניים), ועל אף שיש אפשרות לאתרם בממשקים אחרים (הר הביטוח) - היא דרישה לא סבירה, לא עניינית ומכבידה, ולפיכך פנתה החברה לרשות הפיקוח בבקשה לפטור אותה מדרישות אלה. טרם ניתנה עמדת הרשות לבקשה זו.

דיני איסור הלבנת הון ומניעת טרור

ההסדרה בקשר עם איסור הלבנת הון חלה בעיקר על מוצרי חסכון של החברה, אך בחלקה גם על מוצר ביטוח חיים, כוללת דרישות מחמירות לגבי הכרות עם הלקוח, עם מקור הכסף שברצונו להפקיד לחסכון ועוד ומחייבת, בין היתר, דיווח על מצבים, שעשויים לשקף הלבנת הון או ניסיון לכך כהגדרתו בדיון, לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, ולעיתים אף למשטרת ישראל. דרישות אלה מכבידות על ניהול הליך פתיחתו של חסכון תמים, שהוא רוב רובם של המקרים, ומתוך הבנה זו פורסם גם חוזר שנועד להקל על בירור סיכוני הלבנת הון במצבים שבהם הסיכון הוא נמוך.

מגבלת הוצאות ישירות ואופן הצגת העלות השנתית הצפויה במוצרי חסכון

ביום 21 במרס 2023 פורסם תיקון להוראות החוזר המאוחד – פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסי השקעה" בקשר עם אופן פרסום מגבלת עמלת הניהול החיצוני במסגרת הצהרה מראש של משקיע מוסדי על מדיניותו בהקשר

זה. זאת, בעקבות תיקון תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח-2008 (להלן: "התיקון לתקנות"), שפורסם ביום 30 באוקטובר 2022 והחליף הוראת שעה ארוכת שנים, במסגרתה נאסר על החברות לגבות הוצאות ישירות העולות על 0.25% ובמקום זאת נדרשות החברות לקבוע ולפרסם מראש, במסגרת ההצהרה מראש על מדיניות ההשקעה בפוליסות המשתתפות ברווחים, את השיעור המירבי של ההוצאות הישירות שהן מתכוונות לגבות ולדווח עיתית לוועדת ההשקעות על הגבייה הזו. עוד נדרש בתיקון לתקנות להציג לכל מועמד לביטוח במוצר זה את העלות השנתית הצפויה לו (בשל דמי ניהול והוצאות ישירות), וכן למבטוח - בכל מקום שבו הדין דורש להציג לו את דמי הניהול, וזאת לפי נוסחה שקבעה רשות הפיקוח בחוזר מיום 20 ביולי 2023, לגבי 'אופן הצגת העלות השנתית הצפויה לעמית או למבטוח', שכל כולה הנחות והשערות, ותוך הבהרה למבטוח ולמועמד לביטוח - שזה המצב. רשות הפיקוח טרם פרסמה את הנחיותיה לאופן הגילוי במסגרת חוזר דוח שנתי ודוח רבעוני לעמיתים ולמבטוחים בגוף מוסדי.

מדיניות ESG

בעקבות תיקון מיום 18 בנובמבר 2021, של הוראות החוזר המאוחד – פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסי השקעה" (שיקולי השקעה הנוגעים להיבטים סביבתיים, חברתיים והיבטי ממשל תאגידי ולסיכונים מתפתחים מהותיים) (כגון סיכונים סייבר וסיכונים טכנולוגיים), נדרשים גופים מוסדיים לקבוע מדיניות לבחינת החלטות השקעה בתיק המשתתפות ברווחים (חסכונות עמיתים), הכוללת התייחסות לשיקולי ESG (סביבה, אחריות חברתית וממשל תאגידי), ככל שאלו רלוונטיים ועשויים להשפיע באופן מהותי על ביצועי תיק ההשקעות וכן לעניין דרכי זיהוי של סיכונים מתפתחים שעשויים להשפיע מהותית על ביצועי תיק ההשקעות ובכלל זה סיכונים ESG, סייבר וסיכונים טכנולוגיים. החוזר מצפה שהחברות יפתחו בהדרגה מומחיות בבחינת שיקולי ESG, ללא תלות בגורמים חיצוניים. תיקון זה, ששם את הדגש על הסיכון להשקעה הטמון בהתנהלות "לא אחראית" של הגופים המושקעים במקום על ניהול השקעות על בסיס ערכי, כפי שהוסדר הנושא קודם לכן, הוא לכאורה רציונלי יותר, אך יש קושי מהותי ליישמו בהעדר פרסום של מידע רלוונטי על ידי הגורמים שבהם מבוקש להשקיע, העדר חובה שחלה עליהם לפרסמו, ולכן גם לאספו, וקושי באיתור מידע כזה שלא באמצעות גורמים אלה. עם זאת, החברה מיישמת את החוזר על תיק המשתתפות, תחת מגבלות אלה, ובפועל, מבלי לקבוע מסמרות, בוחנת לאורו גם השקעות בתיק הנוסטרו, משהצורך לטפל במשבר האקלים ובשיפור ההתנהלות כלפי עולות חברתיות הוא צורך ערכי שהחברה כוללת אותו בקוד האתי שלה.

תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דמי עמילות מירביים בביטוח מבנה אגב הלוואה לדיור).

התשע"ב-2012 והנחיות הפיקוח לגבי תעריפי ביטוחי חיים ועמלות סוכנים

התקנות, מיום 24 בספטמבר 2012, קובעות כי דמי העמילות המירביים שישולמו לסוכן ביטוח בעבור ביטוח מבנה אגב הלוואה לדיור לא יעלו – נכון לשנת 2015 ואילך - על 20% (כולל מע"מ) מדמי הביטוח. הוראה זו עודכנה על ידי רשות הפיקוח בראשית 2021, באמצעות קביעת מגבלה באישור השנתי של תעריפי ביטוח

דירה למשכנתא, כך שלא תעלה על 15%. מסיבה שאינה ידועה לחברה, לא נקבעה עד היום תקרה כלשהי בקשר לעמלות בקשר עם ביטוח החיים הנרכש לצורך הבטחת הלוואת משכנתא. גם הוראות שונות המגבילות את עמלות הסוכנים (מ-2019 ומ-2022) מתייחסות רק לעמלות שוטפות ועמלות היקף, אך לא לחלופות אחרות של תמורה בקשר עם שיווק מוצר זה. התוצאה היא, שחלק נכבד מתעריף ביטוח החיים למשכנתא, שמשלמים לקוחות הסוכנויות, מממן את העמלה לסוכנויות ולא את הכיסוי הביטוחי. לחברה יש שיתוף פעולה רק עם סוכנות ביטוח של תאגיד בנקאי אחד לשיווק המוצר.

רפורמה בתעריפי ביטוח החיים

כאמור לעיל, במהלך פברואר 2019 הורתה רשות הפיקוח לחברות להגיש לאישורה תעריפים נמוכים מבעבר למוצרי ביטוח חיים תוך הגבלת גובה ההוצאות שהחברות יכולות לכלול במסגרת התעריף. התעריפים שאושרו בסופו של דבר נמוכים בכ-10% בממוצע מכפי שהיו קודם לכן אך הגבלת עמלות הסוכנים במסגרת זו נעשתה באופן חלקי בלבד, כמפורט לעיל (ביחס לביטוחי המשכנתאות בסוכנויות הבנקים).

ביום 3 באפריל 2023 פרסמה רשות הפיקוח טיוטת הוראות "הנחות וביטולים בביטוחי חיים" המבקשת למתן את תופעת הניוד של לקוחות ביטוח חיים בין חברות ביטוח ולאפשר השוואה פשוטה יותר של התנאים המוצעים להם, וזאת הן באמצעות חיוב סוכני ביטוח להשיב עמלות שקיבלו על מכירת פוליסה, ככל שהיא נוידה לחברה אחרת בתוך פרק זמן שנקבע, והן על ידי איסור מתן הנחות יורדות או זמניות. חוזר סופי לא פורסם נכון למועד פרסום הדוח.

ביום 24 ליולי 2024 פירסמה רשות הפיקוח חוזר עדכון של מערך ההנחות הדמוגרפי בקרנות הפנסיה וביטוחי חיים, לפיו תוחלת החיים הצפויה של האוכלוסיה מתארכת. לפרסום זה אין השפעה מהותית על החברה.

להוראות דין נוספות אשר יש להן השפעה גם על תחום זה, ראו סעיף 4.1 להלן.

בתחום ביטוח חיים פעילים, בנוסף לגופים המוסדיים, מספר תאגידיים, סטטוטוריים ואחרים, שיש להם השפעה רחבת על התחום והחברות משתתפות במימון עלותם. כך הוזכרה לעיל המסלוקה הפנסיונית. בנוסף, קיימת התאחדות החברות לביטוח חיים (להלן: "ההתאחדות") המטפלת בתחומי ביטוחי חיים וביטוחי בריאות. לצדה פועל גם איגוד חברות הביטוח, המטפל בתחומי הביטוח הכללי (להלן: "האיגוד"). החברה חברה בהתאחדות, ובשנת 2023 הצטרפה גם כחברה באיגוד. פעילות ההתאחדות והאיגוד נועדה לטפל בנושאים המשותפים לשוק כולו בהתאם למותר לפי דיני התחרות, ובכלל זה - התייחסות מקצועית להצעות הסדרה שונות.

2.2.3. תחרות

למיטב ידיעת החברה, בתחום ביטוח החיים פועלות, נכון לתאריך הדוח, 10 חברות. מרבית חברות הביטוח הפעילות בתחום, פעילות גם בתחום החסכון הפנסיוני והמוצרים הנלווים אליהם. עיקר פעילות החברה הינו בתחום מוצרי הביטוח והחסכון לפרט. החברה אינה פעילה בתחום החסכון הפנסיוני. כמו את יתר מוצריה, גם את מוצרי ביטוח החיים והחסכון משווקת החברה ישירות ללקוחותיה, לרבות באמצעות שיתופי פעולה. חלק מהמתחרים של החברה, שבעבר נהגו לשווק את כל מוצריהם רק באמצעות סוכני ביטוח, משווקים כיום גם מוצרי ריסק בשיווק ישיר, וכך גם חלק מהסוכנים, וזאת ככל הנראה - מתוך הבנת היתרונות של שיטת שיווק זו, הן לחברות והן ללקוחות. בנוסף מושפע שוק זה מפעילותם של גופים פיננסיים אחרים המשווקים מוצרים תחליפיים לתחום החסכון (דוגמת פיקדונות לזמן ארוך, קרנות נאמנות, ועוד).

שיווק ביטוח חיים בחברה מקורו, בדרך כלל, בקשר קיים בין החברה לבין לקוח החברה (שכבר מבוטח בה), וכן כתוצאה מפניה עצמאית של הלקוח לחברה לצורך רכישת ביטוח חיים (למשל בעקבות נטילת משכנתא מהבנק ועל בסיס פרסומי החברה בהקשר זה). מאז תחילת פעילותה בתחום זה נוהגת החברה לשווק את מוצרי ביטוח החיים שלה באמצעות מוקד מכירות טלפוני, ואת מוצרי ביטוח המשכנתא שלה - גם באמצעות שיתוף פעולה עם סוכנויות ביטוח של תאגידים בנקאיים, יועצי משכנתאות, באתר החברה, ובערוצי שיווק נוספים. בנוסף מקדמת החברה שיווק של מוצרים, בדגש על חסכון פרט, בערוצים דיגיטליים ובאמצעות שיתופי פעולה. בין המוצרים השונים באותו תחום קיימת תחליפיות יחסית גבוהה, שכן הם מספקים צרכים דומים לאותו קהל יעד.

על-פי נתוני רשות הפיקוח¹⁸, הפרמיות של החברה במוצר ביטוח חיים (ריסק מוות-פרט) הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 בכ-257,893 אלפי ש"ח, בעוד שהפרמיות בכל הענף הסתכמו באותה התקופה בכ-3,301,900 אלפי ש"ח. חלקה של החברה במוצר ביטוח חיים, לפי נתונים אלה, עמד על כ-7.81% בתקופה זו.

למידע נוסף ראו סעיף 4.7 להלן בדבר שיווק והפצה של כלל עסקי החברה, הכוללים גם התייחסות מפורטת לנושא התחרות ולשינויים שחלו במאפייניה בתקופת הדוח.

2.2.4. לקוחות

לחברה אין תלות בלקוח בודד או במספר מצומצם של לקוחות, אשר אובדנם ישפיע באופן מהותי על תחום הפעילות. החברה מוכרת את מוצריה בעיקר ללקוחות פרטיים, ובמוצרי ביטוח חיים למשכנתא – גם ללקוחות בנקים למשכנתאות, ובכלל זה גם על בסיס שיתופי פעולה כאמור בסעיף 2.1.3.4 לעיל.

¹⁸ נתוני השוק נלקחו מאתר רשות הפיקוח ("דוחות ניהוליים") בכתובת: <http://insurancedata.cma.gov.il/Pages/Director.aspx>

2.3. תחום ביטוח בריאות**2.3.1. מוצרים ושירותים**

תחום פעילות זה מתייחס לענף בריאות. במסגרת זו עוסקת החברה בביטוח הוצאות רפואיות ואשפוז, ביטוח תאונות אישיות, ביטוח מחלות קשות, ביטוח נסיעות לחו"ל (נח"ל) וביטוחי בריאות אחרים. החברה אינה פעילה בתחום הביטוח הסיעודי¹⁹.

להלן יוצג פירוט מוצרי הבריאות ה'קלאסיים' (כלומר, ללא תאונות אישיות ונח"ל), בהתייחס למבנה הכיסויים שניתן היה לשווק מאז "רפורמת 2016"²⁰ ועד ל"רפורמת 2023", ובהתייחס למבנה הכיסויים שניתן לשווק מאז רפורמת 2023, ואת ההשפעה (החלקית) של מוצרי רפורמת 2023 על מוצרי רפורמת 2016.

"רפורמת 2016" עסקה בהאחדה משמעותית של הכיסויים העיקריים בתחום הבריאות, כאשר הכיסויים ניתוחים בישראל ותרופות מחוץ לסל הוגדרו ברפורמת 2016 כ**תוכנית בסיס** (כלומר תכנית שאינה מותנית ברכישת תכנית ביטוח אחרת, כאשר ניתן גם לרכוש מספר תוכניות בסיס יחד) וכל היתר ככיסויים שניתן לרכוש רק כ**תכנית נוספת** (כלומר תכנית שנלווית לתוכנית בסיס ותוקפה נגזר מתוקפה של תוכנית הבסיס). במסגרת רפורמה זו, ביטול תכנית הבסיס גרר ביטול של כל התכניות הנוספות שנרכשו יחד עם תכנית הבסיס, ואילו ביטול תכנית נוספת לא פגע כשלעצמו בתוקף תכנית הבסיס שברשות המבוטח. במסגרת התוכניות הנוספות הוצעו לרכישה גם **כתבי שירות** (שהכיסוי מכוחם מוענק ללקוחות באמצעות ספקים חיצוניים ובמגבלות שקבע חוזר כתבי השירות). רפורמה זו חידשה גם בהיבט נוסף, שכן בניגוד למוצרי תחום חיים ולמוצרי הבריאות שקדמו לרפורמת 2016, את מוצרי רפורמת 2016 נדרש לחדש אחת לשנתיים, ביוני של כל שנה זוגית, ובמועד זה מוחלים על כל מי שמחזיק במוצרי הרפורמה השינויים שחלו בתנאי הפוליסה ובתעריפיה (כפוף להנחות ותוספות חיתומיות פרטניות) במהלך השנתיים שחלפו מאז החידוש הקודם, ואשר חלו על מי שרכשו את המוצר לאחר כניסת השינוי לתוקף. ברירת המחדל היא חידוש אוטומטי על אף השינויים הנ"ל במוצר, למעט אם השינוי במחיר או בכיסוי עוברים רף שוויו או עלות מסויימים (10 ₪ או 20% ייקור – לפי הגבוה מביניהם), שאז נדרש לקבל מהלקוח אישור אקטיבי לחידוש.

כמובן, שמי שמחזיקים במוצר בריאות שנרכש לפני רפורמת 2016, אינם מושפעים מהרפורמה הנ"ל, מוצריהם אינם עוברים שינוי במחיר או בכיסוי, ואינם נדרשים לחידוש, שכן הם מוצרים ארוכי טווח.

"רפורמת 2023" הוסדרה בשורה של חוזרי רשות הפיקוח שפורסמו על פני שנת 2023, ושמועד כניסתם לתוקף נדחה שוב ושוב עד שנקבע על 1 לאוקטובר 2023. הרפורמה נועדה לשנות (שוב) את שיטת השיווק ואת מבנה הכיסויים בתחום בריאות, כך שבמקום מבנה של תוכניות בסיס ותוכניות נוספות, ייבנה הכיסוי

¹⁹ למעט כמרכיב כיסוי ופיצוי חד פעמי כתוצאה מתאונה בתוך פוליסות אחרות.

²⁰ זאת - על אף שלמעט כתבי שירות מסויימים, הכיסויים ששווקו קודם לשינוי בהסדרה נשארים בתוקף עבור הלקוחות שמחזיקים בהם.

הביטוחי במתכונת של רבדים, ולא ניתן יהיה (למעט חריגים שהוגדרו) לשווק לאדם מוצר שמוגדר כשייך לרובד השני ומעלה, אם אותו אדם אינו מחזיק, בין בחברה המציעה ובין אם בחברה אחרת, את כל מוצרי הרובד הראשון, שהרשות רואה בהם רובד בסיסי בתחום הבריאות (תרופות מחוץ לסל, ניתוחים בחו"ל והשתלות בחו"ל). הרובד השני של הרפורמה כולל את שלוש החלופות לכיסוי פרטי בקשר עם ניתוחים בישראל: ניתוחים "שקל ראשון", משלים שב"ן, ומשלים שב"ן עם השתתפות עצמית של 5,000 ₪. ביחס לרובד זה ביקשה רשות הפיקוח לעודד רכישה של הכיסוי המשלים הזול והרזה ביותר, ולאפשר את החלופות היקרות והרחבות יותר רק אם ישוקפו ללקוח הבדלי העלות והכיסויים והעובדה שהוא עשוי להחזיק בכפל כיסוי ביטוחי אם ירכוש את כיסוי ניתוחים "שקל ראשון" (בגלל החפיפה לשב"ן). תנאי הכיסויים הביטוחיים ברובד הראשון וברובד השני נקבעו ע"י רשות הפיקוח וחברות הביטוח אינן רשאיות לסטות מהם. הרפורמה מאפשרת שיווק של מוצרי רובד רביעי, שכולל הרחבות מוגדרות מראש לכיסויי רובד ראשון ושני, תוכנית ביטוח אמבולטורי וכן כתבי שירות. מוצרי מחלות קשות ותאונות אישיות יכולים להירכש בנפרד אך למרות זאת הם מוגדרים במסגרת הרפורמה כרובד חמישי. החברות מוגבלות ממועד כניסת הרפורמה הזו לתוקף גם באופן הענקת הנחות ללקוחות כך שכל הנחה שניתנת לאחר מועד זה, גם ביחס למוצרים קיימים ללקוח, שהרפורמה אינה חלה עליהם, צריכה להיות קבועה למשך 10 שנים.

מעבר למורכבות הרבה שנדרשה להערכות לרפורמה זו, גם הליך השיווק של מוצרי הרפורמה הם מורכבים, בשל הצורך לדעת אילו מוצרים כבר מחזיק המועמד לביטוח מתקופות של הסדרה קודמת, שתוכנן אינו חופף לתוכן הרפורמה הזו, ולהציע לו הצעה מותאמת למגבלות שמחילה על המבוטח הרפורמה החדשה.

במקביל להסדרה הנ"ל שקידמה רשות הפיקוח, קידמה ממשלת ישראל הסדרה נפרדת, במסגרת חוק ההסדרים 2023-2024 (להלן: "רפורמת חוק ההסדרים").

החוק, שפורסם ביום 31 במאי 2023, מייצר שני שינויים עיקריים לעומת המצב המשפטי שקדם לו:

א. הסבת מבוטחי "שקל ראשון" של רפורמת 2016, לפוליסת משלים שב"ן – וזאת במסגרת חידושי ביטוחי הבריאות של יוני 2024 וכברירת המחדל של החידוש האוטומטי, כאשר מבוטחים שרוצים לשמר כיסוי תחת פוליסת ניתוחים "שקל ראשון" נדרשים לבקש זאת באופן אקטיבי ואז הם יוכלו לשמר כיסוי זה אך במחירו המעודכן שלאחר רפורמת 2023, שמשקלל את עלות השינוי שנקבע בחוק ההסדרים, והוא -

ב. זכותן של קופות החולים לשובב מחברות הביטוח את עלות הניתוחים שבוצעו בשב"ן - ככל שהמנותח מחזיק בפוליסות ניתוחים "שקל ראשון" שנמכרה לו לאחר כניסת הרפורמה לתוקף, ביום 1 באוקטובר 2023, או שהוא בחר לעבור אליה ולא למשלים שב"ן במסגרת חידושי יוני 2024; וככל שהרופא שניתח אותו במסגרת השב"ן נכלל ברשימות ההסדר של חברות הביטוח. לצורך יישום השינוי נקבעה בחוק שורה ארוכה של הוראות נלוות.

יצוין כי החברה אינה מחוייבת להחזקת רשימת רופאי הסדר לאור קוטן נתח השוק שלה בתחום ביטוחי הבריאות, ולפיכך סיכון השיבוב כלפיה נמוך.

מכיוון שהעברת מבוטח, שמחזיק במוצרי רפורמת 2016, למוצרי רפורמת 2023 אגב חידושי יוני 2024 נובעת מהוראות רפורמת חוק ההסדרים - אין העברה זו מתייחסת ליתר מוצרי הבריאות שמחזיק אותו מבוטח, מה שיוצר "דור" נוסף במוצרי הבריאות שקיימים בשוק (הדור של טרום רפורמת 2016; הדור של רפורמת 2016 שיחזיק את מוצרי הרובד השני של רפורמת 2023 החל מיוני 2024, אבל את שאר כיסויי הבריאות – במתכונת שבה נרכשו על ידו קודם לכן אלא אם ישונו ויעודכנו במסגרת רפורמת 2016; והדור של רפורמת 2023 – דהיינו מי שרכש לראשונה מוצרי בריאות לאחר ה-1 באוקטובר 2023 או בחר לעבור אליהם באופן מלא (תחת סיכון חיתום מחדש).

קיומם של 'דורות' של מוצרים בתחום ביטוח כלשהו מקטין את פוטנציאל התחרות באותו התחום מכיוון שלקוחות שמחזיקים בדורות קודמים אינם יכולים לעבור לביטוח בחברה מתחרה מבלי להמיר את מוצריהם למוצרי הרפורמה שבתוקף. העדר רצון כזה מצידם, לרוב, משאיר אותם "שבויים" בחברת הביטוח שבה רכשו את מוצריהם לפני הרפורמה.

ביום 11 במרס 2024 פרסמה רשות הפיקוח "חוזר העברת מבוטחים לפוליסת ביטוח ניתוחים משלים שב"ן" במסגרתו היא קבעה הנחיות לגבי אופן העדכון של מבוטחים לגבי המעבר בחידוש למשלים שב"ן והאפשרות שלהם לבקש אקטיבית לחזור לתוכנית שקל ראשון בתעריפי המעודכנים.

לפי החוזר, נדרשו החברות לשמור ללקוחות שעוברים הסבה מ'שקל ראשון' למשלים שב"ן את ההנחות שהיו להם מתעריפי הספר של פוליסת שקל ראשון עובר לחידוש ולהחיל אותן כמות שהן על ההעברה למשלים שב"ן תוך קיטום שלהן לעשור אחד, ובעצם לא להחיל על מעבר מסויים זה את ההוראות החדשות שמחייבות שכל הנחה שתינתן לאחר כניסתן לתוקף תהיה אחידה למשך עשור (ולא מדורגת). לוח הזמנים ליישום הנחיות החוזר היו צפופים ביותר שכן הוא נכנס לתוקף פחות מ-3 חודשים לפני החידוש, על כל המשתמע מכך.

בנוסף, יש לקוחות שלא חל עליהם חוק ההסדרים, אך מוצריהם עברו שינוי בחידושי 2024 כנגזרת של הוראות חוק זה, באופן שחייב אותם לאשר אקטיבית את החידוש בשל התייקרותם. למרות שיש לרשות הפיקוח סמכות להגדיר את החידוש הזה כחידוש אוטומטי, היא סירבה לעשות שימוש בסמכותה, ולפיכך, לקוחות כאלה שלא היו ערים לכך ולא אישרו אקטיבית את החידוש, נותרו ללא כיסוי ביטוחי פרטי בבריאות, וככל שירצו בו לאחר מכן יצטרכו לרכשו תחת חיתום מחדש, על כל המשתמע מכך.

א. רשימת מוצרי הבריאות הקלאסיים ומעמדם בכל אחת מהרפורמות שתוארו לעיל

- (1) **ביטוח תרופות מחוץ לסל** - תוכנית ביטוח המעניקה שיפוי על רכישת תרופות שהמבוטח אינו זכאי להן במסגרת סל הבריאות (לרבות ביצוע בדיקה גנטית להתאמת הטיפול התרופתי למחלת הסרטן במבוטח) ועד גבול האחריות הנקוב בפוליסה. הפרמיה נקבעת בהתאם לנתונים הקשורים במבוטח (דוגמת גיל ומין) ומשתנה על פני תקופת הביטוח בהתאם לגיל המבוטח. תקופת הביטוח הינה לכל חיי המבוטח. עיקר התוכנית הוגדר תכנית הבסיס ברפורמת 2016 ואילו ברפורמת 2023 היא שייכת לרובד הראשון, כמוסבר לעיל.
- (2) **ביטוח השתלות וטיפולים מיוחדים בחו"ל** - תוכנית ביטוח המעניקה פיצוי או שיפוי בגין ביצוע השתלה, או טיפול מיוחד מציל חיים בחו"ל, עד גבול אחריות הנקוב בפוליסה. הפרמיה נקבעת בהתאם לנתונים הקשורים במבוטח (דוגמת גיל ומין) ומשתנה על פני תקופת הביטוח בהתאם לגיל המבוטח. תקופת הביטוח הינה לכל חיי המבוטח. התוכנית היוותה תכנית בסיס ברפורמת 2016 ואילו ברפורמת 2023 היא שייכת לרובד הראשון, כמוסבר לעיל.
- (3) **ניתוחים בחו"ל וטיפולים מחליפי ניתוח בחו"ל** - שיפוי מלא לכל ההוצאות הרפואיות הנדרשות לשם ביצוע ניתוח בחו"ל, שהצורך לבצעו נקבע בישראל ותואם מראש מול החברה, שיפוי להוצאות נלוות במקרה של ניתוח מיוחד שיש הכרח לבצעו בחו"ל, בהתאם לתקרות הכיסוי ותנאי הכיסוי המפורטים בפוליסה וכן שיפוי לטיפול מחליף ניתוח בחו"ל עד לתקרות המפורטות בפוליסה. רכישת התכנית ברפורמת 2016 היתה מותנית ברכישת תכנית בסיס לניתוחים בישראל ואילו ברפורמת 2023 היא שייכת לרובד הראשון, כמוסבר לעיל.
- (4) **ניתוחים וטיפולים מחליפי ניתוח בישראל ("ניתוחים שקל ראשון")** - שיפוי על כל ההוצאות הרפואיות הנדרשות לשם ביצוע ניתוח / טיפול מחליף ניתוח, לרבות 3 התייעצויות ניתוחיות לשנת ביטוח, בהתאם לתקרות הכיסוי ותנאי הכיסוי המפורטים בפוליסה. הפרמיה נקבעת בהתאם לנתונים הקשורים במבוטח (דוגמת גיל ומין) ומשתנה על פני תקופת הביטוח בהתאם לגיל המבוטח. תקופת הביטוח הינה לכל חיי המבוטח. החברה אפשרה ברפורמת 2016 רכישת מוצר זה ללא השתתפות עצמית וכן בחלופה הכוללת השתתפות עצמית של 3,000 ₪ (צמוד מדד) במקרה של צורך בניתוח, כנגד פרמיה נמוכה יותר ואילו ברפורמת 2023 לא ניתן, מכוח הוראות רשות הפיקוח, לרכוש כיסוי זה עם השתתפות עצמית, והיא שייכת לרובד הביטוח השני. במסגרת רפורמת 2016 הלקוח בחר אם להפעיל את הפוליסה או לעבור ניתוח במסגרת השב"ן ואילו במסגרת רפורמת 2023, הבחירה האחרונה מקימה לקופת החולים זכות שיבוב כלפי המבטחת, ככל שהרופא שביצע את הניתוח נמצא בהסכם גם עם המבטחת. יוזכר שבמסגרת המוצרים הישנים, טרום רפורמת 2016, יכול היה המבוטח לבחור לבצע את הניתוח בשב"ן ולקבל פיצוי כספי מוסכם מראש מהמבטחת על אי הפעלת הפוליסה לשם ביצוע הניתוח.

- 5) **ניתוחים וטיפולים מחליפי ניתוח בישראל ("משלים שב"ן", עם או בלי השתתפות עצמית של 5,000 ש"ח) -** זהה לתוכנית 'ניתוחים שקל ראשון' למעט חובת המבוטח, במקרה של צורך בניתוח, לפעול למיציא זכויותיו במסגרת השב"ן של קופת חולים, ומתן כיסוי רק על מה שלא בר כיסוי בשב"ן – עם או בלי ניכוי של השתתפות עצמית, בהתאם למוצר שבחר המבוטח. כיסוי זה מעניק, במסגרת רפורמת 2023, כיסוי גם להשתתפות העצמית בשב"ן, ושייך כאמור לרובד השני.
- 6) **תרופות מיוחדות ובדיקות גנטיות –** רכישת התוכנית היתה מותנית ברכישת תכנית בסיס לביטוח תרופות ברפורמת 2016 ואילו ברפורמת 2023 הוכנסה רוב תכולתה לביטוח תרופות מחוץ לסל השייכת לרובד הראשון (ראו ס"ק 1 לעיל). התוכנית מעניקה שיפוי על רכישת תרופות מיוחדות כהגדרתן בפוליסה, שהמבוטח אינו זכאי להן במסגרת סל הבריאות ובמסגרת תכנית הבסיס, וכן שיפוי לרכישת קנאביס רפואי עד לגבול האחריות הנקוב בפוליסה ובהתאם להוראות הדין. בנוסף, התכנית מעניקה מימון לביצוע בדיקות גנטיות להתאמת טיפול תרופתי.
- 7) **שירותים לרפואה אמבולטורית –** רכישת התוכנית היתה מותנית ברכישת אחת מתכניות הבסיס ברפורמת 2016 ואילו ברפורמת 2023 היא שייכת לרובד הרביעי, שבר-רכישה רק אם הלקוח מחזיק לפחות בכל כיסויי הרובד הראשון. במסגרת רפורמת 2023 הגבילה רשות הפיקוח את השירותים שניתן להציע במסגרת תוכנית זו לשירותי ייעוץ ובדיקות בלבד (התייעצות עם רופא מומחה, בדיקות הריון, בדיקות סקר, בדיקות הדמייה ועוד), ואילו ברפורמת 2016 נכללו בה שירותים נוספים, לרבות כאלה שמותאמים לילדים. השירותים ניתנים ע"י ספק חיצוני.
- 8) **כתב שירות לרפואה משלימה -** רכישת התוכנית היתה מותנית ברכישת אחת מתכניות הבסיס ברפורמת 2016 ואילו ברפורמת 2023 היא שייכת לרובד הרביעי, שבר רכישה רק אם הלקוח מחזיק לפחות בכל כיסויי הרובד הראשון, או במוצר מחלות קשות. כתב השירות מעניק מגוון שירותים בתחום הרפואה המשלימה. השירותים ניתנים ע"י ספק חיצוני.
- 9) **כתב שירות ייעוץ רפואי און ליין באמצעות רופאים מומחים -** רכישת התוכנית היתה מותנית ברכישת אחת מתכניות הבסיס ברפורמת 2016 ואילו ברפורמת 2023 היא שייכת לרובד הרביעי, שבר רכישה רק אם הלקוח מחזיק לפחות בכל כיסויי הרובד הראשון, או במוצר מחלות קשות. כתב שירות המעניק למבוטח שירותי ייעוץ 'און ליין' ברפואת מומחים ומוקד ייעוץ רפואי מקוון בתחומי המשפחה והילדים. השירותים ניתנים ע"י ספק חיצוני.
- 10) **כתב שירות אבחון רפואי מהיר וליווי אישי רפואי -** רכישת התוכנית היתה מותנית ברכישת אחת מתכניות הבסיס ברפורמת 2016 ואילו ברפורמת 2023 היא שייכת לרובד הרביעי, שבר רכישה רק אם הלקוח מחזיק לפחות בכל כיסויי הרובד הראשון. מאז כניסת רפורמת 2023 לתוקף, הכיסוי של ליווי אישי רפואי אינו משווק יותר, ואילו שירותי אבחון מהיר (כגון בדיקות מעבדה ובדיקות אבחנתיות) ניתנים לרכישה במסגרת תוכנית ייעוץ ובדיקות (אמבולטורית) תמורת תשלום נוסף. השירותים ניתנים ע"י ספק חיצוני.

- (11) **כתב שירות ליווי רפואי אישי לסרטן** - רכישת התוכנית היתה מותנית ברכישת אחת מתכניות הבסיס ברפורמת 2016 ואילו במסגרת רפורמת 2023 לא אושר המוצר ולפיכך הופסק שיווקו. כתב השירות העניק שירות ליווי רפואי אישי וייעודי למי שבתקופת הביטוח אובחנו כחולי סרטן, ובכלל זה מנהל תיק אישי, מנהל רפואי אישי אונקולוגי, טיפולים במרפאת כאב, שינוע עזרים, החזר עבור רכישת פאה, החזר שהות במלונית ועוד, כמפורט בכתב השירות.
- (12) **ביטוח מחלות קשות** - כיסוי ביטוחי המעניק למבוטח פיצוי חד פעמי בגובה סכום הביטוח שנרכש, מבלי שהמבוטח יידרש להוכיח הוצאות כלשהן, מיד לאחר שאובחן כי חלה באחת או יותר מהמחלות הקשות המפורטות בתנאי הפוליסה. הפרמיה נקבעת בהתאם לנתונים הקשורים במבוטח (דוגמת גיל ומין) ומשתנה על פני תקופת הביטוח בהתאם לגיל המבוטח. מוצר זה יכול להירכש עצמאית, ללא תלות ברכישת מוצר בריאות אחר כלשהו, בכל סוגי הרפורמות שתוארו לעיל.
- (13) **פיצוי חד פעמי למחלת הסרטן** - כיסוי ביטוחי המבטיח למבוטח: 1. פיצוי חד פעמי בגובה סכום הביטוח שנרכש, מבלי שהמבוטח יידרש להוכיח הוצאות כלשהן, מיד לאחר שאובחן כי חלה במחלה ממארת כמוגדר בפוליסה; 2. פיצוי בגובה 15% מסכום הביטוח בעת גילוי סרטן מוקדם כמוגדר בפוליסה. הפרמיה נקבעת בהתאם לנתונים הקשורים במבוטח (דוגמת גיל ומין) ומשתנה על פני תקופת הביטוח בהתאם לגיל המבוטח. מוצר זה יכול להירכש עצמאית, ללא תלות ברכישת מוצר בריאות אחר כלשהו, בכל סוגי הרפורמות שתוארו לעיל.
- בנוסף לתוכניות הבריאות הנ"ל, קיימות בחברה התוכניות הבאות, המהוות חלק מתחום הבריאות בחברה:
- (14) **ביטוח תאונות אישיות** - בכפוף לתנאי הפוליסה, המוצר מעניק: פיצוי חד פעמי במקרה של מוות, נכות צמיתה, שברים או כוויות שנגרמו עקב תאונה; פיצוי יומי למבוטח שאושפז עקב תאונה; החזר הוצאות מסוימות הנלוות לאשפוז; פיצוי חד פעמי במקרה שמבוטח הפך סיעודי עקב תאונה; פיצוי בגין ימי החלמה עקב תאונה. מאז כניסתו לתוקף, ביום 1 במאי 2021, של חוזר המחייב השקת מוצר תאונות אישיות חדש (ראו בסעיף [2.3.2](#) להלן), הופסק שיווקו של מוצר זה, לאחר שהשיקה מוצר חלופי בהתאם לחוזר החדש של הרשות ("הרפורמה"), שכולל חידוש אקטיבי של המוצר אחת לשנתיים והגדרה שונה של הכיסויים וסכומי הביטוח, חזרה החברה לשווקו, בראשית שנת 2023, אך בהיקף נמוך מאוד, בשל חוסר הכדאיות הכלכלית של המוצר, במתכונתו לאחר הרפורמה. בסמוך לסוף שנת הדוח החלה החברה לראשונה לחדש פוליסות מהסוג החדש.
- (15) **כתב שרות ספורטיבי** - רכישת התוכנית היתה מותנית ברכישת תכנית לביטוח תאונות אישיות והיא העניקה למבוטח מגוון שירותים באמצעות ספק חיצוני כגון פיניו באמבולנס, ייעוץ רופא מומחה, תזונאי, פיזיותרפיה, הידרותרפיה, ריפוי בעיסוק, הדמיה אבחנתית, וארגומטריה. שיווקו של כתב השירות הופסק ממאי 2021 ולא אושר מוצר חדש במקומו.
- (16) **ביטוח נסיעות לחו"ל** - מוצר המעניק כיסוי ביטוחי לעלויות שונות שיש ליוצאים לחו"ל בקשר עם מספר סוגי סיכון האופייניים לנסיעה כזו. המוצר מכסה כבסיס וכברירת מחדל: הוצאות רפואיות בחו"ל

באשפוז ושלא במסגרת אשפוז כולל תרופות, פינוי רפואי לבית חולים, הטסה רפואית, טיפול חירום בשיניים, החזר הוצאות מלווה במקרי צורך רפואי, הארכת שהות בחו"ל במקרי צורך רפואי, אובדן רכוש, וכן: אחריות כלפי צד שלישי וכיסוי איתור וחילוץ, אלא אם המבוטח ביקש להסיר מי משני הכיסויים האחרונים מכיסוי הבסיס.

מעבר למוצר הבסיסי ניתן לרכוש הרחבות לכיסוי בגין ביטול נסיעה וקיצור נסיעה מסיבות מסוימות, כיסוי להוצאות רפואיות בשל החמרה של מצב רפואי קיים, נזקים שנגרמו במסגרת ספורט חורף, ספורט אתגרי וספורט תחרותי, הרחבה לכיסוי רפואי לנשים בהריון, כיסוי השתתפות עצמית בהשכרת רכב וכן כיסוי לאובדן או נזק לרכוש (כבודה) מסוגים שונים.

ביטוח נח"ל נמכר על-ידי החברה בעיקר באמצעות האינטרנט ובתמיכה של נציגי שירות טלפוניים ככל שנדרשת. לקוחות החברה רוכשים את המוצר ישירות ממנה, לרבות על בסיס שיתופי פעולה עם גורמים שונים כמפורט בסעיף [2.3.4](#) להלן.

2.3.2. הסדרה והסכמים מהותיים לתחום

תיקון הוראות החוזר המאוחד – שער 6 חלק 3, פרקים 2-4 - ביטוח תאונות אישיות

ביום 7 ביוני 2020 פירסמה רשות הפיקוח את החוזר שבנדון, לשם הסדרתו לראשונה של מוצר ביטוח תאונות אישיות, כמוצר אחיד, הן בהיבט היקף הכיסוי, והן ביחס לדרכי שיווקו ותקופתו. במסגרת זו הורחבו מאוד גם הגדרת מקרה הביטוח וגם סוגי הנזק שהמוצר מכסה, נקבע תהליך שיווק ייחודי ומסורבל למוצר, ולראשונה נוסף גם למוצר זה הליך חידוש אחת לשנתיים, אך לא במתכונת של מוצרי הבריאות אלא במתכונת של מוצרי ביטוח כללי (חידוש שמותנה בכך ששני הצדדים חפצים בכך). בד בבד תוקן חוזר חידוש ביטוח על מנת להחיל את הוראותיו גם על מוצר תאונות אישיות במתכונתו החדשה. לדעת החברה החידוש הדו שנתי מייקר מאוד את עלות המוצר עד כדי הפיכתו לבלתי כדאי לשיווק. החוזר נכנס לתוקף, לאחר עיכוב מסויים, ביום 1 במאי 2021 וממועד זה נאסר על שיווק מוצר תאונות אישיות הקודם.

רפורמת הבריאות 2023 ורפורמת חוק ההסדרים

ראו פירוט בסעיף 2.3.1 לעיל.

2.3.3. תחרות

למיטב ידיעת החברה, בענף ביטוח בריאות פועלות נכון לתאריך הדוח כ-9 חברות ביטוח, אשר מדווחות אותו כתחום נפרד, אך ייתכן שיש חברות נוספות הפעילות בתחום ומדווחות אותו ביחד עם תחום ביטוח חיים. החברה משווקת מוצרים אלה ישירות ללקוחותיה ושמה דגש על מכירה לפרט, ואילו שאר החברות משווקות אותם בעיקר באמצעות סוכני ביטוח, לרבות לשוק של קולקטיבים. עם זאת, יותר ויותר חברות מגדילות את מערך השיווק הישיר שלהן ומאמצות בכך את התפיסה השיווקית של החברה. החברה רואה בביטוחי הבריאות

מוצר חשוב לבית ולמשפחה, כהשלמה לביטוח הבריאות הממלכתי וליתר הביטוחים שהיא משווקת לאוכלוסיית היעד שלה. שיווק מוצרי בריאות בחברה מקורו, בדרך כלל, בקשר קיים בין החברה לבין לקוח החברה. מאז תחילת פעילותה בתחום זה נוהגת החברה לשווק את מוצרי הבריאות שלה בעיקר באמצעות מוקד מכירות טלפוני ולתקופות - גם בערוצי שיווק נוספים ולעיתים גם באמצעות פרסום. בין המוצרים השונים באותו תחום קיימת תחליפיות יחסית גבוהה, שכן הם מספקים צרכים דומים לאותו קהל יעד.

למיטב ידיעת החברה, כ-8 חברות נהגו לשווק את מוצר תאונות אישיות במתכונתו הקודמת, אך מאז הרפורמה בהסדרת מוצר תאונות אישיות, במאי 2021, רבות מהחברות אינן משווקות את המוצר, גם אם אישרו מוצר מתאים מול רשות הפיקוח וגם החברה משווקת אותו בהיקף נמוך מאוד בשל חוסר הכדאיות הכלכלית שלו במתכונתו החדשה. בשל כך, עיקר הפרמיה במוצר זה מגיע מהמשך החזקת המוצר הקודם על ידי המבוטחים. בשיווק מוצרי ביטוח נסיעות לחו"ל פעילות 10 חברות, וכן - סוכנויות תיירות, קופות חולים וחברות כרטיסי אשראי, אשר בעקבות המגבלות שהשית 'חוזר הלידים' על שיווק המוצר שלא באמצעות בעל רישיון, שינו האחרונות את מתכונת הקישור שבין לקוחותיהן לחברות הביטוח. החברה מאפשרת לציבור לרכוש את הביטוח אצלה, ישירות או באמצעות מי מטעמו, בעיקר בפלטפורמה דיגיטאלית.²¹

על-פי נתוני רשות הפיקוח²² הסתכמו הפרמיות במוצרי מחלות ואשפוז בכל שוק ביטוח הבריאות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 בסך של כ-7,782,730 מיליון ש"ח. חלקה של החברה במוצרים אלה, לפי אותו מקור נתונים, עמד על כ-1.34% בשנת הדוח (כ-104,462 אלפי ש"ח). בהתאם לנתונים אלה²³, חל במגזר מוצרי מחלות ואשפוז גידול של כ-5% בהיקף פרמיות ברוטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 לעומת התקופה המקבילה אשתקד. באותה תקופה נרשמה בחברה עלייה של כ-5% בהיקף הפרמיות ברוטו בתחום בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד. החברה אינה יודעת את חלקה בכל מוצר תחת תחום זה. למידע נוסף ראו סעיף 4.7 להלן בדבר שיווק והפצה של כלל עסקי החברה, הכוללים גם התייחסות מפורטת לנושא התחרות.

2.3.4. לקוחות

לחברה אין תלות בלקוח בודד או במספר מצומצם של לקוחות, אשר אובדנם ישפיע באופן מהותי על תחום הפעילות. החברה מוכרת את מוצריה בעיקר ללקוחות פרטיים, לרבות כאלה המגיעים אליה על בסיס שיתופי פעולה כאמור בסעיף 2.3.2 לעיל. לחברה אין לקוחות קולקטיביים בתחום זה. שיעור הביטולים (לרבות סילוק,

²¹ אין.

²² ראו המקור בה"ש 23 להלן.

²³ נתוני השוק נלקחו מאתר רשות הפיקוח ("דוחות ניהוליים") בכתובת: <http://insurancedata.cma.gov.il/Pages/Director.aspx>

ביטול, הקטנה או אי-חידוש) לשנה מפוליסות בריאות (כולל תא"ש) שבתוקף לראשית כל שנה במונחי פרמיות²⁴ עמד על כ-11.1% בשנת הדוח לעומת כ-13.3% בשנת 2023 וכ-12.7% בשנת 2022.

²⁴ בהתאם להוראות הדיון, שיעור הביטולים בפוליסות בריאות (לרבות ענפי מחלות קשות ואשפוז טווח ארוך) חושב על ידי חלוקת סכום הפרמיה שחויבה בחודש האחרון של שנת הדוח בסכום הפרמיה שחושבה בחודש האחרון של השנה הקודמת, והכל רק בהתייחס לפוליסות שמועד תחילתן לפני השנה השוטפת ובניטרול עליית תעריפים.

3. חלק ג' - מידע נוסף אודות ענפי ביטוח שלא נכללו בתחומי הפעילות**3.1. כללי**

המוצרים שלא נכללו בתחומי הפעילות הינם: ביטוחי חבויות - חבות מעבידים וצד ג' הנלווים לביטוחי דירה ובתי עסק. מוצרים אלה כלולים בעסקי הביטוח הכללי של החברה ומהווים פחות מ-1% מכלל הכנסות החברה. כל אחד מענפים אלו אינו רכיב עסקי מהותי וגם בחינה במקובץ של ענפים בעלי מאפיינים דומים משמעותית אינה עוברת את סף המהותיות. ענפי הביטוח שלא נכללו בתחומי הפעילות של החברה הנם רק 'ענפי חבויות אחרים' והם כולם ענפים שאינם סטטיסטיים בחברה.

3.2. ביטוחי חבות מעבידים וצד ג' (נלווים לענפי רכוש ואחרים)**מהות הכיסוי הביטוחי ומאפיינים ייחודיים של המוצר**

ביטוחים אלה אינם נמכרים על-ידי החברה כמוצר נפרד, אלא רק כחלק מפוליסות ביטוח דירה ובתי עסק, וזאת בהתאם לרישיון המבטח של החברה. מהות הכיסוי:

- (1) חבות מעבידים - תשלום תגמולי ביטוח בגין נזק גוף מתאונה או מחלה שאירעו לאחד מעובדי המבוטח תוך כדי עבודתו אצל המבוטח, באשמתו של המבוטח - וכמידת אשמתו.
- (2) צד שלישי - תשלום תגמולי ביטוח בגין נזק גוף או רכוש שנגרמו לצד שלישי באשמתו של המבוטח - וכמידת אשמתו.

3.3. מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים

בנוסף לחקיקה הכללית החלה על פוליסות ביטוח ועל ניסוחן, פוליסות אלה כפופות להוראות הדין והפסיקה, ובכלל זה לפקודת הניזקין [נוסח חדש] ולפסיקה מכוחה, ובדירה – גם לפוליסה תקנית-דירה.

4. חלק ד' - מידע נוסף ברמת כלל החברה

המידע המופיע בסעיף זה, ואופן השפעת הגורמים החיצוניים המופיעים בסעיף זה על פעילות החברה ועל תוצאותיה הכספיות, מבוסס בחלקו על ידע שקיים בחברה בתאריך אישור דוח זה, ובחלקו - על הערכות החברה. אין כל ודאות כי הערכות החברה ביחס לדין, לפרשנותו, וביחס לגורמים החיצוניים המופיעים בסעיף זה ולאופן השפעתם על פעילותה ועסקיה של החברה - יתממשו. ההשפעה בפועל עשויה להיות שונה באופן מהותי מזו שנחזתה כאמור, כתוצאה מגורמים שונים, שהעיקריים שבהם הנם שינויים רגולטוריים, לרבות דרך פרשנות הדין על ידי הרשויות ודרך אכיפתן, שינוי בתנאי השוק, בתנאים הכלכליים, המדיניים והביטחוניים ומכלול גורמי הסיכון של החברה המפורטים להלן.²⁵

4.1 מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה

בנוסף לדינים הכלליים אליהם כפופה כל חברה בישראל (כגון דיני החברות, דיני מס הכנסה, דיני העבודה, דיני התחרות, דיני הלבנת הון, דיני הגנת פרטיות וכיו"ב, ולגבי חברות ציבוריות – גם דיני ניירות ערך) שגם הם עוברים שינויים רבים בשנים האחרונות - כפופה פעילות החברה לאסדרה רבה וייחודית לתחום הביטוח. הוראות אלה נקבעות במגוון של דרכי הסדרה, החל מחקיקה ראשית ותקנות, וכלה בהוראות של רשות הפיקוח, שניתנות במסגרת חוזרים, הכרעות עקרוניות בתלונות ציבור ואפילו 'ניירות עמדה', שמעמדם המשפטי אינו ברור, וכן בהנחיות נקודתיות, כולל אישור תעריפים ומוצרים פרטני. בדרך זו מסדירה רשות הפיקוח היבטים רבים ומגוונים בתפקוד השוטף של הגופים המוסדיים. הוראות חדשות כאמור, או תיקונים לקיימות, מתפרסמות לעיתים תכופות. הקצב והיקף הפרסום הם גבוהים, ולרבים מהם יש עלות ישירה לא מבוטלת לצורך הטמעתם, ולעיתים גם השפעות עסקיות בסדרי גודל משתנים.

בחלקים שונים לעיל של פרק זה, מתוארים עיקרי הדינים החלים על החברה ותחומי פעילותה בתיאור כללי, בדגש על חקיקה ראשית והסדרה מהותית, וניתן פירוט מסויים להסדרה חדשה משנת הדוח או מסמוך לה, וכן לטיטוטות הסדרה כאמור - ככל שהחברה מעריכה, במועד הדיווח, שיש לנ"ל, או יכולה להיות להן, השפעה משמעותית, בין אם בטווח הקצר ובין אם בטווח הארוך יותר, על השוק שהחברה פועלת בו, או על החברה.

הוראות רשות הפיקוח החלות על פעילות החברה כמבטח יתוארו להלן בהתאם לדין החל על פרק זה, רק ככל שלא פורטו במסגרת סקירת תחומי הפעילות השונים של החברה. חקיקה כללית תתואר רק ככל שיש או עשויה להיות לה, לדעת החברה, השפעה ישירה על פעילותה.

בכל מקום בו לא צוינה במפורש הערכת החברה לגבי השפעת הדין, המשמעות היא שלהערכת החברה, כפי שהיא במועד פרסום הדוח, אין לדינים ולשינויים בהם השפעה מיוחדת או מהותית על החברה מעבר להתאמת שיטות העבודה שלה להוראות הדין, על עלותן כמתואר לעיל. בכל מקום בו יש לדינים אלה, להערכת החברה, השפעה בעלת מאפיינים ייחודיים לחברה, צויין הדבר במפורש בצד ההתייחסות לאותם דינים ושינויים. יובהר כי פירוט ההסדרה על בסיס הערכת מהותיותה, ודעת החברה לגבי מידת ואופן השפעת ההסדרה על החברה, הם כולם בגדר תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה המלאה של החברה, ולפיכך יש לראות בהם מידע צופה פני עתיד.

²⁵ הקוראים מופנים לאזהרה ביחס למידע צופה פני עתיד המופיעה בעמוד 4 לעיל.

אין מניעה כי תחזיות, הערכות ואומדנים אלה, כולם או חלקם, לא יתממשו, או שיתממשו באופן שונה מכפי שהוצג בדוח זה, בין אם בשל גורמים שאינם בשליטת החברה לרבות תיקוני חקיקה נוספים ובין אם בשל מגבלות התחזית למשל לגבי התנהגות שוק הביטוח, ואשר לכולם עשויה להיות השפעה.²⁶

4.1.1. אסדרה בנושא הון החברה ועתודות

חוזר 2020-1-15 "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II"; והנחיות נוספות של רשות הפיקוח בהקשר זה

חברות הביטוח נדרשות לעמוד בדרישות הון עצמי מינימאלי, לרבות כתנאי לחלוקת דיבידנד, כתנאי לקבלת רישיון מבטח ולפעילותן השוטפת. במטרה לשנות מהיסוד את האסדרה להבטחת כושר הפירעון והלימות ההון של חברות ביטוח במדינות האיחוד האירופי, ולבסס אותן על חישוב כלכלי, אימץ האיחוד האירופי, ביום 10 ביולי 2007, את דירקטיבת Solvency II (להלן: "הדירקטיבה"). רשות הפיקוח החליטה להחיל את הוראות הדירקטיבה המוצעת על חברות ביטוח בישראל במקביל ליישומה במדינות האיחוד האירופי, והחלה בפרסום הוראות הערכות כבר משנת 2008. החוזר המוביל בנושא נכון למועד פרסום הדוח הוא זה שנזכר בנדון ופורסם ביום 14 באוקטובר 2020 (ותיקן בכך את החוזר הראשוני 9-1-2017). חוזר זה, ביחד עם חוזרים נוספים שפורסמו בעקבותיו, מתכלל את ההוראות לגבי אופן החישוב וההצגה, מועדי הפרסום ותקופות הפריסה המעודכנות עד להחלה מלאה של הון נדרש לכושר פירעון (להלן: "דרישת ההון המלאה"). במסגרת זו הוארכו משמעותית תקופות הפריסה, עד לסוף שנת 2032, תוך מתן הנחיות לתקופה זו ולאופן חישובי הניכוי בתקופת הפריסה (ראו שה. 2020-2261 מיום 15 באוקטובר 2020). בנוסף, ולאור דרישות ההון הראשוני החלות מכוח הדירקטיבה באיחוד האירופי, פורסמו ביום 25 באפריל 2018 תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מזערי הנדרש לקבלת רישיון מבטח), התשע"ח-2018 (להלן: "תקנות הון עצמי ראשוני"), הקובעות שההון הראשוני הנדרש, ביחס לכל תחום פעילות שפורט בהן, יעמוד על מינימום של בין 10 ל-15 מליון ש"ח (במקום 52-59 מליון ש"ח כפי שדרשו תקנות ההון הקודמות, שבטלו). ביום 4 במרס 2018 פורסם חוזר 2018-1-3 "הוראות בדבר הון עצמי לכושר פרעון של מבטח" אשר בא לצד 'תקנות הון עצמי ראשוני', וקובע דרישות הון עצמי בהתאמה לכושר הפירעון של מבטח. מעבר לכך, פרסמה רשות הפיקוח, ביום 5 בינואר 2022, טיוטת עקרונות ליישום הערכה עצמית של סיכונים וכושר פרעון (ORSA) – שהוא הנדבך האיכותי של הדירקטיבה (שה. 2021-8901) וביום 24 לינואר 2024 הוראות לגבי דוח שעל האקטואר הראשי להגיש בקשר עם יישום משטר סולבנסי (ראו בסעיף 4.1.3 להלן). הוראות אלה מצטרפות להוראות חדשות מיום 28 באוגוסט 2023 שמחייבות סקירה של רואה החשבון המבקר את הדוחות הרבעוניים שתפרסמנה החברות לגבי יחס כושר הפרעון שלהן ולגבי ההון הנדרש (וזאת בנוסף לדרישה הקיימת של ביקורת ראי חשבון על דוח יחס כושר הפרעון השנתי) ולטיטת חוזר 2022-364 "תיקון החוזר המאוחד – משטר כושר פרעון חשבונאי – טיוטה" המבקש לבצע התאמות במונחים ובאופן הדיווח כך שיתאימו למונחים הכלולים בתקן חשבונאי 17IFRS (ראו להלן).

²⁶ הקוראים מופנים לאזהרה ביחס למידע צופה פני עתיד המופיעה בעמוד 4 לעיל.

חישוב ההון של החברה לפי דרישות המשטר החדש מביאות אותה לעודף הון גם ללא הפריסה המדורגת של ההנחיות, כמפורט בבאור 14 לדוחות הכספיים המצורפים. לפי החלטת הדירקטוריון, שאושרה לאחרונה ביום 26 בנובמבר 2024, יעד כושר הפרעון של החברה לצורך חלוקת דיבידנד יעמוד על 120% מדרישות המינימום של יחס כושר הפרעון של החברה לפי הוראות רשות הפיקוח. דוח יחס כושר הפרעון הכלכלי האחרון שפרסמה החברה מתייחס ליום 30 ביוני 2024, ופורסם (במסגרת דוח רבעון שלישי לשנת 2024) ביום 27 בנובמבר 2024 (ראו אסמכתא מס' 619267-01-2024).

העברת כספים למבטחי משנה מחוץ לישראל

ביום 16 בנובמבר 2021 פורסם תיקון להוראות החוזר המאוחד לעניין העברת כספים למבטחי משנה מחוץ לישראל (-2021 1-14) הקובע, ביחס לכל הסכמי ביטוח המשנה שייכנסו לתוקף מיום 1 בינואר 2022, הוראות בקשר להעברת כספים כאמור באופן שתשלום התביעות לחברות הביטוח בארץ יובטח מפני סיכוני אשראי של מבטחי המשנה. החברה עדכנה את רשות הפיקוח לגבי אופן היישום אצלה בקשר לכך.

4.1.2 אסדרה בנושא חשבונאות

תקן IFRS17

חברות הביטוח נדרשות ליישם תקן דיווח כספי בינלאומי חדש בתחום הביטוח (IFRS17) ("התקן") החל מהדוח הרבעוני הראשון של שנת 2025, תוך הצגת מספרי השוואה מותאמים ביחס לדוחות בגין השנה הקודמת בהתאם לתקן זה. התקן החדש דורש הצגה שונה באופן מהותי של מצב חברות הביטוח לעומת דרך ההצגה הנוכחית, ובאופן שמחייב אפיון והטמעת מערכות מידע רלוונטיות חדשות, תיעוד המידע בחברות באופן שונה ופרטני מבעבר, הכשרה מחדש של כל הגורמים המעורבים בתהליך, ועוד - תוך עבודה שוטפת מול רשות הפיקוח שאמורה להיערך גם היא לניהול השינוי בצורה מפקחת ואחידה. למהלך זה, שמצריך ליווי של החברות במומחים במספר תחומי ידע בנוסף לרכישה והטמעה של מערכות טכנולוגיות כאמור, עלות כספית מהותית – שרובה חד פעמי באופיה. בנוסף, יש להטמעה של תקן חשבונאי חדש גם סיכונים הכרוכים בעצם השינוי המהותי באופן הדיווח לציבור, ב"תקופת ההרצה" של היישום. בסוף שנת 2020 רכשה החברה מערכת ליישום התקן ובתחילת שנת 2021 התקשרה עם ספקים מיישמים ויועצים והחלה בהטמעה. בנוסף, התקשרה החברה עם רואי החשבון המבקרים בנוגע לסקירה כללית של ההיקף והעיתוי המתוכננים של הביקורת. כחלק מההערכות ליישום התקן, ובהתאם למפת הדרכים, הוגשו לרשות הפיקוח בתקופת הדוח מסמכים שנדרשו על ידי הרשות, ובכלל זה, בחודש ספטמבר 2024 את תוצאות המבדק הכמותי השני (הראשון הוגש בחודש אוגוסט 2023), הכולל נתונים מאזניים בהתאם ל-IFRS 17 לימים 1 בינואר 2024 ו-31 במרס 2024 וכן נתונים תוצאתיים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ב-31 במרס 2024. ובינואר 2025 – הוגשו תוצאות המבדק הכמותי השלישי, הכולל נתונים מאזניים בהתאם ל-IFRS 17 לימים 1 בינואר 2024 ו-30 ביוני 2024 וכן נתונים תוצאתיים לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ב-30 ביוני 2024. נכון להיום, לא הועברה לחברה התייחסות לעניין דיווחים אלו מהממונה. ההוראות האחרונות שפורסמו על ידי רשות הפיקוח בקשר עם יישום התקן והקלות מסויימות בדיווח בתקופות הראשונות, הן מיום 26 בינואר 2025: "מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מס 17 (IFRS) – חוזי ביטוח – עדכון חמישי" וחוזר 2025-1-1 "עדכון החוזר המאוחד לעניין דין וחשבון לציבור – דוח כספי ביניים לדוגמא תחת IFRS17 של חברת ביטוח".

בנוסף, פורסמו הוראות התאמה ביחס לחישוב יחס כושר הפרעון של החברה בעידן IFRS17 (כמפורט בפרק ההון לעיל), וכן חוזר 2024-1-9 "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין ניהול נכסי השקעה – כללי השקעת נכסי חברת ביטוח" מיום 22 בספטמבר 2024 שכולל גם הוא התאמות לצורך יישום התקן.

כחלק מתהליך יישום התקן, החברה מצויה בתהליך יישום והטמעה של מערכת מידע ממוחשבת אשר הכרחית ליישום הוראות התקן. החברה עדיין בוחנת וממפה את הבקורות הנדרשות ואת אופן זרימת המידע אל הדוחות הכספיים ונכון למועד פרסום הדוח, טרם השלימה את תהליך ההפקה והבקרה על נתוני הדוחות הכספיים לכל שנת 2024 וטרם התנסתה בהרצתם בזמן אמת.

על אף פניות של איגוד חברות הביטוח ושל מספר חברות, ביניהן החברה, לדחות את מועד יישום התקן לראשונה, ביום 27 בפברואר 2025, הודיע הממונה כי מועד יישום התקן ישאר במועדו. החברה עושה את מירב המאמצים, לרבות השקעת משאבים, זמן וניהול על מנת להיות מוכנה במועד. עם זאת, לפרויקט בסדר גודל שכזה ולעלייה לאוויר לראשונה, בלוחות זמנים כה צפופים עלולים להיות סיכונים, שלא ניתן להעריכם²⁷. לגילוי מוקדם של החברה לגבי השפעות אימוץ התקן, ראו ביאור 39 בדוחות הכספיים המצורפים.

הקצאת נכסים שאינם בשווי הוגן בעת הערכת עתודות ביטוח בביטוח כללי (UGL)

ביום 9 בפברואר 2023 פרסמה רשות הפיקוח תיקון "חוזר המאוחד", בפרק שעוסק בזכאות של חברת ביטוח להתייחס, בעת בדיקת נאותות העתודה, לפער שבין העלות המופחתת לבין השווי ההוגן של נכסים שאינם רשומים בשווי הוגן בדוח על המצב הכספי. לאור שיטת הדיווח של החברה, אין להוראה זו, להערכתה, שינוי מהותי עליה, אך יכול שיהיו לכך השלכות על דיווח של חברות אחרות באופן שישפיע על השוואת התוצאות.

4.1.3 אסדרה בנושא ממשל תאגידי

חוזר 2024-1-5 עדכון החוזר המאוחד לעניין ממשל תאגידי וניהול סיכונים - אקטואר ממונה ואקטואר ראשי
ביום 19 בספטמבר 2022 פורסם חוזר המעדכן את הדרישות בקשר עם הממשל התאגידי בתחום האקטואריה, שמחייב, בנוסף למינוי אקטואר ממונה ביחס לכל תחום פעילות של חברת ביטוח, גם אקטואר ראשי שיהיה כפוף למנכ"ל, יפקח על ויבקר את עבודת האקטואריה בחברה ויגיש דיווחים עצמאיים לפיקוח בהקשרים שונים.
המבנה הארגוני בחברה הוא כבר כזה. ביום 8 באפריל 2024 פורסם חוזר שמעדכן את החוזר הנ"ל ומוסיף דרישת דיווח נוספת לאקטואר הראשי, בקשר עם יישום ההבטים האקטואריים שנכללים ביישום משטר כושר פרעון כלכלי בהתאם להנחיות EIOPA, שהן ההנחיות האירופאיות, תוך ביצוע התאמות נדרשות למבנה הדיווח בישראל.

עדכון החוזר המאוחד – פרק רואה חשבון מבקר

כאמור לעיל, ביום 28 באוגוסט 2023 פורסם פרק מרכז של הוראות רשות הפיקוח בקשר לעבודת רואה החשבון המבקר, מינויו וכיו"ב. מרבית ההוראות הן הוראות שרוכזו מחוזרים קיימים אך במסגרת זו פורסמו גם הוראות חדשות שמחייבות את

²⁷ הקוראים מופנים לאזהרה ביחס למידע צופה פני עתיד המופיעה בעמוד 4 לעיל..

רואה החשבון לבצע סקירה של דוח יחס כושר פרעון רבעוני ושל הדוחות הנלווים לפרסום הדוחות הכספיים הרבעוניים והוראות נוספות בקשר עם ביקורת דוח יחס כושר פרעון שנתי, ביקורת של הדוחות השנתיים הנלווים לדוח השנתי ובידיקת חישוב ההון הנדרש לכושר פרעון (SCR).

4.1.4 אסדרה בנושא פרטיות

בשנת הדוח ולאחר סיומה פורסמה שורה של שינויי חקיקה והסדרה בתחום הפרטיות ואבטחת המידע. בין היתר, פורסמה ביום 8 ביולי 2024 טיוטת נייר של רשות הגנת הפרטיות המפרט את פרשנותה להוראות התקנות הדנות בהעברת מידע על מאגרי מידע שמחוץ לגבולות המדינה; ביום 5 באוגוסט 2024 אושר תיקון נרחב בהוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (מס' 13) אשר ייכנס לתוקף באוגוסט 2025 ומגדיר מחדש את מסגרת ההגנה על הפרטיות בישראל בהתאמה למודל האירופאי, תוך ביטול של דרישות רישום לגבי רוב המאגרים מחד והוספת דרישה למינוי ממונה פרטיות בארגונים והגדלת סמכויות הפיקוח והאכיפה של הרשות, מאידך; וביום 24 בפברואר 2025, לאחר תאריך הדוח, פרסמה רשות הגנת הפרטיות טיוטת נייר עמדה לגבי האופן הנאות לאיסוף הסכמות לקוחות למסירת מידע פרטי. מכיוון שהחברה היא מבטח שחלות עליו הוראות מחמירות בתחומים אלה מכוח הסדרה של רשות הפיקוח, יש הרבה שינויים בדין הכללי שאינם מחייבים שינוי מהותי באופן התנהלות החברה, אך לאור ריבוי השינויים בדין ובהגדרות המונחים הכלולים בו, תידרש החברה להשקיע תשומות בהכרות עם השינויים בדין והטמעתם בחברה. מעבר לכך, עדיין אין באפשרות החברה להעריך את ההשפעה של הסדרה זו על עסקי החברה.

4.1.5 אסדרה בנושא השקעות

ביום 13 בפברואר 2025, לאחר תאריך הדוח, פורסם דוח ביניים של הצוות לצמצום הפערים הרגולטוריים שבין מוצרי החסכון לטווח קצר ובינוני, להערות הציבור. המלצת הצוות, בין היתר, היא לבטל את הבדלי המיסוי שבין מוצרי החסכון השונים ולבטל את מיסוי המעברים ביניהם. להמלצות אלה, ככל שיאומצו על ידי המדינה ויתורגמו לשינויים בדין החל על מוצרי החסכון השונים, עשויה להיות השפעה גדולה על שוק מכשירי ההשקעה הרלוונטיים, על היצרנים שלהם ועל המשווקים שלהם בדגש על הגברת המעבר בין יצרנים ושינוי בנתחי השוק של היצרנים לעומת הקיים. בשלב זה, הן לאור השלב המוקדם שבו נמצא הליך הבחינה וחוסר הוודאות לגבי הדין שיאומץ בסופו, והן לאור היקף הפעילות הקטן של החברה בתחומים אלה, אין לחברה אפשרות להעריך את השפעת ההמלצות הנ"ל על פעילותה.

4.1.6 אסדרה בנושא סיכוניםפסיקת בית המשפט העליון בעניין שמעון, בעניין זליגמן ובעניין מושקוביץ

ביום 4 בפברואר 2020 נתן בית המשפט העליון פסק דין בעניין שמעון (ע"א 9294/16), שבו נקבע, בין היתר, כי גוף שמפוקח על ידי רשות בעלת סמכות אסדרה, נדרש להפעיל שיקול דעת ביישום ההנחיות המתקבלות ממנה, ולא ליישמן כאשר הן סותרות, למיטב הבנתו המקצועית, את החקיקה הראשית.

ביום 5 ביולי 2021 נתן בית המשפט העליון פסק דין בעניין זליגמן (דנ"א 4960/18), שבו נקבע, בין היתר, כי היות שרשות מבצעת שהיא גוף מאסדר שבויה לעיתים ב'שבי רגולטורי', כלומר - נוטה בפרשנותה את הדין לטובת הגופים שאת פעילותם היא מאסדרת, על בית המשפט להתייחס "בערבון מוגבל" לפרשנותה זו, ולקבל החלטה לגבי המצב המשפטי הראוי בהתאם לפרשנותו הוא.

עמדה דומה חזר בית המשפט העליון ונתן בעניין מושקוביץ (רע"א 1056/21) מיום 30 באוגוסט 2022, בקובעו שהוראת נוהל של רשות מנהלית ובכלל זה רשות רגולטורית, אינן יכולות לגבור על הוראות החוק ואין בכוחן לגבור על נורמה משפטית קיימת.

בשלושת המקרים, למעשה, פגעו פסיקות בית המשפט העליון בהגנת הגופים המפוקחים שצייתו להוראה או פעלו בהתאם להיתר שקיבלו מהגוף המאסדר ברשות המבצעת, הסתמכו על כך בפעילותם ושינו את מצבם לרעה, לרבות עשרות שנים אחורה. מהפסיקה בשלושת המקרים עולה, להבנת החברה, ציפיה מאותם גופים מפוקחים להפעיל שיקול דעת עצמאי ולא לציית ל-, או להסתמך על-, הנחיות, היתרים ופרשנויות של הדין מטעם הגוף המאסדר, ככל שלדעתם המקצועית היא שגויה ועלולה שלא להתקבל על ידי הרשות השופטת, שהיא היחידה שאמונה על פרשנות הדין.

החברה אינה יודעת אילו השלכות יהיו לפסיקות אלה על תוכן האסדרה העתידית, על אופן יישומה על הגופים המפוקחים וההשלכות של הפעלת שיקול דעת כזה או אי הפעלתו, מצד הגופים המפוקחים, שכן ייתכן שיישום הוראות קיימות, או הוראות שיינתנו בעתיד, יהיו כאלה שלמיטב הבנת החברה יסתרו חקיקה ראשית.

4.1.7 אסדרה - שונותמלחמת "חרבות ברזל"

בעקבות פרוץ המלחמה ב-7 באוקטובר 2023, והשפעתה על קבוצות אוכלוסיה שונות בישראל (משפחות של חטופים ונרצחים, אנשי מילואים, תושבי העוטף, קו העימות בצפון וקבוצות נוספות) פרסמו רשויות שונות של המדינה, מאז הרבעון האחרון של שנת 2023 ולאורך כל שנת הדוח, הוראות בקשר עם מגוון היבטים של ניהול עסקים והתגוננות אזרחית במדינה בתקופת המלחמה.

החברה, מעבר ליישום ההוראות ככל שהיו רלוונטיות לה, דאגה לטפל, לפני משורת הדין, במבטוחיה שלא קיבלו מענה במסגרת הכיסוי הביטוחי שהם זכאים לו מול המדינה בקשר עם הנזקים שנגרמו להם באירועי ה-7 באוקטובר 2023 והשפעות המלחמה. החברה גם טיפלה ומטפלת בעובדיה שהם או קרוביהם נפגעו באירועים אלה, וכן בעובדיה שגויסו למילואים ושב, לכאורה, בשלום, וחטופים שהם מבטוחיה וזכו לשוב. החברה גם נרתמה, בדומה לחברות נוספות במשק, לסייע ולתרום לגופים אזרחיים שפעלו לטובת האוכלוסיה שנפגעה ו/או חיילי צה"ל. עם פרוץ המלחמה עברה פעילות של

"האב החדשנות" שמפעילה החברה בשיתוף פעולה עם חברת ביטוח יפנית לעבודה מולה מרחוק שכן עובדי החברה היפנית עברו ללונדון ועבדו משם. ראו לעניין 'מלחמת חרבות ברזל' גם התייחסות בסעיף 1.2.2 של דוח הדירקטוריון המצורף כפרק ב' לדוחות התקופתיים.

דוח הצוות לבחינת החזקת גופים מוסדיים בסוכנויות ביטוח

הצוות, בראשות מנכ"ל משרד האוצר דאז, שלומי הייזר, הוקם בהתאם להחלטת ממשלה 203, ולאחר שבחן, כאמור בדוח, את הסיבות לחוסר האובייקטיביות שמאפיין היבטים שונים של פעילויות הסוכנים, באופן שמטה את המלצותיהם ללקוחות לפי צרכי חברות הביטוח ולא דווקא לפי טובת הלקוח, פרסום בינואר 2025 דוח במסגרתו הוא המליץ להביא לאובייקטיביות ושירות של צרכי הלקוח בלבד, באמצעות שינוי מודל התגמול לסוכנים, באשר הם וללא קשר למבנה הבעלות בהם, כך שישולם על ידי הלקוח באופן גלוי וישיר לסוכנות, לפי תעריף ידוע ושקוף מראש, שאינו תלוי בזהות המבטח. למיטב ידיעת החברה מהפרסומים בכלי התקשורת, לשכת סוכני הביטוח אינה מקבלת את ההמלצות וסבורה שאינן בנות קידום להסדרה משום שהצוות חרג מסמכותו. ככל שהמלצות אלה כן יקודמו ליישום באמצעות הסדרה, במתכונת המוצעת בדוח, זה עשוי להביא לשינוי מהותי במודל ההפעלה של סוכני הביטוח, במודל העבודה של חברות מסורתיות העובדות באמצעות סוכנים, ולהשפיע, בין אם במישרין ובין אם בעקיפין, גם על עבודת חברות ישירות כמו החברה.

הועדה לצמצום הריכוזיות

ביום 13 במרס 2024 פרסמה הועדה לצמצום הריכוזיות את רשימת התאגידים הריאליים המשמעותיים למועד הדוח וקבעה, בין היתר, כי קבוצת צור שמיר, שהחברה היא חלק ממנה, מהווה תאגיד ריאלי משמעותי. ביום 7 במאי 2024 פורסמה טיוטה של תקנות לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות (גוף פיננסי) (תיקון מס' 1), התשפ"ד-2024, במסגרתה מוצע לכלול תחת ההגדרה של גוף פיננסי, הן תאגידי הנפקה שבבעלות חברות ביטוח (כהגדרתם בתקנות החברות) [הקלות לסוגים מסויימים של חברות אגרות חוב], התשע"ב-2012), והן חברות המחזיקות רישיון למתן אשראי (כהגדרתן בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים [שירותים פיננסיים מוסדרים], התשע"ו-2016). ככל שהתקנות במתכונתן הנוכחית או מתכונת דומה ייכנסו לתוקף, הרי שחברת הבת להנפקות של החברה והחברה האחות שלה - מימון ישיר מקבוצת ישיר (2006) בע"מ (להלן: "מימון ישיר") - אשר הינה חברה בשליטת צור שמיר והינה בעל רישיון מורחב למתן אשראי, לא ייחשבו "תאגיד ריאלי", ולכן, לאור היקף האשראי הקובע של הקבוצה - כל התאגידים הריאליים בקבוצה ובכללם גם תאגידי בשליטת החברה שאינם מוגדרים כיום כגוף פיננסי, לא ייחשבו כתאגידי ריאליים משמעותיים (ראו דיווח מיידי בעניין זה מיום 8 במאי 2024, מס' אסמכתא: 2024-01-048165).

תקנות מרשם האוכלוסין (תקופת תוקפן ופקיעת תוקפן של תעודות זהות) (תיקון), התשפ"ה-2024

התקנות קובעות כי החל מה-31 בינואר 2026, תעודות זהות לא ביומטריות – יפוג תוקפן, ולא ניתן יהיה לקבל מכוח שירותים שונים. מכיוון שכיום יש יותר ויותר שירותים הניתנים בהסתמך על תוקף תעודת הזהות, ובכלל זה שירותים הנצרכים באמצעות או בקשר עם שירותים של חברות וסוכני ביטוח, ובכלל זה כניסה להר הביטוח, הר הכסף, זיהוי לצורך עמידה בחוקי איסור הלבנת הון וכו', עלול השינוי לפגוע ביכולת של חברות ביטוח לתת שירות למבוטחים ומועמדים לביטוח.

השינוי כבר היה אמור להיכנס לתוקף בראשית שנת 2025, אך כנראה מתוך הבנת היקף האזרחים שטרם טיפלו בהחלפת תעודת הזהות, נדחה מועד התחולה, במסגרת התיקון הנ"ל, בשנה.

חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 – תיקון מס' 9

תיקון מס' 9 לחוק, שנכנס לתוקפו ביום 1 בינואר 2025, לאחר תאריך הדוח, משנה שורה ארוכה של הגדרות בקשר עם חישוב ריבית והצמדה על חובות, ואימתי חל כל סוג של הגדרה כזו. בין היתר הוא קובע שפסיקת ריבית בבתי המשפט תהיה 'ריבית שקלית' כהגדרתה בחוק, וכי ריבית זו מגלמת גם את הפרשי ההצמדה כך שאין צורך או מקום לפסוק אותם. החוק מבהיר כי הוא תיקן בעקיפין שורה של חוקים שהסתמכו עליו, אך לא על תקנות משנה והוראות מנהל, שאותן יש לתקן או לפרש פרטנית. במסגרת התיקונים העקיפים, תוקן סעיף 28 לחוק חוזה ביטוח כך שההגדרות החדשות להפרשי הצמדה וריבית צמודה בחוק תחולנה על הפרשי ההצמדה והריבית שיש להוסיף להחזרי פרמיה ו/או לתגמולי ביטוח. עם הכניסה לתוקף של התיקון לחוק נכנס לתוקף גם תיקון לתקנות פסיקת ריבית והצמדה (קביעת השיעורים במונחים שנתיים של ריבית שיקלית, ריבית צמודה ודמי פיגורים ואופן פרסומם), התשפ"ד-2024 (להלן: "תקנות חישוב הריבית") אשר שינה את אופן חישוב הריביות במשק, ובין היתר הריבית הצמודה. עוד נכנסו לתוקפן באותו מועד תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (קביעת ריבית מטבע חוץ לענפי הביטוח, שיעור הריבית ודרך חישובה), התשפ"ד-2024 הקובעות כללים חדשים לאופן חישוב ריבית המט"ח במקרים הרלוונטיים. השפעת השינויים על החברה תלויה בגובה הריבית שייקבע בפועל מכוח הגדרות אלה, לעומת העבר.

4.2 חסמי כניסה ויציאה

- א. העיסוק בביטוח כפוף לחוק הפיקוח ולהסדרה רבה מאוד שנעשית מכוחו.
- ב. הכניסה לעיסוק בתחום זה, כמבטח, כרוכה בקבלתם, מרשות הפיקוח, של רישיון מבטח, היתר החזקת אמצעי שליטה, היתר שליטה ורישיון לשיווק כל אחת מתוכניות הביטוח וכן עמידה בדרישות הרלוונטיות של חוק הפיקוח לתחום זה, ובכלל זה, בין היתר, עמידה בהון מינימאלי נדרש ובמקרי הצורך - מתן התחייבות של בעלי השליטה בחברה בקשר עם השלמת הון לצורך קבלת היתר החזקת אמצעי שליטה כאמור. כמפורט בסעיף [4.1.1](#) לעיל, תקנות 'הון עצמי ראשוני' הקטינו מאוד את הדרישות הראשוניות משחקן חדש בתחום, לעומת העבר, ובכך מקלות על כניסת מתחרים חדשים לשוק, אך עדיין נדרש להגדיל את ההון בהתמדה עם הגידול בכמות הלקוחות והחשיפה הביטוחית. ליחידי קבוצת השליטה בחברה קיים היתר מעודכן לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה בחברה מיום 7 באוגוסט 2019 (להלן: "ההיתר"). ההיתר מאפשר ליחידי קבוצת השליטה (לרבות באמצעות תאגידים שבשליטתם) לשלוט ולהחזיק בחברה, בכפוף לתנאים המפורטים בהיתר ובנספח לו וכל עוד מתקיימים תנאים אלו. עיקרי התנאים: הגבלות על העברת אמצעי השליטה, אלא אם נתקבלה הסכמה מראש ובכתב של רשות הפיקוח (לרבות התייחסות לאפשרות של ישיר אחזקות להפחית את שיעור ההחזקה שלה בחברה, ובלבד שלא יפחת משיעור של 40.01%), והתחייבות ישיר אחזקות להשלמת ההון העצמי הנדרש של החברה, בכל עת, עד לסכום הקבוע בתקנות ההון המינימאלי, או כל תקנה או דין אחרים שיבואו במקומן (לרבות תקנות הון עצמי מזערי) (להלן: "ההון הנדרש"), אך ההתחייבות לא

- תעלה על הנמוך מבין 50% מההון הנדרש או 105 מיליון ש"ח (צמוד למדד יוני 2007). אי עמידה בתנאי ההיתר, או בהוראות הדין מכוחו הוצא, עלולה להביא לשלילת ההיתר. למיטב ידיעת החברה, נכון לתאריך אישור הדוח, עמדו בעלי השליטה בחברה בתנאי ההיתר.
- ג. שיטת ההפצה הישירה והתחרות הכבדה הקיימת בענפי הביטוח כרוכה בעלויות שיווק שמתייקרות וגדלות בהתמדה.
- ד. ניהול פעילות ביטוח כרוכה בהשקעה גדולה בתשתיות טכנולוגיות, לרבות השקעה משמעותית באבטחת מידע.
- ה. היציאה מפעילות כמבטח כרוכה באישור רשות הפיקוח ועמידה בדרישות דין נוספות, ובכלל זה התיישנות תביעות משפטיות.

4.3 גורמי הצלחה קריטיים

להלן יפורטו גורמי הצלחה הקריטיים לפעילות החברה, להערכתה:

- 1) קשר ישיר עם הלקוח לכל אורך שרשרת הערך.
- 2) מערכות טכנולוגיות התומכות בשיטות עבודה ייחודיות לחברה, ומאובטחות היטב.
- 3) בסיס נתונים רחב.
- 4) הסרת חסמים לתחרות חופשית ויכולת לפעול במהירות ובגמישות.
- 5) חיתום אמין ומבוקר.
- 6) ניהול מקצועי של הסיכונים הביטוחיים והתפעוליים.
- 7) תמחור מקצועי, פרסונאלי ודיפרנציאלי של מוצרי החברה, תוך התחשבות בתחרות הקיימת בשוק ובשונות הסיכונים ובהתפתחותם.
- 8) שירות איכותי ללקוחות המביא לשביעות רצון גבוהה ולרמת שימור גבוהה.
- 9) מקצועיות ויעילות, שירותית ותפעולית, של יישוב תביעות והשבת מצב הלקוח לקדמותו.
- 10) גבייה יעילה.
- 11) איכות ואמינות של ספקים.
- 12) יכולת חיזוי ותגובה מהירה לשינויים אקסוגניים.
- 13) חדשנות וקידום שירותים עצמיים דיגיטאליים.
- 14) ניהול מקצועי ואיכותי של ההשקעות.
- 15) המצב הכלכלי, הבטחוני והחברתי בארץ ובעולם.
- 16) מצב שוק ההון והשפעות מאקרו כלכליות (ריבית, אינפלציה וכו').
- 17) גיוס ושימור הון אנושי איכותי.
- 18) הפעלת קווי בקרה והגנה יעילים.
- 19) הגנות יעילות ועלות סבירה של ביטוחי משנה.
- 20) פרסום אפקטיבי המביא למיקסום הפניות של לקוחות פוטנציאליים לחברה.
- 21) יציבות רגולטורית וודאות משפטית.

ברשימת גורמי הצלחה אלה לא חל שינוי מהותי בשנת הדוח, אם כי התחרות הגוברת מדגישה את חשיבותם של חלק מהגורמים המפורטים ברשימה לעיל. מצב שוק ההון, המצב הכלכלי, תכני ההסדרה, ואיומי אבטחת המידע (סייבר), שמשנתים באופן מתמיד, משפיעים על החברה במקביל להשפעתם על שוק הביטוח בכללותו.

4.4 השקעות

4.4.1 מבנה ניהול ההשקעות של החברה

ניהול ההשקעות של החברה מבוצע על ידי אגף ההשקעות של החברה, בהתאם להנחיות ועדות ההשקעה הרלוונטיות: ועדה לניהול תיק השקעות של כספי עמיתים - לכיסוי התחייבויות תלויות תשואה (להלן: "כספי המשתתפות"), וועדה להשקעה בנכסים כנגד ההון העצמי של החברה וההתחייבויות שאינן התחייבויות תלויות תשואה (להלן: "כספי הנוסטרו"). בהתאם להנחיות רשות הפיקוח בנושא אשראי, משמשות ועדות ההשקעה כאמור גם כועדות אשראי. ראו לעניין זה באור 35 לדוחות הכספיים המצורפים.

דירקטוריון החברה מתווה את מדיניות ההשקעות הכוללת של החברה תוך חלוקה והפרדה בין השקעת כספי הנוסטרו לבין השקעת כספי המשתתפות וכן מתווה את מדיניות החשיפה (תאבון הסיכון וניהול הסיכונים). במסגרת מדיניות אלה מעגן הדירקטוריון את האסטרטגיה ומסגרת החשיפה בהתאם למסלולי ההשקעה השונים.

למדיניות ההשקעות של החברה, לרבות שיעורי החשיפה לאפיקי ההשקעה השונים וטווח הסטייה, ראו באתר האינטרנט של החברה, שם היא מפורסמת, בהתאם לחוזר רשות הפיקוח בדבר הצהרה מראש של גוף מוסדי על מדיניות ההשקעה שלו <https://www.555.co.il/about/hashkaot.html>.

ביום 27 ביוני 2022 אימצה החברה עדכון למדיניות ההשקעות שלה המתייחס מפורשות לשיקולי ESG בהשקעות משתתפות ברווחים. בנוסף, פרסמה החברה, בחודש יוני 2022, דוח אחריות תאגידית ESG לשנים 2019-2021 (ראו באתר החברה: https://www.555.co.il/resources/downloads/ahrayot_tagid2022.pdf).

נכון לתאריך המאזן ותאריך אישור הדוח מוחזקים כספי הנוסטרו ברובם באגרות חוב ממשלתיות, אגרות חוב קונצרניות, הלוואות לא סחירות, מזומנים, מק"מ, נדל"ן להשקעה, מניות, קרנות סל מנייתיות בארץ ובחו"ל, קרנות השקעה ישראליות וזרות, קרנות גידור ופיקדונות בבנקים בארץ ובחו"ל. לפירוט ראו באור 12 לדוחות הכספיים המצורפים.

נכון לתאריך הדוח, מושקעים כספי המשתתפות במסלולי השקעה כמפורט להלן:

<p>- נכסי המסלול יהיו חשופים לנכסים הבאים בארץ ובחו"ל: פקדונות, אג"ח סחירות ושאינן סחירות – לרבות אג"ח הכוללות רכיב המרה, וכן ני"ע מסחריים, שהנפיקו תאגידים או ממשלות, הלוואות שאינן סחירות שהועמדו לתאגידים ולפרטיים, קרנות השקעה וקרנות סל אשר מירב נכסיהן מושקעים באפיקי חוב, והכל - בשיעור חשיפה שלא יפחת מ-75% ולא יעלה על 120% מנכסי המסלול. חשיפה לנכסים כאמור תושג באמצעות השקעה במישרין והן באמצעות השקעה בנגזרים (לרבות חוזים עתידיים, אופציות וכתבי אופציות), בקרנות סל, בקרנות נאמנות ובקרנות השקעה המתמחות בחוב. החל מיום 1 ביולי 2024 השקעה בקרנות השקעה מתמחות בחוב תהיה בתנאי שבהתאם למדיניות ההשקעה שלהן, ושיעור החשיפה לחוב לא יפחת מ-75%. יתרת</p>	<p>מסלול "אשראי ואג"ח"</p>
---	----------------------------

הנכסים תושקע בכפוף להוראות הדין ובהתאם לשיקול דעתה של ועדת ההשקעות ובתנאי ששיעור החשיפה הכולל במסלול לא יעלה על 120% מנכסי המסלול. השקעה במסלול זה עשויה להיות חשופה לסיכוני מטבע.

מסלול "אג"ח ממשלות" - נכסי המסלול יהיו חשופים לאג"ח של ממשלות בדירוג של מדינת חוץ מאושרת בהגדרתה בתקנות כללי השקעה, בשיעור חשיפה שלא יפחת מ-75% ולא יעלה על 120% מנכסי המסלול. חשיפה לנכסים כאמור תושג באמצעות השקעה במישרין והן באמצעות השקעה בנגזרים (לרבות חוזים עתידיים, אופציות וכתבי אופציות), בקרנות סל ובקרנות נאמנות. יתרת הנכסים תושקע בכפוף להוראות הדין ובהתאם לשיקול דעתה של ועדת ההשקעות ובתנאי ששיעור החשיפה הכולל במסלול לא יעלה על 120% מנכסי המסלול. השקעה במסלול זה עשויה להיות חשופה לסיכוני מטבע.

מסלול "כללי" - נכסי המסלול יהיו חשופים לנכסים מסוגים שונים בכפוף להוראות הדין ובהתאם לשיקול דעתה של ועדת ההשקעות.

מסלול "מניות" - נכסי המסלול יהיו חשופים למניות בארץ ובחו"ל, בשיעור חשיפה שלא יפחת מ-75% ולא יעלה על 120% מנכסי המסלול. חשיפה לנכסים כאמור תושג באמצעות השקעה במישרין ובאמצעות השקעה בנגזרים (לרבות חוזים עתידיים, אופציות וכתבי אופציות), בקרנות סל, בקרנות נאמנות ובקרנות השקעה. יתרת הנכסים תושקע בכפוף להוראות הדין ובכפוף לשיקול דעתה של ועדת ההשקעות ובתנאי ששיעור החשיפה הכולל במסלול לא יעלה על 120% מנכסי המסלול. השקעה במסלול זה עשויה להיות חשופה לסיכוני מטבע.

באפשרות החברה לשנות מסלולים מסויימים או להוסיף עליהם, באישור רשות הפיקוח.

4.4.2 התפלגות הנכסים המנוהלים וכספי הנוסטרו נכון לתאריך הדוח

כספי המשתתפות	כספי הנוסטרו
השקעות פיננסיות – כ-295.1 מלש"ח	השקעות פיננסיות – כ-3,620.1 מלש"ח
מזומנים – כ-12.4 מלש"ח	מזומנים, שווי מזומנים ופיקדונות קצרים – כ-86.0 מלש"ח
	נדל"ן להשקעה – כ-330.2 מליוני מלש"ח

חלק מהשקעות החברה הן השקעה ברכישת תיקי הלוואות מחברה קשורה (ברובן ביחד עם גוף מוסדי נוסף). ראו לפירוט בעניין זה בביאור 36 לדוחות הכספיים המצורפים.

4.5 ביטוח משנה4.5.1 מדיניות חשיפה

מדיניות החשיפה של החברה למבטחי משנה מושתתת על הכללים הבאים:

- העדפת מבטחי משנה עם דירוג בינלאומי גבוה - החברה מעדיפה שלא לערוך חוזים עם מבטחים בדירוג נמוך מקטגוריית הדירוגים של "A" בכלל (לפי דירוג Standard & Poors, אלא אם צויין מפורשות אחרת) ולהגביל את החשיפה שלה כך שתוגבל למבטחים בקטגוריות דירוג "AA"- ו-"A". בהקשר זה נוקטת החברה גישה מחמירה יותר לגבי ענפים שמאופיינים בתשלום תביעות על-פני שנים רבות לאחר אירוע ביטוחי (long-tail) וגישה מקלה יותר בענפים שמאופיינים בתשלום תביעות תקופה קצרה בלבד לאחר אירוע ביטוחי (short-tail). שמירה על כללים אלו כפופה ליכולתה של החברה להשיג כיסוי הולם בשווי כלכלי ראוי, בהתאם לפרופיל הסיכונים של החברה ולאינטרסים של החברה בבנייה וטיפוח של יחסים ארוכי טווח עם שותפים נבחרים.
- הגבלת תלות במבטחי משנה בודדים - בתחומי הביטוח הכללי, החברה אינה מקצה למבטח משנה בודד חלק העולה על 25% מכל חוזה המוגדר כמרכזי, ככל שאפשר להשיג את הכיסוי הנדרש בפיזור כנ"ל בשווי כלכלי ראוי וללא תוספת מהותית בעלויות. בתחום ביטוח החיים, השיעור המקביל בכל חוזה מרכזי עומד על 40%. כמו כן, בתחומי הביטוח הכללי, החברה אינה מקצה חלק העולה על 20% מכל חוזה מרכזי למבטח משנה שדירוגו "A+" ומטה, אינה מקצה חלק העולה על 15% מכל חוזה מרכזי למבטח משנה שדירוגו "A" ומטה, ואינה מקצה חלק העולה על 10% מכל חוזה מרכזי למבטח משנה שדירוגו נמוך מ-"A-", אלא אם מתקיימים תנאים המפורטים במדיניות. מעבר לזה, באף שנה, החברה אינה מקצה פרמיה העולה על 10% מההון העצמי הרגולטורי (לפי חוזר סולבנסי), דרך חוזים יחסיים, למבטח משנה בודד. שמירה על כללים אלה כפופה ליכולתה של החברה להשיג את הכיסוי הנדרש בשווי כלכלי ראוי וללא תוספת מהותית בעלויות.
- פיזור החשיפה לרעידת אדמה - החברה נוהגת שלא להקצות חלק העולה על 20% מהחשיפה הכללית לרעידת אדמה למבטח משנה בודד. בנוסף, החברה מגבילה את החשיפה הכללית לרעידת אדמה למבטח משנה בודד לסכום המהווה 40% מההון העצמי הרגולטורי (לפי חוזר סולבנסי).
- הגבלת סיכון האשראי במבטחי משנה בודדים – ככל שחשיפת החברה למבטח משנה בודד עולה על 15% מההון העצמי הרגולטורי (לפי חוזר סולבנסי), החברה שוקלת נקיטת צעדים שיגבילו חשיפה זו לאותם 15%. לגבי מבטח משנה שדירוגו "A", יחס זה עומד על 10%. לגבי מבטח משנה שדירוגו נמוך מ-"A", יחס זה עומד על 5%.
- לחברה אין עסקאות ביטוח משנה חריגות.

4.5.2 ביטוח משנה בתת תחום ביטוח חובה

תת-תחום ביטוח רכב חובה מאופיין בשכיחות תביעות סטטית יחסית, ובשונות גבוהה בתביעה. לאור האמור, התחייבויות החברה בתחום מגובות בחוזה ביטוח משנה מסוג 'עודף הפסדים' (excess of loss). בחוזים מסוג זה, תמורת פרמיה נקובה בגין כל כלי רכב מבטח, מבטחי המשנה משתתפים בתשלום של כל תביעה שעלותה עולה

על השתתפות עצמית נקובה, עד לגבול אחריות נקוב. בחוזה אין תקבולי עמלות ממבטחי המשנה.²⁸ בנוסף, גם בגין שנת 2024 נרכש חוזה ביטוח משנה מסוג 'מכסה' (quota share) אם כי בהיקף נמוך מאוד. בחוזים מסוג זה החברה מעבירה למבטחי המשנה את חלקם היחסי בפרמיה (ללא דמים) תמורת התחייבות מבטחי המשנה לשלם את אותו שיעור מן התביעות. בנוסף לתשלום חלקם היחסי בתביעות, מבטחי המשנה משלמים עמלה מתוך הפרמיות. בשנת 2025 לא חודש חוזה זה וזאת עקב הקשחת התנאים מצד מבטחי המשנה לאור הפסדיהם בתחום זה. החברה הפעילה את חוזי ביטוח המשנה בשנת 2024, אך לא הגיעה לתקרות הכיסוי שנקבעו בתקופות המדווחות, ואין לה תביעות תלויות בהיקף המתקרב לתקרות הכיסוי שנקבעו.

כ-8% מהפרמיה בביטוח משנה, בתת-תחום זה, שנרשמה בשנת 2024, הינה בגין מבטחי משנה בקטגוריית דירוג "A" ומעלה, וכ-92% בגין מבטחי משנה בקטגוריית דירוג "A-" ומטה. אין לחברה מבטחי משנה עם דירוג שנמוך מקטגוריית דירוג "BBB" בתת-תחום זה. גבולות האחריות בהסכמים נקובים בשקלים חדשים. בתת-תחום זה לא היו לחברה, בשנת 2024, מבטחי משנה המהווים יותר מ-10% מסך פרמיה המשנה של החברה בתחום הביטוח הכללי.

4.5.3 ביטוח משנה בתת תחום ביטוח רכב רכוש

בגין שנת 2024 נרכש חוזה ביטוח משנה מסוג 'עודף הפסדים לקטסטרופות' (Catastrophe Excess of Loss). בחוזים מסוג זה, תמורת פרמיה נקובה, מבטחי המשנה משתתפים בתשלום תביעות בגין אירועים מסויימים הנקובים בחוזה, שעלותם עולה על השתתפות עצמית נקובה, עד לגבול אחריות נקוב. בשנת 2025 חודש החוזה במתכונת דומה. בחוזה אין תקבולי עמלות ממבטחי המשנה.²⁹ החברה לא הגיעה לתקרות שנקבעו בתקופות המדווחות, ואין לה תביעות תלויות בהיקף המתקרב לתקרה שנקבעה. בנוסף לזאת, נרכש ביטוח משנה 'עודף הפסדים' פקולטטיבי אובליגטורי בגין רכבי יוקרה. כ-38% מהפרמיה בביטוח משנה, בתת-תחום זה, שנרשמה בשנת 2024, הינה בגין מבטחי משנה בקטגוריית דירוג "AA" ומעלה וכ-62% בגין מבטחי משנה בקטגוריית דירוג "A" ומטה. אין לחברה מבטחי משנה בדירוג שנמוך מקטגוריית דירוג "BBB" בתת-תחום זה. גבולות האחריות בהסכמים נקובים בשקלים חדשים. בתת-תחום זה לא היו לחברה, בשנת 2024, מבטחי משנה המהווים יותר מ-10% מסך פרמיה המשנה של החברה בתחום הביטוח הכללי.

²⁸ יצוין, כי בחוזי ביטוח רכב חובה מול מבטחי המשנה נקבע כי סמכות השיפוט במקרה של סכסוך תהיה בית המשפט בישראל, שידון לפי הדין הישראלי, וכן כי הבוררות תיערך, במידת הצורך, בישראל.

²⁹ יצוין, כי בחוזי ביטוח רכב רכוש מול מבטחי המשנה נקבע כי סמכות השיפוט במקרה של סכסוך תהיה בית המשפט בישראל, שידון לפי הדין הישראלי, וכן כי הבוררות תיערך, במידת הצורך, בישראל.

4.5.4 ביטוח משנה בתת תחום ענפי רכוש אחרים

החברה רכשה שני סוגי חוזי ביטוח משנה עיקריים³⁰:

1. חוזי ביטוח 'מכסה' (Quota-Share) - בחוזים מסוג זה, שיעור קבוע מן הפרמיה של כל פוליסה עובר למבטחי המשנה תמורת התחייבות לשלם את אותו שיעור מכל אחת מן התביעות. בנוסף לתשלום תביעות, מבטחי המשנה משלמים עמלה מתוך הפרמיות שנתקבלו.

2. חוזי ביטוח עודף הפסדים לקטסטרופות (Catastrophe Excess of Loss) - בחוזים מסוג זה, תמורת פרמיה שמהווה שיעור קבוע מסך שווי הרכוש בביטוח במשך השנה, מבטחי המשנה משתתפים בתשלום תביעות בגין אירועים מסויימים הנקובים בחוזה, שעלותם עולה על השתתפות עצמית נקובה, עד לגבול אחריות נקוב. באמצעות חוזים אלה מקטינה החברה את הסיכון שנותר בחלקה במסגרת חוזה ביטוח מותר הנזכר לעיל. אין תשלום עמלות בחוזים אלה.

בשנת 2025 חודשו החוזים הנ"ל במתכונת דומה.

דירוג מבטחי המשנה עמם עובדת החברה בתחום זה הוא מקטגורית "AA" ומעלה בגין כ-25% מהפרמיה בביטוח משנה שנרשמה בשנת 2024 וכ-75% בגין מבטחי משנה בקטגורית דירוג "A+" ומטה. אין לחברה מבטחי משנה עם דירוג שנמוך מקטגורית דירוג "BBB" בתת-תחום זה. גבולות האחריות בהסכמים נקובים בשקלים חדשים.

בתת-תחום זה לא היו לחברה, בשנת 2024, מבטחי משנה המהווים יותר מ-10% מסך פרמיה המשנה של החברה בתחום הביטוח הכללי.

4.5.5 ביטוח משנה בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

חוזה ביטוח המשנה המרכזי של החברה בתחום זה הינו מסוג Quota-Share & Surplus. בחוזה זה נקבע סכום בסיכון בשייר עצמי עבור כל מבוטח ובגין כל סוג סיכון. סכומי ביטוח מעבר לשייר העצמי עוברים במלואם למבטחי המשנה. החברה מעבירה למבטחי המשנה את חלקם היחסי בפרמיה (על-פי תעריפי הסיכון שנקבעים בהסכם ההתקשרות) תמורת התחייבות מבטחי המשנה לשלם את אותו שיעור מן התביעות³¹. בתחום זה, אין לחברה מגבלות לגבי השתתפותם של מבטחי המשנה בתביעות למעט תקרת כיסוי ברמת מבוטח בודד שעומדת על כ-7 מיליון ש"ח. בשנת 2025 חודש חוזה ביטוח המשנה במתכונת דומה. בנוסף לתשלום חלקם היחסי בתביעות, מבטחי המשנה משלמים עמלה מתוך הפרמיות וכן עמלת רווחים ("profit commission"), המהווה אחוז מהרווחים החיתומיים שהשיגו מבטחי המשנה בתקופת הדיווח. עמלת הרווחים מחושבת רק בגין חלק המוצרים אשר מבוטחים בביטוח משנה. פוליסות בעלות סיכון מיוחד מועברות באופן פרטני ("פקולטיבי") ללא תקרת כיסוי.

³⁰ יצוין, כי בחוזי ביטוח ענפי רכוש אחרים מול מבטחי המשנה נקבע כי סמכות השיפוט במקרה של סכסוך תהיה בית המשפט בישראל, שידון לפי הדין הישראלי, וכן כי הבוררות תיערך, במידת הצורך, בישראל.

³¹ יצוין, כי בחוזי ביטוח חיים מול מבטחי המשנה נקבע שסכסוכים בין הצדדים יוסדרו בדרך של בוררות שתיערך בישראל ועל פי הדין הישראלי. סמכות השיפוט במקרה של סכסוך בענייני תשלומים תהיה בבית משפט בישראל שידון על פי הדין הישראלי.

בנוסף לנ"ל, לחברה ביטוח עודף הפסדים לקטסטרופות (Catastrophe Excess of Loss) בתחום זה. בחוזים מסוג זה, תמורת פרמיה שמהווה שיעור קבוע מסך הסכומים בביטוח במשך השנה, מבטחי המשנה משתתפים בתשלום תביעות בגין אירועים מסוימים הנקובים בחוזה, שעלותם עולה על השתתפות עצמית נקובה, עד לגבול אחריות נקוב. באמצעות חוזים אלה מקטינה החברה את הסיכון שנותר בחלקה במסגרת חוזה ביטוח Quota-Share & Surplus הנזכר לעיל. אין תשלום עמלות בחוזים אלה. בשנת 2025 חודשו החוזים הנ"ל במתכונת דומה, אם כי בעקבות מלחמת חרבות ברזל, לא יהיה בשנת 2025 כיסוי תחת חוזה ביטוח משנה מסוג זה למלחמה וטרור. אין בכך כדי לשנות את היקף הכיסוי של החברה כלפי מבטחיה.

דירוג מבטחי המשנה איתם החברה עובדת בתחום ביטוח חיים הוא מסוג "AA" ומעלה בגין כ-88% מהפרמיה בביטוח משנה שנרשמה בשנת 2024 וכ-12% בגין מבטחי משנה בקטגוריית דירוג "A" ו-"A+". אין לחברה מבטחי משנה עם דירוג שנמוך מקטגוריית דירוג "BBB" בתחום זה. גבולות האחריות בהסכמי ביטוח המשנה נקובים בשקלים חדשים.

להלן פירוט לגבי מבטחי משנה שחלקם בפרמיה מהווה יותר מ-10% מסך הפרמיה בתחום ביטוח חיים בשנת 2024:

דרוג מבטח המשנה	פרמיית משנה בשנת 2024 (אלפי ש"ח)	שם החברה
S&P לפי		
"AA+"	17,899	General Reinsurance AG
"AA-"	15,994	Swiss Reinsurance Company Ltd
"AA-"	10,711	Munich Reinsurance Company AG

4.5.6 ביטוח משנה בתחום ביטוח בריאות

חוזי ביטוח המשנה בתחום זה הינם מסוג Quota-Share. בחוזים מסוג זה, שיעור קבוע מן הפרמיה (על-פי תעריפי הסיכון שנקבעים בהסכם ההתקשרות) של כל פוליסה עובר למבטחי המשנה תמורת התחייבות לשלם את אותו שיעור מכל אחת מן התביעות. בנוסף לתשלום תביעות, מבטחי המשנה משלמים עמלה מתוך הפרמיות שנתקבלו. דירוג מבטחי המשנה איתם החברה עובדת בתחום הבריאות הוא מסוג "AA" ומעלה בגין כ-81% מהפרמיה בביטוח משנה שנרשמה בשנת 2024, ובגין 15% מהפרמיה – מקטגוריית דירוג "A" לפי Standard & Poors. החלק הנותר הועבר לחברת ביטוח ישראלית. דירוג מבטחי המשנה איתם החברה עובדת בתת-תחום בריאות (מחלות קשות, השתלות, ניתוחים ותרופות) הוא מסוג "AA" ומעלה בגין כ-78% מהפרמיה בביטוח משנה שנרשמה בשנת 2024, ובגין כ-17% מהפרמיה – מקטגוריית דירוג "A/A+" לפי Standard & Poors. החלק הנותר הועבר לחברת ביטוח ישראלית. בשנת 2025 חודשו חוזי ביטוח המשנה במתכונת דומה. דירוג מבטחי המשנה איתם החברה עובדת בתת-תחום תאונות אישיות הוא מסוג "AA" ומעלה בגין 100% מהפרמיה בביטוח משנה שנרשמה בשנת 2024. לחברה חוזה ביטוח משנה בתת-תחום זה רק בגין פוליסות שנרכשו בחברה לראשונה עד סוף שנת 2013.

להלן פירוט לגבי מבטחי משנה שחלקם בפרמיה מהווה יותר מ-10% מסך הפרמיה בתחום בשנת 2024:

דרוג מבטח המשנה לפי S&P	פרמיית משנה לשנת 2024 (אלפי ש"ח)	שם החברה
"AA-"	12,161	Swiss Reinsurance Company Ltd
"AA+"	2,806	General Reinsurance AG

4.5.7 ביטוח משנה בענפי ביטוח אחרים (חבויות)

ענפי ביטוח אחרים (חבויות) מאופיינים בשונות גבוהה בתביעה. לאור האמור, התחייבויות החברה בתחום מגובות בחוזי ביטוח משנה מסוג 'עודף הפסדים' (excess of loss). בחוזים מסוג זה, תמורת פרמיה נקובה, מבטחי המשנה משתתפים בתשלום של כל תביעה שעלותה עולה על השתתפות עצמית נקובה עד לגבול אחריות נקוב. בחוזים אלו אין תקבולי עמלות ממבטחי המשנה. בשנת 2025 חודשו החוזים במתכונת דומה. החברה לא הפעילה את חוזי ביטוח המשנה בשנת 2024, ואין לה תביעות בהיקף המתקרב לתקרות הכיסוי שנקבעו.

4.5.8 חשיפת מבטחי משנה לרעידת אדמה

חשיפת מבטחי המשנה לרעידת אדמה בחוזי ענפי הרכוש של החברה עומדת על כ-5,112 מיליון ש"ח, מתוכם כ-2,285 מיליון ש"ח היא דרך חוזים יחסיים (אשתקד כ-5,041 מיליון ש"ח וכ-2,268 מיליון ש"ח בהתאמה). MPL (Maximum Probable Loss) החברה לשנת הדוח עמד על כ-1.85% מסך שווי הנכסים בביטוח. מבט החברה על ה-MPL לשנת 2025 הוא זהה.

23% מחשיפה זו מכוסה על-ידי חברות עם דירוג מסוג "AA" ומעלה, ו-66% על-ידי חברות בדירוג "A". שאר החשיפה (כ-11%) מכוסה על-ידי חברות עם דירוג "BBB". קיימת חברה אחת שהחשיפה אליה עולה על 10% מסך החשיפה לרעידת אדמה, והיא Munich Reinsurance Company AG.

לפרטים נוספים אודות מבטחי המשנה ראו באור 35 לדוחות הכספיים המצורפים.

ריכוז תוצאות ביטוח משנה בביטוח כללי (אלפי ש"ח)

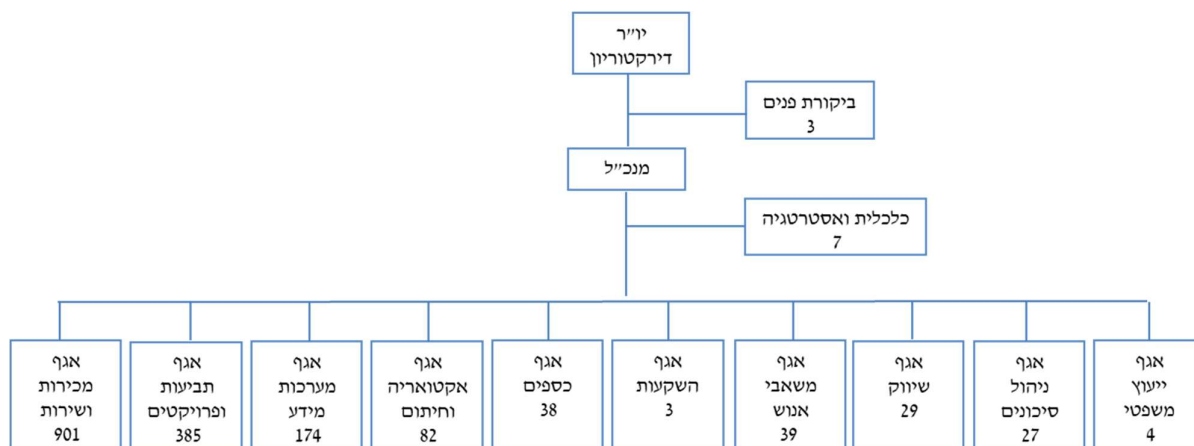
סה"כ			ענפי חבויות ואחרים			ענפי רכוש ואחרים			ביטוח רכב רכוש			ביטוח רכב חובה			שנת חיתום
2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	
91,753	119,332	138,316	-	-	-	91,753	119,332	138,316	-	-	-	-	-	-	רעידת אדמה
195,249	116,238	90,827	4,595	5,820	6,559	40,006	51,042	58,531	-	-	-	150,648	59,377	25,737	לא רעידת אדמה יחסי
27,468	17,857	21,031	754	825	1,914	-	-	-	3,642	4,371	4,233	23,072	12,661	14,884	לא רעידת אדמה לא יחסי
314,470	253,427	250,174	5,349	6,644	8,473	131,759	170,374	196,847	3,642	4,371	4,233	173,720	72,038	40,621	סה"כ פרמיות
(66,045)	(90,610)	53,051	(6)	(541)	3,520	13,709	52,685	72,459	156	4,953	(4,694)	(79,904)	(147,707)	(18,234)	רווח (הפסד) משנה

- לפירוט נוסף בענף רכב חובה ראו סעיף [4.5.2](#) לעיל.
- לפירוט נוסף בענפי רכוש ואחרים ראו סעיף [0](#) לעיל.

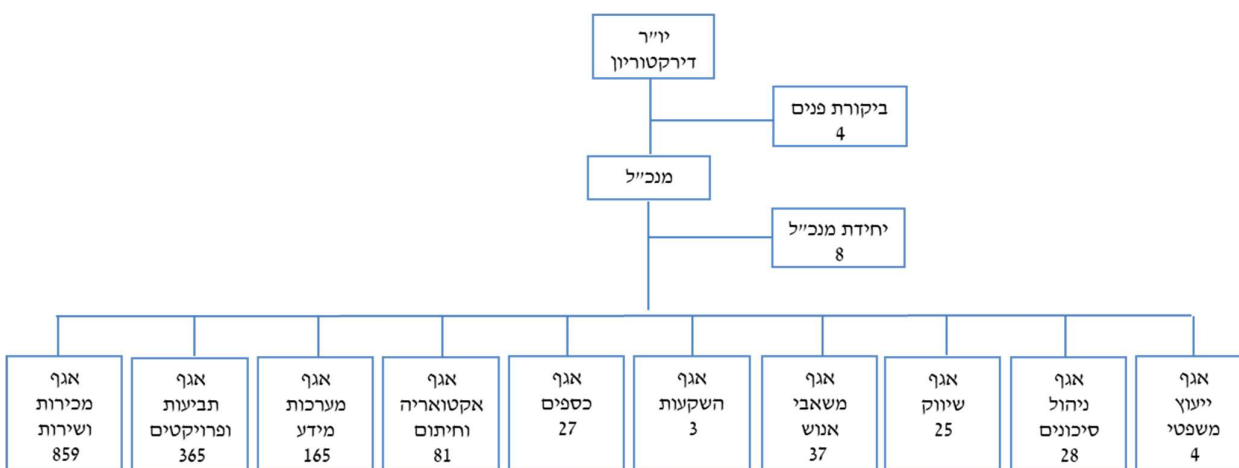
4.6 הון אנושי

4.6.1 תרשים המבנה הארגוני של החברה

להלן תרשים המבנה הארגוני של החברה נכון לתאריך המאזן (במונחי עובדים, ללא מיקור חוץ):

להלן תרשים המבנה הארגוני של החברה נכון ליום 31.12.2023:

4.6.2 שינויים מהותיים במצבת עובדי החברה

נכון לתאריך המאזן, מאיישת החברה 1,564 משרות (באמצעות 1693 עובדים) לעומת 1,494 משרות אשתקד (1,607 עובדים). נכון לתאריך המאזן, 55 עובדים נוספים, המאיישים 49 משרות, לא נכחו בעבודה לאור שירות מילואים. העלייה בהיקף כוח האדם בשנת הדוח נבעה בעיקר מהאצת הגיוס למוקדי החברה ולמערך התומך על מנת לעמוד בקצב הצמיחה של החברה, ולמלא חוסרים שנבעו מהיקף המלואים הנרחב (כ-280 עובדים) ולכן הוא כולל היקף עובדים גדול מבעבר שנמצאים בשלב ההכשרה. לחברה אין תלות מהותית בעובד מסויים. למיטב ידיעת החברה, גם בשנת הדוח תחלופת העובדים בחברה היתה נמוכה בהשוואה לחברות דומות בהרכבן, למרות העובדה שמרבית עובדי החברה הם עובדי מוקדים, שמתאפיינים (בשוק העבודה בכללותו) בתחלופה גבוהה, וזאת - בזכות

ההשקעה הגדולה של החברה ברווחת העובדים, בשימור תחושת השייכות שלהם, ובתנאי העסקתם. החברה גם משקיעה במיתוג ברשתות החברתיות גם בכובעה כמעסיק, מה שמחזק את תחושת הגאווה והשייכות של העובדים, ואף זכתה בשנת הדוח בתחרות מיתוג מעסיק במקום הראשון. השקעה זו מביאה גם לשיעור גבוה של גיוס על בסיס 'חבר מביא חבר'.

נכון לתאריך המאזן ותאריך הדוח, אגף מכירות מרכז את מוקדי המכירות, הגביה והשימור (בכל תחומי הפעילות הביטוחית של החברה). אגף תביעות ופרוייקטים מרכז את מערך יישוב התביעות (מוקד תביעות ומערך עורפי) ואת מחלקות הפרוייקטים והרכש של כל החברה. אגף אקטואריה וחיתום מרכז את ניהול תעריפי החברה וכללי החיתום שלה, מטפל בחישוב העתודות, בניהול ביטוחי המשנה ובכתיבת מוצרי ביטוח. אגף הכספים מטפל בחשבות שכר, הנהלת חשבונות, גבייה, בקרת השקעות ודיווחים כספיים. אגף השיווק מרכז את הפרסום, השיווק הדיגיטלי, החדשנות, אנליזת הדאטה והפיתוח העסקי. אגף ניהול סיכונים מטפל בניהול סיכונים, פניות הציבור ובקרה. אגף ייעוץ משפטי עוסק בייעוץ משפטי, ציות ומזכירות חברה. יחידת מנכ"ל כוללת גם את היחידה הכלכלית. יתר האגפים נותנים, בהתאם לתפקידם המקצועי, שירות לכל תחומי הפעילות של החברה.

4.6.3 הטבות וטיבם של הסכמי העסקה, תיאור תוכניות תגמול לעובדים

כל עובדי החברה, לרבות ההנהלה הבכירה, מועסקים בחוזה עבודה אישיים המגדירים את תנאי העסקתם, לרבות משכורת בסיס, תנאים סוציאליים ותנאים נלווים. החברה נוהגת להעניק לעובדי המטה שלה תגמול משתנה שנתי בהתאם לקריטריונים שהיא קובעת, ובכללם - עמידת החברה ביעדיה ועמידת כל אחת מיחידות החברה ביעדיה הפרטניים, הנגזרים מיעדי החברה ומקדמים את השגתם – הכל בהתאם לתוכניות עבודה, יעדי התגמול כפי שאושרו על ידי ועדת התגמול והדירקטוריון (כל אחד בתחום אחריותו), ומדיניות התגמול, שאושרה על ידי האורגנים המוסמכים. לכל דרגי הניהול יעדים אישיים, כמותיים ואיכותיים, שהם נדרשים לעמוד בהם כתנאי לקבלת התגמול המשתנה השנתי. גם עובדי החברה המועסקים במוקדיה הטלפוניים מתוגמלים, מעבר לשכר בסיס, בעמלות בהתאם למודל התגמול שחל עליהם ומבוסס על עמידתם ביעדים – כפי שקובעת החברה מעת לעת, על מנת להביא להשגת יעדי החברה. בנוסף לנ"ל, החברה פועלת בהתמדה לשפר את תנאי העסקה והרווחה של עובדיה במגוון היבטים, כולל התחייבות של החברה לשלם לכל עובדיה יותר משכר מינימום, הענקת הטבות בשעות עבודה וימי חופשה לסוגי אוכלוסיות עובדים הזקוקים לכך בשל מצב משפחתי או רפואי, ועוד. ראו עוד לעניין זה גם בסעיפים [4.1.3](#) לעיל ו-[4.6.7](#) להלן.

4.6.4 השקעות החברה באימונים, בהדרכות, בפיתוח ארגוני וברוחת העובד

מתוך הבנה שעובדים שואפים למצות את כישוריהם, למצוא משמעות וערך בתפקידם, ולעבוד בסביבה מתקדמת אך גם גמישה ותורמת לסביבתה, אימצה החברה, גם בתחום הגיוס וההכשרה של עובדיה, הליכים חדשניים הן לצורך איתור עובדים, לרבות באמצעות רשתות חברתיות, והן לצורך הרכשת המיומנויות והכישורים הדרושים לעובדים בתפקידם אצלה ומיצוי פוטנציאל אישי ומקצועי. עיקר עובדי החברה הם נציגי מוקדים המעניקים שירות ישיר ללקוחות החברה, הן בשיחה טלפונית והן בערוצים דיגיטליים, דוגמת דוא"ל ו-whatsapp. על מנת להכשירם

לתפקידים מקיימת החברה מגוון רחב של קורסי הכשרה על פני כל השנה, במסגרתם מקבלים העובדים הכשרה בדיני הביטוח, הכרות עם מערכות המחשוב והטלפפוניה של החברה והכרות של נהליה, תפיסת השירות שלה, הדין החל עליה בתחומי פעילותם והקוד האתי שלה (ראו סעיף 4.6.6 להלן), וכך גם במהלך עבודתם.

קורסי ההכשרה של עובדי החברה עוברים תהליכי פיתוח, תיקוף ובחינת אפקטיביות שוטפים, לרבות לצורך התאמתם לסביבה התחרותית המשתנה, לשינויים התכופים ברגולציה, ליעדי החברה וליישום תוכנית האכיפה של החברה וכן ללמידה מתוקשבת ודיגיטאלית. החברה משקיעה משאבים רבים בבניית תסריטי שיחה ותהליכים איכותיים למתן שירות ומכירה ללקוחותיה תוך ביסוס מקצוענות העובדים, בהתאם לערכיה. כחלק מבניית תהליכי הטמעת הידע ובחינת הרמה המקצועית והאיכותית של המענה ללקוחות החברה, מקיימת החברה תהליך של מדרג ארגוני לכלל העובדים, במסגרתו עוברים עובדי החברה מבדקי ידע, בהבטים מקצועיים, עסקיים ורגולטוריים על-מנת לוודא הטמעה של ידע חדש ושימור של ידע מצטבר. החברה פועלת לסגור את פערי הידע שמתגלים בעקבות זאת. החברה מבצעת פעילויות רבות המממשות תפיסה זו, ובכלל זה, תהליך משוב תקופתי מקיף לכלל עובדי החברה במסגרתו מקבל כל עובד משוב על ביצועיו ויעדי ההתפתחות שלו. כמו כן מעניקה החברה מדי שנה פרס משמעותי למי שנבחרו כעובדים מצטיינים של החברה לאותה שנה.

בנוסף לקורסי ההדרכה המקצועיים, וכחלק מהשקעת החברה בפיתוח הפוטנציאל של המשאב האנושי ומימוש, מופעלת בחברה גם ה"אקדמיה" - במסגרתה מעניקה החברה לעובדיה תוכנית לימודי העשרה, הכוללת מגוון של קורסים והכשרות שאינם קשורים במישרין לתפקידם, אך מאפשרים להם התפתחות אישית, וכן קורסים מקצועיים שנועדו לחיזוק וביסוס המיומנויות המקצועיות הנדרשות מעובדים להתמודדות מיטבית עם צרכי הארגון, תוך בניית מסלול קריירה. גם מנהלים בכירים ועובדים בתפקידים ייחודיים משתתפים בהכשרת העובדים בחברה, משתפים מהידע שלהם ומניסיונם, ומובילים קורסים והרצאות העשרה.

החברה מאפשרת לעובדים לפתח ולממש את יכולותיהם גם על-ידי נידוד וקידום פנימי למגוון תפקידים שהחברה מעוניינת לאייש – הן ניהוליים והן מקצועיים, לרבות מעבר בין תפקידי רחב – הכל על מנת למצות את כישוריהם. בשנת הדוח, כ-87% מהמשרות הפתוחות אוישו על ידי עובדי חברה.

על מנת לפתח את העובדים ולהכשירם לתפקידי העתיד, פיתחה החברה עתודות מקצועיות לתפקידי מפתח, במסגרתן מתקיים תהליך מיון למועמדים פוטנציאליים פנימיים, והעובדים הנבחרים עוברים קורס הכשרה ראשוני. החברה רואה בשדרה הניהולית שלה מפתח חשוב להצלחתה, ומאמינה ששדרה ניהולית חזקה ומובילה תאפשר המשך צמיחה עסקית ושימור הון אנושי איכותי ומיומן. לפיכך, פיתחה החברה מסלולי הכשרה ייעודיים למנהלים בכל הדרגים, הכוללים מסלולי הכשרה ניהולית למגוון תפקידים ניהוליים וליווי מנהלים לאורך מחזור חייו של המנהל בתפקידו, ובהתאם לאתגרים והצרכים הארגוניים המשתנים.

מתוך ההבנה כי עובדים מחפשים למצות את הפוטנציאל שלהם, ולכן נדרש לאתגר אותם ולספק להם סביבה מפתחת, שמה החברה דגש על חיזוק תפיסת תפקיד המנהל כמנטור, אשר חונך ומייצר מרחב צמיחה עבור עובדיו, ועל הקניית כלים למנהלים להוביל תהליכי פיתוח אישי ומקצועי של עובדיהם, במטרה לחזק את המחברות ותחושת ה-wellbeing של העובדים.

החברה דוגלת ביצירת תרבות ארגונית המושתתת על גיוון תעסוקתי, שקיפות, הוגנות, דיאלוג ותקשורת שוטפת עם העובדים. החברה מאמינה שככל שתשכיל ליצור פסיפס אנושי מגוון של עובדים, היא תשרת את ביצועיה העסקיים ואת החברה הישראלית כולה. לפיכך, מדיניות הגיוס של החברה מתמקדת בהתאמת המועמד לדרישות התפקיד, תוך יצירת גמישות מירבית במבנה המשרה על מנת להרחיב את מעגל המועמדים שיכול להתקבל לעבודה אצלה. תרבות ארגונית זו מגבירה את תחושת השייכות, השותפות והמעורבות של העובדים. החברה מקיימת גם תכנית הדרכה כלל ארגונית בנושא "נגישות בשירות לאנשים עם מוגבלויות" בהתאם להוראות הדין וגם מקדמת שילוב של בעלי מוגבלויות בעבודה אצלה בתפקידים מתאימים, כולל בעבודה מלאה מהבית.

מתוך תפיסה שההון האנושי של החברה הוא המשאב החשוב ביותר להצלחתה, פיתחה החברה מערך של כלי מדידה והערכה חדשניים ורציפים שיאפשרו לחברה להכיר את מידת שביעות רצון העובדים מהיבטים שונים של העבודה, ובהתאם לתוצאות - להמשיך לשפר ולהשתפר. כך נבנה מערך משוב רציף ותדיר, הן על איכות הביצועים של העובד - מצד מנהליו, עמיתיו לעבודה ולקוחותיו, והן - מצידו. בכלל זה נוהגת החברה לערוך סקר עובדים שנתי למדידת שביעות הרצון שלהם מעבודתם בחברה, ומטפלת, כחלק מתוכנית העבודה השנתית שלה, בשיפור התנהלותה בנושאים שזכו לציונים הנמוכים ביותר בסקר. תוצאות הסקר, גם בשנת 2024, מלמדות ששביעות הרצון הגבוהה של העובדים נשמרת לאורך זמן. גם בסקר וסקר, המדרג את החברות שהכי טוב לעבוד בהן ושפורסם בחודש ספטמבר 2024, התברגה החברה בצמרת מקומות העבודה שטוב לעבוד בהם (מקום 6), תוך שהיא תופסת, כבר למעלה מעשור, את המקום הראשון בקרב חברות הביטוח, ובנוסף - את המקום הראשון בקרב חברות המנהלות מוקדים טלפוניים.

בחברה מתקיימים פורומים רבים בהם שותפים העובדים ותורמים מהידע, הרעיונות, הדעות והחשיבה שלהם לשם קידום החברה בכל הבטי פעילותה, פנימיים וחיצוניים.

החברה משקיעה מאמצים ותקציבים משמעותיים ברווחת העובד, תוך בניית פעילויות שונות ומגוונות, היוצרות סל הטבות רחב, מתוך רצון לשתף את העובדים, מעבר לשכרם, בתרומתם לרווחיות החברה והצלחתה, ומתוך אמונה ששיתוף כזה מחזק את המחוייבות והמחויבות של העובדים ובני משפחתם לחברה ולערכיה. במסגרת זו מציינת החברה אירועים שונים על פני השנה, וכן בחיי העובד והחברה. בנוסף, מקיימת החברה אירועי רווחה שונים, שגולת הכותרת שלהם היא נופש חברה לכל עובדי החברה מדי כשנה וחצי, כחלק משימור תחושת השייכות והחיבור של העובדים ובני משפחותיהם לחברה. במסגרת זו פעלה החברה לסייע לעובדים בשמירה על בריאותם באמצעות הבאת בדיקות רפואיות לחברה, להקל עליהם במשימות חיים שוטפות באמצעות שירותים שמגיעים אליהם לעבודה, בניית חוויות משותפות באמצעות קיום קבוצות ספורט בתחומים שונים, מפגשים שאליהם מוזמנים גם בני המשפחה וכיו"ב. החברה מאמינה כי איזון ראוי בין בית לעבודה הוא חיוני לרווחת העובד ומשפיע במישורין על התוצאות העסקיות של החברה. בהתאם, פועלת החברה לקדם גמישות בצורות ההעסקה שלה, והיתה מחברות השירותים הראשונות שאפשרו, כבר לפני למעלה מעשור, עבודה מהבית אחת לשבוע, והחל משנת 2022 - עבודה מהבית ליומיים דרך קבע, לעובדי המטה. בנוסף, כחלק מיצירתיות וחדשנות גם במתכונת ההעסקה, מעניקה החברה מעת לעת אפשרות לשבוע העבודה מקוצר בן 4.5 ימים לתקופה קצובה.

הטיפול הארגוני המשמעותי במשאב האנושי, לרבות התגמול, ההוקרה והענקת חוויות והטבות ייחודיות לחברה וכן המאמץ לשפר את איזון בית עבודה בחיי העובדים, זוכה להערכה מצד העובדים, שמצידם מביעים את מחויבותם ונאמנותם לארגון. ערכי החברה באים לידי ביטוי בכל תחומי העשייה ויוצרים תרבות ארגונית הקושרת את העובדים אליה ולמטרותיה, ומאפשרים לה להשיגן.

4.6.5 קרן מלגות וסיוע

החברה מנהלת קרן מלגות לימודים וסיוע כלכלי לתמיכה בעובדי החברה ובני משפחותיהם שאינם בעלי עניין או נושאי משרה בחברה. בהתאם לתקנון הקרן, שאושר על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון, סכומי המלגות והסיוע יחולקו באופן רבעוני והם מיועדים לקידום השכלת העובדים ולסיוע כלכלי. ועדת הביקורת של החברה היא הגוף האחראי על הקרן והיא שקבעה את כללי הזכאות למלגות וסיוע ואת כללי הגשת הבקשות. כחלק מהקוד האתי של החברה והתפיסה הערכית של הנהלת החברה, כל עובד המקבל מילגה מעניק מצידו 55 שעות תרומה לקהילה. בכך משתלבת הקרן ביישום ערכי השותפות והאיכפתיות של החברה והטמעתם בתרבות הארגונית. בשנת הדוח חולקו מלגות בסכום כולל של כ-450 אלף ש"ח.

4.6.6 קוד אתי, אחריות חברתית וממשל תאגידי

לחברה קוד אתי, אשר מהווה את תעודת הזהות הערכית והנורמטיבית שלה. הקוד מגדיר את כללי ההתנהגות והפעולה שמדריכים ומנחים את כל עובדי החברה ביחס להתנהגות המצופה מהם במצבי העבודה השונים. הקוד מבוסס על חמשת ערכי הליבה של החברה והוא מתייחס לכלל תחומי העשייה ולמערכות היחסים בתוך החברה, בינה לבין עובדיה ולבין לקוחותיה, הספקים שלה והקהילה בכללותה.

הקוד מפנה את העובדים לדווח על מקרים המהווים הפרה של הקוד האתי, לרבות באופן אנונימי, למבקר הפנים או ליו"ר ועדת הביקורת. הקוד מופץ בקרב כל עובדי החברה ומנהליה ומוטמע במסגרת הדרכות. הקוד הוא חלק מערכת הלימוד של כל עובד חדש, ומעת לעת מתבצעות פעולות נוספות להטמעתו השוטפת, ובכלל זה תיקשורים פנימיים, השמים דגש על החובה לפעול בהתאם להוראותיו, וביצוע תקופתי של מבדק ידע לכלל עובדי החברה ביחס לתכני הקוד. כמו כן מזמנת החברה מעת לכת פורום אתיקה המורכב מנושאי משרה ועובדים, ודן בסוגיות אתיות שונות המתעוררות בחיי החברה וממליץ להנהלה לגבי דרך הטיפול בהן. החלטות הפורום וההנהלה בנושא זה מפורסמות לכלל העובדים, משולבות בהדרכות למנהלים ולעובדים ומהוות נדבך נוסף ועדכני לקוד האתי. הקוד מאושר ומתוקף מדי שנה. במסגרת דירוג 'מעלה', שהחברה נסקרת בו, זכתה החברה בשנת הדוח (שפורסם ביום 17 ביולי 2024), זו השנה ה-11 ברציפות, בדירוג פלטינה +. דוח אחריות תאגידית ESG לשנים 2019-2021 מופיע

באתר החברה: https://www.555.co.il/resources/downloads/ahrayot_tagid2022.pdf

בנוסף, החברה תרמה השנה סך של כ-2.1 אלף ש"ח למטרות וארגונים שונים בהתאם למדיניות התרומות שלה.

4.6.7 נושאי משרה ומנהלים בכירים**א. כללי**

נכון לתאריך אישור הדוחות מכהנים בחברה 8 דירקטורים, יו"ר ועדת השקעות משתתפות שאינו דירקטור, מבקרת פנים ו-13 נושאי משרה נוספים. נושאי משרה אלה הם מנכ"ל החברה, חשב החברה, מי שעומדים בראש כל אחד מן האגפים שתוארו בתרשים מבנה החברה לעיל, ומנהלת היחידה הכלכלית (להלן: "נושאי משרה בכירים"). כל הדירקטורים וחברי הוועדות, למעט יו"ר הדירקטוריון, זכאים לגמול שנתי בגובה 'הסכום המזערי' בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000 (להלן: "תקנות הגמול") וגמול השתתפות לשיבה בגובה 'הסכום הקבוע' בתקנות הגמול, בהתאם לדרגת החברה כפי שתהא מעת לעת (דרגה ד' נכון לתאריך המאזן). בסך הכל מקבלים גמול כאמור 7 דירקטורים וכן יו"ר ועדת השקעות משתתפות, שהינו חבר חיצוני כאמור. גמולו של יו"ר הדירקטוריון, החל מיוני 2016, אינו עולה על 9 פעמים שכר דירקטור, בהגדרתו בחוזרי התגמול הנ"ל, ואינו עולה על פי 35 מעלות שכרו של דרג העובדים הזוטר ביותר. שכר זה מעוגן בהסכם הניהול שבין החברה לחברת האם, שאושר לאחרונה ביום 4 ביולי 2024 על ידי האסיפה הכללית של החברה בעקבות המלצת ועדת התגמול והדירקטוריון (ראו דיווח מידי מיום 4 ביולי 2024 מס' אסמכתא: 2024-01-068841), והוא בתוקף לתקופה של 3 שנים המסתיימות ביום 30 ביוני 2027. ראו ההתייחסות גם בסעיף 6 בחלק ד' להלן וביאור 36 לדוחות הכספיים המצורפים.

ב. תגמול נושאי משרה בכירים**כללי**

בעלי תפקידים בכירים (שאינם דירקטורים של החברה) חתומים על הסכמי העסקה על בסיס גלובאלי, לאור תפקידם ותחומי אחריותם. בנוסף לשכרם הם זכאים להטבות דומות למקביליהם בשוק. התגמול, הכולל גם תגמול משתנה תלוי יעדים ותגמול הוני, הינו בהתאם להוראות מדיניות התגמול של החברה.

תוכנית התגמול 2023-2025

תוכנית התגמול החלה על שנת הדוח היא תוכנית לשנים 2023-2025 כפי שעודכנה בישיבת הדירקטוריון מיום 24 בפברואר 2022, בהתאם להמלצת ועדת התגמול, בהתאם להוראות מדיניות התגמול וחוזר מדיניות התגמול. מדובר בתוכנית תגמול משתנה (בונוסים) ייעודית לקבוצת המנהלים הבכירה של החברה (כולל דרג כפיפי סמנכ"ל), ולפיה - בכפוף לעמידה ביעדים של רווח חיתומי, רווח כולל [נקי], רמת שירות, ערך עסקים חדשים בחיים ובריאות [vnb], יעדי צמיחת גודל תיק ביטוח כללי, חדשנות ודיגיטל ושימור עובדים, ובכפוף לעמידה בתנאי סף לזכאות (עמידה ביחס כושר פרעון לפי דיון) - תהיה קבוצה זו זכאית לקבלת סכום בונוס שמסגרתו הכוללת נקבעה מראש, בחלוקה מדורגת שעקרונותיה נקבעו מראש. המענק המירבי לסמנכ"לים, בהתייחס לשנת הדוח, מחושב על בסיס של 9 משכורות (8.1 לתפקידי בקרה), כששתיים מהן (2.1 לתפקידי בקרה) משולמות לפי תוצאת המכפלה בהערכת מנהל ו-7 (6 לתפקידי בקרה), לפי תוצאת המכפלה בשיעור עמידת כל סמנכ"ל ביעדיו השנתיים, כאשר נוסחת הבונוס, לאור מדיניות התגמול שאושרה לאחרונה באפריל 2023, מורכבת מ-60% שיעור עמידת החברה ביעדיה השנתיים (55% לפונקציית בקרה), ו-40% שיעור עמידת הסמנכ"ל ביעדים השנתיים של האגף שבראשו הוא עומד (45% לפונקציית בקרה). התשלום בפועל של המענק השנתי נפרס, ככל ששיעורו עולה על 40% מעלות השכר השנתית לאותה שנה,

באופן שרק 50% ממנו משולם בשנה השוטפת והיתרה נפרסת בקו ישר על פני שלוש השנים הבאות בכפוף לעמידה ברף התשלום שנקבע על ידי החברה במדיניות התגמול שלה. המחצית הראשונה של המענק השנתי בגין שנת הדוח ישולם בשנת 2025 ביחד עם השליש השלישי מה-50% שנדחה מהזכאות לשנת 2021, והשליש הראשון של 50% מהזכאות הנדחית לשנת 2023. התגמול לשנת 2022 היה נמוך מהרף המחייב פריסה ולפיכך שולם בתשלום יחיד בראשית שנת 2023.

מכוח תוכנית התגמול הנ"ל, צפויה החברה לחלק בקשר עם שנת הדוח מענקים לנושאי משרה בכירים, בסך מוערך כולל של כ-7.7 מליון ש"ח, לא כולל מס שכר.

מדיניות התגמול ושכר מנכ"ל

מדיניות התגמול שחלה על שנת הדוח היא המדיניות לשנים 2023-2025 כפי שתוקנה ואושרה לאחרונה באסיפה הכללית מיום 7 באפריל 2024, והיא כוללת התאמות ליעדי חברה מעודכנים, הוראות הדין שהתעדכנו בתקופה שמאז פרסום המדיניות הקודמת, אפשרות למתן תגמול הוני לעובדים מסויימים, הענקת תגמול כספי משתנה למנכ"ל וכן עדכון תנאי ההעסקה של המנכ"ל. בהתאם לתיקון שאושר, זכאי מנכ"ל החברה לתגמול משתנה כספי החל מתחילת שנת הדוח, בהתאם לתוכנית התגמול של החברה, עד לתקרה שלא תעלה על 750 אלפי ש"ח (צמוד, פעמיים בשנה, לשיעור עליית מדד המחירים לצרכן, החל ממדד חודש ינואר 2024) בשנת הדוח, ובאופן שסך כל תגמולו לא יעלה על 4.86 מליון ש"ח, צמוד למדד פעמיים בשנה (ראו פירוט של העדכון במדיניות התגמול ובתגמול המנכ"ל בדיווח מידי מיום 29 בפברואר 2024 מס' אסמכתא 01-018031-2024 וכן מיום 7 באפריל 2024, מס' אסמכתא 01-039852).

תגמול הוני

ביום 16 בדצמבר 2020 אישר הדירקטוריון (לאחר אישור ועדת התגמול) הקצאה של אופציות למנכ"ל ולסמנכ"לים מכוח מדיניות התגמול שהיתה בתוקף באותה העת, והאסיפה הכללית אישרה את ההקצאה למנכ"ל ביום 24 בינואר 2021. ההקצאה למנכ"ל נעשתה כנגד הפחתה של 100,000 ש"ח משכרו השנתי בכל אחת משנות התוכנית (2021-2023). מימוש האופציות פרוס ל-3 מועדים, הראשון בהם בחלוף כשנתיים ממועד ההקצאה ושני הבאים בתור במרווח של שנה נוספת זה מזה. בנוסף, הותנה המימוש של האופציות בשני תנאי סף – 15% תשואה להון ועמידה בדרישות הרגולטוריות ליחס כושר פרעון. בישיבת ועדת התגמול והדירקטוריון מיום 23 בפברואר 2023 הוחלט על הסרת תנאי הסף של תשואה להון לגבי מנות 3-4 של האופציות לסמנכ"לים, שמועדי המימוש שלהן הם דצמבר 2023 ודצמבר 2024, או בסמוך לכך. זאת, לאור השינוי בתנאי השוק שהפכו תנאי סף זה, בסבירות גבוהה, לחסם מפני מימוש, והרצון של ועדת התגמול לשמר את מהות הכלי של הענקת אופציות ככלי לשימור הנהלה וחיבור שלה ליעדי החברה.

הקלה זו אינה חלה על המנכ"ל. ראו לעניין זה ביאור 32(ב) לדוחות הכספיים ודיווחים מידיים של החברה מיום 17 בדצמבר 2020, מיום 25 בינואר 2021 ומיום 6 ביוני 2021 (אסמכתאות מס': 01-010650-2021, 01-136644-2020, 01-035716-2021, בהתאמה), דיווחים מידיים של החברה מיום 14 ביוני 2021 (אסמכתאות מס' 01-01-038605 ו-01-038611-2021), דיווח מידי של החברה מיום 16 ביוני 2021 (אסמכתאות מס': 01-038611-2021) ודיווח מידי של החברה מיום 26 בפברואר 2023 (אסמכתא מס': 01-017833-2023).

ביום 24 בדצמבר 2024 אישר הדירקטוריון (לאחר אישור ועדת התגמול) הקצאה חדשה של תגמול הוני לסמנכ"לים ול-2 נושאי משרה נוספים, בהתאם לתוכנית התגמול ההוני של החברה ומדיניות התגמול שבתוקף, באופן שלכל אחד מניצעים אלה הוענקו יחידות מניה חסומות (RSU) שיבשילו ויומרו אוטומטית למניות בשלוש מנות בחלוף 12 / 24 / 36 חודשים ממועד הענקתן, בכפוף להתקיימות תנאי הסף להבשלה ביחס לכל מועד הבשלה או מועד נדחה, לפי העניין. בנוסף, הוקצתה לקבוצת הניצעים הזו מנה אחת של אופציות שמועד מימושה בתום 30 חודשים ממועד ההענקה האמור. ועדת התגמול החליטה שלא להקצות תגמול הוני למנכ"ל, ולפיכך, בהתאם להחלטת האסיפה הכללית מיום 7 באפריל 2024, חלק השכר של המנכ"ל שהומר לתגמול הוני במסגרת תוכנית התגמול הקודמת יצורף למרכיב השכר המשתנה של המנכ"ל וישולם בהתאם להוראות האסיפה בעניין זה.

דירקטוריון החברה בחן ומצא כי גמול נושאי המשרה, לרבות כמפורט בסעיף 6 לחלק ד' של הדוח התקופתי, תואם את תוכנית התגמול ומדיניות התגמול של החברה. מדיניות התגמול פורסמה באתר האינטרנט של החברה בהתאם להוראות רשות הפיקוח (http://www.555.co.il/about/tagmul_nosei_misra_mnael_asekaot.html).

לתנאי העסקת מנכ"ל החברה ראו גם באור 36 לדוחות הכספים וסעיף 6 לחלק ד' של הדוח התקופתי.

4.7 שיווק והפצה

מוצרי החברה בתחומי פעילותה הינם, בעיקרם, מוצרים מקבילים לאלה הנמכרים על-ידי חברות ביטוח אחרות, על אף שהחברה, כמו השוק כולו, מנסה, במגבלות הדין ואישורי רשות הפיקוח, להציע גם מוצרים נלווים, כיסויים ייחודיים או שירותים ייחודיים אחרים בנוסף. לאור זאת, המבוטח יכול להמיר את מוצרי הביטוח שיש לו בחברה באלה של חברה אחרת, ולכן החברה חשופה לתחרות במחירים ובהיקפי הכיסוי והשירות הניתנים על-ידי חברות אחרות. כל חברות הביטוח הפעילות בישראל בתחומי פעילות החברה הן מתחרות של החברה וכמוהן גם סוכני הביטוח, משום היותם ערוץ שיווק חליפי לערוצי השיווק הישירים, וחלקם אף משווקים בשיטות דומות לאלו של החברה. ייחודיות החברה מאז הקמתה, לפני כ-30 שנה, נבעה מבחירתה לשווק את מוצריה ישירות ללקוחות הקצה, בעוד מרבית חברות הביטוח המתחרות בה שיווקו את מוצריהן בעיקר באמצעות מתווכים (סוכני ביטוח). בחירתה זו הביאה לבנייה של תפיסת השירות והתמחור שלה בצורה שונה משל מתחרותיה.

להבנת החברה, בשנת 2018 התחיל שינוי מגמה משמעותי, כאשר מספר רב של חברות החלו לקדם ערוצי שיווק ישירים. שינוי זה מעיד, לדעת החברה, על תקפות האסטרטגיה שלה, אך הוא גם הביא לשינוי פני התחרות. גורם נוסף המגביר את התחרות הם סוכנויות ביטוח שבבעלות חברות כרטיסי האשראי, שקיבלו את אישור רשות הפיקוח לפעול בשנת 2020 וגופים המפרסמים השוואות מחירים. קיומם של כל אלה מגביר את מודעות הציבור לבדיקת מחירים ונכונותו לרכישת ביטוח באופן ישיר ובשירות עצמי באמצעות האינטרנט, ובכך מחזק את חינוך השוק לרכישה ישירה ודיגיטאלית, מהלך שהחברה מקדמת לאורך שנים. לחברה יש שיתופי פעולה שיווקיים עם מספר סוכנויות ביטוח, אך מודל ההפעלה דומה לזה של שיתופי פעולה שלה עם גורמים שאינם מאוגדים כסוכני ביטוח, דהיינו, שיתוף הפעולה מתמקד בהפנית הלקוחות לחברה כאשר את התאמת המוצר והמחיר לצרכי אותם לקוחות עושה החברה, ואינו כולל שירותי תיווך סוכן מלאים. בשנת 2024 רכשה החברה סוכנות ביטוח על מנת לאפשר ללקוחותיה לרכוש באמצעות הסוכנות גם ביטוחים שהיא אינה יכולה, או מעוניינת, לשווק.

בראיית החברה, שיטת השיווק הישירה כרוכה בהתאמת המחיר ללקוח הסופי (תמחור דיפרנציאלי מותאם סיכון), ובהנגשה של המוצר והשירות ללקוחות, במגוון היבטים: אפשרות ליצירת קשר בכל האמצעים הזמינים והנוחים לשימוש בתקופה הרלוונטית, הרחבת האפשרויות לשירות עצמי, רמת שקיפות גדולה ללקוחות, ומאמץ מתמיד לפשט את המוצר ואת דרכי רכישתו ותפעולו על מנת להקל על הלקוח לממש את זכויותיו בקרות מקרה ביטוח, ולעדכן את צרכיו הביטוחיים, בעצמו, ללא צורך בעזרת איש מקצוע בתחום הביטוח.

מסיבה זו, ומתוך תפיסה ורצון להמשיך ולהוביל את השוק בחדשנות ובאיכות השירות ללקוחות, ממשיכה החברה לחדש ולקדם התאמה של מוצריה ושל אופן צריכתם לערוצי התקשורת מתקדמים, ובכלל זה השיקה בשנת 2021 גם אפשרות דיגיטאלית של קבלת השירות של ה'אזור האישי' באמצעות אפליקציה, בנוסף לאתר האינטרנט של החברה. בנוסף, השיקה החברה והרחיבה מאוד את מתן השירות ללקוחות באמצעות הווטסאפ (לרבות באמצעות בוט), בנוסף למתן מענה טלפוני, כבעבר, ואף השיקה תשלום תביעות רכב באמצעות אפליקציית תשלומים. החברה בוחנת בהתמדה טכנולוגיות וכלים חדשים שיאפשרו לה לשפר את שירותיה ללקוחותיה. במסגרת זו היא מקיימת אחת לתקופה האקטונים בקרב עובדיה לקבלת רעיונות, ואף הקימה האב של חדשנות במשרדיה, שחלק מהפעילות שלו נעשה בשיתוף פעולה עם חברת ביטוח יפנית גדולה בשם MSI לניהול האב חדשנות במשרדיה, מאז שנת 2020 ועד שנת הדוח (Direct Hub). ההאב מתפתח היטב באקו סיסטם של תעשיית ההי-טק והאינטרנט (ראו גם ביאור 36 לדוחות הכספיים).

החברה פועלת לעודד ולחנך את הציבור לצרוך שירותי ביטוח באופן עצמאי, ישיר ודיגיטלי, בין היתר באמצעות פרסום במספר מותגים וקיום שיתופי פעולה שיווקיים שונים עם שותפים עסקיים משמעותיים - כל אחד בתחומו (ראו גם פרק 4.13 להלן).

כיום פועלת החברה תחת שני מותגים שבבעלותה: "ביטוח ישיר" ("הקש על החמש", "555555" וצירופים מקוצרים של סיפורה זו, דוגמת כתובת אתר האינטרנט של המותג); ו-"9 ביטוח" (9' מליון, 9,000,000 וצירופים שונים של מספרים אלה) שהינו מותג דיגיטלי, שמאפשר לקבל מחיר סופי בתהליך הרכישה הדיגיטלי ולרכוש בו מוצר ביטוח, לנהל אותו בשגרה ולהגיש דרישה בקרות מקרה ביטוח – לרבות באמצעות אפליקציה מתקדמת ובשירות עצמי.

החברה משקיעה מאמצים על מנת לחזק את הקשר הדיגיטלי שלה עם לקוחותיה ולהרחיב את היקף הפעילות הדיגיטלית שלה מולם על חשבון חלופות מסורבלות יותר, ורובם המכריע של לקוחותיה אכן עובדים מולה בערוצים דיגיטליים. החברה מאפשרת השלמת רכישה מלאה של פוליסות לביטוח רכב, ביטוח דירה, ביטוח נסיעות לחו"ל וחסכון בערוצים דיגיטליים בשירות עצמי, וקבלת הצעות מחיר ראשוניות במוצרים נוספים. כמו-כן, יכולים לקוחות החברה לצרוך מגוון של שירותים ב"שירות עצמי" הן באינטרנט, הן באפליקציה והן במסגרת נתב השיחות של החברה, וליהנות ממועדון הלקוחות שהשיקה.

תקשורת החברה עם לקוחותיה מתועדת במאגרי המידע של החברה הן באמצעות מערכות המחשב והן באמצעות הקלטות. הקשר הישיר עם לקוחותיה מאפשר לחברה להכיר את צרכיהם ולהתאים את פעולותיה ומוצריה. כתוצאה משיטת העבודה שתוארה לעיל, יש לחברה גם מבנה הוצאות שונה מזה של חברות ביטוח הפועלות באמצעות סוכנים. מבנה ההוצאות בתחום זה אינו כולל בעיקרו עמלות לסוכנים (למעט במסגרת שיתופי פעולה עם מי שבחרו

להקים לשם כך סוכנות, ובכלל זה ביטוחי משכנתא [למבנה ולחיים] באמצעות סוכנות ביטוח של תאגיד בנקאי ושיתופי פעולה עם סוכנויות ביטוח של חברות כרטיסי אשראי), והוצאות הרכישה שלה כוללות בעיקר הוצאות פרסום ויחסי ציבור, הוצאות פיתוח של ערוצי המכירה, תשלום שכר עובדי החברה המוכרים את מוצריה, הוצאות בגין מבצעים שיווקיים, והתמורה המגיעה במסגרת הסכמי שיתוף הפעולה שתוארו לעיל על הצעות מחיר/ מכירות שהגיעו אליה מכוחם. לחברה אין תלות בספק כזה או אחר ואין לה ערוץ הפצה, מעבר לשיווק הישיר שלה, שהיא תלויה בו או שמהווה מעל 10% מהפרמיות בתחום פעילות כלשהו, אם כי שיתופי הפעולה הביאו לה, בשנת הדוח, כ-12% מביטוחי הרכב, ובביטוח חיים - לקוחות תאגיד העזר הבנקאי של בנק הפועלים מייצר למעלה מ-15% מהפרמיות.

להלן פירוט שיעור העמלות הממוצע מפרמיות לבעל רישיון, בכל תחום פעילות (באחוזים):

2022	2023	2024	תחום פעילות
(*0)	(*0)	0.1	רכב חובה
0.1	0.1	0.1	רכב רכוש
0.9	1.1	1.1	רכוש אחר
8.4	7.3	7.6	חיים
0	0	0.5	חיים מפרמיה משוננת חדשה

(* נמוך משיעור של 0.1%.

בדומה לעסקים אחרים, גם לחברה יש תלות בערוצי השיווק העיקריים שלה (השיווק הישיר), ולכן בחשיפה של הציבור לפרסום, בעיקר בטלוויזיה ובאינטרנט, ובכלל זה תלות באפשרות להמשיך ולפרסם במנועי החיפוש המרכזיים (גוגל), באתרים מובילים (דוגמת ווינט ומאקו), וברשתות חברתיות מובילות (דוגמת פייסבוק, אינסטגרם, וטיקטוק). החברה מבצעת מעקב מתמיד אחר היקף החשיפה של הציבור לפרסומים שלה ודואגת להתאים ולגוון את אפיקי הפרסום שלה, החשיפה שלה וערוצי המגע שלה עם הלקוחות להרגלי הצריכה של הציבור, ובכלל זה - רדיו, אתרי אינטרנט, שילוט חוצות, רשתות חברתיות וכיו"ב, במטרה למקסם את האפשרות להיחשף לקהל היעד של מוצרי החברה. לעלייה בעלות הפרסום בטלוויזיה ובדיגיטל, ולהגדלת מספר השחקנים המשווקים בצורה ישירה, עשויה להיות השפעה שלילית על תוצאות פעילותה של החברה.³²

קושי שהולך ומתגבר בהתמודדות עם התחרות היא דרישת רשות הפיקוח לאשר כל שינוי בכל מוצר ובכל תעריף, תוך הגבלת חברות בגיוון המוצרי ובגיוון התמחירי שלהן. הצורך באישור זה בצומת עסקי משמעותי, בנוסף להכברת דרישות רגולציה שונות על החברות, וההתערבות הגדולה בהחלטות העסקיות של החברות, מעכב את המענה של החברה לצרכיה העסקיים ופוגע בגמישותה, בכושר התחרות שלה ובאפשרות שלה לממש חדשנות.

³² הקוראים מופנים לאזהרה ביחס למידע צופה פני עתיד המופיעה בעמוד 4 לעיל.

4.8 ספקים ונותני שירותים

לחברה יש תלות בספקים שהיא עובדת איתם מכוח דרישת הדין / הרשויות לעבוד עם אותו ספק, כפי שנדרשות גם החברות המתחרות בחברה. הספקים העיקריים מסוג זה תוארו במסגרת תיאור ההסדרה בתחומי הפעילות השונים. בנוסף אליהם, נדרשת החברה גם לפנות למאגרי מידע של המדינה לקבלת מידע לצורך יישום חוזרים שונים, כמו מרשם האוכלוסין ("גחלת") בקשר עם תחום חיים וחסכון ארוך טווח ו"הר הביטוח" לצורך קיום הנחיות שונות מתוך חוזר צירוף. לפיכך, להלן יפורטו רק ההסכמים האחרים של החברה, אשר התקשרות בהסכמים חלופיים תחתם תהיה כרוכה בעלות מהותית לחברה:

4.8.1 הסכם שכירת וניהול בניין

מאז חודש אפריל 2006 פועלת החברה משרדים המצויים במגדל אדגר ברח' אפעל 35 פתח-תקוה. לפרטים בקשר עם הסכם זה, שחלק מהצדדים לו הם צדדים קשורים לחברה, ראו באור 36 לדוחות הכספיים המצורפים. החל מדצמבר 2013 פועלת החברה גם ממתחמי משרדים הממוקמים באזור התעשייה ביקנעם, ואשר משמשים, בנוסף לפעילות השוטפת כמוקד שירות ומכירות ומטה (חיתום ותביעות), גם כאתר גיבוי, חירום והמשכיות עסקית של החברה. בנוסף, יש לחברה שלוחה בחריש. החברה שוכרת גם מגרשי חניה בסביבת משרדיה, באופן מלא או חלקי, לטובת עובדיה, ספקיה, אורחיה ולקוחותיה, בשל המחסור בשטחי חניה ציבורית באזורים אלה.

4.8.2 ספקי מחשוב ותוכנה

לחברה הסכמים עם ספקים שונים לאספקת שירותי סיוע בפיתוח ושירותי אחזקת תוכנה שונים וכן התקנה ותחזוקה של תשתיות (כגון ציוד תקשורת, שרתים, מערכות הפעלה, בסיסי נתונים וכיו"ב). הסכמים אלה מתחדשים, נבחנים מחדש ומתוקפים מעת לעת. למרבית השירותים קיים יותר מספק אחד בארץ. החברה מפתחת את עיקר מערכת המחשב שלה באופן עצמאי ואינה תלויה בספקים לשם תפעולה או פיתוחה. חלק ממשימות הפיתוח מבוצעות על-ידי החברה באמצעות עובדים של חברות חיצוניות, בפיקוח וניהול מלאים של החברה, ובמשרדי החברה. ביחס לתחומי לוואי של עיסוקה העיקרי קשורה החברה, בדומה לחברות אחרות, בהסכמים עם ספקי תוכנה ייעודיים ובכלל זה בתחום ניהול השכר וההשקעות, אבטחת מידע, יצירת מסמכים וכיו"ב.

בשנת 2013 העבירה החברה את מאגר המידע של כרטיסי האשראי בעולם. מאז, חיוב וזיכוי לקוחות החברה בכרטיסי אשראי נעשה אך ורק באמצעות חברה זו, אשר הוסמכה למתן שירות זה בהתאם לתקן ה"ל" והיא מחוייבת כלפי החברה הן לאבטחת מידע הלקוחות השמור אצלה, הן לתקינות תהליכי הסליקה והן לזמינותה לחברה וללקוחותיה, לרבות קיום גיבויים ראויים, פתרונות המשכיות עסקית וכיו"ב.

בסיס הנתונים התפעולי של החברה הינו Sybase, שמסופק על ידי חברת SAP והשירות לגביו ניתן על ידי חברת סאפ ישראל. בסיס נתונים זה אינו נפוץ בארץ, אך בעולם הוא קיים בהיקף משמעותי יותר, אם כי אינו מהמובילים. החברה משתמשת באחסון ענן של חברת Microsoft (AZURE) ובכך לתאריך הדוח היא מאחסנת בענן את מחסן הנתונים שלה ואת מערכת ניהול הקמפיינים שלה. חברת Microsoft נבחרה כספק השירות בהיותה אחת מספקי

שירות הענן המובילים בעולם, עומדת בכל התקנים הנדרשים של רגולציה אירופאית ואמריקאית בדגש על אבטחת המידע, וכך גם בדרישות ההסדרה של רשות הפיקוח לגבי שימוש בענן לצרכי אחסון מידע. החברה עושה שימוש במרכזיית טלפוניה של חברת AVAYA לניהול ושימוש כלל השיחות (יוצאות ונכנסות) אל מול לקוחותיה. תחזוקה, שדרוגים וטיפול שוטף מבוצעים בסיוע של האינטגרטור הישראלי IT-NAV. מערך הגנת הסייבר מבוסס על פתרון של חברת CheckPoint. החברה עושה שימוש בשירותי what'sApp business של פייסבוק לצורך מתן שירות ללקוחותיה בערוץ זה. החברה מסתמכת על פתרונות של חברת SAP לניהול דוחות פיננסיים, תהליכי רכש וניהול משאבי האנוש שלה. החברה עושה שימוש בתשתיות של חברת פרטנר לטובת קווי התקשורת הטלפונית והאינטרנטית שלה.

4.8.3 ספקי שירות בודדים או מרכזיים בתחומם

א. החברה רוכשת מחברת לוי יצחק – החברה לשמאות וסקרים בע"מ את המידע ביחס לשווי כלי רכב לפי קודי דגם, ומחירון זה הוא הבסיס לכיסוי הביטוחי שהיא מעניקה בהקשר זה, כמפורט בפוליסות שהיא משווקת ללקוחותיה.

ב. החברה מציעה את עיקר כתבי השירות שהיא מציעה ללקוחות בתחום הבריאות מספק חיצוני בשם 'פמי פרימיום' בע"מ, שהוא הספק העיקרי בארץ לכתבי שירות מסוג זה.

ג. החברה מנהלת את השירות בתחום נזקי צנרת בביטוח דירה למי שביקשו לרכוש שירות באמצעות שלושה ספקי הסדר, שנותנים שירות דומה גם לחברות ביטוח נוספות.

4.9 רכוש קבוע

הרכוש הקבוע של החברה הוא סטנדרטי לסוג והיקף הפעילות שלה (תוכנות המחשב מוצגות בדוחות הכספיים בסעיף "נכסים בלתי מוחשיים").

כאמור בסעיף [4.8.2](#) לעיל, לחברה אגף מערכות מידע פנימי המספק את מרבית שירותי המחשוב השונים לאגפי החברה והוא אשר מפעיל, במידת הצורך, ספקים וחברות תוכנה שונות לצורך קבלת שירותי המחשוב הנדרשים. אתר הפיתוח והייצור נמצא במשרדי החברה בפתח תקווה. בנוסף קיים אתר גיבוי המשמש גם להיערכות בשעת חירום ביקנעם (ראו סעיף [4.8.1](#) לעיל). החברה מגבה את המידע שלה באופן שוטף ושומרת את הגיבוי מחוץ למשרדי החברה. בנוסף עוסקת החברה בפעילות אבטחת מידע מקיפה, שנועדה לשדרג את יכולות הארגון ולהתאימן לדרישות רשות הפיקוח ולאיומים הרלוונטיים. החברה משקיעה באופן שוטף סכומים גבוהים בשדרוג השירותים שהיא מעניקה ללקוחותיה בערוצים הדיגיטאליים השונים. בשנת הדוח השקיעה החברה במחשבים ותוכנה כ-84 מליוני ש"ח. הוצאות המיכון השוטפות בשנת הדוח הסתכמו בכ-106 מליוני ש"ח. לפרטים נוספים בדבר מחשבים ותוכנות מחשב ראו באורים 2, 4 ו-6 לדוחות הכספיים המצורפים.

4.10 עונתיות**4.10.1 עונתיות בהכנסות ובתביעות**

משום שמועד חידוש הביטוח של מבוטחים רבים במוצרי ביטוח כללי חל בתחילת שנה קלנדרית, הרי שמחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות מסוימת. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות העתודה לסיכונים שטרם חלפו. מוצרי ביטוח כללי מתחדשים אחת לשנה בכפוף לאישור לקוח; מוצר תאונות אישיות, מכח הדין, מאז רפורמת מאי 2021 - אחת לשנתיים, בכפוף לאישור לקוח; מוצרי בריאות אחרים אחת לשנתיים ביוני של שנים זוגיות כאשר ברירת המחדל היא חידוש (בכל השוק, מכח הוראות רשות הפיקוח, מאז רפורמת 2016), ואילו מוצרי חיים הם ארוכי טווח ולפיכך לא מושפעים מעונתיות הנובעת מחידושים. במרכיבי ההוצאות האחרים (כגון תביעות), ובמרכיבי ההכנסות האחרים (כגון הכנסות מהשקעות או מוצרי חיים ובריאות) - לא קיימת עונתיות מובהקת, למעט וולטיליות מסוימת בתביעות חיים ובריאות בשל גודל תיק החברה בענפים אלה, ולפיכך גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, עונת חורף קשה עלולה לגרום לעליה בתביעות (בעיקר בתתי-התחום רכב רכוש וענפי רכוש אחרים) ברבעונים הראשון והרביעי של השנה, וכתוצאה מכך לקיטון ברווח המדווח.

4.10.2 פרמיות ברוטו בפילוח רבעוני לשנתיים האחרונות - ביטוח כללי**להלן התפלגות פרמיות ברוטו, לפי רבעונים:**

2023		2024		
%	אלפי ש"ח	%	אלפי ש"ח	
28.7	691,053	32.2	992,427	רבעון 1*
22.4	539,386	23.1	712,034	רבעון 2
25.9	621,244	24.7	760,463	רבעון 3
23.0	552,299	20.0	614,334	רבעון 4
100	2,403,982	100	3,079,258	סה"כ שנתי

(* כולל מכרז חשב"ל, שבא לידי ביטוי ברובו המכריע ברבעון הראשון.)

4.11 נכסים בלתי מוחשיים**4.11.1 נכסי קניין רוחני**

כאמור בסעיף 4.7 לעיל, החברה משתמשת לצורך פעילותה בשמות, בזמרים ובלוגו, אשר נרשמו כסימנים מסחריים שלה, ואשר הינם בבעלותה. נכסים אלה - הכוללים, בין היתר, את השם "ביטוח ישיר", את הלוגו של "5" (לרבות במתכונת של 5 נקודות קוביה או דומינו), את הלוגו של '9,000,000' ושל '9 ביטוח', את מספרי הטלפון של החברה בשני מותגיה הראשיים (03-5555555 ו-03-9000000), את הזמרים של 'הקש על החמש ביטוח ישיר' ואת כתובות אתרי האינטרנט של המותגים ביטוח ישיר ו-'9 ביטוח' (כמו גם '9 מיליון' לפניו) - הם מסימני ההיכר המובהקים של

החברה, אשר מבססים את מעמדה בשוק הביטוח. במסגרת צעדי הפרסום והשיווק שהיא מבצעת, משקיעה החברה מדי שנה בחיזוק סימני המסחר שלה, המוניטין שלה ושל סימניה והשפה המותגית שלהם ובצריבתם בתודעת הציבור, ורואה בכך יתרון המאפשר לה התבססות וצמיחה. כאמור בסעיף 4.7 לעיל, בתחילת שנת 2021 השיקה החברה החלפה של מותג '9 מליון' במותג '9 ביטוח', שכלל, מעבר להחלפת הנראות, גם שינוי מהותי באופי השירות, כך שיהיה מוטה דיגיטל, ללא מקח וממכר על מחיר הביטוח, ויעניק שירותים עצמיים גם באמצעות אפליקציה ייעודית ופשוטה לשימוש. השקה זו התבססה על התובנה הצרכנית של החברה לפיה לקוחות רבים מעוניינים למלא את צרכיהם הביטוחיים בעצמם, ככל שהחברה תעניק להם את הפלטפורמה הנדרשת על מנת לעשות זאת בנוחות ובקלות. ראו גם באור 4 "נכסים בלתי מוחשיים" בדוחות הכספיים המצורפים.

4.11.2 מאגרי מידע

לחברה מספר מאגרי מידע, אשר במסגרתם נשמרים הנתונים בקשר עם לקוחות החברה (לרבות פונים לקבלת הצעה וצדדים שלישיים שהגישו תביעות) ועם עובדיה, והיא פועלת בשוטף לעדכן אותם ואת הרישום הנאות שלהם בהתאם לדין מול הרשויות. המידע במאגרים כולל מידע שנמסר על ידי הלקוח, מידע שנמסר לחברה בקשר עם השירותים הניתנים על ידה ו/או מרשויות שהיא נדרשת לקבל מהם מידע, ומידע שנוצר במסגרת החברה, לרבות מידע עקב טיפול בחיתום, בתביעות ביטוח ובדרישות שונות של צדדים שלישיים, בהתאם לדין. מאגרי המידע משמשים את החברה בתפעול השוטף ובתהליכי העבודה העסקיים שלה. החברה פועלת לשפר את מיצוי אפשרויות כריית המידע שלה ממאגרים אלה על מנת לשפר את הניהול העסקי שלה, השירות שלה ללקוחותיה, ועוד.

4.12 גורמי סיכון

פעילות החברה כרוכה בסיכונים שונים, שהעיקריים בהם הינם סיכונים ביטוחיים, סיכוני שוק, סיכונים משפטיים וסיכוני רגולציה, סיכוני סייבר, סיכונים תפעוליים, סיכונים מאקרו כלכליים, סיכונים גיאופוליטיים וסיכונים אסטרטגיים, שחלקם משתלבים זה בזה ומשפיעים זה על זה. ניהול נכון של הסיכונים מצמצם את סיכויי התרחשותם ואת היקף הנזק שיגרמו, אם וכאשר יתממשו. על גופים מוסדיים מוטלת החובה למנות מנהל סיכונים. לתיאור תפקיד מנהל הסיכונים ולפרטים בדבר מדיניות ניהול הסיכונים ושיטות לניהול סיכונים בחברה, לרבות תהליכי עבודה ואופן זיהוי הסיכונים, ראו ביאור 35 לדוחות הכספיים. בטבלה הבאה מוצגים גורמי הסיכון העיקריים ומידת השפעתם על החברה, כפי שהנהלת החברה הגדירה והעריכה אותם, על בסיס המידע הקיים במועד ההערכה. הערכת מידת ההשפעה של גורמי הסיכון על החברה מתייחסת לכל סיכון בפני עצמו ומביאה בחשבון את ההסתברות להתממשות הסיכון ואת ההשלכות הישירות בלבד (במונחי רווח נקי) של התממשותו על החברה, וזאת בהינתן שינוי משמעותי מאוד לרעה באותו הפרמטר:

מידת השפעה			סיכון	
השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה	גורמי הסיכון	סיווג הסיכון
	√		האטה כלכלית בינלאומית ומקומית*	סיכוני מאקרו כלכלה
	√		סיכוני אינפלציה	
√			הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל	סיכונים גיאופוליטיים
	√		סיכוני מלחמה וטרור	
	√		שינויי ריבית	סיכוני שוק ואשראי
	√		פתיחת מרווחי אשראי	
√			סיכון צד נגדי	
	√		ירידה בשערי מט"ח	
√			ירידה בשערי מניות	
√			סיכוני נזילות	
√			סיכונים מכוסים (לרבות נסתרים)**	סיכונים ביטוחיים
		√	ריבוי מקרי ביטוח עקב אירועי קטסטרופה: רעידת אדמה, נזקי טבע, מגפות ואירועים חריגים	
√			אנטי סלקציה	
	√		ביטולים	
	√		חיתום לקוי וסיכוני מודל	
√			תמחור לקוי	
		√	סיכוני מבטחי משנה	
√			מעילות והונאות (לא של לקוחות)	סיכונים תפעוליים
√			מכירות לקויות	
	√		שירות לקוי	
√			ניהול תביעות לקוי	
		√	מתקפות סייבר ואבטחת מידע	
√			מהימנות, שלמות וזמינות נתוני חברה	
	√		פסיקות משפטיות, תקדימים משפטיים, וריבוי תביעות ייצוגיות***	סיכונים משפטיים

		v	התערבות הולכת וגוברת של הרגולציה, לרבות איסורי פעולה למרות סיכון גלוי וברור (איסור תמחור לפי מאפייני סיכון מובהקים, כפיית תעריפים שאינם תואמי סיכון, סוגיות של הגנת פרטיות)****	
		v	עודף רגולציה, ריבוי רשויות היוצרות חקיקה ומטילות סנקציות, הרחבת סמכויותיהן ויצירת סתירות	
			סיכוני ציות	v
		v	התעצמות התחרות	סיכונים אסטרטגיים
	v		שינוי בסביבה העסקית ובטעמי הציבור	
	v		כניסת מתחרים חדשים וחזקים לשוק	
	v		שינויים בשוק התעסוקה	

* מיתון עמוק במשק עלול לגרום לגידול בחובות אבודים, לצמצום הכיסויים הנרכשים בפוליסות ביטוח ולגידול במספר מקרי הביטוח והתביעות (בשל גידול במספר הגניבות, הפריצות וההונאות).

** סיכון נסתר הוא סיכון שהחברה עלולה לגלות שהיא נדרשת לכסות אותו למרות שבעת חישוב התעריף והעתודות היא לא שקללה סיכון כזה. כך, למשל, אירע באנגליה בשנת 2020, כאשר בית המשפט העליון שם חייב את חברות הביטוח באנגליה לכסות אובדן הכנסות ורווחים של בתי עסק שנמנע מהם מלפעול בשל מגבלות רשויות שנועדו לצמצם תחלואה בקורונה, וכך, לדוגמה, אם ייקבע שפוליסות הביטוח הרגילות מכסות נזקים רחבי היקף שהיקפם נגרם בשל היותם תוצאה של פעילות עברייני סייבר. סיכון זה גדול במיוחד לאור רצונם של מבטחי המשנה להחריג כיסוי לנזקים מסוג זה.

*** פסיקות משפטיות הן בעלות תחולה רטרואקטיבית וכשהן קובעות הלכות רוחביות יש להן השפעה, לרבות על עתודות, ובוודאי כך בתביעות ייצוגיות. גם לחקיקה והסדרה לא שקולה עלולות להיות השלכות רטרואקטיביות על העתודות. הגידול במספר הרשויות שהחלטותיהן וסמכותן מוחלת על החברה או משפיעה עליה, ישירות או בעקיפין, והגידול בהיקף סמכויות האסדרה, השיפוט והענישה הנתונות בידיהן, תוך צמצום אפשרויות החברה לערער על קביעותיהם, וכן הרחבת היקף האסדרה בפועל ותדירות השינויים בה מקשים, כאמור לעיל, על התכנון העסקי ועל הבטחת הציות.

**** יש פרמטרים מובהקים של סיכון שרשות הפיקוח אוסרת על השימוש בהם לתמחור הסיכון, משיקולים שונים. בנוסף, קיימת הנחיה של רשות הגנת הפרטיות לפיה אסור לחברה לעשות שימוש במידע על לקוחות שנשלח אליה מכוח דין, אלא לצורכי מענה לשולח, גם אם שימוש בו יאפשר לה להגן על עצמה מסיכונים דומים, וזאת משיקולי הגנת פרטיות ועל חשבון זכות הקניין של החברה. קיימות הגבלות רגולציה על פעילות החברה לקידום התחרות באמצעות פרסום וחלופות לשיטות השיווק המתחרות בה. עיכוב באישורי רשויות למוצרים ותעריפים פוגעים גם ביכולת של החברה להתמודד כראוי עם התחרות, וכיו"ב.

4.13 הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה אסטרטגיים

להלן הסכמים מהסוג שבנדון, למעט אלה שכבר פורטו בסעיפים ייעודיים לאורך פרק א' ובעיקר בסעיף 4.8 לעיל:

4.13.1 לפרטים בקשר עם הסכמים עם חברות קשורות ראו סעיף 4.1.3 א) לעיל ובאר 36 לדוחות הכספיים המצורפים.

4.13.2 בין החברה לבין סוכנות ביטוח של תאגיד בנקאי קיים הסכם, לפיו לקוחות הסוכנות יכולים לרכוש מהחברה ביטוח משכנתא (חיים ו/או מבנה) בקשר עם נטילת הלוואת משכנתא מהתאגיד הבנקאי. היקף השירות שמעניקה החברה לסוכנות הבנק וללקוחותיה מותאם לצרכיהם השונים.

- 4.13.3 לחברה הסכמי שיתוף פעולה עם יועצי משכנתאות לפיהם היא משלמת להם על הפניית לקוחות לרכישת ביטוחי משכנתא אצלה.
- 4.13.4 לחברה הסכמי שיתוף פעולה עם מספר יבואני רכב, לפיהם היא משלמת להם על הפניית לקוחות לרכישת ביטוחי רכב אצלה בתנאי כיסוי המותאמים לצרכיהם.
- 4.13.5 לחברה מספר הסכמי שיתוף פעולה עם חברות תיירות לפיהם, לקוחותיהן שירצו בכך, יוכלו לבקש מהן לרכוש עבורם ומטעמם ביטוח נסיעות לחו"ל אצלה, או להעבירם אליה לרכוש פוליסה ישירות מולה. בחלק מההסכמים החברה משלמת עבור כל הפניה של לקוח ובאחרים היא מתחייבת על הנחות ללקוחות.
- 4.13.6 בנוסף, יש לחברה הסכמי שיתוף פעולה של הפנית לקוחות השותף לקבלת הצעות ביטוח מהחברה במגוון ענפי ביטוח כנגד תשלום על הפניות כאמור, עם מספר גורמים נוספים - עסקיים, ארגוני עובדים ומועדוני לקוחות.
- 4.13.7 ביום 21 בספטמבר 2022 קיבלה החברה הודעה מועדת המכרזים של אגף החשכ"ל במשרד האוצר, לפיה היא נבחרה כאחת החברות הזוכות במכרז ביטוח רכב לעובדי המדינה לשנת 2023 (להלן: "הודעת הזכייה"). בהודעת הזכייה נמסר, כי על פי נתוני המבוטחים שהתקבלו מחברות הביטוח הזוכות בשנה הקודמת, מספר המבוטחים בקשר עם רכבי יצרנים שבהם זכתה החברה מוערך בכ-21,000 מבוטחים (מקיף/צ"ג וחובה). תקופת הביטוח היתה בין 1 לינואר 2023 לכל המוקדם לבין 31 בדצמבר 2023 לכל המאוחר.
- ביום 4 בספטמבר 2023 קיבלה החברה הודעה דומה ביחס לשנת 2024. בהודעת הזכייה הזו נמסר, כי על פי נתוני המבוטחים שהתקבלו מחברות הביטוח הזוכות בשנה הקודמת, מספר המבוטחים בקשר עם רכבי יצרנים שבהם זכתה החברה מוערך בכ-35,700 מבוטחים (מקיף/צ"ג וחובה). תקופת הביטוח היא בין 1 לינואר 2024 לכל המוקדם לבין 31 בדצמבר 2024 לכל המאוחר.
- ביום 19 בספטמבר 2024 קיבלה החברה הודעה דומה ביחס לשנת 2025, לפיה היא נבחרה כאחת משלוש החברות הזוכות במכרז ביטוח רכב לעובדי המדינה לשנת 2025. בהודעת הזכייה נמסר, כי על פי נתוני המבוטחים שהתקבלו מחברות הביטוח הזוכות בשנה הקודמת, מספר המבוטחים בקשר עם רכבי יצרנים שבהם זכתה החברה מוערך בכ-26,700 מבוטחים (מקיף/צ"ג וחובה) שמהווה את החלק הארי מהזכייה ביחס ליתר הזוכות. מועד תחילת הביטוח הוא 1 לינואר 2025.

4.14 תחזיות אחרות והערכות לגבי עסקי החברה³³

בשנת הדוח לא חלו התפתחויות מהותיות בשוקי הפעילות של החברה (מעבר למה שפורט בפרקים הייעודיים לעיל), או שינויים במאפייני הלקוחות שלה, לעומת השנה שקדמה לה. כאמור לעיל, בראיית החברה, מורגשת מגמה של פיתוח הולך וגובר של ערוצי הפצה ישירים ודיגיטאליים, אצל מספר רב של שחקנים בשוק, תוך הגדלת כוחו של הלקוח מול נותן השירות – קרי חברות הביטוח, והדבר תואם ומחזק את האסטרטגיה שלה, ואת תפיסתה - שבמוצרים מהסוג המשווק על ידה - אין צורך בתיווך של סוכן ביטוח וניתן לחסוך את עלותו. גם בקרב סוכני הביטוח נוצרת פתיחות לשיווק דיגיטאלי ולניהול תחרות גם בפלטפורמות מסוג זה. הטמעת התובנה בשוק בכללותו מגבירה כמובן את התחרות. ככל שהסדרה תביא לשינוי בשיטת התגמול והתמרוץ של סוכני ביטוח כנזכר בסעיף 4.1.7 לעיל, יש בכך כדי לייצר שינויים נוספים באופן התפתחות שוק הביטוח, אם כי מוקדם לדעת באיזה אופן.

שיטת הפעילות הישירה של החברה עם לקוחותיה מבוססת על שקיפות גבוהה, פשטות, הוגנות ויעילות ברכישה ובקבלת שירות, תוך הרחבת אפשרויות הרכישה והשירות למגוון של ערוצים דיגיטאליים. שיטה זו מקלה על הלקוח להבין את המוצר, לבצע השוואת מחירים והשוואת איכות השירות, לקבל החלטה מושכלת לגבי המוצר שהוא בוחר לרכוש, ולנהל את רכישתו וקבלת השירות ביחס אליו ביעילות ובקלות, וככל האפשר, בעצמו. החברה צופה כי שקיפות זו, בוודאי ביחס למחיר, וכן הנגשת השירותים לשירות עצמי של הציבור, תוסיף ותגדל, ככל שחברות נוספות יבססו פעילות ישירה ודיגיטאלית, והדבר יביא להגברת התחרות בתחום אך גם למעבר של לקוחות מרכישה באמצעות סוכנים לרכישה ישירה מחברות הביטוח, ובראשן - החברה. פעילות רשות הפיקוח לקידום שקיפות זו על ידי הסדרת דיווחים משוויים, המרת מוצרי ליבה לפוליסות תקניות ואחידות בכיסוייהן, ופרסום ציוני איכות גם בשנים הבאות – עשויה, לדעת החברה, לזרז את התהליך.

בשנים האחרונות נוספו שחקנים רבים יחסית לתחום הביטוח, הרווי ממילא בחברות ביטוח וסוכני ביטוח: הן חברות ביטוח חדשות, הן גופים המציעים השוואת מחירי ביטוח, והן סוכנויות ביטוח של חברות כרטיסי האשראי שפועלות במתכונת ותפיסת שיווק שונה, המבוססת, ככל הנראה, על מידע קיים שיש לבעליהן לגבי הלקוחות וצרכיהן. גם מגמה זו מגבירה כמובן את התחרות בתחום הביטוח (לפחות בטווח הקצר).

העולם כולו צועד לכיוון טכנולוגי בהתמדה, תוך פיתוח המסחר והשירות הדיגיטאליים, והחברה מתאימה את עצמה טכנולוגית ושירותית באופן שוטף, בהיבטי תוכנה ותהליכים גם יחד, כך שתתאפשר לה התפתחות עסקית מתמדת, תוך הקפדה יתירה על הטמעת אמצעי אבטחת מידע ועל התאמת השירות הדיגיטאלי שלה לצרכי הלקוחות ולרבות שימוש בכלי AI. כמפורט לעיל, השיקה החברה בשנת 2021 אפליקציות שירות ואזור אישי ללקוחותיה בשני מותגיה, ובשנת 2022 – מועדון לקוחות. בכך הקדימה החברה את מתחרותיה בהשקת אמצעי שירות חדשני ונוח ללקוחות, ביחד עם תפיסת שירות כוללת שמעודדת בטחון של הלקוחות בביצוע פעולות בשירות עצמי ללא צורך בסיוע של נציג חברה או איש מקצוע אחר, לרבות בהליך הרכישה של מוצרי הביטוח, ושמרה על מעמדה המוביל בתחומי פעילות העיקריים. החברה בוחנת כל העת גם כיווני צמיחה ופעולה חדשים על מנת לעבות את סל המוצרים שהיא מציעה ללקוחותיה, לרבות שירותים פיננסיים נלווים שתומכים בתפיסת השירות שלה (כמו מוצרים פיננסיים להשקעות, אפליקציות מידע ושירות, הנפקת כרטיסי אשראי, פקדונות, ועוד).

³³ הקוראים מופנים לאזהרה ביחס למידע צופה פני עתיד המופיעה בעמוד 4 לעיל.

ההסדרה החלה על חברות הביטוח ממשיכה לעבור שינויים תכופים, להתרחב לתחומים שלא הוסדרו בעבר ולהסדיר ברמה פרטנית ביותר את התנהלות החברות, ואף בתחומים החורגים מסמכות רשויות ההסדרה והחקיקה השונות, ובאופן רטרואקטיבי, באופן שפוגע בוודאות החברות לגבי הדיון, בתכנון שלהן לעתיד ואף בזכות הקניין שלהן. לשוק ההון ולריבית יש השפעה על רווחיות החברה ולפיכך החברה מנהלת מדיניות השקעות שמרנית שמאפשרת לה למתן את ההשפעות של תנודתיות בשוק ההון על תוצאותיה.

5 חלק ה'- היבטי ממשל תאגידי

5.1 דירקטורים חיצוניים

דירקטוריון החברה מונה 8 דירקטורים, מתוכם 5 דירקטורים חיצוניים. מבין הדחצ"ים, 3 דחצ"ים הם ממין זכר ו-2 ממין נקבה. הדירקטורים החיצוניים מחזיקים כולם במיומנות חשבונאית-פיננסית, ושלושה מהם גם במיומנות ביטוחית. הדירקטוריון אימץ כבר ב-2018 מדיניות של גיוון הרכבו, והיא מעוגנת במסגרת נוהל איתור הדירקטורים שלו. כאמור בה, לדעת הדירקטוריון, גיוון של תמהיל חברי הדירקטוריון משפר את מקצועיותו והתמחותו של הדירקטוריון בעסקי הליבה של החברה ומסייע בקבלת החלטות בדירקטוריון לטווח הבינוני-ארוך. לגישת הדירקטוריון, תמהיל מגוון של דירקטוריון מביא לדירקטוריון בעל פלורליזם של דעות וגישה רב תחומית וצפוי לתרום לביצועי החברות ולהפחתת הסיכון. הדירקטוריון סבור שגיוון ושונות במאפייני חברי הדירקטוריון חיוני כדי למנוע "חשיבה קבוצתית" ותורם לכך שלדירקטוריון יש את הניסיון, הכישורים הידע בכדי לענות לצרכים העסקיים של התאגיד. ממילא, סבור הדירקטוריון שגיוון מגדיר עשוי אף הוא לתרום לשיפור התרבות הארגונית של החברה ולהפחתת הסיכון בפעילות החברה. לפיכך, כאשר במועד מינוי דחצ"צ, כל חברי הדירקטוריון, שאינם בעלי השליטה בחברה או קרוביהם, הם בני מין אחד, יהיה הדחצ"צ הממונה בן המין השני. עם זאת, כל בחירה לטובת גיוון חייבת להיות מותנית בהתאמה לדרישות התפקיד והוראות הרגולציה החלה על החברה לגבי ניסיון, מומחיות רלוונטית, זמינות להשתתפות בישיבות וכיו"ב. לפיכך, אם וכאשר לא ניתן יהיה לקיים את כל התנאים גם יחד (גיוון והתאמה ענינית) – תינתן, בהתאם להנחיות רשות הפיקוח, עדיפות למומחיות וניסיון רלוונטיים על פני שיקולים אחרים. בפועל, הצליחה החברה לאייש את הדירקטוריון בהתאם למדיניותה. לפרטים נוספים ראו תקנה 26 לפרק ד' של הדוח התקופתי.

5.2 מבקרת הפנים

5.2.1 פרטי מבקרת הפנים

1. שם המבקרת: קרן אדיר שמרון

2. תאריך תחילת כהונתה: 1 ביוני 2021

5.2.2 אופן העסקה ותגמול

למיטב ידיעת הדירקטוריון והחברה, נכון לתאריך הדוח, למבקרת הפנים יש החזקות בניירות ערך של החברה, מכוח תוכנית התגמול ההוני שהושקה בשנת 2025, כמפורט בפרק 4.6 לעיל. אין למבקרת הפנים קשרים עסקיים מהותיים

או קשרים מהותיים אחרים עם הגוף המבוקר או, למיטב ידיעת החברה, עם גוף קשור אליו. מבקרת הפנים היא עובדת החברה, הכפופה ליו"ר הדירקטוריון, ואינה ממלאה תפקידים אחרים, למעט מתן שירותי ביקורת פנים גם לחברות הבת. תגמול מבקרת הפנים נעשה בתשלום שכר מכוח חוזה עבודה אישי, כעובדת שכירה, בשיעור ובהיקף התואמים את מעמדה ואחריותה, לרבות תגמול משתנה כספי מבוסס יעדים בהתאם לתוכנית התגמול שחלה עליה. בשנת 2024 עמד סך התגמול של מבקרת הפנים וצוותה על כ-1.7 מלש"ח, לא כולל מס שכר. מבקרת הפנים לא קיבלה בשנת הדוח תגמול בשווה כסף, הלוואות, ניירות ערך, או זכויות אחרות וכל הטבה אחרת למעט תוכנית התגמול ההוני ותגמול משתנה כספי שנזכרו לעיל. לדעת הדירקטוריון, לתגמול של מבקרת הפנים לא אמורה להיות השפעה על שיקול דעתה המקצועי.

5.2.3 היקף העסקה

מבקרת הפנים מעניקה את שירותי ביקורת הפנים לחברה כעובדת שכירה. בשנת הדוח היא נעזרה לשם כך ב-2 עובדי ביקורת פנים של החברה וכן בנותני שירותים חיצוניים. היקף השעות ואופי פעילות הביקורת נגזר מתוכנית העבודה שאושרה על-ידי ועדת הביקורת ומצרכים "אד-הוק" המתרחשים תוך כדי הפעילות, בהתחשב בהיקפי הפעילות ובתחומי הפעילות השונים של החברה.

שעות ביקורת		
בחברה מוחזקת	כמות שעות ביקורת	
בשנת 2024	בחברה בשנת 2024	
50	5,300	מבקרת הפנים וצוותה
--	1,350	יועצים חיצוניים

5.2.4 גישה למידע

במהלך עבודת ביקורת הפנים הומצאו למבקרת הפנים מסמכים ומידע כפי שנתבקש על ידה ונדרש לביצוע תפקידה וניתנה לה גישה חופשית, כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית, ובכלל זה גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של החברה, לרבות לנתונים כספיים. בנוסף, זכו מבקרת הפנים וצוותה לסייע ושיתוף פעולה מצד מנהלי החברה ועובדיה בהתאם לדרישותיה, לרבות קבלת דוחות, מסמכים ומידע אחרים.

5.3 רואה חשבון מבקר**5.3.1 פרטי רואה החשבון המבקר**

שם המשרד: משרד קוסט, פורר, גבאי את קסירר רואי חשבון.
 השותף המטפל: ר"ח יעל אסף לגזיאל³⁴.
 תאריך תחילת כהונת המשרד: שנת 2006

5.3.2 תגמול

בטבלה שלהלן מפורט שכר רואי החשבון* עבור השירותים שניתנו על ידם לחברה ולחברות הבנות שלה בשנים 2023-2024 שהושקעו:

סך הכל	שירותים אחרים (***)	שירותי ביקורת (**)		
3,703	234	3,469	שכר (באלפי ש"ח)	2024
2,898	70	2,828	שכר (באלפי ש"ח)	2023

(*) לא כולל מע"מ.

(**) שירותי ביקורת כוללים גם שירותי הקשורים לביקורת, לרבות שירותי מס הקשורים לביקורת, ביקורת סולבנסי, ביקורת SOX וביקורת מקדמית על הטמעת הוראות IFRS17.

(***) שירותים אחרים כוללים שירותי מס מיוחדים

5.4 אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי**כללי**

מכוח הנחיות רשות הפיקוח וחוזריה מיושמות בחברה דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה-SOX Act (להלן: "הוראות ה-sox"), כולל בחינה של תהליכי עבודה ובקורות פנימיות של הגוף המוסדי במטרה לספק בטחון סביר לגבי מהימנות הדיווח הכספי. הנהלת החברה מקיימת את ההליך הנדרש לצורך הערכת היעילות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, שכולל בחינה של תהליכי העבודה והבקורות הפנימיים בחברה. לדוחות הכספיים של החברה מצורפות הצהרות המנהלים בדבר נאותות הנתונים הכספיים המוצגים בדוחות הכספיים ובדבר קיומן ויעילותן של בקורות פנימיות ביחס לדוחות כספיים אלה. הנהלת החברה, בשיתוף עם המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של החברה, העריכו, לתום התקופה המכוסה בדוח זה, את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל החברה וסמנכ"ל הכספים שלה הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהחברה נדרשת לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבעה רשות הפיקוח ובמועד שנקבע בהוראות אלו. הצהרות המנהלים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, בהתייחס לתהליכים הרלוונטיים, בהתאם לחוזרי רשות הפיקוח, מצורפות לדוח.

³⁴ החל מיום 24.6.2021.

במהלך התקופה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2024 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על הדיווח הכספי, אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על הדיווח הכספי.

איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ

משה (מוקי) שנידמן
יו"ר הדירקטוריון

יעקב (קובי) הבר
מנהל כללי

13 במרס 2025

איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ

פרק ב דוח הדירקטוריון על מצב עניני החברה

תוכן עניינים

1-ב		1.	מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות החברה ובסביבתה העסקית
1-ב		1.1	תחומי פעילותה העיקריים של החברה ושינויים שחלו בהם
1-ב		1.2	התפתחויות בסביבה העסקית והמאקרו כלכלית של החברה
5-ב		2.	תמצית עיקרי נתונים כספיים
5-ב		2.1	נתונים עיקריים מדוחות רווח והפסד
6-ב		2.2	נתונים עיקריים מהמאזנים
6-ב		2.3	הון ודרישות הון
9-ב		3.	סקירת תוצאות הפעילות
11-ב		3.1	סקירת תוצאות פעילות החברה לפי תחומי פעילות
11-ב		3.1.1	ביטוח כללי
15-ב		3.1.2	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
16-ב		3.1.3	ביטוח בריאות
17-ב		3.2	תזרים מזומנים
17-ב		4.	אירועים מהותיים בשנת הדוח
18-ב		5.	תיאור האסטרטגיה העסקית של החברה ויעדיה העיקריים
19-ב		6.	מדיניות תרומות

דוח הדירקטוריון על מצב עניני החברה ליום 31 בדצמבר 2024

הננו מתכבדים להגיש את הדוח על מצב עניני החברה לשנת 2024. דוח הדירקטוריון על מצב עניני החברה ליום 31 בדצמבר 2024 (להלן: "תאריך המאזן") סוקר את השינויים העיקריים בפעילות החברה בשנת 2024 (להלן: "שנת הדוח" או "תקופת הדוח"). דוח הדירקטוריון הינו חלק בלתי נפרד מהדוח התקופתי על כל חלקיו ויש לקרוא אותו ביחד עם הדוח התקופתי כולו כמקשה אחת. הדוח נערך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן: "הפיקוח"), ומתוך הנחה שבפני המעיין מצויים גם יתר פרקי הדוח התקופתי, שאליהם תבוצענה הפניות מתאימות במקומות הרלוונטיים.

1. מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות החברה ובסביבתה העסקית

1.1 תחומי פעילותה העיקריים של החברה ושינויים שחלו בהם

לא חלו שינויים בתחומי פעילות החברה בשנת הדוח למעט אלה:

ב-30 בספטמבר 2023 הפסיקה החברה לשווק את מוצרי הבריאות שנאסר שיווקם החל ב-1 באוקטובר 2023 בעקבות כניסתה לתוקף של רפורמה רגולטורית בתחום זה, ובמהלך תקופת הדוח חזרה לשווק את כלל מוצרי הבריאות שאושר שיווקם. לפרטים בקשר עם תחומי הפעילות העיקריים של החברה ראו סעיף 1.2 לפרק א' לדוח התקופתי. לקראת תום שנת הדוח החלה החברה לבחון אפשרות כניסה לפעילות בענף ערבויות חוק מכר לרבות באמצעות התקשרות בהסכמי שיתוף פעולה.

1.2 התפתחויות בסביבה העסקית והמאקרו כלכלית של החברה

1.2.1 התפתחות בשוק ההון

חברות הביטוח וחברות נוספות הפועלות בתחום השירותים הפיננסיים, משקיעות חלק ניכר מתיק הנכסים שלהן בשוק ההון. לתשואות בשוק ההון באפיקים השונים בארץ ובח"ל, לשיעורי האינפלציה, ולשינוי בעקום הריבית יש השלכה מהותית הן על התשואה המושגת עבור לקוחות החברה והן על עתודות החברה ורווחיה. למרות האתגרים הביטחוניים שהיו בתקופת הדוח, שוק המניות הישראלי והבינלאומי הציגו עליות במדדים העיקריים, ואילו שוק האג"ח חווה תנודתיות משמעותית עם עליית תשואות במהלך השנה, לעומת מגמת ירידה ברבעון הרביעי.

1.2.2 מלחמת 'חרבות ברזל'

ביום 7 באוקטובר 2023 פרצה מלחמה, בעקבות התקפת פתע קשה של החמאס על תושבי עוטף עזה, שדרות, אופקים ובסיסי הצבא שבאזור, לצד ירי טילים לכל הארץ. בעקבות זאת גויסו כוחות מילואים רבים, הושבתה זמנית חלק מהפעילות האזרחית בישראל, לרבות מסגרות חינוכיות, ומשאבים אזרחיים רבים הוסטו לטובת המאמץ המלחמתי. שניים מעובדי החברה נרצחו באותה התקפה, מעל 11% מכוח העבודה שלה גויס למילואים ואחד מעובדיה נהרג בעת הלחימה בקרבות בעזה. בעקבות גיוסים חוזרים ושבים של עובדיה במקביל להתרחבות לחזיתות נוספות, מעל 12% מכוח העבודה של החברה גויס למילואים במהלך תקופת הדוח. נכון למועד פרסום הדוח, נכנסה לתוקפה הפסקת אש.

ההשפעה הכוללת של המלחמה על תוצאות החברה בתקופת הדוח ובתקופה מקבילה אשתקד לא היתה מהותית. במגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח, הנזק הביטוחי הישיר מהמלחמה שמכוסה ע"י החברה הוא פגיעות בנפש של מי שהיו מבוטחים בביטוחי חיים (ריסק). היקפם של אלה בתקופת הדוח לא היה מהותי, לעומת השפעה שלילית בסך של כ-30 מיליוני ש"ח, בשייר לפני מס אשתקד. להבדיל, נזקי הרכוש של המלחמה אינם מכוסים מבחינה ביטוחית על ידי חברות הביטוח, אלא על ידי המדינה באמצעות קרן מס רכוש. לפיכך, לא הייתה השפעה ישירה של נזקי המלחמה על התוצאות החיתומיות בביטוח כללי בתקופת

הדוח ובתקופה מקבילה אשתקד. למרות האמור לעיל, נראה שחודשי המלחמה הראשונים הביאו לירידה זמנית בשכחות הגניבות, בנסועה ובפתיחת תביעות בענפי הרכב אשתקד, אשר, כאמור, הייתה זמנית וכולן חזרו בהדרגה להיקפן הקודם. השפעה עקיפה זו הוערכה בזהירות, בקיטון בסעיף תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר בתקופה מקבילה אשתקד, בסך של כ-40 מיליוני ש"ח. יצוין כי, אין באפשרות החברה להעריך את ההשפעה הכוללת של המלחמה, ובפרט אם תופסק הפסקת האש, על תוצאות החברה בעתיד. לדעת החברה, חזרה לניהול מערכה צבאית ממושכת, ובוודאי כזו שמתרחבת לחזיתות נוספות, עלולות להיות השלכות מגוונות, ובכלל זה גם השלכות כלכליות על המשק הישראלי, לרבות על גובה הגירעון, החוב הציבורי ושיעורי הצמיחה. עם זאת, החברה מעריכה כי תדע לעשות את ההתאמות הנדרשות ולפעול בהתאם. לעניין הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל ולפרטים נוספים ראו באור 11 לדוחות הכספיים.

1.2.3. נתוני אינפלציה

מדד המחירים לצרכן (מדד בגין) (להלן: "המדד") עלה בשנת הדוח בשיעור של כ-3.2% לעומת עליה של כ-3.0% אשתקד. המדד הידוע עלה בשנת הדוח בכ-3.4% לעומת עליה של כ-3.3% אשתקד. לשיעורי האינפלציה השפעה על התוצאות העסקיות של החברה ובעיקר על ההתחייבויות הביטוחיות, על ההכנסות מהשקעות, על ההכנסות מפרמיה, על עלות התביעה ועל ההוצאות התפעוליות.

1.2.4. עקום הריבית חסרת הסיכון

החברה פועלת בסביבה כלכלית המושפעת, בין היתר, משינוי בעקום הריבית חסרת הסיכון. בהערכת העתודות בביטוח כללי החברה מהוונת את תשלומי התביעות העתידיים לפי עקום ריבית חסרת סיכון, תוך התאמתו לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ובהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות אלו (להלן: "שינוי בעקום הריבית"). השינוי בעקום הריבית בתקופת הדוח הוביל להקטנת העתודות בסך של כ-10 מיליוני ש"ח. סכום זה כולל הקטנה של ההתחייבויות הביטוחיות בשל קיטון בעודף השווי ההוגן של הנכסים מעל ערכם בספרים בסך של כ-1 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים ראו באור 35(ה)(2)(7) לדוחות הכספיים המצורפים. השינויים בעקום הריבית משפיעים גם על יחס כושר הפירעון, כמצוין בסעיף 2.3 להלן ובביאור 14 לדוחות הכספיים.

1.2.5. יישום לראשונה של תקן חשבונאי IFRS17

בחודש מאי 2017 פרסמה הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח (להלן - IFRS 17 או: התקן). בנוסף, בחודש יוני 2020 ודצמבר 2021 פורסמו על ידי ה- IASB תיקונים לתקן. IFRS 17 קובע כללים להכרה, מדידה, הצגה וגילוי בקשר לחוזי ביטוח ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא במסגרת IFRS 4 והוראות רשות שוק ההון ביטוח וחסכון. התקן החדש צפוי להביא לשינויים מהותיים בדיווח הכספי של החברה.

מועד היישום לראשונה שנקבע ב-IFRS 17 הינו ה-1 בינואר 2023, אולם, בהתאם לדרישות הממונה שפורסמו במסגרת "מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) - חוזי ביטוח" (להלן - מפת הדרכים), נדחה מועד היישום לראשונה של IFRS 17 בישראל לתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2025, כאשר מועד המעבר הינו ה-1 בינואר 2024.

במהלך חודש ינואר 2025 פרסמה הרשות מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) – חוזי ביטוח – עדכון חמישי (להלן: "מפת הדרכים"). בהתאם למפת הדרכים, בדוח הכספי השנתי של שנת 2024 חברת הביטוח נדרשת לתת גילוי לסעיפי הדוח על המצב הכספי (מאזן פרו-פורמה), ליום 1 בינואר 2024

דהיינו, נתוני יתרות פתיחה למועד המעבר, לרבות גילוי לגובה מרווח השירות החוזי (CSM), ברוטו ומשנה, וגובה התאמת הסיכון (RA), ברוטו ומשנה, עבור כל אחד ממגזרי הפעילות בנפרד. בנוסף, יש לתת גילוי לסעיפים עיקריים מהדוח על הרווח הכולל לתקופה של שישה חודשים שמסתיימת ביום 30 ביוני 2024, כאשר החברה רשאית לכלול מידע זה בדוח הדירקטוריון. יישום התקן ישפיע על דיווח התוצאות והמצב הכספי של פעילות הביטוח של החברה, כאשר עיקר ההשפעה הינה על פעילות ביטוח חיים וביטוח בריאות. לפי תקן IFRS 17 מדידת הרווח הגלום (CSM) תעשה עם ההכרה בחוזה הביטוח ותוכר על פני תקופת הכיסוי של הפוליסה, כששינויים באומדנים המיוחסים לפעילות הביטוח יעדכנו את ה-CSM עד לאיפוסו ואילו הפסד יוכרו במלואו במועד ההכרה לראשונה. דרישות ההצגה והגילוי על פי התקן נרחבות ומפרידות בין מקורות הרווח של חברות הביטוח תוך הפרדה בין הרווח משירותי ביטוח לרווחי השקעות ומימון, ובכך תורמות להגברת השקיפות והבהירות של מרכיבי הרווחיות. כמו כן, תחת הוראות התקן החדש, שינוי בהנחות דמוגרפיות ישפיע באופן מהותי יותר על מדידת נכסי/התחייבויות ביטוח אך השפעה זו תיזקף ל CSM ותיפרס לאורך חיי הפוליסה. התקן אינו צפוי להשפיע באופן ישיר על יחס כושר הפירעון וניהול ההון של החברה. כחלק מתהליך אימוץ התקן, החברה מצויה בתהליך יישום והטעמה של מערכת מידע ממוחשבת, אשר הכרחית ליישום הוראות התקן. החברה עדיין בוחנת וממפה את הבקורות הנדרשות ואת אופן זרימת המידע אל הדוחות הכספיים ונכון למועד פרסום הדוח, טרם השלימה את תהליך ההפקה והבקרה על נתוני הדוחות הכספיים לכל שנת 2024 שיוצגו החל מהרבעון הראשון לשנת 2025.

להלן ההשפעה הצפויה של יישום התקן על הדוח על המצב הכספי למועד המעבר, 1 בינואר, 2024 (לפרטים נוספים ראה באור 39 לדוחות הכספיים):

ההשפעה הצפויה על הון החברה למועד המעבר הינה גידול בסך של כ- 84 מיליוני ש"ח הנובע משינויים במדידה, כאמור לעיל. במגזרי החיים וחיסכון ארוך טווח והבריאות, ביטול יתרת התחייבויות, נטו בגין התחייבות חוזי השקעה שאינם תלויי תשואה, נכסי חוזי ביטוח משנה ונכס עלויות רכישה נדחות, ומנגד הכרה בנכסי חוזי ביטוח נטו מהתחייבויות בגין חוזי ביטוח משנה לפי המדידה תחת IFRS17, יצירת נכס בגין עלויות רכישה המיוחס לחידושים עתידיים במגזר ביטוח כללי והשפעת המס בגין שינויים אלו. מרווח השירות החוזי (CSM), המהווה את הרווח הגלום של החברה בגין מלאי הפוליסות הקיימות במגזרי החיים וחסכון ארוך טווח והבריאות למועד המעבר מסתכם לסך של כ- 877 מיליוני ש"ח בשייר וצפוי להיזקף לרווחי החברה על פני תקופת הכיסוי של הפוליסות כאשר כ-50%-40% מיתרתו בשייר צפויה להיות ממומשת במהלך חמש השנים לאחר מועד המעבר. זאת בהתאם להנחות ואומדנים אקטוארים המתייחסים לשירות עתידי נכון למועד המעבר. נציין כי שינויים בהנחות ואומדנים אלו, ככל ויהיו, עשויים להשפיע על קצב הפחתת ה-CSM וגובהו, ומשכך גם על הרווח שיהיה בפועל. נציין שהרווח בפועל יושפע, בין היתר, גם מהשפעות CSM שיתווסף בשל פוליסות חדשות שיימכרו לאחר מועד המעבר. יתרת ה-CSM בשייר ליום המעבר חושבה בשילוב בין גישת היישום המותאם למפרע (MRA) לגישת השווי ההוגן (FVA) כאשר מעל 90% מיתרתו חושב לפי שיטת ה-MRA המבוססת בעיקרה על נתוני החברה בשונה משיטת ה-FVA שכוללת הנחות פיננסיות וכלליות בראיית משתתף שוק. בנוסף, כ- 70% מיתרת ה-CSM בשייר הינה בגין מוצרים אשר ממשיכים להימכר גם כיום ומכירות עתידיות במוצרים אלו יצרו CSM חדש (לצד הפחתת ה-CSM מהתיק הקיים ליום המעבר).

בהתאם להערכת החברה להלן אומדן השפעות יישום התקן על סעיפים נבחרים מהדוח על הרווח הכולל לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2024:

רווח לתקופה, נטו ממס הסתכם בסך של כ-119 מיליוני ש"ח המהווה גידול בסך של כ-2 מיליוני ש"ח לעומת הרווח לתקופה, נטו ממס במדידה לפי תקן IFRS4 וכולל את ההשפעות המפורטות להלן.

רווח משירותי ביטוח לפני מס בסך 203 מיליוני ש"ח - רווחי החברה מפעילות הביטוח בשייר מרווחי מבטחי המשנה, אשר לא כוללים הוצאות הנהלה וכלליות שאינן מיוחסות במישרין למכירה ולקיום של חוזי הביטוח והכנסות מדמי ניהול, בסך נטו לפני מס של כ-33 מיליוני ש"ח, שבמדידה לפי תקן IFRS17 אינם מוצגים תחת רווח מביטוח והשקעה.

רווח מהשקעות ומימון, נטו לפני מס בסך 29 מיליוני ש"ח - רווחי השקעות (אשר בהם לא חל שינוי בשל העובדה שהחברה אימצה באימוץ מוקדם את תקן IFRS9), בניכוי השפעות פיננסיות הנובעות מחוזי ביטוח. השפעות פיננסיות אלו נובעות בעיקרן מהשפעת שינויים בעקום ריבית חסרת הסיכון בתוספת פרמיית אי נזילות ומהשפעת השינויים במדד על הערכת נכסי/התחייבויות בגין חוזי ביטוח. בתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2024, עקום ריבית חסרת הסיכון בתוספת פרמיית אי נזילות עלה במוצע בשיעור של כ-0.5% והמדד הידוע עלה בשיעור של כ-1.9%. השפעת השינויים בעקום הריבית והנחות פיננסיות אחרות (לרבות השפעות אינפלציה) הביאו בתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני, 2024 לקטוון ברווח בסך של כ-62 מיליוני ש"ח לפני מס.

בתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2024 חלה ירידה בעקום ריבית חסרת הסיכון בתוספת פרמיית אי נזילות בשיעור ממוצע של כ-0.5%-0.4% והמדד הידוע עלה בשיעור של כ-1.5%. על בסיס ההשפעות המתוארות לעיל על תוצאות המחצית הראשונה לשנת 2024, החברה מעריכה שבמחצית השנייה השפעות אלו יתקזזו בחלקן ביחס להשפעתן על המחצית הראשונה.

לפרטים נוספים, בקשר עם המדיניות החשבונאית של החברה ולהשפעות צפויות של יישום התקן על היתרות המאזניות למועד המעבר (1 בינואר 2024), ראה באור 39 לדוחות הכספיים.

אופן יישום התקן עשוי להשתנות או להצריך התאמות, בין היתר, עקב הבהרות או עדכונים בתקני הדיווח הכספיים הבינלאומיים, שינויים בפרקטיקה הקיימת בעולם והפרקטיקה המתגבשת בישראל, עדכונים רגולטוריים, שינויי מס או התאמות באומדנים שנערכו על ידי החברה בהתאם לשיקול דעת מקצועי. לכן, אין לראות בנתונים המוצגים לעיל כנתונים או תוצאות מחייבות. בהתאם לכך, מלוא המידע המובא לעיל מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. יובהר שהנתונים לעיל אינם משקפים בהכרח את מכלול ההשפעות של התקן, לרבות, השלכותיו האפשריות על משטר המס הרלוונטי ועל יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה מבוסס סולבנסי 2. סוגיות אלו טרם הוסדרו במלואן על ידי הרשויות ואינן נתונות לשליטתה המלאה של החברה.

2. תמצית עיקרי נתונים כספיים

2.1. נתונים עיקריים מדוחות רווח והפסד (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2024/2023	2022	2023	2024	
				מגזר ביטוח כללי
30%	1,772.4	2,204.5	2,863.5	פרמיות שהורווחו ברוטו ⁽¹⁾
36%	1,440.4	1,920.6	2,606.1	פרמיות שהורווחו בשייר
106%	(37.9)	123.2	254.1	הרווח (ההפסד) הכולל ממגזר ביטוח כללי
				מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
3%	347.5	361.8	372.6	פרמיות שהורווחו ברוטו ⁽²⁾
2%	300.1	311.0	317.3	פרמיות שהורווחו בשייר
(31%)	67.3	45.9	31.6	הרווח הכולל ממגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
				מגזר ביטוח בריאות
2%	268.8	280.1	285.9	פרמיות שהורווחו ברוטו ⁽³⁾
1%	252.8	262.0	265.4	פרמיות שהורווחו בשייר
104%	29.3	23.5	47.9	הרווח הכולל ממגזר ביטוח בריאות
				פריטים שלא יוחסו למגזרי הפעילות
86%	24.3	43.4	80.8	רווח מהשקעות נטו לרבות הרווח הכולל האחר (לפני מס) והכנסות מימון
25%	2.2	3.2	4.1	הוצאות הנהלה וכלליות
(6%)	18.6	13.7	12.8	הוצאות מימון ואחרות
81%	62.1	219.2	397.5	רווח כולל לפני מס
74%	51.1	149.8	260.4	סך הכול רווח כולל נטו ממס
	6%	17%	27%	תשואה להון במונחים שנתיים ⁽⁴⁾

- (1) הפרמיות שהורווחו ברוטו במגזר ביטוח כללי, הושפעו מזכיית החברה במכרז אגף החשכ"ל במשרד האוצר לשנים 2024 ו-2023, כאמור בסעיף 3 להלן, בנטרול השפעה זו, צמחו הפרמיות שהורווחו ברוטו במגזר ביטוח כללי בכ-27%.
- (2) הפרמיות שהורווחו ברוטו במגזר ביטוח חיים ברבעון הרביעי בשנת 2023 הושפעו גם מהשלכות מלחמת חרבות ברזל והפסקת המכירה במגזר זה בחודשי הלחימה הראשונים, כאמור בסעיף 1.2.2 לעיל.
- (3) הפרמיות שהורווחו ברוטו במגזר ביטוח בריאות הושפעו מהפסקת שיווק מוצרי הבריאות בחודש אוקטובר 2023, עם כניסתה לתוקף של רפורמה רגולטורית בתחום, וחזרה לשווק את כלל מוצרי הבריאות שאושר שיווקם במהלך תקופת הדוח, כאמור בסעיף 1.1 לעיל.
- (4) התשואה להון במונחים שנתיים מחושבת על בסיס הרווח הכולל לתקופה ומחולק בהון הממוצע בתקופה.

2.2. נתונים עיקריים מהמאזנים (במיליוני ש"ח)

% שינוי	31/12/2023	31/12/2024	
			סך הנכסים
11%	6,441.3	7,125.1	
6%	427.2	451.1	הוצאות רכישה נדחות ⁽¹⁾
0%	331.1	330.2	נדל"ן להשקעה
5%	281.7	295.1	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
27%	2,856.2	3,620.1	השקעות פיננסיות אחרות ⁽²⁾
(11%)	1,060.9	940.5	נכסי ביטוח משנה ⁽³⁾
18%	641.5	759.3	פרמיות לגבייה ⁽⁴⁾
(62%)	257.9	98.4	מזומנים ⁽²⁾
8%	584.9	630.4	נכסים אחרים
			הון
7%	926.0	988.8	
			סך ההתחייבויות
11%	5,515.3	6,136.3	
			התחייבויות ביטוחיות:
14%	3,320.6	3,795.1	ביטוח כללי ⁽¹⁾
			ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח:
16%	181.7	210.6	התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה
5%	292.5	307.5	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
3%	199.7	206.2	ביטוח בריאות
13%	3,994.4	4,519.3	סך ההתחייבויות ביטוחיות
8%	541.9	583.9	התחייבויות פיננסיות
6%	979.0	1,033.1	התחייבויות אחרות

- (1) הגידול בסעיפים הוצאות רכישה נדחות והתחייבויות ביטוח כללי נובע בעיקר מהגידול בהיקף הפעילות הכוללת, ובשל זכיית החברה במכרז חשכ"ל, בהיקף גדול יותר מזה של אשתקד.
- (2) השינויים בהשקעות פיננסיות אחרות ובמזומנים נובעים מגידול בהיקף הפעילות, מרווחיות שנצברה ומתשואות חיוביות משוק ההון.
- (3) הקיטון בסעיף נכסי ביטוח משנה נובע בעיקרו משינוי בהסכמי ביטוח משנה בענף חובה.
- (4) הגידול בפרמיה לגבייה נובע בעיקר מגידול משמעותי בהיקף הפעילות ומעליית התעריפים, בעיקר בענפי הרכב והדירות.

2.3. הון ודרישות הון

ההון ליום 31 בדצמבר 2024 מסתכם ב-988.8 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-926.0 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023. השינוי בהון בשנת הדוח נובע בעיקר מרווח כולל של כ-260.4 מיליון ש"ח ומחלוקת דיבידנדים בסך של 198.0 מיליוני ש"ח.

2.3.1 משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II

על החברה חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II וזאת בהתאם להוראות יישום שפורסמו בחודש יוני 2017 ועודכנו לאחרונה ביום 15 באוקטובר 2020 (להלן - "חוזר סולבנסי"). בחוזר מדצמבר 2017 (להלן: "חוזר הגילוי"), נכללו הוראות בקשר למבנה דוח יחס כושר פירעון כלכלי, אופן אישורו על ידי האורגנים המתאימים בחברה והכללים לביקורת עליו מצד רואה החשבון המבקר של החברה וכן דרישות הגילוי לגביו. למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולמחקרים אקטואריים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד. לעניין הנחיות עדכניות בנושא הסולבנסי וחוזר הגילוי, ראו באור 14 לדוחות הכספיים המצורפים.

להלן נתונים אודות יחס כושר פירעון וסף הון (MCR):

א. יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 30 ביוני 2024**	
מבוקר *	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח		
1,614,522	1,676,454	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
1,123,231	1,176,496	הון נדרש לכושר פירעון
491,291	499,958	עודף
144%	142%	יחס כושר פירעון כלכלי (%)

(* לעיל ולהלן בפרק זה - המונח מתייחס לביקורת שנערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE-3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

** לפרטים בדבר השפעת פעולות הוניות שהתרחשו בתקופה שבין 30 ביוני 2024 (להלן: "תאריך החישוב") ועד פרסום דוח זה, ראו סעיף ה'.

הגידול בהון העצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון נובע ברובו מהעלייה בהיקף התיק בביטוח כללי ומשיפור הרווחיות הגלומה בו. העלייה בהון הנדרש לכושר פירעון נובעת בעיקרה מהגידול בתיק ומשיפור הרווחיות בביטוח כללי כאמור, וכן מגידול בסיכוני השוק, בעיקר עקב עליית שווי תיק נכסי הנוסטרו של החברה.

כמו כן, הושפע יחס כושר הפירעון בתקופות לעיל מחלוקות דיבידנדים כדלקמן:

(1) בימים 25 באוגוסט ו-26 בנובמבר 2024 הכריז דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד בסך של כ-55 מיליוני ש"ח ובסך של 48 מיליוני ש"ח, בהתאמה. בהתאם להנחיות הפיקוח, סכום זה נוכה מההון העצמי המוכר כפי שחושב והוצג ליום 30 ביוני 2024.

(2) בימים 24 במרס ו-27 במאי 2024 הכריז דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד בסך של 65 מיליוני ש"ח ובסך של 30 מיליוני ש"ח, בהתאמה. בהתאם להנחיות הפיקוח, סכום זה נוכה מההון העצמי המוכר כפי שחושב והוצג ליום 31 בדצמבר 2023.

לפרטים בדבר יחס כושר פירעון כלכלי, ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניות ובדבר יעד יחס כושר פירעון כלכלי ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראו סעיף ג' להלן.

ב. סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני
2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר
אלפי ש"ח	
505,454	529,423
1,268,270	1,338,323

סף הון (MCR)
הון עצמי לעניין סף ההון (MCR)

לפרטים נוספים בדבר משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II ראו גם, אתר האינטרנט של החברה https://www.555.co.il/about/financial_reports/piraon.html וכן באור 14'ה' לדוחות הכספיים המצורפים. לעניין הנחיות עדכניות בנושא ראו סעיף 4.1.1 לפרק א' של הדוח התקופתי.

ג. יחס כושר פירעון ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ומגבלות על חלוקת דיבידנד

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני
2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר
אלפי ש"ח	
1,614,522	1,676,454
1,182,349	1,238,417
432,173	438,037
137%	135%

ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות:

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

עודף

יחס כושר פירעון (%)

עודף ההון ביחס ליעד הדירקטוריון:

יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי של הדירקטוריון

עודף ההון ביחס ליעד

לעניין דיבידנדים שהוכרזו לאחר תאריך המאזן לימים 30 ביוני 2024 ו-31 בדצמבר 2023 ונלקחו בחישוב ההון לעיל, ראו סעיף א'. לעניין דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן 31 בדצמבר 2024 ולא נלקח בחשבון בחישוב לעיל, ראו סעיף ד' להלן.

ד. חלוקת דיבידנד

ביום 13 במרס 2025 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של 60 מיליוני ש"ח (כ-4.1 ש"ח למניה), במצטרף לדיבידנד בסך של כ-48 מיליוני ש"ח אשר הוכרז בחודש נובמבר 2024, לדיבידנד בסך של כ-55 מיליוני ש"ח אשר הוכרז בחודש אוגוסט 2024, ולדיבידנד בסך של 30 מיליוני ש"ח אשר הוכרז בחודש מאי 2024. סך הכל כ-193 מיליוני ש"ח, אשר משקפים יחדיו שיעור של כ-74% מרווחי שנת 2024, בהתאם לתוכנית ניהול ההון של החברה.

ה. אירועים מהותיים לאחר תקופת הדוח

יודגש כי לחישוב יחס כושר הפירעון במתכונתו הנוכחית רגישות גבוהה למשתנים רבים. בהקשר זה יצוין, כי לאחר 30 ביוני 2024 חלו התפתחויות מאקרו כלכליות שונות, אשר בשלב זה לחברה אין יכולת לכמת את השפעתן על יחס כושר הפירעון.

3. סקירת תוצאות הפעילות

- **הרווח הכולל** בשנת הדוח הסתכם בכ-260.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה לסך של כ-149.8 מיליוני ש"ח אשתקד, המהווה גידול של כ-74%. הגידול ברווח הכולל בשנת הדוח נובע משיפור משמעותי בתוצאות החיתומיות בענף רכב רכוש, במגזר בריאות ובהכנסות מהשקעות, אשר קוזז בחלקו מירידה בענפי רכוש אחרים, בענף רכב חובה ובמגזר חיים. ברבעון הרביעי הסתכם הרווח הכולל בכ-80.1 מיליוני ש"ח לעומת כ-48.8 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-64%. הגידול ברווח הכולל ברבעון נובע מעלייה בהכנסות מהשקעות, משיפור ברווחיות החיתומיות בענפי הרכב (בנטרול השפעות מלחמה אשתקד, כמפורט להלן) וכן משיפור במגזרי ביטוח חיים ובריאות, בין היתר בשל השפעות מלחמה שליליות אשתקד, אשר קוזזו בחלקם על ידי ירידה ברווחיות בענפי הרכוש האחרים, כתוצאה מהפרשות מיוחדות להליכים משפטיים.
- **הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה** בשנת הדוח הסתכם בכ-397.5 מיליוני ש"ח, לעומת רווח של כ-219.2 מיליוני ש"ח אשתקד, גידול של כ-81%. ברבעון הרביעי הסתכם הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה בסך של כ-122.6 מיליוני ש"ח לעומת רווח בסך של כ-68.1 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-80%.
- **פרמיות ברוטו** בשנת הדוח הסתכמו בכ-3,737.8 מיליוני ש"ח בהשוואה לכ-3,045.9 מיליוני ש"ח אשתקד, גידול של כ-23%. ברבעון הרביעי הסתכמו הפרמיות ברוטו בכ-782.0 מיליוני ש"ח בהשוואה לכ-712.7 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-10%. העלייה בפרמיות ברוטו בתקופת הדוח וברבעון הרביעי נובעת מגידול בהיקף הפעילות במרבית הענפים בהם פועלת החברה והוא בא לידי ביטוי הן בעלייה משמעותית במספר הלקוחות (גם מעבר לגידול של כ-18 אלף עובדי מדינה שמבוטחים בחברה ביחס למספר המבוטחים במכרז חשכ"ל בתקופה המקבילה, מכוח זכיית החברה במכרז של אגף החשכ"ל במשרד האוצר (להלן: "מכרז חשכ"ל") כאמור בסעיף 4.13.7 בפרק א' בדוח התקופתי), והן בעליית תעריפים, בעיקר בענפי הרכב והדירות, וכן משינוי בתמהיל הרכבים. הפרמיות ברוטו, ללא חשכ"ל, בתקופת הדוח, הסתכמו בכ-3,525.0 מיליוני ש"ח וצמחו בכ-20% לעומת תקופה מקבילה אשתקד. יצוין כי רובה המכריע של השפעת מכרז חשכ"ל על הפרמיות ברוטו הינה ברבעון הראשון, ולכן ברבעון הרביעי, הגידול בפרמיות ברוטו בנטרול חשכ"ל, הוא 10% גם כן.
- **הפרמיות שהורוחו ברוטו** בשנת הדוח הסתכמו בכ-3,522.1 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-2,846.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-24%. ברבעון הרביעי הסתכמו הפרמיות שהורוחו ברוטו בכ-926.6 מיליוני ש"ח בהשוואה לכ-758.7 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-22%.
- **הרווח הכולל לפני מס מתחומי הפעילות** בשנת הדוח הסתכם בכ-333.6 מיליוני ש"ח, לעומת רווח של כ-192.6 מיליוני ש"ח אשתקד, גידול של כ-73%. ברבעון הרביעי הסתכם הרווח לפני מס מתחומי פעילות בכ-103.7 מיליוני ש"ח לעומת כ-66.6 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-56%.
- **הכנסות מהשקעות לרבות רווח כולל אחר לפני מס** הסתכמו בשנת הדוח בכ-250.5 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-172.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, מתוכן הכנסות מהשקעות, לרבות רווח כולל אחר לפני מס, שאינן מיוחסות לפוליסות משתתפות ברווחים בסך של כ-222.1 מיליוני ש"ח בשנת הדוח בהשוואה לכ-154.6 מיליוני ש"ח אשתקד, גידול של כ-44%. ברבעון הרביעי הכנסות מהשקעות נטו לרבות רווח כולל אחר הסתכמו לסך של כ-73.6 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-36.4 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, מתוכן הכנסות מהשקעות, שאינן מיוחסות לפוליסות משתתפות ברווחים בסך של כ-61.7 מיליוני ש"ח בהשוואה לסך של כ-29.6 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הרווחים מהשקעות גדלו הן כתוצאה מגידול בהיקף תיק ההשקעות של החברה והן מעליות בשווקי ההון, אשר היו גבוהות יותר מבתקופה מקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מפרוץ מלחמת חרבות ברזל, שגרמה לירידות שערים משמעותיות בעיקר ברבעון המקביל אשתקד. שוק ההון הישראלי התאושש במהלך המחצית השנייה של שנת 2024 ורשם תשואות גבוהות.

- הוצאות מכירה, הנהלה וכלליות, לרבות רווח אקטוארי בגין תוכנית להטבה מוגדרת הסתכמו בשנת הדוח בכ- 697.4 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-621.1 מיליוני ש"ח אשתקד, גידול של כ-12%. ברבעון הרביעי הסתכמו ההוצאות בכ-190.7 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-150.1 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-27%. הגידול בהוצאות לעומת תקופות מקבילות אשתקד נובע בעיקרו מהשפעות מאקרו כלכליות ובעיקרן - עליית המדד והתפתחות הוצאות השכר במשק, מהפרשות לתהליכים משפטיים וכן מהצמיחה בהיקף הפעילות, אשר הביאה גם לגידול במצבת העובדים הרלוונטיים, לגידול בהוצאות השיווק ולתשלום עמלות בגין הצמיחה במכירות.
- הוצאות מימון הסתכמו בשנת הדוח בכ-19.1 מיליוני ש"ח בדומה לאשתקד. ברבעון הרביעי הסתכמו הוצאות המימון בסך של כ-4.9 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-5.4 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של כ-9%.

3.1. סקירת תוצאות פעילות החברה לפי תחומי פעילות

3.1.1. ביטוח כללי (במיליוני ש"ח)

התפלגות פרמיות לפי ענפים		השינוי אחוז/נקודת אחוז		שנים			
2023	2024	2023/2022	2024/2023	2022	2023	2024	
ביטוח רכב רכוש							
64%	66%	39%	33%	1,108.3	1,537.8	2,046.4	פרמיות ברוטו
71%	72%	39%	33%	1,104.6	1,533.4	2,042.2	פרמיות בשייר
70%	72%	32%	39%	1,031.3	1,361.2	1,888.0	פרמיות שהורווחו בשייר
			173%	(72.6)	93.7	255.9	רווח (הפסד) כולל לפני מס
			244%	(89.3)	55.5	191.0	רווח (הפסד) חיתומי
		(10)	(4)	89%	79%	75%	Loss Ratio בשייר
		(13)	(6)	109%	96%	90%	Combined Ratio בשייר
		(10)	(3)	88%	78%	75%	Loss ratio ברוטו
		(12)	(6)	108%	96%	90%	Combined Ratio ברוטו
ביטוח רכב חובה							
23%	22%	12%	26%	485.2	545.3	687.7	פרמיות ברוטו
22%	23%	52%	37%	311.5	473.2	647.1	פרמיות בשייר
22%	23%	55%	42%	269.3	416.8	590.5	פרמיות שהורווחו בשייר
				(12.2)	(12.4)	(19.9)	הפסד כולל לפני מס
ענפי רכוש ואחרים							
12%	10%	15%	7%	259.9	298.3	320.5	פרמיות ברוטו
6%	4%	0%	(3%)	128.2	128.0	123.6	פרמיות בשייר
7%	4%	3%	(11%)	122.6	126.2	111.9	פרמיות שהורווחו בשייר
		(33%)	(88%)	39.9	26.9	3.2	רווח כולל לפני מס
		(42%)		37.3	21.8	(3.2)	רווח (הפסד) חיתומי
		15	21	44%	59%	80%	Loss Ratio בשייר
		13	20	70%	83%	103%	Combined Ratio בשייר
		8	8	35%	43%	51%	Loss Ratio ברוטו
		9	8	60%	69%	77%	Combined Ratio ברוטו
ענפי חבויות אחרים							
1%	1%	1%	9%	22.3	22.6	24.7	פרמיות ברוטו
1%	1%	(6%)	2%	17.0	16.0	16.3	פרמיות בשייר
1%	1%	(4%)	(5%)	17.2	16.5	15.7	פרמיות שהורווחו בשייר
		114%	(1%)	7.0	15.0	14.9	רווח כולל לפני מס
סך הכל במגזרי ביטוח כללי							
100%	100%	28%	28%	1,875.7	2,404.0	3,079.3	פרמיות ברוטו
100%	100%	38%	32%	1,561.2	2,150.6	2,829.1	פרמיות בשייר
100%	100%	33%	36%	1,440.4	1,920.6	2,606.1	פרמיות שהורווחו בשייר
100%	100%		106%	(37.9)	123.2	254.1	רווח (הפסד) כולל לפני מס

* רווח/הפסד חיתומי מחושב כרווח כולל בנטרול הכנסות מהשקעות, נטו מהוצאות מימון.

▪ **הרווח הכולל לפני מס מתחום ביטוח כללי** בשנת הדוח הסתכם בכ-254.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של כ-123.2 מיליוני ש"ח אשתקד, גידול של כ-106%. הגידול ברווח נובע בעיקר משיפור בתוצאות החיתומיות בענף רכב רכוש ומעלייה בהכנסות מהשקעות. השפעות אלו קוזזו בחלקן על ידי ירידה ברווחיות החיתומיות בענף רכב חובה ובענפי הרכוש האחרים בשל הפרשות להליכים משפטיים. ברבעון הרביעי הסתכם הרווח הכולל בסך של כ-76.4 מיליוני ש"ח, לעומת רווח בסך של כ-69.0 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, דהיינו גידול של כ-11%, וזאת על אף ההשפעות החיוביות על התוצאות בענף רכב רכוש בתקופה המקבילה אשתקד, כתוצאה מהשלכות המלחמה כמפורט להלן.

פרמיות ברוטו בביטוח כללי בשנת הדוח הסתכמו בכ-3,079.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה לכ-2,404.0 מיליוני ש"ח אשתקד, גידול של כ-28%. ברבעון הרביעי הסתכמו הפרמיות ברוטו בסך של כ-614.3 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-552.3 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-11%. העלייה בפרמיות ברוטו נובעת ברובה מגידול משמעותי בהיקף הפעילות - הן במספר הלקוחות (מעבר לגידול הנובע ממכרז חשכ"ל, שכאמור לעיל - אינו משפיע על הצמיחה ברבעון זה), והן בשל התאמת התעריף לסיכון - בעיקר בענפי הרכב והדירות, וכן בשל שינוי בתמהיל הרכבים. הפרמיות ברוטו בביטוח כללי, ללא חשכ"ל, הסתכמו בתקופת הדוח בכ-2,870.5 מיליוני ש"ח, צמיחה של כ-25% לעומת תקופה מקבילה אשתקד. הפרמיות ברוטו בביטוח כללי, ללא חשכ"ל, הסתכמו ברבעון הרביעי לסך של כ-613.4 מיליוני ש"ח, כלומר צמיחה של כ-11% לעומת תקופה מקבילה אשתקד.

רכב חובה

הפרמיות ברוטו בשנת הדוח הסתכמו בכ-687.7 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-545.3 מיליוני ש"ח אשתקד, גידול של כ-26%. הפרמיות ברוטו ללא חשכ"ל צמחו בכ-23% לעומת תקופה מקבילה אשתקד. ברבעון הרביעי הסתכמו הפרמיות ברוטו בסך של כ-135.5 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-121.9 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-11% וכאמור, כך גם בניכוי פוליסות חשכ"ל. הגידול בפרמיות ברוטו נובע בעיקרו מגידול בהיקף הפעילות, אשר בא לידי ביטוי במספר הלקוחות (גידול של כ-16% בתקופת הדוח, ללא מכרז חשכ"ל וללא פול), לצד ההצמדה למדד, שינויים בתמהיל והתאמות נוספות של התעריף.

הפרמיות בשייר בשנת הדוח הסתכמו בכ-647.1 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-473.2 מיליוני ש"ח אשתקד, גידול של כ-37%. ברבעון הרביעי הסתכמו הפרמיות בשייר בסך של כ-126.6 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-105.1 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-20%. הגידול בפרמיות בשייר הושפע גם משינויים בהסכמי ביטוח משנה לשנת 2024, בהשוואה לשנת 2023 וכן מגידול בהיקף הפעילות כאמור.

ההפסד הכולל לפני מס בשנת הדוח הסתכם בכ-19.9 מיליוני ש"ח לעומת הפסד כולל בסך של כ-12.4 מיליוני ש"ח אשתקד. תוצאות התקופה הושפעו מהכנסות בהשקעות בסך של כ-49 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-47 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד; מהשפעות מדד (כולל חלק הפול) שליליות בסך של כ-42 מיליוני ש"ח בתקופת הדוח לעומת סך של כ-35 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד; משינוי עקום הריבית בהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות אלו (כולל חלק הפול), אשר הביא לקיטון בהתחייבויות בסך של כ-10 מיליוני ש"ח בתקופת הדוח לעומת גידול בהתחייבויות בסך של כ-5 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד; קיטון בהתחייבויות בתקופת הדוח בגין עדכון הנחות המודל לקביעת שיעורי מרווח הסיכון, כמפורט בבאור 35(2)(7) לדוחות הכספיים המצורפים; מהתפתחויות עבר שליליות; ומגידול חלק החברה בשייר בהפסדי הפול (כתוצאה מהגידול בתיק).

ברבעון הרביעי הסתכם הרווח הכולל בסך של כ-8.2 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד כולל בסך של כ-7.9 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. תוצאות הרבעון הרביעי הושפעו מהכנסות בהשקעות בסך של כ-10 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד; משינוי עקום הריבית בהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות אלו (כולל חלק הפול), אשר הביא לגידול בהתחייבויות בסך של כ-3 מיליוני ש"ח

לעומת סך של כ-12 מיליוני ש"ח ברבעון מקביל אשתקד; קיטון בהתחייבויות בתקופת הדוח בגין עדכון הנחות המודל לקביעת שיעורי מרווח הסיכון, כמפורט בבאור 35(2)(7) לדוחות הכספיים המצורפים; מהתפתחויות עבר שליליות; ומגידול חלק החברה בשייר בהפסדי הפול (כתוצאה מהגידול בתיק).

יצוין כי השינוי בתוצאות התקופה והרבעון הרביעי הושפע גם מירידה בשיעור השתתפות מבטחי המשנה ובשיעור העמלה ממבטחי המשנה בעקבות הסכמי ביטוח משנה חדשים לשנת 2024, כאמור בסעיף 4.5.2 בפרק א' בדוח התקופתי.

השפעת תוצאות ה"פול" על תוצאות החברה (בשייר) לפני מס לשנת הדוח הסתכמו בהפסד כולל של כ-28.4 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-20.1 מיליוני ש"ח אשתקד. הגידול בהפסד נובע בעיקרו מגידול בגודל התיק.

רכב רכוש

הפרמיות ברוטו בשנת הדוח הסתכמו בכ-2,046.4 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-1,537.8 מיליוני ש"ח אשתקד, גידול של כ-33%. הפרמיות ברוטו ללא חשכ"ל צמחו בכ-30% לעומת תקופה מקבילה אשתקד. ברבעון הרביעי הסתכמו הפרמיות ברוטו בסך של כ-409.7 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-356.1 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-15% (עם וללא חשכ"ל). הגידול בפרמיות ברוטו נובע בעיקרו מגידול בהיקף הפעילות, אשר בא לידי ביטוי הן במספר הקוחות (גידול של כ-12% בתקופת הדוח, ללא חשכ"ל) והן מתהליך התאמת התעריף לסיכון, וכן משינוי בתמהיל התיק.

הרווח הכולל לפני מס בשנת הדוח הסתכמו בכ-255.9 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל של כ-93.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-173%. ברבעון הרביעי הסתכמו הרווח הכולל בסך של כ-71.8 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ-64.4 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-12%. הגידול ברווח הכולל נובע משיפור משמעותי בתוצאות החיתומיות ומעלייה בהכנסות מהשקעות.

הרווח החיתומי בשנת הדוח הסתכמו בכ-191.0 מיליוני ש"ח לעומת רווח חיתומי של כ-55.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-244%. ברבעון הרביעי הסתכמו הרווח החיתומי בסך של כ-50.5 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ-57.0 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של כ-11%. יצוין כי, תוצאות רבעון מקביל אשתקד כללו אומדן השפעות מלחמה בסך של כ-40 מיליוני ש"ח, כאמור בסעיף [1.2.2](#) לעיל. השיפור בתוצאות ביחס לתקופה מקבילה אשתקד נובע מגידול בהיקף הפעילות, מהעלאת תעריפים והתאמתם לסיכון, מניחול תביעות הדוק, מטיוב התיק ומשיפור ביחס ההוצאות, והינו על אף הפרשות בגין הליכים משפטיים, אשר נרשמו בתקופת הדוח.

ענפי רכוש אחרים

הפרמיות ברוטו בשנת הדוח הסתכמו בכ-320.5 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-298.3 מיליוני ש"ח אשתקד, גידול של כ-7%, הנובע מעלייה בהיקף הפעילות בכלל, מעלייה ממוצעת בהיקפה מול כל לקוח, וכן מהעלאת תעריפים בעיקר בשל התייקרות ביטוח משנה בתחום הקטסטרופה. ברבעון הרביעי הסתכמו הפרמיות ברוטו לסך של כ-63.7 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-69.3 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, ירידה של כ-8%. יצוין כי, הפרמיות ברוטו הושפעו מהפרשות בגין הליכים משפטיים שנרשמו בתקופת הדוח, אשר בנטרולן שיעור הגידול הינו כ-15% בשנת הדוח וכ-14% ברבעון הרביעי.

הפרמיות בשייר בתקופת הדוח הסתכמו בכ-123.6 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-128.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-3%. ברבעון הרביעי הסתכמו הפרמיות בשייר בסך של כ-17.5 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-28.8 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של כ-39%. השינוי בפרמיות בשייר נובע מהסיבות שפורטו לעיל, מהסכמי ביטוח משנה חדשים בשנת 2024 כאמור, בסעיף 4.5.4 בפרק א' בדוח התקופתי.

הרווח הכולל לפני מס בשנת הדוח הסתכם בכ-3.2 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל של כ-26.9 מיליוני ש"ח אשתקד, קיטון של כ-88%. הקיטון ברווח הכולל לפני מס נובע בעיקרו מירידה ברווחיות החיתומית כמפורט להלן. ברבעון הרביעי הסתכם ההפסד הכולל בסך של כ-7.7 מיליוני ש"ח, לעומת רווח בסך של כ-6.3 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

ההפסד החיתומי בשנת הדוח הסתכם בכ-3.2 מיליוני ש"ח לעומת רווח בסך של כ-21.8 מיליוני ש"ח אשתקד. ברבעון הרביעי הסתכם ההפסד החיתומי בסך של כ-9.6 מיליוני ש"ח, לעומת רווח בסך של כ-5.4 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון ברווח החיתומי בתקופת הדוח נובע בעיקר מיחס תביעות גבוה, ברובו - בשל הפרשות להליכים משפטיים. בנטרול ההשפעות המתוארות לעיל, הרווחיות השוטפת דומה לאשתקד.

ענפי חבויות

הפרמיות ברוטו בשנת הדוח הסתכמו בכ-24.7 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-22.6 מיליוני ש"ח אשתקד, גידול של כ-9%. ברבעון הרביעי הסתכמו הפרמיות ברוטו בסך של כ-5.5 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-5.0, גידול של כ-10%.

הרווח הכולל הסתכם בשנת הדוח בכ-14.9 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-15.0 מיליוני ש"ח אשתקד, קיטון של כ-1%. ברבעון הרביעי הסתכם הרווח הכולל בסך של כ-4.1 מיליון ש"ח, לעומת רווח בסך של כ-6.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

3.1.2. ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (במיליוני ש"ח)

התפלגות לפי ענפים	שיעור השינוי בפרמיות		שנים				
	2023	2024	2023/2022	2024/2023	2022	2023	2024
							פרמיות ברוטו
	96%	97%	5%	4%	332.4	348.4	ביטוח חיים
	4%	3%	(11%)	(14%)	15.1	13.4	חסכון ארוך טווח
	100%	100%	4%	3%	347.5	361.8	סך הכול פרמיות
	-	-	(32%)	(31%)	67.3	45.9	רווח כולל

הפרמיות שהורווחו ברוטו הסתכמו בסך של כ-372.6 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-361.8 מיליוני ש"ח אשתקד, גידול של כ-3%. הפרמיות בביטוח חיים, ללא חסכון ארוך טווח, צמחו בכ-4% והפרמיה בגין מוצרי חסכון ירדה בכ-14%. ברבעון הרביעי הפרמיות שהורווחו ברוטו הסתכמו בסך של כ-94.4 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-91.2 מיליוני ש"ח ברבעון מקביל אשתקד, גידול של כ-4%. הפרמיות בביטוח חיים ללא חסכון צמחו בכ-5% והפרמיה בגין מוצרי חסכון ירדה בכ-22%. הגידול בפרמיה בביטוח חיים נובע בעיקר מגידול במספר הלקוחות ובהיקף הפעילות ומעליית המדד. הקיטון בפרמיות בגין מוצרי חסכון נובע בעיקרו מהפסקת שיווק פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חסכון, והחלפתו במוצר חיסכון ללא מרכיב ריסק (חוזה השקעה), אשר בשל כך אינו מקבל ביטוי בפרמיות. יצוין כי הפרמיות ברבעון הרביעי אשתקד הושפעו גם מהשלכות מלחמת חרבות ברזל והפסקת המכירה במגזר זה בחודשי הלחימה הראשונים, כאמור בסעיף 1.2.2 לעיל.

הרווח הכולל לפני מס בתחום ביטוח חיים וחסכון בשנת הדוח הסתכם בכ-31.6 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-45.9 מיליוני ש"ח אשתקד, קיטון של כ-31%. ברבעון הרביעי הסתכם הרווח בסך של כ-13.3 מיליון ש"ח לעומת הפסד בסך של כ-8.0 מיליוני ש"ח אשתקד. השינויים בעיקרם נובעים משינויים ברווח החיתומי.

הרווח החיתומי בשנת הדוח הסתכם בכ-23.4 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-37.5 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה, קיטון של כ-38%. ברבעון הרביעי הסתכם הרווח החיתומי בכ-11.2 מיליוני ש"ח לעומת הפסד בסך של כ-10.5 מיליוני ש"ח אשתקד, אשר כלל השפעה שלילית של מלחמת חרבות ברזל בסך של כ-30 מיליוני ש"ח. יצוין כי גם הרווח החיתומי בתקופת הדוח הושפע מתביעות בגין מלחמת חרבות ברזל, אם כי ברמה נמוכה יותר, וכן מיחס תביעות גבוה יותר מהרגיל בכלל מרכיבי התיק בעיקר בששת החודשים הראשונים של השנה.

הרווחים מהשקעות בגין נכסים העומדים כנגד פוליסות משתתפות ברווחים הסתכמו בשנת הדוח בסך של כ-28.4 מיליוני ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-18.3 מיליוני ש"ח אשתקד. ברבעון הרביעי נרשם רווח מהשקעות בסך של כ-11.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של כ-6.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בתחום זה הרווח או הפסד נזקפים במלואם למבוטחים. לעניין הכנסות מהשקעות שנזקפו למבוטחים בפוליסות משתתפות ברווחים ראו גם סעיף 3.1.2.1 להלן.

3.1.2.1. שיעור התשואה הנומינלית בפוליסות משתתפות ברווחי השקעה, לפי סלי השקעות (באחוזים):

שנת 2022		שנת 2023		שנת 2024		סל השקעות:
תשואה נטו	תשואה ברוטו	תשואה נטו	תשואה ברוטו	תשואה נטו	תשואה ברוטו	
(5.49)	(4.55)	2.98	4.02	6.37	7.43	אג"ח
(3.61)	(2.63)	3.57	4.62	4.62	5.66	אג"ח ממשלת ישראל
(17.42)	(17.00)	13.65	14.41	22.36	23.25	מסלול מניות
(11.31)	(10.56)	8.29	9.22	12.15	13.12	כללי

3.1.2.2. רווחי השקעה שנזקפו למבוטחים בפוליסות משתתפות ברווחים ודמי ניהול בגינם

להלן פרטים בדבר רווחי ההשקעה שנזקפו למבוטחים בביטוח חיים בפוליסות משתתפות ברווחים ודמי הניהול המחושבים בהתאם להנחיות הפיקוח:

1-12/2022	1-12/2023	1-12/2024	
מיליוני ש"ח			
(20.6)	18.3	28.4	רווחי ההשקעה שנזקפו למבוטחים לפני דמי ניהול
2.9	2.8	2.7	דמי ניהול
(23.5)	15.5	25.7	

3.1.3. ביטוח בריאות

שיעור השינוי בפרמיות		שנים			
2023/2022	2024/2023	2022	2023	2024	
4%	2%	269.0	280.1	285.9	פרמיות ברוטו
(20%)	104%	29.3	23.5	47.9	רווח כולל

פרמיות שהורווחו ברוטו בשנת הדוח הסתכמו בכ-285.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה לכ-280.1 מיליוני ש"ח אשתקד, גידול של כ-2%. ברבעון הרביעי הסתכמו הפרמיות בסך של כ-73.4 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-69.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-6%. הגידול נובע מעלייה בהיקף הפעילות, אשר בא לידי ביטוי בצמיחה של כ-12% במוצרי הוצאות רפואיות ומחלות קשות בתקופת הדוח (כ-15% ברבעון הרביעי), כאשר הצמיחה במוצר הוצאות רפואיות היא מרוסנת, מאז אוקטובר 2023, בשל כניסת הרפורמה לתוקף והשינוי שנדרש במוצרים אלה. מנגד, מהחלטה עסקית למכור את מוצר תאונות אישיות החדש בהיקף נמוך מאוד, בעקבות הרפורמה של רשות הפיקוח במוצר זה משנת 2021, אשר השפיעה על הכדאיות הכלכלית של המוצר, וכן מירידה ברכישה של מוצר נסיעות לחו"ל (בשל הירידה בטיסות לחו"ל מאז פרוץ מלחמת "חברות ברזל").

הרווח הכולל לפני מס בתחום ביטוח בריאות בשנת הדוח הסתכם בכ-47.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה לסך של כ-23.5 מיליוני ש"ח אשתקד, גידול של כ-104%. ברבעון הרביעי הסתכם הרווח הכולל בסך של כ-14.1 מיליוני ש"ח, לעומת רווח בסך של כ-5.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-150%. העלייה ברווח בתקופת הדוח נובעת משיפור בתוצאות החיתומיות.

הרווח החיתומי בשנת הדוח הסתכם לסך של כ-38.4 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-14.5 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה, גידול של כ-165%. ברבעון הרביעי הסתכם הרווח החיתומי לסך של כ-11.8 מיליוני ש"ח לעומת רווח בסך של כ-2.4 מיליוני ש"ח אשתקד. העלייה ברווח בתקופת הדוח נובעת משיפור ביחס התביעות, בין היתר, בשל התפתחות שלילית אשר נרשמה אשתקד בגין תקופות קודמות במוצר תאונות אישיות הישן.

3.2. תזרים מזומנים

יתרת המזומנים של החברה קטנה מסך של כ-257.9 מיליוני ש"ח בתחילת השנה לסך של כ-98.4 מיליוני ש"ח בסוף תקופת הדוח. תזרימי המזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת הסתכמו בשנת הדוח בכ-143.4 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-193.7 מיליוני ש"ח אשתקד. השינוי נובע בעיקר מגידול בהיקף הפעילות ועלייה ברווחיות, ומנגד גידול ברכישות נטו של ניירות ערך בשל תשואות חיוביות בשוק ההון. תזרימי מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה הסתכמו בכ-91.9 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-97.7 מיליוני ש"ח אשתקד וכללו בעיקר השקעה בנכסים בלתי מוחשיים וברכוש קבוע. תזרימי המזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון הסתכמו בכ-212.0 מיליוני ש"ח ונבעו בעיקר מדיבידנד ששולם בסך של 198 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-93.1 מיליוני ש"ח אשתקד שנבעו בעיקר מדיבידנד ששולם בסך של כ-80 מיליוני ש"ח.

4. אירועים מהותיים ואחרים בשנת הדוח ולאחריה

- 4.1.** ביום 25 במרס 2024 הכריז דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד בגין רווחי שנת 2023 בסך של 65 מיליון ש"ח (כ-4.4 מ"ח למניה) (ראו דיווח מיידי מיום 25 במרס 2024 אסמכתא מס' 2024-01-025705).
- ביום 27 במאי 2024 הכריז דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד בסך של כ-30 מיליוני ש"ח (כ-2.0 מ"ח למניה) בגין רווחי רבעון ראשון 2024 (ראו דיווח מיידי מיום 28 במאי 2024 אסמכתא מס' 2024-01-055068).
- ביום 25 באוגוסט 2024 הכריז דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד בסך של 55 מיליוני ש"ח (כ-3.7 מ"ח למניה) (ראו דיווח מיידי מיום 26 באוגוסט 2024 מס' אסמכתא: 2024-01-093583, 2024-01-088494, 2024-01-088893). עדכון זניח של סכום החלוקה בפועל בוצע ביום 10.9.2024 בשל השפעה של מימוש אופציות עובדים ביום הקובע (ראו לעניין זה דיווחים מיום 9 בספטמבר 2024 מס' אסמכתא 2024-01-602111 ומס' אסמכתא 2024-01-602050).
- ביום 26 בנובמבר 2024 הכריז הדירקטוריון דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד בסך של כ-48 מיליוני ש"ח (כ-3.3 מ"ח למניה) (ראו דיווח מיידי מיום 27 בנובמבר 2024 מס' אסמכתא: 2024-01-619284).
- ביום 13 במרס 2025 הכריז דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד בסך של כ-60 מיליוני ש"ח (כ-4.1 מ"ח למניה). כל החלוקות בוצעו לאחר שהדירקטוריון בחן את המבחנים הקבועים לכך בחוק החברות וכן עמידה ביעד כושר הפירעון שקבע.
- להוראות הדין בנושא חלוקת דיבידנד, עם המעבר לתחולת תקנות ההון המזערי וחוזר הסולבנסי - ראו סעיף 4.1.1 לפרק א' של הדוח התקופתי.
- 4.2.** ביום 21 באוגוסט 2024 פורסם דוח דירוג האיתנות הפיננסית של החברה על ידי חברת מידרוג, ולפיו דירוג החברה נותר Aa3 עם אופק יציב, כשהיה. ראו לעניין זה דיווח מיידי מיום 22 באוגוסט 2024 (מס' אסמכתא 2024-01-086586).
- 4.3.** לפרטים בדבר השפעות מלחמת חרבות ברזל על החברה לאחר תקופת הדוח ועד לפרסום הדוח - ראו סעיף 1.2.2 לעיל, 6 להלן, ובאור ד' לדוחות הכספיים המצורפים.
- 4.4.** לפרטים אודות הליכים משפטיים ופרטים נוספים אודות אירועים מהותיים בתקופת הדוח ועד למועד פרסומו ראו באורים 37 ו-38 (בהתאמה) לדוחות הכספיים המצורפים.
- 4.5.** עובר לפרסום דוח זה פרסמה החברה דוח ובו נתונים בדבר מצבת ההתחייבויות של החברה לפי מועדי פירעון, כנדרש בתקנה 38 לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970.

5. תיאור האסטרטגיה העסקית של החברה ויעדיה העיקריים

האסטרטגיה העסקית של החברה היא להיות חברת הביטוח הישירה המובילה בישראל בתחום ביטוחי הפרט למשפחה, בכל ערוצי ההפצה והשיווק הישירים, ובאמצעות שיתופי פעולה, ולהתאים את המוצרים והשירותים שהיא מציעה לציבור - בין אם בתחום הביטוח ובין אם בתחומים משיקים וסינרגטיים - לתפיסה זו. החברה פועלת להגדיל את פלח השוק שלה בביטוחי הפרט לסוגיהם, הן באמצעות פרסום ישיר לציבור והן באמצעות שיתופי פעולה, תוך הקפדה על גיוון מקורות ההכנסה והרווח, ויציאה ממוצרים ופעילויות שאינם מקדמים אותה בהיבטים הנ"ל. צמיחה רווחית - בזכות חיתום הדוק ותמחור דיפרנציאלי ותחרותי; הענקת שירות איכותי והוגן ללקוחותיה; יעילות ומצוינות תפעולית, שיסייעו בשמירה על תמחור תחרותי; והצעה של מבחר הצעות ערך, באמצעות כלים דיגיטליים, מקוונים, אוטומטיים ועצמאיים. החברה מפעילה תשתית טכנולוגית ענפה, ופועלת באופן מתמיד לשדרוג מערכות המידע והאמצעים הטכנולוגיים שבהם היא עושה שימוש לשם ניהול עסקיה על מנת שיתמכו ביעדיה העסקיים. החברה מעודדת מעבר של לקוחות לערוצי ההפצה הישירים והדיגיטליים שהיא מקימה (שירות עצמי), ופועלת לשיפור הזמינות והנגישות של אמצעי השיווק והשירות הללו ללקוחות. במסגרת זו פיתחה החברה גם את מותג 9 (שהחליף את 9,000,000) שתוצאותיו עולים על כל הציפיות, ושמעניק קפיצת מדרגה בשירות עצמי דיגיטאלי של הלקוח במוצרי ביטוח הרכב, נסיעות לחו"ל והדירה, החל ברכישה ללא צורך במו"מ ומיקוח מול נציג אנושי, עבור בשירות באמצעות אפליקציה וכלה בניהול תביעה בשירות עצמי מירבי. החברה מקדמת שילוב של מוצרים נוספים בתפיסת שירות זו והשיקה אפשרויות דומות גם בביטוחי דירה ונסיעות לחו"ל. בנוסף, השיקה החברה מועדון לקוחות שהוא ייחודי בתחום הביטוח ומעניק ללקוחותיה הטבות, ככל שסל המוצרים שלהם בחברה רחב יותר, או ותק הלקוח גבוה יותר והיא בוחנת מעת לעת שירותים ומוצרים נוספים שמשתלבים בתפיסת השירות שלה ללקוחותיה ומשלימים אותם, בין אם בתחום הביטוח ובין אם לאו. החברה משקיעה רבות במשאב האנושי שלה, שאיכותו, שימורו ומחויבותו להצלחת החברה הוא, בראייתה, חיוני לשימור מובילותה. החברה מנהלת את תיק ההשקעות שלה באחריות, באופן מגוון, אך סולידי על מנת למתן את התנודתיות, שתיק השקעות יכול לגרום לתוצאותיה. פעילות החברה, בהיותה מבוססת על קשר ישיר עם לקוחותיה, מעניקה לה וללקוחותיה, בראייתה, את היתרונות הבאים:

- הכרות עם הלקוח – הקשר הישיר איתו מאפשר הכרות ישירה ואיכותית עם הלקוח וצרכיו.
- בסיס נתונים מקיף וארוך טווח - המאפשר להציע ללקוח הצעות ערך מותאמות לאורך זמן, לשפר את השירות עבורו ולנהל טוב יותר את עלות התביעות.
- מחיר - הרכישה הישירה מסייעת לחסכון בעמלות תיווך ומאפשרת התאמה של המחיר לצרכי הלקוח ולסיכונים.
- התאמה אישית – החברה מאפשרת רכישה של מגוון כסויים ביטוחיים ונלווים, וכן בוחנת ומשיקה מוצרים ושירותים חדשים המשלימים את צרכיו הפיננסיים של הלקוח ממנה הן בתחום הביטוח והן בתחומים משיקים.
- זמינות ושירות - שירות 24/7 בטלפון, דוא"ל, באתר האינטרנט, בסמארטפון, באפליקציה, בצ'ט ובפייסבוק.
- איכות הסביבה - הקשר בין הלקוח לחברה מתבצע, ככל האפשר, דיגיטאלית, באופן החוסך בנייר ושומר על איכות הסביבה.
- השפעה – ללקוחות יש אפשרות להשפיע על שיפור מתמיד של השירות באמצעות מתן משוב לחברה ולעובדיה בכל אינטראקציה.
- שיעור הוצאות נמוך, חדשנות וטכנולוגיה מתקדמת - מאפשרים לחברה להציע ללקוח את מוצריה במחירים אטרקטיביים יותר ובתמורה גבוהה יותר.

למידע נוסף בהקשר זה ראו סעיפים 4.1, 4.7, 4.12-4.14 לפרק א' של הדוח התקופתי.

6. מדיניות תרומות

לחברה מדיניות תרומות המתמקדת בעיקר בצמצום הפער הדיגיטאלי בקרב אוכלוסיות חלשות, בין השאר, על ידי סיוע בלימודים ובהנגשת הידע והכלים לעולם הטכנולוגי. בנוסף תורמת החברה לקידום מטרות רפואיות חדשניות, שמירה על איכות סביבה ועוד. בשנת הדוח, לאור פרוץ מלחמת "חרבות ברזל", ייעדה החברה תרומות רבות לתמיכה במפונים ובכוחות הביטחון. כמו כן אימצה החברה את קיבוץ ניר עוז, והיא יחד עם חברות עסקיות נוספות מלווה אותו ומסייעת בשיקומו.

החברה תומכת במעורבות קהילתית חזקה ויציבה, ועל כן מבססת שותפויות ארוכות טווח עם שותפים ציבוריים וקהילתיים. בין העמותות המרכזיות להן תרמה החברה בשנת הדוח נמצאות העמותות "כנפיים של קרמבו", העמותה לקידום החינוך, "עלם", "לתת", "ידידים", "קרן הידידים של בית החולים תל השומר" ו"רשות הטבע והגנים". בנוסף לתרומות כספיות, אשר מנוהלות על ידי ועדת התרומות של החברה ועל ידי קרן המלגות והסיוע שלה (בהיקף של כ-2.1 מיליון ש"ח בשנת הדו"ח), מעודדת החברה תרומה אקטיבית לקהילה ומקדמת לשם כך פעילות התנדבותית של עובדי החברה במיזמים שונים וזאת על חשבון שעות העבודה, תוך יצירת מעורבות עמוקה ואישית של העובדים. ראו לעניין זה גם בסעיף 4.6 לפרק א' של הדוח התקופתי.

הדירקטוריון והנהלת החברה מבקשים להביע את תודתם לעובדי החברה על מאמצייהם ותרומתם לחברה ולמאות אלפי מבוטחי החברה המביעים בה את אמונם.

יעקב (קובי) הבר
מנכ"ל

משה (מוקי) שנידמן
יו"ר הדירקטוריון

13 במרס 2025

א.י.די.איי. חברה לביטוח בע"מ

(certification) הצהרה

אני, יעקב (קובי) הבר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של אי.י. די. אי.י. חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של חברת הביטוח וכן-

- (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
- (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
- (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו ; וכן-
- (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי ; וכן-

5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון והדוחות הכספיים של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי ; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

13 במרס, 2025

תאריך

יעקב (קובי) הבר, מנכ"ל

א.י.ד.א.י. חברה לביטוח בע"מ

(certification) הצהרה

אני, רונית חיוחמו, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של א.י.ד.א.י. חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של חברת הביטוח וכן-

- (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
- (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
- (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו ; וכן-
- (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי ; וכן-

5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

- (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי ; וכן-
- (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

13 במרס, 2025

תאריך

רונית חיוחמו, סמנכ"ל כספים

איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של איי. די. איי. חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של חברת הביטוח תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של חברת הביטוח לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות המפקח על הביטוח. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (Monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת חברת הביטוח בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2024, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO)) בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (Believes) כי ליום 31 בדצמבר 2024, הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

יו"ר הדירקטוריון, משה (מוקי) שניידמן

מנכ"ל, יעקב (קובי) הבר

סמנכ"ל כספים, רונית חיוחמו

תאריך: 13 במרס, 2025

איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ

דוחות כספיים מאוחדים

ליום 31 בדצמבר 2024

איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ

דוחות כספיים מאוחדים ליום 31 בדצמבר 2024

תוכן העניינים

עמוד

3-7	דוח רואה החשבון המבקר
8-9	דוחות מאוחדים על המצב הכספי
10	דוחות מאוחדים על הרווח או ההפסד ורווח כולל אחר
11	דוחות מאוחדים על השינויים בהון
12-14	דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים
15-188	באורים לדוחות הכספיים המאוחדים

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות

של איי.די.איי חברה לביטוח בע"מ - בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של איי.די.איי חברה לביטוח בע"מ וחברות מאוחדות שלה (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר, 2024 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן - COSO). הדירקטוריון והנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה היא גוף מוסדי, הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של בטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981. בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה היא גוף מוסדי כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה (לרבות הוצאתם מרשותה) (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981 ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2024 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה לימים 31 בדצמבר, 2024 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2024 והדוח שלנו מיום 13 במרס 2025, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים והפניית תשומת לב לאמור בביאור 37 לדוחות הכספיים המאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

דוח רואה החשבון המבקר

לבעלי המניות של אי.די.איי חברה לביטוח בע"מ

ביקרנו את הדוחות המאוחדים על המצב הכספי המצורפים של אי.די.איי חברה לביטוח בע"מ וחברות מאוחדות שלה (להלן - החברה) לימים 31 בדצמבר 2024 ו-2023 ואת הדוחות המאוחדים על רווח או הפסד ורווח כולל אחר, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973. על פי תקנים אלה נדרש מאתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו, הדוחות הכספיים המאוחדים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה והחברות המאוחדות שלה לימים 31 בדצמבר 2024 ו-2023 ואת תוצאות פעולותיהן, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלהן לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024 בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, כמתואר בביאור 2(א).

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 37 לדוחות הכספיים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון החברה ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים המאוחדים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס, או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגביו היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעותו חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

א. מדידה של התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי:

תיאור הנושא

הדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2024 כוללים התחייבויות מהותיות בגין חוזי ביטוח כללי בסך 3,795,064 אלפי ש"ח, כמתואר בביאור 15 לדוחות הכספיים.

כמתואר בביאורים 2.ב.2 ו-2.ה.35 לדוחות הכספיים המאוחדים, התחייבויות אלה נמדדות בהתאם לעלות המשוערת ליישוב תביעות הביטוח וכוללות את העלות הצפויה של התביעות שאירעו ודווחו, תביעות שאירעו אך טרם דווחו או דווחו בחסר (IBNR ו-IBNER), הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה, הפרשה לפרמיה בחסר והוצאות ישירות ועקיפות ליישוב תביעות.

מדידת ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי מבוססת בעיקרה על אומדנים אקטואריים. ההערכה האקטוארית מבוססת על אומדנים סטטיסטיים הכוללים מרכיב של אי וודאות. האומדנים הסטטיסטיים מבוססים על הנחות שונות, אשר לא בהכרח תתממשנה. ההנחות שנעשה בהן שימוש בתחזית האקטוארית משפיעות על מדידת הפרשה. עלות התביעות בפועל עשויה להיות גבוהה או נמוכה יותר מהאומדנים הסטטיסטיים.

בחלק מענפי הביטוח אי הוודאות המובנית גבוהה יותר, במיוחד בתביעות רכב חובה וחבויות המתאפיינות ב"זנב ארוך", בהן לעיתים, חולף זמן רב ממועד קרות האירוע ועד מועד הסילוק הסופי של התביעה. בביאור 17 לדוחות הכספיים מוצגת התפתחות הערכת ההתחייבויות בענפי רכב חובה וחבויות.

בשל אי הוודאות המובנית באומדנים המשמשים לצורך מדידת התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי, קבענו כי המדידה של התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי הינה עניין מפתח בביקורת.

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

- נהלי הביקורת שביצענו לגבי בחינת המדידה של התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי כללו את הנהלים הבאים:
- בחנו את התכנון והיישום של בקרות פנימיות הקשורות לתהליך המדידה של התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי ובצענו נהלים לבדיקת האפקטיביות של אותן בקרות פנימיות לרבות, הבקרות בסביבת מערכות המידע המשמשות לעיבוד הנתונים ואת זרימת המידע לצרכי דיווח כספי.
 - בחנו כי מתודולוגיית מדידת ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי מיושמת בהתאם לדרישות IFRS 4 בדבר "חוזי ביטוח" וזאת ובהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
 - בחנו, תוך הסתייעות במומחי אקטואריה מטעמנו, על בסיס מדגמי ובהתבסס על הערכת הסיכונים שלנו, את סבירות ההנחות והנתונים העיקריים ששימשו בסיס במודלים שיושמו לצורך מדידת ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי.
 - יישמנו נהלים אנליטיים במטרה לזהות ולנתח שינויים מהותיים חריגים.

בנוסף, הערכנו את נאותות הגילויים העיקריים בדוחות הכספיים אודות התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי.

ב. מדידה של התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות:

תיאור הנושא

הדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2024 כוללים התחייבויות מהותיות בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות שאינם תלויי תשואה בסך 416,805 אלפי ש"ח, והתחייבויות מהותיות בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות תלויי תשואה בסך 218,982 אלפי ש"ח, כמתואר בביאורים 15 ו-16 לדוחות הכספיים.

כמתואר בביאורים 1.ב.2, 3.ב.2 ו-1.ה.35 לדוחות הכספיים, ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות תלויי תשואה ושיאנם תלויי תשואה נמדדות בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (תקנות וחוזרים), תקן דיווח כספי בינלאומי 4 ושיטות אקטואריות מקובלות. ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים נמדדות, בין היתר, על בסיס הערכה אקטוארית, המבוצעת על-ידי האקטואר הממונה בחברה בהתאם לנתוני הכיסויים הרלוונטיים, כגון: גיל ומין המבוטח, ותק הכיסויים, סוג הביטוח, סכום הביטוח וכו'.

חלק משמעותי מהעתודות בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות מבוסס על מודלים אקטואריים והנחות שונות, ולפיכך מדידת העתודות כרוכה באי וודאות מובנית. עתודות אלה כוללות בעיקרן עתודות בגין מוצרי תאונות אישיות, תביעות מתמשכות באכ"ע (אבדן כושר עבודה) ועתודות IBNR במוצרים נוספים. כמו כן נעשה שימוש במחקרים והנחות לצורך בדיקת הכרה בתחייבויות בגין עתודת LAT (בדיקת נאותות ההתחייבויות - Liability Adequacy Test).

ההנחות העיקריות המשמשות בתהליך המדידה של ההתחייבויות לעיל כוללות הנחות בקשר ביטולים, תשואה, שיעורי ריבית, פרמיות אי נזילות, תמותה, נכות, הנחות שימור ותחלואה. ההנחות נבחנות על ידי האקטואר הממונה בחברה מדי שנה על פי בדיקות, ניסיון העבר ומחקרים רלוונטיים אחרים.

בשל אי הוודאות המובנית באומדנים המשמשים לצורך מדידת התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות, קבענו כי המדידה של התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות הינה עניין מפתח בביקורת.

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

נהלי הביקורת שביצענו לגבי בחינת המדידה של התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות כללו את הנהלים הבאים:

- בחנו את התכנון והיישום של בקרות פנימיות הקשורות לתהליך המדידה של התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות ובצענו נהלים לבדיקת האפקטיביות של אותן בקרות פנימיות לרבות, הבקרות העיקריות בסביבת מערכות המידע המשמשות לעיבוד הנתונים ואת זרימת המידע לצורכי דיווח כספי.
- בחנו כי כי מתודולוגיית מדידת ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות מיושמת בהתאם לדרישות של IFRS 4 בדבר "חוזי ביטוח" ובהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- בחנו, תוך הסתייעות במומחי אקטואריה מטעמנו, על בסיס מדגמי ובהתבסס על הערכת הסיכונים שלנו, את סבירות ההנחות והנתונים העיקריים ששימשו בסיס במודלים שיושמו לצורך מדידת ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות.
- יישמנו נהלים אנליטיים במטרה לזהות ולנתח שינויים מהותיים חריגים.
- בחנו, תוך הסתייעות במומחי אקטואריה מטעמנו, על בסיס מדגמי ובהתבסס על הערכת הסיכונים שלנו, מחקרים מהותיים שבוצעו על-ידי החברה במהלך תקופת הדיווח ואת יישומם בבדיקת הצורך לרישום התחייבות LAT.

בנוסף, הערכנו את נאותות הגילויים העיקריים אודות התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות בדוחות הכספיים.

ג. גילוי בדבר ההשפעות הצפויות של אימוץ תקן דיווח כספי בינלאומי 17 - "חוזי ביטוח":

תיאור הנושא

עבור התקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2025, החברה תיישם לראשונה את תקן דיווח כספי בינלאומי 17 - "חוזי ביטוח" (להלן - IFRS 17 או "התקן") אשר משפיע על ההכרה, המדידה, ההצגה והגילוי בקשר לחוזי ביטוח, ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא במסגרת תקן דיווח כספי בינלאומי 4 - "חוזי ביטוח" (להלן - IFRS 4) והוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - הרשות).

כנדרש בהתאם להוראות תקן חשבונאות בינלאומי 8 - "מדיניות חשבונאית", שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות" (להלן - IAS 8) כללה החברה גילוי בדבר ההשפעות הצפויות של אימוץ IFRS 17 במסגרת ביאור 39. בהתאם להוראות IAS 8 וכן הנחיות היישום של הרשות שנכללו במפת הדרכים אשר פורסמה ביום 26 בינואר 2025 מציגה החברה במסגרת הביאור מאזן פרופורמה שנערך בהתאם להוראות IFRS 17 ליום 1 בינואר 2024 (מועד המעבר לאימוץ מחדש של IFRS לרבות התקן האמור; (להלן - מועד המעבר); וכן גילוי לסכום מרווח השירות החוזי (להלן - CSM) וסכום התאמת הסיכון בגין סיכון שאינו פיננסי (להלן - RA) עבור כל אחד ממגזרי הפעילות. בנוסף, החברה כוללת גילוי במסגרת הביאור האמור לגבי מידע איכותי משלים שמתייחס, בין היתר, לשינויים העיקריים במדיניות החשבונאית שבכוונת החברה ליישם במסגרת IFRS 17 ומידע על שיקולי דעת משמעותיים שהופעלו על ידה בתהליך יישום מדיניות חשבונאית זו. המידע כולל גם פירוט של הנושאים המהותיים ביישום התקן האמור והשפעתו הצפויה של התקן על הדוחות הכספיים, מידע על אופן יישום הוראות המעבר של התקן האמור ומידע נוסף לפי דרישות מפת הדרכים (להלן - ביאור היישום לראשונה).

יצוין כי הרשות קבעה במסגרת מספר חוזרים הוראות משמעותיות המתייחסות לאופן היישום של IFRS 17 ובכלל זה: הוראות המעבר, ריביות ההיוון, מרווח הסיכון, החלוקה לתיקים ולקבוצות, גבולות חוזה ועוד.

בשל השינויים המשמעותיים במדיניות החשבונאית של החברה בקשר לטיפול בחוזי ביטוח, אשר צפויים לחול בעקבות היישום לראשונה של IFRS 17, אשר כוללים שימוש בשיקול דעת ובאומדנים חדשים ביחס לאלו שנדרשו בעת יישומו של IFRS 4, ומאחר שהשלכותיו של IFRS 17 על הדוחות הכספיים עשויות להיות משמעותיות ובעלות חשיבות למשתמשים בדוחות הכספיים של החברה, קבענו כי הגילוי שניתן על ידי החברה במסגרת ביאור היישום לראשונה, הינו עניין מפתח בביקורת.

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

נהלי הביקורת שביצענו לגבי בחינת הגילוי שניתן במסגרת ביאור היישום לראשונה, כללו את הנהלים הבאים:

- בחנו את התכנון והיישום של בקרות פנימיות הקשורות לתהליך המדידה של ההתחייבויות והנכסים בגין חוזי ביטוח, המטופלים על ידי IFRS 17, ובצענו נהלים לבדיקת האפקטיביות של אותן בקרות פנימיות בכל הנוגע למידע הכמותי נכון למועד המופיע בביאור היישום לראשונה.
- בחנו באם שיקולי הדעת שהופעלו על ידי הנהלת החברה בבחירת המדיניות החשבונאית בנושאים המהותיים הנוגעים ליישום IFRS 17 הינם בהתאם להוראות התקן האמור והוראות הרשות.
- בחנו, תוך הסתייעות במומחי אקטואריה מטעמינו, באם המתודולוגיה, המודלים, וההנחות בהם עשתה החברה שימוש לשם קביעת ה-CSM, ה-RA, השווי ההוגן של התחייבויות או נכסים בגין חוזי ביטוח והאומדן המיטבי (Best Estimate) של תזרימי מזומנים בגין חוזי ביטוח, נכון למועד המעבר, הינם בהתאם להוראות IFRS 17 בנושאים האמורים, הוראות הרשות ופרקטיקות מקובלות. בחינה זו כללה גם בחינה, על בסיס מדגמי ובהתבסס על הערכת הסיכונים שלנו, של נאותות הנתונים וההנחות ששימשו בסיס במודלים שישמשו לצורך מדידת היתרות השונות נכון למועד המעבר וכן בחינה של שיקולי הדעת שהופעלו על ידי הנהלה או מומחים מטעמה במקרים הרלוונטיים.
- בחנו, תוך הסתייעות במומחי אקטואריה מטעמינו, על בסיס מדגמי ובהתבסס על הערכת הסיכונים שלנו, את תהליכי החישוב השונים שבוצעו על ידי החברה לשם מדידת היתרות השונות הנוגעות לחוזי הביטוח נכון למועד המעבר.
- בחנו את נאותות הגילויים השונים שניתנו על ידי החברה במסגרת ביאור היישום לראשונה.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2024, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO, והדוח שלנו מיום 13 במרס 2025 כולל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

ליום 31 בדצמבר		באור	נכסים
2023	2024		
אלפי ש"ח			
329,594	345,278	4	נכסים בלתי מוחשיים
427,238	451,138	5	הוצאות רכישה נדחות
87,803	134,994	6	רכוש קבוע
331,130	330,175	8	נדל"ן להשקעה
1,060,869	940,486	15	נכסי ביטוח משנה
66,111	11		נכסי מסים שוטפים
101,354	150,139	9	חייבים ויתרות חובה
641,477	759,277	10	פרמיות לגבייה
281,715	295,058	11	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
		12	השקעות פיננסיות אחרות:
1,255,494	1,839,156		נכסי חוב סחירים
1,112,228	1,107,003		נכסי חוב שאינם סחירים
28,572	31,055		מניות
459,884	642,867		אחרות
2,856,178	3,620,081		סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות
10,822	12,434	א13	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
247,046	86,015	ב13	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
6,441,337	7,125,086		סך כל הנכסים
292,537	307,492		סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

ליום 31 בדצמבר		באור	
2023	2024		
אלפי ש"ח			
		14	<u>הון והתחייבויות</u> <u>הון</u>
14,685	14,726		הון מניות
348,723	351,150		פרמיה על מניות
(6,010)	(5,930)		קרנות הון
568,598	628,874		יתרת עודפים
925,996	988,820		סך כל הון
			<u>התחייבויות</u>
3,701,880	4,211,869	15	התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה
292,529	307,480	16	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
78,076	117,605	21	התחייבויות בגין מסים נדחים
16,237	17,256	22	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
-	46,192	22	התחייבות בגין מסים שוטפים
884,701	852,004	23	זכאים ויתרות זכות
541,918	583,860	24	התחייבויות פיננסיות
5,515,341	6,136,266		סך כל ההתחייבויות
6,441,337	7,125,086		סך כל ההון וההתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

רונית חיוחמו סמנכ"ל כספים	יעקב (קובי) הבר מנהל כללי	משה (מוקי) שנידמן יו"ר הדירקטוריון	13 במרס, 2025 תאריך אישור הדוחות הכספיים
------------------------------	------------------------------	---------------------------------------	---

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	באור
אלפי ש"ח (למעט נתוני רווח נקי למניה)			
2,388,729	2,846,484	3,522,104	25 פרמיות שהורווחו ברוטו
395,454	352,958	333,332	25 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
1,993,275	2,493,526	3,188,772	25 פרמיות שהורווחו בשייר
122,678	156,744	247,263	26 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
2,889	2,762	2,749	27 הכנסות מדמי ניהול
80,165	74,795	77,147	28 הכנסות מעמלות
270	509	972	הכנסות אחרות
2,199,277	2,728,336	3,516,903	סך כל ההכנסות
1,624,501	2,108,214	2,603,040	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
131,685	223,195	196,875	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,492,816	1,885,019	2,406,165	29 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
407,049	443,477	499,683	30 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
162,580	177,609	199,462	31 הוצאות הנהלה וכלליות
22,441	19,061	19,137	33 הוצאות מימון
1,582	20	55	הוצאות אחרות
2,086,468	2,525,186	3,124,502	סך כל ההוצאות
112,809	203,150	392,401	רווח לפני מסים על ההכנסה
28,368	63,945	135,317	21 מסים על ההכנסה
84,441	139,205	257,084	רווח נקי
			רווח (הפסד) כולל אחר:
			סכומים שלא יסווגו מחדש לאחר מכן לרווח או הפסד:
2,396	(40)	1,848	22 רווח (הפסד) אקטוארי בגין תוכנית להטבה מוגדרת
(819)	14	(643)	21 השפעת המס
1,577	(26)	1,205	סה"כ סכומים שלא יסווגו מחדש לאחר מכן לרווח או הפסד
			סכומים שיסווגו או המסווגים מחדש לרווח או הפסד בהתקיים תנאים ספציפיים:
(54,339)	7,376	2,469	שינוי נטו, בגין מכשירי חוב הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר
1,232	8,754	783	שינוי נטו, בגין מכשירי חוב הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר שהועבר לרווח והפסד
18,156	(5,515)	(1,190)	21 מיסים בגין פריטי רווח כולל אחר שהועברו לרווח והפסד
(34,951)	10,615	2,062	סה"כ סכומים שיסווגו או המסווגים מחדש לרווח או הפסד בהתקיים תנאים ספציפיים
(33,374)	10,589	3,267	סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר
51,067	149,794	260,351	סך הכל רווח כולל
5.75	9.48	17.49	34 רווח נקי בסיסי למניה (בש"ח)
5.75	9.48	17.46	34 רווח נקי מדולל למניה (בש"ח)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

סה"כ הון	יתרת עודפים	קרן הון בגין תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין שטרי הון אלפי ש"ח	קרן הון בגין מכשירי חוב הנמדדים דרך רווח כולל אחר	פרמיה על מניות	הון מניות	
925,996	568,598	3,948	572	(10,530)	348,723	14,685	<u>יתרה ליום 1 בינואר 2024</u>
257,084	257,084	-	-	-	-	-	רווח נקי
3,267	1,205	-	-	2,062	-	-	רווח כולל אחר
260,351	258,289	-	-	2,062	-	-	סך הכל רווח כולל
41	-	(2,427)	-	-	2,427	41	מימוש כתבי אופציה (*) עלות תשלום מבוסס מניות (באור 32)
445	-	445	-	-	-	-	דיבידנד (*)
(198,013)	(198,013)	-	-	-	-	-	
988,820	628,874	1,966	572	(8,468)	351,150	14,726	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר 2024</u>
סה"כ הון	יתרת עודפים	קרן הון בגין תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין שטרי הון אלפי ש"ח	קרן הון בגין מכשירי חוב הנמדדים דרך רווח כולל אחר	פרמיה על מניות	הון מניות	
855,520	509,419	4,749	572	(21,145)	347,250	14,675	<u>יתרה ליום 1 בינואר 2023</u>
139,205	139,205	-	-	-	-	-	רווח נקי
10,589	(26)	-	-	10,615	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר
149,794	139,179	-	-	10,615	-	-	סך הכל רווח כולל
5	-	(1,478)	-	-	1,473	10	מימוש כתבי אופציה (*) עלות תשלום מבוסס מניות (באור 32)
677	-	677	-	-	-	-	דיבידנד (*)
(80,000)	(80,000)	-	-	-	-	-	
925,996	568,598	3,948	572	(10,530)	348,723	14,685	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר 2023</u>
סה"כ הון	יתרת עודפים	קרן הון בגין תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין שטרי הון אלפי ש"ח	קרן הון בגין מכשירי חוב הנמדדים דרך רווח כולל אחר	פרמיה על מניות	הון מניות	
862,156	483,401	2,452	572	13,806	347,250	14,675	<u>יתרה ליום 1 בינואר 2022</u>
84,441	84,441	-	-	-	-	-	רווח נקי
(33,374)	1,577	-	-	(34,951)	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר
51,067	86,018	-	-	(34,951)	-	-	סך הכל רווח (הפסד) כולל
2,297	-	2,297	-	-	-	-	עלות תשלום מבוסס מניות (באור 32)
(60,000)	(60,000)	-	-	-	-	-	דיבידנד
855,520	509,419	4,749	572	(21,145)	347,250	14,675	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר 2022</u>

(*) למידע נוסף בדבר הון ודרישות הון ראו באור 14.
הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
אלפי ש"ח			
(130,231)	193,653	143,418	<u>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת (נספח א')</u>
			<u>תזרימי מזומנים מפעילות השקעה</u>
(7,074)	(9,760)	(14,156)	השקעה ברכוש קבוע
(74,477)	(87,965)	(81,058)	השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
-	(2,317)	-	מזומנים נטו שנגרעו בשל רכישת חברה שאוחדה לראשונה (ראו נספח ד')
2,535	2,389	3,272	תמורה ממימוש רכוש קבוע
(79,016)	(97,653)	(91,942)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
			<u>תזרימי מזומנים מפעילות מימון</u>
-	5	41	תמורה מהנפקת מניות רגילות בגין תוכנית תשלום מבוסס מניות
(172,775)	-	-	פירעון כתבי התחייבות נדחים
(60,000)	(80,000)	(198,013)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות החברה
(11,197)	(13,058)	(14,022)	פרעון התחייבויות בגין זכויות חכירה
(502)	-	-	פירעון התחייבות פיננסית
(244,474)	(93,053)	(211,994)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
958	1,725	1,099	השפעת תנודות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים
(452,763)	4,672	(159,419)	עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
705,959	253,196	257,868	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת תקופה (נספח ב')
253,196	257,868	98,449	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף תקופה (נספח ג')

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
אלפי ש"ח			
84,441	139,205	257,084	נספח א' - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			רווח נקי
			התאמות לסעיפי רווח והפסד:
20,895	(17,981)	(28,123)	הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:
(32,735)	(33,996)	(66,733)	נכסי חוב סחירים
(47,757)	(37,700)	(33,926)	נכסי חוב שאינם סחירים
(907)	1,092	(760)	מניות
(7,143)	(39,534)	(87,053)	השקעות אחרות
17,304	13,412	13,420	הוצאות מימון בגין כתבי התחייבות נדחים
1,054	1,036	943	הוצאות מימון בגין התחייבויות פיננסיות אחרות
(133)	(331)	(902)	רווח הון מממוש רכוש קבוע
1,582	-	-	הפסד מירידת ערך נכס בלתי מוחשי
			פחת והפחתות:
24,009	22,549	21,043	רכוש קבוע
52,298	62,448	65,374	נכסים בלתי מוחשיים
34,802	205,504	509,989	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
(26,199)	(1,696)	14,951	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
2,297	677	445	עלות תשלום מבוסס מניות
176,927	129,570	120,383	שינוי בנכסי ביטוח משנה
(29,378)	(1,010)	1,727	שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה
(29,759)	(27,037)	(23,900)	שינוי בהוצאות רכישה נדחות
28,368	63,945	135,317	מסים על הכנסה
			שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:
(2,722)	17,065	1,970	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
(397,461)	(170,762)	(670,030)	רכישות נטו של השקעות פיננסיות אחרות
(3,792)	(1,130)	(772)	רכישת נדל"ן להשקעה ושיפורים בנכס
(63,907)	(133,445)	(117,800)	פרמיות לגבייה
20,067	19,152	(59,562)	חייבים ויתרות חובה
86,027	(35,311)	(33,797)	זכאים ויתרות זכות
266	1,645	2,867	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
(175,997)	38,162	(234,929)	סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה עבור:
(22,330)	(14,940)	(14,847)	ריבית ששולמה
68,828	61,179	66,781	ריבית שהתקבלה
(102,170)	(60,676)	(82,473)	מסים ששולמו
5,195	17,130	107,922	מסים שהתקבלו
11,802	13,593	43,880	דיבידנד שהתקבל
(130,231)	193,653	143,418	סך הכל תזרימי מזומנים שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
אלפי ש"ח			
8,752	6,646	10,822	<u>נספח ב' - מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה</u>
697,207	246,550	247,046	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
705,959	253,196	257,868	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
			יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
6,646	10,822	12,434	<u>נספח ג' - מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה</u>
246,550	247,046	86,015	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
253,196	257,868	98,449	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
			יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה
			<u>נספח ד' - מזומנים נטו שנגרעו בשל רכישת חברה</u>
			<u>מאוחדת שאוחדה לראשונה</u>
-	(2,446)	-	נכסים בלתי מוחשיים
-	(1)	-	רכוש קבוע
-	(6)	-	נכסי מסים שוטפים
-	(21)	-	חייבים ויתרות חובה
-	52	-	זכאים ויתרות זכות
-	78	-	התחייבויות בגין מסים נדחים
-	27	-	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
-	(2,317)	-	סך-הכל מזומנים נטו שנגרעו
7,831	3,449	56,448	<u>נספח ה' - פעילות שאינה במזומן</u>
			נכס זכות שימוש כנגד התחייבות בגין חכירה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

באור 1: - כללי

- א. איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) הינה חברה תושבת ישראל, אשר התאגדה בישראל וכתובתה הרשמית היא אפעל 35, קרית אריה, פתח-תקוה. הדוחות הכספיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2024 כוללים את אלה של החברה ושל החברות הבנות שלה (להלן - הקבוצה). מניות החברה רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב.
- ב. החברה פועלת כמבטח ישיר בענפי הביטוח הכללי, בביטוח חיים וחסכון ארוך טווח וביטוח בריאות. בביטוח כללי פועלת החברה בענפי רכב רכוש, רכב חובה, ענפי רכוש אחרים וענפי חבויות אחרים. בביטוח חיים וחסכון ארוך טווח פועלת החברה בשיווק פוליסות ריסק וחסכון וביטוח בריאות פועלת החברה בשיווק פוליסות מחלות ואשפוז, תאונות אישיות, מחלות קשות ונסיעות לחו"ל.
- ג. ליום 31 בדצמבר 2024 שיעור ההחזקות בחברה הינו כדלקמן:
 ישיר איי.די.איי. אחזקות בע"מ (להלן - ישיר אחזקות או החברה האם) מחזיקה בשיעור של 48.78%.
 צדדים קשורים נוספים מחזיקים 0.42% מהון מניות החברה ושיעור החזקות הציבור הינו כ- 50.80%.
- בעלת השליטה בישיר אחזקות הינה חברת ביטוח ישיר השקעות פיננסיות בע"מ (להלן - ביטוח ישיר). בעלת השליטה בביטוח ישיר הינה חברת צור שמיר אחזקות בע"מ (להלן - צור שמיר). מניות צור שמיר רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

ד. מלחמת 'חרבות ברזל'

ביום 7 באוקטובר 2023 פרצה מלחמה, בעקבות התקפת פתע קשה של החמאס בעזה על תושבי עוטף עזה, שדרות, אופקים ובסיסי הצבא שבאזור, לצד ירי טילים לכל הארץ. בעקבות זאת גויסו כוחות מילואים רבים, הושבתה זמנית חלק מהפעילות האזרחית בישראל, לרבות מסגרות חינוכיות, ומשאבים אזרחיים רבים הוסטו לטובת המאמץ המלחמתי. שניים מעובדי החברה נרצחו באותה התקפה, מעל 11% מכוח העבודה שלה גויס למילואים ואחד מעובדיה נהרג בעת הלחימה בקרבות בעזה. בעקבות גיוסים חוזרים של עובדיה ועם התרחבות המלחמה בצפון, בתקופת הדוח, כ-5% מכוח העבודה של החברה גויסו למילואים. נכון למועד פרסום הדוח, נכנסה לתוקפה הפסקת אש בגזרות השונות.

בחודש פברואר 2024 הורידה סוכנות הדירוג הבינלאומית מודי'ס את דירוג האשראי של מדינת ישראל מ-A1 ל-A2. ההודעה כללה הצגת אופק שלילי לדירוג העתידי. מודי'ס מסבירה את הורדת הדירוג בעיקר בהשפעות הכלכליות של המלחמה ברצועת עזה והלחימה המתמשכת בגבול לבנון. כמו כן, במהלך חודש אפריל 2024 הורידה גם סוכנות הדירוג הבינלאומית S&P את דירוג האשראי של מדינת ישראל מ-AA- ל-A+. הורדת הדירוג הגיעה על רקע החרפת העימות עם איראן במקביל לסיכונים הגיאוגרפיים המוגברים ממילא עבור ישראל.

בחודש אוגוסט 2024 הורידה גם סוכנות הדירוג הבינלאומית פיץ' את דירוג האשראי של מדינת ישראל מ-A+ ל-A וקבעה תחזית שלילית, המשקפים את הימשכות המלחמה בעזה, הסיכונים הגיאוגרפיים ואת הגירעון הגואה.

בחודש ספטמבר 2024 הודיעה סוכנות הדירוג הבינלאומית מודי'ס על הורדת דירוג כפולה לישראל, לדירוג של Baa1 עם תחזית שלילית, המשקפים, לדעת מודי'ס, את הסיכון הגאוגרפי, שהתגבר באופן משמעותי, לרמה גבוהה מאוד, עם השלכות שליליות מהותיות על כושר החזר האשראי של מדינת ישראל, הן בטווח הקצר והן בטווח הארוך. כמו כן מודי'ס צופה, שכלכלת ישראל תיחלש, כתוצאה מהסכסוך הצבאי, מעבר לציפיות שהיו קודם לכן. בנוסף, הוסיפו במודי'ס כי ההסלמה המשמעותית בסיכון הגאוגרפי מצביעה גם על ירידה באיכות המוסדות והממשל של ישראל, אשר לא היו אפקטיביים בצורה מלאה במניעת פעולות הפוגעות במדדי האשראי של המדינה.

באור 1: - כללי (המשך)

ד. מלחמת 'חרבות ברזל' (המשך)

ימים ספורים אחרי הורדת הדירוג הכפולה של מודי'ס, גם חברת דירוג האשראי S&P הודיעה על הורדת דירוג מיידית ומוקדמת מהצפוי, בדרגה אחת מ-A ל-A-, והוסיפה תחזית שלילית. כלכלני S&P הסבירו את הפחתת דירוג האשראי המיידית בהחרפת הסכסוך של ישראל וחיזבאללה, שלדבריהם עשוי להפוך לאינטנסיבי וממושך בסבירות גבוהה.

שוק ההון בארה"ב רשם בתקופת הדוח עליות, בהובלת מדדי המניות העיקריים, ובשוק הישראלי, בעקבות הרגיעה במלחמה, נרשמה ברבעון הרביעי, עליות חדות במדדי המניות, ובנוסף נרשמה ירידה בתשואות האג"ח.

ההשפעה הכוללת של המלחמה על תוצאות החברה בתקופת הדוח ובתקופה מקבילה אשתקד לא היתה מהותית. במגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח, הנזק הביטוחי הישיר מהמלחמה שמכוסה ע"י החברה הוא פגיעות בנפש של מי שהיו מבוטחים בביטוחי חיים (ריסק). היקפם של אלה בתקופת הדוח לא היה מהותי, לעומת השפעה שלילית בסך של כ-30 מיליוני ש"ח, בשייר לפני מס אשתקד, זאת בנוסף להפסקת המכירות במגזר זה בחודשי הלחימה הראשונים. להבדיל, נזקי הרכוש של המלחמה אינם מכוסים מבחינה ביטוחית על ידי חברות הביטוח, אלא על ידי המדינה באמצעות קרן מס רכוש. לפיכך, לא הייתה השפעה ישירה של נזקי המלחמה על התוצאות החיתומיות בביטוח כללי בתקופת הדוח ובתקופה מקבילה אשתקד. למרות האמור לעיל, נראה שהמלחמה הביאה לירידה זמנית בשכיחות הגניבות, בנסועה ובפתיחת תביעות בענפי הרכב אשתקד, אשר, כאמור, הייתה זמנית וכולן חזרו בהדרגה להיקפן הקודם. השפעה עקיפה זו הוערכה בזהירות, בקיטון בסעיף תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר בתקופה מקבילה אשתקד, בסך של כ-40 מיליוני ש"ח. יצוין כי, אין באפשרות החברה להעריך את ההשפעה הכוללת של המלחמה, ובפרט אם תופסק הפסקת האש, על תוצאות החברה בעתיד. לדעת החברה, חזרה לניהול מערכה צבאית ממושכת, ובוודאי כזו שמתרחבת לחזיתות נוספות, עלולות להיות השלכות מגוונות, ובכלל זה גם השלכות כלכליות על המשק הישראלי, לרבות על גובה הגירעון, החוב הציבורי ושיעורי הצמיחה. עם זאת, החברה מעריכה כי תדע לעשות את ההתאמות הנדרשות ולפעול בהתאם.

באור 1: - כללי (המשך)	ה. הגדרות
<p>- החברה</p> <p>- החברה האם</p> <p>- החברה האם הסופית</p> <p>- חברות בנות</p> <p>- בעלי שליטה ובעלי עניין</p> <p>- צדדים קשורים</p> <p>- המפקח או הממונה או רשות - הפיקוח</p> <p>- חוק הפיקוח</p> <p>- תקנות ההון</p> <p>- משטר סולבנסי</p> <p>- כללי ההשקעה</p> <p>- חוזי ביטוח</p> <p>- חוזי השקעה</p> <p>- חוזים תלויי תשואה</p> <p>- נכסים עבור חוזים תלויי תשואה</p> <p>- התחייבויות בגין חוזי ביטוח</p> <p>- נכסי ביטוח משנה</p> <p>- פרמיות</p> <p>- פרמיות שהורווחו</p>	<p>- איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ.</p> <p>- ישיר איי.די.איי. אחזקות בע"מ.</p> <p>- צור שמיר אחזקות בע"מ.</p> <p>- איי.די.איי הנפקות (2010) בע"מ ופנדה סוכנות לביטוח כללי בע"מ שדוחותיהן מאוחדים במישרין עם דוחות החברה.</p> <p>- כהגדרתם בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010.</p> <p>- כהגדרתם ב- IAS 24.</p> <p>- הממונה על שוק ההון, הביטוח והחיסכון.</p> <p>- חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.</p> <p>- תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998, על תיקונן.</p> <p>- משטר כושר פרעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II.</p> <p>- תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 וחוזר "כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים" שפורסם ע"י הממונה.</p> <p>- חוזים לפיהם צד אחד (המבטח) לוקח סיכון ביטוחי משמעותי מצד אחר (בעל הפוליסה), על ידי הסכמה לפצות את בעל הפוליסה אם אירוע עתידי לא ודאי מוגדר (מקרה הביטוח) ישפיע באופן שלילי על בעל הפוליסה.</p> <p>- פוליסות שאינן מהוות חוזי ביטוח.</p> <p>- חוזי ביטוח וחוזי השקעה במגזר ביטוח חיים בהם ההתחייבות צמודה לתשואת תיק ההשקעות (פוליסות משתתפות ברווחי השקעה) או הנובעים מחוזים אלה.</p> <p>- סך הכל נכסים העומדים כנגד התחייבויות הנובעות מביטוח משותף ברווחים.</p> <p>- עתודות ביטוח ותביעות תלויות במגזרי הפעילות ביטוח חיים, ביטוח כללי וביטוח בריאות.</p> <p>- חלקם של מבטחי המשנה בעתודות הביטוח ובתביעות התלויות.</p> <p>- פרמיות לרבות דמים.</p> <p>- פרמיות המתייחסות לתקופת הדוח.</p>

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. בסיס הצגת הדוחות הכספיים

1. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של החברה ערוכים על בסיס העלות, למעט נדל"ן להשקעה, נכסים פיננסיים מסויימים המוצגים בשווי הוגן, התחייבויות ביטוחיות, נכסי ביטוח משנה והתחייבויות בשל הטבות לעובדים.

2. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים

עד ליום 31 בדצמבר 2022 היו הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה ערוכים בהתאם לתקני ה-IFRS. החל מיום 1 בינואר 2023, הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה ערוכים בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה, נדחה מועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17 בדבר חוזי ביטוח (IFRS 17) ליום 1 בינואר 2025 (וזאת במקום מועד היישום לראשונה שנקבע בתקן עצמו - 1 בינואר 2023). לאור זאת, בתקופות שעד מועד היישום לראשונה בישראל החברה ממשיכה ליישם את תקן דיווח כספי בינלאומי 4 בדבר חוזי ביטוח (IFRS 4). ביתר הנושאים, הדוחות הכספיים המאוחדים ערוכים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים חשבונאיים IFRS Accounting Standarts (להלן - IFRS).

למידע כספי פרפורמה בדבר השפעות היישום לראשונה של IFRS17 ליום 1 בינואר 2024, ראו באור 39.

3. תקופת המחזור התפעולי

תקופת המחזור התפעולי הרגיל של החברה עולה בעיקרה על שנה, במיוחד בהתייחס לעסקי ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח, ביטוח בריאות ועסקי ביטוח כללי בעלי 'זנב' ארוך.

4. מבנה הדיווח הנוכחי

הדוחות על המצב הכספי, הכוללים בעיקר את הנכסים וההתחייבויות של החברה, הוצגו לפי סדר נזילות, ללא הבחנה בין שוטף ללא שוטף. הצגה זו מספקת מידע מהימן ורלבנטי יותר, כפי שנדרש ב- IAS 1.

5. מדיניות חשבונאית עקבית ויישום לראשונה של תקני IFRS

המדיניות החשבונאית שיושמה בדוחות הכספיים יושמה באופן עקבי בכל התקופות המוצגות אלא אם נאמר אחרת.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. חוזי ביטוח וחוזים לניהול נכסים

IFRS 4, הדן בחוזי ביטוח, מאפשר למבטח להמשיך במדיניות החשבונאית בה נקט לפני מועד המעבר לתקינה הבינלאומית לגבי חוזי ביטוח שהוא מנפיק (לרבות עלויות רכישה קשורות ונכסים בלתי מוחשיים קשורים), וכן חוזי ביטוח משנה שהוא רוכש. להלן תמצית המדיניות החשבונאית בקשר לחוזי ביטוח:

1. ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

(א) הכרה בהכנסות - ראו סעיף יד' להלן.

(ב) התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים:

התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים מחושבות בהתאם להוראות המפקח (תקנות וחוזרים), כללים חשבונאיים ושיטות אקטואריות מקובלות. ההתחייבויות מחושבות בהתאם לנתוני הכיסויים הרלוונטיים, כגון: גיל המבוטח, ותק הכיסויים, סוג הביטוח, סכום הביטוח וכו'.

התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים נקבעות על בסיס הערכה אקטוארית, המבוצעת על-ידי האקטוארית הממונה, גב' טטיאנה פופקוב. חלקם של מבטחי המשנה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים נקבע על פי התנאים של החוזים הרלוונטיים.

(ג) הנחיות המפקח בדבר התחייבויות לתשלום קיצבה:

בחוזרים שפרסם המפקח בדבר חישוב התחייבויות לתשלום קצבה בפוליסות ביטוח חיים נקבעו הוראות עדכניות לחישוב ההפרשות וזאת עקב קצב השיפור בתוחלת החיים המצריך מעקב אחר הלימות ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים המאפשרות קבלת קצבה והשלמתן באופן ראוי. ראו באור 35ה(1).

(ד) הוצאות רכישה נדחות:

(1) הוצאות הרכישה הנדחות בגין פוליסות ביטוח חיים (להלן - ה-DAC) כוללות הוצאות הנהלה וכלליות והוצאות מכירה הכרוכות בהפקת פוליסות חדשות. ה-DAC מופחת בשיעורים שנתיים שווים על פני תקופת הפוליסה, אך לא יותר מ-15 שנה. ה-DAC המתייחס לפוליסות שבוטלו או סולקו נמחק במועד הביטול או הסילוק.

(2) אקטוארית החברה בודקת מידי שנה את ברות השבת ה-DAC. הבדיקה נערכת על מנת לוודא שההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בניכוי ה-DAC מספיקה, ושהפוליסות צפויות ליצור הכנסות עתידיות שתכסנה את הפחתת ה-DAC ואת ההתחייבויות הביטוחיות, הוצאות התפעול והוצאות השיווק בגין אותן פוליסות.

ההנחות המשמשות לבדיקה זו, כוללות הנחות בגין ביטולים, הוצאות תפעול, תשואה מנכסים ותמותה ותחלואה, והן נקבעות על-ידי אקטוארית החברה מדי שנה על-פי בדיקות, ניסיון העבר ומחקרים רלוונטיים עדכניים.

(ה) בדיקת נאותות ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים (Liability Adequacy):

החברה עורכת בדיקה לגבי הלימות של ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים. אם הבדיקה מעלה שהפרמיות המתקבלות אינן מספיקות לכיסוי התביעות הצפויות, נרשמת הפרשה מיוחדת בגין החוסר.

ההנחות המשמשות לבדיקות הנ"ל כוללות הנחות בגין ביטולים, הוצאות תפעול, תשואה מנכסים, שיעורי ריבית, פרמיית אי נזילות, תמותה, שיעורי מימוש גמלה ותחלואה, ובהתחשב בשווי ההוגן של נכסי חוב לא סחירים מעל ערכם בספרים. ההנחות נקבעות על ידי האקטוארית מדי שנה על פי בדיקות, ניסיון העבר ומחקרים רלוונטיים אחרים.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. חוזי ביטוח וחוזים לניהול נכסים (המשך)

1. ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

(ו) תביעות תלויות:

תביעות תלויות מחושבות באופן פרטני, בהתאם להערכת מומחי החברה על בסיס דיווח בגין אירועי הביטוח וסכומי הביטוח. ההפרשות לתביעות מתמשכות בתשלום בביטוח אובדן כושר עבודה, ההוצאות הישירות והעקיפות הנובעות מהן, וכן הפרשות לתביעות שאירעו אך טרם דווחו (IBNR), נכללו במסגרת התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.

(ז) חוזי השקעה:

תקבולים בגין חוזי השקעה לא נכללים בסעיף פרמיות שהורווחו אלא נזקפים ישירות להתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה. פדיונות ותום תקופה בגין חוזים אלה לא נזקפים לדוח רווח והפסד אלא נגרעים ישירות מהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.

בדוח רווח והפסד נזקפים בשל חוזים אלה ההכנסות מהשקעות, שינוי בהתחייבויות ותשלומים בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה. של חלקם של המבוטחים בהכנסות מהשקעות, דמי ניהול והוצאות הנהלה וכלליות.

2. ביטוח כללי

(א) הכרה בהכנסה - ראו סעיף יד' להלן.

(ב) סעיף תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ושייר כולל, בין היתר, סילוק ועלויות טיפול ישירות בגין תביעות ששולמו, הוצאות עקיפות ליישוב תביעות, תלויות שאירעו בשנת הדוח וכן עדכון ההפרשה לתביעות התלויות (הכוללת הפרשה לעלויות ישירות ועקיפות בטיפול בתביעות) שנרשמה בשנים קודמות.

(ג) התחייבויות בגין חוזי ביטוח והוצאות רכישה נדחות:

עתודות הביטוח והתביעות התלויות הכלולות בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, וחלקם של מבטחי משנה בעתודה ובתביעות התלויות, הכלול בסעיף נכסי ביטוח משנה, חושבו בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (חישוב עתודות בביטוח כללי), התשע"ג-2013 (להלן - "תקנות חישוב עתודות"), הנחיות המפקח ושיטות אקטואריות מקובלות לחישוב תביעות תלויות, המיושמות בהתאם לשיקול דעתה של האקטוארית הממונה.

(ד) סעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, מורכב מעתודות ביטוח ותביעות תלויות, כלהלן:

(1) הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה (Unearned Premium Reserve), משקפת את דמי הביטוח המתחייבים לתקופת ביטוח שלאחר תאריך הדיווח.

(2) הפרשה לפרמיה בחסר (Premium Deficiency). הפרשה זו נרשמת אם הפרמיה שטרם הורווחה (בניכוי ההוצאות הרכישה הנדחות) אינה מכסה את העלות הצפויה בגין חוזי הביטוח. בענפי רכב רכוש, מקיף דירות ובתי עסק, ההפרשה מבוססת, בין היתר, על מודל שנקבע בתקנות חישוב עתודות.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. חוזי ביטוח וחוזים לניהול נכסים (המשך)

2. ביטוח כללי (המשך)

(ד) סעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, מורכב מעתודות ביטוח, פרמיה בחסר ותביעות תלויות, כלהלן (המשך):

(3) תביעות תלויות המחושבות לפי השיטות כמפורט להלן:

(א) תביעות תלויות וחלקם של מבטחי המשנה בהן נכללו לפי הערכה אקטוארית, למעט לגבי הענפים המפורטים בסעיף ב' להלן. הוצאות עקיפות ליישוב תביעות נכללות לפי הערכה אקטוארית. שיבובים לקבל מחברות ביטוח מובאים בחשבון בבסיס הנתונים לפיו מחושבות ההערכות האקטואריות של התביעות התלויות.

החברה העמידה הפרשה מתאימה בגין השיבובים והשרידים המחושבת על-פי הערכה אקטוארית המתבססת על פי נסיון העבר בגביית השיבובים. בענפים שאינם סטטיסטיים נלקחים השיבובים בחשבון בעת הערכת הסיכון הכוללת בתיקי התביעה על בסיס פרטני.

התחשיב האקטוארי עבור החברה בוצע על-ידי האקטוארית הממונה, הגברת רויטל פיצ'ון.

(ב) בענפים בתי עסק, צד ג', חבות מעבידים, אחריות מקצועית ובנקים למשכנתאות, בהם קבעה האקטוארית כי לא ניתן ליישם מודל אקטוארי עקב העדר מובהקות סטטיסטית, נכללו התביעות התלויות בהתבסס על הערכות מומחים חיצוניים ועובדי החברה שמטפלים בתביעות, וכן בתוספת IBNR, ככל שנדרש.

(ג) להערכת החברה, התביעות התלויות הינן נאותות, וזאת בהתחשב בכך שהתביעות התלויות מחושבות בעיקרן על בסיס אקטוארי ויתרתן כוללת הפרשות מתאימות, ככל שנדרש, ל-IBNR.

(ה) בדיקת נאותות ההתחייבות בביטוח כללי:

החברה בוחנת את נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי כמפורט בביאור 35ה(2).

(ו) הוצאות רכישה נדחות בביטוח כללי כוללות חלק מהוצאות השיווק והנהלה וכלליות בקשר להפקת פוליסות, המתייחסות לפרמיות שטרם הורווחו. הוצאות הרכישה מחושבות לפי שיעורי ההוצאות בפועל או לפי שיעורים תקינים, שנקבעו בתקנות הפיקוח, כאחוז מהפרמיה מראש ושטרם הורווחה, לכל ענף בנפרד, לפי הנמוך שבהם.

(ז) עסקים המתקבלים מהתאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה (להלן - "הפול"), נכללים לפי דיווחים המתקבלים עד לתאריך הדיווח בתוספת הפרשות לפי העניין, והכול בהתאם לשיעור השתתפות החברה בהם.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. חוזי ביטוח וחוזים לניהול נכסים (המשך)

3. ביטוח בריאות

(א) הכרה בהכנסה - ראו סעיף יד' להלן.

(ב) התחייבויות בגין חוזי ביטוח בריאות:

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בריאות מחושבות בהתאם להוראות המפקח (תקנות וחוזרים), כללים חשבונאיים ושיטות אקטואריות מקובלות. ההתחייבויות מחושבות בהתאם לנתוני הכיסויים הרלוונטיים, כגון: גיל המבוטח, ותק הכיסויים, סוג הביטוח, סכום הביטוח וכו'.

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בריאות וחלקם של מבטחי המשנה בהם נקבעות על בסיס הערכה אקטוארית, המבוצעת על-ידי האקטוארית הממונה בענפי ביטוח חיים ובריאות, גב' טטיאנה פופקוב, למעט התחשיב האקטוארי עבור התחייבויות בגין ענף נסיעות לחו"ל אשר בוצע על ידי האקטוארית הממונה בענפי ביטוח כללי, גב' רויטל פיצ'ון.

(ג) תביעות תלויות:

תביעות תלויות בניכוי חלק מבטחי המשנה בהן מחושבות באופן פרטני, בהתאם להערכת מומחי החברה על בסיס ההודעות בגין אירועי הביטוח וסכומי הביטוח. הפרשות לתביעות שאירעו אך לא דווחו (IBNR), נכללו במסגרת ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח.

בענף נסיעות לחו"ל קבעה האקטוארית הממונה כי לא ניתן ליישם מודל אקטוארי עקב העדר מובהקות סטטיסטית. לאור זאת, נכללו התביעות התלויות בהתבסס על הערכות מומחים חיצוניים ועובדי החברה שמטפלים בתביעות, וכן בתוספת IBNR, ככל שנדרש.

(ד) העתודה לסיכונים שטרם חלפו (Unexpired Risk Reserve), הכלולה בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, כוללת, במידת הצורך, הפרשה בגין הפסד צפוי בשייר (פרמיה בחסר) המחושבת על בסיס הערכה אקטוארית המתבססת על אומדן תזרים מזומנים בגין החוזה.

(ה) בדיקת נאותות ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בריאות (Liability Adequacy Test):

החברה עורכת בדיקה לגבי הלימות של ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בריאות. אם הבדיקה מעלה שהפרמיות המתקבלות אינן מספיקות לכיסוי התביעות הצפויות, נרשמת הפרשה מיוחדת בגין החוסר. הבדיקה נעשית בנפרד עבור קבוצות פוליסות שהוגדרו על ידי המפקח.

ההנחות המשמשות לבדיקות הנ"ל כוללות הנחות בגין ביטולים, הוצאות תפעול, תמותה ותחלואה, שיעורי ריבית ופרמיית אי נזילות, ובהתחשב בעודף השווי ההוגן של הנכסים מעל ערכם בספרים. ההנחות נקבעות על ידי האקטוארית הממונה מדי שנה על פי בדיקות, ניסיון העבר ומחקרים רלוונטיים אחרים. לפרטים נוספים - ראו באור 35(1).

(ו) הוצאות רכישה נדחות

(1) הוצאות הרכישה הנדחות בגין פוליסות ביטוח בריאות כוללות הוצאות הנהלה וכלליות והוצאות מכירה הכרוכות בהפקת פוליסות חדשות. ה-DAC מופחת בשיעורים שנתיים שווים על פני תקופת הפוליסה, אך לא יותר מ-שש שנים. ה-DAC המתייחס לפוליסות שבוטלו או סולקו נמחק במועד הביטול או הסילוק.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. חוזי ביטוח וחוזים לניהול נכסים (המשך)

3. ביטוח בריאות (המשך)

(1) הוצאות רכישה נדחות (המשך)

(2) האקטוארית הממונה בודקת מידי שנה את ברות השבת ה-DAC. הבדיקה נערכת על מנת לוודא שההתחייבויות בגין חוזי הביטוח בניכוי ה-DAC מספיקה, ושהפוליסות צפויות ליצור הכנסות עתידיות שתכסנה את הפחתת ה-DAC ואת ההתחייבויות הביטוחיות, הוצאות התפעול והשיווק בגין אותן פוליסות.

ההנחות המשמשות לבדיקה זו כוללות הנחות בגין ביטולים, הוצאות תפעול, תמותה ותחלואה, הנקבעות על-ידי האקטוארית הממונה מדי שנה על-פי בדיקות, ניסיון העבר ומחקרים רלוונטיים עדכניים.

ג. מכשירים פיננסיים

המדיניות החשבונאית המיושמת על ידי החברה בגין מכשירים פיננסיים הינה בהתאם לתקן IFRS9:

1. נכסים פיננסיים

החברה מסווגת ומודדת את מכשירי החוב בדוחותיה הכספיים על בסיס הקריטריונים להלן:

- (א) המודל העסקי של החברה לניהול הנכסים הפיננסיים, וכן -
- (ב) מאפייני תזרים המזומנים החוזי של הנכס הפיננסי.

החברה מודדת מכשירי חוב בעלות מופחתת כאשר:

המודל העסקי של החברה הינו החזקת הנכסים הפיננסיים על מנת לגבות תזרימי מזומנים חוזיים; בנוסף, התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי מספקים זכאות במועדים מוגדרים לתזרימי מזומנים שהם רק תשלומי קרן וריבית בגין סכום הקרן שטרם נפרעה. לאחר ההכרה הראשונית, מכשירים בקבוצה זו יוצגו על פי תנאיהם לפי העלות, בתוספת עלויות עסקה ישירות, תוך שימוש בשיטת העלות המופחתת ובניכוי הפרשה לירידת ערך.

החברה מודדת מכשירי חוב בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר כאשר:

המודל העסקי של החברה כולל החזקת הנכסים הפיננסיים על מנת לגבות תזרימי מזומנים חוזיים ומכירת הנכסים הפיננסיים; בנוסף, התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי מספקים זכאות במועדים מוגדרים לתזרימי מזומנים שהם רק תשלומי קרן וריבית בגין סכום הקרן שטרם נפרעה.

לאחר ההכרה הראשונית, מכשירים בקבוצה זו נמדדים לפי השווי ההוגן. רווחים או הפסדים כתוצאה מהתאמות שווי הוגן, למעט ריבית והפרשי שער מוכרים ברווח כולל אחר.

החברה מודדת מכשירי חוב בשווי הוגן דרך רווח או הפסד כאשר הם מוחזקים כנגד התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה, וזאת משום שהצגתם לפי שווי הוגן מקטינה באופן משמעותי עיוות חשבונאי של הצגת נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות לפי בסיסי מדידה שונים (mismatch) וכן הניהול וביצועי התיק נמדדים לפי שווי הוגן בהתאם לאסטרטגיית ניהול סיכונים מתועדת, והמידע לגבי המכשירים הפיננסיים מדווח להנהלה וועדת ההשקעות הרלוונטית באופן פנימי על בסיס שווי הוגן.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. מכשירים פיננסיים (המשך)

1. נכסים פיננסיים (המשך)

מכשירים הונניים

השקעות במכשירים הונניים נמדדות בשווי הוגן כאשר רווחים או הפסדים כתוצאה מהתאמות שווי הוגן נזקפים לרווח או הפסד.

ירידת ערך נכסים פיננסיים

החברה בוחנת בכל מועד דיווח את ההפרשה להפסד בגין מכשירי חוב פיננסיים אשר אינם נמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד. החברה מבחינה בין שני מצבים של הכרה בהפרשה להפסד:

א) מכשירי חוב אשר לא חלה הידרדרות משמעותית באיכות האשראי שלהם מאז מועד ההכרה לראשונה, או מקרים בהם סיכון האשראי נמוך - ההפרשה להפסד שתוכר בגין מכשירי חוב זה תיקח בחשבון הפסדי אשראי חזויים בתקופה של 12 חודשים לאחר מועד הדיווח.

ב) מכשירי חוב אשר חלה הידרדרות משמעותית באיכות האשראי שלהם מאז מועד ההכרה לראשונה בהם ואשר סיכון האשראי בגינם אינו נמוך, ההפרשה להפסד שתוכר תיקח בחשבון הפסדי אשראי חזויים לאורך יתרת תקופת חיי המכשיר.

החברה בוחנת את הפסדי האשראי שלה, כך שיינתן ביטוי לגידול בסיכון האשראי הצפוי בתיק נכסי החוב, בדרך של התאמת ההסתברות לחדלות פירעון לפי ענף, וכן בהתאמת תקופת הבחינה של הפסדי האשראי החזויים.

בנוסף, החברה מעריכה כי כאשר תשלומים חזויים בגין מכשירי חוב נמצאים בפיגור של יותר מ-30 יום, חלה עלייה משמעותית בסיכון האשראי, אלא אם קיים מידע סביר וניתן לביסוס שמוכיח כי סיכון האשראי לא עלה באופן משמעותי.

החברה מחשיבה אירוע כשל בנכס פיננסי כאשר תשלומים חזויים בגין הנכס הפיננסי נמצאים בפיגור של יותר מ-90 יום, אולם קיימים מצבים בהם החברה מחשיבה אירוע כשל כאשר מתקבל מידע חיצוני או פנימי לפיו החברה אינה צפויה לקבל את מלוא התשלומים החזויים.

החברה מחשיבה נכס פיננסי שאינו נמדד בשווי הוגן דרך רווח או הפסד כנכס פיננסי פגום בעקבות סיכון אשראי, כאשר מתרחש אחד או יותר מהאירועים אשר משפיעים באופן שלילי על קבלת תזרימי המזומנים העתידיים לנבוע מהנכס הפיננסי. החברה לוקחת בחשבון את האירועים הבאים כראיות לכך שנכס פיננסי הינו פגום:

- א. קושי פיננסי משמעותי של המנפיק או הלווה;
- ב. הפרה של חוזה, כגון אירוע כשל או אירוע פיגור בתשלומים;
- ג. ויתור שקיבל הלווה בעקבות קשיים פיננסיים בהם הוא נמצא ושלא היו ניתנים לולא כן;
- ד. צפוי כי הלווה יכנס להליכי פשיטת רגל או לשינוי מבני פיננסי;
- ה. היעלמות שוק פעיל לנכס הפיננסי עקב קשיים פיננסיים;
- ו. רכישה או יצירה של הנכס הפיננסי בניכיון עמוק אשר משקף הפסדי אשראי שהתהוו.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. מכשירים פיננסיים (המשך)

2. התחייבויות פיננסיות

במועד ההכרה לראשונה, החברה מודדת את ההתחייבויות הפיננסיות בשווי הוגן בניכוי עלויות עסקה שניתן לייחס במישרין להנפקה של ההתחייבות הפיננסית.

לאחר ההכרה הראשונית, החברה מודדת את כל ההתחייבויות הפיננסיות לפי שיטת העלות המופחתת.

ד. רכוש קבוע

פריטי הרכוש הקבוע מוצגים לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות, בניכוי פחת שנצבר, בניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו ואינם כוללים הוצאות תחזוקה שוטפת.

הפחת מחושב בשיעורים שנתיים שווים על בסיס שיטת הקו הישר לאורך תקופת החיים השימושיים בנכס, כדלקמן:

%	
30%-10%	שיפורים במושכר (* כלי רכב
15%	מחשבים וציוד נלווה
15%	ריהוט וציוד
10%-7%	מקרקעין וכלי רכב בחכירה
33%-10%	

(* שיפורים במושכר מופחתים לפי שיטת הקו הישר על פני תקופת השכירות (לרבות תקופת האופציה להארכה שבידי החברה שבכוונתה לממשה) או בהתאם לתקופת החיים השימושיים של השיפור, לפי הקצר שבהם.

ה. נדל"ן להשקעה

נדל"ן להשקעה נמדד לראשונה לפי העלות כולל עלויות רכישה ישירות. לאחר ההכרה הראשונית, נדל"ן להשקעה נמדד בשווי ההוגן, אשר משקף את תנאי השוק במועד הדיווח. רווחים או הפסדים הנובעים משינויים בשווי ההוגן של הנדל"ן להשקעה, נזקפים לרווח או הפסד במועד התהוותם. נדל"ן להשקעה אינו מופחת באופן שיטתי.

למידע בדבר קביעת השווי ההוגן של נדל"ן להשקעה, ראו להלן.

ו. חכירות

1. החברה כחוכר

עבור העסקאות בהן החברה מהווה חוכר, היא מכירה במועד התחילה בחכירה בנכס זכות שימוש כנגד התחייבות בגין חכירה. במועד התחילה, התחייבות בגין חכירה כוללת את כל תשלומי החכירה שטרם שולמו כשהם מהוונים בשיעור הריבית התוספתי של החברה. לאחר מועד התחילה, מודדת החברה את ההתחייבות בגין חכירה בשיטת הריבית האפקטיבית.

נכס 'זכות השימוש' במועד התחילה מוכר בגובה ההתחייבות בגין חכירה, נמדד במודל העלות מופחתת לאורך תקופת החכירה.

להלן נתונים בדבר שיעורי ההפחתה השנתיים של נכסי זכות השימוש לפי קבוצות של נכסי זכות שימוש:

%	
33%-10%	מקרקעין
33%	כלי רכב

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

1. חכירות (המשך)

2. תשלומי חכירה הצמודים למדד

במועד התחילה משתמשת החברה בשיעור המדד הקיים במועד זה לצורך חישוב תשלומי החכירה העתידיים. בעסקאות בהן החברה מהווה חוכר, שינויים בגובה תשלומי החכירה העתידיים כתוצאה משינוי במדד מהווים (ללא שינוי בשיעור ההיוון החל על ההתחייבות בגין חכירה) ליתרת נכס 'זכות שימוש', ונזקפים כהתאמה ליתרת ההתחייבות בגין חכירה, רק כאשר חל שינוי בתזרימי המזומנים הנובע משינוי במדד (כלומר, במועד שבו התיאום לתשלומי החכירה נכנס לתוקף).

3. אופציות להארכה וביטול של תקופת חכירה

למידע נוסף בדבר קביעת תקופת החכירה בעסקאות הכוללות אופציות הארכה וביטול, ראו להלן.

2. נכסים בלתי מוחשיים

נכסים בלתי מוחשיים הנרכשים בנפרד נמדדים, עם ההכרה הראשונית, לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות. נכסים בלתי מוחשיים הנרכשים בצירופי עסקים נמדדים לפי השווי ההוגן במועד הרכישה. עלויות בגין נכסים בלתי מוחשיים אשר פותחו באופן פנימי, למעט עלויות פיתוח מהוונות, נזקפות לרווח או הפסד בעת התהוותן.

1. עלויות פיתוח תוכנה

הוצאות פיתוח תוכנה מהוונות אך ורק אם: ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; התוכנה ישימה מבחינה טכנית ומסחרית; צפויה הטבה כלכלית עתידית מהפיתוח, ולחברה כוונה ומקורות מספיקים להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה. הוצאה שהוונה כוללת את עלות הרכיבים ושכר עבודה ישיר.

2. תוכנות

נכסי החברה כוללים מערכות מחשב המורכבות מחומרה ותוכנות. תוכנות המהוות חלק אינטגרלי מחומרה, אשר אינה יכולה לפעול ללא התוכנות המותקנות עליה, מסווגות כרכוש קבוע. לעומת זאת, רישיונות לתוכנות העומדות בפני עצמן ומוסיפות פונקציונליות נוספת לחומרה, מסווגים כנכסים בלתי מוחשיים.

3. עלויות עוקבות

עלויות עוקבות מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בגינו הן הוצאו. כל העלויות האחרות, לרבות עלויות הקשורות למוניטין או מותגים שפותחו באופן עצמי, נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

4. הפחתה

הפחתה נזקפת לדוח רווח והפסד על פני אומדן אורך החיים השימושיים של הנכסים הבלתי מוחשיים מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש.

אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה הנוכחית ולתקופות השוואתיות הינו כדלקמן:

תוכנות - מופחתות בקו ישר על פני 3-10 שנים.
קשרי לקוחות - מופחתים בקו ישר על פני 4 שנים.

האומדנים בדבר שיטת ההפחתה ואורך החיים השימושיים נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ח. ירידת ערך

החברה בוחנת את הצורך בבחינת ירידת ערך נכסים לא פיננסיים, שאינם הוצאות רכישה נדחות, נדל"ן להשקעה, נכסים הנובעים מהטבות לעובדים, זכויות חכירה ונכסי מס נדחים כאשר ישנם סימנים כתוצאה מאירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהיתרה בדוחות הכספיים אינה בת-השבה. הפסדים מירידת ערך נזקפים לדוח רווח והפסד לסעיף הוצאות אחרות.

החברה בוחנת ירידת ערך של מוניטין אחת לשנה, ליום 31 בדצמבר, או לעיתים קרובות יותר - אם אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים על כך שקיימת ירידת ערך. בחינת ירידת ערך של מוניטין נקבעת על ידי בחינת סכום בר-ההשבה של יחידה מניבת מזומנים שאליה הוקצה המוניטין, שהיא היחידה ברמה הנמוכה ביותר שבה קיים מעקב על המוניטין לצרכי ההנהלה הפנימיים. כאשר סכום בר-ההשבה של יחידה מניבת מזומנים נמוך מהשווי של היחידה מניבת המזומנים שאליה הוקצה המוניטין, מוכר הפסד מירידת ערך המיוחס למוניטין. הפסדים מירידת ערך מוניטין אינם מבוטלים בתקופות עוקבות.

ט. הפרשה לחובות מסופקים

1. ביטוח משנה

(א) ההתחייבויות של מבטחי המשנה כלפי החברה אינן משחררות אותה מהתחייבויותיה כלפי המבוטחים על פי פוליסות הביטוח.

מבטח משנה, אשר לא יעמוד בהתחייבויותיו על פי חוזי ביטוח המשנה, עלול לגרום לחברה הפסדים.

(ב) החברה מבצעת הפרשה לחובות מסופקים בגין חובות מבטחי משנה שגבייתם מוטלת בספק על בסיס הערכות סיכון פרטניות ועל בסיס עומק החוב.

בנוסף, בקביעת חלקם של מבטחי המשנה בהתחייבויות הביטוחיות מתחשבת החברה, בין היתר, בהערכת אפשרות הגביה ממבטחי המשנה. כאשר חלקם של מבטחי המשנה כאמור מחושב על בסיס אקטוארי, חלקם של אותם מבטחי משנה שבקשיים מחושב בהתאם להמלצת האקטואר, המביאה בחשבון את כלל גורמי הסיכון. כמו כן, מתחשבת החברה בעת עריכת ההפרשות, בין היתר, בנכונות הצדדים להגיע להסכמי CUT OFF (ניתוק התקשרויות בדרך של פירעון סופי של החובות) במטרה לצמצם את החשיפה.

2. פרמיה לגביה

הפרשה לחובות מסופקים בגין פרמיות לגביה מחושבת לפי אומדנים המבוססים, בין היתר, על עומק חובות בפיגור.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

7. מדידת שווי הוגן

החברה משתמשת בטכניקות הערכה שהן מתאימות לנסיבות ושקיימים עבורן מספיק נתונים שניתנים להשגה כדי למדוד שווי הוגן, תוך מיקסום השימוש בנתונים רלוונטיים שניתנים לצפייה ומיזעור השימוש בנתונים שאינם ניתנים לצפייה.

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים הנסחרים בשוק פעיל נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. בגין מכשירים פיננסיים שאין להם שוק פעיל, השווי ההוגן נקבע באמצעות שימוש בשיטות הערכה.

שיטות אלו כוללות התבססות על עסקאות שבוצעו לאחרונה בתנאי שוק, על שווי השוק הנוכחי של מכשיר אחר דומה במהותו, על היוון תזרימי מזומנים או על שיטות הערכה אחרות. השווי של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופקדונות מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים. ראו באור 12ב'.

8. הטבות לעובדים

בחברה קיימים מספר סוגי הטבות לעובדים:

1. הטבות עובדים לזמן קצר

הטבות לעובדים לזמן קצר הינן משכורות, ימי חופשה, מחלה, הבראה והפקדות מעסיק למוסד לביטוח לאומי. ההתחייבות להטבות עובד לזמן קצר המוצגת בדוח על המצב הכספי מייצגת את הערך הלא מהוון של ההתחייבות.

2. הטבות לאחר סיום העסקה

לחברה תוכניות להפקדה מוגדרת, בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, שלפיהן היא משלמת באופן קבוע תשלומים מבלי שתהיה לה מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים, גם אם בקרן לא הצטברו סכומים מספיקים כדי לשלם את כל ההטבות לעובד המתחייבות לשירות העובד בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. הפקדות לתוכנית להפקדה מוגדרת בגין פיצויים או בגין תגמולים, מוכרות כהוצאה בעת ההפקדה לתוכנית במקביל לקבלת שירותי העבודה מהעובד.

בנוסף, לחברה תוכנית להטבה מוגדרת בגין תשלום פיצויים בהתאם לחוק פיצויי פיטורין. לפי החוק, זכאים עובדים לקבל פיצויים עם פיטוריהם או עם פרישתם. ההתחייבות בשל סיום העסקה נמדדת לפי חישוב אקטוארי המביא בחשבון אומדנים לעלויות שכר עתידיות ושיעורי עזיבת עובדים, לרבות הערכה של עיתוי התשלום.

החברה מפקידה כספים בגין התחייבויותיה לתשלום פיצויים לחלק מעובדיה באופן שוטף בקרנות פנסיה וחברות ביטוח (להלן - נכסי התוכנית). נכסי התוכנית הם נכסים המוחזקים על ידי קרן הטבות עובד לזמן ארוך או בפוליסות ביטוח כשירות. נכסי התוכנית אינם זמינים לשימוש נושי החברה, ולא ניתן לשלם ישירות לחברה.

מרכיב הפיצויים בפוליסות שהופקו על ידי החברה אינו מהווה נכסי תוכנית ומקוזה מההתחייבויות בגין חוזי ביטוח.

ההתחייבות בשל הטבות לעובדים, המוצגת בדוח על המצב הכספי, מייצגת את הערך הנוכחי של ההתחייבות המוגדרת בניכוי השווי ההוגן של נכסי התוכנית.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יא. הטבות לעובדים (המשך)

3. הטבות עובד אחרות לטווח ארוך

עובדי החברה זכאים להטבות בגין מענקי הסתגלות. ההתחייבות נטו של החברה בגין הטבות עובד אחרות לטווח ארוך, המחושבת על בסיס הערכה אקטוארית, הינה בגין סכום ההטבה העתידית המגיעה לעובדים בגין שירותים שהוענקו בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות, תוך התחשבות בשיעור עליית שכר צפויה. סכום הטבות אלו מהווה לערכו הנוכחי בניכוי שוויים ההוגן של הנכסים המתייחסים למחויבויות אלה.

יב. עסקאות תשלום מבוסס מניות

עסקאות המסולקות במכשירים הוניים

עלות העסקאות עם עובדים המסולקות במכשירים הוניים נמדדת לפי השווי ההוגן של המכשירים ההוניים במועד ההענקה. השווי ההוגן נקבע באמצעות שימוש במודל תמחור אופציות מקובל. עלות העסקאות המסולקות במכשירים הוניים מוכרת ברווח או הפסד יחד עם גידול מקביל בהון על פני התקופה שבה תנאי הביצוע ו/או השירות מתקיימים ומסתיימת במועד שבו העובדים הרלוונטיים זכאים לגמול.

יג. הפרשות

הפרשה בגין תביעות משפטיות מוכרת כאשר: לחברה מחוייבות קיימת (משפטית או משתמעת) כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר; יותר סביר מאשר לא (more likely than not) כי החברה תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחוייבות; וניתן לאמוד את המחוייבות באופן מהימן. כאשר השפעת ערך הזמן הינה מהותית, נמדדת ההפרשה בהתאם לערכה הנוכחי. בעת בחינת הצורך בהכרה בהפרשות ובכימותן, מסתייעת הנהלת החברה ביועציה המשפטיים.

יד. הכרה בהכנסה

1. פרמיות

(א) פרמיות במגזר ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך ובמגזר ביטוח בריאות, לרבות פרמיות חסכון, ולמעט תקבולים בגין חוזי השקעה, נרשמות כהכנסות בהגיע מועד גבייתן. ביטולים נרשמים במועד קבלת ההודעה מבעל הפוליסה, או באופן יזום על ידי החברה עקב פיגורים בתשלום, בכפוף להוראות כל דין.

(ב) פרמיות בביטוח כללי נרשמות כהכנסות על בסיס דוחות תפוקה חודשיים. הפרמיות מתייחסות בעיקרן לתקופת ביטוח של שנה. ההכנסות מפרמיה ברוטו ושינויים בפרמיה שטרם הורווחה בגינה נרשמים בסעיף פרמיות שהורווחו, ברוטו.

פרמיות בענף רכב חובה נזקפות לרווח והפסד בעת פירעון הפרמיה אך לא לפני תחילת תקופת הביטוח, הואיל והכיסוי הביטוחי מותנה בתשלום הפרמיה.

פרמיות מפוליסות שתחילת הביטוח שלהן לאחר תאריך הדיווח נרשמים כפרמיות מראש.

ההכנסות שנכללו בדוחות הכספיים הינן לאחר ביטולים שנתקבלו מבעלי פוליסות, ובניכוי ביטולים והפרשות עקב אי פירעון דמי הביטוח, בכפוף להוראות כל דין.

2. דמי ניהול

דמי ניהול בגין חוזי ביטוח תלויי תשואה:

דמי הניהול מחושבים בהתאם להנחיות המפקח בשיעורים קבועים מסכום צבירת החיסכון של המבוטחים בתיק המשתתף ברווחים וכוללים דמי ניהול קבועים בלבד (ללא רכיב משתנה).

3. עמלות

הכנסות מעמלות מביטוח משנה בביטוח כללי, חיים ובריאות ומפעילות התיווך הביטוחי של הקבוצה נזקפות בעת התהוותן.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

טו. הוצאות הנהלה וכלליות

ההוצאות מסווגות, בחלקן, להוצאות עקיפות ליישוב תביעות (הנכללות בסעיף תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה), בחלקן להוצאות הקשורות ברכישה (הנכללות בסעיף עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות) ויתרתן ליתרת הוצאות הנהלה וכלליות אחרות הנכללות בסעיף זה. הסיווג נערך בהתאם למודלים פנימיים של החברה המבוססים על הפרדה בין הוצאות ישירות שנזקפו והוצאות עקיפות שהועמסו.

טז. מסים על הכנסה

1. מסים שוטפים

חבות בגין מסים שוטפים נקבעת תוך שימוש בשיעורי המס וחוקי המס שחוקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה, עד לתאריך הדיווח, וכן התאמות נדרשות בקשר לחבות המס לתשלום בגין שנים קודמות.

2. מסים נדחים

מסים נדחים מחושבים בגין הפרשים זמניים בין הסכומים הנכללים בדוחות הכספיים לבין הסכומים המובאים בחשבון לצורכי מס.

יתרות המסים הנדחים מחושבות לפי שיעור המס הצפוי לחול כאשר הנכס ימומש או ההתחייבות תסולק, בהתבסס על חוקי המס שחוקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה עד לתאריך הדיווח.

יז. יישום לראשונה של תיקונים לתקני חשבונאות קיימים

1. תיקון לתקן דיווח כספי בינלאומי 16, חכירות

בחודש ספטמבר 2022 פרסם המוסד הבינלאומי לתקינה בחשבונאות (IASB) תיקון לתקן דיווח כספי בינלאומי IFRS16 - "חכירות" (להלן - התיקון), שמטרתו להגדיר את הטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של המוכר-חוכר בעסקאות מכירה וחכירה בחזרה כאשר תשלומי החכירה הינם תשלומי חכירה משתנים שאינם תלויים במדד או בשער. במסגרת התיקון המוכר-חוכר נדרש לאמץ אחת משתי גישות למדידת התחייבות בגין החכירה במועד ההכרה לראשונה בעסקאות כאמור. הגישה שנבחרה מהווה מדיניות חשבונאית אשר יש ליישמה באופן עקבי.

התיקון יושם לתקופה השנתית המתחילה ביום 1 בינואר 2024, ולא היתה לו השפעה על הדוחות הכספיים של החברה.

2. תיקונים לתקן חשבונאות בינלאומי 7, דוח על תזרימי מזומנים, ולתקן דיווח כספי בינלאומי 7, מכשירים פיננסיים: גילויים

בחודש מאי 2023 פרסם המוסד הבינלאומי לתקינה בחשבונאות (IASB) תיקונים לתקן IAS7 - "דוח על תזרימי המזומנים" ולתקן IFRS7 - "מכשירים פיננסיים: גילויים" (להלן - התיקונים), בכדי להבהיר את המאפיינים של הסדרי מימון ספקים ולדרוש גילוי נוסף להסדרים אלו.

דרישות הגילוי בתיקונים נועדו לסייע ולאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים להעריך את ההשפעות של הסדרי מימון ספקים על התחייבויותיה של הישות וכן על תזרימי המזומנים והחשיפה של הישות לסיכון נזילות.

התיקונים יושמו לתקופה השנתית המתחילה ביום 1 בינואר 2024, ולא היתה להם השפעה על הדוחות הכספיים של החברה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יח. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה לפני יישומם

לפרטים בדבר תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS17 "חוזי ביטוח", ראו באור 39.

1. תקן דיווח כספי בינלאומי 18, הצגה וגילוי בדוחות כספיים

בחודש אפריל 2024 פרסם המוסד הבינלאומי לתקינה בחשבונאות (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS18 - "הצגה וגילוי בדוחות כספיים" (להלן - התקן החדש) אשר מחליף את תקן חשבונאות בינלאומי IAS1 "הצגת דוחות כספיים" (להלן - התקן הישן).

התקן החדש כולל דרישות קיימות של התקן הישן ודרישות חדשות להצגה בדוח רווח או הפסד לרבות הצגת סכומים וסיכומי משנה אשר נדרשים בהתאם לתקן החדש, מתן גילוי על מדדי ביצוע המוגדרים על ידי ההנהלה (Management-Defined Performance Measures) ודרישות חדשות לקיבוץ ופיצול של מידע פיננסי.

התקן החדש אינו משנה את הוראות ההכרה והמדידה של פריטים בדוחות הכספיים. עם זאת, מאחר ופריטים בדוח רווח או הפסד יצטרכו להיות מסווגים לאחת מחמש קטגוריות (פעילות תפעולית, פעילות השקעה, פעילות מימון, מסים על הכנסה ופעילות שהופסקה) הוא עשוי לשנות את מבנה דוח רווח או הפסד. בעקבות התקן החדש פורסמו גם תיקונים מצומצמים לתקני חשבונאות נוספים וביניהם IAS7 "דוח על תזרימי מזומנים" ו- IAS34 דיווח כספי לתקופות ביניים (להלן - התיקונים הנגזרים).

התקן החדש יישם למפרע החל מתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2027 או לאחריו. בהתאם להחלטת רשות ניירות ערך, יישום מוקדם אפשרי, תוך מתן גילוי, החל מהתקופה המתחילה ביום 1 בינואר 2025.

החברה בוחנת את השפעת התקן החדש והתיקונים הנגזרים על דוחותיה הכספיים.

2. תקן דיווח כספי 9, מכשירים פיננסיים ותקן דיווח כספי 7, מכשירים פיננסיים: גילויים

ביום 30 במאי 2024, פרסם המוסד הבינלאומי לתקינה בחשבונאות (IASB) תיקונים לתקן דיווח כספי בינלאומי 9 מכשירים פיננסיים (להלן: "IFRS 9") ולתקן דיווח כספי בינלאומי 7 מכשירים פיננסיים: גילויים (להלן: "IFRS 7") המתקנים היבטים מסוימים של סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים.

התיקונים מתייחסים לנושאים הבאים:

- גריעה של התחייבות פיננסית אשר מסולקת באמצעות מערכת תשלומים אלקטרונית - ישות ראשית לגרוע התחייבות פיננסית (או חלק ממנה) המסולקת במזומן באמצעות מערכת תשלומים אלקטרונית לפני מועד הסילוק בהתקיים תנאים מוגדרים. האפשרות הנ"ל מהווה מדיניות חשבונאית וישות אשר תבחר ליישם מדיניות זאת נדרשת ליישמה על כלל ההתחייבויות אשר מסולקות באותה מערכת תשלומים אלקטרונית.
 - הערכת מאפייני תזרים מזומנים חוזיים לצורך סיווג של נכסים פיננסיים - התיקונים מבהירים כיצד להעריך את מאפייני תזרימי המזומנים החוזיים של נכסים פיננסיים הכוללים מאפיינים הקשורים לסביבה, חברה וממשל (ESG) ומאפיינים מותנים דומים אחרים. בנוסף, התיקונים מרחיבים את הגדרת המונח Non-Recourse וכן, מבהירים את המאפיינים של מכשירים צמודים לפי חוזה (CLIs).
 - גילויים - דרישות גילוי חדשות התוספו ל- IFRS 7 עבור נכסים והתחייבויות פיננסיים עם תנאים חוזיים המתייחסים לאירועים מותנים (כולל אלו הקשורים ל-ESG), ומכשירים הוניים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר (FVTOCI).
- התיקונים לתקנים ייושמו למפרע החל מתקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2026 או לאחריו. אימוץ מוקדם יותר אפשרי בכפוף למתן גילוי. בנוסף, ישות ראשית ליישם מוקדם רק את התיקונים הקשורים לסיווג נכסים פיננסיים והגילויים הקשורים בהם תוך מתן גילוי. ישות לא תציג מידע השוואתי אך, היא רשאית לעשות זאת אם, ורק אם, ניתן לעשות זאת ללא שימוש בראיה לאחור ("hindsight").
- לתיקונים לעיל לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יט. להלן שיעורי השינוי של מדד המחירים לצרכן ושער החליפין של הדולר:

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן		
	מדד ידוע	מדד בגין	
%	%	%	
0.6	3.4	3.2	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024
3.1	3.3	3.0	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023
13.2	5.3	5.3	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022

באור 2א': - עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים

השיקולים

בתהליך יישום עיקרי המדיניות החשבונאית של החברה שקלה ההנהלה את הנושאים הבאים, שלהם השפעה על הסכומים שהוכרו בדוחות הכספיים:

1. סיווג חוזי ביטוח וחוזי השקעה

חוזי ביטוח הינם חוזים בהם המבטח לוקח סיכון ביטוחי משמעותי מהצד האחר. ההנהלה שוקלת לגבי כל חוזה וחוזה, או לגבי קבוצה של חוזים דומים, האם הם כרוכים בלקיחת סיכון ביטוחי משמעותי ועל כן יש לסווגם כחוזי ביטוח, או שהם חוזי השקעה.

2. סיווג ויעוד ההשקעות הפיננסיות

הנהלת החברה הפעילה שיקול דעת בבואה לסווג ולייעד את ההשקעות הפיננסיות לקבוצות הבאות:

- נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.
- נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר.
- נכסים פיננסיים הנמדדים בעלות מופחתת.

ראו באור 2ג' לעיל.

3. קביעת תקופות החכירה בעסקאות חכירה הכוללות אופציות הארכה וביטול

לצורך הערכה האם ודאי באופן סביר שהחברה תממש אופציה להארכת תקופת חכירה או לביטול תקופת חכירה, מביאה בחשבון החברה את כל העובדות והנסיבות הרלוונטיות אשר יוצרות עבור החברה תמריץ כלכלי לממש את האופציה להארכה, כגון: סכומים משמעותיים שהושקעו בגין שיפורים במושכר, חשיבות נכס הבסיס והיחודיות הטמונה בו לצורך פעילותה של החברה, ניסיון העבר של החברה בעסקאות חכירה דומות ועוד.

אומדנים והנחות

בעת הכנת הדוחות הכספיים, נדרשת ההנהלה להסתייע באומדנים, הערכות והנחות המשפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. השינויים באומדנים החשבונאיים נזקפים בתקופה בה נעשה השינוי באומדן.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים ואקטואריים, המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של החברה, נדרשת הנהלת החברה להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה על ניסיון העבר, על עובדות שונות, על גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות לרבות ציפיות לעתיד, ככל שניתנות להערכה, בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. יובהר שההנחות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה, בין היתר, עקב שינויים רגולטוריים ומשפטיים שפורסמו או צפויים להתפרסם בתחום הביטוח, ואשר קיימת אי וודאות באשר לאופן התממשותם והשלכותיהם.

להלן ההנחות והאומדנים העיקריים שנעשו בדוחות הכספיים בקשר לאי הודאות לתאריך הדיווח, שחושבו על ידי החברה ואשר שינוי מהותי באומדנים ובהנחות אלו עשויים לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים בשנה העוקבת:

1. התחייבויות בגין חוזי ביטוח

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח מבוססות על שיטות הערכה אקטוארית ועל הנחות המפורטות בבאור 35(1) לגבי ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח ובריאות ובבאור 35(2) לגבי ביטוח כללי.

ההערכות האקטואריות וההנחות השונות נגזרות בעיקר מניסיון העבר ומבוססות על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצג את מה שיקרה בעתיד. השתנות בגורמי הסיכון, בשכיחות האירועים או בחומרתם, וכן שינוי המצב המשפטי עשויים להשפיע באופן מהותי על גובה ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח. לגבי שינויים בהנחות עיקריות ששימשו בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח חיים, וכן לגבי ניתוחי רגישות של הסיכון הביטוחי בביטוח חיים ובריאות ראו באור 35(1) ולגבי ביטוח כללי ראו באור 35(2).

באור 2א' - עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

אומדנים והנחות (המשך)

2. תביעות משפטיות

נגד החברה תלויות ועומדות תביעות משפטיות, תובענות ייצוגיות וכן בקשות לאישור תובענות כייצוגיות. בהערכת סיכויי התביעות המשפטיות שהוגשו נגד החברה להתקבל או להדחות, אשר על בסיסם יוצרת החברה, או נמנעת מליצור הפרשות לתביעות, הסתמכה החברה על חוות דעת יועציה המשפטיים. הערכות אלה של היועצים המשפטיים מתבססות על מיטב שיפוטם המקצועי, בהתחשב בשלב בו מצויים ההליכים, וכן על הניסיון המשפטי שנצבר בנושאים השונים. מאחר שתוצאות התביעות תקבענה בבתי המשפט, עלולות תוצאות אלה להיות שונות מהערכות אלה. ראו מידע נוסף בבאור 37 להלן.

בנוסף לתביעות האמורות, החברה חשופה לטענות/תביעות משפטיות שטרם נטענו/הוגשו, וזאת, בין היתר, בהתקיים ספק בפרשנות הסכם ו/או הוראת דין ו/או אופן יישומם. חשיפה זו מובאת לידיעת החברה במספר דרכים, ובין היתר: באמצעות פניות לקוחות לגורמים בחברה ובמיוחד לממונה על פניות הציבור בחברה, באמצעות תלונות לקוחות ליחידה לפניות הציבור ברשות שוק ההון, ובאמצעות תביעות (שאינן ייצוגיות) המוגשות לבית המשפט. נושאים אלו מובאים לידיעת הנהלת החברה, אם וככל שהגורמים המטפלים מזהים כי הטענות עשויות להיות בעלות השלכות רחבות. בהערכת הסיכון הנובע מטענות/תביעות שטרם הוגשו מסתמכת החברה על הערכות פנימיות של הגורמים המטפלים וההנהלה, המשקללות את הערכת הסיכוי להגשת תביעה ואת הסיכוי להצלחת התביעה, אם וככל שתוגש. הערכות אלו, אשר על בסיסם יוצרת החברה, או נמנעת מליצור הפרשות לתביעות, מבוססות על הניסיון שנצבר ביחס להגשת תביעות ועל ניתוח הטענות לגופן. מטבע הדברים, עשויה התוצאה בפועל להיות שונה מההערכה שנעשתה בשלב שטרם הוגשה התביעה או בשלבים השונים של בירור טענה משפטית.

3. קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים לא סחירים

השווי ההוגן של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופיקדונות, מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

השווי ההוגן של קרנות השקעה נקבע על פי ערך נכסי נקי (N.A.V.) בהתבסס על הדוחות הכספיים האחרונים של הקרנות ומדיווחים המתקבלים מהקרנות. השווי ההוגן של מניות לא סחירות נקבע על פי הערכת שווי של מומחה.

4. נדל"ן להשקעה

נדל"ן להשקעה הניתן למדידה מהימנה מוצג לפי שווי הוגן לתאריך הדיווח כאשר שינויים בשווי ההוגן נזקפים לרווח או הפסד בתקופה שבה הם נוצרו. השווי ההוגן נקבע על ידי מעריכי שווי חיצוניים בלתי תלויים, בהתאם להערכות שווי כלכליות, הכוללות שימוש בטכניקות הערכה והנחות לגבי אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים מהנכס, ואומדן שיעור היוון מתאים לתזרימי מזומנים אלה. אם ניתן, השווי ההוגן נקבע בהתייחס לעסקאות שנעשו לאחרונה בנדל"ן בעל אופי ומיקום דומים לזה המוערך.

במידת השווי ההוגן של נדל"ן להשקעה נדרשים מעריכי השווי והנהלת החברה להשתמש בהנחות מסוימות לגבי שיעורי התשואה הנדרשים לגבי נכסי החברה, מחירי ההשכרה העתידיים, שיעורי התפוסה, שיעורי חוזים, הסתברות להשכרת שטחים פנויים, הוצאות תפעול הנכסים, איתנותם הפיננסית של השוכרים והשלכות הנובעות מהשקעות שיידרשו לפיתוח עתידי, על מנת להעריך את תזרימי המזומנים העתידיים מהנכסים. שינוי בהנחות המשמשות במדידת הנדל"ן להשקעה עשוי לגרום לשינוי בשווי ההוגן.

5. ירידת ערך מוניטין

החברה בוחנת ירידת ערך מוניטין לפחות אחת לשנה. הבחינה מחייבת את ההנהלה לבצע אומדן של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לנבוע משימוש מתמשך ביחידה מניבת המזומנים שאליה הוקצה המוניטין. כמו כן נדרשת ההנהלה לאמוד שיעור ניכיון מתאים לתזרימי מזומנים אלה. ירידת ערך כאמור תיזקף לרווח או הפסד בתקופה בה התהוותה.

באור 2א' - עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

אומדנים והנחות (המשך)

6. קביעת ברות ההשבה של הוצאות רכישה נדחות

ברות ההשבה של הוצאות הרכישה הנדחות נבדקת אחת לשנה תוך שימוש בהנחות לגבי שיעורי ביטולים, תמותה ותחלואה ומשתנים נוספים, כאמור בבאור 35ה(1). אם בהתאם להנחות אלו לא תתקיים ברות ההשבה, ייתכן שיהיה צורך בהאצת ההפחתה או אף במחיקת הוצאות הרכישה הנדחות.

7. הטבות בגין פנסייה לעובדים והטבות אחרות לאחר סיום העסקה

התחייבות בגין תוכניות להטבה מוגדרת לאחר סיום העסקה נקבעת תוך שימוש בטכניקות הערכה אקטואריות. חישוב ההתחייבות כרוכה בקביעת הנחות בין השאר לגבי שיעורי היוון, שיעורי תשואה צפויים על נכסים, שיעור עליית השכר ושיעורי תחלופת עובדים. יתרת ההתחייבויות עשויה להיות מושפעת בצורה משמעותית בגין שינויים באומדנים אלו.

8. שיעור היוון של התחייבויות בגין חכירה

החברה אינה יכולה לקבוע בנקל את שיעור הריבית הגלומה בחכירות, ולכן, לצורך חישוב ההתחייבויות בגין חכירה, היא משתמשת בשיעור הריבית התוספתי של החברה. שיעור הריבית התוספתי שקובעת החברה מהווה את שיעור הריבית שהחברה הייתה צריכה לשלם על הלוואה לתקופה הדומה לתקופת החכירה ועם בטוחה דומה וזאת לשם השגת נכס בערך דומה לנכס זכות השימוש הנובע מהחכירה והכל בסביבה כלכלית דומה. במצבים בהם אין עסקאות מימון עליהן החברה יכולה להתבסס היא קובעת את שיעור הריבית התוספתי בהתאם לסיכון המימוני המיוחד לחברה, תקופת החכירה וכן משתנים כלכליים נוספים הנובעים מתנאים ומגבלות הקיימות בחוזה החכירה.

באור 3: - מגזרי פעילות

א. כללי

באור מגזרי פעילות כולל מספר מגזרים המהווים יחידות עסקיות אסטרטגיות הכוללות מגוון מוצרים ומנוהלות בנפרד לצורך הקצאת משאבים והערכת ביצועים. המוצרים בבסיס כל מגזר דומים בעיקרם באופן הפצתם, תמהיל הלקוחות, מהות הסביבה המפקחת וכן במאפיינים כלכליים ודמוגרפיים ארוכי טווח הנגזרים מחשיפה בעלת מאפיינים דומים לסיכונים ביטוחיים. כמו כן, לתוצאות תיק ההשקעות המוחזק כנגד ההתחייבויות הביטוחיות עשויה להיות השפעה ניכרת על הרווחיות הכוללת.

תוצאות כל מגזר כוללות פריטים המיוחסים ישירות למגזר ופריטים, אשר ניתן לייחסם על בסיס סביר.

בין המגזרים קיימות תנועות בין-חברתיות, אשר מטופלות לפי הוראות הדין.

כתבי התחייבות נדחים המשרתים את דרישות ההון של החברה והוצאות המימון בגינם וכן תוצאות סוכנות ביטוח מאוחדת מוצגים בעמודת "לא מיוחס למגזרי הפעילות".

ב. החברה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

1. מגזר ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך

מגזר ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך כולל את ענפי ביטוח חיים, והוא מתמקד בעיקר בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות ועוד, וכן בחיסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח חיים לסוגיהן וחיסכון טהור).

2. מגזר ביטוח בריאות

מגזר ביטוח בריאות כולל ביטוח הוצאות רפואיות, תאונות אישיות, מחלות קשות ונסיעות לחו"ל.

3. מגזר ביטוח כללי

מגזר הביטוח הכללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות המפקח מפורט מגזר הביטוח הכללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש ואחרים וענפי חבויות אחרים.

- ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

- ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח וכן נזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

- ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי הרכוש שאינם רכב וחבויות - ענף דירות, משכנתאות ועסקים קטנים.

- ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי בקשר עם הנכס שבוטח על ידו בפוליסת הרכוש שכיסוי זה נלווה אליו. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים ואחריות מקצועית.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. להלן תוצאות מגזרי הפעילות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024					
סך הכל	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי אלפי ש"ח	בריאות	ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח	
3,522,104	-	2,863,539	285,924	372,641	פרמיות שהורווחו ברוטו
333,332	-	257,484	20,550	55,298	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
3,188,772	-	2,606,055	265,374	317,343	פרמיות שהורווחו בשייר
247,263	78,759	121,428	9,682	37,394	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
2,749	-	-	-	2,749	הכנסות מדמי ניהול
77,147	346	57,018	3,949	15,834	הכנסות מעמלות
972	972	-	-	-	הכנסות אחרות
3,516,903	80,077	2,784,501	279,005	373,320	סך כל ההכנסות
2,603,040	-	2,186,721	164,107	252,212	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
196,875	-	151,143	13,436	32,296	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
2,406,165	-	2,035,578	150,671	219,916	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
499,683	18	366,874	49,670	83,121	הוצאות הנהלה וכלליות
199,462	4,061	126,533	30,784	38,084	הוצאות מימון
19,137	14,094	3,751	273	1,019	הוצאות אחרות
55	55	-	-	-	
3,124,502	18,228	2,532,736	231,398	342,140	סך כל ההוצאות
392,401	61,849	251,765	47,607	31,180	רווח לפני מסים על ההכנסה
5,100	2,031	2,376	321	372	רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
397,501	63,880	254,141	47,928	31,552	סה"כ רווח כולל לפני מסים על ההכנסה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. להלן תוצאות מגזרי הפעילות (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023					
סך הכל	לא מיוחס		בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
	למגזרי פעילות	ביטוח כללי אלפי ש"ח			
2,846,484	-	2,204,505	280,137	361,842	פרמיות שהורווחו ברוטו
352,958	-	283,936	18,161	50,861	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
2,493,526	-	1,920,569	261,976	310,981	פרמיות שהורווחו בשייר
156,744	36,953	85,113	8,221	26,457	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
2,762	-	-	-	2,762	הכנסות מדמי ניהול
74,795	230	56,051	4,347	14,167	הכנסות מעמלות
509	509	-	-	-	הכנסות אחרות
2,728,336	37,692	2,061,733	274,544	354,367	סך כל ההכנסות
2,108,214	-	1,711,489	174,180	222,545	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
223,195	-	184,356	10,088	28,751	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,885,019	-	1,527,133	164,092	193,794	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
443,477	43	307,624	55,763	80,047	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
177,609	3,247	107,564	31,964	34,834	הוצאות הנהלה וכלליות
19,061	14,154	3,667	286	954	הוצאות מימון
20	20	-	-	-	הוצאות אחרות
2,525,186	17,464	1,945,988	252,105	309,629	סך כל ההוצאות
203,150	20,228	115,745	22,439	44,738	רווח לפני מסים על ההכנסה
16,090	6,407	7,445	1,104	1,134	רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
219,240	26,635	123,190	23,543	45,872	סה"כ רווח כולל לפני מסים על ההכנסה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. להלן תוצאות מגזרי הפעילות (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022

סך הכל	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי אלפי ש"ח	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
2,388,729	-	1,772,423	268,825	347,481	פרמיות שהורווחו ברוטו
395,454	-	332,024	16,013	47,417	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
1,993,275	-	1,440,399	252,812	300,064	פרמיות שהורווחו בשייר
122,678	48,744	90,833	1,827	(18,726)	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
2,889	-	-	-	2,889	הכנסות מדמי ניהול
80,165	-	58,230	3,694	18,241	הכנסות מעמלות
270	270	-	-	-	הכנסות אחרות
2,199,277	49,014	1,589,462	258,333	302,468	סך כל ההכנסות
1,624,501	-	1,327,236	156,927	140,338	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
131,685	-	98,375	11,043	22,267	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,492,816	-	1,228,861	145,884	118,071	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
407,049	-	276,767	51,859	78,423	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
162,580	2,249	94,192	29,468	36,671	הוצאות הנהלה וכלליות
22,441	17,314	4,708	181	238	הוצאות מימון
1,582	1,582	-	-	-	הוצאות אחרות
2,086,468	21,145	1,604,528	227,392	233,403	סך כל ההוצאות
112,809	27,869	(15,066)	30,941	69,065	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(50,711)	(24,419)	(22,838)	(1,662)	(1,792)	הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
62,098	3,450	(37,904)	29,279	67,273	סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על ההכנסה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. להלן הרכב נכסים והתחייבויות מגזרי הפעילות:

ליום 31 בדצמבר 2024

סך הכל	לא מיוחס	ביטוח		ביטוח חיים	
	למגזרי פעילות	כללי	בריאות	וחיסכון ארוך טווח	
		אלפי ש"ח			
345,278	336,460	8,818	-	-	נכסים
451,138	-	189,333	71,875	189,930	נכסים בלתי מוחשיים
330,175	192,394	137,781	-	-	הוצאות רכישה נדחות
940,486	-	898,458	13,800	28,228	נדל"ן להשקעה
759,277	-	758,446	461	370	נכסי ביטוח משנה
295,058	-	-	-	295,058	פרמיות לגבייה
1,839,156	483,270	915,273	218,028	222,585	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
1,107,003	-	1,107,003	-	-	השקעות פיננסיות אחרות:
31,055	15,528	15,527	-	-	נכסי חוב סחירים
642,867	321,436	321,431	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
3,620,081	820,234	2,359,234	218,028	222,585	מניות
12,434	-	-	-	12,434	אחרות
86,015	8,022	64,117	6,866	7,010	סך כל השקעות פיננסיות אחרות
285,144	135,094	149,014	820	216	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
7,125,086	1,492,204	4,565,201	311,850	755,831	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
307,492	-	-	-	307,492	נכסים אחרים
4,211,869	-	3,795,064	206,247	210,558	סך כל הנכסים
307,480	-	-	-	307,480	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה
583,860	583,860	-	-	-	התחייבויות
1,033,057	181,272	795,529	8,860	47,396	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
6,136,266	765,132	4,590,593	215,107	565,434	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
					התחייבויות פיננסיות
					התחייבויות אחרות
					סך כל ההתחייבויות

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. להלן הרכב נכסים והתחייבויות מגזרי הפעילות: (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	לא מיוחס למגזרי פעילות		בריאות	ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח	
	ביטוח כללי אלפי ש"ח	למגזרי פעילות			
329,594	320,776	8,818	-	-	נכסים
427,238	-	173,865	75,109	178,264	נכסים בלתי מוחשיים
331,130	206,447	124,683	-	-	הוצאות רכישה נדחות
1,060,869	-	1,022,676	12,221	25,972	נדל"ן להשקעה
641,477	-	638,134	1,505	1,838	נכסי ביטוח משנה
281,715	-	-	-	281,715	פרמיות לגבייה
					השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
					השקעות פיננסיות אחרות:
1,255,494	376,593	474,972	211,507	192,422	נכסי חוב סחירים
1,112,228	-	1,112,228	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
28,572	14,286	14,286	-	-	מניות
459,884	229,945	229,939	-	-	אחרות
2,856,178	620,824	1,831,425	211,507	192,422	סך כל השקעות פיננסיות אחרות
10,822	-	-	-	10,822	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
247,046	8,069	231,430	3,952	3,595	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
255,268	87,576	167,432	-	260	נכסים אחרים
6,441,337	1,243,692	4,198,463	304,294	694,888	סך כל הנכסים
292,537	-	-	-	292,537	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה
					התחייבויות
3,701,880	-	3,320,550	199,674	181,656	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
292,529	-	-	-	292,529	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
541,918	541,918	-	-	-	התחייבויות פיננסיות
979,014	95,187	834,086	11,232	38,509	התחייבויות אחרות
5,515,341	637,105	4,154,636	210,906	512,694	סך כל ההתחייבויות

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024					
סך הכל	ענפי חבויות אחרים (**)	ענפי רכוש ואחרים (*) אלפי ש"ח	רכב רכוש	רכב חובה	
3,079,258	24,723	320,451	2,046,410	687,674	פרמיות ברוטו
250,174	8,473	196,847	4,233	40,621	פרמיות ביטוח משנה
2,829,084	16,250	123,604	2,042,177	647,053	פרמיות בשייר
223,029	597	11,751	154,171	56,510	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה בשייר
2,606,055	15,653	111,853	1,888,006	590,543	פרמיות שהורווחו בשייר
121,428	1,624	6,912	63,118	49,774	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
57,018	2,459	52,042	-	2,517	הכנסות מעמלות
2,784,501	19,736	170,807	1,951,124	642,834	סך כל ההכנסות
2,186,721	1,552	153,772	1,426,200	605,197	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
151,143	2,205	64,799	8,927	75,212	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
2,035,578	(653)	88,973	1,417,273	529,985	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
366,874	4,024	59,043	209,631	94,176	הוצאות הנהלה וכלליות
126,533	1,445	19,204	71,085	34,799	הוצאות מימון
3,751	35	705	-	3,011	סך כל ההוצאות
2,532,736	4,851	167,925	1,697,989	661,971	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
251,765	14,885	2,882	253,135	(19,137)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה
2,376	(21)	353	2,802	(758)	סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על הכנסה
254,141	14,864	3,235	255,937	(19,895)	
3,795,064	49,348	243,060	1,175,100	2,327,556	התחייבות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2024
2,896,606	37,186	136,905	1,166,515	1,556,000	התחייבות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 31 בדצמבר, 2024

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר נתונים מענפי ביטוח דירות, אשר הפעילות בגינם מהווה כ-93% מסך הפרמיות בענפים אלו.
 (**) ענפי חבויות ואחרים כוללים בעיקר נתונים מענף חבות צד ג', אשר הפעילות בגיננו מהווה כ-95% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי: (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023					
סך הכל	ענפי חבויות אחרים (**)	ענפי רכוש ואחרים (*) אלפי ש"ח	רכב רכוש	רכב חובה	
2,403,982	22,610	298,342	1,537,778	545,252	פרמיות ברוטו
253,427	6,644	170,374	4,371	72,038	פרמיות ביטוח משנה
2,150,555	15,966	127,968	1,533,407	473,214	פרמיות בשייר
229,986	(500)	1,808	172,217	56,461	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה בשייר
1,920,569	16,466	126,160	1,361,190	416,753	פרמיות שהורווחו בשייר
85,113	1,959	4,808	32,991	45,355	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
56,051	2,088	43,696	-	10,267	הכנסות מעמלות
2,061,733	20,513	174,664	1,394,181	472,375	סך כל ההכנסות
1,711,489	2,929	122,915	1,071,772	513,873	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
184,356	2,576	49,059	(85)	132,806	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
1,527,133	353	73,856	1,071,857	381,067	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
307,624	3,849	55,913	172,599	75,263	הוצאות הנהלה וכלליות
107,564	1,384	18,334	61,183	26,663	הוצאות מימון
3,667	20	395	-	3,252	סך כל ההוצאות
1,945,988	5,606	148,498	1,305,639	486,245	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
115,745	14,907	26,166	88,542	(13,870)	רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
7,445	63	756	5,205	1,421	סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על הכנסה
123,190	14,970	26,922	93,747	(12,449)	
3,320,550	50,860	208,838	903,632	2,157,220	התחייבות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2023
2,297,874	40,576	116,702	903,923	1,236,673	התחייבות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 31 בדצמבר, 2023

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר נתונים מענפי ביטוח דירות אשר הפעילות בגינם מהווה כ-92% מסך הפרמיות בענפים אלו.
 (**) ענפי חבויות ואחרים כוללים בעיקר נתונים מענף חבות צד ג' אשר הפעילות בגיננו מהווה כ-94% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי: (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022					
סך הכל	ענפי חבויות אחרים (**)	ענפי רכוש ואחרים (*) אלפי ש"ח	רכב רכוש	רכב חובה	
1,875,683	22,313	259,922	1,108,263	485,185	פרמיות ברוטו
314,470	5,349	131,759	3,642	173,720	פרמיות ביטוח משנה
1,561,213	16,964	128,163	1,104,621	311,465	פרמיות בשייר
120,814	(222)	5,602	73,284	42,150	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה בשייר
1,440,399	17,186	122,561	1,031,337	269,315	פרמיות שהורווחו בשייר
90,833	2,296	5,454	30,841	52,242	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
58,230	1,406	32,205	-	24,619	הכנסות מעמלות
1,589,462	20,888	160,220	1,062,178	346,176	סך כל ההכנסות
1,327,236	8,942	87,668	915,172	315,454	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
98,375	229	33,575	(11)	64,582	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
1,228,861	8,713	54,093	915,183	250,872	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
276,767	3,579	48,844	152,990	71,354	הוצאות הנהלה וכלליות
94,192	1,246	14,785	53,453	24,708	הוצאות מימון
4,708	20	379	403	3,906	סך כל ההוצאות
1,604,528	13,558	118,101	1,122,029	350,840	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
(15,066)	7,330	42,119	(59,851)	(4,664)	הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
(22,838)	(352)	(2,219)	(12,766)	(7,501)	סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על הכנסה
(37,904)	6,978	39,900	(72,617)	(12,165)	התחייבות בגין חוזי ביטוח ברוטו
3,137,686	54,713	193,776	771,628	2,117,569	ליום 31 בדצמבר, 2022
1,983,358	47,240	112,779	771,894	1,051,445	התחייבות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 31 בדצמבר, 2022

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר נתונים מענפי ביטוח דירות אשר הפעילות בגינם מהווה כ-91% מסך הפרמיות בענפים אלו.
 (**) ענפי חבויות ואחרים כוללים בעיקר נתונים מענפי חבות צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-94% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 4 - נכסים בלתי מוחשיים

א. ההרכב ותנועה:

שנת 2024				
עלות				
סך הכל	תיק לקוחות	מוניטין	תוכנות מחשב	
אלפי ש"ח				
659,908	4,168	10,924	644,816	יתרה ליום 1 בינואר, 2024
81,058	-	-	81,058	תוספות במשך השנה (*)
740,966	4,168	10,924	725,874	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2024
הפחתה שנצברה				
330,314	3,871	-	326,443	יתרה ליום 1 בינואר, 2024
65,374	85	-	65,289	תוספות במשך השנה
395,688	3,956	-	391,732	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2024
345,278	212	10,924	334,142	עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2024
שנת 2023				
עלות				
סך הכל	תיק לקוחות	מוניטין	תוכנות מחשב	
אלפי ש"ח				
569,497	3,828	8,818	556,851	יתרה ליום 1 בינואר, 2023
2,446	340	2,106	-	חברה שאוחדה לראשונה
87,965	-	-	87,965	תוספות במשך השנה (*)
659,908	4,168	10,924	644,816	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023
הפחתה שנצברה				
267,866	3,828	-	264,038	יתרה ליום 1 בינואר, 2023
62,448	43	-	62,405	תוספות במשך השנה
330,314	3,871	-	326,443	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023
329,594	297	10,924	318,373	עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2023

(*) תוספות בגין תוכנות מחשב כוללות היוון הוצאות בגין פיתוח עצמי: בשנת 2024 בסך 62,001 אלפי ש"ח ובשנת 2023 בסך 56,728 אלפי ש"ח.

ב. בחינת ברות השבה של נכסים בלתי מוחשיים בעל אורך חיים בלתי מוגדר

לצורך בחינת ברות השבה של המוניטין נבחן סכום בר השבה של היחידה מניבת המזומנים לה הוקצה המוניטין ביחס לערכה בספרים. ככל שהסכום בר השבה של היחידה מניבת המזומנים עולה על ערכה בספרים, היחידה והנכסים שהוקצו לה ייחשבו כבלתי פגומים בערכם.

הסכום בר השבה של היחידה מניבת המזומנים נקבע בהתבסס על שווי השימוש שלה ונקבע על בסיס אומדן תזרים המזומנים העתידי הנגזר מפעילות היחידה. ליום 31 בדצמבר 2024 עולה הסכום בר השבה על הערך בספרים של היחידה.

באור 5: - הוצאות רכישה נדחות

א. הרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2023	2024	
אלפי ש"ח		
178,264	189,920	ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (ראה סעיף ב' להלן)
75,109	71,885	ביטוח בריאות
173,865	189,333	ביטוח כללי
427,238	451,138	

ב. התנועה בהוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח ובביטוח בריאות:

ביטוח		
ביטוח בריאות	חיים וחיסכון ארוך טווח	
אלפי ש"ח		
82,761	164,152	יתרה ליום 1 בינואר, 2023
41,279	64,051	תוספות (הוצאות רכישה)
(28,723)	(16,228)	הפחתה שוטפת
(20,208)	(33,711)	הפחתה בגין ביטולים
75,109	178,264	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023
42,345	63,770	תוספות (הוצאות רכישה)
(29,835)	(17,403)	הפחתה שוטפת
(15,734)	(34,711)	הפחתה בגין ביטולים
71,885	189,920	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2024

באור 6: - רכוש קבוע

א. הרכב ותנועה

שנת 2024

סך הכל	כלי רכב	מחשבים	ריהוט וציוד	שיפורים במושכר	זכות שימוש בבנייני משרדים	
אלפי ש"ח						
244,695	25,858	46,263	25,427	37,234	109,913	עלות יתרה ליום 1 בינואר, 2024
68,012	12,203	2,474	526	884	51,925	תוספות (*)
2,592	103	-	-	-	2,489	עדכונים לנכסי זכות שימוש בגין הצמדות למדד
(52)	-	(52)	-	-	-	גריעות
(8,890)	(8,890)	-	-	-	-	מכירות
306,357	29,274	48,685	25,953	38,118	164,327	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2024
156,892	11,421	42,693	21,105	27,835	53,838	פחת שנצבר יתרה ליום 1 בינואר, 2024
21,043	5,211	1,740	791	1,750	11,551	תוספות (*)
(46)	-	(46)	-	-	-	גריעות
(6,526)	(6,526)	-	-	-	-	מכירות
171,363	10,106	44,387	21,896	29,585	65,389	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2024
134,994	19,168	4,298	4,057	8,533	98,938	יתרת עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2024 (*)
53,856	1,931	-	-	-	51,925	מזה בגין נכסי זכות שימוש: תוספות לעלות במשך השנה (ראו סעיף ב' להלן)
13,174	1,623	-	-	-	11,551	פחת השנה
101,837	2,899	-	-	-	98,938	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2024

באור 6: - רכוש קבוע (המשך)

א. הרכב ותנועה (המשך)

שנת 2023

סך הכל	כלי רכב	מחשבים	ריהוט וציוד	שיפורים במושכר	זכות שימוש בבנייני משרדים	
אלפי ש"ח						
236,510	26,174	43,657	24,420	34,801	107,458	עלות יתרה ליום 1 בינואר 2023
10,874	4,533	2,684	1,007	2,433	217	תוספות (*)
2,334	96	-	-	-	2,238	עדכונים לנכסי זכות שימוש בגין הצמדות למדד
(78)	-	(78)	-	-	-	גריעות
(4,945)	(4,945)	-	-	-	-	מכירות
244,695	25,858	46,263	25,427	37,234	109,913	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023
						פחת שנצבר
137,310	9,835	39,360	20,345	25,494	42,276	יתרה ליום 1 בינואר 2023
22,549	4,515	3,371	760	2,341	11,562	תוספות (*)
(38)	-	(38)	-	-	-	גריעות
(2,929)	(2,929)	-	-	-	-	מכירות
156,892	11,421	42,693	21,105	27,835	53,838	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023
87,803	14,437	3,570	4,322	9,399	56,075	יתרת עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2023 (*)
						(*) מזה בגין נכסי זכות שימוש:
1,116	899	-	-	-	217	תוספות לעלות במשך השנה
12,808	1,246	-	-	-	11,562	פחת השנה
58,563	2,488	-	-	-	56,075	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023

ב. עסקאות חכירה בהן החברה מהווה חוכר

לחברה הסכמי חכירה הכוללים חכירות של מבנים, חניות וכלי רכב אשר משמשים לצורך קיום הפעילות השוטפת של החברה. הסכמי החכירות הינם לתקופה הנעה בין 3 ל-11 שנים. חלק מהסכמי החכירה שבהן התקשרה החברה כוללים אופציות הארכה ו/או ביטול. לפרטים בדבר הסכמי החכירה עם חברה קשורה ראו באור 136(2)א'.

1. פירוטים בדבר עסקאות חכירה

לשנה שהסתיימה		
ביום 31 בדצמבר		
2023	2024	
אלפי ש"ח		
1,036	943	הוצאות ריבית בגין התחייבות חכירה
92	63	הוצאות בגין חכירות לטווח קצר
14,094	14,965	סך תזרים מזומנים שלילי עבור חכירות

2. אופציות הארכה וביטול

לחברה הסכמי חכירה הכוללים הן אופציות הארכה והן אופציות ביטול. אופציות אלה מקנות לחברה גמישות בניהול עסקאות החכירה והתאמה לצרכים העסקיים של החברה. החברה מפעילה שיקול דעת משמעותי בבחינה האם ודאי באופן סביר כי אופציות הארכה וביטול ימומשו.

בהסכמי חכירה הכוללים תקופות חכירה שאינן ניתנות לביטול, כללה החברה במסגרת תקופת החכירה גם מימוש של אופציות הארכה הקיימות בהסכמים. בהסכמי חכירה אלו נהגת החברה לממש את אופציות הארכה, שכן אם נכס חלופי לא יהיה זמין באופן מיידי במועד סיום תקופת החכירה שאינה ניתנת לביטול, תיווצר לחברה פגיעה משמעותית בפעילות השוטפת של החברה.

יתרה מזאת, תקופות החכירה שהינן תחת אופציות ביטול החכירה נכללו כחלק מתקופת החכירה כאשר ודאי באופן סביר כי אופציות אלה לא ימומשו.

להלן פירוט בדבר תשלומי חכירה שיחולו בתקופות תחת אופציות הארכה שלמועד הדוחות הכספיים החברה לא צופה כי ודאי באופן סביר שימומשו ושלא נלקחו בחשבון במסגרת ההתחייבויות בגין חכירה של החברה:

עד 5 שנים	מעל 5 שנים	סך הכל	
אלפי ש"ח			
1,895	2,784	4,679	ליום 31 בדצמבר, 2024
3,071	3,483	6,554	ליום 31 בדצמבר, 2023

ג. מידע נוסף

בחברה קיימים נכסים שהופחתו במלואם ועדיין מופעלים. עלותם המקורית של הנכסים כאמור ליום 31 בדצמבר 2024 הינה בסך של 82,887 אלפי ש"ח (31 בדצמבר 2023 - 75,609 אלפי ש"ח).

באור 7 - השקעות בחברות מוחזקות

מידע בדבר חברות מאוחדות המוחזקות במישרין על ידי החברה

היקף ההשקעה בחברה מאוחדת	סכומים שהעמידה החברה לחברה מאוחדת	זכויות החברה בהון ובזכות ההצבעה	מדינת התאגדות	שם החברה
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	%		
ליום 31 בדצמבר 2024				
1	-	100	ישראל	איי.די.איי הנפקות (2010) בע"מ
2,196	10,770	100	ישראל	פנדה סוכנות לביטוח כללי בע"מ
ליום 31 בדצמבר 2023				
1	-	100	ישראל	איי.די.איי הנפקות (2010) בע"מ
1,972	9,255	100	ישראל	פנדה סוכנות לביטוח כללי בע"מ

1. חברת איי.די.איי הנפקות (2010) בע"מ (להלן - איי.די.איי הנפקות) הוקמה על ידי החברה ביום 15 באוגוסט 2010 לצורך גיוס מקורות מימון בישראל עבור החברה באמצעות הנפקה (ציבורית ופרטית) של תעודות התחייבות ו/או אגרות חוב ו/או שטרי הון, אשר תמורתן תופקד בחברה לשימושה על-פי שיקוליה ועל אחריותה ואשר החברה ערבה לפרעונם. ראו באור 24 להלן בדבר הנפקת תעודות התחייבות על ידי איי.די.איי הנפקות ודירוגן.
 2. ביום 21 ביוני 2023 השלימה החברה רכישת 100% ממניות פנדה סוכנות לביטוח כללי בע"מ (לשעבר - פנגו סוכנות לביטוח כללי בע"מ) (להלן - פנדה). העלות הכוללת הסתכמה לסך של 2,323 אלפי ש"ח, אשר שולמה במזומן.
- החברה מעמידה לפנדה מעת לעת, לצורך פעילותה, הלוואות שאינן נושאות ריבית והצמדה, ועומדות לפרעון לאחר חמש שנים ממועד העמדתן.

באור 8 - נדל"ן להשקעה

א. הרכב ותנועה:

2023	2024	
אלפי ש"ח		
328,990	331,130	יתרה ליום 1 בינואר
1,130	772	עלויות והוצאות שהונו
1,010	(1,727)	התאמת שווי הוגן
331,130	330,175	יתרה ליום 31 בדצמבר

ב. מדידת שווי הוגן של נדל"ן להשקעה

1. תהליכי הערכה המיושמים בחברה וטכניקות הערכה ששימשו לקביעת השווי ההוגן

נדל"ן להשקעה נמדד על בסיס השווי ההוגן כפי שנקבע בהערכת שווי שבוצעה על ידי מעריך שווי חיצוני בלתי תלוי שהינו בעל כישורים מקצועיים מוכרים וניסיון רב בנוגע למיקום וסוג הנדל"ן שהוערך. השווי ההוגן נקבע בהתבסס על עסקאות שנערכו לאחרונה בשוק ביחס לנדל"ן דומה ובמיקום דומה לזה של הנדל"ן שבבעלות החברה, וכן בהתבסס על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים מהנכס. באמידת תזרימי המזומנים הובא בחשבון הסיכון המובנה שלהם והם מהוונים בשיעור תשואה המשקף את הסיכונים הגלומים בתזרימי המזומנים אשר נקבע בהתחשב בתשואה המקובלת בשוק המקרקעין תוך התאמה למאפיינים הספציפיים של הנכס ורמת הסיכון של ההכנסות הצפויות ממנו.

2. הנחות משמעותיות ששימשו בהערכת השווי

31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
			<u>נדל"ן להשקעה</u>
120	127	136	דמי שכירות משרדים ממוצעים למ"ר לחודש, כולל שוכר מהותי
7.0%	9.9%	11.0%	שטחים פנויים להשכרה (ב-%) לתום תקופת הדוח

3. היררכיית שווי הוגן

מדידת השווי הוגן הינה ברמה 3 בהיררכיית השווי ההוגן.

4. נתונים משמעותיים שאינם ניתנים לצפיה

31 בדצמבר		
2023	2024	
אחוזים		
6.5	6.7	שיעורי היוון ממוצעים

באור 8 - נדל"ן להשקעה (המשך)

ב. מדידת שווי הוגן של נדל"ן להשקעה (המשך)

5. ניתוח רגישות

שיעור ההיוון מהווה אומדן משמעותי בקביעת השווי ההוגן משום ששינוי בו ישפיע באופן מהותי על השווי של הנדל"ן להשקעה.
בניתוח הרגישות להלן מוצגת ההשפעה של שינוי בשיעור ההיוון בשיעורים המפורטים:

31 בדצמבר		
2023	2024	
אחוזים		
(20,870)	(20,010)	עליה של 0.5%
22,590	21,540	ירידה של 0.5%

ג. הסכומים שהוכרו בדוח רווח והפסד (למעט השינויים בשווי הוגן)

2022	2023	2024	
אלפי ש"ח			
18,779	18,892	19,142	הכנסות שכירות
(543)	(664)	(534)	הוצאות תפעוליות ישירות
18,236	18,228	18,608	סה"כ הכנסות שכירות

באור 9 - חייבים ויתרות חובה

הרכב:

31 בדצמבר		
2023	2024	
אלפי ש"ח		
23,945	2,092	מקדמה בגין תביעות שיבוב מ"ל* (*)
6,339	8,172	הוצאות מראש
53,413	106,868	חברות ביטוח ותווכני ביטוח
4,862	5,852	מבוטחים
245	550	ריבית ודיבידנד לקבל
1,191	447	הכנסות לקבל
8,423	14,266	מקדמות לספקים
258	-	חברות קשורות
2,678	11,892	אחרים
101,354	150,139	

(* ראו באור 35ה(2)(4) להלן.)

באור 10: - פרמיות לגבייה

א. הרכב:

31 בדצמבר		
2023	2024	
אלפי ש"ח		
644,712	761,777	פרמיות לגבייה (*)
(3,235)	(2,500)	בניכוי הפרשה לחובות מסופקים (ב)
641,477	759,277	סך הכל פרמיות לגבייה
25,089	15,867	(*) כולל המחאות לגבייה והוראות קבע

לעניין תנאי הצמדה של הפרמיה לגבייה, ראו באור 35ג'.
לעניין פרמיה לגבייה מצדדים קשורים, ראו באור 36א'.

ב. להלן התנועה בהפרשה לחובות מסופקים:

אלפי ש"ח	
4,823	יתרה ליום 1 בינואר, 2023
(1,588)	שינוי בהפרשה
3,235	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023
(735)	שינוי בהפרשה
2,500	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2024

ג. גיול:

31 בדצמבר		
2023	2024	
אלפי ש"ח		
634,781	755,147	פרמיה לגבייה שערכה לא נפגם ללא פיגור בפיגור (*):
3,437	3,910	מתחת ל- 90 ימים
638,218	759,057	סך הכל פרמיה לגבייה שערכה לא נפגם
3,259	220	פרמיה לגבייה שערכה נפגם (**)
641,477	759,277	סך הכל פרמיה לגבייה

(*) כולל בעיקר חובות בפיגור במגזר ביטוח כללי.
(**) לאחר הפרשה לחובות מסופקים.

באור 11: - השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה

א. פירוט הנכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

ליום 31 בדצמבר		
2023	2024	
אלפי ש"ח		
143,561	130,163	נכסי חוב סחירים
14,965	12,821	נכסי חוב שאינם סחירים
15,516	15,177	מניות
107,673	136,897	השקעות פיננסיות אחרות
281,715	295,058	סך הכל השקעות פיננסיות
10,822	12,434	מזומנים ושווי מזומנים
292,537	307,492	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

(* לעניין החשיפה בגין נכסים עבור חוזים תלויי תשואה ראו באור 35 בדבר ניהול סיכונים.

ב. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח מכשירים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, ישירים או בלתי ישירים, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

ליום 31 בדצמבר 2024				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
אלפי ש"ח				
130,163	-	-	130,163	השקעות פיננסיות:
12,821	-	12,821	-	נכסי חוב סחירים
15,177	879	-	14,298	נכסי חוב שאינם סחירים
136,897	28,634	5,625	102,638	מניות
295,058	29,513	18,446	247,099	השקעות פיננסיות אחרות
				סך-הכל

ליום 31 בדצמבר 2023				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
אלפי ש"ח				
143,561	-	-	143,561	השקעות פיננסיות:
14,965	-	14,965	-	נכסי חוב סחירים
15,516	843	-	14,673	נכסי חוב שאינם סחירים
107,673	30,627	4,765	72,281	מניות
281,715	31,470	19,730	230,515	השקעות פיננסיות אחרות
				סך-הכל

באור 11: - השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

ג. התנועה בנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן המסווגים לרמה 3

סך הכל	השקעות פיננסיות		
	אחרות	מניות	
	אלפי ש"ח		
31,470	30,627	843	יתרה ליום 1 בינואר, 2024
2,024	1,965	59	רכישות
(3,981)	(3,958)	(23)	סך ההפסדים שהוכרו ברווח והפסד
29,513	28,634	879	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2024
(3,981)	(3,958)	(23)	סך ההפסדים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2024

לא היו מעברים בין רמה 1 לרמה 2 במהלך התקופה.

סך הכל	השקעות פיננסיות		נכסי חוב שאינם סחירים	
	אחרות	מניות		
	אלפי ש"ח			
28,333	27,554	723	56	יתרה ליום 1 בינואר, 2023
2,362	2,362	-	-	רכישות
(59)	-	-	(59)	מכירות / פדיונות
834	711	120	3	סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד
31,470	30,627	843	-	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023
831	711	120	-	סך הרווחים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2023

לא היו מעברים בין רמה 1 לרמה 2 במהלך התקופה.

באור 12: - השקעות פיננסיות אחרות

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר 2024

סך הכל	מוצגות בעלות מופחתת	מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד	מוצגות בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר		
אלפי ש"ח					
1,839,156	41,532	-	1,797,624	(1)	נכסי חוב סחירים
1,107,003	1,107,003	-	-	(2)	נכסי חוב שאינם סחירים
31,055	-	31,055	-	(4)	מניות
642,867	-	642,867	-	(5)	אחרות
<u>3,620,081</u>	<u>1,148,535</u>	<u>673,922</u>	<u>1,797,624</u>		סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	מוצגות בעלות מופחתת	מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד	מוצגות בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר		
אלפי ש"ח					
1,255,494	54,519	-	1,200,975	(1)	נכסי חוב סחירים
1,112,228	1,112,228	-	-	(2)	נכסי חוב שאינם סחירים
28,572	-	28,572	-	(4)	מניות
459,884	-	459,884	-	(5)	אחרות
<u>2,856,178</u>	<u>1,166,747</u>	<u>488,456</u>	<u>1,200,975</u>		סך הכל

(1) נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר

2023	2024	2023	2024	
עלות מופחתת		הערך בספרים		
אלפי ש"ח				
783,127	1,085,633	775,604	1,076,627	אגרות חוב ממשלתיות
488,371	766,276	(*479,890)	(*762,529)	נכסי חוב אחרים: נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
<u>1,271,498</u>	<u>1,851,909</u>	<u>1,255,494</u>	<u>1,839,156</u>	סך הכל נכסי חוב סחירים
		<u>2,035</u>	<u>1,590</u>	יתרת הפרשה להפסדי אשראי

(* כולל נכסי חוב סחירים הנמדדים בעלות מופחתת בסך 41,532 אלפי ש"ח (54,519 אלפי ש"ח אשתקד) אשר שווים ההוגן 42,030 אלפי ש"ח (54,995 אלפי ש"ח אשתקד).

באור 12: - השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

א. ההרכב: (המשך)

(2) נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר			
2023	2024	2023	2024
שווי הוגן		הערך בספרים	
אלפי ש"ח			

שאינם ניתנים להמרה
מוצגים כהשקעות במכשירי חוב בעלות מופחתת, למעט פקדונות בבנקים פיקדונות בבנקים סך הכל נכסי חוב שאינם ניתנים להמרה

570,160	600,161	575,663	593,081
525,912	500,953	536,565	513,922
<u>1,096,072</u>	<u>1,101,114</u>	<u>1,112,228</u>	<u>1,107,003</u>
		<u>8,935</u>	<u>11,576</u>

יתרת הפרשה להפסדי אשראי

(3) פרטים בדבר ריבית והצמדה בגין נכסי חוב

31 בדצמבר	
2023	2024
ריבית אפקטיבית אחוזים	

1.90	2.27
3.47	4.23
5.72	5.45

נכסי חוב סחירים
בסיס הצמדה
צמוד למדד המחירים לצרכן שקלי צמוד מט"ח

2023	2024
אחוזים	

2.79	3.44
3.06	3.05
6.52	-

נכסי חוב שאינם סחירים

בסיס הצמדה
צמוד למדד המחירים לצרכן שקלי צמוד מט"ח

(4) מניות

ליום 31 בדצמבר			
2023	2024	2023	2024
עלות		הערך בספרים	
אלפי ש"ח			

<u>28,744</u>	<u>30,653</u>	<u>28,572</u>	<u>31,055</u>
---------------	---------------	---------------	---------------

מניות שאינן סחירות

באור 12: - השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

א. ההרכב: (המשך)

(5) השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 בדצמבר				
2023	2024	2023	2024	
עלות		הערך בספרים		
אלפי ש"ח				
94,893	195,800	101,725	244,337	השקעות פיננסיות סחירות
329,630	368,792	358,159	398,530	השקעות פיננסיות שאינן סחירות
424,523	564,592	459,884	642,867	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בקרנות סל, קרנות השקעה, קרנות נאמנות ואופציות. לגבי התחייבויות החברה להשקעה בקרנות השקעה ראו באור 37 להלן.

ב. שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי

נכסי חוב שאינם סחירים

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי באור בלבד, נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי ההיוון מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אגרות חוב קונצרני כפי שנמדדו בבורסה לני"ע בתל אביב. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה שזוכה במכרז, שמפורסם על ידי משרד האוצר, להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושיעורי ריבית לגופים מוסדיים. בעניין זה נציין, שהתקבלה הודעה מרשות שוק ההון, בדבר תוצאות מכרז כאמור, ובהתאם להודעה, נבחר ספק משערך חדש, וזאת לאחר הליך מכרזי מקיף, שנערך בהתאם להוראות החוק. החברה לומדת את משמעות ההחלטה ונערכת לשינוי היישום בהתאם להנחיות שיתקבלו מרשות שוק ההון לרבות המשמעות לעניין מדידת שווי הוגן.

להלן הריבית הממוצעת המשוקללת בגין כל אחת מקבוצות הדרוג:

31 בדצמבר		
2023	2024	
אחוזים		
		נכסים פיננסיים:
		עבור נכסי חוב שאינם סחירים - בארץ, לפי דירוג מקומי (*):
3.89	4.04	AA ומעלה
5.79	5.68	A
9.35	5.85	לא מדורג

(* המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג "מעלות" ו"מדרוג". נתוני חברת מדרוג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: A כולל A- ועד A+.

באור 12: - השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ג. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח מכשירים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

היתרה בדוחות הכספיים של מזומנים, פרמיות לגביה, חייבים ויתרות חובה, תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

ליום 31 בדצמבר 2024			
סך-הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
אלפי ש"ח			
1,797,624	-	-	1,797,624
31,055	31,055	-	-
642,867	327,408	71,122	244,337
<u>2,471,546</u>	<u>358,463</u>	<u>71,122</u>	<u>2,041,961</u>
1,143,144	-	1,101,114	42,030

נכסי חוב סחירים
מניות
השקעות פיננסיות אחרות
סך הכל
נכסי חוב שאינם סחירים ונכסי חוב סחירים אשר ניתן גילוי של שווים ההוגן (12ב' לעיל)

ליום 31 בדצמבר 2023			
סך-הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
אלפי ש"ח			
1,200,975	-	-	1,200,975
28,572	28,572	-	-
459,884	297,029	61,130	101,725
<u>1,689,431</u>	<u>325,601</u>	<u>61,130</u>	<u>1,302,700</u>
1,151,067	-	1,096,072	54,995

נכסי חוב סחירים
מניות
השקעות פיננסיות אחרות
סך הכל
נכסי חוב שאינם סחירים ונכסי חוב סחירים אשר ניתן גילוי של שווים ההוגן (12ב' לעיל)

באור 12: - השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ד. התנועה בנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן והמסווגים לרמה 3

סך הכל	השקעות פיננסיות אחרות אלפי ש"ח	מניות	
325,601	297,029	28,572	יתרה ליום 1 בינואר, 2024
44,746	43,023	1,723	רכישות
(11,884)	(12,644)	760	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
358,463	327,408	31,055	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2024
			סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2024
(11,884)	(12,644)	760	

לא היו מעברים בין רמה 1 לרמה 2 במהלך התקופה.

סך הכל	השקעות פיננסיות אחרות אלפי ש"ח	מניות	
284,245	255,821	28,424	יתרה ליום 1 בינואר, 2023
40,794	40,794	-	רכישות
(404)	(404)	-	מכירות / פדיונות
966	818	148	סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד
325,601	297,029	28,572	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023
			סך הרווחים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2023
1,044	896	148	

לא היו מעברים בין רמה 1 לרמה 2 במהלך התקופה.

ה. החברה לא מציגה נספח "מידע נוסף אודות השקעות פיננסיות אחרות" מכיוון שהמידע הנדרש מוצג בבאור לעיל.

באור 13: - מזומנים ושווי מזומנים

א. מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה

31 בדצמבר	
2023	2024
אלפי ש"ח	
10,822	12,434

מזומנים למשיכה מיידית

המזומנים בתאגידים הבנקאיים נושאים, לתום תקופת הדיווח, ריבית שוטפת המבוססת על שיעורי ריבית בגין הפקדות יומיות 4.0% (ליום 31 בדצמבר 2023: 4.1%).

ב. מזומנים ושווי מזומנים אחרים

31 בדצמבר	
2023	2024
אלפי ש"ח	
247,046	86,015

מזומנים למשיכה מיידית

המזומנים והפקדונות למשיכה מיידית נושאים ריבית יומיות בשעור 4.0%-3.5% (ליום 31 בדצמבר 2023: 4.1%-3.76%).

באשר לתנאי הצמדה וריבית של המזומנים והפקדונות לזמן קצר, ראו באור 35.

באור 14: - הון ודרישות הון

א. ההרכב והתנועה בהון המניית

ליום 31 בדצמבר			
2023		2024	
מונפק	מונפק	מונפק	מונפק
רשום	ונפרע	רשום	ונפרע
500,000,000	14,685,109	500,000,000	14,725,945

מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כ"א

מניות רגילות בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת	
2023	2024
14,674,913	14,685,109
10,196	40,836
14,685,109	14,725,945

ליום 1 בינואר

מימוש כתבי אופציה למניות

ליום 31 בדצמבר

ב. זכויות הנלוות למניות

1. זכויות הצבעה באסיפה הכללית, זכות לדיבידנד, זכויות בפירוק החברה וזכות למינוי הדירקטורים בחברה.
2. סחירות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

ג. קרן הון בגין שטרי הון

הקרן נובעת מהטבה של בעל השליטה בחברה בגין מתן שטר הון ללא הצמדה וריבית לחברה המהווה במהותו השקעת בעלים.

באור 14: - הון ודרישות הון (המשך)

ד. דיבידנדים:

הדיבידנדים הבאים הוכרזו ושולמו על ידי החברה:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	2024
60,000	80,000	198,013
4.10	5.45	13.45

דיבידנד (באלפי ש"ח)

דיבידנד למניה (בש"ח)

ה. מדיניות ודרישות הון

1. מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן כדי להבטיח את כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, כדי לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. החברה כפופה לדרישות הון הנקבעות על-ידי הממונה. דירקטוריון החברה קבע יעד יחס כושר פירעון מבוסס סולבנסי II (להלן - יעד הון) - ראו סעיף ו' להלן.

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

על החברה חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II וזאת בהתאם להוראות כפי שפורסמו בחודש יוני 2017 ועודכנו בחודש אוקטובר 2020 (להלן - חוזר סולבנסי).

יחס כושר פירעון מבוסס סיכון

יחס כושר פירעון מבוסס סיכון מחושב כחס שבין ההון העצמי הכלכלי של חברת הביטוח לבין ההון הנדרש לכושר פירעון.

ההון העצמי הכלכלי נקבע כסיכום ההון העולה מהמאזן הכלכלי (ראו להלן) ומכשירי חוב הכוללים מנגנונים לספיגת הפסדים (מכשירי הון רובד 2 והון משני מורכב).

סעיפי המאזן הכלכלי מחושבים לפי שווי כלכלי, כאשר ההתחייבויות הביטוחיות בשייר מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin).

ההון הנדרש לכושר פירעון (SCR) נועד לאמוד את החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לסדרת תרחישים שנקבעה בחוזר הסולבנסי המשקפים סיכונים ביטוחיים, סיכוני שוק ואשראי וסיכונים תיפעוליים.

חוזר סולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר כדלהלן:

בחירה באחת מהחלופות הבאות:

1. פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024, כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב-5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR. ההון הנדרש בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2024 - 100% מה-SCR (לימים 30 ביוני 2024 ו-31 בדצמבר 2023 - 95%).

2. הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעודדות הביטוח של סכום המחושב בהתאם לחוזר סולבנסי (להלן - הניכוי). הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032.

החברה בחרה בחלופה הראשונה כך שנכון ליום 31 בדצמבר 2024 מיצתה את ההקלות הנובעות מהוראות המעבר.

באור 14: - הון ודרישות הון (המשך)

ה. מדיניות ודרישות הון (המשך)

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

יחס כושר הפירעון של החברה

בהתאם לדוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2024, שפורסם ביום 27 בנובמבר 2024, לחברה עודף הון ללא התחשבות בהוראות המעבר.

דוח יחס כושר הפירעון האמור נסקר על ידי רואי החשבון המבקרים של החברה, בהתאם לעקרונות תקן בינלאומי IASB-3000 (Revised) לגבי "התקשרויות מסוג Assurance שאינן ביקורת או סקירה של מידע כספי היסטורי". תקן זה רלוונטי לביצוע ההתקשרות על מנת להעריך האם חישובי הסולבנסי שבוצעו על ידי החברה, ליום 30 ביוני 2024, מכל הבחינות המהותיות, אינם בהתאם להוראות הממונה ואיננו מהווה חלק מתקני הביקורת או הסקירה החלים על דוחות כספיים.

יודגש כי התחזיות וההנחות, שהיוו בסיס להכנת דוח יחס כושר פירעון כלכלי, מבוססות בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה, וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר שהתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

נוסף על האמור לעיל, בתקופה שלאחר יום 30 ביוני 2024 ועד למועד פרסום דוח זה, חלו שינויים העשויים להשפיע על יחס כושר הפירעון של החברה.

באור 14: - הון ודרישות הון (המשך)

ה. מדיניות ודרישות הון (המשך)

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA)

ביום 5 לינואר 2022 פרסם הממונה תיקון להוראות החוזר המאוחד בנושא "דיווח לממונה על שוק ההון - הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA)" (להלן - התיקון). בתיקון נקבע כי חברת ביטוח תדווח לממונה אודות הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון אחת לשנה במהלך חודש ינואר. בהתאם לתיקון, הדיווח יכלול מספר חלקים, בין היתר דיווח אודות המצב העסקי וקשרי גומלין, חשיפה לסיכון, הערכת כושר הפירעון ודרישת הון, הערכה צופה פני עתיד וכן תרחישים וניתוחי רגישות. החברה דיווחה כנדרש לאחר תאריך הדוח, בחודש ינואר 2025.

ו. דיבידנד

לחברה מדיניות דיבידנד לפיה, בכפוף להוראות כל דין, תחלק החברה דיבידנדים בסך שלא יפחת מ-50% מרווחיה השנתיים, כהגדרתם בסעיף 302 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.

בהתאם למכתב שפרסם הממונה, בחודש אוקטובר 2017, (להלן בסעיף זה - המכתב) חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי משטר סולבנסי בשיעור של לפחות 100% לאחר ביצוע החלוקה, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה. למועד פרסום הדוח, קבע דירקטוריון החברה את יעד יחס כושר פירעון כך שלא יפחת משיעור של 120% על פי הוראות משטר הסלבנסי, ללא התחשבות בתקופת פריסה וללא התאמת תרחיש מניות.

מובהר כי אין ודאות כי החברה תעמוד ביחס כושר פירעון זה בכל נקודת זמן.

בהתאם לדוח יחס כושר פירעון ליום 30 ביוני 2024, המתבסס על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות לאותו יום, לחברה יחס כושר פירעון כלכלי הגבוה מיחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב ומהיעד שקבע הדירקטוריון.

לעניין דיבידנדים שחולקו בשנת 2024 ראו סעיף ד' לעיל.
לעניין דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח, ראו באור 38 להלן.

באור 15: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה

ליום 31 בדצמבר						ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (ראה באור 18 להלן) חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח בריאות (ראה באור 19 להלן) חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (ראה באור 17 להלן) סך הכל התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה
2023	2024	2023	2024	2023	2024	
שייר		ביטוח משנה אלפי ש"ח		ברוטו		
155,684	182,330	25,972	28,228	181,656	210,558	
187,453	192,447	12,221	13,800	199,674	206,247	
2,297,874	2,896,606	1,022,676	898,458	3,320,550	3,795,064	
2,641,011	3,271,383	1,060,869	940,486	3,701,880	4,211,869	

באור 16: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

ליום 31 בדצמבר		ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח: חוזי ביטוח חוזי השקעה סך הכל התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
2023	2024	
ברוטו ושייר		
אלפי ש"ח		
222,105	218,982	
70,424	88,498	
292,529	307,480	

בחוזי ביטוח תלויי תשואה, תגמולי הביטוח שלהם זכאי המוטב תלויים או צמודים לתשואה שמניבות השקעות מסוימות של החברה בניכוי דמי ניהול. בחוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה תגמולי הביטוח שלהם זכאי המבוטח אינם תלויים ברווח או הפסד מהשקעות שבצעה החברה.

ההבחנה בין חוזים תלויי תשואה לבין חוזים שאינם תלויי תשואה נעשית ברמת הכיסוי הבודד, כך שישנן פוליסות ביטוח עם מספר כיסויים אשר חלקם תלויי תשואה וחלקם אינם תלויי תשואה.

באור 17: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי

א. 1. ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי לפי סוגים

31 בדצמבר		31 בדצמבר			
2023	2024	2023	2024	2023	2024
שייר		ביטוח משנה אלפי ש"ח		ברוטו	
215,412	272,519	28,898	13,336	244,310	285,855
1,061,837	1,320,667	901,933	770,382	1,963,770	2,091,049
1,277,249	1,593,186	930,831	783,718	2,208,080	2,376,904
749,370	915,292	60,455	68,707	809,825	983,999
271,255	388,128	31,390	46,033	302,645	434,161
1,020,625	1,303,420	91,845	114,740	1,112,470	1,418,160
2,297,874	2,896,606	1,022,676	898,458	3,320,550	3,795,064
32,559	38,839	2,547	1,858	35,106	40,697
116,438	123,187	22,321	25,449	138,759	148,636
148,997	162,026	24,868	27,307	173,865	189,333
1,244,690	1,554,347	928,284	781,860	2,172,974	2,336,207
904,187	1,180,233	69,524	89,291	973,711	1,269,524
2,148,877	2,734,580	997,808	871,151	3,146,685	3,605,731
1,236,673	1,556,000	920,547	771,556	2,157,220	2,327,556

ענפי רכב חובה וחבויות

הפרשה לפרמיה שטרם

הורווחה

תביעות תלויות והפרשה

לפרמיה בחסר

סך הכל ענפי רכב חובה

(** וחבויות

ענפי רכוש ואחרים

הפרשה לפרמיה שטרם

הורווחה

תביעות תלויות

סך הכל ענפי רכוש

ואחרים

סך הכל התחייבויות בגין

חוזי ביטוח הכלולים

במגזר ביטוח כללי

הוצאות רכישה נדחות :

ענפי רכב חובה וחבויות

ענפי רכוש ואחרים

סך הכל הוצאות רכישה

נדחות

התחייבויות בגין חוזי

ביטוח כללי בניכוי

הוצאות רכישה נדחות:

ענפי רכב חובה וחבויות

(ראה באור 17 ב1)

ענפי רכוש ואחרים (ראה

17 ב2 להלן)

סך הכל התחייבויות בחוזי

ביטוח כללי בניכוי

הוצאות רכישה נדחות

(** מתוך זה סך

ההתחייבויות בגין ענף רכב

חובה

באור 17: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי: (המשך)

א. 2. ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי לפי שיטות חישובן

31 בדצמבר					
2023	2024	2023	2024	2023	2024
שייר		ביטוח משנה		ברוטו	
אלפי ש"ח					
1,333,092	1,708,795	933,323	816,415	2,266,415	2,525,210
964,782	1,187,811	89,353	82,043	1,054,135	1,269,854
<u>2,297,874</u>	<u>2,896,606</u>	<u>1,022,676</u>	<u>898,458</u>	<u>3,320,550</u>	<u>3,795,064</u>

הערכות אקטואריות:

גב' רויטל פיצ'ון
הפרשות על בסיס הערכות
אחרות:

הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
סך כל ההתחייבויות הביטוח בגין
חוזי ביטוח הכלולים במגזר
ביטוח כללי

באור 17: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי: (המשך)

ב. תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזרי ביטוח כללי, בניכוי הוצאות רכישה נדחות:

1. ענפי רכב חובה וחבויות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2023	2024	2023	2024	2023	2024
שייר		ביטוח משנה		ברוטו	
אלפי ש"ח					
1,075,139	1,244,690	1,064,156	928,284	2,139,295	2,172,974
441,127	571,173	70,084	33,938	511,211	605,111
35,947	42,634	35,580	31,797	71,527	74,431
(48,705)	(33,648)	(6,346)	(3,191)	(55,051)	(36,839)
428,369	580,159	99,318	62,544	527,687	642,703
(6,089)	(5,800)	(436)	(95)	(6,525)	(5,895)
(252,729)	(264,702)	(234,754)	(208,873)	(487,483)	(473,575)
(258,818)	(270,502)	(235,190)	(208,968)	(494,008)	(479,470)
1,244,690	1,554,347	928,284	781,860	2,172,974	2,336,207

יתרה לתחילת השנה (1)

עלות התביעות המצטברת בגין שנת חיתום שוטפת (2)

שינוי ביתרות לתחילת שנה כתוצאה מהצמדה למדד ורווח השקעתי לפי הנחת ההיוון הגלומה בהתחייבויות

שינוי באומדן עלות התביעות המצטברת בגין שנות חיתום קודמות (3)

סך השינוי בעלות התביעות המצטברת

תשלומים לשוב תביעות במהלך השנה:

בגין שנת חיתום שוטפת

בגין שנות חיתום קודמות

סך תשלומים לתקופה (4)

יתרה לסוף השנה

- (1) יתרות הפתיחה והסגירה כוללות: תביעות תלויות, פרמיה שטרם הורווחה ובניכוי הוצאות רכישה נדחות.
- (2) עלות התביעות המצטברת (Ultimate) הינה: יתרת תביעות תלויות, הפרשה לפרמיה בחסר, פרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות בתוספת סך תשלומי התביעות כולל הוצאות ישירות ועקיפות לשוב תביעות.
- (3) שינוי האומדן בשנת 2024 כולל קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בברוטו ובמשנה בשל השפעת עדכון הנחות המודל לקביעת שיעורי מרווח הסיכון, ראו באור 35(ה)2.
- (4) התשלומים כוללים הוצאות עקיפות לשוב תביעות (הנהלה וכלליות הנרשמות בתביעות) בייחוס לשנות החיתום.

באור 17: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי: (המשך)

ב. תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזרי ביטוח כללי, בניכוי הוצאות רכישה נדחות (המשך):

2. ענפי רכוש ואחרים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2023	2024	2023	2024	2023	2024
שייר		ביטוח משנה		ברוטו	
אלפי ש"ח					
781,684	904,187	63,419	69,524	845,103	973,711
1,197,180	1,506,643	50,050	69,255	1,247,230	1,575,898
427	(397)	(1,076)	4,471	(649)	4,074
1,197,607	1,506,246	48,974	73,726	1,246,581	1,579,972
(962,590)	(1,165,981)	(29,218)	(33,129)	(991,808)	(1,199,110)
(221,196)	(223,392)	(21,090)	(25,954)	(242,286)	(249,346)
(1,183,786)	(1,389,373)	(50,308)	(59,083)	(1,234,094)	(1,448,456)
108,682	159,173	7,439	5,124	116,121	164,297
904,187	1,180,233	69,524	89,291	973,711	1,269,524

יתרה לתחילת השנה (1)
 עלות התביעות המצטברת בגין אירועים בשנת הדוח (2)
 שינוי בעלות התביעות המצטברות בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח
 סך השינוי בעלות מצטברת
 תשלומים לשוב תביעות במהלך השנה (3)
 בגין אירועים של שנת הדוח
 בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח
 סך תשלומים
 שינוי בהפרשה לפרמיה שטרם הורווחה ופרמיה בחסר, נטו
 מהוצאות רכישה נדחות
 יתרה לסוף השנה

- (1) יתרות הפתיחה והסגירה כוללות: תביעות תלויות בתוספת פרמיה שטרם הורווחה ובניכוי הוצאות רכישה נדחות.
 (2) עלות התביעות המצטברת בגין אירועים בשנת הדוח כוללת את יתרת תביעות תלויות לסוף שנת הדוח בתוספת סך תשלומי התביעות בתקופת הדוח לרבות הוצאות ישירות ועקיפות לשוב תביעות.
 (3) התשלומים לשוב תביעות כוללים הוצאות ישירות ועקיפות ליישובן (הוצאות הנהלה וכלליות הנרשמות בתביעות) ביחס לשנות הנזק.

באור 17: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי: (המשך)

ג(1). בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, ברוטו בענפי ביטוח רכב חובה וחבויות (1):

שנת חיתום 2024										
סך הכל	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
	אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2024*									
	5,895	6,525	4,940	10,211	9,368	10,608	12,296	13,105	11,430	9,561
		39,397	34,545	41,503	42,011	51,552	58,748	71,295	61,229	50,350
			123,172	139,830	132,795	160,669	176,819	191,346	173,039	151,064
				237,256	229,662	262,958	303,567	290,646	261,987	237,671
					289,197	338,132	377,373	363,810	319,038	287,876
						384,992	433,107	406,826	371,000	320,465
							488,065	447,705	405,752	347,723
								488,500	443,148	382,985
									467,776	407,860
										422,730
	605,111	518,377	505,842	610,001	606,073	658,576	613,169	550,815	501,283	413,991
		503,012	456,849	492,345	563,380	592,552	616,406	547,223	492,225	426,166
			464,562	486,277	486,322	587,469	604,731	562,285	513,153	450,937
				510,798	471,225	546,204	620,400	569,967	505,676	475,855
					476,397	558,360	589,721	575,787	498,782	445,993
						558,598	597,803	568,145	513,597	449,287
							607,683	564,983	505,655	441,888
								570,514	505,535	445,915
									504,478	448,191
										443,233
338,852		15,367	41,280	99,203	129,676	99,978	5,486	(19,700)	(3,195)	(29,242)
6.77%		2.96%	8.16%	16.26%	21.40%	15.18%	0.89%	(3.58%)	(0.64%)	(7.06%)
5,244,386	605,111	503,012	464,562	510,798	476,397	558,598	607,683	570,514	504,478	443,233
2,946,980	5,895	39,397	123,172	237,256	289,197	384,992	488,065	488,500	467,776	422,730
2,297,406	599,216	463,615	341,390	273,542	187,200	173,606	119,618	82,014	36,702	20,503
38,801										
2,336,207										

תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

לאחר שבע שנים

לאחר שמונה שנים

לאחר תשע שנים

לאחר עשר שנים

אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה (**)

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

לאחר שבע שנים

לאחר שמונה שנים

לאחר תשע שנים

לאחר עשר שנים

עודף (חסר) ביחס לשנה הראשונה

שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה, באחוזים

עלות תביעות מצטברות, ליום 31 בדצמבר 2024

תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2024

יתרת התביעות התלויות

תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2014

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח בענפי רכב חובה וחבויות בניכוי הוצאות

רכישה נדחות ליום 31 בדצמבר 2024

(*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.
(**) אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

(1) לפי בחינה שביצעה החברה בענפי רכוש ואחרים, אי הוודאות לגבי סכום והעיתוי של עלות התביעות נפתרת, בדרך כלל, תוך שנה. לפיכך לא ניתן מידע בדבר התפתחות התביעות בענפים אלו.

באור 17: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי: (המשך)

(2)ג. בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, בשייר עצמי, בענפי ביטוח רכב חובה וחבויות (1):

ליום 31 בדצמבר 2024										
שנת חיתום										
סך הכל	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2024*										
	5,800	6,297	4,393	8,557	6,600	8,141	9,787	13,550	11,803	9,919
		35,655	25,777	27,240	17,738	21,102	32,729	73,677	63,215	52,083
			82,322	74,983	39,750	47,013	86,705	197,725	178,400	156,168
				119,910	64,654	69,534	139,752	300,343	269,620	245,679
					78,125	87,159	171,566	374,048	326,124	297,361
						97,281	195,184	414,021	378,093	330,988
							216,363	454,488	410,380	358,751
								494,773	448,472	394,764
									470,828	419,336
										433,679
	571,173	456,236	330,713	289,108	166,256	189,901	291,142	538,403	489,615	407,246
		429,284	291,646	233,130	133,546	151,219	269,932	525,336	470,247	405,600
			288,299	230,823	124,733	141,680	262,821	558,696	497,652	439,443
				238,071	121,346	136,454	264,463	561,220	507,361	463,585
					119,855	138,416	260,128	562,210	501,285	456,328
						136,128	263,429	558,918	509,928	460,380
							265,515	556,056	504,177	454,016
								558,421	506,727	457,178
									503,996	459,289
										453,362
165,688		26,951	42,414	51,036	46,402	53,773	25,627	(20,018)	(14,381)	(46,117)
5.22%		5.91%	12.83%	17.65%	27.91%	28.32%	8.80%	(3.72%)	(2.94%)	(11.32%)
3,564,104	571,173	429,284	288,299	238,071	119,855	136,128	265,515	558,421	503,996	453,362
2,034,736	5,800	35,655	82,322	119,910	78,125	97,281	216,363	494,773	470,828	433,679
1,529,368	565,373	393,629	205,977	118,161	41,730	38,847	49,152	63,648	33,168	19,683
24,979										
1,554,347										

תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:
 לאחר שנה ראשונה
 לאחר שנתיים
 לאחר שלוש שנים
 לאחר ארבע שנים
 לאחר חמש שנים
 לאחר שש שנים
 לאחר שבע שנים
 לאחר שמונה שנים
 לאחר תשע שנים
 לאחר עשר שנים

אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:
 לאחר שנה ראשונה (**)
 לאחר שנתיים
 לאחר שלוש שנים
 לאחר ארבע שנים
 לאחר חמש שנים
 לאחר שש שנים
 לאחר שבע שנים
 לאחר שמונה שנים
 לאחר תשע שנים
 לאחר עשר שנים

עודף (חסר) ביחס לשנה הראשונה
 שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה, באחוזים
 עלות תביעות מצטברות, ליום 31 בדצמבר 2024
 תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2024
 יתרת התביעות התלויות

תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2014
 סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח בענפי רכב חובה וחבויות בניכוי
 הוצאות רכישה נדחות ליום 31 בדצמבר 2024

(*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.
 (**) אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

(1) לפי בחינה שביצעה החברה בענפי רכוש ואחרים, אי הוודאות לגבי סכום והעיתוי של עלות התביעות נפתרת, בדרך כלל, תוך שנה. לפיכך לא ניתן מידע בדבר התפתחות התביעות בענפים אלו.

באור 17: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי: (המשך)

(ג3). בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, ברוטו בענף ביטוח רכב חובה (1):

ליום 31 בדצמבר 2024											
סך הכל	שנת חיתום										
	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	
	אלפי ש"ח מותאמים למודד נובמבר 2024*										
	5,865	6,689	5,070	10,488	9,657	10,598	12,541	13,502	11,701	9,544	
		39,427	35,540	42,102	42,520	52,476	60,245	72,962	62,397	50,831	
			123,830	143,511	135,656	164,598	177,068	196,319	175,959	153,318	
				240,597	232,931	268,643	305,870	297,797	267,398	241,813	
					291,880	345,330	381,832	372,798	325,325	292,569	
						391,784	439,220	417,036	377,724	325,396	
							493,460	458,882	413,445	352,784	
								499,131	451,228	389,123	
									475,309	414,481	
										429,020	
	591,526	515,436	501,865	610,678	601,585	654,806	609,094	547,528	498,251	411,078	
		495,242	463,229	500,367	569,654	596,948	621,729	553,578	497,975	429,488	
			457,497	494,269	490,306	594,672	608,389	569,373	517,215	454,021	
				508,031	475,790	553,657	627,574	578,642	511,607	480,881	
					474,600	566,135	596,078	588,062	505,712	449,909	
						560,469	605,828	580,600	520,730	454,567	
							611,075	578,497	512,586	448,840	
								580,873	515,335	452,784	
									511,762	455,810	
										449,499	
	301,274	20,193	44,369	102,647	126,985	94,338	(1,981)	(33,345)	(13,511)	(38,421)	
	6.03%	3.92%	8.84%	16.81%	21.11%	14.41%	(0.33%)	(6.09%)	(2.71%)	(9.35%)	
	5,240,573	591,526	495,242	457,497	508,031	474,600	560,469	611,075	580,873	511,762	449,499
	2,990,303	5,865	39,427	123,830	240,597	291,880	391,784	493,460	499,131	475,309	429,020
	2,250,270	585,662	455,815	333,667	267,434	182,720	168,685	117,615	81,742	36,453	20,478
	38,745										
	2,289,015										

תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה
לאחר שנתיים
לאחר שלוש שנים
לאחר ארבע שנים
לאחר חמש שנים
לאחר שש שנים
לאחר שבע שנים
לאחר שמונה שנים
לאחר תשע שנים
לאחר עשר שנים

אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה (**)
לאחר שנתיים
לאחר שלוש שנים
לאחר ארבע שנים
לאחר חמש שנים
לאחר שש שנים
לאחר שבע שנים
לאחר שמונה שנים
לאחר תשע שנים
לאחר עשר שנים

עודף (חסר) ביחס לשנה הראשונה

שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה, באחוזים

עלות תביעות מצטברות, ליום 31 בדצמבר 2024

תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2024

יתרת התביעות התלויות

תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2014

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח בענפי רכב חובה וחבויות בניכוי

הוצאות רכישה נדחות ליום 31 בדצמבר 2024

(* הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.
(**) אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

(1) לפי בחינה שביצעה החברה בענפי רכוש ואחרים, אי הוודאות לגבי סכום והעיתוי של עלות התביעות נפתרת, בדרך כלל, תוך שנה. לפיכך לא ניתן מידע בדבר התפתחות התביעות בענפים אלו.

באור 17: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי: (המשך)

(4)ג. בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, בשייר עצמי, בענף ביטוח רכב חובה⁽¹⁾:

ליום 31 בדצמבר 2024										
שנת חיתום										
סך הכל	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2024 ^(*)										
	5,781	6,052	4,225	8,220	6,357	7,511	9,298	13,055	11,314	9,227
		35,315	24,805	25,678	16,393	19,589	31,156	70,545	60,330	49,147
			81,139	71,613	36,983	43,935	78,966	189,735	170,132	148,241
				116,252	58,411	64,026	128,034	287,852	257,851	233,804
					71,377	80,052	158,453	358,577	311,640	282,650
						89,888	181,048	396,985	360,860	314,390
							201,597	435,693	391,900	340,472
								475,494	427,866	375,196
									449,716	398,600
										412,647
	561,065	437,663	313,775	272,552	148,463	169,870	270,744	516,023	468,454	389,909
		423,966	275,974	218,376	118,596	131,670	246,094	496,642	444,616	381,573
			282,093	216,317	109,579	125,453	238,604	528,907	469,233	413,358
				229,471	107,314	121,265	243,073	532,656	480,629	437,733
					109,011	123,361	239,104	536,784	476,137	430,576
						124,059	243,630	533,945	485,003	435,683
							248,896	532,344	479,451	431,308
								538,876	483,848	434,206
									482,671	436,903
										432,320
	116,092	13,697	31,682	43,082	39,452	45,812	21,847	(22,853)	(14,217)	(42,410)
	3.89%	3.13%	10.10%	15.81%	26.57%	26.97%	8.07%	(4.43%)	(3.03%)	(10.88%)
	3,432,428	561,065	423,966	282,093	229,471	109,011	248,896	538,876	482,671	432,320
	1,939,206	5,781	35,315	81,139	116,252	71,377	89,888	201,597	449,716	412,647
	1,493,222	555,284	388,651	200,954	113,219	34,170	47,299	63,382	32,955	19,673
	24,922									
	1,518,144									

תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:
 לאחר שנה ראשונה
 לאחר שנתיים
 לאחר שלוש שנים
 לאחר ארבע שנים
 לאחר חמש שנים
 לאחר שש שנים
 לאחר שבע שנים
 לאחר שמונה שנים
 לאחר תשע שנים
 לאחר עשר שנים

אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:
 לאחר שנה ראשונה^(**)
 לאחר שנתיים
 לאחר שלוש שנים
 לאחר ארבע שנים
 לאחר חמש שנים
 לאחר שש שנים
 לאחר שבע שנים
 לאחר שמונה שנים
 לאחר תשע שנים
 לאחר עשר שנים

עודף (חוסר) ביחס לשנה הראשונה
 שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה, באחוזים
 עלות תביעות מצטברות, ליום 31 בדצמבר 2024
 תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2024
 יתרת התביעות התלויות

תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2014
 סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח בענפי רכב חובה וחבויות בניכוי
 הוצאות רכישה נדחות ליום 31 בדצמבר 2024

(*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.
 (***) אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

(1) לפי בחינה שביצעה החברה בענפי רכוש ואחרים, אי הוודאות לגבי סכום והעיתוי של עלות התביעות נפתרת, בדרך כלל, תוך שנה. לפיכך לא ניתן מידע בדבר התפתחות התביעות בענפים אלו.

באור 17: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי: (המשך)

ג(5). נתונים מצטברים בדבר שנות חיתום בענפי ביטוח רכב חובה:

שנת חיתום							
2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
אלפי ש"ח							
							לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024:
561,681	543,243	482,960	460,232	485,095	551,136	692,056	(1) פרמיות ברוטו רווח (הפסד) כולל בשייר בגין שנת החיתום מצטבר השפעת ההכנסות מהשקעות מצטבר על הרווח הכולל המצטבר בשייר בגין שנת החיתום
19,833	28,517	13,039	(43,214)	(25,911)	(28,713)	(30,790)	(2) פרמיות ברוטו רווח (הפסד) כולל בשייר בגין שנת החיתום מצטבר השפעת ההכנסות מהשקעות מצטבר על הרווח הכולל המצטבר בשייר בגין שנת החיתום
25,915	14,383	13,295	25,018	25,696	23,039	9,503	(3) פרמיות ברוטו רווח (הפסד) כולל בשייר בגין שנת החיתום מצטבר השפעת ההכנסות מהשקעות מצטבר על הרווח הכולל המצטבר בשייר בגין שנת החיתום

(1) הירידה בשנים 2018-2021 בפרמיות ברוטו נובעת, בין השאר, מפעולות יזמות של החברה לטיוב תיק הלקוחות (שהסתיימו במהלך שנת 2022) ומירידה בפרמיה הממוצעת עקב שינוי בתמהיל התיק. החל משנת 2022 החברה חזרה לצמוח והעלייה בפרמיות נובעת מגידול בהיקף הפעילות, בין היתר בשל זכיית החברה במכרז אגף החשכ"ל במשרד האוצר לשנים 2023 ו-2024, כאמור בבאור 137(1) להלן, והצמדה למדד של התעריף וזאת לאחר העברת שיעור מהפרמיה (כ- 10%) בשנים 2023 ו-2024 לביטוח לאומי מכוח הסדר שיבוב רוחבי שמחליף תשלום תביעות פרטני, כאמור בבאור 35(ה)2(4) להלן.

(2) החל משנת 2018 קיימים לחברה הסכמי ביטוח משנה מסוג "מכסה", כאשר החל משנת 2021 שיעור השתתפות מבטחי המשנה יורד באופן הדרגתי על פני שנות החיתום.

(3) הירידה בהכנסות מהשקעות על פני שנות החיתום, נובעת בעיקר מהעובדה שטרם הצטברו רווחי השקעות בשנת הדוח ובשנים הסמוכות אליה.

ג(6). נתונים מצטברים בדבר שנות חיתום בענפי ביטוח חבויות אחרות:

שנת חיתום							
2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
אלפי ש"ח							
							לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024:
18,261	19,852	21,697	19,998	22,353	22,665	24,859	פרמיות ברוטו
6,488	8,030	7,671	8,524	9,515	8,496	3,769	רווח כולל בשייר בגין שנת החיתום מצטבר
1,529	1,672	1,482	1,246	920	609	245	השפעת ההכנסות מהשקעות מצטבר על הרווח הכולל המצטבר בשייר בגין שנת החיתום*

(* הירידה בהכנסות מהשקעות על פני שנות החיתום, נובעת בעיקר מהעובדה שטרם הצטברו רווחי השקעות בשנת הדוח ובשנים הסמוכות אליה.

באור 17: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי: (המשך)

ג(7). הרכב רווח (הפסד) כולל בשייר בענף ביטוח רכב חובה (המשך)

רווח	הפסד	רווח (הפסד)	הפסד	
כולל בגין שנות	כולל בגין שנת	כולל בגין שנות	כולל בגין שנת	
חיתום קודמות	חיתום שוטפת	חיתום קודמות	חיתום שוטפת	
שייר		ברוטו		
אלפי ש"ח				
				לשנה שהסתיימה ביום 31
				בדצמבר :
10,895	(30,790)	(13,900)	(24,230)	2024
30,018	(42,467)	2,296	(39,063)	2023
39,266	(51,431)	166,926	(67,682)	2022

(1) הפער בין הרווח הכולל בברוטו לבין הרווח הכולל בשייר בגין שנות חיתום קודמות, נובע בעיקרו משיעור השתתפות ביטוח משנה שונה עבור שנות חיתום שונות.

(2) ההפסד הכולל בשנת 2024 הושפע בין היתר מקיטון בהתחייבויות הביטוחיות בברוטו ובמשנה בשל השפעת עדכון הנחות המודל לקביעת שיעורי מרווח הסיכון, ראו באור 35(ה)2.

(3) הרווח הכולל בשנת 2022 הושפע בין היתר מקיטון בהתחייבויות הביטוחיות בברוטו ובמשנה בשל השפעת השינוי בעקום הריבית והשפעת הכרה באפקט הפיזור על מרווח הסיכון ומנגד גידול בהתחייבויות בברוטו בשל שינוי בעודף השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים, ראו באור 35(ה)2.

ג(8). הרכב רווח כולל בשייר בענפי חבויות אחרות

רווח	רווח	רווח	רווח	
כולל בגין שנות	כולל בגין שנת	כולל בגין שנות	כולל בגין שנת	
חיתום קודמות	חיתום שוטפת	חיתום קודמות	חיתום שוטפת	
שייר		ברוטו		
אלפי ש"ח				
				לשנה שהסתיימה ביום 31
				בדצמבר :
11,095	3,769	12,394	5,995	2024
10,852	4,118	11,596	4,828	2023
2,452	4,525	4,775	4,800	2022

באור 18: - נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

א. פירוט ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה לפי חשיפות

נתונים ליום 31 בדצמבר 2024:

סך הכל	פוליסות ללא מרכיב חסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		סך הכל
	קבוצתי	פרט אלפי ש"ח	משנת	עד שנת	
			2004	2003	
94,810	-	-	94,810	-	(א) לפי חשיפה ביטוחית: התחייבויות בגין חוזי ביטוח מחודש יוני 2001 הוני (ללא אופציה לקצבה) מרכיבי סיכון אחרים סך הכל בגין חוזי ביטוח התחייבויות בגין חוזי השקעה סך הכל
124,172	-	-	111,712	12,460	
210,558	14,032	190,210	5,601	715	
429,540	14,032	190,210	212,123	13,175	
88,498	-	-	88,498	-	
<u>518,038</u>	<u>14,032</u>	<u>190,210</u>	<u>300,621</u>	<u>13,175</u>	
307,480	-	-	295,020	12,460	(ב) לפי חשיפה פיננסית: תלוי תשואה שאינו תלוי תשואה סך הכל
210,558	14,032	190,210	5,601	715	
<u>518,038</u>	<u>14,032</u>	<u>190,210</u>	<u>300,621</u>	<u>13,175</u>	

באור 18: - נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

א. פירוט ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה לפי חשיפות (המשך)

נתונים ליום 31 בדצמבר 2023:

סך הכל	פוליסות ללא מרכיב חסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		סך הכל
	קבוצתי	פרט	משנת 2004	עד שנת 2003	
93,544	-	-	93,544	-	(א) לפי חשיפה ביטוחית: קצבה עם מקדמים מובטחים: מחודש יוני 2001
128,561	-	-	114,975	13,586	הוני (ללא אופציה לקצבה)
181,656	11,424	162,869	6,335	1,028	מרכיבי סיכון אחרים
403,761	11,424	162,869	214,854	14,614	סך הכל בגין חוזי ביטוח
70,425	-	-	70,425	-	התחייבויות בגין חוזי השקעה
474,186	11,424	162,869	285,279	14,614	סך הכל
292,530	-	-	278,944	13,586	(ב) לפי חשיפה פיננסית: תלוי תשואה
181,656	11,424	162,869	6,335	1,028	שאינו תלוי תשואה
474,186	11,424	162,869	285,279	14,614	סך הכל

באור 18: - נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

ב. פירוט התוצאות לפי סוגי פוליסות

נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024

סך הכל	פוליסות ללא מרכיב חסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		
	קבוצתי	פרט אלפי ש"ח	משנת 2004	עד שנת 2003	
11,525	-	-	11,230	295	פרמיות ברוטו:
361,116	4,099	353,424	3,064	529	מרכיב החיסכון
372,641	4,099	353,424	14,294	824	אחר
2,749	-	-	2,621	128	פרמיות ברוטו
242,290	6,594	204,476	30,577	643	דמי ניהול קבועים
9,922	-	-	9,922	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
31,180	(2,040)	32,874	(182)	528	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
372	3	358	10	1	רווח (הפסד) מעסקי ביטוח חיים
31,552	(2,037)	33,232	(172)	529	רווח כולל אחר מעסקי ביטוח חיים
55,885	-	-	55,885	-	רווח (הפסד) כולל מעסקי ביטוח חיים
53,191	4,099	49,092	-	-	תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
14,562	-	-	14,562	-	פרמיה משוננת בגין חוזי ביטוח - עסק חדש
1,794	-	-	1,794	-	פרמיה משוננת בגין חוזי השקעה - עסק חדש
					פרמיה חד פעמית בגין חוזי השקעה

הגדלות בפוליסות קיימות אינן נכללות במסגרת הפרמיה המשוננת בגין עסק חדש, אלא במסגרת תוצאות הפעילות של הפוליסה המקורית.

באור 18: - נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

ב. פירוט התוצאות לפי סוגי פוליסות (המשך)

נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	פוליסות ללא מרכיב חסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		פרמיות ברוטו:
	קבוצתי	פרט אלפי ש"ח	משנת 2004	עד שנת 2003	
13,400	-	-	13,030	370	מרכיב החיסכון
348,442	2,664	341,697	3,523	558	אחר
361,842	2,664	341,697	16,553	928	פרמיות ברוטו
2,762	-	-	2,612	150	דמי ניהול קבועים
216,930	7,403	181,879	26,154	1,494	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
5,615	-	-	5,615	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
44,737	(4,557)	47,617	1,396	281	רווח (הפסד) מעסקי ביטוח חיים
1,134	1	1,133	-	-	רווח כולל אחר מעסקי ביטוח חיים
45,871	(4,556)	48,750	1,396	281	רווח (הפסד) כולל מעסקי ביטוח חיים
51,889	-	-	51,889	-	תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
45,027	2,664	42,363	-	-	פרמיה משוננת בגין חוזי ביטוח - עסק חדש
19,132	-	-	19,132	-	פרמיה משוננת בגין חוזי השקעה - עסק חדש
15,708	-	-	15,708	-	פרמיה חד פעמית בגין חוזי השקעה

הגדלות בפוליסות קיימות אינן נכללות במסגרת הפרמיה המשווננת בגין עסק חדש, אלא במסגרת תוצאות הפעילות של הפוליסה המקורית.

באור 18: - נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

ב. פירוט התוצאות לפי סוגי פוליסות (המשך)

נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022

סך הכל	פוליסות ללא מרכיב חסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		פרמיות ברוטו:
	קבוצתי	פרט	משנת 2004	עד שנת 2003	
		אלפי ש"ח			
15,127	-	-	14,653	474	מרכיב החיסכון
332,354	-	327,934	3,809	611	אחר
347,481	-	327,934	18,462	1,085	פרמיות ברוטו
2,889	-	-	2,715	174	דמי ניהול קבועים
146,787	1,655	142,714	1,815	603	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(6,449)	-	-	(6,449)	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
69,065	(1,602)	67,930	2,625	112	רווח (הפסד) מעסקי ביטוח חיים
(1,792)	(48)	(1,769)	24	1	רווח (הפסד) כולל אחר מעסקי ביטוח חיים
67,273	(1,650)	66,161	2,649	113	רווח (הפסד) כולל מעסקי ביטוח חיים
46,255	-	-	46,255	-	תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
52,485	-	52,485	-	-	פרמיה משוננת בגין חוזי ביטוח - עסק חדש
24,721	-	-	24,721	-	פרמיה משוננת בגין חוזי השקעה - עסק חדש
30,023	-	-	30,023	-	פרמיה חד פעמית בגין חוזי השקעה

הגדלות בפוליסות קיימות אינן נכללות במסגרת הפרמיה המשוננת בגין עסק חדש, אלא במסגרת תוצאות הפעילות של הפוליסה המקורית.

באור 19: - נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח בריאות

א(1). פירוט ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח לפי חשיפה פיננסית

ליום 31 בדצמבר 2024		
ז"א	ז"ק	סה"כ
אלפי ש"ח		
204,139	2,108	206,247

שאינו תלוי תשואה

ליום 31 בדצמבר 2023		
ז"א	ז"ק	סה"כ
אלפי ש"ח		
198,221	1,453	199,674

שאינו תלוי תשואה

הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות לז"א הינו תאונות אישיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

א(2). פירוט ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח לפי חשיפה ביטוחית

מגזר ביטוח בריאות אינו כולל מוצרים המשלמים קצבה ולפיכך כל מרכיבי ההתחייבויות כאמור בסעיף א(1) מתייחסים למרכיבי סיכון אחרים.

ב. פירוט התוצאות לפי סוגי פוליסות

לשנה שהסתיימה ביום		
31 בדצמבר 2024		
ז"א	ז"ק	סה"כ
אלפי ש"ח		
278,248	7,701	285,949
160,167	3,940	164,107
46,687	920	47,607
317	4	321
47,004	924	47,928
33,920	-	33,920

פרמיות ברוטו (1)

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

רווח מעסקי ביטוח בריאות

רווח כולל אחר מעסקי ביטוח בריאות

רווח כולל מעסקי ביטוח בריאות

פרמיה משוננת - עסק חדש

(1) כולל בעיקר פוליסות פרט.

באור 19: - נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח בריאות (המשך)

ב. פירוט התוצאות לפי סוגי פוליסות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום

31 בדצמבר 2023

סה"כ	ז"ק אלפי ש"ח	ז"א
280,057	12,022	268,035
174,180	4,915	169,265
22,439	10	22,429
1,104	-	1,104
23,543	10	23,533
27,500	-	27,500

פרמיות ברוטו (1)

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

רווח מעסקי ביטוח בריאות

רווח כולל אחר מעסקי ביטוח בריאות

רווח כולל מעסקי ביטוח בריאות

פרמיה משוננת - עסק חדש

לשנה שהסתיימה ביום

31 בדצמבר 2022

סה"כ	ז"ק אלפי ש"ח	ז"א
269,026	9,648	259,378
156,927	2,879	154,048
30,941	4,549	26,392
(1,662)	9	(1,671)
29,279	4,558	24,721
27,831	-	27,831

פרמיות ברוטו (1)

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

רווח מעסקי ביטוח בריאות

רווח (הפסד) כולל אחר מעסקי ביטוח בריאות

רווח כולל מעסקי ביטוח בריאות

פרמיה משוננת - עסק חדש

(1) כולל בעיקר פוליסות פרט.

באור 20: - תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים תלויי תשואה ושאנים תלויי תשואה, חוזי השקעה וביטוח בריאות

בריאות משנה	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח			
		סך הכל אלפי ש"ח	חוזי	חוזי	
			השקעה	ביטוח	
11,084	174,245	478,670	67,143	411,527	יתרה ליום 1 בינואר 2023
-	-	20,667	5,615	15,052	(1) ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעה גידול בגין פרמיות שנזקפו להתחייבויות
-	-	65,289	51,889	13,400	(2) קיטון בגין דמי ניהול מצבירה
-	-	(2,761)	(480)	(2,281)	קיטון בגין תביעות, פדיונות ותום תקופה
-	-	(82,509)	(53,743)	(28,766)	שינויים בגין שינוי בהנחות
-	-	(977)	-	(977)	שינויים אחרים
1,137	25,429	(4,193)	-	(4,193)	(3) יתרה ליום 31 בדצמבר 2023
12,221	199,674	474,186	70,424	403,762	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023
-	-	31,111	9,922	21,189	(1) ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעה גידול בגין פרמיות שנזקפו להתחייבויות
-	-	67,410	55,885	11,525	(2) קיטון בגין דמי ניהול מצבירה
-	-	(2,749)	(579)	(2,170)	קיטון בגין תביעות, פדיונות ותום תקופה
-	-	(78,083)	(47,154)	(30,929)	שינויים בגין שינוי בהנחות
-	-	(477)	-	(477)	שינויים אחרים
1,579	6,573	26,640	-	26,640	(3) יתרה ליום 31 בדצמבר 2024
13,800	206,247	518,038	88,498	429,540	

(1) ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעות - סעיף זה כולל ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי (הפסדי) השקעות בגין היתרה לתחילת השנה, בתוספת ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי (הפסדי) השקעות בגין הפרמיות לחסכון בלבד שנרשמו בתקופת הדו"ח.

(2) גידול בגין פרמיות שנזקפו להתחייבויות - פרמיה זו איננה כוללת את כל הפרמיה שנרשמה כהכנסה בחברה. הפרמיה כוללת את הפרמיה לחסכון וחלק מהפרמיה במוצרים בעלי פרמיה קבועה.

(3) שינויים אחרים - הסעיף כולל שינויים בעתודה בגין תביעות תלויות, רזרבה לתביעות עיתיות, IBNR (על פי ההנחות שהיו בשימוש בסוף השנה הקודמת). בנוסף, הסעיף כולל גם את השפעת הריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעה שלא נכללו בסעיף "ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעות", כגון: ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעה על תשלומי תביעות ועל פרמיות שאינן חסכון.

באור 21: - מסים על ההכנסה

א. חוקי המס החלים על חברות הקבוצה

1. כללי

החברה וחברה מאוחדת הינן "מוסד כספי" כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975. המס החל על הכנסות של מוסדות כספיים מורכב ממס חברות וממס רווח.

2. הסדרי מס ייחודים לענף הביטוח

(א) הסכמים עם שלטונות המס

בין התאחדות חברות הביטוח לבין שלטונות המס קיימים הסכמים ענפיים, המסדירים את הטיפול בסוגיות מס ייחודיות לענף. ההסכם הענפי האחרון שנחתם הינו לשנות המס 2020-2022. ההסכמים הענפיים מתייחסים, בין היתר, לנושאים הבאים:

1. הוצאות רכישה נדחות (DAC)

הוצאות ישירות של חברות ביטוח לרכישת חוזי ביטוח חיים, בגין שנות חיתום עד וכולל 2014, יותרו בניכוי לצורכי מס בחלקים שווים בפריסה על פני ארבע שנים ובגין שנות חיתום 2015 ואילך על פני עשר שנים. הוצאות שבוטלו תותרנה בשנת הביטול.

הוצאות רכישה נדחות בביטוח מפני מחלות ואשפוז מופחתות על פני תקופה של שש שנים, בדומה לשיעור ההפחתה בספרים.

2. ייחוס הוצאות להכנסות מועדפות

להכנסות החייבות בשיעורי מס מופחתים ולהכנסות הפטורות ממס המתקבלות בחברות הביטוח ("הכנסות מועדפות") יתבצע ייחוס הוצאות שמשמעותו הפיכת חלק מההכנסות המועדפות להכנסות חייבות במס מלא, בהתאם לשיעור הייחוס. שיעור הייחוס שנקבע בהסכם תלוי במקור הכספים המניבים את ההכנסות המועדפות.

3. הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב תביעות

יבוצע תאום חלקי של הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב תביעות בתחום ביטוח כללי ובריאות, בגין כל שנת חיתום החל משנת 2013 עד שנת 2020, והסכום שתואם יוכר לצורכי מס במשך שלושת שנות המס הבאות.

4. ההסכם האחרון שנחתם בחודש דצמבר 2023 מאריך בשלוש שנים נוספות את תוקפו של ההסכם לשנות המס 2017-2019 כך שיחול גם לגבי שנות המס 2020-2022, למעט המס החל על ביטול העתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים (ראו להלן).

ההפרשה למס בדוחות הכספיים נערכה בהתאם לעקרונות ההסכמים האמורים לעיל.

באור 21: - מסים על ההכנסה (המשך)

א. חוקי המס החלים על חברות הקבוצה (המשך)

2. הסדרי מס ייחודים לענף הביטוח (המשך)

ב) המס החל על ביטול העתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים

בחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2007) התשס"ז-2007 מיום 11 בינואר 2007, נקבעו כללים לגבי המס החל על ביטול העתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים שנכללה בדוחות הכספיים עד ליום 31 בדצמבר 2006. על-פי הכללים, חלק העתודה המחושב בגובה 0.17% מסכום הביטוח בסיכון, בשייר עצמי, הקיים בביטוח חיים ואשר בגינו הוגדרה דרישת הון, יהיה פטור ממס. בהסכם המיסוי הענפי צוין כי בבסיס הפטור עומדת דרישת ההון, שבאה לידי ביטוי כאמור לעיל, ואם תתבטל או תקטן דרישת ההון ידונו הצדדים בהשלכות המס הנובעות מכך, ככל שישנן.

כחלק מההסכם הענפי המתואר בסעיף א)4 לעיל, הוסכם כי בדוח המס של שנת 2020 תירשם הכנסה לצרכי מס חברות ומס רווח בסך של 0.01% מהסכום בסיכון, בשייר עצמי, בביטוח חיים כפי שחושב ביום 31 בדצמבר 2006; וכן הוסכם כי במקרה בו יבוטלו או יוקטנו תקנות ההון החדשות ביחס לרכיבים המתייחסים לסיכונים המיוחדים בביטוח חיים, ידונו הצדדים בהשלכות המס הנובעות מכך, ככל שישנן.

3. רפורמת המס הבינלאומית של ה-OECD

בחודש מאי 2023 פרסם ה-IASB תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי 12 מיסים על הכנסה (להלן - התיקון), בעקבות רפורמת המס הבינלאומית של ה-OECD, "BEPS Pillar 2" (להלן - הרפורמה).

התיקון כולל: א) פטור זמני מנדטורי מיישום הוראות התקן עבור ההכרה והגילוי של נכסים והתחייבויות מיסים נדחים הנובעים מאימוץ כללי הרפורמה (להלן - הפטור הזמני); ב) דרישות גילוי ממוקדות עבור ישויות רב לאומיות המושפעות מהרפורמה (להלן - דרישות הגילוי הממוקדות).

הפטור הזמני חל באופן מיידי ונדרש לתת גילוי על יישומו. דרישות הגילוי הממוקדות חלות על תקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2023 או לאחר מכן. קבוצת צור שמיר מיישמת את הפטור הזמני, ולכן לא ניתן גילוי ולא הוכרו נכסים והתחייבויות מיסים נדחים הנובעים מאימוץ כללי הרפורמה.

חקיקת הרפורמה הושלמה בחלק מהמדינות בהן פועלות חברות קשורות שהינן חלק מקבוצת צור שמיר. החקיקה נכנסה לתוקף בשנת הכספים המתחילה ביום 1 בינואר 2024. בהתאם לבדיקה שביצעה קבוצת צור שמיר, בהתאם לסטטוס אימוץ חקיקת הרפורמה במדינות שבהן היא פועלת, החברה אינה צופה חשיפות מס כלשהן כתוצאה מאימוץ החקיקה.

באור 21: - מסים על ההכנסה (המשך)

ב. שיעורי המס החלים על החברה

1. המס הסטטוטורי החל על מוסדות כספיים, ובכללם החברה, המהווה את עיקר פעילות הקבוצה, מורכב ממס חברות וממס רווח.

2. שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם החברה הינם:

שיעור מס		שיעור מס רווח	שיעור מס חברות	
כולל במוסדות כספיים				
		%		
34.19	17.00	23.00	23.00	עד שנת 2024
34.75	18.00	23.00	23.00	משנת 2025 ואילך

בחודש מרס 2024, אושר על ידי מליאת הכנסת צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים), התשפ"ד-2024, אשר קובע כי החל מיום 1 בינואר 2025 שיעור מס השכר ומס הרווח החלים על החברה יעמדו על 18% מהשכר ששולם ומהרווח שהופק, בהתאמה. יתרות המיסים הנדחים לתאריך הדיווח כוללות את השפעת שינוי שיעורי המס האמורים שגרמו לגידול לא מהותי ביתרת ההתחייבות למיסים נדחים נטו.

ג. שומות מס

לחברה הוצאו שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2019. השומה של איי.די.איי הנפקות (2010) בע"מ שהינה, חברה מאוחדת, לשנת המס 2019 נחשבת כסופית. השומה של פנדה סוכנות לביטוח כללי בע"מ (להלן - פנדה), שהינה חברה מאוחדת, לשנת המס 2019 נחשבת כסופית, כמו כן בתקופת הדוח החלה בחברת פנדה ביקורת מע"מ, שנמצאת עדיין בעיצומה. לחברה הוצאו שומות ניכויים סופיות עד וכולל שנת 2020.

ד. מסים על הכנסה הכלולים ברווח או הפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	2024
25,692	67,560	114,097
(8,081)	(4,879)	(16,476)
10,757	1,264	37,696
28,368	63,945	135,317

מסים שוטפים
הטבת מס בגין שנים קודמות
מיסים נדחים המתייחסים ליצירה והיפוך של הפרשים זמניים (*)
(* ראו גם סעיפים ו' ו-ז' להלן.)

ה. מסים על הכנסה המתייחסים לסעיפי רווח כולל אחר

מיסים על הכנסה (הטבת מס) בגין:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	2024
819	(14)	643
(18,156)	5,515	1,190
(17,337)	5,501	1,833

מדידה מחדש של תוכנית להטבה מוגדרת
נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר

באור 21: - מסים על ההכנסה (המשך)

1. מסים נדחים

סך הכל	אחר	הפרשה לחובות מסופקים	הטבות לעובדים	נדל"ן להשקעה	רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים		הוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים	
					נכסים פיננסיים	נכסים		
אלפי ש"ח								
(71,232)	321	4,173	9,083	(34,673)	(38,291)	(732)	(11,113)	נכסי (התחייבויות) מיסים נדחים ליום 1 בינואר, 2023
(1,264)	(321)	1,122	752	(1,617)	(4,472)	4,261	(989)	שינויים שנזקפו לרווח והפסד
(79)	-	-	-	-	(79)	-	-	רכישת חברה מאוחדת שאוחדה לראשונה
(5,501)	-	-	14	-	-	(5,515)	-	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר
(78,076)	-	5,295	9,849	(36,290)	(42,842)	(1,986)	(12,102)	נכסי (התחייבויות) מיסים נדחים ליום 31 בדצמבר, 2023
(37,696)	-	516	2,648	(999)	(31,051)	(8,086)	(724)	שינויים שנזקפו לרווח והפסד
(1,833)	-	-	(643)	-	-	(1,190)	-	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר
(117,605)	-	5,811	11,854	(37,289)	(73,893)	(11,262)	(12,826)	נכסי (התחייבויות) מיסים נדחים ליום 31 בדצמבר, 2024

באור 21: - מסים על ההכנסה (המשך)

1. מסים נדחים (המשך)

לחברה הפסדי הון מועברים לצורכי מס בסך של 4,075 אלפי ש"ח ולחברה מאוחדת קיימים הפסדים עסקיים לצורך מס בסך של 10,667 אלפי ש"ח, בגינם לא הוכרו נכסי מסים נדחים בהיעדר צפי לניצולם בעתיד הנראה לעין. המסים הנדחים מוצגים בדוח על המצב הכספי בנטו בסעיף התחייבויות בגין מסים נדחים.

2. מס תיאורטי

להלן מובאת התאמה בין סכום המס, שהיה חל אילו כל ההכנסות וההוצאות, הרווחים וההפסדים בדוח רווח והפסד היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, לבין מסים על ההכנסה בדוח רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה			
ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
אלפי ש"ח			
112,809	203,150	392,401	רווח לפני מסים על ההכנסה
34.19%	34.19%	34.19%	שיעור המס הסטטוטורי הכולל החל על מוסדות כספיים
38,569	69,457	134,162	מס מחושב לפי שיעור המס הסטטוטורי הכולל של מוסד כספי עלייה (ירידה) במסים על ההכנסה הנובעת מהגורמים הבאים:
2,237	1,610	1,288	הוצאות שאינן מותרות בניכוי לצורכי מס
-	-	1,294	השפעת השינוי בשיעור המס על המסים הנדחים
(116)	-	-	הכנסות פטורות
(1,371)	(1,366)	(1,210)	הכנסות משכר דירה שבגינן שולם מס ערך מוסף
(3,957)	(797)	(486)	מסים נדחים בשיעורי מס שונים משיעור המס הסטטוטורי
925	(4)	16,952	הפרשים זמניים בגינם לא נוצרו מסים נדחים
(171)	-	-	הפרשים בבסיס המדידה
333	(76)	(207)	הפסדי הון שבגינם לא נוצר מס נדחה
(8,081)	(4,879)	(16,476)	מסים בגין שנים קודמות
28,368	63,945	135,317	מסים על ההכנסה
25.15%	31.48%	34.48%	שיעור מס אפקטיבי ממוצע

3. יישום תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS17

כאמור בבאורים 2 ו-39, החל מיום 1 בינואר 2025 תיישם החברה לראשונה את תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17. למועד פרסום הדוח, טרם הוסדר מול רשויות המס אופן הטיפול בדוחות המס של חברות הביטוח.

באור 22: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים

הטבות לעובדים כוללות הטבות לטווח קצר, הטבות לאחר סיום העסקה, הטבות אחרות לטווח ארוך והטבות בגין פיטורין.

הטבות אחרות

החברה נוהגת להעניק לכלל עובדי המטה שלה מענקים שנתיים בהתאם לתוצאות החברה, האגף והערכת המנהל. במסגרת זו נקבעה גם תוכנית תגמול ייעודית לקבוצת המנהלים הבכירה של החברה, על בסיס תלת-שנתי, שלפיה, בכפוף לעמידה בתנאי סף לזכאות, ולשיעור העמידה ביעדים כאמור לעיל, תהיה קבוצה זו זכאית לקבלת סכום מענק שמסגרתו הכוללת נקבעה מראש, בחלוקה מדורגת שעקרוניתה נקבעו מראש על פני שלוש שנות התוכנית, כאשר התשלום בפועל נפרס כך שמחצית מהזכאות משולמת בפועל סמוך לאחר תום שנת הזכאות והיתר בפריסה בקו ישר על פני שלוש שנים נוספות אלא אם הסכום לא עולה על 40% מעלות השכר השנתית, ובכפוף לעמידה בתנאי סף. הכל בהתאם ובכפוף למדיניות התגמול של החברה, כפי שמאושרת על ידי האסיפה הכללית מעת לעת.

הטבות העובדים לזמן קצר והטבות אחרות מוצגות במסגרת סעיף זכאים ויתרות זכות.

הטבות לאחר סיום העסקה

דיני העבודה וחוק פיצויי פיטורין בישראל מחייבים את החברה לשלם פיצויים לעובד בעת פיטורין או פרישה או לבצע הפקדות שוטפות בתוכנית הפקדה מוגדרת, לפי סעיף 14, כמתואר להלן. התחייבויות החברה בשל כך מטופלות כהטבות לאחר סיום העסקה.

חישוב התחייבות החברה בשל הטבות לעובדים מתבצע על פי הסכם העסקה בתוקף ומבוסס על תחזית משכורת העובד ותקופת העסקתו יוצרים את הזכות לקבלת הפיצויים.

ההטבות לעובדים לאחר סיום העסקה, ממומנות, בדרך כלל, על ידי הפקדות המסווגות כתוכנית להטבה מוגדרת, או כתוכנית להפקדה מוגדרת, כמפורט להלן:

תוכניות להפקדה מוגדרת

לגבי חלק מתשלומי הפיצויים, חלים תנאי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, התשכ"ג-1963, על-פיו הפקדותיה השוטפות של החברה בקרנות פנסיה ו/או בפוליסות בחברות ביטוח, פוטרות אותה מכל התחייבות נוספת לעובדים, בגינם הופקדו הסכומים כאמור לעיל. הפקדות אלו וכן הפקדות בגין תגמולים מהוות תוכניות הפקדה מוגדרת.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2022	2023	2024
אלפי ש"ח		

15,561	19,502	23,675
--------	--------	--------

הוצאות בגין תוכניות להפקדה מוגדרת

תוכנית הטבה מוגדרת

החלק של תשלומי הפיצויים שאינו מכוסה על ידי הפקדות בתוכניות להפקדה מוגדרת, כאמור לעיל, מטופל על ידי החברה כתוכנית להטבה מוגדרת לפיה מוכרת התחייבות בגין הטבות עובדים ובגינה החברה מפקידה סכומים בקופות מרכזיות לפיצויים ובפוליסות ביטוח מתאימות.

באור 22: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

א. שינויים בהתחייבות להטבה מוגדרת ובשווי הוגן של נכסי תוכנית

שנת 2024

הפסד (רווח) בגין מדידה מחדש ברווח כולל אחר				הוצאות (הכנסות) שנזקפו לרווח או הפסד					
		רווח				הוצאות			
		הפסד	אקטוארי			(הכנסות)	עלות		
		אקטוארי	בגין	תקבולים	תשואה	ריבית,	שירות		
ליום 31	הפקדות	בגין	שינויים	(תשלומים)	על נכסי	נטו	שוטף	ליום 1	בינואר
בדצמבר	על ידי	סטיות	בהנחות	מהתוכנית	התוכנית	סך-הכל	שוטף	2024	2024
2024	המעביד	סך-הכל	בניסיון	כלכליות	התוכנית	סך-הכל	נטו	שוטף	2024
136,170	-	8,498	8,553	(55)	-	22,633	6,549	16,084	115,402
367	-	-	-	-	-	113	-	113	254
(119,281)	(13,142)	(10,346)	-	(2)	(10,344)	(5,528)	(5,528)	-	(99,419)
<u>17,256</u>	<u>(13,142)</u>	<u>(1,848)</u>	<u>8,553</u>	<u>(57)</u>	<u>(10,344)</u>	<u>17,218</u>	<u>1,021</u>	<u>16,197</u>	<u>16,237</u>

התחייבות להטבה מוגדרת
התחייבות להסתגלות
שווי הוגן של נכסי התוכנית
התחייבות בגין הטבות לעובדים, נטו

באור 22: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

א. שינויים בהתחייבות להטבה מוגדרת ובשווי הוגן של נכסי תוכנית (המשך)

שנת 2023

		הפסד (רווח) בגין מדידה מחדש ברווח כולל אחר					הוצאות (הכנסות) שנזקפו לרווח או הפסד					
		הפסד (רווח)		הפסד אקטוארי בגין			הוצאות					
ליום 31 בדצמבר 2023	הפקדות על ידי המעביד	סך-הכל	הפסד אקטוארי בגין	שינויים בהנחות כלכליות	תשואה על נכסי התוכנית	תקבולים (תשלומים) מהתוכנית	סך-הכל	עלות שירות עבר	עלות (הכנסות) ריבית, נטו	עלות שירות שוטף	ליום 1 בינואר 2023	
115,402	-	1,885	3,126	(1,241)	-	(12,277) *	21,155	1,229	5,398	14,528	104,639	התחייבות להטבה מוגדרת
254	-	-	-	-	-	-	(5)	-	-	(5)	259	התחייבות להסתגלות
(99,419)	(12,737)	(1,845)	-	759	(2,604)	10,135	(4,599)	-	(4,599)	-	(90,373)	שווי הוגן של נכסי התוכנית
16,237	(12,737)	40	3,126	(482)	(2,604)	(2,142)	16,551	1,229	799	14,523	14,525	התחייבות בגין הטבות לעובדים, נטו

(* כולל התחייבות בגובה של 27 אלפי ש"ח שהתקבלה במסגרת צירוף עסקים ושולמה במלואה במהלך השנה.

באור 22: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ב. ההנחות האקטואריות העיקריות בקביעת ההתחייבות בגין תוכנית להטבה מוגדרת

2023	2024	
%		
6.00	5.93	שיעור ההיוון של התחייבויות התוכנית
6.10	6.00	שיעור התשואה הצפויה על נכסי התוכנית
3.50	3.50	שיעור עליית שכר צפויה

ג. סכומים, עיתוי ואי וודאויות של תזרימי מזומנים עתידיים

להלן שינויים אפשריים הנחשבים לסבירים לסוף תקופת הדיווח, להנחות האקטואריות, בהנחה שיתר ההנחות האקטואריות נותרו ללא שינוי:

גידול (קיטון) בהתחייבויות להטבה מוגדרת אלפי ש"ח	
	ליום 31 בדצמבר 2024:
	<u>מבחן רגישות לשינוי בשיעור עליית שכר צפויה</u>
	השינוי כתוצאה מ:
3,026	שיעור עליית שכר צפוי של 1%
	<u>מבחן רגישות לשינוי שיעור ההיוון של התחייבות ונכסי התכנית</u>
	השינוי כתוצאה מ:
(1,893)	עליית שיעור היוון של 1%
2,575	ירידת שיעור היוון של 1%

באור 23: - זכאים ויתרות זכות

31 בדצמבר		
2023	2024	
אלפי ש"ח		
49,300	38,536	עובדים והתחייבויות אחרות בשל שכר ומשכורת
47,606	92,383	הוצאות לשלם
97,741	47,370	ספקים ונותני שירותים
27,362	30,119	מוסדות ורשויות ממשלתיות
667	63	חברות קשורות
24,868	27,307	הוצאות רכישה נדחות בגין ביטוח משנה
		חברות ביטוח ותווכני ביטוח:
473,543	451,734	פקדונות מבטחי משנה
39,699	40,268	חשבונות אחרים
513,242	492,002	סך הכל חברות ביטוח
14,706	32,874	מבוטחים
102,852	90,429	פרמיה מראש
6,357	921	אחרים
<u>884,701</u>	<u>852,004</u>	

באור 24: - התחייבויות פיננסיות

באור זה מספק מידע בדבר התנאים החוזיים של ההתחייבות הפיננסיות. למידע נוסף בדבר החשיפה של החברה לסיכוני ריבית ונזילות, ראו באור 35.

א. פרוט התחייבויות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר				
2023	2024	2023	2024	
שווי הוגן		הערך בספרים		
אלפי ש"ח				
				התחייבויות פיננסיות
				המוצגות בעלות מופחתת:
452,389	458,155	481,648	481,163	כתבי התחייבויות נדחים (*)
-	-	60,270	102,697	התחייבות בגין חכירה
<u>452,389</u>	<u>458,155</u>	<u>541,918</u>	<u>583,860</u>	סך הכל התחייבויות פיננסיות

(*) השווי ההוגן של כתבי ההתחייבות הנדחים, הניתן לצורכי גילוי בלבד, נקבע בהתאם למחירן בסגירת המסחר נכון למועד הדיווח.

באור 24: - התחייבויות פיננסיות (המשך)

ב. התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת - פרטים נוספים

ליום 31 בדצמבר 2024

סדרה ו'	הרחבת סדרה ה'	סדרה ה'	
רובד 2	רובד 2	רובד 2	סוג הון
12.2021	8.2020	11.2018	מועד הנפקה
164,400	92,593	223,000	סכום מקורי (אלפי ש"ח)
איי.די.איי הנפקות	איי.די.איי הנפקות	איי.די.איי הנפקות	גורם מנפיק
מידרוג - A2	מידרוג - A2	מידרוג - A2	דירוג החוב וחברה מדרגת
לא צמוד	לא צמוד	לא צמוד	תנאי הצמדה
סחיר	סחיר	סחיר	סחירות
קבועה 2.18%	קבועה 3.27%	קבועה 3.27%	ריבית נקובה
2.34%	2.08%	3.44%	ריבית אפקטיבית
163,619	93,933	223,612	ערך בספרים (אלפי ש"ח)
146,349	91,482	220,324	שווי הוגן (אלפי ש"ח)
בתשלום אחד, בדצמבר 2031	בתשלום אחד, בנובמבר 2028	בתשלום אחד, בנובמבר 2028	מועדי תשלום הקרן
בחודשים יוני ודצמבר של כל אחת מהשנים 2022 עד 2031 (כולל)	בחודשים מאי ונובמבר של כל אחת מהשנים 2019 עד 2028 (כולל)	בחודשים מאי ונובמבר של כל אחת מהשנים 2019 עד 2028 (כולל)	מועדי תשלום הריבית
כן (ראה ג להלן)	כן (ראה ג להלן)	כן (ראה ג להלן)	זכות לפדיון מוקדם

(* פרמיה והוצאות הנפקה שטרם הופחתו יתרת רכיב ההתחייבויות ליום 31 בדצמבר 2024 הינה בתוספת פרמיה בסך של 952 אלפי ש"ח ובניכוי הוצאות הנפקה בסך של 1,258 אלפי ש"ח המופחתות לפי שיטת הריבית האפקטיבית.

באור 24: - התחייבויות פיננסיות (המשך)

ב. התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת - פרטים נוספים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023

סדרה ו'	הרחבת סדרה ה'	סדרה ה'	
רובד 2	רובד 2	רובד 2	סוג הון
12.2021	8.2020	11.2018	מועד הנפקה
164,400	92,593	223,000	סכום מקורי (אלפי ש"ח)
איי.די.איי הנפקות	איי.די.איי הנפקות	איי.די.איי הנפקות	גורם מנפיק
מידרוג - A2	מידרוג - A2	מידרוג - A2	דירוג החוב וחברה מדרגת
לא צמוד	לא צמוד	לא צמוד	תנאי הצמדה
סחיר	סחיר	סחיר	סחירות
קבועה 2.18%	קבועה 3.27%	קבועה 3.27%	ריבית נקובה
2.34%	2.08%	3.44%	ריבית אפקטיבית
163,388	95,001	223,259	ערך בספרים (אלפי ש"ח)
142,255	90,991	219,142	שווי הוגן (אלפי ש"ח)
בתשלום אחד, בדצמבר 2031	בתשלום אחד, בנובמבר 2028	בתשלום אחד, בנובמבר 2028	מועדי תשלום הקרן
בחודשים יוני ודצמבר של כל אחת מהשנים 2022 עד 2031 (כולל)	בחודשים מאי ונובמבר של כל אחת מהשנים 2019 עד 2028 (כולל)	בחודשים מאי ונובמבר של כל אחת מהשנים 2019 עד 2028 (כולל)	מועדי תשלום הריבית
כן (ראה ג להלן)	כן (ראה ג להלן)	כן (ראה ג להלן)	זכות לפדיון מוקדם

(* פרמיה והוצאות הנפקה שטרם הופחתו)

יתרת רכיב ההתחייבויות ליום 31 בדצמבר 2023 הינה בתוספת פרמיה בסך של 2,021 אלפי ש"ח ובניכוי הוצאות הנפקה בסך של 1,841 אלפי ש"ח המופחתות לפי שיטת הריבית האפקטיבית.

באור 24: - התחייבויות פיננסיות (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת - זכות לפדיון מוקדם ומועדי פרעון

החברה תהיה רשאית לפדות בפדיון מוקדם, מלא או חלקי, באישורו מראש של המפקח ובתנאים שיקבע, את תעודות ההתחייבות (סדרות ה' ו-ו') כעבור 7 שנים ממועד הנפקתן (להלן - המועד הראשון לפדיון מוקדם). לאחר המועד הראשון לפדיון מוקדם, תהיה החברה רשאית לפדות בפדיון מוקדם, מלא או חלקי, את תעודות ההתחייבות הנ"ל, בכל עת. ככל שלא תנצל החברה את זכותה לפדות בפדיון מוקדם איזו מתעודות ההתחייבות במועד הראשון לפדיון מוקדם ביחס לכל סדרה, תשולם תוספת ריבית למחזיקי תעודות ההתחייבות הרלוונטיות על הריבית אותה נושאות תעודות ההתחייבות הרלוונטיות באותה עת, בגין יתרת התקופה בשיעור של 50% ממרווח הסיכון המקורי שנקבע בהנפקה ביחס לתעודות ההתחייבות.

למידע בדבר מועדי הפירעון הצפויים של ההתחייבויות הפיננסיות, ראו באור 35.

ד. תעודות ההתחייבות הינן בעלות מאפיינים כמפורט להלן:

1. נסיבות משהות

בהתקיימן של "נסיבות משהות להון רובד 2" ידחו תשלום קרן ו/או תשלומי ריבית בגין תעודות התחייבות (סדרה ה' ו-ו') אשר תמורתן הוכרה על ידי המפקח כהון רובד 2.

"נסיבות משהות להון רובד 2" בהתאם להוראות המפקח משמען: התקיימות אחת או יותר מהנסיבות הבאות:

ביחס לדחיית תשלום ריבית - היעדר רווחים ראויים לחלוקה בחברה, כמשמען בחוק החברות, וזאת על פי הדוחות הכספיים האחרונים (שנתיים או רבעוניים) שקדמו למועד פירעון הריבית הרלוונטי.

ביחס לדחיית תשלום קרן ו/או תשלומי ריבית:

1. סכום ההון העצמי המוכר של החברה ירד אל מתחת ל-80% מהון נדרש לכושר פירעון (SCR) (כהגדרתו בחוזר הסולבנסי), בהתאם להוראות הפריסה, אשר בחוזר הסולבנסי או בהתאם לכל הוראה מחייבת אחרת שתקבע על ידי המפקח, או על פי הדין (להלן - ההון הנדרש לנסיבות משהות), והחברה לא ביצעה השלמת הון נכון למועד פרסום הדוח, וזאת על פי הדוחות הכספיים האחרונים (שנתיים או רבעוניים) שקדמו למועד פירעון הריבית ו/או הקרן הרלוונטי.

2. דירקטוריון החברה הורה על דחיית תשלום ריבית, או על דחיית תשלום קרן, אם קבע כי יש חשש ממשי קרוב ליכולתה של החברה לעמוד בהון הנדרש לנסיבות משהות ובלבד שהתקבל לכך אישור המפקח מראש.

3. דירקטוריון החברה הורה על דחיית תשלום ריבית ו/או על דחיית תשלום קרן, אם קבע כי יש חשש ממשי קרוב ליכולתה של החברה לפרוע במועדן התחייבויות שדרגת הקדימות שלהן גבוהה מזו של תעודות ההתחייבות, ובלבד שהתקבל לכך אישור המפקח מראש.

4. המפקח הורה על דחיית תשלום קרן ו/או ריבית עקב פגיעה ביחס כושר פירעון של החברה או אם ראה כי יש חשש ממשי קרוב ליכולתה של החברה לעמוד בהון הנדרש ממנה לכושר פירעון (SCR).

2. שיעבודים:

בהתאם לשטר הנאמנות, תעודות ההתחייבות אינן מובטחות בשעבוד כלשהו. החברה הבת תהא רשאית להנפיק כתבי התחייבות נוספים וכן סדרות נוספות של אגרות חוב ו/או כתבי התחייבות, שתעמודנה בדרגת בטחון עדיפה, זזה או נחותה לתעודות ההתחייבות, וכן להנפיק כתבי התחייבות נדחים וסדרות של כתבי התחייבות נדחים.

באור 24: - התחייבויות פיננסיות (המשך)

ה. שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך דוח רווח והפסד בחלוקה לרמות:

ליום 31 בדצמבר 2024			
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
אלפי ש"ח			
458,155	-	-	458,155
כתבי התחייבות נדחים			
ליום 30 בדצמבר 2023			
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
אלפי ש"ח			
452,389	-	-	452,389
כתבי התחייבות נדחים			

(* התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת אשר ניתן גילוי לגבי שוויין ההוגן.)

ו. שינויים בהתחייבויות הנובעים מפעילות מימון

יתרה ליום 1 בינואר	תזרים מזומנים	הכרה בהתחייבות בגין חכירה	שינויים אחרים	יתרה ליום 31 בדצמבר
2024				
אלפי ש"ח				
481,648	-	-	(485)	481,163
60,270	(14,022)	53,856 (*)	2,593	102,697
541,918	(14,022)	53,856	2,108	583,860
כתבי התחייבות נדחים התחייבות בגין חכירה סך הכל התחייבויות הנובעות מפעילות מימון				
יתרה ליום 1 בינואר	תזרים מזומנים	הכרה בהתחייבות בגין חכירה	שינויים אחרים	יתרה ליום 31 בדצמבר
2023				
אלפי ש"ח				
482,140	-	-	(492)	481,648
69,879	(13,058)	1,116	2,333	60,270
552,019	(13,058)	1,116	1,841	541,918
כתבי התחייבות נדחים התחייבות בגין חכירה סך הכל התחייבויות הנובעות מפעילות מימון				

(* ר' באור 26.)

ז. דירוג

ביום 22 באוגוסט 2024 פרסמה מדרוג דוח דירוג עדכני במסגרתו הותירה על כנו דירוג Aa3 לאיתנות הפיננסית של החברה (IFSR) ודירוג A2 לכתבי התחייבויות הנדחים סדרות ה' ו-ו' של החברה הבת.

באור 25: - פרמיות שהורווחו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024			
שייר	ביטוח משנה אלפי ש"ח	ברוטו	
317,343	55,298	372,641	פרמיות בביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
265,399	20,550	285,949	פרמיות בביטוח בריאות
2,829,084	250,174	3,079,258	פרמיות בביטוח כללי (*)
3,411,826	326,022	3,737,848	סך הכל פרמיות
(223,054)	7,310	(215,744)	שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה (**)
3,188,772	333,332	3,522,104	סך הכל פרמיות שהורווחו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023			
שייר	ביטוח משנה אלפי ש"ח	ברוטו	
310,981	50,861	361,842	פרמיות בביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
261,896	18,161	280,057	פרמיות בביטוח בריאות
2,150,555	253,427	2,403,982	פרמיות בביטוח כללי (*)
2,723,432	322,449	3,045,881	סך הכל פרמיות
(229,906)	30,509	(199,397)	שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה (**)
2,493,526	352,958	2,846,484	סך הכל פרמיות שהורווחו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			
שייר	ביטוח משנה אלפי ש"ח	ברוטו	
300,064	47,417	347,481	פרמיות בביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
253,013	16,013	269,026	פרמיות בביטוח בריאות
1,561,213	314,470	1,875,683	פרמיות בביטוח כללי
2,114,290	377,900	2,492,190	סך הכל פרמיות
(121,015)	17,554	(103,461)	שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה (**)
1,993,275	395,454	2,388,729	סך הכל פרמיות שהורווחו

(*) ראו גם באור 137.
(**) השינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה נובע בעיקר מביטוח כללי.

לשנה שהסתיימה ביום			
31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
אלפי ש"ח			
			<u>רווחים (הפסדים) מנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות תלויות תשואה</u>
			השקעות פיננסיות:
			נכסי חוב סחירים
(7,960)	4,792	4,752	נכסי חוב שאינם סחירים
(309)	1,245	1,624	מניות
(5,548)	1,564	1,825	אחרות
(7,084)	10,380	19,922	מזומנים ושווי מזומנים
266	305	248	סך הכל רווחים מנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות תלויות תשואה, נטו
(20,635)	18,286	28,371	<u>רווחים (הפסדים) מנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות שאינן תלויות תשואה, הון ואחרים:</u>
			הכנסות מנדל"ן להשקעה:
29,378	1,010	(1,727)	שערוך נדל"ן להשקעה
18,236	18,228	18,608	הכנסות שוטפות בגין נדל"ן להשקעה
47,614	19,238	16,881	סך הכל הכנסות מנדל"ן להשקעה
			רווחים (הפסדים) מהשקעות פיננסיות, למעט ריבית הפרשי הצמדה הפרשי שער ודיבידנד בגין:
(20,963)	17,617	42,641	נכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד
926	9,011	4,264	נכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח כולל (א)
371	(1,148)	(740)	נכסים המוצגים בעלות מופחתת (ב)
(19,666)	25,480	46,165	הכנסות ריבית (*) והפרשי הצמדה מנכסים פיננסיים שאינם בשווי הוגן דרך רווח והפסד
81,897	62,947	97,266	הכנסות ריבית, הפרשי הצמדה ושער מנכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד
19,476	18,887	11,925	רווח מהפרשי שער בגין השקעות שאינן נמדדות בשווי הוגן דרך רווח והפסד ומנכסים אחרים
3,572	205	11,679	הכנסות מדיבידנד
10,420	11,701	34,976	סך הכל רווחים מהשקעות נטו והכנסות מימון
122,678	156,744	247,263	(*) בהכנסות הנ"ל כלולה ריבית בגין נכסים פיננסיים אשר אינם מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד שערכם נפגם
-	400	-	

באור 26: - רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון (המשך)

א. רווחים (הפסדים) מהשקעות בגין נכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר

לשנה שהסתיימה ביום			
31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
אלפי ש"ח			
1,232	8,754	4,489	רווחים נטו מניירות ערך שמומשו
(306)	257	(225)	עלויות (ירידות) ערך נטו שנזקפו לרווח והפסד
926	9,011	4,264	סך הכל רווחים מהשקעות בגין נכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח כולל

ב. רווחים (הפסדים) מהשקעות בגין נכסים המוצגים בעלות מופחתת

לשנה שהסתיימה ביום			
31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
אלפי ש"ח			
1,262	2,002	(680)	רווחים (הפסדים) נטו ממימוש נכסים המוצגים בעלות מופחתת
(891)	(3,150)	(60)	ירידות ערך נטו שנזקפו לרווח והפסד
371	(1,148)	(740)	סך הכל רווחים (הפסדים) מהשקעות בגין נכסים המוצגים בעלות מופחתת

באור 27: - הכנסות מדמי ניהול

לשנה שהסתיימה ביום			
31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
אלפי ש"ח			
2,470	2,282	2,170	דמי ניהול קבועים בגין חוזי ביטוח חיים
419	480	579	דמי ניהול קבועים בגין חוזי השקעה
2,889	2,762	2,749	סך הכל הכנסות מדמי ניהול

באור 28: - הכנסות מעמלות

לשנה שהסתיימה ביום			
31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
אלפי ש"ח			
80,165	74,565	76,801	עמלות ביטוח משנה, בניכוי שינוי בהוצאות רכישה נדחות בגין ביטוח משנה
-	230	346	הכנסות מעמלות סוכנות ביטוח
80,165	74,795	77,147	סך הכל הכנסות מעמלות

באור 29 - תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
אלפי ש"ח			
			בגין חוזי ביטוח חיים:
			תביעות ששולמו ותלויות בגין מקרי מוות, נכות ואחרים
150,014	186,919	215,955	בניכוי ביטוח משנה
22,000	28,599	32,203	
128,014	158,320	183,752	
1,292	1,458	2,393	פוליסות שמועדן תם
26,501	27,308	28,536	פוליסות שנפדו
155,807	187,086	214,681	סך כל התביעות
(31,287)	1,093	(4,687)	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים (למעט שינוי בתלויות) בשייר
(6,449)	5,615	9,922	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה בשל מרכיב התשואה
118,071	193,794	219,916	סך כל התשלומים והשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים וחוזי השקעה בשייר
			סך כל התשלומים והשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי:
1,327,236	1,711,489	2,186,721	ברוטו
98,375	184,356	151,143	ביטוח משנה
1,228,861	1,527,133	2,035,578	בשייר
			סך כל התשלומים והשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בריאות:
156,927	174,180	164,107	ברוטו
11,043	10,088	13,436	ביטוח משנה
145,884	164,092	150,671	בשייר
1,492,816	1,885,019	2,406,165	סך כל התשלומים והשינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

באור 30: - עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

לשנה שהסתיימה			
ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
אלפי ש"ח			
398,289	434,218	485,046	הוצאות רכישה
(29,759)	(27,037)	(23,900)	שינוי בהוצאות רכישה נדחות
368,530	407,181	461,146	סך הכל הוצאות רכישה
31,594	31,494	34,280	עמלות שוטפות אחרות
6,925	4,802	4,257	הוצאות שיווק אחרות
407,049	443,477	499,683	סך הכל הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

באור 31: - הוצאות הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום			
31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
אלפי ש"ח			
383,598	416,426	452,903	שכר עבודה ונלוות
76,307	84,954	86,332	פחת והפחתות
41,939	40,757	45,397	אחזקת משרדים ותקשורת
100,572	109,549	133,518	שיווק ופרסום
2,249	2,350	2,416	דמי ניהול לחברה האם (ראה באור 136)
17,099	20,080	25,146	עמלות כרטיסי אשראי ובנקים
5,159	5,173	5,598	אחזקת רכב
12,563	12,917	22,104	ייעוץ משפטי ומקצועי
27,611	33,803	34,326	אחרות
667,097	726,009	807,740	סך הכל (*)
			בניכוי:
99,303	109,423	118,993	סכומים שסווגו בסעיף שינוי בהתחייבויות ותשלומים בגין חוזי ביטוח
405,214	438,977	489,285	סכומים שסווגו בסעיף עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
162,580	177,609	199,462	הוצאות הנהלה וכלליות
92,750	99,217	105,538	(*) הוצאות הנהלה וכלליות כוללות הוצאות בגין מיכון בסך

באור 32: - תשלום מבוסס מניות

א. הוצאה שהוכרה בספרים

ההוצאה שהוכרה בדוחות הכספיים בעבור שירותים שהתקבלו מעובדים מוצגת בטבלה שלהלן:

לשנה שהסתיימה		
ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	2024
אלפי ש"ח		
2,297	677	445

תוכנית תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים

ב. עסקאות תשלום מבוסס מניות שהוענקו על ידי החברה לעובדיה מתוארות להלן.

הענקה מחודש דצמבר 2020 (להלן - תוכנית 2020)

ביום 16 בדצמבר 2020, לאחר קבלת המלצה של ועדת התגמול, החליט דירקטוריון החברה להעניק למנכ"ל החברה ולנושאי משרה בחברה סך כולל של 280,955 אופציות לא רשומות למסחר, הניתנות למימוש ל-280,955 מניות רגילות של החברה בנות 1 ש"ח ע.נ. כל אחת ללא תמורה (למעט ביחס למנכ"ל החברה, אשר עלות שכרו הופחתה טרם ביצוע ההקצאה) (להלן - האופציות). ביום 24 בינואר 2021 אושרה על ידי האסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה הקצאת האופציות למנכ"ל החברה (ראו גם באור 36 להלן) והדיווח המתקן לגבי כמותן המדוייקת, שהיא 58,748, דווח ביום 1 באוגוסט 2021 (ראו אסמכתא מס' 059884-01-2021).

הזכאות למימוש האופציות הוקנתה ב-4 מנות שוות בכל 16 בדצמבר של השנים 2022-2024, כאשר מחצית מהאופציות תבשלנה בתום שנתיים ממועד ההענקה, רבע בתום 3 שנים ממועד ההענקה ורבע בתום ארבע שנים ממועד ההענקה. אורך החיים החוזי של האופציות במנה הראשונה הינו שנה מתום תקופת ההבשלה ועבור יתר המנות הינו שנתיים מתום תקופת ההבשלה.

האופציות כוללות מתן אפשרות לדחיית איזה ממועדי פקיעת האופציות בשנה אחת, במקרים בהם האופציות תהיינה מחוץ לכסף באיזה ממועדי הפקיעה (לפי העניין), אלא אם ועדת התגמול ודירקטוריון החברה החליטו אחרת (והכל בכפוף למועד הפקיעה - קרי, בחלוף 6 שנים ממועד ההענקה או בעת סיום היחסים עם הניצע, לפי המוקדם). כמו כן, האופציות כוללות מתן אפשרות לדחיית איזה ממועדי הבשלת האופציות בשנה אחת, במקרים של אי התקיימות תנאי הסף, כהגדרתם להלן, אלא אם ועדת התגמול ודירקטוריון החברה החליטו אחרת (והכל בכפוף למועד הפקיעה - קרי, בחלוף 6 שנים ממועד ההענקה או בעת סיום היחסים עם הניצע, לפי המוקדם).

מחיר המימוש של כל אופציה הינו בסך של 102.22 ש"ח ללא הצמדה למדד ו/או מטבע כלשהם. האופציות כפופות להתאמות במקרים של שינוי מבנה, פירוק מרצון, שינוי מבנה ההון, הנפקת זכויות ודיבידנד ואינן רשומות למסחר בבורסה.

לפי התכנית המקורית, מימוש כל אחת מהמנות יהיה כפוף לתנאי הסף של תשואה על ההון בשיעור של 15% לכל הפחות (על פי הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים שפורסמו עובר לתאריך הזכאות למימוש: דוחות שנתיים לשנת 2021 ביחס לשתי המנות הראשונות, דוחות שנתיים לשנת 2022 ביחס למנה השלישית ודוחות שנתיים לשנת 2023 ביחס למנה הרביעית) וככל שהחברה עומדת בדרישות המפקח בדבר יחס כושר הפירעון הכלכלי (על פי דוח יחס כושר פירעון כלכלי האחרון שפורסם עובר למימוש) (להלן - תנאי הסף), ובלבד שהניצע הרלוונטי יהיה מועסק על ידי החברה או ייתן שירותים לחברה החל ממועד הענקת האופציות ועד לתום תקופת ההבשלה, לרבות במועד מימוש האופציות.

בישיבת ועדת התגמול והדירקטוריון מיום 23 בפברואר 2023 הוחלט על הסרת תנאי הסף של תשואה להון לגבי מנות 3-4 של האופציות לסמנכ"לים, שמועדי המימוש הצפויים שלהן, טרם החלטה זו, צפויים במרץ 2024 ובמרץ 2025, או בסמוך לכך. זאת, לאור השינוי בתנאי השוק שהופכים תנאי סף זה, בסבירות גבוהה, לחסם מפני מימוש, והרצון של ועדת התגמול לשמר את מהות הכלי של הענקת אופציות ככלי לשימור הנהלה וחיבור שלה ליעדי החברה. החלטה זו אינה חלה על המנכ"ל.

באור 32: - תשלום מבוסס מניות (המשך)

ב. (המשך)

האופציות ניתנות למימוש על ידי הניצע ביחס לכמות אופציות שהבשילה (כולה או חלקה), בתנאי שבכל מימוש הניצע יממש לפחות 10% מסך האופציות אשר הוקצו לו (אלא אם יתרת האופציות שנותרה בידיו תהא קטנה מהשיעור האמור), על בסיס מנגנון מרכיב ההטבה (Cashless Exercise) (היינו, באופן שבפועל הניצע לא ישלם לחברה את מחיר המימוש, אלא תוקצינה לו כנגד תשלום ערכן הנקוב של מניות בכמות שתשקף את מרכיב ההטבה הגלום באותן אופציות שתמומשה).

שוויון ההוגן של האופציות במועד ההענקה הסתכם בכ-6,451 אלפי ש"ח, כאשר השווי ההוגן של ההטבה במועד ההענקה הינו בממוצע כ-22.98 ש"ח לכל אופציה. החישוב בוצע בהתאם למודל Black&Scholes והתבסס על תנודתיות של 29.28%-35.11% וריבית חסרת סיכון בשיעור 0.15%-0.43%.

הענקה מחודש דצמבר 2024 (להלן - תוכנית 2024)

ביום 24 בדצמבר 2024 (להלן - מועד ההענקה) אישר דירקטוריון החברה הענקה ל-10 נושאי משרה בכירה (שאינם כוללים את מנכ"ל החברה) ול-2 עובדות הנהלה, של 32,368 אופציות לא רשומות למסחר הניתנות למימוש ל-32,368 מניות רגילות של החברה בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת (להלן - האופציות) ללא תמורה, וכן של 41,731 יחידות של מניות חסומות (Restricted Share Units) (להלן - RSUs), ללא תמורה, אשר תבשלה ל-41,731 מניות רגילות של החברה בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת, בהתאם לתנאי המימוש וההבשלה המפורטים להלן.

האופציות תפקענה, אם לא תמומשה קודם לכן, במועד המוקדם מבין סיום יחסי עובד-מעביד בין הניצע לחברה או בחלוף 6 שנים ממועד ההענקה. ה-RSUs יפקעו במועד סיום יחסי עובד-מעביד בין הניצע לחברה.

מלוא האופציות יבשילו בחלוף 30 חודשים ממועד ההענקה ואילו ה-RSUs יבשילו לשיעורין, בחלוף 12 חודשים, 24 חודשים ו-36 חודשים ממועד ההענקה. האופציות תהיינה ניתנות למימוש וה-RSUs ימומשו באופן אוטומטי, בכפוף לקיומם של יחסי עובד-מעביד בין הניצע לבין החברה באותו מועד, ובכפוף לעמידת החברה בדרישות הממונה לגבי יחס כושר הפירעון הכלכלי על פי דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי האחרון שפורסם על ידי החברה קודם לאותו מועד (להלן - תנאי הסף). במידה ובאחד או יותר ממועדי ההבשלה לא התקיים תנאי הסף, יידחה אותו מועד הבשלה ב-12 חודשים ובמידה ולא התקיים תנאי הסף גם במועד זה, יידחה מועד ההבשלה ב-12 חודשים נוספים. לדירקטוריון החברה סמכות להאיץ את הבשלת האופציות וה-RSUs במקרה של "שינוי שליטה" כהגדרתו במדיניות התגמול של החברה או במקרה של סיום יחסי עובד-מעביד מפאת מוות, נכות או סיבות רפואיות, והכל בכפוף למדיניות התגמול של החברה.

מחיר המימוש של כל אופציה הינו 141.10 ש"ח, ללא הצמדה למדד ו/או מטבע כלשהם, ומותאם לחלוקת דיבידנדים לאחר מועד ההענקה. ה-RSUs תמומשה למניות באופן אוטומטי בכפוף לתשלום ערכן הנקוב של המניות על ידי הניצע. כן כפופות האופציות וה-RSUs להתאמות במקרים של שינוי מבנה, פירוק מרצון, שינוי מבנה ההון או הנפקת זכויות, ואינן רשומות למסחר בבורסה.

השווי ההוגן של האופציות וה-RSUs במועד ההענקה הסתכם ל-6,301 אלפי ש"ח. שוויה של אופציה בודדת נאמד תוך שימוש במודל Black&Scholes בהנחת סטיית תקן של 33.6% וריבית חסרת סיכון בשיעור 4.3%. שווי יחידת מניה חסומה נאמד כמחיר מניית החברה במועד הערכת השווי בניכוי ציפיות לחלוקת דיבידנדים לאורך תקופת ההבשלה של כל מנה.

באור 32: - תשלום מבוסס מניות (המשך)

ג. תנועה במהלך השנה

להלן טבלה הכוללת את השינויים במספר האופציות למניות ואת הממוצע המשוקלל של מחיר המימוש שלהן:

2023		2024		
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש	מספר האופציות	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש	מספר האופציות	
87.23	264,285	81.78	175,657	אופציות למניות לתחילת השנה
-	-	141.10	32,368	אופציות שהוענקו במהלך השנה
84.50	(11,438)	-	-	אופציות למניות שחולטו במשך השנה
81.78	(65,753)	71.83	(98,104)	אופציות למניות שמומשו במשך השנה (*)
81.78	(11,437)	-	-	אופציות למניות שפקעו במהלך השנה
81.78	175,657	89.74	109,921	אופציות למניות לסוף השנה
81.78	100,618	68.30	77,553	אופציות למניות אשר ניתנות למימוש לסוף שנה

(* על המימושים במהלך התקופה חל מיסוי פירותי.)

ד. יתרת אורך החיים החוזי של האופציות למניות ליום 31 בדצמבר 2024 הינו 1.9 שנים בגין האופציות שהוענקו בתוכנית 2020 ו- 5.9 שנים בגין האופציות שהוענקו בתוכנית 2024.

ה. מחיר המימוש ליום 31 בדצמבר 2024 של האופציות שהוענקו בתוכנית 2020 עומד על 68.30 ש"ח ושל האופציות שהוענקו בתוכנית 2024 על 141.10 ש"ח.

ו. החברה קיבלה במהלך שנת 2021 אשרור מרשות המיסים לתכנית 2020 במסלול הוני תוך עמידה בסעיף 102 לפקודה ותוך עמידה בכללי מס הכנסה. כן פנתה החברה לרשות המיסים בעניין מיסוי תוכנית 2024 במסלול ההוני. משלא התקבלה הודעה מרשות המיסים בעניין, נכון לתאריך פרסום הדוח יש לראות את התוכנית כמאושרת.

באור 33: - הוצאות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
אלפי ש"ח			
17,304	13,412	13,420	הוצאות ריבית והפרשי הצמדה בגין:
1,054	1,036	943	כתבי התחייבות נדחים
4,083	4,613	4,774	הוצאות ריבית בגין חכירה
22,441	19,061	19,137	הוצאות ריבית למבטחי משנה
			סך הכל הוצאות מימון

באור 34 - רווח למניה

רווח בסיסי למניה

חישוב הרווח הבסיסי למניה התבסס על הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות מחולק בממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות כדלהלן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	2024
אלפי ש"ח		
84,441	139,205	257,084

רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות (בנות 1 ש"ח ע.ג.).

מספר מניות (באלפים)		
14,675	14,675	14,695

ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות
ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו לצורך חישוב רווח בסיסי למניה

רווח מדולל למניה

חישוב הרווח המדולל למניה התבסס על הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות מחולק בממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות, לאחר התאמה בגין כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדוללות כדלהלן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	2024
אלפי ש"ח		
84,441	139,205	257,084

רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות (בנות 1 ש"ח ע.ג.).

מספר מניות (באלפים)		
14,675	14,675	14,695
4	6	32
14,679	14,681	14,727

ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימש לצורך חישוב רווח בסיסי למניה
השפעת מניות רגילות פוטנציאליות מדוללות
ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימש לצורך חישוב רווח מדולל למניה

כללי

במסגרת פעילותה השוטפת חשופה החברה למגוון רחב של סיכונים, אשר התממשותם עלולה לפגוע בשווי ההוגן של נכסיה ו/או לעלייה בהתחייבויותיה, לערער את איתנותה הפיננסית ולפגוע ביכולתה לקיים את התחייבויותיה ללקוחותיה ולהשיג את יעדיה. לפיכך מיסדה החברה תשתית מתאימה לזיהוי, הערכה וניהול שוטף של הסיכונים אליהם היא חשופה ומערך מעקב ובקרה יעיל ואפקטיבי להפחתת סיכונים והבטחת התנהלותה התקינה של החברה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה ולהשיג את יעדיה.

החברה פועלת במגזרי הפעילות הבאים: ביטוח כללי, ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח וביטוח בריאות. פעילויות החברה חושפות אותה בעיקר לסיכונים בתחומים הבאים: סיכוני שוק ואשראי; סיכוני נזילות; סיכונים ביטוחיים; סיכונים תפעוליים; סיכוני סייבר ואבטחת מידע; סיכונים משפטיים, ציות ורגולציה; סיכונים אסטרטגיים.

א. דרישות חוקיות

- דרישות רגולטוריות שונות לעניין ניהול הסיכונים חלות על החברה והעיקריות שבהן:
 - פרק 10 לחלק 1, שער 5 לקודקס הרגולציה בנושא "ניהול סיכונים בגופים מוסדיים".
 - פרק 4 לחלק 2, שער 5 לקודקס הרגולציה בנושא "ניהול נכסי השקעה".
 - דרישה לקביעת מדיניות חשיפה לסיכונים, תקרות חשיפה, נהלים וכלים למדידה ולבקרת הסיכונים.
 - הוראות לעניין ניהול סיכוני האשראי, הערכתם והבקרה עליהם.
 - הוראות לעניין ניהול החשיפה למבטחי משנה.
 - הוראות לעניין הטיפול בקטגוריות ספציפיות של סיכונים תפעוליים: מעילות והונאות, אבטחת מידע, מיקור חוץ, ציות ובקרה על דיווח כספי (SOX).
 - חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.
 - חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000.

לעניין משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II ראו ביאור 14.

- על הגופים המוסדיים מוטלת חובה חוקית למנות מנהל סיכונים שתפקידו העיקריים הינם:
 - גיבוש ויישום מדיניות ונהלי ניהול סיכונים.
 - זיהוי ומיפוי הסיכונים המהותיים - וידוא קיומם של תהליכים אפקטיביים לזיהוי סיכונים העשויים להשפיע באופן מהותי על חוסנה הפיננסי של החברה ותדמיתה.
 - בחירת כלים – איתור והטמעת כלים וטכניקות שיסייעו בניהול הסיכונים.
 - המלצות לתיאבון וקיבולת סיכון ותרגומן למגבלות חשיפה.
 - דיווחים תקופתיים ושוטפים לדירקטוריון והנהלה.
 - שפה אחידה - תיאום ארגוני של כללים לזיהוי, כימות, הערכה, מדידה וניטור של הסיכונים השונים. לרבות המלצות על אפשרויות הגידור השונות.
 - שיפור תהליכים - חתירה לשיפור מתמיד של איכות ניהול הסיכונים, לרבות זיהוי Best Practice בתוך הארגון ומחוצה לו.
 - הנחלת ידע - יצירת מודעות לנושא ניהול הסיכונים בארגון וביצוע הדרכות מקצועיות בנושא ניהול הסיכונים.
 - הדמיית תרחישים בעלי פוטנציאל לנזק משמעותי, אשר עלולים לקרות עקב התממשות סיכון.
 - מוצרים חדשים - הערכת הקריטריונים לפיהם נבחן הסיכון הכרוך בפעילויות חדשות ובשינויים בפעילויות קיימות.
 - חוות דעת במהלכים אסטרטגיים - גיבוש חוות דעת על ההשלכות בנושא ניהול הסיכונים ביוזמות עסקיות, מהלכים מתוכננים והחלטות אסטרטגיות של החברה.
 - בניית תוכנית הון רב שנתית.
 - ניתוח הסיכונים הגלומים בתוכנית האסטרטגית ובפרוייקטים מרכזיים בה, והערכת היקף החשיפה לסיכונים אלה והשפעת החשיפה על תכנון ההון של החברה.
 - וידוא של נאותות הכלים התומכים בתהליך התכנון האסטרטגי ותכנון ההון.
- לחברה מנהל סיכונים, אשר פועל, בין השאר, ליישום הדרישות הרגולטוריות בתחום זה.

ב. תיאור תהליכי ושיטות ניהול הסיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים של החברה מכוונת להבטיח חשיפה מבוקרת לסיכונים לעיל, תוך עמידה בדרישות הרגולטוריות ובהלימה לתאבון הסיכון שנקבע מראש ומתוך שמירה על יעדיה העסקיים של החברה ועל איתנותה הפיננסית.

החברה פועלת ליישום מסגרת של ניהול סיכונים כולל (Enterprise Risk Management), במטרה ליצור מודעות לסיכון בכל פעילויותיה, ליצור יכולת להערכת הסיכונים השונים, להטמיע את הערכת הסיכונים בתהליכים העסקיים ולהתאים את החשיפה הכוללת לתאבון הסיכון ולסיבולת הסיכון של החברה. במסגרת זו ננקטות פעולות לבניית תשתית תהליכית לטיפול בסיכונים העיקריים אליהם חשופה החברה. מבוצע זיהוי, מיפוי, הערכה וכימות של סיכונים פיננסיים, ביטוחיים ותפעוליים והערכת הבקורות על סיכונים אלה לרוחב הפעילויות של החברה, תוך שיפור מתמיד ביכולת הכימות של הסיכונים השונים.

ניהול הסיכונים בחברה מבוסס על עקרון שלוש "קווי ההגנה":

- קו הגנה ראשון - היחידות העסקיות:
היחידות העסקיות אחראיות לזיהוי, הערכה, ניטור, הפחתה ודיווח על הסיכונים המובנים במוצרים, בפעילויות, בתהליכים ובמערכות הנתונות לאחריותם ולבקרתם. אחריות זו כוללת, בין השאר, הגדרת תהליכים, נהלים פנימיים וקבלת החלטות. הגורמים העסקיים נעזרים ביחידות תומכות, ביניהן אקטואריה, כספים, ייעוץ משפטי וציות, יחידת הבקרה ומערכות מידע.

- קו הגנה שני - אגף ניהול סיכונים:
אגף ניהול סיכונים משלים את פעילות ניהול הסיכונים של הגורמים העסקיים ואחראי על גיבוש מסגרת העבודה לניהול הסיכונים בחברה, על פיתוח כלים ושיטות להערכת הסיכונים וכן להערכת הסיכון הכולל אליו היא חשופה. אגף ניהול סיכונים עוסק באופן בלתי תלוי בגיבוש המלצות להנהלה ולדירקטוריון בדבר רמת הסיכון הכוללת, בניתוח ודיווח על רמת החשיפה לסיכונים, באישור מוצרים והתקשרויות עסקיות משמעותיות מהיבט הסיכון וביישום הוראות הממונה בדבר ניהול סיכונים. כחלק חשוב מתפקידו, אגף ניהול סיכונים מאתגר את זיהוי והערכת הסיכונים של הגורמים העסקיים ואת הפעולות הננקטות על ידם לטיפול בסיכון ומסייע בחיזוק יכולות הגורמים העסקיים לזיהוי והערכת סיכונים, לניהולם ובקרתם. אגף ניהול הסיכונים (אשר כולל את הבקרה, פניות הציבור, תחום SOX) פועל בשיתוף פעולה עם האגפים התומכים ביניהם, אקטואריה, כספים, ייעוץ משפטי, מערכות מידע.

- קו הגנה שלישי - ביקורת פנים:
אחראית על ביצוע ביקורות עצמאיות ובלתי תלויות ומאתגרת את התהליכים הפנימיים, הבקורות, הנהלים והמערכות בכל תהליכי העבודה של החברה.

במסגרת יישום משטר כושר פירעון, המבוסס על עקרונות סולבנסי II בישראל, פועלת החברה במטרה ליצור יכולת להערכה עצמית של ההון הכלכלי הנדרש לפעילותה. כחלק מניהול הסיכונים, פועלת החברה לבקרה והערכה של פעילויות עסקיות משמעותיות גם בהיבטי ההון ולשילוב שיקולי הון כלכלי ודרישות הון בתהליכי קבלת ההחלטות.

החברה רואה במתודולוגיה זו בסיס להערכת הסיכון הכולל אליו היא חשופה, על בסיס כלכלי, ובוחנת את הלימות ההון הכלכלי המוערך שלה ביחס לסיכון כולל זה. בנוסף, החברה בונה תהליכים לבחינה של הלימות ההון שלה אל מול הסיכון הכולל. בחינה כזו מבוצעת על בסיס תרחישים לגורמי סיכון ומספקת לחברה אינדיקציה לגבי הלימות ההון ביחס לסיכונים.

דירקטוריון החברה מספק עקרונות כתובים לניהול הסיכונים הכולל, וקובע מדיניות בדבר תאבון סיכון וחשיפות לסיכונים השונים (כגון סיכונים ביטוח, ביטוח משנה, חשיפה למטבע חוץ, סיכון שיעור ריבית, סיכון אשראי, סיכון שוק וכן שימוש במכשירים פיננסיים שונים), דרכי המדידה שלהם, המגבלות לסיכונים השונים ודרכי הבקרה והדיווח על סיכונים אלו. הדירקטוריון עוקב אחר עמידה במגבלות שנקבעו באמצעות הדיווחים המוגשים לו.

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

מדיניות ניהול הסיכונים של החברה נועדה לתמוך בהשגת יעדיה העסקיים תוך שמירה על איתנותה הפיננסית ומוניטין החברה על ידי הערכת ההפסדים העלולים לנבוע מהחשיפה לסיכונים העומדים בפני החברה כתוצאה מפעילותה העסקית וגידור הפסדים אלו בהתאם לתאבון הסיכון ומדיניות שנקבעה, זאת תוך התייחסות לשינויים החלים בסביבה העסקית ובהנחיות ודרישות הרגולציה.

בחברה קיימים פורומים שונים לניהול סיכונים. הפורומים מתכנסים על בסיס תקופתי לצורך זיהוי והערכה של סיכונים והערכת הבקורות והכלים לניהולם וכן הגדרת תאבון הסיכון שלהם. תהליכי העבודה בחברה מוסדרים על ידי נהלים והחברה פועלת לשיפור מתמיד של תהליכי העבודה ומערכי הבקרה והדיווח.

החברה משקיעה באמצעים רבים לשיפור מערכי הבקרה במוקדי הסיכון השונים. כמו כן, החברה משקיעה משאבים נכבדים בהקצאת והכשרת כוח אדם איכותי ומקצועי, במחשוב ובתהליכי עבודה בתחום ניהול הסיכונים.

להלן יתוארו מדיניות ותהליכי עבודה המתייחסים לזיהוי, מדידה והערכה, בקרה והפחתה, ניטור ודיווח של הסיכונים השונים להם חשופה החברה:

סיכוני שוק ונזילות

החברה מנהלת את השקעותיה בהתאם להוראות הדין, מדיניות ההשקעה ומדיניות ניהול הסיכונים שאושרה על ידי הדירקטוריון ועדות ההשקעה של נכסי הפוליסות המשתתפות ברווחים וכן של תיקי הנכסים של הנוסטרו. הדירקטוריון קבע מגבלות חשיפה כוללת (לרבות: אג"ח, הלוואות, מניות, מט"ח וכו') כאשר המגבלות מתייחסות להרכב אפיקי השקעה, השקעה בקבוצת לוויים, חשיפה לענפים, זירוג ומדרג סמכויות.

ניהול ההשקעות בחברה מתבצע על ידי אגף השקעות, ניהול הסיכון מתבצע באמצעות שמירה על פיזור באפיקי ההשקעה השונים, אחזקה של נכסים בארץ ובח"ל, ניתוח האיתנות הפיננסית של החברות והגופים אליהם נחשפת החברה ועמידה במגבלות החשיפה לסיכוני אשראי וסיכוני שוק כפי שקבע הדירקטוריון, ועדות ההשקעה של החברה והרגולציה.

יחידת בקרת השקעות, שבאגף הכספים, מבקרת באופן שוטף את העמידה במגבלות הדירקטוריון, ועדות ההשקעה ותקנות ההשקעה. ועדות ההשקעה מקבלות דיווחים על החשיפה של תיקי ההשקעות השונים של החברה לשינויים בשוקי הכספים וההון הכוללים כאמור שערי הריבית ומרווחי אשראי, שיעורי אינפלציה ושערי חליפין של מטבע חוץ, לרבות ניהול הנכסים מול ההתחייבויות.

כימות ובחינת סיכוני שוק נעשים באמצעות מערכת ממוכנת באגף ניהול סיכונים. החישובים מתייחסים לסיכוני שוק בראייה כלכלית וחשבונאית. הכלי המרכזי למדידת סיכוני השוק נעשה בעיקר באמצעות תרחישי קיצון שונים, המהווים אינדיקציה להפסד אפשרי. תרחישים אלה מבוססים על אירועים היסטוריים, או היפותטיים וההנחות בבסיסם מתעדכנות תקופתית בהתאמה לשינויים בסביבה הכלכלית, בגורמי הסיכון ובמאפייני התיקים.

סיכוני הריבית והנזילות מנוהלים על ידי מעקב שוטף על מצב מח"מ הנכסים מול מח"מ התחייבויות. הנושא נדון בהנהלה, בדירקטוריון ובוועדות ההשקעה של תיקי הנוסטרו ותיקי פוליסות המשתתפות ברווחים.

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

סיכונים ביטוחיים

סיכוני הביטוח העיקריים נובעים בעיקר מתמחור, חיתום, ניהול תביעות, הערכת רזרבות ביטוחיות, חשיפה למבטחי משנה, ביטולים, אירועי קיצון וקטסטרופות.

סיכוני הביטוח מנוהלים על-ידי אגף אקטואריה וחיתום ומנהל הסיכונים. בהתייחס להערכת חשיפות החברה לסיכונים הביטוחיים וכן לסיכון האקטוארי, דירקטוריון החברה קובע את תאבון הסיכון ומגבלות החשיפה של החברה לסיכונים אלו.

בכדי להקטין את החשיפה לסיכונים, החברה מיישמת מדיניות בקרת ניהול תביעות קפדנית, בחינה שוטפת של תהליכי הטיפול בתביעות ומבצעת חקירות לאיתור הונאות. בנוסף, החברה נוקטת במדיניות ניהול אקטיבי שוטף של התביעות, על מנת להקטין את החשיפה להתפתחויות בלתי צפויות העשויות להשפיע עליה לרעה.

החברה נוקטת במדיניות של הגבלת החשיפה לקטסטרופות על ידי קביעת סכומי כיסוי מרביים בחוזים מסוימים וכן על ידי רכישת כיסוי ביטוח משנה מתאים. מטרת מדיניות החיתום וביטוח המשנה הינה, בין היתר, הגבלת החשיפה להפסד מרבי, שנקבע מראש באם תתרחש קטסטרופה, בהתאם לתאבון הסיכון של החברה כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

סיכוני אשראי של ההשקעות

סיכון להפסד כתוצאה מאי עמידה של לווה בהתחייבויותיו, או כתוצאה משינויים במרווחי האשראי בשוק ההון מנוהלים על-ידי אגף ההשקעות ומבוקרים על ידי אגף ניהול הסיכונים בהתאם להוראות הדין ולמדיניות הכוללת של הדירקטוריון וכן של וועדת ההשקעה. המדיניות כוללת מגבלות חשיפה שעיקרן חשיפות ללווה בודד, לקבוצת לווים, חשיפה לדירוגי סיכון אשראי, נזילות, בטוחות וכו'. בקביעת המגבלות כאמור נלקחות בחשבון גם הדרישות הרגולטוריות.

בהתאם לדרישות הרגולציה, מתנהל בחברה גם פורום מרכז חובות בעייתיים, אשר מיועד למעקב אחר תיק האשראי, ואחראי על ביצוע תהליך הערכת מצב חוב בעייתי. המרכז מגיש לוועדת ההשקעות הרלבנטית, אחת לרבעון לפחות, דוח תקופתי הכולל את מצבת החובות הבעייתיים שזוהו, על סיווגיהם השונים, ואת ההתפתחות בחובות הבעייתיים.

לוועדות ההשקעה של החברה מובאות לאישור גם עסקאות אשראי בהתאם ובכפוף למדרגי הסמכויות על פי מדיניות ההשקעה.

למידע בדבר דירוג האשראי של הנכסים בתיקים המנוהלים, ראו סעיף ו' להלן.

סיכוני אשראי של מבטחי משנה

סיכון להפסד כתוצאה מאי עמידה של מבטח משנה בהתחייבויותיו, או כתוצאה משינויים ברמת הדרוג של המבטח. סיכוני מבטחי משנה מנוהלים על ידי מחלקת ביטוח משנה ואגף ניהול הסיכונים, המביאים בפני הדירקטוריון את החשיפה לסיכוני האשראי בגין מבטחי המשנה. הדירקטוריון קובע את מגבלות החשיפה לדירוגי סיכון אשראי של מבטחי המשנה, בין היתר, בהתייחס לסוג הענף הביטוחי (זנב ארוך / קצר), למבטח משנה בודד ובהתחשב גם במגבלות הקבועות בהסדר התחיקתי. למידע בדבר דירוג יתרות מבטחי משנה, ראו סעיף ז' להלן.

סיכונים תפעוליים

הסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות, או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הסיכונים התפעוליים העיקריים בחברה מנוהלים על-ידי המנהלים האחראים על הפעילויות השונות, בליווי של אגף ניהול סיכונים. חלק מהותי מפעילויות החברה נשען על מערכות מידע שונות. היעדר תשתיות מספקות ו/או ליקויים או כשלים במערכות המידע עלול לחשוף את החברה לאי עמידה בדרישות רגולטוריות וכן לכשלים בתפעול התהליכים השונים.

אגף ניהול סיכונים מבצע הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים, תוך שימת דגש על סיכוני מעילות והונאות, סיכוני סייבר (ראו להלן), סיכוני IT וסיכוני הלבנת הון. בנושא ניהול סיכוני מעילות והונאות פועלת החברה בהתאם להוראות חוזר המפקח בעניין הונאות ומעילות ובהתאם למדיניות למניעת מעילות והונאות, אשר אושרה על ידי הדירקטוריון של החברה.

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

סיכונים תפעוליים (המשך)

מעבר לפעילויות בקרה שוטפות בתהליכי העבודה, פועלת בחברה יחידת בקרה ייעודית, אשר מבקרת את תהליכי העבודה השוטפים ובודקת עמידה במגבלות שהוגדרו ובהוראות הדין ומסייעת למנהלי היחידות העסקיות למלא אחריותם בהקשר לניהול הסיכונים התפעוליים. בנוסף, קיימות גם בקרות ממוכנות במערכות התפעוליות, שמטרתן להגביל חשיפה לסיכון הביטוחי (על ידי הגבלת סכומים, ולידציות, מיכון שאלוני חיתום, הפחתת שיקול הדעת של נציגי המכירות וכ"ב).

סיכוני סייבר ואבטחת מידע

פעילות החברה נשענת על מערכות מידע. זמינות המערכות, מהימנות הנתונים והשמירה על המידע חיוניים לפעילות עסקית תקינה ועמידה בדרישות הרגולציה. עם התקדמות הטכנולוגיה, והעלייה בהיקף איומי והתקפות הסייבר בארץ ובעולם, עולה רמת הסיכון הן לחברה והן ללקוחותיה. החברה נערכת להתמודדות עם איומי הסייבר ומשקיעה משאבים רבים על מנת להגן על שרידות מערכות המידע, הרציפות העסקית ואבטחת המידע.

היערכות החברה מנוהלת ברציפות לאורך כל השנה ב- 3 מישורים:

- חיזוק ושיפור מתמיד של מערך ההגנה הטכנולוגי, לרבות קיום ממשק רציף עם מערך הסייבר הלאומי לאיתור אנומליות וחשיפות;
- שיפור מודעות העובדים והארגון והתנהלות נכונה במרחב הסייבר;
- שיפור יכולת החברה להכיל ולנהל אירוע סייבר.

דירקטוריון החברה מאשרר את מדיניות החברה בנושא אבטחת מידע וסייבר, מקבל ממנהל אבטחת המידע ומנהל הסיכונים של החברה דיווחים שוטפים אודות היערכות החברה וכן לוקח חלק פעיל בתרגולים שמתקיימים בחברה מעת לעת ובהתאם להנחיות הממונה.

החברה פועלת לשיפור ולחיזוק תהליכים ובקורות לניהול סיכון הסייבר. בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2010-9-4 "ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים", וחוזר 2016-9-14 "ניהול סיכוני הסייבר בגופים המוסדיים", החברה מבצעת ניתוח איומים, סקרי סיכונים, סקר להערכת ההשפעה הפוטנציאלית של סיכוני IT וסיכוני סייבר על תהליכי הליבה בחברה, הערכת איכות הבקורות וטיב ניהול הסיכון. החברה מכירה בחשיבותה הרבה של היערכות המוקדמת ושיפור המוכנות של הארגון בכלל והנהלת החברה בפרט לנהל אירוע סייבר, ולשם כך הסדירה נהלים ותהליכים לטיפול ותגובה, לרבות הסתייעות בגורמי חוץ בעלי ניסיון עשיר בתחום.

בנוסף, לחברה עלולה להיווצר גם חשיפה ביטוחית לסיכוני סייבר שלא הוחרגו באופן מפורש בפוליסות הביטוח שהחברה שיווקה - "סייבר סמוי" (Silent Cyber). בהתאם למכתב הממונה מחודש מרס 2021, החברה ביצעה סקר סיכונים לזיהוי, כימות והערכה של חשיפתה לסיכונים אלה והפעולות הנדרשות לגידור הסיכון. ממצאי הסקר מורים על חשיפה זניחה לסייבר סמוי במסגרת פעילות הביטוחית הנוכחית של החברה. ממצאי הסקר הועברו לממונה.

סיכונים משפטיים, ציות ורגולציה

ניהול הסיכונים המשפטיים, לרבות סיכוני ציות, הינו באחריות היועצת המשפטית של החברה, והיא מסתייעת במידת הצורך בייעוץ משפטי חיצוני ומעניקה תמיכה ומענה לכלל ההיבטים המשפטיים/רגולטוריים בפעילות החברה. במסגרת זו, ניהולו השוטף של הסיכון המשפטי מתבטא בעיקר במתן ייעוץ משפטי שוטף לגורמים הרלוונטים בחברה בנושאים השונים הכרוכים בפעילות החברה, בהכנת מסמכי התקשרות ובדיקת פוליסות ביטוח, בניהול הידע המשפטי בחברה, ובכלל זה עדכון הגורמים הרלבנטיים בשינוי הוראות דין ורגולציה לסוגיהם, אשר יש להם השלכה על עבודת החברה, בהתאמת מערך ההסכמים לשינויים אלה, בריכוז הטיפול בתביעות הייצוגיות נגד החברה ובפיקוח על הגורמים המקצועיים המטפלים בהן מטעם החברה. על מנת שהחברה תמלא אחר דרישות הדין פועלת בחברה ממונת אסדרה, המסייעת לעובדי החברה לקיים את אחריותם לצייט להוראות הרלבנטיות להם. ממונת האסדרה בחברה מרכזת את פורום הציות ופורום שומרי הסף שמטרתם לוודא התנהלות תקינה בהתאם לנהלי החברה והוראות הדין. בחודש פברואר 2014 החברה אימצה תכנית אכיפה העוברת תיקוף מעת לעת, במסגרת יישום הוראות חוזר ניהול סיכוני ציות בגופים מוסדיים (2013-9-20) ועמדת ממונה קריטריונים להערכת אפקטיביות של תכנית ציות ואכיפה פנימית ומדיניות הממונה ליישומה (ש.ה 57738-2013) ומינתה את הגורמים שיהיו אחראים על יישומה ופיקוח על ביצועה. כחלק מתוכנית האכיפה, מבצעת החברה סקרי ציות בתחומים שונים ומוציאה לפועל תוכנית הדרכות וכן פעילויות נוספות שנועדו להטמיע את הוראות הדין בחברה.

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

מוצרים חדשים

תהליך עדכון מוצרים והשקת מוצרים חדשים, לרבות כניסה לענפים חדשים, מתבצע בהתאם להנחיות המפורטות בנוהל מוצרים חדשים הכוללות זיהוי ובחינה מקיפה של הסיכונים הכרוכים בהשקת המוצר ושיווקו, לרבות השלכה על דרישות ההון וקביעת הדרכים לניהולם ולבקרה עליהם.

בקרה על סיכונים

החברה רואה בבקרה אפקטיבית רכיב חשוב במערך ניהול הסיכונים. החברה מפעילה מערך בקרה ארגוני המושתת על עקרונות שלוש "קווי ההגנה" המתוארים לעיל. מערך זה אחראי על ביצוע בקרה על מכלול היבטים בפעילות החברה, בכלל זה בקרה על הסיכונים לסוגיהם.

כמו כן, פעילותם, הבלתי תלויה, של אגפי ניהול סיכונים, אקטואריה וחיתום, כספים, משפטית וביקורת פנים מספקת רובד בקרה נוסף על הסיכונים.

אגף ניהול הסיכונים מבקר את החשיפה הכוללת לסיכונים בפעילות החברה, מגדיר ומוודא ביצוע ויישום תוכנית הבקורות בקו הראשון ומבצע בקורות משלימות בראיה רוחבית בכל קטגוריות הסיכונים.

מבקרת הפנים של החברה עורכת ביקורות תקופתיות, בין השאר, בהתבסס על סקרי סיכונים שבוצעו ע"י יחידת ניהול סיכונים ובהתאם לתוכנית עבודה רב שנתית.

ג. סיכוני שוק

סיכון שוק הוא הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של נכסים פיננסיים, התחייבויות פיננסיות או התחייבויות ביטוחיות ישתנו כתוצאה משינויים במחירי שוק. סיכוני שוק כוללים, בין היתר, סיכונים הנובעים משינויים בשערי הריבית, במרווחי אשראי, בשערי מניות, במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין של מטבע חוץ.

קביעת מדיניות ההשקעות נעשית על ידי ועדות השקעה בהתאם לדין במסגרת מדיניות ההשקעה השנתית. דירקטוריון החברה מגדיר את תאבון הסיכון בכל אחד מהפרמטרים שלהלן. יחידת בקרת ההשקעות מוודאת את העמידה במדיניות בהתאם לתיאבון הסיכון שנקבע.

1. חוזים תלויי תשואה

התחייבויות תלויות תשואה הינן התחייבויות בגין חוזים בהם תגמולי הביטוח שלהם, זכאי המוטב, תלויים בתשואה שמניבות השקעות מסוימות של החברה, בניכוי דמי ניהול.

לגבי הנכסים וההתחייבויות בגין מוצרים אלו לא קיימת לחברה חשיפה ישירה בגין שינויים בריבית, בשווי ההוגן של ההשקעות או במדד. השפעת התוצאות הכספיות על רווחי החברה מצטמצמת לחשיפה הנגזרת מדמי הניהול על היקף הנכסים.

לאור האמור, מבחני הרגישות ומועדי הפירעון של ההתחייבויות המפורטים בסעיפים הבאים אינם כוללים חוזים תלויי תשואה.

2. מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי במשתנים אלה על הרווח (הפסד) לתקופה. ניתוח הרגישות הינו ביחס לערך בספרים של נכסים הפיננסיים, ההתחייבויות הפיננסיות וההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בגין משתנה הסיכון הרלבנטי נכון לכל מועד דיווח, ובהנחה שכל שאר המשתנים האחרים קבועים. כך, למשל, השינוי בריבית הינו בהנחה שכל הפרמטרים האחרים לא השתנו. ניתוח הרגישות אינו כולל כאמור את השפעתם של חוזים תלויי תשואה כמפורט לעיל. כמו כן, הונח שהשינויים האמורים אינם משקפים ירידת ערך פרמנטית של נכסים המוצגים בעלות מופחתת או של נכסים המוצגים בשווי הוגן ולפיכך, בניתוח הרגישות להלן, לא נכללו בגין נכסים אלו הפסדים מירידת ערך.

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

2. מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק (המשך)

מבחני הרגישות, מביאים לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד ללא השפעות משניות. יצוין גם כי הרגישויות אינן בהכרח ליניאריות, כך ששינויים גדולים, או קטנים יותר, ביחס לשינויים שמתוארים להלן, אינם בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של השפעת אותם שינויים. הרגישויות להלן, בדגש על הרגישות לריבית, מחושבת עפ"י תקן חשבונאי IFRS4 ולא בהכרח משקפות את הרגישות הצפויה של החברה תחת התקן החדש IFRS17 (ראה באור 39 לענין יישום התקן).

ליום 31 בדצמבר 2024

שיעור השינוי בשע"ח של המט"ח (4)		שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		השקעות במכשירים הונניים (3)		שיעור הריבית (1)	
+10%	-10%	+1%	-1%	+10%	-10%	+1%	-1%
אלפי ש"ח							
22,309	(22,309)	1,688	(1,688)	42,667	(42,667)	19,231	(26,569)
רווח (הפסד) נקי (2)							
22,309	(22,309)	1,688	(1,688)	42,667	(42,667)	8,260	4,045
רווח כולל (הפסד) נקי (2)							

ליום 31 בדצמבר 2023

שיעור השינוי בשע"ח של המט"ח (4)		שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		השקעות במכשירים הונניים (3)		שיעור הריבית (1)	
+10%	-10%	+1%	-1%	+10%	-10%	+1%	-1%
אלפי ש"ח							
22,057	(22,057)	1,455	(1,455)	30,899	(30,899)	13,926	(21,557)
רווח (הפסד) נקי (2)							
22,057	(22,057)	1,455	(1,455)	30,899	(30,899)	(149)	8,369
רווח כולל (הפסד) נקי (2)							

(1) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר, וביחס למכשירים עם ריבית משתנה החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי.

ניתוחי הרגישות מבוססים על הערך בספרים ולא על שווי הוגן. על כן במבחני הרגישות לא נלקחו בחשבון, מתוך הנכסים בעלי סיכון ריבית ישיר, נכסי החוב שאינם סחירים הנמדדים בעלות מופחתת ושאינם נלקחים בחשבון בבדיקת נאותות העתודות (ראו גם 35(2)(7) להלן), מזומנים ושווי מזומנים, התחייבויות פיננסיות, פקדונות ויתרות מבטחי משנה.

ניתוח הרגישות כולל השפעה אפשרית על התחייבויות ביטוחיות, אשר מהוות בריבית חסרת סיכון בתוספת פרמית אי נזילות. לגבי ביטוח כללי, בעקבות המעבר לנוהג המיטבי החברה החלה להוון את התחייבויות הביטוחיות בביטוח כללי החל מיום 31 בדצמבר 2015.

ירידה בעתיד בריבית ב-1% תביא להקטנת הרווח והרווח הכולל בגין התחייבויות ביטוחיות בסך של כ-32 מליון ש"ח אחרי מס (שנה קודמת כ-25 מליון ש"ח לאחר מס) וזאת לפני התחשבות בעודף שווי הוגן כאמור בבאור 35(2)(7) להלן.

עליה בעתיד בריבית ב-1% תביא להגדלת הרווח והרווח הכולל בגין התחייבויות ביטוחיות בסך של כ-28 מליון ש"ח אחרי מס (שנה קודמת: כ-24 מליון ש"ח לאחר מס) וזאת לפני התחשבות בעודף שווי הוגן כאמור בבאור 35(2)(7) להלן.

(2) תוצאות מבחני הרגישות מוצגים נטו לאחר ניכוי השפעת המס.

(3) השקעות במכשירים שאין להם תזרים קבוע, או, שלחלופין, לחברה אין מידע ביחס לתזרים זה.

(4) שיעור השינוי בשע"ח של מטבע חוץ כולל בגין מכשירים פיננסיים שאינם פריטים כספיים.

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

3. סיכון ריבית ישיר

סיכון ריבית ישיר הינו הסיכון ששינוי בריבית השוק יגרום לשינוי בשווי ההוגן של הנכס או ההתחייבות הפיננסית. סיכון זה מתייחס לנכסים שהסליקה שלהם נעשית במזומן. תוספת המילה "ישיר" ממחישה את העובדה ששינוי הריבית יכול להשפיע גם על סוגי נכסים אחרים אבל לא באופן ישיר, כדוגמת השפעת שינוי הריבית על שערי המניות.

להלן יוצג פירוט הנכסים וההתחייבויות לפי החשיפה לסיכוני רבית:

ליום 31 בדצמבר 2024

סך הכל	תלוי תשואה אלפי ש"ח	שאינו תלוי תשואה	
1,969,319	130,163	1,839,156	נכסים עם סיכון ריבית ישיר:
1,119,824	12,821	1,107,003	נכסי חוב סחירים
55,188	35,173	20,015	נכסי חוב שאינם סחירים
98,449	12,434	86,015	השקעות פיננסיות אחרות
940,486	-	940,486	מזומנים ושווי מזומנים
4,183,266	190,591	3,992,675	נכסי ביטוח משנה
2,941,820	116,901	2,824,919	סך כל הנכסים עם סיכון ריבית ישיר
7,125,086	307,492	6,817,594	נכסים ללא סיכון ריבית ישיר (1)
			סך כל הנכסים
			התחייבויות עם סיכון ריבית ישיר:
583,860	-	583,860	התחייבויות פיננסיות
17,256	-	17,256	התחייבות בשל הטבות לעובדים
4,519,349	307,480	4,211,869	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
451,734	-	451,734	אחרים
5,572,199	307,480	5,264,719	סך כל ההתחייבויות עם סיכון ריבית ישיר
564,067	-	564,067	התחייבויות ללא סיכון ריבית ישיר (2)
988,820	-	988,820	הון
7,125,086	307,480	6,817,606	סך כל ההון וההתחייבויות
988,820	12	988,808	סך כל הנכסים בניכוי התחייבויות

(1) נכסים שאין להם סיכון ריבית ישיר - כוללים: נדל"ן להשקעה, מניות, נכסים בלתי מוחשיים, הוצאות רכישה נדחות, רכוש קבוע וכן קבוצות מאזניות של נכסים פיננסיים אשר סיכון הריבית בגינם נמוך יחסית (פרמיות לגביה, יתרות שוטפות של חברות ביטוח, חייבים ויתרות חובה).

(2) התחייבויות ללא סיכון ריבית ישיר כוללות מיסים נדחים וזכאים ויתרות זכות.

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

4. סיכון ריבית ישיר (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	תלוי תשואה אלפי ש"ח	שאינו תלוי תשואה	
1,399,055	143,561	1,255,494	נכסים עם סיכון ריבית ישיר:
1,127,193	14,965	1,112,228	נכסי חוב סחירים
47,708	28,776	18,932	נכסי חוב שאינם סחירים
257,868	10,822	247,046	השקעות פיננסיות אחרות
1,060,869	-	1,060,869	מזומנים ושווי מזומנים
3,892,693	198,124	3,694,569	נכסי ביטוח משנה
2,548,644	94,413	2,454,231	סך כל הנכסים עם סיכון ריבית ישיר
6,441,337	292,537	6,148,800	נכסים ללא סיכון ריבית ישיר (1)
			סך כל הנכסים
541,918	-	541,918	התחייבויות עם סיכון ריבית ישיר:
16,237	-	16,237	התחייבויות פיננסיות
3,994,409	292,529	3,701,880	התחייבות בשל הטבות לעובדים
473,543	-	473,543	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
5,026,107	292,529	4,733,578	אחרים
489,234	-	489,234	סך כל ההתחייבויות עם סיכון ריבית ישיר
925,996	-	925,996	התחייבויות ללא סיכון ריבית ישיר (2)
6,441,337	292,529	6,148,808	הון
925,996	8	925,988	סך כל ההון וההתחייבויות
			סך כל הנכסים בניכוי התחייבויות

(1) נכסים שאין להם סיכון ריבית ישיר כוללים: נדל"ן להשקעה, מניות, נכסים בלתי מוחשיים, הוצאות רכישה נדחות, רכוש קבוע וכן קבוצות מאזניות של נכסים פיננסיים אשר סיכון הריבית בגינם נמוך יחסית (פרמיות לגביה, יתרות שוטפות של חברות ביטוח, חייבים ויתרות חובה).

(2) התחייבויות ללא סיכון ריבית ישיר כוללות מיסים נדחים וזכאים ויתרות זכות.

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

5. פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה

ליום 31 בדצמבר 2024						
נכסים בגין חוזים תלויי תשואה	פריטים לא פיננסים ואחרים	במטבע חוץ או בהצמדה אליו (*)	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד		
סך הכל	אלפי ש"ח					
345,278	-	345,278	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
451,138	-	451,138	-	-	-	הוצאות רכישה נדחות
134,994	-	134,994	-	-	-	רכוש קבוע
330,175	-	330,175	-	-	-	נדל"ן להשקעה
940,486	-	-	858,443	82,043	-	נכסי ביטוח משנה
11	-	-	11	-	-	נכסי מיסים שוטפים
759,277	-	-	746,317	12,960	-	פרמיות לגבייה חייבים ויתרות חובה
150,139	-	8,172	2,325	139,642	-	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
295,058	295,058	-	-	-	-	השקעות פיננסיות אחרות:
1,839,156	-	-	72,429	894,526	872,201	נכסי חוב סחירים
1,107,003	-	-	-	330,460	776,543	נכסי חוב שאינם סחירים
31,055	-	-	31,055	-	-	מניות
642,867	-	-	234,314	-	408,553	אחרות
3,620,081	-	-	337,798	1,224,986	2,057,297	סך הכל השקעות פיננסיות
12,434	12,434	-	-	-	-	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
86,015	-	-	4,096	-	81,919	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
7,125,086	307,492	1,269,757	341,894	2,832,082	2,373,861	סך כל הנכסים

(*) עיקר החשיפה למט"ח מתייחסת לדולר ארה"ב.

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

5. פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2024						
בש"ח לא צמוד	בש"ח צמוד למדד	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	פריטים לא פיננסים ואחרים	התחייבויות בגין חוזים תלויי תשואה	סך הכל	
אלפי ש"ח						
-	-	-	988,820	-	988,820	סך הכל הון כתבי
481,164	102,696	-	-	-	583,860	התחייבויות נדחים
1,270,050	2,941,819	-	-	-	4,211,869	התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה
-	-	-	-	307,480	307,480	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
-	-	-	117,605	-	117,605	התחייבויות מסים נדחים
17,256	-	-	-	-	17,256	התחייבות בשל הטבות לעובדים, נטו
-	46,192	-	-	-	46,192	התחייבות בגין מסים שוטפים
824,697	-	-	27,307	-	852,004	זכאים ויתרות זכות
2,593,167	3,090,707	-	144,912	307,480	6,136,266	סך הכל התחייבויות
2,593,167	3,090,707	-	1,133,732	307,480	7,125,086	סך הכל הון והתחייבויות
(219,305)	(258,626)	341,894	136,025	12	-	סך הכל חשיפה מאזנית

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

5. פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023						
נכסים בגין חוזים תלויי תשואה	פריטים לא פיננסים ואחרים	במטבע חוץ או בהצמדה אליו (*)	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד		
סך הכל	אלפי ש"ח					
329,594	-	329,594	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
427,238	-	427,238	-	-	-	הוצאות רכישה נדחות
87,803	-	87,803	-	-	-	רכוש קבוע
331,130	-	331,130	-	-	-	נדל"ן להשקעה
1,060,869	-	-	971,516	89,353	-	נכסי ביטוח משנה
66,111	-	-	66,111	-	-	נכסי מיסים שוטפים
641,477	-	-	632,413	9,064	-	פרמיות לגבייה
101,354	-	6,339	24,008	71,007	-	חייבים ויתרות חובה
281,715	281,715	-	-	-	-	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
1,255,494	-	-	47,626	477,879	729,989	השקעות פיננסיות אחרות:
1,112,228	-	-	36,439	314,861	760,928	נכסי חוב סחירים
28,572	-	-	28,572	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
459,884	-	-	218,846	-	241,038	מניות
2,856,178	-	-	331,483	792,740	1,731,955	אחרות
10,822	10,822	-	-	-	-	סך הכל השקעות פיננסיות
247,046	-	-	3,684	-	243,362	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
6,441,337	292,537	1,182,104	335,167	2,486,788	2,144,741	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
						סך כל הנכסים

(* עיקר החשיפה למט"ח מתייחסת לדולר ארה"ב.)

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

5. פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023						
בש"ח לא צמוד	בש"ח צמוד למדד	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	פריטים לא פיננסים ואחרים	התחייבויות בגין חוזים תלויי תשואה	סך הכל	
אלפי ש"ח						
-	-	-	925,996	-	925,996	סך הכל הון כתבי
481,648	60,270	-	-	-	541,918	התחייבויות נדחים
1,054,306	2,647,574	-	-	-	3,701,880	התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה
-	-	-	-	292,529	292,529	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
-	-	-	78,076	-	78,076	התחייבויות מסים נדחים
16,237	-	-	-	-	16,237	התחייבות בשל הטבות לעובדים, נטו
859,833	-	-	24,868	-	884,701	זכאים ויתרות זכות
2,412,024	2,707,844	-	102,944	292,529	5,515,341	סך הכל התחייבויות
2,412,024	2,707,844	-	1,028,940	292,529	6,441,337	סך הכל הון והתחייבויות
(267,282)	(221,057)	335,167	153,164	8	-	סך הכל חשיפה מאזנית

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

6. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים:

ליום 31 בדצמבר 2024

אלפי שח

%	סך הכל	לא סחיר	נסחרות	
			מניות צמיחה	במדד
מסה"כ			ת"א 125	במדד
100.0	31,055	31,055	-	-

ענף משק:

טכנולוגיה

ליום 31 בדצמבר 2023

אלפי שח

%	סך הכל	לא סחיר	נסחרות	
			מניות צמיחה	במדד
מסה"כ			ת"א 125	במדד
100.0	28,572	28,572	-	-

ענף משק:

טכנולוגיה

ד. סיכוני נזילות

סיכון נזילות הינו הסיכון שהחברה תידרש לממש את נכסיה במחיר נחות על מנת לעמוד בהתחייבויותיה.

1. החברה חשופה לסיכונים הנובעים מאי הוודאות לגבי המועד בו תידרש החברה לשלם תביעות והטבות אחרות למבוטחים ביחס להיקף הכספים שיהיו זמינים לכך באותו מועד, אולם, חלק ניכר מהתחייבויותיה הביטוחיות במגזר ביטוח חיים אינן חשופות לסיכון הנזילות בגלל אופיים של חוזי הביטוח כמתואר להלן. יצוין, עם זאת, כי צורך אפשרי לגיוס מקורות באופן בלתי צפוי ובזמן קצר עשוי לחייב מימוש נכסים משמעותי באופן מהיר ומכירתם במחירים שלא בהכרח ישקפו את שווי השוק שלהם.
2. חוזים תלויי תשואה בביטוח חיים - על פי תנאי החוזים זכאים בעליהם לקבל את שווי ההשקעות האמורות ותו לא. לפיכך אם ערך ההשקעות ירד מכל סיבה שהיא תהיה במקביל ירידה זהה בגובה התחייבויות החברה.
3. סיכון הנזילות של החברה נובע בעיקר מיתרת הנכסים שאינם כנגד חוזים תלויי תשואה. נכסים אלו מהווים כ-96% (כ-6,818 מליון ש"ח) מכלל נכסי החברה. מתוך יתרת הנכסים האמורה, סך של כ-2,170 מליון ש"ח הינם מזומנים ונכסים סחירים הניתנים למימוש מידי.

ניהול נכסים והתחייבויות

החברה מנהלת את נכסיה והתחייבויותיה בהתאם לדרישות חוק הפיקוח על תקנותיו. הטבלאות להלן מרכזות את מועדי הפירעון המשוערים של סכומי ההתחייבויות הביטוחיות והפיננסיות הבלתי מהוונות של החברה. היות ומדובר בסכומים בלתי מהוונים הרי שאין התאמה בינם לבין יתרות ההתחייבויות הביטוחיות בדוח על המצב הכספי.

(1) מועדי הפירעון המשוערים של ההתחייבויות בביטוח חיים וחסכון ארוך טווח וביטוח בריאות נכללו בטבלאות כדלקמן:

כספי חסכון - מועדי פירעון חוזיים, למשל גיל הפרישה, ללא הנחות ביטולים, בהנחה שכל החסכון יימשך כהוני מאחר ואין אופציית קצבה.

עתודה מפרמיה - לפי תאריך תום הכיסוי הביטוחי.

אובדן כושר עבודה בתשלום - על בסיס אומדן אקטוארי.

תביעות תלויות ו-I.B.N.R - מדווח תחת העמודה "ללא מועד פירעון מוגדר", למעט בגין כיסוי נכות מתאונה שנמכר במסגרת פוליסת תאונות אישיות שנכלל על בסיס אומדן אקטוארי.

(2) מועדי הפירעון המשוערים של ההתחייבויות בביטוח כללי ברוטו מחושבים על בסיס אומדן אקטוארי המקצה לסך ההתחייבויות הבלתי מהוונות מועד משוער על פי ניסיון תשלומי התביעות בעבר. סך ההתחייבויות כוללות גם עתודה לפרמיה שטרם הורווחה ופרמיה בחסר בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

(3) מועדי הפירעון של כתבי התחייבויות נדחים והתחייבויות בגין חוזי השקעה נכללו על בסיס מועדי הפירעון החוזיים. בחוזים בהם הצד שכנגד רשאי לבחור את עיתוי התשלום של סכום, ההתחייבות נכללת על בסיס של המועד המוקדם ביותר שבו החברה יכולה להידרש לשלם את ההתחייבות.

ד. סיכוני נזילות

התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות (*)

סה"כ	ללא מועד פרעון מוגדר	מעל 15 שנים	אלפי ש"ח		מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים ועד 10 שנים	מעל 10 שנים ועד 15 שנים
			מעל 15 שנים	מעל 10 שנים ועד 15 שנים			
ליום 31 בדצמבר 2024	416,609	226,396	8,909	1,811	13,480	104,023	61,990
ליום 31 בדצמבר 2023	381,330	191,602	10,048	1,855	18,708	100,906	58,211

(*) לא כולל חוזים תלויי תשואה.

התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי

סך הכל	ללא מועד פרעון מוגדר	מעל 5 שנים	אלפי ש"ח		מעל שנה ועד 3 שנים	מעל 3 שנים ועד 5 שנים	עד שנה
			מעל 5 שנים	מעל 3 שנים ועד 5 שנים			
ליום 31 בדצמבר 2024	3,750,826	-	453,916	588,311	1,072,114	1,636,485	
ליום 31 בדצמבר 2023	3,263,711	-	395,855	488,261	975,216	1,404,379	

התחייבויות פיננסיות והתחייבויות בגין חוזי השקעה תלויי תשואה

סך הכל	מעל 5 שנים ועד 10 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	עד שנה (*)	ערך בספרים	ערך
ליום 31 בדצמבר 2024:	615,752	51,560	218,818	345,374	583,860
התחייבויות פיננסיות	88,498	-	-	88,498	
התחייבויות בגין חוזי השקעה תלויי תשואה	579,501	-	553,165	26,336	541,918
ליום 31 בדצמבר 2023:	70,424	-	-	70,424	
התחייבויות פיננסיות					
התחייבויות בגין חוזי השקעה תלויי תשואה					

(*) התחייבויות בגין חוזי השקעה תלויי תשואה עומדים לפירעון לפי דרישה. התחייבויות אלו סווגו כעומדות לפירעון עד שנה למרות שמועדי פירעון בפועל עשויים להיות בשנים מאוחרות יותר.

ה. סיכונים ביטוחיים

הסיכונים הביטוחיים הם בסיס העסק של החברה. סיכונים אלה כוללים בין היתר:

- **סיכוני תמחור:** הסיכון לשימוש בתמחור חסר, שאינו משקף נכונה את הסיכון הביטוחי והמררווחים הרצויים כך שהפרמיות הנגבות אינן מספיקות לכיסוי תביעות עתידיות והוצאות.
- **סיכוני חיתום:** חיתום לקוי פירושו הערכת חסר / יתר של הסיכון הגלום בעסקה. ההערכת חסר תחשוף את החברה להיקף תביעות מעל הצפוי ומחסור בפרמיה עקב היעדר הלימה בין הסיכון לפרמיה כך שהפרמיות הנגבות אינן מספיקות לכיסוי תביעות עתידיות והוצאות. גם בהערכת יתר טמון סיכון שכן החברה עלולה לא להשיג את יעדיה העסקיים ולאבד נתח שוק.
- **סיכוני זרבה:** הסיכון להערכה לא נכונה של ההתחייבויות הביטוחיות, אשר עלולה לגרום לכך שהזרבות האקטואריות אינן מספקות לכיסוי כל ההתחייבויות הביטוחיות והתביעות. המודלים האקטואריים על פיהם בן היתר מעריכה החברה את התחייבויותיה הביטוחיות, מבוססים על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצג את העתיד לקרות. חשיפת החברה מורכבת מהסיכונים הבאים:

- (1) סיכון מודל - הסיכון לבחירת מודל שגוי לתמחור ו/או להערכת ההתחייבויות הביטוחיות;
- (2) סיכון פרמטר - הסיכון לשימוש בפרמטרים שגויים וביניהם הסיכון שהסכום שישולם עבור סילוק ההתחייבויות הביטוחיות של החברה, או שמועד סילוק ההתחייבויות הביטוחיות, יהיה שונה מזה הצפוי.

- **סיכון קטסטרופה:** החשיפה לסיכון שאירוע בודד (כגון מלחמה, טרור, נזקי טבע, רעידת אדמה או מגיפה), יגרום לנזקים בהיקף גבוה וחרוג (קטסטרופה). ככל הנראה אירוע הקטסטרופה המהותי אליו חשופה החברה בארץ הינו רעידת אדמה.

גודל ההפסד הביטוחי המרבי הצפוי בעסקי ביטוח כללי, כתוצאה מהחשיפה לנזק בודד גדול או הצטברות נזקים בגין אירוע גדול במיוחד בהסתברות נזק מירבי (MPL) של כ-1.85% הינה כ-5,112 מיליון ש"ח ברוטו וכ-47 מיליון ש"ח בשייר עצמי.

לעניין נתונים בדבר מוצרי הביטוח השונים אשר בגינם נוצר למבטח חשיפה לסיכון ביטוחי ראו פירוט ההתחייבויות הביטוחיות לפי סיכוני ביטוח בבאור 35 - נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי, בבאור 18 - פירוט ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים וחוזי השקעה לפי חשיפה ביטוחית.

(1) סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח חיים ובריאות

כללי

להלן תיאור מוצרי הביטוח השונים והשיטות וההנחות המשמשות לחישוב ההתחייבויות בגינם בהתאם לסוג המוצר. באופן כללי בהתאם להוראות המפקח ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על ידי אקטואר, על-פי שיטות אקטואריות מקובלות ובאופן עקבי לשנה קודמת. ההתחייבויות מחושבות בהתאם לנתוני הכיסויים הרלוונטיים, כגון: גיל ומין המבוטח, תקופת הביטוח, מועד תחילת הביטוח, סוג הביטוח. פרמיה תקופתית וסכום הביטוח.

א. השיטות האקטואריות לחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

1. תוכניות ביטוח מסוג "מסלולי השקעה":

בתוכניות ביטוח מסוג "מסלולי השקעה" קיים מרכיב חיסכון מזהה. העתודה הבסיסית והעיקרית היא בגובה החיסכון שנצבר הכולל תשואה בהתאם לתנאי הפוליסה כדלקמן:

(1) סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח חיים ובריאות (המשך)

א. השיטות האקטואריות לחישוב ההתחייבויות הביטוחיות (המשך)

1. תוכניות ביטוח מסוג "מסלולי השקעה": (המשך)

קרן צמודה לתשואת תיק השקעות (חוזים תלויי תשואה).

בגין מרכיבים ביטוחיים המצורפים לפוליסות אלו (אי כושר עבודה, מקרה מוות וכו') מחושבת התחייבות ביטוחית בנפרד כאמור להלן.

2. מוצרי סיכון טהור עם פרמיה קבועה (בעיקר ריסק עם פרמיה משתנה פעם ב-5 שנים, משכנתא בפרמיה קבועה ואובדן כושר עבודה) עתודה זו מחושבת לכל כסויי כהיוון של תזרים המזומנים בגין התביעות הצפויות, בניכוי הפרמיות העתידיות הצפויות. חישוב זה מבוסס על ההנחות לפיהן תומחרו המוצרים כולל שיעור הריבית (להלן ריבית תעריפית) לוח התמותה או התחלואה. החישוב נעשה על ידי חישוב תיאורטי, הידוע בשם "Net premium Reserve" לפיו במקום להתחשב בהוצאות ועמלות באופן ישיר, החישוב מבוסס על "פרמיה נטו", אשר כוללת את העלות הצפויה במרכיב התביעות בלבד ואינה כוללת את השיעור הכלול בתעריף עבור העמלות וההוצאות וזאת לפי הנחות החישוב. החישוב כולל גם את ההנחות מפרמיה שניתנו בפועל והשיפור בתמותה.

3. תביעות מתמשכות בתשלום:

- בתביעות בתשלום מסוג אובדן כושר עבודה העתודה מחושבת לפי הערך המהוון של תזרימי המזומנים הצפויים למבוטח לפי Termination Rate שהתקבל ממבטחי משנה. התזרימים הנ"ל מחושבים לפי תקופת התשלום העתידית בהתאם לגילו של המבוטח ביום קרות התביעה ובהתאם לוותק התביעה. ומהוונים בריבית היוון התואמת את שיעור הריבית חסרת סיכון בתוספת 50% פרמית אי נזילות.

- בתביעות בתשלום מסוג הכנסה למשפחה, בה החברה מתחייבת לתשלום הקצבה עד לסיום תקופת הביטוח, העתודה מחושבת כהיוון יתרת התשלומים לתאריך הדוח הכספי בריבית היוון התואמת את שיעור הריבית חסרת סיכון לטווח ארוך בתוספת 50% פרמית אי נזילות.

4. התחייבויות בגין גמלאות המשולמות

התחייבויות בגין גמלאות משולמות לכל החיים בגין פוליסות בתוקף (משולמות ומסולקות) שטרם הגיעו לשלב מימוש הגמלא, או הגיעו לגיל פרישה וטרם התחיל התשלום בפועל, כוללות עתודה בסיסית המשקפת את ערך הפדיון שנצבר לזכות המבוטח ועתודה משלימה לגמלאות. למועד הדוח לא קיימות בחברה פוליסות שהגיעו לשלב מימוש הגמלא.

העתודה המשלימה לגמלאות מחושבת בהתאם להסתברות למשיכת גמלא ובהתאם לתוחלת החיים הצפויה על בסיס לוחות תמותה עדכניים וכן על פי שיעורי ביטולים צפויים ושיעורי ההיוון הרלוונטיים בתיק הגמלא עד למועד הפרישה. אומדנים אלו מחושבים בהתאם לניסיון החברה בשילוב עם נתונים שפורסמו על ידי המפקח. שינויים בהנחות לגבי שיעור ההיוון, תוחלת החיים, שיעורי הביטולים, שיעור המבוטחים שיבחרו במשיכת גמלה ו/או שינויים אחרים ישפיעו על ההתחייבויות האמורות.

לחברה לא קיימות פוליסות שהגיעו לשלב מימוש הגמלה, והיקף ההתחייבויות של החברה בגין פוליסות אלו הינו זניח וכך גם הסכום להשלמה שייפרס בעתיד בגין התחייבות זו.

(1) סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח חיים ובריאות (המשך)

א. השיטות האקטואריות לחישוב ההתחייבויות הביטוחיות (המשך)

4. עתודות ל-IBNR (תביעות אשר ארעו וטרם דווחו) במוצרי מחלות קשות, הוצאות רפואיות, נכות ומוות מתאונה בפוליסות ריסק ומוות מתאונה בפוליסת תאונות אישיות, מחושבות בהתבסס על ניסיון מצטבר בתיק תוך שימוש במודלים סטטיסטיים לחישוב עתודות. בגין מוצרי סיכון טהור, עתודת IBNR מתבססת על נתוני משרד הפנים. בענף תאונות אישיות, בכל הכיסויים למעט כיסוי מוות מתאונה, שיטות ההערכה הן בדומה לשיטות ההערכה בביטוח כללי בהתאם למפורט בביאור 35(2)(3).

5. ההתחייבות בגין תביעות תלויות בביטוח חיים ובריאות מבוססות על הערכות של מחלקת תביעות וכוללות הוצאות עקיפות.

ב. ההנחות העיקריות המשמשות לחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

1. שיעור ההיוון

בגין מוצרי סיכון טהור עם פרמיה קבועה, הריבית המשמשת להיוון הינה בשיעור 2.5%, צמודה.

שיעור ההיוון יכול להשתנות כתוצאה משינויים מהותיים בשיעור הריבית שוק לטווח ארוך.

שינויים בשיעור הריבית לטווח הארוך עשויים להגדיל או להקטין את עתודות הביטוח כתוצאה מהצורך בהעמדת עתודה נוספת במסגרת בדיקת נאותות העתודות (LAT). החברה בדקה את נאותות ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח (LAT) ומצאה כי בהתחשב בגובה העתודה הקיימת, אין צורך בהשלמה הנובעת מ-LAT.

2. שיעורי תמותה ותחלואה

(א) שיעורי התמותה ששימשו לחישוב התחייבויות ביטוחיות בגין תמותה של מבטחים לפני הגיעם לגיל פרישה (כלומר לא כולל תמותה של מבטחים מקבלי קצבאות זקנה) זהים, בדרך כלל, לשיעורים אשר שימשו לקביעת התעריף.

שינויים בשיעורי התמותה והתחלואה עלולים להגדיל או להקטין את עתודות הביטוח כתוצאה מהצורך בהעמדת עתודה נוספת במסגרת בדיקת נאותות העתודות (LAT).

(ב) לחברה אין קצבאות בתשלום.

(ג) שיעורי התחלואה מתייחסים לשכיחות של מקרי תביעה בגין תחלואה ממחלות קשות, אובדן כושר עבודה, ניתוחים ואשפוז, נכות מתאונה וכיוצ"ב. שיעורים אלה נקבעו על בסיס ניסיון החברה או מחקרים של מבטחי משנה. בענף אובדן כושר עבודה נקבעת תקופת תשלום הקצבאות בהתאם לניסיון החברה או מחקרים של מבטחי משנה. ככל שהנחה לגבי שיעור התחלואה תעלה כך תגדל ההתחייבות הביטוחית בגין מחלות קשות, אובדן כושר עבודה, ניתוחים ואשפוז ונכות מתאונה.

3. שיעורי ביטולים

שיעור הביטולים משפיע על בדיקת נאותות העתודות (LAT). ההנחות לגבי שיעורי הביטולים מבוססות על ניסיון החברה והן מבוססות על סוג המוצר, משך החיים של המוצר ומגמות מכירה.

ה. סיכונים ביטוחיים (המשך)

(1) סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח חיים ובריאות (המשך)

ב. ההנחות העיקריות המשמשות לחישוב ההתחייבויות הביטוחיות (המשך)

4. ניתוחי רגישות בביטוח חיים ובריאות

ליום 31 בדצמבר 2023 ו-2024

שיעור		שיעור		שיעור תמותה		שיעור הביטולים (פדיונות, סילוקים והקטנות)		רווח (הפסד)
לקיחת גמלא	לתיאור	תחלואה	לתיאור	-10%	+10%	-10%	+10%	
-5%	+5%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%	+10%	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-

נבחן הצורך בהגדלת עתודה הנובעת מחישוב נאותות העתודה בתנאי התרחישים שלעיל. בבדיקה נמצא כי אין השפעה על הרווח והפסד בתרחישים אלו. הרגישויות להלן, מחושבות עפ"י תקן חשבונאי IFRS4 ולא בהכרח משקפות את הרגישויות הצפויה של החברה תחת התקן החדש IFRS17 (ראה באור 39 לענין יישום התקן).

ג. שינויים באומדנים ובהנחות העיקריות ששימשו בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

1. בשנת 2024 עודכנו ההנחות בגין שיעור ריבית ההיוון המשמש בקביעת העתודה לתביעות מתמשכות בתשלום בגין תביעות אובדן כושר עבודה והכנסה למשפחה. כתוצאה מכך חל קיטון בהתחייבויות הביטוחיות (בשייר) בסך של 393 אלפי ש"ח וגידול באותו סכום ברווח לפני מיסים על הכנסה (בשנת 2023 - קיטון בהתחייבות בסך של 837 אלפי ש"ח וגידול באותו סכום ברווח לפני מיסים על הכנסה; ובשנת 2022 - קיטון של 5,314 אלפי ש"ח בהתחייבויות וגידול באותו סכום ברווח לפני מיסים על הכנסה).

2. במהלך 2022 בוצע עדכון בפקטור לחישוב עתודה ל-IBNR במוצר מחלות קשות. כתוצאה מכך חל קיטון בהתחייבויות הביטוחיות (בשייר) בסך של כ-4.6 מלש"ח וגידול באותו סכום ברווח לפני מיסים על הכנסה.

3. בדיקת נאותות העתודות (LAT)

א. בחודש אוגוסט 2015 פורסם חוזר ביטוח שעניינו אופן חישוב בדיקת נאותות העתודות (LAT) בביטוח חיים ובריאות ("חוזר ה-LAT"). החוזר מתייחס לנושאים הבאים:

- הנחיות מדידה לגבי שני מאפיינים של תזרימי המזומנים העתידיים: חוסר נזילות (באמצעות פרמיית אי נזילות) וסיכונים ביטוחיים אשר אינם ניתנים לפיזור ("Cost of non-hedgeable risks", CNHR).
- בחירת הנחות דמוגרפיות לצורך חישוב האומדנים השוטפים תעשה ברמה של "Best Estimate" תוך הפעלת שיקול דעת.
- הנחת הריבית והתשואה המתאימה תהיה על פי עקום הריביות חסר סיכון לתאריך הדיווח.
- שימוש בשווי העדכני של נכסים שאינם נמדדים בספרים בשווי הוגן.

החברה בדקה את נאותות העתודה בהתאם לחוזר ה-LAT ולתיקונו ומצאה כי אין צורך בהפרשה נוספת.

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

ה. סיכונים ביטוחיים (המשך)

(1) סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח חיים ובריאות (המשך)

ג. שינויים באומדנים ובהנחות העיקריות ששימשו בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות (המשך)

3. בדיקת נאותות העתודות (LAT) (המשך)

ב. עדכון פרמית אי נזילות:

ביום 17 בפברואר 2022 פרסם הממונה תיקון להוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - פרמיית אי נזילות (להלן - "התיקון"). מטרת התיקון היא עדכון שיטת האמידה של פרמיית אי-נזילות המתווספת לריבית חסרת סיכון שמשמשת בעת חישוב בדיקת נאותות העתודה (LAT) לפי תקן דיווח כספי בינלאומי 4 (IFRS). העדכון לשיטת האמידה של פרמיית אי נזילות הוא מעבר מחישוב בשיטת "QISS" תוך שימוש בנוסחה המבוססת על הממוצע של המרווח החציוני של אגרות החוב הנכללות במדד תל-בונד 20 ביחס לעקום ריבית חסרת סיכון לחישוב על ידי נוסחה מעודכנת המבוססת, בשינויים מסוימים, על מתודולוגיית החישוב של רכיב ה-Volatility Adjustment הנהוגה כיום במסגרת משטר כושר פירעון כלכלי (Solvency II) ועל המרווח הממוצע של אגרות החוב הכלולות במדד תל-בונד 60 ביחס לעקום ריבית חסרת סיכון. בהתאם לנוסחה העדכנית, פרמיית אי נזילות, נכון ליום 31 בדצמבר 2024, עומדת על שיעור של כ-0.4% (אשתקד - פרמיית אי נזילות של כ-0.76% בהתאם לנוסחה העדכנית).

ה. סיכונים ביטוחיים (המשך)

(2) סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי

(1) תיאור תמציתי של ענפי הביטוח העיקריים בהם היא פועלת

החברה כותבת חוזי ביטוח בתחומי הביטוח הכללי בעיקר בענפי רכב חובה, רכב רכוש, דירות, עסק וחבויות.

פוליסת ביטוח רכב חובה מכסה את בעל הפוליסה והנוהג מפני כל חבות שהם עשויים לחוב לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975 בשל נזק גוף שנגרם כתוצאה משימוש ברכב מנועי לנהג ברכב, לנוסעים ברכב, או להולכי רגל שנפגעו על ידי הרכב. תביעות בביטוח רכב חובה מתאפיינות ב"זנב ארוך" (LONG TAIL). דהיינו, לעיתים חולף זמן רב ממועד קרות האירוע ועד מועד הסילוק הסופי של התביעה. התעריף לביטוח רכב חובה מחייב אישור של המפקח על הביטוח ומפורסם באתר האינטרנט של רשות הפיקוח. התעריף הינו דיפרנציאלי, מבוסס על פרמטרים שנקבעו על ידי המפקח.

ביטוחי חבויות מיועדים לכיסוי חבותו של מבוטח בגין נזק שהוא עלול לגרום לצד שלישי. סוגי הביטוח העיקריים שהחברה משווקת הם: ביטוח אחריות כלפי צד ג' בקשר עם ביטוח רכב או דירה, ביטוח אחריות מעבידים בקשר עם ביטוח דירה וביטוח אחריות מקצועית (עד להפסקת שיווק המוצר בשנת 2021). בדרך כלל תביעות בתחום החבויות מתאפיינות ב"זנב ארוך" (LONG TAIL). דהיינו, לעיתים חולף זמן ארוך ממועד קרות האירוע ועד מועד הסילוק הסופי של התביעה.

פוליסות לביטוח מקיף ולביטוח צד ג' בענף רכב רכוש מעניקות למבוטח כיסוי לנזקים לרכוש. הכיסוי בדרך כלל מוגבל לשווי הרכב הניזוק, והכיסוי בגין צד שלישי מוגבל בנוסף לסכום המצוין בפוליסה. הפוליסה בכללותה חייבת אישור על ידי הממונה. התעריף גם הוא מחייב אישור. התעריף הינו תעריף אקטוארי, בחלקו דיפרנציאלי, דהיינו מותאם לסיכון ולא אחיד לכלל המבוטחים. התעריף האמור מבוסס על מספר פרמטרים, בחלקם קשורים לרכב המבוטח בפוליסה (כגון סוג הרכב, שנת ייצור, וכיו"ב) ובחלקם קשורים לאפיוני המבוטח והנוהג ברכב (גיל הנהג, ניסיון תביעות וכו'). תהליך החיתום משולב באופן ממוכן בתהליך ההפקה של הפוליסות, מתבצע בחלקו באמצעות התעריף עצמו ובחלקו באמצעות מערכת נהלים.

פוליסות בביטוחי רכב רכוש מונפקות לפרק זמן של שנה ובמרבית המקרים התביעות בגין פוליסות אלו מוגשות ומיושבות בסמוך למועד קרות מקרה הביטוח.

ביטוחי דירות רכוש ועסק רכוש מיועדים להעניק למבוטח כיסוי כנגד נזק פיזי לרכושו ואובדן רווחים עקב הנזק לרכושו.

הסיכונים העיקריים המכוסים בפוליסות דירות רכוש ועסק רכוש הינם סיכונים אש, התפוצצות, פריצה, צנרת, רעידת אדמה ונזקי טבע. ביטוחי הרכוש כוללים לעיתים כיסוי לנזקי אובדן רווחים עקב הנזק הפיזי שנגרם לרכוש. במרבית המקרים, תביעות בגין פוליסות אלו מוגשות בסמוך למועד קרות מקרה הביטוח.

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

ה. סיכונים ביטוחיים (המשך)

(2) סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(2) עקרונות חישוב ההערכה האקטוארית בביטוח כללי

כללי

(א) ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי כוללות את המרכיבים העיקריים הבאים:

- הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
- הפרשה לפרמיה בחסר
- תביעות תלויות לרבות הוצאות עקיפות ליישובן

ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה והוצאות הרכישה הנדחות מחושבות בדרך שאינה תלויה בהנחות כלשהן ולכן אינן חשופות לסיכון הרזרבה. לעניין האופן בו מחושבות הפרשות אלה ראו באור 2/ב(2).

(ב) בהתאם להוראות המפקח התביעות התלויות מחושבות על ידי אקטואר, על-פי שיטות אקטואריות מקובלות באופן עקבי לשנה הקודמת. בחירת השיטה האקטוארית המתאימה לכל ענף ביטוח ולכל שנת אירוע/חיתום, נקבעת על סמך שיקול דעת האקטואר לפי מידת ההתאמה של השיטה לענף ולעיתים נעשה שילוב בין השיטות השונות. ההערכות מתבססות בעיקרן על ניסיון העבר של התפתחות תשלומי התביעות ו/או התפתחות סכום התשלומים וההערכות הפרטניות. ההערכות כוללות הנחות בדבר עלות התביעה הממוצעת, עלויות הטיפול בתביעות, שכיחות התביעות. הנחות נוספות יכולות להתייחס לשינויים בשיעורי הריבית, ולעיתוי ביצוע התשלומים. תשלומי התביעות כוללים הוצאות ישירות ועקיפות ליישוב תביעות, בניכוי שיבובים והשתתפויות עצמיות.

(ג) השימוש בשיטות אקטואריות המבוססות על התפתחות התביעות מתאים בעיקר כאשר קיים מידע יציב ומספק בתשלומי התביעות ו/או בהערכות הפרטניות כדי להעריך את סך עלות התביעות הצפויה. כאשר המידע הקיים בניסיון התביעות בפועל אינו מספק, משתמש האקטואר לעיתים, בחישוב המשקלל בין אומדן ידוע (בחברה ו/או בענף) כגון Risk premium-1 Loss Ratio לבין התפתחות התביעות בפועל. משקל גדול יותר ניתן להערכה המבוססת על ניסיון ככל שהזמן עובר ומצטבר מידע נוסף על התביעות.

ה. סיכונים ביטוחיים (המשך)

(2) סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(2) עקרונות חישוב ההערכה האקטוארית בביטוח כללי (המשך)

(ד) כמו כן, נכללות הערכות איכותיות ושיקול דעת באשר למידה שמגמות העבר לא ימשכו בעתיד. לדוגמה: עקב אירוע חד פעמי (לדוגמה נזק טבע חריג בהיקפו), שינויים פנימיים, כגון שינוי בתמהיל התיק, במדיניות החיתום ונוהלי הטיפול בתביעות וכן בגין השפעת גורמים חיצוניים כגון פסיקה משפטית, חקיקה וכו'. כאשר שינויים כאמור לעיל, לא באו לידי ביטוי באופן מלא בניסיון העבר, האקטואר מעדכן את המודלים ו/או מבצע הפרשות ספציפיות על סמך הערכות סטטיסטיות ו/או משפטיות לפי העניין.

(ה) בתביעות גדולות בעלות אופי לא סטטיסטי, העתודה נקבעת (בברוטו ובשייר) על סמך חוות דעת מומחי החברה, ובהתאם להמלצות יועציהם המשפטיים.

(ו) חלקם של מבטחי המשנה בתביעות התלויות נאמד בהתחשב בסוג ההסכם (יחסי/בלתי יחסי) וניסיון התביעות בפועל.

(ז) הערכת התביעות התלויות עבור חלק החברה בפול מתבססת על חישוב שבוצע על ידי אקטואר הפול, לרבות התאמות למדיניות החברה.

(3) פירוט השיטות האקטוארית בענפי הביטוח העיקריים

מודלים אקטואריים המשמשים בקביעת התחייבויות תלויות בביטוח כללי:

Chain ladder/Link Ratio

שיטות אלו מתבססות על התפתחות התביעות ההיסטוריות (התפתחות התשלומים ו/או התפתחות סך התביעות וכן התפתחות כמות התביעות), כדי להעריך את ההתפתחות הצפויה לתביעות קיימות ועתידיות. תנאי הכרחי לשימוש בשיטות אלה הינו קיום מידע מספיק של תביעות שאירעו בעבר על מנת להעריך את סך כל התביעות הצפויות. ההבדל בין שתי השיטות נובע מדרך חישוב ממוצע ההתפתחות (ממוצע פשוט או ממוצע משוקלל).

Bornhuetter Ferguson

שיטה זו משלבת בין אומדן מוקדם (אפריורי) הידוע בחברה או בענף ואומדן נוסף המבוסס על ניסיון התביעות עצמן. האומדן המוקדם משתמש בדרך כלל בפרמיות ושיעור הנזקים להערכת סך כל התביעות. האומדן השני משתמש בניסיון התביעות בפועל, על סמך שיטות אחרות (כגון: Chain Ladder). הערכת התביעות המשולבת משקללת את שני האומדנים. ככל שהזמן עובר ומצטבר מידע נוסף על התביעות ניתן משקל גדול יותר להערכה המבוססת על ניסיון התביעות בפועל. השימוש בשיטה זו מתאים בעיקר במקרים בהם אין מספיק מידע כמו בשנות חיתום צעירות ובפרט בגין חשיפה שטרם נחשפה לסיכון. שימוש בשיטה זו דורש תשומת לב האקטואר בבחירת התקופה לפיה יחושב האומדן המוקדם, על האומדן להיות מהימן מספיק וכן רלוונטי דיו לתקופה האמורה.

ה. סיכונים ביטוחיים (המשך)

(2) סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(3) פירוט השיטות האקטוארית בענפי הביטוח העיקריים (המשך)

(א) ענף רכב רכוש

המודל בו החברה משתמשת מחושב לפי שיטת Chain Ladder, ברמת חודש נזק. בחודשי הנזק אחרונים החברה משתמשת גם בשיטת Bornhuetter Ferguson על בסיס תביעה גלומה.

המודל מבוסס נתונים ברמת ברוטו, חלקו ע"פ נתוני התפתחות תשלומים בפועל, חלקו ע"פ נתוני התפתחות העלות המצטברת (תשלומים + תלויות) בפועל. כל הנתונים כוללים גביית השתתפות עצמית.

(ב) ענף רכב חובה

ההתחייבות ברוטו של ענף רכב חובה כוללות את הפרשות החברה בגין פעילות החברה ואת ההפרשות בגין חלקו של המבטח בנזקי חברת הפול.

התחייבויות אלו בניכוי הפרשות בגין ביטוח משנה מהוות את התחייבויות החברה בשייר.

ההפרשות בגין ביטוח משנה מחולקות על פי סוגי ההסכמים:

1. הפרשות בגין ביטוח משנה מסוג עודף הפסדים (Excess of Loss).
2. הפרשות בגין ביטוח משנה מסוג יחסי (Quota Share).

הערכת הפרשות בגין ביטוח משנה מסוג עודף הפסדים (Excess of Loss) מבוססות על מודל חלוקה לשכבות המעריך את שיעור כל שכבה ביחס לסך ההתחייבות הכוללת.

המודל מבוסס על התפתחות העלות המצטברת (תשלומים + תלויות) בפועל לפני ניכוי ביטוח משנה.

השיטה האקטוארית מגבילה את ה-IBNR לסכום גדול או שווה לאפס על מנת לוודא כי ההערכות האקטואריות לא תהיינה נמוכות מסך הערכת מחלקת תביעות.

ההפרשות בגין חלקו של המבטח בנזקי הפול מבוססות על הערכתו של אקטואר חברת הפול לגבי סך התביעות התלויות של הפול, וההוצאות הישירות הנובעות מהן, לתאריך הדיווח (כולל הפרשה לתביעות שעליהן טרם התקבל דיווח), לרבות היוון של התביעות התלויות.

ה. סיכונים ביטוחיים (המשך)

(2) סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(3) פירוט השיטות האקטואריות בענפי הביטוח העיקריים (המשך)

(ב) ענף רכב חובה (המשך)

ההפרשות בגין ביטוח משנה מסוג יחסי (Quota Share) מבוססות על סך ההפרשות, כולל ההפרשות בגין חלקו של המבטח בנזקי הפול, בניכוי ההפרשות בגין ביטוח משנה מסוג עודף הפסדים (Excess of Loss).

(ג) ענף דירות

המודל בו החברה משתמשת הוא Chain Ladder על בסיס העלות המצטברת (תשלומים + תלויות) בפועל לפני ניכוי ביטוח משנה. המודל מיושם ברמת חודש נזק והנתונים המשמשים בו הם ברמת התביעות ברוטו.

בחודשי הנזק האחרונים נעשה שימוש בשיטת Bornhuetter Ferguson המבוססת על תביעה גלומה.

הפרשות בגין ביטוחי משנה מסוג יחסי (Surplus, Quota Share) מבוססות על סך ההפרשות לפני ניכוי ביטוח משנה.

(ד) ענפים מקובצים

בין הענפים המקובצים ניתן למנות את ענף בתי עסק, חבות צד ג', חבות מעבידים, אחריות מקצועית ובנקים למשכנתאות. עבור ענפים אלו, בשל העדר מובהקות סטטיסטית, נכללו תביעות תלויות המסתמכות על הערכות מומחים ועובדי אגף תביעות וכן בתוספת IBNR ככל שנדרש.

(ה) חישוב הוצאות עקיפות לישוב תביעות

המודל להערכת הוצאות עקיפות מבוסס על מודל החוזה כמות פעולות בשנה, כאשר "פעולה" מוגדרת כפתיחה או כסגירה של תביעה. מספר הפעולות הצפויות מוכפלות בעלות לפעולה המוערכת על בסיס הוצאות לניהול תביעות.

ה. סיכונים ביטוחיים (המשך)

(2) סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(3) פירוט השיטות האקטוארית בענפי הביטוח העיקריים (המשך)

(1) החל מיום 31 בדצמבר 2015 מיישמת החברה את בדיקת נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי שנכללו בעמדת הממונה מחודש ינואר 2015. בהתאם לעקרונות אלו:

(1) עתודה שחושבה על ידי אקטואר, תחשב כ"עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח" אם קיים סיכוי סביר למדי ("fairly likely") כי ההתחייבות הביטוחית שנקבעה תספיק לכיסוי התחייבויות המבטח. לגבי תביעות תלויות בענפי חובה וחבויות הבחינה של "סיכוי סביר למדי" תכוון לאומדן הסתברות של 75% לפחות. יחד עם זאת, ככל שישנן מגבלות בניתוח הסטטיסטי, יפעיל האקטואר שיקול דעת ויתכן שימוש בשיטות אקטואריות מקובלות.

המרווח מתייחס הן לסיכון הרנדומלי והן לסיכון הסיסטמי. את הסיכון הרנדומלי ניתן לאמוד בשיטות סטטיסטיות, בעוד אומדן הסיכון הסיסטמי דורש שילוב של שיטות איכותיות המשלבות מידה ניכרת של שיקול דעת. ניתן לתת ביטוי להעדר מתאם מלא בין ענפים שונים לצורך הפחתת המרווח הכולל.

(2) שיעור היוון תזרים המזומנים - ריבית ההיוון מבוססת על עקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ובהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות אלו.

(3) קיבוץ - לצורך חישוב מרווחים בגין חוסר הוודאות בענפים סטטיסטיים (כהגדרתם בחוזר), יש להתייחס לכל ענף בנפרד, אך ניתן לקבץ את הסיכונים מכל שנות החיתום (או נזק).

(4) הסדר עם ביטוח לאומי לעניין פיצויים מכח חוק הביטוח הלאומי

הביטוח הלאומי (להלן - המל"ל) מגיש נגד חברות הביטוח תביעות שיבוב בגין תגמולים ששולמו על ידו לנפגעי תאונות דרכים שהן גם תאונות עבודה, ואשר מכוסות בפוליסות ביטוח רכב חובה שהפיק מבטח, וזאת - מכוח זכות שיבוב שהוענקה לו בסעיף 328 לחוק הביטוח הלאומי (להלן - השיבוב). ביום 4 באוגוסט 2021, או בסמוך לכך, נחתמו הסכמים בין המל"ל לבין כל אחת מחברות הביטוח הפעילות בתחום, לרבות הפול, ולפיהם, ההתחשבות ביחס לתאונות שאירעו עד ה-31 בדצמבר 2022 תמשיך להתקיים פרטנית כבעבר, למעט העובדה שתקופת ההתיישנות ביחס לנזקים שאירעו בשנים 2014-2016 תוארך בשנה אחת, אך החברות יעבירו מקדמה כספית למל"ל בגין השנים 2014-2018, בסך כולל של 1 מיליארד ש"ח, שכנגדה יקוזזו תשלומים בגין תאונות משנים אלה. החל מ-1 לינואר 2023 תשתנה שיטת ההתחשבות, והיא תבוצע מראש על ידי העברת שיעור מסויים מהפרמיה למל"ל באמצעות קרנית. השיעור שנקבע - ברמת שוק, לשנות החיתום 2023-2024 הועמד על 10% מהפרמיה, והשיעור לשנת חיתום 2025 ואילך הועמד על 10.95% מהפרמיה. בהתאמה, פעל משרד האוצר לתקן את חוק ההסדרים. משום שמדובר בשיעור שמשקף, לדעת משרד האוצר, את שיעור השיבוב של המל"ל מכל הענף בתביעות העבר, כאשר בפועל היו חברות שנשארו בשיעור גבוה יותר ואחרות בשיעור נמוך יותר, בהתאם לתמהיל התביעות אצלן, הרי שגבייתו באופן אחיד מכל החברות עלול לפגוע בתחרות ובציבור שיסבסד את סוג המבוטחים שעלותו גבוהה יותר. על מנת למנוע עיוות זה, קבעו ההסכם וחוק ההסדרים 2021, שלרשות הפיקוח סמכות לקבוע שיעור העברה דיפרנציאלי על פי מפתח, שישקף את הסיכון ושיעור השיבוב שקדמו לשינוי. נכון למועד פרסום הדוח הנחיית רשות הפיקוח היא שהחברות יעבירו שיעור אחיד הזהה לממוצע בשוק, ובהתעלם מהשוונות המקורית שממנה נגזר ממוצע זה ומהנזק האמור. מסכום המקדמה יקוזזו תביעות המל"ל המתייחסות לתקופות האמורות בהסדר. ליום 31 בדצמבר, 2024 יתרת המקדמה עומדת על כ- 2.1 מיליוני ש"ח (כ- 23.9 מיליוני ש"ח אשתקד). לאור שינוי שיטת ההתחשבות כמתואר, החברה ביצעה התאמות במודל האקטוארי לקביעת ההתחייבויות בענף רכב חובה בהתאם להסדר זה.

ה. סיכונים ביטוחיים (המשך)

(2) סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(4) הסדר עם ביטוח לאומי לעניין פיצויים מכח חוק הביטוח הלאומי (המשך)

להערכת החברה, ההסדר כמפורט לעיל ביחס לעבר לא צפוי להשפיע מהותית על התוצאות הכספיות של החברה.

(5) ההנחות העיקריות שנלקחו לצורך ההערכה האקטוארית

(א) בוצע היוון להתחייבויות התלויות בענפי רכב חובה, רכב רכוש ודירות לפי שיעור ריבית שנתי המבוסס על עקום ריבית חסרת סיכון בתוספת 50% פרמית אי נזילות עבור ענפי הרכוש ו-80% עבור ענפי חובה וחבויות. שיעור ההיוון יכול להשתנות כתוצאה משינויים בשיעור הריבית חסרת הסיכון. אם שיעור ההיוון שייקח בחשבון לצורך חישוב ההתחייבויות הביטוחיות יהיה נמוך יותר, אזי ההתחייבויות תגדלנה ולהיפך.

(ב) העתודות בענפי רכב חובה וחבויות וענפי רכוש כוללות מרווח סיכון מפורש שנקבע על פי עקרונות הנהג המיטבי.

(ג) הנחת היסוד בכל המודלים האקטוארים הנה שהתפתחות התביעות בעבר משקפת התנהגות דומה בעתיד.

(6) רגישות ההפרשות לשינויים בהנחות

- ההערכה האקטוארית כפופה לאי וודאות משמעותית. האומדנים האקטואריים לחיזוי התביעות התלויות, מתייחסים לתוחלת התביעות. בגלל האופי הסטוכסטי של תשלומי התביעות, יש אפשרות של סטיות סביב התוחלת. בנוסף לכך, האומדן הסטטיסטי מבוסס על הנחות שונות, אשר לא בהכרח יתממשו. במידה ויחול שינוי באופן סילוק התביעות או לחילופין בהיקף התביעות המדווחות, עלול להיווצר פער בין ההערכה האקטוארית לבין התוצאה בפועל. גם שינוי בגובה התשואה, עלול לגרום לפערים בין ההערכות לתוצאה בפועל.

- היות שהמודל האקטוארי מבוסס על ניסיון העבר, הרי ששינוי לא צפוי בהנחות המודל או בהתנהגות התביעות, יגרום לשינוי בעתודה.

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

ה. סיכונים ביטוחיים (המשך)

(2) סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(7) שינויים בהנחות העיקריות ששימשו בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות בגין חוזי ביטוח כללי:

ג. בהערכת העתודות בביטוח כללי החברה מהוונת את תשלומי התביעות העתידיים לפי עקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ובהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות אלו (להלן - השפעת הריבית).

להלן השפעת הריבית על העתודות בשייר עצמי:

לשנה שהסתיימה		
ביום 31 בדצמבר		
2023	2024	
מיליוני ש"ח		
(9.4)	(9.3)	שינויים בעקום הריבית
10.0	(0.9)	עודף השווי ההוגן של הנכסים מעל ערכם בספרים (ראו סעיף ד' להלן)
0.6	(10.2)	סך הכל עלייה (ירידה) בהתחייבויות בשל השפעות הריבית

ד. בשנת 2022 עדכנה החברה את מרווח הסיכון כך שייקח בחשבון את היעדר המתאם בין הענפים במודל חישוב מרווח הסיכון. העדכון הקטין את ההתחייבויות בשייר בסך של כ- 20 מיליוני ש"ח.

ה. לאור הנסיון שהצטבר בחברה מאז ישום הנוהג המיטבי, בשנת 2024 עדכנה החברה את המרווח לרמת ביטחון אחידה בכל המוצרים לרמה של 75% (חלף 80% בענפי חובה וחבויות). יצוין שרמת ביטחון זו אף תואמת את רמת הביטחון שתיושם במסגרת IFRS 17. העדכון הביא להקטנת ההתחייבויות הביטוחיות בשייר בענפי חובה וחבויות בסך של כ- 20 מיליוני ש"ח.

ו. סך עודף השווי ההוגן של הנכסים מעל ערכם בספרים ששימש בחישוב הרזרבות ליום 31 בדצמבר 2024 הינו כ-7.8 מיליוני ש"ח (אשתקד - כ-6.9 מיליוני ש"ח) העומדים כנגד ענפי חובה וחבויות. מתוכו, סך של כ-0.2 מיליוני ש"ח הינו בגין פקדונות, כ-0.6 מיליוני ש"ח בגין אג"ח קונצרני לא סחיר, כ-7.0 מיליוני ש"ח בגין הלוואות (אשתקד - כ-2.7 מיליוני ש"ח בגין פקדונות, כ-1.2 מיליוני ש"ח בגין אג"ח קונצרני לא סחיר וכ-3.0 מיליוני ש"ח בגין הלוואות).

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא סיכון לחדלות פירעון של הלווה וסיכון לירידה באיכות האשראי שלו. החברה משקיעה חלק מנכסיה באגרות חוב ממשלתיות וקונצרניות, סחירות ושאינן סחירות, הלוואות ובפיקדונות בבנקים. משום כך יש ביציבות הלווים ובשווי הביטחונות שהועמדו, כדי להשפיע על שווי אגרות החוב והפיקדונות שהופקדו על-ידי החברה.

1. חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

ליום 31 בדצמבר 2024			
סך הכל	שאינם סחירים	סחירים	
אלפי ש"ח			
2,888,502	1,107,003	1,781,499	בארץ
57,657	-	57,657	בחו"ל
<u>2,946,159</u>	<u>1,107,003</u>	<u>1,839,156</u>	סך הכל נכסי חוב

ליום 31 בדצמבר 2023			
סך הכל	שאינם סחירים	סחירים	
אלפי ש"ח			
2,341,629	1,112,228	1,229,401	בארץ
26,093	-	26,093	בחו"ל
<u>2,367,722</u>	<u>1,112,228</u>	<u>1,255,494</u>	סך הכל נכסי חוב

ראו גם פירוט הנכסים בחלוקה לדירוגים להלן.

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. תנועה בהפרשה להפסדי אשראי בגין השקעות במכשירי חוב

סך הכל	נכסים המוצגים בשווי הוגן		נכסים המוצגים בעלות מופחתת		
	הפסדי אשראי יתרת	הפסדי אשראי 12 חודשים	הפסדי אשראי יתרת	הפסדי אשראי 12 חודשים	
	אורך חיים	אלפי ש"ח	אורך חיים	אלפי ש"ח	
10,970	4	433	9,068	1,465	יתרה ליום 1 בינואר, 2024
1,628	-	-	53	1,575	הפסדי אשראי שהוכרו במועד הרכישה
-	(4)	4	(1,394)	1,394	העברות בין קבוצות מדידה של הפסדי אשראי
568	-	225	2,593	(2,250)	תנועה השנה
13,166	-	662	10,320	2,184	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2024
2,959,325	-	1,798,286	41,653	1,119,386	יתרת השקעות במכשירי חוב לפני הפרשה לירידת ערך
סך הכל	אורך חיים	אלפי ש"ח	אורך חיים	אלפי ש"ח	
9,763	124	570	6,686	2,383	יתרה ליום 1 בינואר, 2023
-	-	-	2,520	(2,520)	העברות בין קבוצות מדידה של הפסדי אשראי
1,207	(120)	(137)	(138)	1,602	תנועה השנה
10,970	4	433	9,068	1,465	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023
2,378,692	4,158	1,197,254	43,922	1,133,358	יתרת השקעות במכשירי חוב לפני הפרשה לירידת ערך

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. תנועה בהפרשה לירידת ערך בגין השקעות במכשירי חוב (המשך)

החברה מבצעת בכל תאריך דיווח חישוב בגין הפסדי האשראי החזויים. הפסדי האשראי מחושבים כערך הנוכחי של הפער בין תזרים המזומנים החוזי שהחברה זכאית לו בהתאם לחוזה, לבין תזרים המזומנים שהחברה צופה שהיא תקבל, הלוקח בחשבון הסתברות לכשל (PD) ושיעור השבה (RR). החברה מסתמכת על שיעור ההסתברות לכשל ושיעור ההשבה המפורסמים על ידי חברות הדירוג הבינלאומיות S&P ו-Moodys.

עבור כל נכס שבגיננו ירד דרוג האשראי בתקופת הדוח החברה בוחנת האם חלה הרעה משמעותית באיכות האשראי. בהעדר אינדיקציות שסותרות את ההנחה כי לנכס סיכון אשראי נמוך, החברה מיישמת את ההקלה שנקבעה בהוראות התקן לענין נכסים בעלי דירוג חיצוני של "דרגת השקעה". תיק ההלוואות של החברה, הלוואות בטיפול משפטי וכן הלוואות בהן הפיגור בתשלום גבוה מ-90 יום - סווגו כהלוואות עם סיכון גבוה. ההסתברות לכשל מבוססת על נסיון החברה.

נכס בעל סיכון אשראי נמוך, מהוון לפי ההסתברות לכשל בשנה הראשונה. כאשר הנכס מוגדר בעל סיכון אשראי גבוה, החברה מודדת את הפסדי האשראי המצטברים לאורך יתרת חיי הנכס.

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

3. פירוט נכסים בחלוקה לדרוגים

1.א. נכסי חוב

דרוג מקומי(*)				
ליום 31 בדצמבר 2024				
סך הכל	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB עד A	AA ומעלה
1,024,040	-	-	-	1,024,040
757,459	-	-	75,280	682,179
1,781,499	-	-	75,280	1,706,219
44,755	-	-	2,327	42,428
513,922	-	-	-	513,922
548,326	295,589	-	-	252,737
1,107,003	295,589	-	2,327	809,087
2,888,502	295,589	-	77,607	2,515,306

נכסי חוב בארץ
 נכסי חוב סחירים:
 אגרות חוב ממשלתיות 1,024,040
 אגרות חוב קונצרניות 682,179
 סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ 1,706,219
 נכסי חוב שאינם סחירים:
 אגרות חוב קונצרניות 42,428
 פיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים 513,922
 נכסי חוב אחרים לפי בטחונות: 513,922
 בטחונות אחרים 252,737
 סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץ 809,087
 סך הכל נכסי חוב בארץ 2,515,306

דירוג בינלאומי(*)				
ליום 31 בדצמבר 2024				
סך הכל	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB	A ומעלה
52,587	-	-	30,140	22,447
5,070	-	-	5,070	-
57,657	-	-	35,210	22,447

נכסי חוב סחירים בחו"ל
 אגרות חוב ממשלתיות 22,447
 אגרות חוב קונצרניות -
 סך הכל נכסי חוב בחו"ל 22,447

(* כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.)

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

3. פירוט נכסים בחלוקה לדרוגים (המשך)

1.א. נכסי חוב (המשך)

דרוג מקומי*)				
ליום 31 בדצמבר 2023				
סך הכל	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB עד A	AA ומעלה

נכסי חוב בארץ					
נכסי חוב סחירים:					
754,396	-	-	-	754,396	אגרות חוב ממשלתיות
475,005	-	-	70,934	404,071	אגרות חוב קונצרניות
1,229,401	-	-	70,934	1,158,467	סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ
נכסי חוב שאינם סחירים:					
58,927	-	-	11,304	47,623	אגרות חוב קונצרניות
536,565	-	-	-	536,565	פיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים
516,736	277,017	-	-	239,719	נכסי חוב אחרים לפי בטחונות:
1,112,228	277,017	-	11,304	823,907	בטחונות אחרים
2,341,629	277,017	-	82,238	1,982,374	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץ
					סך הכל נכסי חוב בארץ

דירוג בינלאומי*)				
ליום 31 בדצמבר 2023				
סך הכל	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB	A ומעלה

נכסי חוב סחירים בחו"ל					
21,208	-	-	-	21,208	אגרות חוב ממשלתיות
4,885	-	-	4,154	731	אגרות חוב קונצרניות
26,093	-	-	4,154	21,939	סך הכל נכסי חוב בחו"ל

(* כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+).

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

3. פירוט נכסים בחלוקה לדרוגים (המשך)

א.2. סיכוני אשראי בגין נכסים אחרים (בארץ)

דירוג מקומי (*)		
ליום 31 בדצמבר 2024		
סך הכל	לא מדורג אלפי ש"ח	AA ומעלה
48,276	46,184	2,092
84,974	-	84,974
133,250	46,184	87,066

חייבים ויתרות חובה, למעט יתרות מבטחי משנה
מזומנים ושווי מזומנים
סה"כ

דירוג מקומי (*)		
ליום 31 בדצמבר 2023		
סך הכל	לא מדורג אלפי ש"ח	AA ומעלה
53,046	29,101	23,945
246,017	-	246,017
299,063	29,101	269,962

חייבים ויתרות חובה, למעט יתרות מבטחי משנה
מזומנים ושווי מזומנים
סה"כ

א.3. סיכוני אשראי בגין נכסים אחרים (בח"ל)

דירוג בינלאומי (*)		
ליום 31 בדצמבר 2024		
סך הכל	לא מדורג אלפי ש"ח	A ומעלה
1,041	-	1,041

מזומנים ושווי מזומנים

דירוג בינלאומי (*)		
ליום 31 בדצמבר 2023		
סך הכל	לא מדורג אלפי ש"ח	A ומעלה
1,029	-	1,029

מזומנים ושווי מזומנים

(* כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

4. מידע נוסף בדבר סיכוני אשראי

- (א) החברה מסתמכת על דרוגים שהתקבלו מחברות דרוג.
- (ב) קיים שוני בסולמות דרוג בין נכסי חוב בארץ לבין נכסי חוב בחו"ל. יצוין, כי בהתאם לחוזר שוק ההון 2008-6-1, בדבר פרסום סולם המרה בין סולם הדירוג הישראלי לסולם הדירוג הבינלאומי, הורה המפקח כי עד ליום 1 בינואר 2009 על חברות הדירוג שקיבלו אישור מהממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון לפעול כחברה מדרגת בהתאם לחוזר שוק ההון 2004/1, לפרסם סולם המרה בין הדרוג המקומי לבין סולם הדירוג הבינלאומי.
- (ג) מידע בדבר סיכוני אשראי בבאור זה אינו כולל את הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה המוצגים בבאור נפרד.
- (ד) לעניין יתרות פרמיה לגבייה, ראו באור 10 לעיל.

5. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב פיננסים סחירים ושאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2024

ליום 31 בדצמבר 2024		
אלפי ש"ח	%	
848,477	28.8	בנקים (כולל פקדונות)
548,326	18.6	הלוואות לאנשים פרטיים
240,695	8.2	נדלן ובניה
151,834	5.2	אנרגיה וחיפושי נפט וגז
15,797	0.5	שרותים
3,499	0.1	השקעה ואחזקות
20,409	0.7	תקשורת ומדיה
11,705	0.4	ביטוח
3,955	0.1	מסחר
6,018	0.2	קלינטק
15,939	0.5	רשתות שיווק
2,878	0.1	ביטחוניות
1,869,532	63.5	
1,076,627	36.5	אגרות חוב ממשלתיות
2,946,159	100.0	סך הכל

באור 35 - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

5. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב פיננסיים סחירים ושאינם סחירים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023

ליום 31 בדצמבר 2023		
%	אלפי ש"ח	
29.8	704,799	בנקים (כולל פקדונות)
21.8	516,736	הלוואות לאנשים פרטיים
9.0	213,974	נדלן ובניה
4.1	97,922	אנרגיה וחיפושי נפט וגז
0.7	17,341	שרותים
0.4	8,673	השקעה ואחזקות
0.1	1,823	תקשורת ומדיה
0.5	12,565	ביטוח
0.2	4,508	מסחר
0.3	6,878	קלינטק
0.1	2,689	רשתות שיווק
0.1	3,448	ביטחוניות
0.0	762	אחר
67.2	1,592,118	
32.8	775,604	אגרות חוב ממשלתיות
100.0	2,367,722	סך הכל

2. ביטוח משנה

1. החברה מבטחת חלק מעסקיה בביטוח משנה, שרובו נעשה באמצעות מבטחי משנה בחו"ל. לחברה אין תלות במבטחי משנה כלשהם. הסדרי ביטוח המשנה בהם התקשרה החברה מעבירים סיכון ביטוחי למבטחי המשנה. עם זאת, התחייבויות מבטחי המשנה כלפי החברה אינן משחררות את החברה ממחויבויותיה כלפי מבוטחיה. בביטוח משנה משולמת פרמיה למבטחי המשנה, ותמורתה מבטחי המשנה משלמים תגמולים בגין תביעות, וכן עמלות. החברה חשופה לסיכונים הנובעים מאי וודאות לגבי יכולת מבטחי המשנה לשלם את חלקם בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח (נכסי ביטוח המשנה) ואת חובותיהם בגין תביעות ששולמו. חשיפה זו מנוהלת על ידי מעקב שוטף אחר מצבם של מבטחי המשנה בשוק העולמי וכן אחר קיום התחייבויותיהם הכספיות. החברה חשופה לריכוז סיכון אשראי למבטח משנה בודד, עקב מבנה שוק ביטוח המשנה והכמות המוגבלת של מבטחי משנה בעלי דירוג מספק. בהתאם להנחיית הממונה, קובע דירקטוריון החברה, אחת לשנה, מסגרות חשיפה מרביות למבטחי המשנה, עימם התקשרה ו/או תתקשר החברה, המבוססות על דירוגם הבינלאומי. חשיפות אלו מנוהלות בחברה על ידי הערכה פרטנית של כל אחד ממבטחי המשנה באופן נפרד ובהתאם לתאבון הסיכון של החברה. כמו כן, חשיפות החברה מפוזרות בין מבטחי משנה שונים, והעיקריות שבהן הינן למבטחי משנה המדורגים בדירוגים בינ"ל גבוהים.

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

ז. ביטוח משנה (המשך)

2. מידע בדבר חשיפה לסיכוני אשראי של מבטחי משנה

ליום 31 בדצמבר 2024

חובות בפיגור		נכסי ביטוח משנה										קבוצת דירוג
		סכום כתבי אשראי		ביטוח כללי		פרמיה שטרם הורווחה		סך פרמיות למבטחי משנה לשנת 2024		יתרות בחובה (זכות) נטו (ב)		
מעל שנה	בין חצי שנה לשנה	סה"כ חשיפה (א)	שנתקבלו ממבטחי משנה	פיקדונות מבטחי משנה	בביטוח חבויות	בביטוח רכוש	רכוש וחבויות	בביטוח בריאות	בביטוח חיים	בחוובה (נטו)	משנה לשנת 2024	
אלפי ש"ח												
-	-	55,854	30,679	12,449	67,034	2,905	3,279	9,393	10,376	5,995	43,116	AA ומעלה
-	832	128,455	-	96,499	174,979	7,231	10,536	2,677	15,288	14,244	76,505	Swiss Reinsurance Co
-	832	184,309	30,679	108,948	242,013	10,136	13,815	12,070	25,664	20,239	119,621	אחרים
851	2,136	353,897	-	323,155	511,467	35,789	67,914	1,526	2,564	57,792	204,105	סה"כ
-	-	87	-	19,630	16,902	108	314	204	-	2,189	2,296	A
851	2,968	538,293	30,679	451,733	770,382	46,033	82,043	13,800	28,228	80,220	326,022	BBB
												סה"כ

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

ז. ביטוח משנה (המשך)

2. מידע בדבר חשיפה לסיכוני אשראי של מבטחי משנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023

חובות		סכום כתבי אשראי		נכסי ביטוח משנה								סך פרמיות למבטחי משנה לשנת 2023	קבוצת דירוג
				ביטוח כללי				פרמיה שטרם הורווחה					
בפיקוד	בין חצי שנה מעל שנה	סה"כ חשיפה (א)	שנתקבלו ממבטחי משנה	פיקדונות מבטחי משנה	תביעות תלויות		רכוש חבויות	רכוש חבויות	בביטוח בריאות	בביטוח חיים	יתרות בחובה (זכות) נטו (ב)	2023	
					בביטוח חבויות	בביטוח רכוש							
אלפי ש"ח													
-	-	61,294	-	45,400	91,222	22	-	1,550	8,292	5,608	19,497		AA ומעלה
-	-	59,715	40,458	9,713	84,727	1,927	2,201	8,129	8,165	4,737	37,369		General Reinsurance AG
-	-	83,201	-	67,044	129,153	4,679	10,637	1,102	5,809	(1,135)	52,941		Swiss Reinsurance Co
-	-	204,210	40,458	122,157	305,102	6,628	12,838	10,781	22,266	9,210	109,807		אחרים
-	-	45,990	-	40,582	71,630	3,052	14,540	-	-	(2,650)	34,229		סה"כ
1,520	-	284,562	-	219,566	406,412	20,009	60,958	1,236	3,706	11,808	173,775		A
1,520	-	330,552	-	260,148	478,042	23,061	75,497	1,236	3,706	9,158	208,003		Korean Re
511	89	36,807	-	91,238	118,789	1,701	1,018	204	-	6,333	4,639		אחרים
2,031	89	571,569	40,458	473,543	901,933	31,390	89,353	12,221	25,972	24,701	322,449		סה"כ

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

ז. ביטוח משנה (המשך)

הערות:

- (א) סך הכל החשיפה למבטחי המשנה הינה: סך כל חלקם של מבטחי משנה בעתודות הביטוח ובתביעות התלויות, בניכוי הפיקדונות וכתבי האשראי, שנתקבלו ממבטחי המשנה כערבות להתחייבויותיהם ובתוספת (בניכוי) היתרות בחובה (בזכות) נטו.
- (ב) החברה לא הפרישה השנה ושנה קודמת בגין חובות מסופקים.
- (ג) הדירוג נקבע בעיקרו לפי חברת הדירוג S&P. במקרים בהם לא ניתן דירוג על ידי S&P, נקבע על ידי הנמוך מבין דירוגי חברות דירוג AMBest, Fitch ו-Moody's. הדירוג הומר לפי מפתח שנקבע בתקנות דרכי ההשקעה.
- (ד) סך-כל החשיפה של מבטחי המשנה בביטוח כללי לאירוע רעידת אדמה בהסתברות נזק של 1.85% (MPL) הינה 5,042 מיליוני ש"ח (אשתקד - 4,351 מיליוני ש"ח ב-MPL של 1.85%), ממנה חלקו של מבטח המשנה המשמעותי ביותר בחשיפה זו הינו 17% (אשתקד - 14%).
- (ה) לא קיימים מבטחי משנה נוספים על אלו אשר פורטו לעיל אשר החשיפה בגינם עולה על 10% מהחשיפה הכוללת של מבטחי משנה או שהפרמיה בגינם עולה על 10% מסך הפרמיות לביטוח משנה לשנת 2023.

ח. סיכון גיאוגרפי

הרכב:

ליום 31 בדצמבר 2024

סה"כ	השקעות אחרות (*)	נדל"ן להשקעה	קרנות		מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
			נאמנות	קרנות סל				
3,800,375	1,403,593	330,175	163,348	20,015	31,055	798,009	1,054,180	ישראל
250,183	172,653	-	55,083	-	-	-	22,447	ארה"ב
95,624	95,624	-	-	-	-	-	-	צרפת
233,468	233,468	-	-	-	-	-	-	גרמניה
67,430	67,430	-	-	-	-	-	-	אירלנד
83,113	83,113	-	-	-	-	-	-	דרום קוריאה
153,479	149,149	-	-	-	-	4,330	-	שוויץ
85,600	79,709	-	5,891	-	-	-	-	הודו
207,485	202,540	-	-	-	-	4,945	-	אחר
4,976,757	2,487,279	330,175	224,322	20,015	31,055	807,284	1,076,627	סה"כ

(* השקעות אחרות כוללות נכסי ביטוח משנה, מזומנים והשקעות פיננסיות אחרות שלא נכללו בטורים האחרים.

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

ח. סיכון גיאוגרפי (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023								
סה"כ	השקעות אחרות (*)	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	קרנות סל אלפי ש"ח	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
3,215,875	1,525,776	331,130	20,041	28,809	28,572	527,151	754,396	ישראל
226,838	151,367	-	47,722	-	-	6,541	21,208	ארה"ב
104,506	104,506	-	-	-	-	-	-	צרפת
273,115	273,115	-	-	-	-	-	-	גרמניה
79,181	79,181	-	-	-	-	-	-	אירלנד
94,705	94,705	-	-	-	-	-	-	דרום קוריאה
170,219	170,219	-	-	-	-	-	-	שוויץ
104,290	99,138	-	5,152	-	-	-	-	הודו
226,494	221,369	-	-	-	-	5,125	-	אחר
<u>4,495,223</u>	<u>2,719,376</u>	<u>331,130</u>	<u>72,915</u>	<u>28,809</u>	<u>28,572</u>	<u>538,817</u>	<u>775,604</u>	סה"כ

(* השקעות אחרות כוללות נכסי ביטוח משנה, מזומנים והשקעות פיננסיות אחרות שלא נכללו בטורים האחרים.

ט. מידע בדבר השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה

1. פירוט הרכב השקעות לפי בסיס הצמדה

ליום 31 בדצמבר 2024				
סך הכל	במטבע חוץ			
	או בהצמדה אליו	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	
אלפי ש"ח				
12,434	6,427	-	6,007	מזומנים ושווי מזומנים
247,099	25,132	55,996	165,971	נכסים סחירים
47,959	21,597	11,747	14,615	נכסים בלתי סחירים
<u>307,492</u>	<u>53,156</u>	<u>67,743</u>	<u>186,593</u>	סך כל הנכסים
ליום 31 בדצמבר 2023				
סך הכל	במטבע חוץ			
	או בהצמדה אליו	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	
אלפי ש"ח				
10,822	2,139	-	8,683	מזומנים ושווי מזומנים
230,515	25,836	57,654	147,025	נכסים סחירים
51,200	24,693	12,684	13,823	נכסים בלתי סחירים
<u>292,537</u>	<u>52,668</u>	<u>70,338</u>	<u>169,531</u>	סך כל הנכסים

באור 35: - ניהול סיכונים (המשך)

ט. מידע בדבר השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. סיכון אשראי עבור נכסים בארץ

ליום 31 בדצמבר 2024

דרוג מקומי (*)			
סך הכל (**)	לא מדורג	BBB עד A	AA ומעלה
אלפי ש"ח			
111,033	-	-	111,033
19,130	-	4,749	14,381
12,821	10,226	528	2,067
<u>142,984</u>	<u>10,226</u>	<u>5,277</u>	<u>127,481</u>

נכסי חוב בארץ:
אגרות חוב ממשלתיות
נכסי חוב אחרים - סחירים
נכסי חוב אחרים - בלתי
סחירים
סך הכל נכסי חוב בארץ

ליום 31 בדצמבר 2023

דרוג מקומי (*)			
סך הכל (**)	לא מדורג	BBB עד A	AA ומעלה
אלפי ש"ח			
122,510	-	-	122,510
21,051	-	4,278	16,773
14,965	11,077	1,675	2,213
<u>158,526</u>	<u>11,077</u>	<u>5,953</u>	<u>141,496</u>

נכסי חוב בארץ:
אגרות חוב ממשלתיות
נכסי חוב אחרים - סחירים
נכסי חוב אחרים - בלתי
סחירים
סך הכל נכסי חוב בארץ

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג "מעלות" ו"מדרוג". נתוני חברת מדרוג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

(**) הערך בספרים מהווה קירוב לסיכון האשראי המירבי. לפיכך, טור סך הכל מייצג סיכון אשראי מירבי.

באור 36: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. ההרכב:

יתרות ליום 31 בדצמבר 2024

בעלי עניין וצדדים קשורים אחרים		בעל שליטה	אלפי ש"ח	
	(23)	(601)		זכאים ויתרות זכות
	1,835	261		חייבים ויתרות חובה
	152	-		פרמיות לגביה

יתרת החובות השוטפים הגבוהה ביותר במשך השנה של בעל שליטה עמדה על 271 אלפי ש"ח ושל בעלי עניין וצדדים קשורים אחרים עמדה על 1,826 אלפי ש"ח.

יתרות ליום 31 בדצמבר 2023

בעלי עניין וצדדים קשורים אחרים		בעל שליטה	אלפי ש"ח	
	(383)	(583)		זכאים ויתרות זכות *
	-	258		חייבים ויתרות חובה
	147	-		פרמיות לגביה

(* סווג מחדש).

יתרת החובות השוטפים הגבוהה ביותר במשך השנה של בעל שליטה עמדה על 258 אלפי ש"ח ושל בעלי עניין וצדדים קשורים אחרים עמדה על 1,114 אלפי ש"ח.

עסקאות לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024

בעלי עניין וצדדים קשורים אחרים		בעל שליטה	אלפי ש"ח	בדבר תנאים ראה סעיף	
	-	2,416		ב (1)	דמי ניהול
	438	-		ב (3)	שכר קרוב של בעל שליטה
	214	-		ו (2) (ד)	דמי תפעול
	6,701	-		ו (2) (א)	שכר דירה
	(573)	-		ו (2) (ב)	חניות
	-	411			קשרי משקיעים
	-	(855)		ו (2) (ו)	עלות התפעול של מעבדה בחדשנות
	6,780	1,972			

עסקאות לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

בעלי עניין וצדדים קשורים אחרים		בעל שליטה	אלפי ש"ח	בדבר תנאים ראה סעיף	
	-	2,353		ב (1)	דמי ניהול
	413	-		ב (3)	שכר קרוב של בעל שליטה
	265	-		ו (2) (ד)	דמי תפעול
	6,652	-		ו (2) (א)	שכר דירה
	(516)	-		ו (2) (ב)	חניות
	(117)	-		ו (2) (ה)	שימוש במידע חיתומי
	-	(766)		ו (2) (ו)	עלות התפעול של מעבדה בחדשנות
	6,697	1,587			

באור 36: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

א. ההרכב: (המשך)

עסקאות לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022

בעלי עניין וצדדים קשורים אחרים	בעל שליטה	בדבר	
		תנאים ראה	סעיף
אלפי ש"ח			
-	2,249	ב (1)	דמי ניהול
348	-	ב (3)	שכר קרוב של בעל שליטה
912	-	ו (2) (ד)	דמי תפעול
6,889	-	ו (2) (א)	שכר דירה
(445)	-	ו (2) (ב)	חניות
(111)	-	ו (2) (ה)	שימוש במידע חיתומי
-	(653)	ו (2) (ו)	עלות התפעול של מעבדה בחדשנות
<u>7,593</u>	<u>1,596</u>		

ב. עסקאות תנאי כהונה והעסקה של נושאי משרה ובעלי עניין

1. הסכם ניהול

בין החברה לבין חברת האם, ישיר איי.די.איי. אחזקות בע"מ, קיים הסכם ניהול, לפיו, תעמיד ישיר אחזקות שירותי ניהול לחברה הכוללים, בין היתר, שירותי ניהול ואיוש תפקידי יו"ר הדירקטוריון וחברי דירקטוריון וועדותיו וכן שירותי ניהול וייעוץ כפי שיידרשו מעת לעת, באמצעות מנהלים אלה: מר משה (מוקי) שנידמן כיו"ר הדירקטוריון, מר דורון שנידמן כסגן יו"ר הדירקטוריון ויוסי קוצ'יק כדירקטור. תמורת שירותי הניהול תשלם החברה דמי ניהול כדלקמן: תגמול בגין שירותי יו"ר הדירקטוריון (בהיקף משרה של כ-60%) בסכום שלא יעלה על פי 9 מגמול דח"צ בהתאם לתקנות הגמול (הגמול המזערי ביחס לשנתי וגמול קבוע ביחס להשתתפות בשיבות), לפי דרגת ההון העצמי של החברה כפי שתהא מעת לעת, ולא יותר מפי 35 משכרו הריאלי של עובד החברה המשתכר את דרגת השכר הנמוכה ביותר בחברה, וגמול דח"צ, הן בגין שירותי סגן יו"ר הדירקטוריון והן בגין שירותי הדירקטור הנוסף. החברה תישא בכל הוצאות המנהלים מטעם ישיר אחזקות בקשר עם מתן שירותי הניהול, לרבות, במקרה של צורך בנסיעה לחו"ל לשם ביצוע תפקידם: לינה, אש"ל, אירוח, הוצאות נסיעה, ובכלל זה העמדת רכב, וזאת כנגד מסירת חשבונות/קבלות. כל אחד מהצדדים רשאי להביא את הסכם הניהול לידי סיום בהודעה מוקדמת בת 90 ימים. הסכם זה היה בתוקף בשנת הדוח מכוח החלטת אסיפה כללית מיום 11 ביולי 2021, עד ליום 30 ביוני 2024, ומתוקף החלטת אסיפה כללית מיום 4 ביולי 2024, שהאריכה את תוקפו ל-3 שנים נוספות, החל מה-1 ביולי 2024.

2. שיפוי וביטוח דירקטורים ונושאי משרה

תקנון החברה מאפשר מתן פטור, שיפוי וביטוח של דירקטורים ונושאי משרה על פי דין. בהתאם לכך, קבעה החברה מדיניות תגמול הכוללת אפשרות כזו ורכשה ביטוח לכיסוי אחריותם של נושאי משרה, לרבות אלו הנמנים על בעלי השליטה (באותם תנאים), והכל בכפוף להוראות הדין ולהגבלות נוספות שנקבעו במדיניות התגמול.

מדיניות התגמול כוללת זכות לשיפוי, כאמור לעיל, גם לנושאי משרה על פי דין בחברות מאוחדות, וכן פטור מאחריות, בהתאם לכתבי שיפוי ופטור שהוקצו להם, לרבות לאלו הנמנים על בעלי השליטה (באותם תנאים).

באור 36: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. עסקאות תנאי כהונה והעסקה של נושאי משרה ובעלי עניין (המשך)

2. שיפוי וביטוח דירקטורים ונושאי משרה (המשך)

הסכום ששולם עבור ביטוח נושאי המשרה בחברה ובחברות המאוחדות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
אלפי ש"ח			
1,502	612	671	עבור ביטוח דירקטורים ונושאי משרה
310	227	191	עבור ביטוח מעילות

3. הסכם העסקה של קרוב של בעל שליטה

ביום 1 בספטמבר 2020 החלה החברה להעסיק את בן שנידמן, שהינו בנו של אחד מבעלי השליטה, שהוא כלכלן בהשכלתו, כדאטה אנליסט במשרה מלאה. העסקתו ותנאי העסקתו אושרו לראשונה (בשכר הנמוך מהשכר הממוצע במשק) בוועדת הביקורת והדירקטוריון בישיבותיהם מיום 17 באוגוסט 2020. ביום 10 בינואר 2022 אישרה האסיפה הכללית (לאחר אישור של ועדת הביקורת ושל הדירקטוריון בישיבותיהם מיום 16 בנובמבר 2021) את עדכון שכרו של בן שנידמן לאור הוותק, הניסיון, שביעות הרצון ממנו מצד החברה ותנאי השכר למקבילים לו בתפקיד זה בשוק, לתקופה של שלוש שנים מ-1 בינואר 2022. לפי החלטת האסיפה, תקרת השכר לשנת ההסכם הראשונה להסכם תעמוד על סך מירבי של 21 אלפי ש"ח ברוטו לחודש, ובשנה השנייה והשלישית - על סך מירבי של 27 אלפי ש"ח ברוטו לחודש. שכרו בפועל נמוך משמעותית מהתקרה. במהלך שנת 2023 עבר בן לתפקיד של כלכלן ביחידה הכלכלית של החברה בעקבות השלמת תואר שני בתחום זה ובהתאם לצרכי החברה. מדובר בתפקידים מקבילים רוחבית וללא עדכון של שכרו למרות המעבר. יובהר, כי לוועדת הביקורת ודירקטוריון החברה סמכות להחליט בכל עת על הפחתת שכרו עד לשכר חודשי שלא יפחת מסך של 17 אלפי ש"ח ברוטו. הודעה מוקדמת הינה על פי דין. באסיפה הכללית מיום 19 בדצמבר 2024 אושרה המשך ההתקשרות באותם התנאים תוך עדכון סכום תקרת השכר בהתאם לעליית המדד.

ג. הטבות לאנשי מפתח ניהוליים המועסקים בחברה

מנכ"ל החברה זכאי, בנוסף לשכר, להטבות שלא במזומן. כמו כן החברה מפקידה עבורו כספים במסגרת תוכנית הטבה מוגדרת. לפירוט תנאי העסקתו לרבות לעניין תשלום מבוסס מניות ראו סעיף ה' להלן.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2022		2023		2024		
מספר אנשים	סכום	מספר אנשים	סכום	מספר אנשים	סכום	
אלפי ש"ח		אלפי ש"ח		אלפי ש"ח		
1	4,168	1	4,345	1	5,380	הטבות לזמן קצר (*)
1	530	1	211	1	93	תשלום מבוסס מניות
1	4,698	1	4,556	1	5,473	סך הכול

(*) כולל מס שכר בשיעור 17%.

ד. הטבות לצדדים קשורים ולבעלי עניין אחרים שאינם מועסקים בחברה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2022		2023		2024		
מספר אנשים	סכום	מספר אנשים	סכום	מספר אנשים	סכום	
אלפי ש"ח		אלפי ש"ח		אלפי ש"ח		
4	784	6	928	5	1,036	שכר דירקטורים

באור 36: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ד. הטבות לצדדים קשורים ולבעלי עניין אחרים שאינם מועסקים בחברה (המשך)

בשנת הדוח ולתאריך הדיווח מנה הדירקטוריון 8 דירקטורים, מתוכם 5 חיצוניים.

ה. תנאי ההעסקה של מנכ"ל החברה

ביום 25 ביולי 2018 אישרה לראשונה האסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה, לאחר אישורם של דירקטוריון החברה וועדת התגמול בחברה, את תנאי הכהונה והעסקה של מנכ"ל החברה, בדמות שכר בסיס קבוע.

ביום 24 בינואר 2021 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה להקצות למנכ"ל סך של 58,748 אופציות, שאינן רשומות למסחר, הניתנות למימוש עד ל-58,748 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת, של החברה (להלן בבאור זה - האופציות). ההקצאה נעשתה מכוח תוכנית אופציות המפורטת בביאור 32 לעיל ובתנאי ההקצאה החלים גם על יתר נושאי המשרה שהוקצו להם אופציות כאמור. יובהר, כי במקביל - הופחתה עלות התגמול הכוללת של מנכ"ל החברה (ללא האופציות האמורות), לסך של כ-3.4 מליון ש"ח. לאחר הקצאת האופציות כאמור לעיל, עלות התגמול הכוללת של המנכ"ל (כולל האופציות האמורות) הסתכמה לסך של כ-3.75 מליון ש"ח בממוצע לכל אחת משנות ההקצאה. לפירוט תנאי ההעסקה ראו ביאור 32.

באסיפה הכללית של החברה מיום 3 באפריל 2023, בעקבות המלצת ועדת התגמול והחלטת הדירקטוריון מיום 23 בפברואר 2023, אושרה הצמדת שכרו של המנכ"ל למדד חודש ינואר 2023 פעמיים בשנה, במסגרת שכר פברואר ואוגוסט, כפי שנעשה ביחס לשכר נושאי המשרה הכפופים אליו וכן, בכפוף לאישורה של מדיניות התגמול של החברה לשנים 2023-2025, גם עדכון העלות לחברה של תשלום למנכ"ל החברה בגין הודעה מוקדמת ו/או בגין אי תחרות, באופן שבו העלות האמורה לא תעלה על סך השווה לעלות לחברה של שכר של 12 חודשי עבודה של מנכ"ל החברה החל ממועד סיום העסקתו.

ביום 7 באפריל 2024 אישרה האסיפה הכללית להעניק למנכ"ל, החל משנת 2024 ואילך, תוספת שכר בדמות תגמול משתנה מבוסס יעדים, בסכום מירבי של 750,000 ש"ח, וקבעה כי תקרת שכרו על כל מרכיביו תעמוד על 4.86 מיליוני ש"ח, צמוד למדד ינואר 2024 (ומאז עדכון דו שנתי כאמור לעיל). כמו כן נקבע כי היה והחברה לא תבקש לחזור ולהעניק למנכ"ל תגמול הוני בשנת 2025 ואילך, הרי שהשכר שהוקצה לכך יוסב גם הוא לתגמול משתנה מבוסס יעדים ולא יחזור להיות חלק משכר הבסיס.

לאור כל זאת, נכון לתאריך הדוח, מנכ"ל החברה זכאי למשכורת שנתית בעלות כוללת בתקרה של 4.86 מיליוני ש"ח (לא כולל מס שכר ועלויות מס הכנסה, בשל העובדה שחלק מהוצאות השכר אינן מותרות בניכוי לצרכי מס לחברה, וכולל הזכאות לתנאים סוציאליים כמקובל בחברה לנושאי המשרה הכפופים אליו, לרבות הפרשות פנסיוניות ופיצויי פיטורין לפי דין, דמי הבראה, הפרשות לקרן השתלמות וכן רכב שבגיניו יחוייב בשווי שימוש ותקופת הודעה מוקדמת לפיטורין בת שישה חודשים), כאשר בשנת הדוח 750,000 ש"ח מזה הוא תגמול משתנה מבוסס עמידה ביעדי חברה והערכת ועדת תגמול ודירקטוריון. כן זכאי המנכ"ל להחזר הוצאות.

ו. פירוט עסקאות עם צדדים קשורים ובעלי עניין

1. נוהל עסקאות זניחות

לאור הוראות פרק ו' לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, וחוזר 2018-9-10 "החוזר המאוחד - דין וחשבון לציבור", ולאור אימוץ נוהל עסקאות זניחות על ידי החברה, לא יפורטו עסקאות זניחות כהגדרתן בנוהל הנ"ל וכן עסקאות בסכומים לא מהותיים של דמי ביטוח, עמלה, תגמולי ביטוח, יתרות, תביעות תלויות וריבית, המשולמים לצדדים קשורים או המתקבלים מצדדים קשורים במהלך הרגיל של עסקי ביטוח, העסקת עובדים ועסקאות משותפות לחברות קבוצה שנועדו להיטיב את התמורה לחברה ולחברות הקבוצה בזכות ביצוען במשותף ובמרוכז דוגמת מכירה / רכישה במשותף של שירותים, מוצרים או ניירות ערך ושימוש משותף בנכסי קניין רוחני של מותג ביטוח ישיר.

על פי נוהל עסקאות זניחות שאומץ על ידי החברה, עסקת בעל שליטה תחשב כעסקה זניחה אם מתקיימים בה התנאים הבאים:

באור 36: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

1. פירוט עסקאות עם צדדים קשורים ובעלי עניין (המשך)

1. נוהל עסקאות זניחות (המשך)

- (1) היא איננה עסקה חריגה (כמשמעות המונח בחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן - חוק החברות)).
- (2) השפעתה על הפרמטר הרלוונטי (כאמור להלן) הינה בשיעור של פחות מאחוז אחד (1%).
- (3) בכל עסקה או התקשרות העומדת לבחינת רף הזניחות, יבחנו הפרמטרים הרלוונטיים על בסיס הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה טרום האירוע כמפורט להלן:
 - (א) יחס נכסים - היקף הנכסים נשוא האירוע (נכסים נרכשים או נמכרים) חלקי סך הנכסים;
 - (ב) יחס התחייבויות - ההתחייבויות נשוא האירוע חלקי סך ההתחייבויות;
 - (ג) יחס הון עצמי - הגידול או הקיטון בהון העצמי חלקי הון העצמי;
 - (ד) יחס פרמיות - הפרמיות נשוא האירוע חלקי סך הפרמיות השנתיות במגזר הפעילות הרלוונטי (ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח, ביטוח בריאות, ביטוח כללי) כשהן מחושבות על בסיס 12 הרבעונים האחרונים שפורסמו לגביהם דוחות כספיים סקורים או מבוקרים;
 - (ה) יחס הכנסות משירותים שונים - היקף ההכנסות נשוא האירוע חלקי סך ההכנסות השנתיות הממוצעות בשלוש השנים האחרונות שאינן מפרמיות, מחושבות על בסיס 12 הרבעונים האחרונים שפורסמו לגביהם דוחות כספיים או מבוקרים;
 - (ו) יחס הוצאות בגין שירותים שונים - היקף ההוצאות נשוא האירוע חלקי הוצאות הנהלה וכלליות השנתיות כשהן מחושבות על בסיס 12 הרבעונים האחרונים שפורסמו לגביהם דוחות כספיים סקורים או מבוקרים;
 - (ז) יחס רווחים - הרווחים או ההפסדים המשויכים לאירוע חלקי הרווח או ההפסד השנתי הכולל לתקופה (לרבות שינויים בקרנות הון) הממוצע בשלוש השנים האחרונות, מחושב על בסיס 12 הרבעונים האחרונים שפורסמו לגביהם דוחות כספיים סקורים או מבוקרים.
- (4) מבלי לפגוע בצורך להעריך עבור כל אירוע שזניחותו נבחנת איזה מהמדדים לעיל הם הרלוונטיים, ייחשבו המדדים הבאים כרלוונטיים לעסקאות המפורטות להלן:
 - (א) רכישת נכס - יחס נכסים;
 - (ב) מכירת נכס - יחס רווחים, יחס נכסים;
 - (ג) רכישה או מכירה של ביטוח - יחס פרמיות.

בבחינת זניחותו של אירוע, אשר אמור להתרחש בעתיד יש לבחון, בין היתר, את מידת הסבירות להתממשותו של האירוע.

2. פירוט עסקאות עם צדדים קשורים ובעלי עניין - שאינן נכנסות תחת נוהל עסקאות זניחות של החברה

א. הסכם לשכירת משרדים מחברה קשורה

מאז חודש אפריל 2006 פועלת החברה ממשרדים המצויים במגדל אדגר ברח' אפעל 35, קרית אריה, פתח-תקוה, אשר למיטב ידיעת החברה, הינו בבעלות משותפת בחלקים שווים של אדגר השקעות ופיתוח בע"מ (שלמיטב ידיעת החברה, הינה חברה בת של חברת האם, ומוחזקת גם במישרין על ידי צור שמיר אחזקות בע"מ - בעלת השליטה בחברה האם) מצד אחד, ושל מספר חברות בקבוצת כלל - כשבראשן כלל חברה לביטוח בע"מ מצד שני (להלן כולן ביחד - המשכיר). הסכמי החברה עם המשכיר כוללים כוללים שכירת שטחי משרדים, מחסנים וחדרי שרתים, שטחי חניה, ושימוש בחדרי ישיבות והסעדה.

ביום 26 בדצמבר 2012, לאחר שהתקבלו אישורים מוועדת הביקורת והדירקטוריון בישיבותיהם מיום 19 בדצמבר 2012, עודכן הסכם השכירות ובכלל זה עודכן מחיר השכירות למ"ר משרדים ל-70 ש"ח למ"ר משרדים החל מיום 1 בינואר 2013 וכן הוארכה תקופת השכירות עד ליום 31 במרס 2029 (כאשר החברה רשאית לסיים את תקופת השכירות ביום 31 במרס 2026, ובלבד שמסרה על כך הודעה למשכיר בכתב לא יאוחר מיום 30 בספטמבר 2025).

באור 36: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

1. פירוט עסקאות עם צדדים קשורים ובעלי עניין (המשך)

2. פירוט עסקאות עם צדדים קשורים ובעלי עניין - שאינן נכנסות תחת נוהל עסקאות זניחות של החברה (המשך)

א. הסכם לשכירת משרדים מחברה קשורה (המשך)

במהלך חודש יולי 2024 עודכן הסכם השכירות, כך שהוארכה תקופת השכירות ב-10 שנים, עד ליום 31 במרס 2036, וכן שמחיר השכירות למ"ר משרדים יעמוד על 75.46 ש"ח למ"ר משרדים מיום 1 ביולי 2024 ועד 30 ביוני 2034, ועל 79.62 ש"ח למ"ר משרדים מיום 1 ביולי 2034 ועד 30 ביוני 2036. במסגרת עדכון ההסכם יבוצע שיפוץ במשרדי החברה שהמשכירה תישא בעלותו עד סכום השתתפות שנקבע בהסכם.

נכון לתאריך אישור הדוח, שוכרת החברה 10,786 מ"ר שטחי משרדים, מחסנים ומקומות חניה במגדל אדגר וכן, כאמור לעיל, שירותי חדרי ישיבות והסעדה, בסך כולל של כ-6.7 מיליוני ש"ח לשנת הדוח.

ב. החברה התקשרה בהסכם עם מימון ישיר מקבוצת ישיר (2006) בע"מ (להלן - מימון ישיר), אשר הינה חברה אחות של החברה (שלמיטב ידיעת החברה, הינה חברה בת של חברת האם, ומוחזקת גם במישרין על ידי ביטוח ישיר - השקעות פיננסיות בע"מ - בעלת השליטה בחברה האם), אשר תחילתו ביום 26 בדצמבר 2019, לפיו החברה תשכיר למימון ישיר מקומות חניה בחניון אשר צמוד למשרדי החברה. תקופת ההסכם הראשונית היא עד ליום 30 ליוני 2023 ומאז הוא מתחדש אוטומטית לתקופות נוספות של 12 חודשים כל אחת. הסכם זה אושר בישיבת ועדת הביקורת מיום 12 באוגוסט 2019 ובישיבת הדירקטוריון מיום 14 באוגוסט 2019.

ג. בין החברה לבין מימון ישיר נחתמו בשנים 2017-2024 מספר הסכמים נפרדים במסגרתם רכשה החברה תיקי הלוואות קיימים של מימון ישיר כנגד תשואה קבועה ועל פי אמות מידה פיננסיות מוסכמות. כל הרכישות בוצעו ממקורות עצמאיים ואושרו בוועדת הביקורת ובדירקטוריון החברה, כמפורט להלן. משנת 2018 ואילך בוצעו הרכישות ביחד עם חברת ביטוח נוספת שאינה חברה קשורה (להלן - המבטחת הנוספת), ובאותם תנאי התקשרות (כל רוכש ביחס לחלקו ברכישה), ולמעט היקף הרכישה, שהיה גדול יותר מצידה של המבטחת הנוספת.

בחודש אפריל 2017 רכשה החברה תיק הלוואות בסך של כ-84.5 מיליון ש"ח ובחודש אוגוסט 2017 רכשה החברה תיק הלוואות נוסף בסך של כ-127 מיליון ש"ח. רכישת תיקי הלוואות אלו אושרה ביום 26 באוקטובר 2016 וביום 3 ביולי 2017 בוועדת הביקורת וביום 26 באוקטובר 2016 וביום 12 ביולי 2017 בדירקטוריון החברה (בהתאמה). עסקאות אלה אושרו גם במסגרת אסיפות כלליות מימים 30 במרס 2017 ו-23 באוגוסט 2017 בהתאמה.

בחודש נובמבר 2018 רכשה החברה ביחד עם המבטחת הנוספת (כשחלק החברה בעסקה - 40%) תיק הלוואות נוסף בסך של כ-175.6 מיליון ש"ח (מתוכם 151.2 מיליון ש"ח מול תיק הנוסטרטו והיתר בגין מסלולי השקעה תלויי תשואה). רכישת תיק הלוואות זה אושרה ביום 17 בספטמבר 2018 בוועדת הביקורת ובדירקטוריון.

בחודש יוני 2019 רכשה החברה תיק הלוואות נוסף ביחד עם המבטחת הנוספת (כשחלק החברה בעסקה - 20%). עסקה זו בוצעה ב-3 פעימות במהלך 2019: בחודש יוני סך של כ-129.9 מיליון ש"ח, בחודש אוגוסט סך של כ-70.7 מיליון ש"ח, בחודש נובמבר סך של כ-44.5 מיליון ש"ח (מתוכם מתיק הנוסטרטו בחודש יוני 65.1 מיליון ש"ח, בחודש אוגוסט 65.1 מיליון ש"ח, ובחודש נובמבר 40.9 מיליון ש"ח והיתר בגין מסלולי השקעה תלויי תשואה). רכישת תיקי הלוואות אלה אושרה ביום 20 במאי 2019 בוועדת הביקורת ובדירקטוריון.

בחודש אפריל 2021 רכשה החברה תיק הלוואות נוסף ביחד עם המבטחת הנוספת (כשחלק החברה בעסקה - 30.55%). עסקה זו בוצעה ב-2 פעימות במהלך 2021: בחודש אפריל סך של כ-108.8 מיליון ש"ח ובחודש יוני סך של כ-106.0 מיליון ש"ח (מתוכם מתיק הנוסטרטו בחודש אפריל 104.1 מיליון ש"ח ובחודש יוני 101.4 מיליון ש"ח והיתר בגין מסלולי השקעה תלויי תשואה). רכישת תיק הלוואות זה אושרה בדיעבד ביום 16 בדצמבר 2021 בוועדת הביקורת ובדירקטוריון. האישור ניתן בדיעבד, כאמור לעיל, בשל טעות אנוש שהביאה לעיכוב הליך האישור. העיכוב דווח על ידי החברה לרשות הפיקוח ולרשות ניירות ערך סמוך לאחר גילוי.

באור 36: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

1. פירוט עסקאות עם צדדים קשורים ובעלי עניין (המשך)
2. פירוט עסקאות עם צדדים קשורים ובעלי עניין - שאינם נכנסות תחת נוהל עסקאות זניחות של החברה (המשך)
 - ג. (המשך)

בחודש אפריל 2022 רכשה החברה תיק הלוואות נוסף ביחד עם המבטחת הנוספת (כשחלק החברה בעסקה - 30.55%) בסך של כ-210.5 מיליון ש"ח (מתוכם מתיק הנוסטרו 196.7 מיליון ש"ח והיתר בגין מסלולי השקעה תלויי תשואה). רכישת תיקי הלוואות אלה אושרה ביום 25 באפריל 2022 בוועדת הביקורת ובדירקטוריון ובוצעה בפועל בשתי פעימות (באפריל וביוני).

בחודש מאי 2024 רכשה החברה תיק הלוואות נוסף ביחד עם המבטחת הנוספת (כשחלק החברה בעסקה - 33.33%) בסך של כ-113.1 מיליון ש"ח (מתוכם מתיק הנוסטרו 109.0 מיליון ש"ח והיתר בגין מסלולי השקעה תלויי תשואה). רכישת תיקי הלוואות אלה אושרה ביום 18 באפריל 2024 בוועדת הביקורת ובדירקטוריון.

ד. בגין שירותי הגביה שמעניקה מימון ישיר עבור תיקי הלוואות שרכשה החברה ממימון ישיר, משלמת החברה, יחד עם המבטחת הנוספת, למימון ישיר דמי תפעול חודשיים בהתאם למספר הלוואות שרכשה ואשר תקפות בתחילת אותו חודש, בסכום שאינו מהותי לחברה.

ה. החברה התקשרה בהסכם עם מימון ישיר, אשר תחילתו ביום 1 בינואר 2017, לפיו מימון ישיר תהא רשאית לקבל מן החברה מידע מוגבל ומוגדר ובתנאי שהתקבל אישור מראש מנשוא המידע להעברתו, בתמורה לסכום שנקבע ע"י מעריך שווי חיצוני, שמונה על ידי החברות, כתמורה ראויה למידע. ההתקשרות נבדקה ואושרה בוועדת הביקורת בישיבותיה מאז דצמבר 2016 ועד 21 ביוני 2017 ובישיבת הדירקטוריון מיום 21 ביוני 2017. ההתקשרות הינה בסכומים זניחים. בסוף שנת 2023 בוטל ההסכם.

ו. בחודש אוקטובר 2020 נחתם הסכם שיתוף פעולה בין החברה לבין חברת הביטוח היפנית MSI לפיו יקימו הצדדים במשותף מעבדת חדשנות (HUB) במשרדי החברה בישראל, לקידום ובחינה של מיזמים טכנולוגיים ישראלים בתחום עיסוקם. מכוח הסכם שנחתם בין MSI לבין חברת האם של החברה בינואר 2021, נושאת חברת האם בחלק מעלות התפעול של מעבדת החדשנות (שכר הדירה ביחס למשרדי ה-HUB, מזכירת ה-HUB ואנליסט ה-HUB).

א. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות

מספר הבקשות לאישור תובענות ייצוגיות המוגשות נגד חברות שונות ובכלל זה החברה, אשר נובע בעיקרו מחקיקת חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן - חוק תובענות ייצוגיות) יוצר לחברה פוטנציאל חשיפה להפסדים במקרה של קבלת תביעה ייצוגית כנגדה וגם הוצאות עודפות בשל ניהול ההגנה מבקשות לאישור תובענות, גם אם לא אושרו בסופו של דבר.

בקשות לאישור תובענות כייצוגיות מוגשות באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. ההליך הדיוני בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות נחלק לשני שלבים עיקריים: ראשית, שלב הדיון בבקשה לאישור התובענה כייצוגית (להלן - בקשת האישור או שלב האישור). אם בקשת האישור נדחת באופן חלוט - תם שלב הדיון ברמה הייצוגית. החלטה בשלב האישור המקבלת את הבקשה מביאה לבירור התובענה הייצוגית לגופה (להלן - שלב התובענה כייצוגית), אך ניתן להגיש עליה בקשת רשות ערעור לערכאות הערעור.

על פסק דין הדוחה את הבקשה לאישור, או כזה המכריע בתובענה לאחר שאושרה כייצוגית, ניתן להגיש ערעור לערכאות הערעור. במסגרת המנגנון לפי חוק תובענות ייצוגיות קיימים, בין היתר, הסדרים ספציפיים לעניין הסכמי פשרה, הן בשלב האישור והן בשלב התובענה כייצוגית, וכן הסדרים לעניין הסתלקות התובע מבקשת האישור או מהתובענה הייצוגית.

הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות שאושרו כייצוגיות, המפורטות להלן, מצויות בשלבים שונים של התדיינות.

בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות, המפורטות להלן, אשר בהן, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא (More Likely Than Not) כי טענות ההגנה של החברה תתקבלנה והבקשה לאישור התובענה כייצוגית תידחה, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. בבקשות בהן ביחס לתביעות, כולן או חלקן, יותר סביר מאשר לא כי טענות ההגנה של החברה ידחו, בחלקן או במלואן, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה. בהליכים אשר מצויים בשלב ראשוני ולא ניתן להעריך את סיכויי ההליך, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. במקרה בו, במי מההליכים הנ"ל, שבהם יש לחברה נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בגובה הנכונות לפשרה.

1. ביום 7 בדצמבר 2011 הוגשה לביהמ"ש המחוזי מרכז תביעה כנגד החברה וכן בקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בטענה שהחברה נוהגת לחדש את ביטוחי הרכב-רכוש של לקוחותיה ללא אישורם, שלא כדין, וכאשר הם מבקשים לבטל את החידוש מוזרזת להם הפרמיה שנגבתה ללא תוספת הפרשי הצמדה וריבית. כמו כן, מי שמחודשת לו הפוליסה כאמור ללא יצירת קשר עם החברה, אינו נהנה מהנחות חידוש שהיה מקבל בקלות לו היה יוצר קשר עם החברה.

התביעה הוגשה בשם שתי קבוצות. אחת, המורכבת מכל לקוחות החברה אשר פוליסת הרכב רכוש שלהם חודשה באופן אוטומטי ללא קבלת הסכמתם הפוזיטיבית. לגביהם התבקש להשיב להם את מלוא הפרמיה או - לגבי מי שיוכח כי רצו בחידוש, להשיב להם את גובה ההנחה שהיו מקבלים לכאורה לו היה נוצר איתם קשר בחידוש, בגובה של 11.5% מסכום הפרמיה; הקבוצה השנייה מורכבת מכל לקוחות החברה אשר החברה השיבה להם כספים בערכים נומינליים בלבד, ללא הפרשי הצמדה וריבית, לרבות בגין חידוש אוטומטי של פוליסת ביטוח. לגביהם התבקשה השבת הפרשים האמורים.

התביעה האישית עמדה על סך 5,441 ש"ח והבקשה לאישורה כייצוגית העמידה את סך התביעה בהתייחס לחברה על 200,000 אלפי ש"ח.

ביום 27 באוקטובר 2016 הכריע בית המשפט המחוזי בבקשה לאישור ודחה אותה הן לגבי הטענה לאי חוקיות החידוש האוטומטי, והן לגבי הטענות להנחות והטבות שהיו המחדשים מקבלים לו היו מבצעים את החידוש באופן אקטיבי.

הבקשה לאישור כייצוגית התקבלה ביחס לטענה שבמקרה של ביטול חידוש על ידי מבוטח הוא היה זכאי להחזר הפרמיה, ככל שלא הושבה לו, וביחס לטענה שלהחזר כזה היה על החברה לצרף הפרשי ריבית.

באור 37: - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

1. (המשך)

ביום 4 בפברואר 2020, במסגרת פסק דין בערעור לביהמ"ש העליון, שהוגש על ידי המבקשים, נקבע כי יש מקום לדון כייצוגית גם בטענה לפיה אסור היה לחברה לחדש פוליסות באופן אוטומטי. שאר הטענות לגבי הנחות נדחו גם בבית המשפט העליון.

התיק הוחזר לדיון בביהמ"ש המחוזי בכל הטענות שאושרו כייצוגיות, לרבות ביחס לדיון שחל באותה העת, והקבוצה הוגדרה על ידי בית המשפט העליון כך: כל לקוח של החברה אשר פוליסת ביטוח הרכב (רכוש) שלו חודשה באופן אוטומטי עד למועד הגשת הבקשה לאישור התובענה הייצוגית, שלא בהסכמתו. זאת, בין אם הומצאה לו פוליסת הביטוח בסמוך לאחר החידוש, ובין אם לאו.

בעקבות פסק דין זה נתן בית המשפט המחוזי הנחיות להמשך ניהול הדיון בתביעה. ביום 12 במרס 2020 הגישה החברה בקשה לדיון נוסף על פסק הדין של בית המשפט העליון. ביום 3 במרס 2021 ניתנה החלטה הדוחה את הבקשה לקיום דיון נוסף, אך מבהירה את גדר האפשרות להשלים את הדיון והטיעון במסגרת התיק העיקרי. כתב הגנה בתביעה בבית המשפט המחוזי הוגש ביום 25 במאי 2020. התובעים ביקשו להרחיב את הקבוצה כך שתכלול אוכלוסייה כאמור עד ליום אישור התביעה כייצוגית, דהיינו עד אוקטובר 2016, ולמצער עד ליום 31 במאי 2015 (שאינו נכנס חוזר חידושים לתוקף), אך בקשתם זו נדחתה הן על ידי בית המשפט המחוזי והן על ידי העליון (בפסק דין מיום 18 לינואר 2024). לפיכך הגדרת הקבוצה נותרה מוגבלת למועד הגשת הבקשה לאישור (11 בדצמבר 2011). שלב ההוכחות בתיק הסתיים בספטמבר 2024 והתיק קבוע לתזכורת פנימית ליום 10 ביוני 2025, לאחר השלמת ההגשה של סיכומים מטעם הצדדים.

2. ביום 8 בספטמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לאישור תובענה כייצוגית נגד החברה בטענה שהחברה מפרה את חובתה לצרף ריבית צמודה כדין בגין תגמולי ביטוח המשולמים על ידה, כפי שהמבקשת מפרשת את ההוראה. בקשה כזו הוגשה במקביל נגד חברות ביטוח נוספות והדיון בהן מתנהל במאוחד (להלן - הבקשה המאוחדת).

חברי הקבוצה אשר בשמם מעוניינת המבקשת לפעול הינם כל מי שקיבל במהלך שבע השנים שקדמו הגשת תובענה זו, או למצער - במהלך שלוש השנים שקדמו להגשה, ועד לקבלת פסק דין בתביעה זו, תגמולי ביטוח מהחברה מבלי שצורפה לתגמולי הביטוח ריבית בהתאם לחישוב ופרשנות המבקשת את הוראות הדין בנושא.

סכום התובענה האישית של המבקשת עומד על 47.83 ש"ח - במקרה בו הריבית מחושבת החל ממועד קרות מקרה הביטוח, או 20.98 ש"ח - במקרה בו הריבית מחושבת החל מתום 30 ימים מיום מסירת התביעה. סכום התובענה הייצוגית מוערך בסכום של כ-30,000 אלפי ש"ח.

הבקשה המאוחדת הוגשה כנגד החברה לאחר שבקשה דומה נגד מספר חברות ביטוח כבר אושרה כייצוגית בבית המשפט המחוזי (להלן - הבקשה המוקדמת). ביום 1 במרס 2021 פורסם פסק דין חלקי בבקשה המוקדמת, שאימץ את ההחלטה שאישרה את הבקשה המקבילה ונתן הנחיות לבדיקת סוגיית הנזק. למיטב ידיעת החברה, החברות שנגדן ניתן פסק הדין החלקי הנ"ל הגישו עליו, ביום 18 במאי 2021, ערעור לבית המשפט העליון.

ביום 26 במאי 2021 ניתנה החלטה המאשרת את הבקשה המאוחדת כייצוגית בהסתמך גם על עמדת בית המשפט המחוזי בבקשה המוקדמת. בעקבות זאת הוגשו ביום 15 בדצמבר 2021 כתבי הגנה מטעם הנתבעות בבקשה המאוחדת, כולל מטעם החברה. ביום 31 במרס 2022 החליט בית המשפט לעכב את ההליכים בבקשה המאוחדת עד להכרעה בבקשת רשות הערעור שהוגשה במסגרת הבקשה המוקדמת, ועל ניהול משותף שלהן בבוא העת. ביום 10 בנובמבר 2022 או בסמוך לכך דחה ביהמ"ש העליון את בקשת רשות הערעור בנימוק שאין הצדקה להכרעה בשאלת החבות בשלב זה ונכון לחכות לפסק הדין הסופי, על אף העלות הכרוכה בבירור היקף הנזק הנטען.

ביום 8 במאי 2023, לאחר שהוגשו טיעוני הצדדים בקשר עם סוגיית איחוד התביעות, החליט בית המשפט לנהל אותן בנפרד על מנת לאפשר לנתבעות, שהחברה הינה אחת מהן, להתגונן כראוי מהתביעה. התיק קבוע לדיוני הוכחות בספטמבר 2025.

א. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

3. ביום 29 בספטמבר 2015 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב כנגד החברה תביעה ובקשה לאשרה כייצוגית בטענה שהחברה מפרה הוראות דין שונות לגבי חישוב שכר והפרשות פנסיוניות לעובדיה.

המבקשים מבקשים לייצג קבוצות עובדים שונות בהתייחס לכל אחת מטענות ההפרה שהם מייחסים לחברה, ביחס לתקופה של שבע השנים שקדמו להגשת התובענה.

סכום התובענה הייצוגית מוערך על ידי המבקשים בסך כולל של כ-13,699 אלפי ש"ח.

ביום 21 במאי 2018 דחה בית הדין האזורי את הבקשה לאישור הבקשה כייצוגית וחייב את המבקשים בהוצאות. ביום 20 ביוני 2018 הוגש ערעור על החלטה זו לבית הדין הארצי. ביום 18 במרס 2019 התקיים דיון בבית הדין הארצי, אשר החליט, ביום 25 ביוני 2019, לעכב את ההכרעה בו עד לאחר ההכרעה בעתירה לבג"ץ שהוגשה ביחס להכרעה בעניין קסטרו'. בעקבות החלטת בג"ץ בעניין קסטרו', להחזיר את הדיון בו לבית הדין האזורי, מבלי שנקבעו בהחלטה קביעות משפטיות בקשר למחלוקות שבבקשה דכאן, התקיים דיון בערעור בבית הדין הארצי ביום 16 בפברואר 2023. ביום 7 ביוני 2023 נתן בית הדין פסק דין חלקי והחלטה לפיהם נדחתה טענת המערערים לתחולה של צו ההרחבה על חברות ביטוח והתקבלה לדיון כייצוגית הטענה לגבי הפרשי הפקדות לפנסיה בגין דמי חגים, ובגין תשלום עמלות בגין ניצול חגים, חופשה שנתית וניצול ימי מחלה. לגבי לב המחלוקת, שהיא שאלת הזכאות לתשלום עמלות מכירה מוגדלות ככל שבוצעו בשעות נוספות, לא ניתן פסק דין באותו שלב, משום שבית הדין הארצי ביקש לבחון אפשרות לבקש את עמדת היועמ"ש בנושא זה בשל מורכבות הסוגיה והשלכות הרוחב שיש להכרעה בה, לדעתו, על מעסיקים נוספים ובכלל זה המדינה. ביום 22 בפברואר 2024 הודיעה היועמ"ש שהיא אינה רואה טעם להצטרף להליך שכן החלטת בג"ץ בעניין קסטרו קבעה שכל מקרה יידון לגופו לפי נסיבותיו העובדתיות וכך יש להכריע גם בבקשה דכאן, ולפיכך אין השלכות רוחב שמצדיקות את הצטרפותה. לפי החלטת בית הדין הארצי מיום 8 בפברואר 2024, הגישו הצדדים סיכום מחדש של טענותיהם, האחרון שבהם ביום 2 באפריל 2024. ביום 21 לאוגוסט 2024 ניתן פסק דין במסגרתו החליט בית הדין לאשר את הבקשה כייצוגית ולהחזיר אותה לדיון בתביעה לגופה בבית הדין האזורי. פסק הדין ניתן ברוב של 2 שופטים מול אחד, כאשר ההנמקות של כל אחת מהשופטות היא שונה, וכולן לכאוריות ומותרות את ההחלטה הסופית בשאלות המשפטיות והעובדתיות כאחד בידי בית הדין האזורי, לרבות השאלה, ככל שהתביעה תוכרע לטובת המבקשים, כיצד יש לבצע את חישוב עמלות המכירה בשעות הנוספות, והאם ההכרעה תחול פרוספקטיבית או גם אחורה. התיק הוחזר לדיון בבית הדין האזורי והוא קבוע לקדם משפט ליום 30 במרס 2025.

4. ביום 1 בדצמבר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד בקשה לאישור תובענה כייצוגית נגד החברה בטענה שהחברה מחדשת את פוליסת ביטוח הדירה של מבוטחיה תוך העלאת דמי הביטוח וזאת ללא קבלת הסכמה של המבוטחים הן לחידוש הפוליסה והן להעלאת דמי הביטוח. עילות התביעה הנטענות הן הפרת חובה חקוקה, הפרת חוזרי הפיקוח בנושא חידושים, הפרת חוק חוזה ביטוח, עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובות תום לב ועוד.

הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה ביחס לחברה לא צוין. הנזק האישי הנטען כלפי החברה הינו בסך של 1,890 ש"ח. הסעדים המבוקשים הינם: השבת סכומים שנגבו לפי הטענה ביתר ושלא כדן, מתן צו המורה על הפסקת התנהלות זו וסעדים נלווים שונים. ביום 17 בדצמבר 2020 ניתנה החלטה המאשרת את ניהול התביעה כייצוגית, ובר"ע שהוגשה על החלטה זו נדחתה.

ביום 30 באוגוסט 2022 התחדש ההליך בביהמ"ש המחוזי, במסגרתו, לאחר הגשת טיעונים בשאלת ההגדרה של חברי הקבוצה, נקבע, ביום 22 בפברואר 2024, כי הגדרת הקבוצה המעודכנת היא "כל לקוחותיה של המשיבה, אשר המשיבה האריכה להם את פוליסת ביטוח הדירה ללא קבלת הסכמתם ו/או כל לקוחותיה של המשיבה אשר חויבו בדמי ביטוח בגין פוליסה לביטוח דירה ללא קבלת הסכמתם (ובכללם לקוחות המשיבה אשר דמי הביטוח הועלו להם ללא קבלת הסכמתם בעת חידוש הפוליסה), בתקופה החל מ-7 שנים לפני הגשת התובענה ועד מועד פרסום הודעה על אישור התובענה הייצוגית, שתתייחס לקבוצה המורחבת לפי החלטה מיום 22 בינואר 2024, למעט חברי הקבוצה מושא בקשות זנטון ואמיר". התיק קבוע להוכחות לדצמבר 2025.

א. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

5. ביום 8 בינואר 2017 או בסמוך לכך הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד בקשה לאישור תובענה כייצוגית נגד החברה בטענה לפיה אי עדכון תעריף הביטוח במהלך תקופת הביטוח, כאשר התעריף בעת רכישת הפוליסה התבסס על נתון של וותק וגיל נהיגה, שמטבעו התעדכן במהלך תקופת הביטוח, וכאשר בחברה יש לכאורה נוהג לאפשר עדכון כזה ללקוחות שמבקשים זאת, אינו לגיטימי. התביעה הוגשה כנגד מספר חברות, לאחר אישור ייצוגית בנקודה זו כנגד חברת ביטוח אחרת (להלן - הייצוגית המוקדמת).

עילות התביעה הנטענות הן הפרת חובות תום לב, זהירות ואמון מוגבר החלים לטענת המבקשים על חברות ביטוח, עשיית עושר ולא במשפט, אי גילוי, הפרת חובה חקוקה, ועוד.

חברי הקבוצה אותם מבקשים המבקשים לייצג הינם כל מי שרכש ביטוח חובה מקיף או צד שלישי לרכב מאת מי מהנתבעות במהלך 7 השנים שקדמו להגשת התביעה, ואשר במהלך תקופת הביטוח השתנה גילו, או בשל משך הזמן בו החזיק ברישיון נהיגה היה זכאי להפחתה בתעריף פרמית הביטוח, אך המבטחת נמנעה מלהפחית לו את דמי הביטוח (הפרמיה) בהתאם, למרות הפרקטיקה הנהוגה אצלה בעניין זה.

הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה ביחס לחברה מסתכם לפי אומדן המבקשים בסכום של 12,250 אלפי ש"ח. הנזק האישי הנטען כלפי החברה הינו בסך של 225.76 ש"ח.

הסעדים המבוקשים הינם: השבת סכומים שנגבו לפי הטענה ביתר ושלא כדין, מתן צו המורה על שינוי התנהלות זו וגילוי ויישום המדיניות הנטענת ביחס לכל המבוטחים וסעדים נלווים שונים.

ביום 16 בפברואר 2022 ניתן פסק דין הדוחה את הייצוגית המוקדמת לגופה, וקובע כי תמחור הפוליסה נקבע במועד רכישתה ואין מקום לשנותו במהלך תקופת הביטוח בשל שינויים שחלו במהלכה, לטוב או לרע, וגם אם הנתבעת מאפשרת שינויים כאלה, אין בכך כדי לייצר חובה שלה לאפשר זאת או להציע אפשרות כזו למבוטחיה, וכי חיוב כזה עלול לפגוע בחברי הקבוצה שכן הוא ישפיע על התמחור כולו, ולא דווקא לטובתם. לאור פסק הדין שניתן בייצוגית המוקדמת, הגישו המבקשים בקשה לעיכוב ההליכים בתיק בשל כוונתם להגיש ערעור על ההכרעה בייצוגית המוקדמת ועד להכרעה בו, ובית המשפט נעתר לבקשתם זו בישיבה שהתקיימה ביום 20 במרס 2022. ערעור כאמור הוגש ביום 25 באפריל 2022, והתקיים בו דיון ביום 20 ליולי 2023. ביום 10 במרס 2024 ניתן פסק דין בערעור על ידי בית המשפט העליון וכל טענות המבקש שם נדחו. כאמור, התביעה כנגד החברה מתבססת על אותן טענות שנטענו בייצוגית המוקדמת, שכעת נדחתה. בעקבות זאת הגישו המבקשים בקשת הסתלקות מהבקשה וביום 16 ביולי 2024 נתן בית המשפט פסק הדין המאשר את ההסתלקות ומחייב את המבקשים בתשלום הוצאות למשיבות. בכך הסתיימה התובענה.

6. ביום 1 בפברואר 2017 או בסמוך לכך הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד בקשה לאישור תובענה כייצוגית נגד החברה בטענה העיקרית שהחברה, שלא כדין, משווקת את פוליסת הביטוח המקיף לרכב כחבילה אחת עם כתבי שירות מסויימים מבלי לפרט את המחיר הנפרד של הביטוח ושל כתבי השירות, מבלי להציע למבוטח אפשרות בחירה בין שני ספקים ותוך יצירת מצג של חובה לרכוש את הכל בצוותא חדא, ובכך מונעת ממבוטחיה לבחור האם לרכוש את המוצר כחבילה או לרכוש את השירותים בנפרד מספקים שונים ובעלות שונה. עילות התביעה הנטענות הן הפרת הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, חוק חוזה ביטוח וחוזרים שונים של רשות הפיקוח, דיני החוזים הכלליים, ביצעו עוולות שונות הקבועות בפקודת הנזיקין, ועשיית עושר ולא במשפט.

חברי הקבוצה אותם מעוניינת המבקשת לייצג הינם כל מי שרכש מהחברה כתבי שירות במסגרת פוליסת ביטוח הרכב, לרבות כתבי שירות מסוג שירותי דרך גרירה ו/או כיסוי לתיקון פנסים ומראות ו/או שירות תיקון שמשות ו/או שירות רכב חלופי במקרה של תאונה או גניבה. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה מוערך על ידי המבקשת בלמעלה מ-2,500 אלפי ש"ח כאשר הנזק האישי הנטען כלפי החברה עומד על סך של 28 ש"ח. הסעדים המבוקשים הינם קביעת פיצוי על הנזק שנגרם לקבוצה, וסעדים נלווים שונים.

באור 37: - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

6. (המשך)

ביום 19 ביוני 2022 ניתנה החלטת בית המשפט לפיה הוא מאשר את הבקשה לדיון כייצוגית אך דוחה את תביעתה האישית של המבקשת וקובע כי אינה כשירה לייצג את הקבוצה ולפיכך הוא מורה לבאי כוחה על הגשת הצעה להחלפתה בתובע ייצוגי אחר. ביום 14 בנובמבר 2022 ניתנה החלטה המאשרת את החלפת התובע הייצוגי וקובעת מועדים להגשת כתבי טענות מתוקנים בהתאם. ביום 9 בפברואר 2023 הגישה החברה את הגנתה. התובע הגיש כתב תשובה ביום 13 באפריל 2023 או בסמוך לכך. התיק קבוע לתזכורת פנימית ליום 22 באפריל 2025.

7. ביום 19 באוגוסט 2019 הומצאה לחברה בקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה לביהמ"ש המחוזי מרכז נגדה ונגד 4 חברות ביטוח נוספות (להלן - הנתבעות) בטענה שהנתבעות אינן משיבות את דמי הביטוח היחסיים בגין כתבי שירות עבור התקופה שלאחר ביטול הפוליסה, במצבים בהם פוצו המבוטחים בגין אירוע ביטוח מסוג "אובדן גמור" או "אובדן גמור להלכה", וזאת, לדעתם, שלא כדין.

עילות התביעה הנטענות הן הפרה של חוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981, דיני החוזים הכלליים, דיני עשיית עושר ועוד.

חברי הקבוצה אותם מעוניינים המבקשים לייצג, הוא כל מבוטחי הנתבעות בביטוח מקיף לרכב שרכשו עם הפוליסה גם כתבי שירות, אשר נגרם לרכבם אירוע ביטוח מסוג "אובדן גמור" או "אובדן גמור להלכה", והנתבעות גבו מהם דמי ביטוח מלאים בגין התקופה שלאחר ביטול הסכם הביטוח עקב מקרה הביטוח האמור - גם ביחס לכתבי השירות.

המבקשים טענו שאינם יודעים לאמוד את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אך העריכו שהנזק האישי הנטען כלפי החברה עומד על סך של 173 ש"ח.

הסעדים המבוקשים הם להכיר בתביעה כייצוגית, להגדיר את הקבוצה, להשיב את הסכומים שנגבו, לפי הטענה, ביתר ושלא כדין, לקבוע חובת השבה מקבילה גם לעתיד, וכן סעדים נלווים שונים.

ביום 25 בדצמבר 2023 אישר בית המשפט את הבקשה כייצוגית והגדיר את הקבוצה ככוללת את "כל מי שרכש מהמבטחות בנוסף לביטוח מקיף אף שירותים במסגרת כתב שירות, כהגדרתו בסעיף 40 לחוק הפיקוח, הרכב שבגינו הוצא כתב השירות נגב או שנגרם לו אבדן גמור (לרבות אובדן להלכה) כתוצאה מהתאונה (או מסיבה אחרת), והוא לא קיבל החזר של החלק היחסי של הפרמיה ששולמה על ידו בגין כתבי השירות, בגין תקופת ההתקשרות בכתב השירות שנותרה לאחר האירוע, כל זאת ביחס לתקופת שירות שחלה, כולה או חלקה, החל משבע שנים לפני הגשת בקשת האישור ועד הגשת התביעה הייצוגית, לאחר אישורה". ביום 4 בפברואר 2024 הגישה החברה בקשת רשות ערעור על החלטת האישור לבית המשפט העליון וכך עשו גם יתר החברות שמעורבות בהליך. בדיון שהתקיים בבקשת רשות הערעור בביהמ"ש העליון ביום 23 במאי 2024 קיבלו הצדדים את הצעת ביהמ"ש למחוק את הבקשה וחלף זאת, להעלות את כל הטענות במסגרת ניהול התיק העיקרי. ההליך בביהמ"ש המחוזי קבוע להוכחות לאוקטובר 2025.

באור 37: - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

8. בימים 17-19 באפריל 2020 הוגשו כנגד החברה, וכנגד כמעט כל יתר חברות הביטוח בישראל, לרבות הפול, 3 בקשות לאישור תביעות ייצוגיות בטענה דומה, ולפיה - נוכח מגבלות התנועה שהוטלו בישראל עקב התפרצות מגפת הקורונה, פחתה הנסועה ופחת, ביחס לביטוחי דירות, הסיכון לפריצות לבתים, ולפיכך פחת הסיכון הביטוחי בביטוחי רכב רכוש, חובה ותכולת דירה, ועל כן היה על החברות, מיוזמתן, להפחית את פרמית ביטוח שגבו מכל מבוטחיהן בהתאם, אך הן הפרו את חובתן הנטענת לעשות זאת. התביעות הוגשו בבתי המשפט המחוזיים בתל אביב, מרכז וחיפה. במקביל הוגשה בקשה בטענות דומות, אך לא כנגד החברה, בקשר עם ביטוח בתי עסק (בקשת בתי עסק).

עילות כל התביעות הן בעיקרן הפרה נטענת של הוראות סעיפים 16 ו-20 לחוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981, דיני החוזים הכללים, פקודת הנזיקין ודיני עשיית עושר ולא במשפט.

חברי הקבוצות אותם מעוניינים המבקשים בבקשות אלה לייצג, מוצר הביטוח לגביו הוגשה התביעה, סכומי התביעה האישית של כל אחד מהם כלפי החברה, וסכום התביעה הכולל כלפי החברה של כל אחד מהם, הם כדלקמן:

<u>סכום תביעה</u>	<u>סכום תביעה</u>	<u>סוג המוצר</u>	<u>בימ"ש מחוזי</u>
<u>קבוצתי</u>	<u>אישית</u>		
(אלפי ש"ח)	(ש"ח)		
117,767	186	רכב רכוש, חובה, תכולת דירה	תל אביב
137,738	135	רכב רכוש, חובה	מרכז
160,000	262	רכב רכוש, חובה	חיפה

ביום 22 לפברואר 2021 ניתנה החלטה בבקשה לפי סעיף 7(ב), אשר הורתה על פיצול הדיון בבקשות האישור בנושאי רכב ודירה ואיחוד התובענות בחס לביטוחי רכב כך שעניינן יוצג על ידי תובענה אחת בלבד, ואילו דירה - על ידי אחרת. ביהמ"ש הורה על מועדים להגשת כתבי תביעה ובקשות אישור מתוקנים ולהגשת כתבי תשובה ביחס אליהם. מגישי הבקשה, שביהמ"ש הורה למחוק או לאחד אותה עם אחרות, הגישו ערעור על ההחלטה לבית המשפט העליון. המשיבות הגישו תשובתן לערעור ביום 23 בינואר 2022 ודיון בו נקבע ליום 25 במאי 2022. ביום 27 בפברואר 2023 ניתן פסק דין המאשר את הסתלקות המבקשים בתביעת הדירה, בעקבות המלצת בית המשפט שיעשו כן. בכך הסתיימה התביעה בקשר עם ביטוחי דירה.

עוד קודם לכן, ביום 16 ביוני 2021 ניתן פסק דין הדוחה על הסף את התביעה כנגד הפול בהעדר יריבות, וביום 4 באוגוסט 2021 ניתן פסק דין הדוחה את 'בקשת בתי עסק', על בסיס נימוקי הגנה דומים לאלה שהעלו המשיבות בשלוש התביעות הנ"ל. בימים 10 במרס 2022 ו-13 במרס 2022 אושרו בקשות להסתלק מהתביעות כנגד 3 מהחברות המשיבות, על ידי אחד ממשרדי עורכי הדין שהגישו את הבקשות בשם המבקשים הרלוונטיים לאותן חברות. לפיכך, התביעה היחידה שמתנהלת כעת היא התביעה המאוחדת בקשר עם ביטוח רכב, שמנוהלת בבית משפט המחוזי בתל אביב. התיק ממתין למתן החלטה בבקשת האישור על ידי בית המשפט.

א. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

9. ביום 27 ביולי 2021 הומצאה לחברה בקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה נגדה לביהמ"ש המחוזי בתל אביב יפו בטענה שהחברה מפחיתה, לכאורה, למבוטחיה את סכום השיפוי במקרה של אובדן גמור בגין משתנים מפחיתים הקבועים במחירון הרכב, מבלי שציינה משתנים אלה בפני מבוטחיה בשלב הטרם חוזי, וזאת בניגוד לחוזר ביטוח 2000/12 מיום 13 בנובמבר 2000.

עילות התביעה הנטענות הן, בין היתר, הפרת הוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון, הפרת חוזה, הפרת סעיפים מחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, ומחוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981, עשיית עושר, והפרת חובה חקוקה.

חברי הקבוצה אותם מעוניין המבקש לייצג, הינם כל מי שקיבל ו/או יקבל תגמולי ביטוח מן החברה בגין פוליסת מקיף לרכב, ב'אובדן גמור' או ב'אובדן גמור להלכה', בסכום מופחת לאור 'משתנים מפחיתים', וזאת בלי שמשתנים אלו יוצגו ו/או הוצגו לו בשלב הטרם חוזי, במהלך 3 השנים האחרונות ועד למועד אישור הבקשה כתובענה ייצוגית (ככל שתאושר).

המבקש טען שאינו יודע להעריך את הנזק לכלל חברי הקבוצה אך העריך שהוא נכנס לגדר סמכות הדיון של בית המשפט המחוזי, דהיינו, למעלה מ-2,500 אלפי ש"ח. המבקש העריך את נזק האישי בסך של 9,166 ש"ח.

הסעדים המבוקשים על ידי המבקש, הינם, בין היתר, השבה, צו עשה שיורה לחברה לשלם למבוטחיה סכום ביטוח מלא ללא הפחתות, ככל שלא הוצגו להם 'המשתנים המפחיתים' בשלב הטרם חוזי, וצו שיורה לה לשקף להם את 'המשתנים המפחיתים' בשלב הטרם חוזי.

ביום 1 במאי 2022 הגישה החברה את תשובתה לבקשה זו, שבקשה דומה לה נדחתה על ידי ביהמ"ש המחוזי ביום 27 בדצמבר 2017 וערעור על כך נמחק בבית המשפט העליון לאחר שהמבקשים שם חזרו בהם ממנו, בהמלצת המותב, ביום 17 ביוני 2020. בית המשפט ביקש לקבל את עמדת היועצת המשפטית לממשלה ועמדה כזו הוגשה ביום 2 במרס 2023 אך היא מתייחסת לחלק קטן מהמחלוקות בין הצדדים. התיק קבוע להגשת סיכומים עד ליום 13 במרס 2025.

10. ביום 1 בדצמבר 2021 הומצאה לחברה בקשה לאישור תובענה כייצוגית, שהוגשה נגדה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, בטענה שהחברה לכאורה מחשבת את מספר ימי הזכאות של לקוחותיה להחזר כספי חלף רכב חלופי בתיקון במוסך הסדר בחסר - לעומת התחייבותה בהסכם הביטוח.

עילות התובענה שבמסגרת הבקשה הן, הפרת חוזה והוראות חוק החוזים [חלק כללי], התשל"ג-1973; עשיית עושר ולא במשפט; האיסור לתיאור מטעה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים [ביטוח], התשמ"א-1981; סעיף 3 לחוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981; עוולת הרשלנות ועוולות נוספות לפי פקודת הנזיקין [נוסח חדש], התשכ"ח-1968.

חברי הקבוצה אותם מעוניינים המבקשים (להלן - המבקשים) לייצג הינם 'כל מבוטחי המשיבה בפוליסות רכב רכוש אשר היו ו/או יהיו זכאים לקבל דמי החזר נסיעות או החזר הוצאות נסיעה או כל תשלום אחר המשתלם על פי הפוליסה חלף רכב חלופי, וזאת במהלך שלוש השנים שקדמו להגשת הבקשה ועד למתן פסק דין בתובענה'.

הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה מסתכם לפי אומדן המבקשים בסכום העולה על סמכות בית משפט השלום. הנזק האישי הנטען עומד על סך של 85 ש"ח.

הסעדים המבוקשים על ידי המבקשים, הינם, בין היתר, השבה לזכאים, ולחילופין פסיקת פיצוי לטובת הציבור, תיקון התנהלות החברה להבא, במתכונת המפורטת בבקשה, וסעדים נלווים.

החברה הגישה תשובתה לבקשה זו ביום 19 ביוני 2022. התיק קבוע להוכחות ליום 17 ביוני 2025.

א. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

11. ביום 22 במאי 2022 הומצאה לחברה בקשה לאישור תובענה כייצוגית, שהוגשה נגדה לביהמ"ש המחוזי-מרכז, בטענה שהחברה בוחרת להשיב כספים ו/או לשלם תגמולי ביטוח ללקוחותיה בהמחאות, וזאת - לטענת המבקשת - בניגוד להוראות רשות הפיקוח, ומתוך אינטרס לכאורה שהמחאות אלה לא ייפדו.

עילות התובענה הנטענות הן, בין היתר, הפרת הוראות רשות הפיקוח; עשיית עושר ולא במשפט; עוולת הרשלנות ועוולות נוספות לפי פקודת הנזיקין [נוסח חדש], התשכ"ח-1968; והפרת חובת תום הלב.

חברי הקבוצה אותם מעוניינת המבקשת לייצג הינם לקוחות של החברה שהחברה העבירה להם כספים באמצעות המחאות ולא בזיכוי בכרטיס אשראי / העברה בנקאית, והם לא פרעו את ההמחאה, או שהם כן פרעו אותה, אך נגרמו להם נזקים בשל כך.

הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה מסתכם, לפי אומדן המבקשת, בסכום העולה על סמכות בית משפט השלום. הנזק האישי הנטען עומד על סך של 23.24 ש"ח.

הסעדים המבוקשים על ידי המבקשת, הינם, בין היתר, פיצוי, צו הצהרתי לגבי אי תקינות ההתנהלות הנטענת וחיוב החברה לשנות את התנהלותה, וסעדים נלווים.

לאחר השלמת ההגשה של כתבי הטענות בתיק וקיום ישיבה ראשונה, החליט בית המשפט לבקש את עמדת רשות הפיקוח לפרשנות הוראותיו בנושא אופן תשלום תביעות. ביום 17 בדצמבר 2023 הגישה רשות הפיקוח את עמדתה שאינה מתייחסת לסוגיה שבמחלוקת. לאור זאת נקבע התיק לקדם משפט נוסף בנוכחות בא כוח המאסדר ליום 26 במרס 2025.

12. ביום 22 ביוני 2022 הומצאה לחברה בקשה לאישור תובענה כייצוגית, שהוגשה נגדה לבית המשפט המחוזי-מרכז, בטענה שהחברה שולחת הודעות שיווקיות ללקוחותיה מבלי שקיבלה מהם הסכמה מפורשת בכתב ומראש לכך, ושאינה מאפשרת הסרה מתפוצת הודעות כאלה שהגיעו במסרונים, באמצעות מסרון השבה, אלא בדרך, שלדעת המבקש, היא מסורבלת.

עילות התובענה הנטענות הן, בין היתר, הפרת הוראות סעיף 30 לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982 (להלן - חוק התקשורת), עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובה חקוקה לפי פקודת הנזיקין [נוסח חדש], התשכ"ח-1968, והפרת חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.

חברי הקבוצה אותם מעוניין המבקש לייצג הם "כלל הנמענים של 'דבר פרסומת' שנשלח על ידי המשיבה ו/או מי מטעמה, בניגוד להוראות חוק התקשורת".

הנזק האישי המוערך על ידי המבקש עומד על 400 ש"ח (100 ש"ח לכל מסרון, בגין קבלת 4 מסרונים) והנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה מסתכם, לפי אומדנו, בכ-3,000 אלפי ש"ח.

הסעדים המבוקשים על ידי המבקש, הינם, בין היתר, פיצוי בגובה סכום התביעה, צו הצהרתי לגבי אי תקינות ההתנהלות של החברה, חיוב החברה לשנות את התנהלותה, פסיקת הוצאות, גמול ושכ"ט ע"ד.

ביום 11 לינואר 2024, סמוך לפני מועד ההוכחות שנקבע לתיק, הגיש המבקש בקשה לאחד את הדיון בבקשה עם בקשה נוספת שהוגשה באותו עניין כנגד החברה ביום 27 בספטמבר 2023 (ראו סעיף 20 להלן). הבקשה המאוחרת הנ"ל הועברה לדיון אצל המותב של הבקשה דכאן ביום 16 בינואר 2024 והאיחוד אושר. ביום 24 ביולי 2024 אישר בית המשפט בפסק דין את הסתלקות המבקש מבקשת האישור בתנאים שהוסכמו בין הצדדים. בכך הסתיימה התובענה.

באור 37: - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

13. ביום 8 באוגוסט 2022 הומצאה לחברה בקשה לאישור תובענה כייצוגית, שהוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו כנגד החברה וכנגד חברת ביטוח נוספת, בטענה שפוליסת בריאות, הכוללת נספח תרופות, אינה מכסה, לגישת המשיבות, עלות של רכישת קנאביס רפואי לטובת שיכוך כאבים, משום שלא נועדה לטפל במצב רפואי, למנוע החמרתו, הישנותו וכו'.

עילות התובענה הנטענות הן הפרת חוזה הביטוח, עשיית עושר ולא במשפט, והפרת חובות תום הלב וגילוי.

חברי הקבוצה אותם מעוניינות המבקשות לייצג הם כל המבוטחים בפוליסה לביטוח תרופות אצל המשיבות, אשר לא קיבלו שיפוי בגין עלות התרופה/הוצאות במקרים של רכישת קנאביס רפואי לפי מרשם במהלך 7 השנים האחרונות.

הנזק האישי המוערך על ידי המבקשת עומד על 840 ש"ח והנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה עומד, להערכת המבקשות, ללא פירוט בסיס החישוב, על יותר מ-3,000 אלפי ש"ח (ביחס לשתי המשיבות יחדיו).

הסעדים המבוקשים על ידי המבקשות, הינם, בין היתר, להורות על דרכים להוכחת נזקם של יחיד הקבוצה, לפסוק לטובתם פיצוי אישי או פיצוי לטובת הציבור, להורות למשיבות לפנות באופן יזום לכל מבוטחיהם ב-7 השנים שקדמו להגשת הבקשה ולהזמין לדרוש את השיפוי המגיע להם, סעדים נלווים נוספים, וכן שכ"ט עו"ד וגמול למבקשות.

החברה הגישה תשובתה לבקשה זו. בעקבות דיון קדם משפט שהתקיים ביום 15 בינואר 2025 נדרשה המבקשת להגיש עמדתה להמשך ניהול התביעה עד ליום 26 בפברואר 2025 אך נכון למועד פרסום הדוח, עמדתה טרם הוגשה.

14. ביום 25 באוגוסט 2022 הומצאה לחברה בקשה לאישור תובענה כייצוגית, שהוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בטענה שהחברה מתנה, כביכול, את תשלום תגמולי הביטוח מכוח פוליסת ביטוח תאונות אישיות בחתימה על כתב סילוק השולל ממנו הגשת דרישות נוספות בעתיד מכוח אותו מקרה ביטוח.

עילות התובענה הנטענות הן הפרת חוזה הביטוח, הוראות סעיף 27 לחוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981, חוזרי פיקוח שונים, עשיית עושר ולא במשפט, עוולות של הפרת חובה חקוקה ורשלנות לפי פקודת הנזיקין, והפרת חובת תום הלב.

חברי הקבוצה אותם מעוניין המבקש לייצג הם "כל מי שהוחתם על ידי המשיבה על כתב שטר סילוק בעת מימוש תגמולי ביטוח, השולל ממנו זכויות שמוקנות לו מכוח הפוליסה ו/או הדין".

הנזק האישי לא הוערך על ידי המבקש וכך גם הנזק הכולל לכלל חברי הקבוצה אך לדעת המבקש הוא עומד על למעלה מ-2,500 אלפי ש"ח.

הסעדים המבוקשים על ידי המבקש, הינם, בין היתר, ליתן צו מניעה נגד החתמה על שטרי סילוק, או למצער למחוק הוראות שונות בכתב הסילוק המהוות לדעת המבקש תנאי מקפח בחוזה אחיד, ולפסוק לחברי הקבוצה פיצוי בגובה הפיצוי שנמנע ממי שלא חתמו על כתב הסילוק ופיצוי למי שחתמו אך המוצר הביטוחי שלהם דולל ונפגע עקב כך, סעדים נלווים נוספים, וכן שכ"ט עו"ד וגמול למבקש.

החברה הגישה תשובתה לבקשה זו. דיון קדם משפט קבוע ליום 18 במאי 2025.

א. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

15. ביום 31 באוקטובר 2022 הומצאה לחברה בקשה לאישור תובענה כייצוגית, שהוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בטענה שהחברה אינה מצרפת הפרשי הצמדה לתגמולי הביטוח שהיא משלמת למבוטחיה בביטוח רכב.

עילות התובענה הנטענות הן הפרת הוראות חוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981, עשיית עושר ולא במשפט, ועוולה של הפרת חובה חקוקה לפי פקודת הנזיקין.

חברי הקבוצה אותם מעוניין המבקש לייצג לא הוגדרו על ידו, אך נראה שהוא מתייחס למבוטחים בביטוח רכב ודירה שהגישו תביעות במהלך שבע השנים שלפני הגשת הבקשה ועד למועד מתן פסק דין חלוט בבקשה, ותגמולי הביטוח שולמו להם ללא הפרשי הצמדה כנדרש לפי חוק חוזה ביטוח.

הנזק האישי המוערך על ידי המבקש עומד על 395.54 ש"ח. הנזק הכולל לכלל חברי הקבוצה לא הוערך על ידי המבקש אך לדעתו הוא עומד על למעלה מ-2,500 אלפי ש"ח

הסעדים המבוקשים על ידי המבקש, הינם, בין היתר, ליתן צו הצהרתי לפיו החברה הפרה את הוראות הדין, וצו עשה המורה לה לשנות זאת, לפסוק לחברי הקבוצה פיצוי בגובה הפיצוי שהחסיירה מהם משוערכים עד ליום התשלום בפועל, סעדים נלווים נוספים, וכן שכ"ט עו"ד וגמול למבקש.

ביום 31 בדצמבר 2023 הגישו הצדדים לביהמ"ש הסדר פשרה מוסכם ובקשה לאישורו וביהמ"ש הורה ביום 2 בינואר 2024 על קבלת עמדת היועמ"ש להסדר זה. ביום 8 במאי 2024 הוגשה עמדת היועמ"ש ביחס לפשרה המוצעת. ביום 9 במאי 2024 הורה ביהמ"ש לצדדים להגיש את התייחסותם לעמדה זו והיא הוגשה ב-18 ביולי 2024 או בסמוך לכך. ביום 8 לאוקטובר 2024 אישר בית המשפט את הסדר הפשרה המתוקן שהוצע על ידי הצדדים ונתן הנחיות ליישומן אשר הצדדים מקיימים. בכך הסתיימה התובענה.

16. ביום 12 לדצמבר 2022 הומצאה לחברה בקשה לאישור תובענה כייצוגית, שהוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה בטענה שהחברה אינה משלמת למבוטחיה את עלות החלפים שדורש המוסך הפרטי שאצלו תיקן המבוטח את הרכב, אלא רק את העלות שהיה עולה לה לספק להם את החלפים בעצמה.

עילות התובענה הנטענות הן הפרת הוראות 'הסדר השמאים' שקבעה רשות הפיקוח, חוזר יישוב תביעות שפרסמה רשות הפיקוח, הפרת חוק רישוי שירותים, הפרת חוזה, היצג שווא מטעה והפרת חובה חקוקה לפי פקודת הנזיקין, ועשיית עושר ולא במשפט.

חברי הקבוצה אותם מעוניין המבקש הם כל מי שהיה מבוטח בביטוח מקיף אצל החברה ואשר בגין אירוע ביטוחי שנגרם לו הגיש תביעה ו/או דרישה ו/או בקשה לקבלת תגמולי ביטוח מהחברה, תיקן את רכבו במוסך שאינו מוסך הסדר שלה ונגרם לו חסרון כיס מפני שהחברה ניכתה מתגמולי הביטוח הנחות ממחיר חלקי החילוף שהוחלפו, וזאת שלא כדין.

הנזק האישי המוערך על ידי המבקש עומד על 8,247 ש"ח. הנזק הכולל לכלל חברי הקבוצה לא הוערך על ידי המבקש אך לדעתו הוא עומד על למעלה מ-2,500 אלפי ש"ח.

הסעדים המבוקשים על ידי המבקש, הינם, בין היתר, ליתן צו הצהרתי לפיו החברה הפרה את הוראות הדין וכי עליה לשלם את הסכומים שקיזזה מתביעות המבוטחים, לפסוק כנגדה פיצויים עונשיים בסך של 5,000 ש"ח לכל חבר קבוצה, כל סעד אחר הנראה לביהמ"ש, וכן שכ"ט עו"ד וגמול למבקש.

החברה הגישה את תשובתה לבקשה זו ביום 14 במרס 2023. בדיון הוכחות, שהתקיים ביום 9 באפריל 2024, ולאחר שנשמעו עדויות מטעם התובע, אושרה הסתלקות התובע מהתובענה. בכך הסתיימה התובענה.

א. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

17. ביום 15 במרס 2023 הומצאה לחברה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית שהוגשה נגדה לבית המשפט המחוזי מרכז (להלן - הבקשה ו-בית המשפט, בהתאמה), ושעניינה בכך שהחברה אינה משפה את המבוטחים על מלוא שכ"ט השמאי הפרטי בביטוח רכב.

עילות התובענה לפי הבקשה הן הפרת חוזה הביטוח, עוולות של הפרת חובה חקוקה ותרמית לפי פקודת הנזיקין, עשיית עושר ולא במשפט, והפרת חובות תום הלב וגילוי.

חברי הקבוצה אותם מעוניין המבקש לייצג הם כל ניזוק (תובע או צד שלישי הזכאים לפיצוי מהחברה מכוח הפוליסה) אשר זכאי לקבל מהחברה החזר עבור שכר טרחת שמאי, אותו שילם הניזוק לשמאי כלשהו על מנת שיערוך שומת נזק לרכבו, והחברה לא העבירה לידו את מלוא הסכום ששילם בגין שכר טרחת השמאי.

הנזק האישי המוערך על ידי המבקש עומד על 1,972 ש"ח והנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה עומד, להערכת המבקש, ללא פירוט בסיס החישוב, על למעלה מ-2.5 מיליון ש"ח.

הסעדים המבוקשים על ידי המבקש, הינם, בין היתר, פסיקת פיצוי ממוני ושיאונו ממוני לכל חברי הקבוצה, ליתן צו עשה שיוורה לחברה לפעול בהתאם לפרשנות המבקש, סעדים נלווים נוספים, וכן שכ"ט עו"ד וגמול למבקש.

החברה הגישה תשובתה לבקשה זו ביום 21 ביולי 2023. המבקש הגיש תגובתו ביום 26 בדצמבר 2023. התיק קבוע להוכחות ליום 27 באפריל 2025.

18. ביום 24 ביולי 2023 הומצאה לחברה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית שהוגשה נגדה לבית המשפט המחוזי מרכז (להלן - הבקשה ו-בית המשפט, בהתאמה), ושעניינה בטענות שונות ביחס למדיניות המחירים של החברה: טענה כאילו החברה מציגה ללקוחותיה מחירים והנחות מנופחים ופיקטיביים שאינם מחירי האמת שלה; טענה כאילו לקוחות תמימים רוכשים בפועל במחירים אלה; טענה כנגד הלגיטימיות של ניהול מו"מ על המחיר ברכישת ביטוח אצל החברה, וטענות נלוות.

עילות התובענה לפי הבקשה הן הפרת איסור ההטעיה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובות תום הלב וגילוי, הפרת חוזה הביטוח, ועוולת הרשלנות לפי פקודת הנזיקין. חברי הקבוצה אותם מעוניין המבקש לייצג הם "כל לקוח שרכש מהנתבעת ביטוח כלשהו ב-7 השנים שקדמו להגשת התובענה ועד לאישורה כייצוגית".

הנזק האישי המוערך על ידי המבקש עומד על 1,670.25 ש"ח, שמתוכו 500 ש"ח הם בגין נזק לא ממוני, והנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה עומד, להערכת המבקש, ללא פירוט בסיס החישוב, על למעלה מ-2,500 אלפי ש"ח, כאשר הוא מעריך את הנזק הלא ממוני לכל לקוח ב-250 ש"ח ואת הנזק הממוני בגובה ההפרש שבין המחיר שבו רכשו בפועל את הביטוח לעומת "מלוא" שיעור ההנחה "הנהוג" אצל המשיבה, או בגובה ההפרש בין ההנחה שקיבלו בפועל לבין ההנחה ה"פיקטיבית" שהובטחה להם, לכאורה.

הסעדים המבוקשים על ידי המבקש הינם - להצהיר על כך שהחברה הפרה את חוק הפיקוח ו/או את חובת תום הלב ו/או התרשלה ו/או התעשרה שלא כדין; להורות לחברה לחדול ממדיניות קביעת המחיר הסופי במסגרת מו"מ ולגלות ללקוחותיה את מדיניות ההנחות הנהוגה אצלה; ולחייב את החברה לשלם לכל אחד מחברי הקבוצה בגובה הנזק שנגרם לו או למצער - פיצוי עד גובה סכום התביעה הייצוגית, סעדים נלווים ושכ"ט וגמול לתובע הייצוגי ולעורכי הדין.

החברה הגישה תשובתה לבקשה זו ביום 22 במאי 2024. בעקבות דיון קדם משפט שהתקיים בתיק ביום 29 בספטמבר 2024, ביקש התובע להגיש כתבי טענות מתוקנים מטעמו, ובקשתו התקבלה. לאחר הגשת בקשת האישור המתוקנת הגישה המשיבה כתב תשובה מתוקן ובקשה לסילוק הבקשה על הסף בפברואר 2025. בעקבות זאת הגיש המבקש בקשה שניה לתיקון בקשת האישור. הבקשה ממתינה להחלטת בית המשפט האם לאשר את התיקון השני.

באור 37: - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

19. ביום 27 בספטמבר 2023 הומצאה לחברה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית שהוגשה נגדה לבית המשפט המחוזי מרכז (להלן - הבקשה ו-בית המשפט, בהתאמה), ושעניינה בטענות לאי עמידה לכאורה בהוראות הדין בדבר ההנגשה הנדרשת של אתרי האינטרנט (השולחני והסולרי) והאפליקציות של החברה, ושל מסמכים שונים במסגרתם (להלן - הבקשה).

עילות התובענה לפי הבקשה הן הפרת הוראות חוק שיווי זכויות לבעלי מוגבלויות, הוראות שונות בתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות והוראות נלוות, עוולה של הפרת חובה חקוקה ורשלנות לפי פקודת הנזיקין והפרת הוראות חוק יסוד כבוד האדם וחירותו.

חברי הקבוצה אותם מעוניין המבקש לייצג הם "אנשים עם מוגבלות שלטובת עניינם או לטובת מימוש זכויותיהם ובכלל זה גם עפ"י חוק שוויון זכויות חלות על המשיבה חובות לספק התאמות נגישות בשירות אינטרנט ובאפליקציה המופעלת על ידה, עפ"י תקנות נגישות השירות, שאותן או את חלק מהן המשיבה לא סיפקה או שאותן או את חלק מהן המשיבה לא סיפקה עפ"י עקרונות חוק שיווי זכויות או תקנות נגישות השירות מכוחו", מהיום בו חלה החובה החוקית ועד ליום תיקון ההפרות באופן מלא.

הנזק האישי המוערך על ידי המבקש עומד על סך של 2,000 ש"ח כפיצוי סטטוטורי וכפיצוי על פגיעה באוטונומיה, והנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה עומד, להערכת המבקש, ללא פירוט בסיס החישוב, על למעלה מ-2,500 אלפי ש"ח.

הסעדים המבוקשים על ידי המבקש הינם צו עשה לביצוע התאמות נגישות באתרי האינטרנט באופן מיידי כך שיעמדו באופן מלא בהוראות התקן, או סעד הצהרתי שהחברה הפרה את הוראות החוק והתקנות ושמירת זכותו של כל אחד מחברי הקבוצה לתובע פרטנית, וגמול לתובע הייצוגי ולעורכי הדין.

החברה הגישה את תשובתה לבקשה זו ביום 15 ביולי 2024. דיון קדם משפט קבוע ליום 24 באפריל 2025.

20. ביום 27 בספטמבר 2023 הומצאה לחברה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית שהוגשה נגדה לבית המשפט המחוזי מרכז (להלן - הבקשה ו-בית המשפט, בהתאמה), ושעניינה בטענה להפרת הוראות שונות לכאורה מחוק התקשורת, התשמ"ב-1982, בקשר עם דיוור דברי פרסומת ותוך פגיעה לכאורה בפרטיות (להלן - הבקשה).

עילות התובענה לפי הבקשה הן הפרת הוראות סעיף 30 לחוק התקשורת, התשמ"ב-1982, הפרת חובה חקוקה, עשיית עושר ולא במשפט ופגיעה בפרטיות.

חברי הקבוצה אותם מעוניין המבקש לייצג הם "כל מי שקיבל מהמשיבה הודעת פרסומת בהודעת טקסט ללא ציון המילה פרסומת, ואשר לא נתן הסכמה לקבלתה, ולא ניתנה לו אפשרות להסיר את עצמו מרשימת התפוצה באותו אופן שקיבל את ההודעה".

הנזק האישי המוערך על ידי המבקש, למיטב הבנת החברה, עומד על 1,000 ש"ח, המורכבים מסך של 100 ש"ח בגין כל מסרון (500 ש"ח בסך הכל) ועוד סך של 500 ש"ח בגין הפגיעה בפרטיות. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה עומד, להערכת המבקש, ללא פירוט בסיס החישוב, על למעלה מ-2,500 אלפי ש"ח.

הסעדים המבוקשים על ידי המבקש, הינם צו מניעה האוסר על החברה לשגר דברי פרסומת לחבר קבוצה שלא נתן לכך הסכמה מפורשת, צו עשה המורה לחברה לכלול בכל דבר פרסומת במסרון את המילה פרסומת ולאפשר מסירת הודעת סירוב באמצעות מסרון, פיצוי כספי בגין נזקי המבקש, סעדים נלווים ושכ"ט וגמול לתובע הייצוגי ולעורכי הדין.

ביום 10 בינואר 2024 הגיש המבקש בקשה לאחד את הדיון בבקשה זו עם בקשה שכבר תלויה ועומדת כנגד החברה ושכבר היתה קבועה לשמיעת הוכחות ימים ספורים לאחר מכן (ראו סעיף 12 לעיל). בעקבות זאת הועבר הדיון בבקשת אישור מאוחרת זו למותב הדן בבקשה המוקדמת והאיחוד אושר. ביום 24 ביולי 2024 אישר בית המשפט בפסק דין את הסתלקות המבקש מבקשת האישור בתנאים שהוסכמו בין הצדדים. בכך הסתיימה התובענה.

א. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

21. ביום 8 באוקטובר 2023 הומצאה לחברה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית שהוגשה נגדה וכנגד 7 חברות ביטוח נוספות לבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו (להלן - הבקשה ו-בית המשפט, בהתאמה), ושעניינה בטענה לפיה בעת תקלה המחייבת גרירה בהרמה (לעומת גרירה במשיכה), ובכלל זה של רכבים המונעים קדמית או בהנעה מלאה, היברידיים או חשמליים או אלו המונעים על ידי מחשב, כתבי השירות למקרי צורך בגרירה של רכב מבוטח שמקנות המשיבות לצד פוליסות ביטוח לרכבים, למעשה אינם מעניקים לכאורה ללקוח שירות של גרירה בהרמה, אלא מחייבים אותו בתשלום נפרד נוסף בגין השירות האמור.

עילות התובענה לפי הבקשה הן הפרת חוזה, הפרת הוראות מחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981, ועשיית עושר ולא במשפט.

חברי הקבוצה אותם מעוניין המבקש לייצג הם "קבוצת הצרכנים אשר החזיקה בכתבי שירות מטעם המשיבות בשבע השנים האחרונות עובר להגשת התובענה, ובעת שלאחר הגשת תובענה זו ועד למתן פסק דין בתובענה, ואשר רכבם מצריך אפשרות או מחייב גרירה בהרמה בעת השבתת הרכב המחייב גרירה למוסך".

הנזק האישי המוערך על ידי המבקש עומד על סך של 3,000 ש"ח הכוללים החזר פרמיה בגין רכישת כתב השירות וכן פיצוי לא ממוני, והנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה עומד, להערכת המבקש, ללא פירוט בסיס החישוב, על סך של כ-80,000 אלפי ש"ח.

הסעדים המבוקשים על ידי המבקש, הינם, בין היתר, תשלום הנזק האישי הנטען לכל מבוטח, תיקון נוסח כתבי השירות וכן ש"ט עו"ד וגמול למבקש.

החברה הגישה תשובתה לבקשה זו. ביום 29 בנובמבר 2024 נתן בית המשפט פסק דין המוחק את הבקשה נגד כל המשיבות (לרבות החברה) - למעט אחת, ומורה למבקש, ככל שהוא סבור שיש לו עילה כלפי מי מהן, להגיש נגד כל אחת מהן בקשה נפרדת. המבקש הגיש ערעור על פסק דין זה לבית המשפט העליון בשלהי ינואר 2025.

22. ביום 25 באוקטובר 2023 הומצאה לחברה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית שהוגשה נגדה לבית המשפט המחוזי חיפה (להלן - הבקשה ו-בית המשפט, בהתאמה), ושעניינה בטענה להפרה לכאורה של הוראות שונות בסעיף 30א מחוק התקשורת, התשמ"ב-1982, בשל דיוור דברי פרסומת בשולי הודעות שירות שונות.

עילות התובענה לפי הבקשה הן בעיקרן הפרת הוראות סעיף 30א לחוק התקשורת, התשמ"ב-1982. חברי הקבוצה אותם מעוניין המבקש לייצג הם "כל נמען ב-7 השנים האחרונות שקיבל דבר פרסומת בדוא"ל מהמשיבה ללא הסכמתו ו/או אחרי ששלח לה הודעת סירוב ו/או הניגוד לכללים ה"צורניים" המפורטים בחוק וכתוצאה מכך נגרם לנמענים נזק".

הנזק האישי המוערך על ידי המבקש, למיטב הבנת החברה, עומד על 150 ש"ח בגין כל הודעת דוא"ל. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה עומד, להערכת המבקש, ללא פירוט בסיס החישוב, על למעלה מ-2,500 אלפי ש"ח. הסעדים המבוקשים על ידי המבקש, הינם צווים האוסר על החברה להמשיך בדרך פעולה זו, פיצוי כספי בגין נזקי המבקש, סעדים נלווים וש"ט וגמול לתובע הייצוגי ולעורכי הדין.

החברה הגישה את תשובתה לבקשה ביום 30 בינואר 2024. בדיון מיום 24 בפברואר 2025 הגיעו הצדדים, בהמלצת בית המשפט, להסכם פשרה, ועליהם להגישו לבית המשפט עד ליום 10 באפריל 2024.

באור 37: - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

23. ביום 9 בנובמבר 2023 הומצאה לחברה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית שהוגשה נגדה וכנגד 9 חברות ביטוח נוספות (וכן כנגד רשות התחרות כמשיב פורמלי) לבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו (להלן - הבקשה ו-בית המשפט, בהתאמה), ושעניינה בטענה לפיה עקב מלחמת חרבות ברזל 'צפויה' ירידה חדה בסיכון עבור חברות הביטוח שלא הובאה בחשבון בקביעת גובה הפרמיה במועד רכישת הביטוח, שתביא לרווחיות גדולה ולא מתוכננת למשיבות ולכן על המשיבות לבצע השבה חלקית או מלאה של הפרמיה, בפוליסות שבהן מרכיבי הסיכון פחתו משמעותית. עילות התובענה לפי הבקשה הן עוולת הפרת חובה חקוקה, עוולת הרשלנות, והפרת חובת תום הלב, חוק חוזה הביטוח והוראות רשות הפיקוח ודיני עשיית עושר ולא במשפט.

חברי הקבוצה אותם מעוניין המבקש לייצג הם "המבוטחים בפוליסות הביטוח השונות של המשיבות לאור התקפת הפתע בשבת חג שמחת תורה 7 באוקטובר 2023 לא סופקו ולא יספקו למבוטחים מלוא השירותים ו/או הכיסויים הביטוחיים על ידי מי מהמשיבות עד סיום המלחמה - מצב החירום לאור ובהתאם לחוקים והנחיות החירום המשתנות ומתעדכנות השכם והערב". הנזק האישי המוערך על ידי המבקש עומד על סך של כ-167 ש"ח, והנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה עומד, להערכת המבקש, ללא פירוט בסיס החישוב, על סך של כ-10,000 אלפי ש"ח. הסעדים המבוקשים על ידי המבקש, הינם, בין היתר, השבת סכום הפרמיה שנגבה ביתר שלא כדין, שכ"ט עו"ד וגמול למבקש וסעדים נלווים שונים.

החברה הגישה בבקשה לסילוק הבקשה נגדה על הסף. דיון קדם משפט ראשון בתיק זה התקיים ביום 21 במאי 2024 ובית המשפט הורה למבקשים להודיע לבית המשפט אם הוא עומד על ניהול ההליך בכללותו, ואם כן, אם הוא עומד על ניהול ההליך נגד המשיבה. עמדות המבקש בשני הנושאים טרם הוגשו לביהמ"ש.

24. ביום 26 בנובמבר 2023 הומצאה לחברה באופן חלקי, תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית, אשר הוגשה כנגדה לבית המשפט המחוזי בחיפה, בטענה שהחברה אינה זכאית לקזז מתגמולי הביטוח, שהיא משלמת לצדדים שלישיים שרכביהם ניזוקו באשמת מבוטחיה, את ההפרש בין עלות החלפים שהיא יכולה היתה לספק לטובת התיקון לבין העלות שנכללה בדרישה שהגישו לה אותם צדדים שלישיים (להלן - הבקשה).

עילות התובענה לפי הבקשה הן, הפרת חובת תום הלב, הפרת סעיף 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], התשכ"ח-1968, ועשיית עושר ולא במשפט. חברי הקבוצה אותם מעוניינים המבקשים לייצג הם "כל אדם במדינת ישראל אשר היה מעורב באירוע ביטוחי עם לקוחות המשיבה, שהיו מבוטחים על ידה בביטוח רכב, כאשר הנתבעת הכירה באחריותה לשפות את האדם בגין הנזק שהגרם לרכבו, אולם לא שילמה את מלוא עלות שווי החלפים שהותקנו ברכב". הנזק האישי המוערך על ידי המבקשים, עומד על סך של 6,618 ש"ח. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה עומד, להערכת המבקשים, ללא פירוט בסיס החישוב, על למעלה מ-2,500 אלפי ש"ח.

הסעדים המבוקשים על ידי המבקשים, הינם צו עשה וסעד הצהרתי האוסר על החברה להמשיך לפעול במתכונת הנטענת, פיצוי כספי לחברי הקבוצה, ושכ"ט וגמול למבקשים ולעורכי הדין.

ביום 21 לאפריל 2024 אושר למבקשים לתקן את בקשת האישור. החברה הגישה תשובתה ביום 6 באוקטובר 2024. קדם משפט קבוע ליום 23 באפריל 2025.

א. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

25. ביום 14 בפברואר 2024 הומצאה לחברה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית, אשר הוגשה כנגדה לבית המשפט המחוזי מרכז, בטענה שהחברה אינה משפה מבוטחים שלה, שרכבם הוגדר כאובדן גמור בעקבות מקרה ביטוח מכוסה, על יתרת הדלק שהיתה במיכל הדלק בעת קרות מקרה הביטוח האמור (להלן - הבקשה).

עילות התובענה לפי הבקשה הן, הפרת הוראות חוק חוזה ביטוח, הפרת הוראות הפוליסה, הפרת חובת תום הלב בקיום חוזה, הפרת סעיפים 35 ו-63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], התשכ"ח-1968, ועשיית עושר ולא במשפט.

חברי הקבוצה אותם מעוניינת המבקשת לייצג הם, להבנת החברה, כל מבוטחי החברה בפוליסת ביטוח מקיף שרכבם המבוטח כאמור עבר תאונה והוגדר כרכב ב"אובדן גמור" או "אובדן גמור להלכה" בשבע השנים האחרונות, ואשר החברה לא שיפתה אותם על עלות יתרת הדלק שהיה במיכל הדלק של הרכב במועד קרות מקרה הביטוח.

הנזק האישי המוערך על ידי המבקשת, עומד על סך של 300 ש"ח. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה עומד, להערכת המבקשת, על כ- 9,412 אלפי ש"ח.

הסעדים המבוקשים על ידי המבקשת, הינם פיצוי כספי בגין נזק ממוני ונזק שאינו ממוני, צו עשה המחייב את החברה לפצות להבא בגין עלות הדלק כאמור ולציין את הזכאות לכך בפוליסת הרכב במפורש, ושכ"ט וגמול למבקשת ולעורכי הדין.

החברה הגישה תשובתה לבקשה זו ביום 15 באוגוסט 2024. בדיון קדם משפט בתיק שהתקיים ביום 10 באוקטובר 2024 המליץ בית המשפט לתובעת להסתלק מתביעתה וביום 29 לאוקטובר 2024 הגישה המבקשת בקשת הסתלקות כאמור. ביום 17 לנובמבר 2024 נתן בית המשפט פסק דין המאשר את ההסתלקות. בכך הסתיימה התובענה.

26. ביום 14 באפריל 2024 הומצאה לחברה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית, אשר הוגשה כנגדה לבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו, בטענה שהחברה כופה על מבוטחיה בביטוח רכב - מפני סיכון של גניבה, להתקין ברכבם מיגון מסוג אשר מחייב אותם להתקשר עם החברה שמפעילה את המיגון, ולשלם לה דמי מנוי חודשיים, וזאת - כתנאי להסכמת המשיבה לבטח את רכבם. לדעת המבקש מדובר בכפיית התקשרויות שנועדה להיטיב עם שתי החברות ולא לקדם אינטרס עסקי אמיתי כלשהו. בנוסף נטען שהחברה אינה משיבה את עלות התקנת המערכת במקרה של גניבת הרכב. הבקשה הוגשה גם נגד חברת האיתור בטענות המתייחסות להתקשרות עימה (להלן - הבקשה).

עילות התובענה לפי הבקשה הן הפרת הוראות חוק החוזים האחידים, חוק חוזה ביטוח, חוק הגנת הצרכן, חוק החוזים, חוק התחרות הכלכלית, פקודת הנזיקין (עוולת הפרת חובה חקוקה) וחוק עשיית עושר ולא במשפט.

חברי הקבוצה אותם מעוניין המבקש לייצג הם כל מבוטחי החברה בשבע השנים שקדמו להגשת הבקשה אשר החברה כפתה עליהם להתקשר עם חברה לאיתור רכבים משולמת בדמי מנוי וכן כל מבוטחי החברה באותה התקופה שרכבם נגנב והחברה לא פיצתה אותם בגין עלות מערכת האיתור שעה שזו נגנבה.

הנזק האישי המוערך על ידי המבקש כנגד החברה עומד על 3,749.85 ש"ח ו-50 ש"ח לחודש בגין דמי המנוי. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה כנגד החברה עומד, להערכת המבקש, על כ-137.76 מיליון ש"ח. הבקשה נוקבת גם בסכומים הנתבעים בנפרד מחברת האיתור.

הסעדים המבוקשים בבקשה הם סעד הצהרתי על אי חוקיות הכפייה של התקנת אמצעי מיגון, המחייב את המבוטח בתשלום דמי מנוי חודשיים, על אף קיומן של חלופות מיגון שאינן דורשות זאת; צו עשה האוסר על החברה לדרוש זאת בעתיד; פיצוי כספי בגובה דמי עלות התקנת המערכת ועלות דמי המנוי לכל חברי הקבוצה, בין אם הרכב נגנב ובין אם לאו; השבת רווחי המשיבות "שהונפקו על חשבונם" של חברי הקבוצה; סעדים נלווים שונים, ושכ"ט וגמול למבקש ולעורכי הדין.

החברה הגישה תשובתה לבקשה זו ביום 19 בספטמבר 2024. התיק קבוע לקדם משפט ליום 16 ביולי 2025.

א. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

27. ביום 22 במאי 2024 הומצאה לחברה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית, אשר הוגשה כנגדה לבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו, בטענה שהמשיבות (5 חברות ביטוח) אינן כוללות בפוליסות נסיעות לחו"ל כיסוי לאירוע רפואי נפשי (להלן - הבקשה). לפי הנטען בבקשה גם המפקח על שוק ההון ביטוח וחסכון הוא משיב 6 בבקשה זו אם כי הוא לא מופיע ברשימת המשיבים.

עילות התובענה הן, למיטב הבנת החברה, הפרת הדינים האוסרים אפליה כלפי אנשים בעלי מוגבלויות.

חברי הקבוצה אותם מעוניין המבקש לייצג הם כל נפגעי הנפש בישראל - מוכרים ובלתי מוכרים, אשר רכשו ביטוח נסיעות לחו"ל בשבע השנים שקדמו להגשת הבקשה.

הנזק האישי והקבוצתי המוערך על ידי המבקש כנגד כל המשיבות עומד על 250,000 ש"ח (50,000 ש"ח לכל משיבה).

הסעדים המבוקשים בבקשה הם צווי עשה שיכפו על המשיבות לכלול בפוליסות נסיעות לחו"ל כיסוי לנזק נפשי כולל אשפוז והטסה רפואית ארצה; סעד כספי של השבת הפרמיה המלאה ששילמו חברי הקבוצה על פוליסות נסיעות שרכשו, פיצוי עונשי בסך של 26 מיליארד ש"ח וכן 2.5% גמול לתובע והחזר הוצאות משפט.

בית המשפט הורה למבקש למנות עורך דין שייצג אותו בבקשה זו עד ליום 9 בפברואר 2025 והורה על השהיית הגשת תשובות של המשיבות לבקשה עד לאחר מינוי כזה. משהמבקש לא קיים את הנחיות בית המשפט, ניתן ביום 11 לפברואר 2025 פסק דין המוחק את הבקשה. בכך הסתיימה התובענה.

28. ביום 28 במאי 2024 הומצאה לחברה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית, אשר הוגשה כנגדה לבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו, בטענה שהמשיבה גובה ממבוטחיה בביטוח רכב השתתפות עצמית לכל מוקד נזק, גם אם הם נבעו, לכאורה, ממקרה ביטוח אחד, ובניגוד לדין שמתיר לגבות רק השתתפות עצמית בגין כל מקרה ביטוח (להלן - הבקשה).

עילות התובענה, לפי הבקשה, הן הפרת חוזה הביטוח, הפרה של חובת תום הלב, הטעיה בניגוד לסעיף 55 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, הפרת חוק חוזה ביטוח, הפרת פקודת הנזיקין (עוולת הפרת חובה חקוקה) והפרת חוק עשיית עושר ולא במשפט.

חברי הקבוצה אותם מעוניינת המבקשת לייצג הם כל מבוטחי החברה שקדמו להגשת הבקשה אשר החברה גבתה מהם יותר מהשתתפות עצמית אחת למקרה ביטוח אחד, בין אם בפועל ובין אם באמצעות קיזוז של השתתפות עצמית אחת במקרה שבו רכש המבוטח כיסוי פטור מהשתתפות עצמית. התקופה הרלוונטית להגדרת הקבוצה נטענת כשבע שנים או שלוש שנים. החברה תבהיר כי בכל מקרה הגדרת הקבוצה מוגבלת על ידי תקופת ההתיישנות של שלוש שנים לכל היותר ואין ולא יכולה להיות זכאות מעבר לכך.

הנזק האישי המוערך על ידי המבקשת עומד על 1,095 ש"ח. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה עומד, להערכת המבקשת, על יותר מ-2.5 מיליון ש"ח.

הסעדים המבוקשים בבקשה הם לקבוע את עילות התביעה, לתת צו עשה להפסקת הפרות הנטענות, להורות על השבת השתתפות העצמית שנגבתה ביתר, סעדים נלווים שונים, ושכ"ט וגמול למבקשת ולעורכי הדין.

החברה הגישה את תשובתה לבקשה זו ביום 30 בינואר 2025. קדם משפט בתיק קבוע ליום 8 ביוני 2025.

א. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

29. ביום 17 ביוני 2024 הומצאה לחברה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית, אשר הוגשה כנגדה וכנגד 7 חברות ביטוח נוספות לבית המשפט המחוזי בחיפה, בטענה שהספקים, שמעניקים למבוטחי החברה שירות של החלפת שמשות מכוח כתב שירות שרכשו לשם כך, אינם מבצעים כיוול של השמשות לאחר ההחלפה - כנדרש לפי הוראות משרד התחבורה וכי החברה אחראית על כך כלפי המבקשים משום שאינה מורה לספקים לבצע את הוראות הדין הנ"ל (להלן - הבקשה).

עילות התובענה, לפי הבקשה, הן, בין היתר, איסור הטעיה שבחוק הפיקוח ובחוק הגנת הצרכן, הפרת חובת תום הלב, קיפוח בחוזה אחיד, רשלנות והפרת חוזה הביטוח, פגיעה באוטונומיה והפרת פקודת הנזיקין (עוולת הפרת חובה חקוקה של הוראות משרד התחבורה וחוזרי רשות הפיקוח).

הבקשה הוגשה על ידי עמותה לתועלת לציבור (וע"י אדם נוסף) שמבקשים לייצג שלוש קבוצות של מבוטחים שנכנסים לאחת או יותר מהחלופות להלן במהלך שבע השנים שקדמו להגשת הבקשה: א) מי שרכשו את כתב השירות מבלי שהוסבר להם שהוא אינו כולל בדיקה וכיוול של מערכות הבטיחות בעקבות החלפת השמשה; ב) מי שהחליפו שמשה מכוח כתב השירות ולא בוצעו בדיקה וכיוול במסגרת החלפת השמשה; ו-ג) מי שכן בוצעו להם הבדיקה והכיוול אך בתוספת תשלום.

הנזק האישי המוערך על ידי המבקשים עומד על 300 ש"ח והנזק הכולל לכלל חברי הקבוצה ביחס לכל המשיבות עומד, להערכת המבקשים, על יותר מ-2.5 מיליון ש"ח כאשר לגבי הקבוצה השלישית נטען כי הפיצוי המגיע להם עומד על סך של כ-27 מיליון ש"ח לשנה (100 ש"ח לאדם).

הסעדים המבוקשים בבקשה הם לתת סעד הצהרתי המחייב ביצוע כיוול למערכות הבטיחות לכל מי שרכש כתב שירות לכיסוי נזק בשמשות; צו עשה לזימון מי שהוחלפה להם שמשה מבלי שבוצע כיוול של מערכת הבטיחות המותקנת על השימשה הקדמית - לצורך ביצועו; סעד כספי של השבת עלות הבדיקה והכיוול למי שהללו בוצעו להם בתוספת תשלום; ופיצוי בגין הטעיה לחברי הקבוצה השלישית.

החברה נערכת להגשת תשובתה לבקשה זו.

30. ביום 9 ביוני 2024 הומצאה לחברה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית, אשר הוגשה כנגדה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, במסגרתה נטען, בתמצית, כי על רקע השיבושים שהיו בהפעלות של מכשירים הנתמכים בשירותי איכון (GPS) שאירעו בישראל עקב מלחמת 'חרבות ברזל', המשיבה גבתה, לכאורה, סכומים שגויים מלקוחותיה המבוטחים בביטוח רכב לנהיגים צעירים (להלן - הבקשה).

עילות התובענה, לפי הבקשה, הן הפרת חוזה הביטוח, הטעיה (כהגדרתה בחוק החוזים) [חלק כללי], התשל"ג-1973, הפרת חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981, הפרת הוראות פקודת הנזיקין [נוסח חדש], התשכ"ח-1968, הפרת חובות היידוע, הגילוי ותום הלב, ועשיית עושר ולא במשפט.

חברי הקבוצה אותם מעוניין המבקש לייצג הם "כל לקוח של המשיבה במהלך 7 השנים שקדמו להגשת בקשה זו ועד למתן פסק דין בבקשה זו, אשר חויב באמצעות המשיבה בעבור שירותים שלא צרך ובניגוד להסכמות הצדדים".

הנזק האישי המוערך על ידי המבקש, עומד על סך של 759 ש"ח. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה עומד, להערכת המבקש, ללא פירוט בסיס החישוב, על יותר מ-2.5 מיליון ש"ח.

הסעדים המבוקשים בבקשה הם לקבוע את עילות התביעה, להורות לחברה לחדול מכל ההפרות הנטענות, לחייב אותה ליתן פיצוי כספי לחברי הקבוצה, סעדים נלווים שונים ושכ"ט וגמול למבקש ולעורכי הדין.

החברה נערכת להגשת תשובתה לבקשה זו.

א. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

31. ביום 19 באוגוסט 2024 הומצאה לחברה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית, אשר הוגשה כנגדה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז, בטענה שעל אף שהחברה אינה מעניקה כיסוי ביטוחי כנגד גניבת הרכב המבוטח עד להצגת אישור מיגון מתאים ע"י הלקוח - היא אינה מחזירה את הפרמיה בגין התקופה בה הכיסוי לא היה בתוקף (להלן - הבקשה).

עילות התובענה, לפי הבקשה, הן הפרת חוזה הביטוח, הפרת פקודת הנזיקין (עוולת הפרת חובה חקוקה) והפרת חוק עשיית עושר ולא במשפט.

חברי הקבוצה אותם מעוניין המבקש לייצג הם 'כל לקוחות המשיבה שבוטחו בפוליסת מקיף לרכב מכל סוג הכוללת רובד הגנה מפני גניבה, אשר המשיבה הודיעה להם כי לא תספק להם כיסוי ביטוחי מפני סיכונים אלה עקב אי התקנת אמצעי מיגון או המצאת אישור תקינות מיגון או הפרה אחרת של הוראות הפוליסה, הן בעת כריתת הפוליסה והן בחידוש או בכל מועד אחר, ולא ביצעה החזר של דמי הביטוח היחסיים שגבתה ביתר בגין התקופה בה היה הכיסוי נגד גניבה מבוטל, ב-7 השנים שקדמו להגשת הבקשה.

הנזק האישי, המוערך על ידי המבקש כנגד החברה, עומד על 106 ש"ח. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה כנגד החברה עומד, להערכת המבקש, על 16.5 מיליון ש"ח.

הסעדים המבוקשים בבקשה הם לתת צווים להפסקת ההפרות הנטענות, להורות על פיצוי ללקוחות, ולפסוק שכ"ט וגמול למבקשת ולעורכי הדין.

החברה הגישה את תשובתה לבקשה ביום 20 בפברואר 2025 ודיון קדם משפט בבקשה קבוע ליום 5 במאי 2025.

32. ביום 3 בפברואר 2025 הומצאה לחברה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית, אשר הוגשה נגדה לבית המשפט המחוזי מרכז, בטענה שהחברה שיגרה לכאורה ללקוחותיה דיוור שיווקי ללא קבלת הסכמה מראש וללא מתן אפשרות נאותה להסרה מרשימת התפוצה (להלן - הבקשה).

עילות התובענה לפי הבקשה הן הפרת הוראות סעיף 30א לחוק התקשורת, התשמ"ב-1982 ("חוק התקשורת"), חוק הגנת הפרטיות תשמ"א-1981, הפרת חובה חקוקה ורשלנות.

חברי הקבוצה אותם מעוניין המבקש לייצג הם כל נמען ב-7 השנים האחרונות אשר קיבל דבר פרסומת מהמשיבה ללא הסכמתו ו/או בניגוד לכללים ה"צורניים" המפורטים בחוק התקשורת.

הנזק האישי המוערך על ידי המבקש עומד על סך של 200 ש"ח, והנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה עומד, להערכת המבקש, ללא פירוט בסיס החישוב, על סך של כ-20 מיליון ש"ח.

הסעדים המבוקשים על ידי המבקש הינם צו מניעה האוסר על המשיבה להמשיך לפעול במתכונת הנטענת, פיצוי כספי לחברי הקבוצה, ושכ"ט וגמול לתובע הייצוגי ולעורכי הדין.

החברה נערכת להגשת תשובתה לבקשה זו.

33. ביום 13 בפברואר 2025 הומצאה לחברה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית שהוגשה נגדה לבית המשפט המחוזי בבאר שבע, בטענה שהחברה מפלה לכאורה מועמדים לביטוח על בסיס מקום מגוריהם הגיאוגרפי ומציבה בפניהם דרישות, לרבות דרישות מיגון נוספות, שאינן נדרשות ממועמדים המתגוררים באזורים גאוגרפיים אחרים, וכל זאת, לטענת התובע, מבלי שהיחס השונה נתמך בנתונים סטטיסטיים המצביעים על שוני בסיכון הביטוחי הנובע ממאפייניו של המועמד לביטוח (להלן - הבקשה).

באור 37: - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

(המשך)

עילות התובענה לפי הבקשה הן הפרת הוראות חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000, והפרת דיני החוזים.

חברי הקבוצה אותם מעוניין המבקש לייצג הם כל מי שרכש פוליסה לביטוח רכב מקיף אצל המשיבה ונדרש לשלם דמי ביטוח גבוהים יותר או להתקין מיגון שהושפעו מאזור מגוריו, וכן כל מי שביקש לרכוש פוליסת ביטוח לרכב מאת המשיבה ובחר שלא לעשות כן משום שקיבל הצעה גבוהה יותר או דרישת מיגון שהושפעו ממקום מגוריו.

הנזק האישי המוערך על ידי המבקש עומד על סך של 2,613 ש"ח, והנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה עומד, להערכת המבקש, ללא פירוט בסיס החישוב, על סך של מעל 2.5 מיליוני ש"ח.

הסעדים המבוקשים על ידי המבקש, הינם הצהרה כי הפליה מחמת אזור גאוגרפי בפוליסת ביטוח רכב הינה פסולה וליתן צו מניעה האוסר על המשיבה להמשיך לפעול במתכונת הנטענת, ולפסוק גמול ושכ"ט לתובע הייצוגי ולבאי כוחו, בהתאמה.

החברה נערכת להגשת תשובתה לבקשה זו.

ב. טבלה מסכמת

להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתביעות ייצוגיות ותביעות מהותיות אחרות כנגד החברה, כפי שצויינו על ידי התובעים בכתבי הטענות אשר הוגשו מטעמם. מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על ידי החברה, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים, אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי. עוד מובהר כי הטבלה להלן אינה כוללת הליכים שהסתיימו, לרבות בהליכים שהסתיימו לאחר תום תקופת הדיווח. כל החישובים מבוססים על הנחות והשערות לגבי גודל הקבוצות וסכומי הביטוח הרלוונטיים לנושא החישוב.

<u>הסכום הנתבע</u>	<u>כמות תביעות</u>	
אלפי ש"ח		
		תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית:
246,199	4	צוין סכום המתייחס לחברה
-	2	לא צוין סכום התביעה
		בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:
199,260	13	צוין סכום המתייחס לחברה
458,005	4	התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה
-	2	לא צוין סכום התביעה
<u>903,464</u>	<u>25</u>	סך הכל

סכומי ההפרשות שנכללו בדוחות הכספיים, ליום 31 בדצמבר 2024, בגין כלל התביעות המשפטיות התלויות, עומד על סך של כ-60 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2023 כ-29 מיליוני ש"ח). סכומי ההפרשות כוללים שכר טרחה בגין טיפול בתהליכים המשפטיים בתביעות.

באור 37: - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ג. הליכים אחרים

ביום 20 במרס 2023 הומצאה לחברה עתירה לבית המשפט הגבוה לצדק (בג"ץ) שהגיש איגוד המוסכים נגד רשות הפיקוח ומשרד התחבורה, בדרישה להורות לרשויות הנ"ל לקבוע שקיזוז מתגמולי הביטוח שמשולמים למבוטחים - כאשר התיקון מבוצע במוסך פרטי שלא באמצעות חלפים שמספקת חברת הביטוח, של הפרש המחירים בין העלות הנדרשת על ידי המוסך מהמבוטחים לבין העלות למבטחת שעה שהיא מספקת את החלפים - הינו "פרקטיקה פסולה" שמנוגדת לדין ועל חברות הביטוח להפסיק לפעול לפיה. בנוסף התבקש בג"ץ ליתן צו ביניים המופנה לחברות הביטוח החברות באיגוד חברות הביטוח, וכן לחברה, שעד לאחרונה לא היתה חברה באיגוד הנ"ל, ואוסר עליהם מיידית להמשיך ב"פרקטיקה פסולה" זו עד למתן צו קבוע בעתירה. בהתאם להוראת בג"ץ, נדרשו המשיבים להגיש תגובה מקדמית לעתירה ולבקשה למתן צו ביניים.

ביום 11 ביוני 2023 הגישה המדינה את תגובתה לעתירה. לתגובתה זו צורפה גם עמדת רשות התחרות, כפי שנשלחה כבר ב-14 בפברואר 2023 לאיגוד המוסכים במענה לפנייתו אליה בנושא זה. גם התגובה וגם העמדה הנ"ל תומכות בחוקיות מהלך אספקת החלפים שהשיקה החברה ובתרומתו החיובית לתחרות ולהורדת יוקר המחיה.

ביום 18 בספטמבר 2023 פורסמה "הכרעה עקרונית" של מחלקת פניות הציבור ברשות הפיקוח, לפיה - האפשרות לדרוש מלקוח לפעול להקטנת נזקו בהתאם להנחיות המבטח, לרבות אספקת חלפים למוסך, היא חוקית, אך דרשה שממועד פרסום ההכרעה ואילך ישקפו החברות לציבור את אופן ההתנהלות המצופה ממבוטח בקרות מקרה ביטוח כבר בשלב רכישת הפוליסה ו/או החידוש ולא רק בשלב הטיפול בתביעת לקוח (כנדרש בחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981), ובפוליסות קיימות - באמצעות עדכון נקודתי.

בעקבות זאת, הגישה המדינה ביום 21 בספטמבר 2023, עדכון לגבי פרסום ההכרעה הנ"ל והציעה לסלק את העתירה לאור מהלכיה בתחום ההסדרה (שההכרעה היא אחד מהם). לאור התנגדות העותרת, העביר בג"ץ את הדיון להרכב. ביום 1 ביולי 2024 התקיים דיון בעתירה ובהמלצת בית המשפט ניתן פסק דין המוחק את העתירה ללא צו להוצאות. בכך הסתיים ההליך. מאז הגיש איגוד המוסכים עתירה נוספת בעניין זה לבית המשפט לעניין מנהליים שנמחקה בהסכמתו ביום 7 באוקטובר 2024, ועתירה נוספת לבג"ץ ביום 10 בנובמבר 2024 או בסמוך לכך, אך בשתי האחרונות החברה אינה משיבה לתביעה. בעתירה החדשה לבג"ץ המשיבים הם רשות שוק ההון, משרד התחבורה ואיגוד חברות הביטוח, והעתירה היא שוב כנגד ההסדרה בתחום אספקת החלפים, ונגד שינוי ההסדרה בקשר עם אופן ניהול תביעות רכב על ידי חברות הביטוח מול מוסכים ושמאים.

ד. קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי החברה למבוטחיה ושינויי הרגולציה התכופים. מורכבות הסדרים אלה טומנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטוריים. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות והפרשנויות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלה ואחרות.

בנוסף, קיימת חשיפה כללית, הנובעת מכך שכנגד החברה מוגשות, מעת לעת, תלונות לרשויות שונות דוגמת הפיקוח ביחס לזכויות מבוטחים על פי פוליסות ביטוח ו/או הדין. תלונות אלו מטופלות באופן שוטף על-ידי האחראים על פניות הציבור בחברה. הכרעות הרשויות בתלונות אלו, אם וככל שניתנה בהן הכרעה, ניתנות לעיתים כהכרעות רוחביות. לעיתים, הגורמים המתלוננים אף מאיימים כי ינקטו בהליכים משפטיים ביחס לתלונתם, לרבות במסגרת בקשה לאישורם כתביעה ייצוגית. בשלבים ראשוניים אלה לא ניתן להעריך כיצד יתפתחו הליכים אלה וממילא לא ניתן להעריך את החשיפה הפוטנציאלית לגביהן או לגבי עצם פתיחתם של הליכים כאמור. לפיכך לא נכללה הפרשה בגין החשיפה האמורה.

כמו כן קיימת חשיפה מעצם העובדה שרשות הפיקוח מבצעת באופן שוטף ביקורות בחברה, פונה בבקשות למידע בנושאים שונים וכי"ב, לכך שמסקנות הביקורות יכללו מסקנות שרשות הפיקוח תראה לנכון לנקוט בגינן כנגד החברה בהליכים של עיצומים כספיים וכי"ב, במסגרת סמכותה.

ה. התחייבויות להשקעה

לחברה התחייבויות להשקעה נוספת בקרנות השקעה, אשר סכומן ליום 31 בדצמבר 2024 הינו סך של 135,119 אלפי ש"ח מתוכם סך של 8,158 אלפי ש"ח בגין חוזים תלויי תשואה (ליום 31 בדצמבר, 2023 סך של 150,053 אלפי ש"ח, מתוכם סך של 10,225 אלפי ש"ח בגין חוזים תלויי תשואה).

באור 37: - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

1. התקשרויות

- (1) בדוח על הרווח או ההפסד ורווח כולל אחר, רשמה החברה פרמיות בגין הסכם חשכ"ל, המכרז בו זכתה החברה ביום 21 בספטמבר 2022 ואשר הינו בעיקרו לביטוחי רכב לעובדי המדינה לשנת 2023 (מקיף, צד ג', חובה וביטוח חיים ריסק). סך הפרמיות ברוטו לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 כתוצאה מההסכם עומדת על כ- 113 מיליוני ש"ח, כאשר ההשפעה על הרווח הכולל אינה מהותית.
- (2) ביום 4 בספטמבר 2023 קיבלה החברה הודעה מועדת המכרזים של אגף החשכ"ל במשרד האוצר, לפיה היא נבחרה כאחת משתי החברות הזוכות במכרז ביטוח רכב לעובדי המדינה לשנת 2024 (להלן - הודעת הזכייה). בהודעת הזכייה נמסר, כי על פי נתוני המבוטחים שהתקבלו מחברות הביטוח הזוכות בשנה קודמת, מספר המבוטחים בקשר עם רכבי יצרנים שבהם זכתה החברה, נכון למועד פרסום הדוח, הינו כ- 40 אלף מבוטחים (מקיף, צד ג' וחובה) לעומת כ- 24 אלף מבוטחים בזכיית החברה לשנת 2023. מועד תחילת הביטוח הוא ביום 1 בינואר 2024.
- (3) ביום 19 בספטמבר 2024, קיבלה החברה הודעה מוועדת המכרזים של אגף החשב הכללי של משרד האוצר, לפיה היא נבחרה כאחת החברות הזוכות במכרז ביטוח רכב לעובדי המדינה גם לשנת 2025. מספר המבוטחים שבהם זכתה החברה מוערך בכ- 26.7 אלף מבוטחים (מקיף, צד ג' וחובה), ולהערכת החברה, הפרמיה השנתית ברוטו לשנת 2025 תעמוד על כ- 140 מיליוני ש"ח בגין הזכייה. התוצאות העסקיות הצפויות מהזכייה אינן מהותיות לחברה.

באור 38: - ארועים לאחר תום תקופת הדוח

1. בדבר התפתחויות נוספות לאחר תאריך הדיווח, ראו באור 37 לעניין תובענות ייצוגיות ובאור 32 לעניין שינוי בתנאי האופציות על ידי ועדת התגמול של החברה.
2. ביום 13 במרס 2025 הכריז דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד בסך של 60 מיליוני ש"ח (כ- 4.1 הפירעון כפי שקבע הדירקטוריון).
3. בהמשך לדיווח מיידי מיום 17 במרס 2024 בו הודיעה צור שמיר, כי היא בוחנת ביצוע שינוי מבני בקבוצת צור שמיר (להלן - השינוי המבני) באופן שלאחר השלמת השינוי המבני, בין היתר, פעילות הביטוח ופעילות המימון (אשר כיום מתבצעות באמצעות חברות בנות ציבוריות ובכללן החברה (להלן יחד - החברות הבנות) תתבצענה באמצעות חברות פרטיות בבעלות ושליטה של חברת החזקות ציבורית שתהא בשליטת צור שמיר, מעדכנת החברה בהתאם לדיווח מיידי שיצא ביום 8 לינואר, 2025, כי צור שמיר החליטה שלא לקדם את השינוי המבני, שנבחן נכון למועד הנוכחי, בעיקר בשל שיקולים רגולטוריים.

בחדש מאי 2017 פרסמה הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח (להלן - IFRS 17 או: התקן). בנוסף, בחדש יוני 2020 ודצמבר 2021 פורסמו על ידי ה- IASB תיקונים לתקן. IFRS 17 קובע כללים להכרה, מדידה, הצגה וגילוי בקשר לחוזי ביטוח ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא במסגרת IFRS 4 והוראות רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון. התקן החדש צפוי להביא לשינויים מהותיים בדיווח הכספי של החברה.

מועד היישום לראשונה שנקבע ב-IFRS 17 הינו ה-1 בינואר 2023, אולם, בהתאם לדרישות הממונה שפורסמו במסגרת "מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) - חוזי ביטוח" (להלן - מפת הדרכים), נדחה מועד היישום לראשונה של IFRS 17 בישראל לתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2025 כאשר מועד המעבר הינו ה-1 בינואר 2024.

בחדש יולי 2014 פורסם על ידי ה- IASB תקן דיווח כספי בינלאומי 9 בדבר מכשירים פיננסיים (להלן - IFRS 9) המחליף את IAS 39 וקובע כללים חדשים לסיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים בדגש על נכסים פיננסיים. מועד היישום לראשונה שנקבע ב-IFRS 9 הוא ה-1 בינואר 2018. בספטמבר 2016 פורסם תיקון ל-IFRS 4 אשר התיר לישות שמנפיקה חוזי ביטוח, ועומדת בקריטריונים מסוימים שנקבעו, לדחות את האימוץ של IFRS 9 עד ל-1 בינואר 2023 (מועד היישום לראשונה של IFRS 17) על מנת למנוע את חוסר ההקבלה החשבונאית שעשויה להתרחש עקב יישום של IFRS 9 טרם יישום IFRS 17. עם דחיית מועד היישום לראשונה של IFRS 17 ל-1 בינואר 2025 דחה הממונה גם את מועד היישום לראשונה של IFRS 9 ל-1 בינואר 2025 בהתאם. החברה בחרה ליישם לראשונה את תקן IFRS 9 החל מיום 1 בינואר 2018, למדיניות החשבונאית המיושמת בהקשר זה ראה באור 2(ג) לעיל.

א. היערכות החברה ליישום IFRS 17

כחלק מתהליך אימוץ התקן, בתקופת הדוח החברה מצויה בתהליך יישום והטמעה של מערכת מידע ממוחשבת אשר הכרחית ליישום הוראות התקן. החברה עדיין בוחנת וממפה את הבקורות הנדרשות ואת אופן זרימת המידע אל הדוחות הכספיים לשנת 2024 שיוצגו החל מהרבעון הראשון לשנת 2025.

בהתאם לדרישות הממונה, החברה הגישה ביום 15 בספטמבר 2024 את תוצאות סקר ההשפעה הכמותית (Quantitative Impact Study, להלן - QIS) השני (QIS 1) הוגש באוגוסט 2023), הכולל נתונים מאזניים בהתאם ל- IFRS 17 לימים 1 בינואר 2024 ו-31 במרס 2024 וכן נתונים תוצאתיים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2024. לאחר תאריך הדוח, ביום 14 בינואר 2025, הגישה החברה את תוצאות סקר ההשפעה הכמותית השלישי, הכולל נתונים מאזניים בהתאם ל-IFRS 17 לימים 1 בינואר ו-30 ביוני 2024 ונתונים תוצאתיים לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2024.

לצורך היערכותן של חברות הביטוח בישראל לאימוץ IFRS 17, פרסם הממונה חוזר ביטוח בדבר "סוגיות מקצועיות הנוגעות ליישום תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 (IFRS) בישראל" (להלן - חוזר סוגיות מקצועיות). המדיניות החשבונאית המתוארת בהמשך מתבססת בין היתר על חוזר זה.

ב. IFRS 17 - השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית

להלן עיקרי הדרישות והמדיניות החשבונאית שנבחרה על ידי החברה, נכון למועד הדוח:

תחולת התקן

IFRS 17 חל על חוזים המקיימים את ההגדרה של חוזה ביטוח, אשר כוללים:

- (א) חוזי ביטוח, כולל חוזי ביטוח משנה, שהחברה מנפיקה;
- (ב) חוזי ביטוח משנה שהחברה מחזיקה; וכן
- (ג) חוזי השקעה עם מאפייני השתתפות לפי שיקול דעת שהחברה מנפיקה, בתנאי שהיא גם מנפיקה חוזי ביטוח.

באור 39: - יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 (המשך)

ב. IFRS 17 - השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית (המשך)

תחולת התקן (המשך)

- חוזה ביטוח עשוי לכלול רכיב אחד או יותר שיהיו בתחולת תקן אחר אם הם היו חוזים נפרדים. לדוגמא, חוזי ביטוח עשויים לכלול:
- רכיב השקעה;
 - רכיב בגין שירותים מלבד שירותי חוזה ביטוח (להלן - רכיב שירות);
 - נגזרים משובצים.

IFRS 17 קובע כי רכיב השקעה ורכיב שירות יופרדו מחוזה הביטוח רק אם הם מובחנים. נגזר משובץ יופרד רק אם הוא עומד בקריטריונים שנקבעו ב- IFRS 9. ככל ורכיבים אלו הופרדו מחוזה הביטוח הם יופלו בתחולת התקן הרלוונטי.

להערכת החברה, ליישום IFRS 17 לא צפויה להיות השפעה מהותית על סיווג חוזים כחוזי ביטוח בהשוואה ל-IFRS 4, למעט חוזי ביטוח הכוללים רכיב חיסכון שבהם החברה הפרידה רכיב השקעה מובחן אשר יימדד כחוזה השקעה תחת תקן IFRS 9.

מודל המדידה

התקן כולל שלושה מודלים למדידת ההתחייבות בגין חוזי ביטוח:

1. המודל הכללי - מודל ה-GMM

בהתאם למודל זה, המהווה את מודל ברירת המחדל של התקן, יש למדוד את ההתחייבות בגין קבוצות חוזי ביטוח במועד ההכרה לראשונה כערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים מחוזי הביטוח מהווננים בריבית נוכחית בתוספת תיאום סיכון מפורש בגין הסיכונים הלא פיננסיים (RA). הרווח החוזי הגלום בחוזי הביטוח הנגזר מהחישובים כאמור יוכר כהתחייבות (מרווח שירות חוזי - CSM) אשר תוכר ברווח והפסד על פני תקופת הכיסוי. ככל וקיים הפסד חוזי, ייווצר רכיב הפסד והוא יוכר באופן מיידי. רכיבי ההתחייבות כאמור מסווגים לשני סוגי התחייבויות: התחייבות בגין יתרת הכיסוי (LRC) והתחייבות בגין תביעות שהתהוו (LIC).

בתקופות עוקבות, מרווח השירות החוזי יותאם בגין שינויים בהנחות לא פיננסיות הקשורים לשירות העתידי. ככל ומרווח השירות החוזי אופס כתוצאה משינויים אלו, כל שינוי מעבר לכך ייזקף באופן מיידי לרווח והפסד. מנגד, שינויים הנובעים מערך הזמן של הכסף ומסיכונים פיננסיים מוכרים באופן מיידי במסגרת הוצאות מימון בגין חוזי ביטוח.

בחוזי ביטוח משנה מוחזקים, מרווח השירות החוזי יכול להיות נכס או התחייבות והוא מייצג את העלות החזויה נטו או הרווח החוזי נטו, בהתאמה. ככל וחוזה ביטוח המשנה קיים בעת הכרה ברכיב הפסד בגין קבוצת חוזי ביטוח המכוסה על ידו, החברה תכיר ברווח מיידי בגין חוזה ביטוח המשנה (רכיב השבת הפסד) כנגד התאמת מרווח השירות החוזי.

העלות נטו של חוזה ביטוח משנה מוחזק אשר מכסה את ההתפתחות השלילית של אירועי ביטוח שהתרחשו טרם ההתקשרות תוכר כהוצאה באופן מיידי. לעומת זאת, רווח נטו של חוזה משנה כאמור יוכר ברווח והפסד על פני תקופת הכיסוי.

מוצרי ביטוח חיים ובריאות המונפקים על ידי החברה, אשר גבולות החוזה בהם מעל לשנה, יימדדו תחת המודל הכללי (GMM) וכן כל חוזי ביטוח המשנה המוחזקים על ידי החברה במוצרי החיים והבריאות יימדדו תחת מודל זה.

באור 39: - יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 (המשך)

ג. IFRS 17 - השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית (המשך)

מודל המדידה (המשך)

2. גישת העמלה המשתנה - מודל ה-VFA

מודל זה מהווה גישה מותאמת למודל ה-GMM וחל על חוזים בעלי מאפייני השתתפות ישירה. חוזים בעלי מאפייני השתתפות ישירה הם חוזי ביטוח הכוללים הבטחה של החברה לספק למבוטח תשואה על השקעות המבוססת על פריטי בסיס. כלומר, החוזה כולל שירות משמעותי המתייחס להשקעות.

לחברה אין חוזי הביטוח אשר עומדים בהגדרה של חוזי ביטוח בעלי מאפייני השתתפות ישירה.

3. גישת הקצאת הפרמיה - מודל ה-PAA

מודל זה הינו פשוט של המודל הכללי אשר ניתן ליישום עבור קבוצות חוזי ביטוח מסוימות שעבורן הוא מספק מדידה שמהווה קירוב סביר למדידה בהתאם למודל הכללי.

בהתאם למודל זה, ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי נקבעת כסך הפרמיות שהתקבלו בניכוי תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח ובניכוי סכומי הפרמיה ותזרימי המזומנים לרכישת ביטוח אשר הוכרו ברווח או הפסד בגין תקופת הכיסוי שחלפה. פרמיות שהתקבלו ותזרימי מזומנים לרכישת ביטוח מוכרים ברווח או הפסד לאורך תקופת הכיסוי על בסיס חלוף הזמן. ככל וקיים רכיב מימון משמעותי לחוזי ביטוח בקבוצה החברה מתאימה את הערך בספרים של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי על מנת לשקף את ערך הזמן של הכסף ואת השפעת הסיכון הפיננסי בהתאם לעקום הריבית למועד ההכרה לראשונה שמחושב בהתאם למתואר בבאור זה.

עבור קבוצות חוזי ביטוח תחת מודל ה-PAA, התקן מאפשר להכיר בתזרימי מזומנים לרכישת ביטוח כלשהם כהוצאות כאשר מתהוות לה עלויות אלה, בתנאי שתקופת הכיסוי של כל חוזה בקבוצה אינה עולה על שנה אחת. החברה צופה שלא תיישם חלופה זו.

ככל וקיימות עובדות ונסיבות המצביעות על כך שקבוצה של חוזי ביטוח היא מכבידה, החברה מודדת את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים בתוספת תיאום סיכון בגין סיכונים לא פיננסיים בדומה לעקרונות של המודל הכללי. במידה וסכום זה עולה על הערך בספרים של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי, החברה תגדיל את ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי כנגד הכרה בהפסד מיידי בדוח רווח והפסד.

ככל וחוזה ביטוח משנה קיים בעת הכרה ברכיב הפסד בגין קבוצת חוזי ביטוח המכוסה על ידו, החברה תכיר ברווח מיידי בגין חוזה ביטוח המשנה (רכיב השבת הפסד) כנגד התאמת הערך בספרים של הנכס ליתרת הכיסוי.

ההתחייבות בגין תביעות שהתהוו מחושבת בהתאם לאותם עקרונות של מודל ה-GMM. למרות שהתקן מאפשר שלא להוון את תזרימי המזומנים בגין תביעות שהתהוו אם תזרימי המזומנים צפויים להיות משולמים או להתקבל בתוך שנה או פחות מהמועד שבו התביעות התהוו, החברה מהוונת את כל תזרימי המזומנים בגין תביעות שהתהוו.

החברה תמדוד תחת מודל ה-PAA את תיקי הביטוח הכללי שהחברה מנפיקה לרבות תיקי המשנה המוחזקים, וכן את תיקי ביטוח בריאות לז"ק.

מדידת חוזי הביטוח תחת מודל ה-PAA דומה בעיקרה למדידה של חוזי ביטוח כללי בהתאם למדיניות הקיימת של החברה תחת IFRS 4. יחד עם זאת קיימים הבדלים מסויימים במדידה אשר משפיעים על גובה ההתחייבות בגין חוזי הביטוח בין היתר בגין המגבלה שהייתה קיימת עד כה להיוון עלויות רכישה ויכולת קיזוז עודף שווי הוגן של נכסים לא פיננסיים (UGL) שהיתה קיימת עד כה.

ב. IFRS 17 - השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית (המשך)

רמת הקיבוץ

IFRS 17 דורש קיבוץ של חוזי ביטוח לקבוצות לצורך הכרה ומדידה. החברה תקבע את הקבוצות בעת ההכרה לראשונה ולא תשנה את הרכב הקבוצות לאחר מכן.

ראשית, על החברה לזהות תיקים של חוזי ביטוח. תיק מורכב מחוזים הכפופים לסיכונים דומים והמנוהלים יחד. לאחר זיהוי תיק, החברה תפצל אותו לכל הפחות לקבוצות הבאות על בסיס הרווחיות הצפויה בעת ההכרה לראשונה:

- קבוצה של חוזים שהם מכבידים בעת ההכרה לראשונה;
- קבוצה של חוזים שבעת ההכרה לראשונה לא קיימת אפשרות משמעותית שיהפכו למכבידים לאחר מכן; וכן
- קבוצה של יתרת החוזים בתיק.

בהתאם לתקן, עבור חוזי ביטוח אשר לגביהם החברה מיישמת את מודל ה-PAA, החברה תניח שאין חוזים בתיק שהם מכבידים במועד ההכרה לראשונה, אלא אם ישנן עובדות ונסיבות מצביעות אחרת. IFRS 17 קובע כי חוזים שהונפקו בפער של יותר משנה אחת לא יכללו באותה קבוצה כך שכל שנת חיתום משויכת לקבוצה נפרדת של חוזי ביטוח.

החברה מוכרת פוליסות ביטוח אשר כוללות מספר סוגי כיסויים אשר היו מסווגים לקבוצות חוזי ביטוח שונות אילו היו חוזי ביטוח נפרדים. יחידת המדידה הנמוכה ביותר לצורך IFRS 17 היא חוזה הביטוח על כל כיסויי הביטוח שנכללים בו ולפיכך בדרך כלל החברה תשייך את חוזה הביטוח בכללותו לקבוצת חוזי ביטוח אחת. במקרים בהם הצורה המשפטית של הפוליסה אינה משקפת את המהות הכלכלית של הזכויות והמחויבויות הכלולים בחוזה, החברה מפרידה את הכיסויים ומכירה בהם כחוזי ביטוח נפרדים.

כמו כן, במקרים מסוימים החברה מתקשרת עם אותו בעל פוליסה (או עם צד קשור לו) במערכת או סדרה של פוליסות ביטוח. בדרך כלל כל פוליסה במערכת או סדרה תוכר כחוזה ביטוח נפרד. במקרים מסוימים מערכת או סדרת הפוליסות משקפים במהות הכלכלית חוזה ביטוח אחד. במקרים אלו החברה תכיר ותמדוד את הפוליסות כאמור כחוזה ביטוח אחד.

IFRS 17 מאפשר לכלול חוזים באותה קבוצה אם הם ישתייכו לקבוצות שונות רק מאחר שחוק או תקנה מגבילים באופן ספציפי את יכולתה המעשית של החברה לקבוע מחיר שונה או רמה שונה של הטבות עבור בעל פוליסה עם מאפיינים שונים. חלקה היחסי של החברה בפוליסות ביטוח רכב חובה המונפקות באמצעות תאגיד ה-"פול" עונה על דרישה זאת ועל כן החברה תכלול את חלקה היחסי בפוליסות אלו בקבוצת ביטוח חובה שמוכרת החברה.

בביטוח חיים ובריאות רמת הקיבוץ הנדרשת בהתאם ל-IFRS 17 תהיה נמוכה משמעותית מרמת הקיבוץ כפי שבאה לידי ביטוי בחישובי בדיקת נאותות העתודה (LAT) תחת IFRS 4. בהתאם לכך, תחת IFRS 17 תתאפשר רמת סבסוד נמוכה יותר בין חוזים מרוויחים למכבידים.

גבולות החוזה

עבור חוזי ביטוח, תזרימי מזומנים הינם בתוך גבולות החוזה אם הם נובעים מזכויות וממחויבויות ממשיות שקיימות במהלך תקופת הדיווח בה החברה יכולה לחייב את בעל הפוליסה לשלם פרמיות או שיש לה התחייבות ממשית לספק לו שירותים. התחייבות ממשית מסתיימת בנקודה בה לחברה קיימת יכולת מעשית להעריך מחדש את הסיכונים של בעל הפוליסה (מבוטח בודד) או של התיק של חוזי הביטוח. בנקודה זו, לחברה קיימת יכולת מעשית לקבוע מחיר חדש או לשנות את תנאי ההטבות המשקפים באופן מלא את אותם סיכונים, ובלבד שבתמחור ברמת התיק, הפרמיה הכוללת לא כללה עלות סיכון עתידית. יכולת המעשית של החברה לקבוע מחיר במועד עתידי, אשר משקף באופן מלא את הסיכונים בחוזה מאותו מועד, קיימת כאשר אין מגבלות המונעות מהחברה לתמחר את החוזה מחדש באופן זהה לאופן שבו החברה הייתה מתמחרת חוזה חדש עם אותם מאפיינים.

בקביעת גבולות החוזה של חוזי ביטוח, החברה בוחנת כל חוזה בנפרד ושוקלת את מכלול המחויבויות והזכויות הממשיות, בין אם הן נובעות מחוזה, מחוק או מתקנה, ובהתעלם מתנאים חסרי מהות מסחרית.

באור 39: - יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 (המשך)

ב. IFRS 17 - השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית (המשך)

גבולות החוזה (המשך)

עבור חוזה ביטוח משנה מוחזקים, תזרימי מזומנים הינם בתוך גבולות החוזה אם הם נובעים מזכויות וממחויבויות ממשיות שקיימות במהלך תקופת הדיווח בה החברה מחויבת לשלם סכומים למבטח המשנה או שיש לה זכות ממשית לקבל ממנו שירותים. זכות ממשית לקבל שירותים ממבטח המשנה מסתיימת כאשר למבטח המשנה יש יכולת מעשית להעריך מחדש את הסיכונים המועברים אליו, ויכול לקבוע מחיר חדש או לשנות את תנאי ההטבות כך שישקפו באופן מלא את אותם סיכונים, או לחילופין כאשר למבטח המשנה זכות ממשית להפסיק את הכיסוי.

להלן גבולות החוזה של פוליסות מהותיות שזוהו:

פוליסות ביטוח בריאות פרט שהונפקו משנת 2016 ואילך

במסגרת רפורמה שנכנסה לתוקף בתאריך 1 בפברואר 2016, נקבע כי תקופת הביטוח בפוליסות ביטוח בריאות פרט תהיה למשך שנתיים, כאשר אחת לשנתיים תחודש הפוליסה במועד חידוש קבוע, ללא צורך בבחינה מחדשת של מצב רפואי וללא צורך בתקופת אכשרה נוספת. שינויים בתעריפי ו/או בתנאי הפוליסה יתבצעו בכפוף לאישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בלבד (להלן: "הממונה"). מתוקף חוזר ביטוח 2022-1-13 בדבר "עדכון תעריפים בפוליסות בריאות מתעדכנות" שפורסם ביום 20 בספטמבר 2022, חברות הביטוח רשאיות, בכפוף לעמידה בתנאים מסוימים, לעדכן את הפרמיה בפוליסות בריאות מתעדכנות מבלי שתחול עליהן חובה לקבל את אישור הממונה. עד לפרסום החוזר, לא ניתנו אישורים מהממונה לשינוי תעריפים בגין כיסויים קיימים. כמו כן, החוזר מגביל את גובה עדכון הפרמיה עד הגעה לרמת שיעור הנזק הקובע (LR), הנע בין 75% ל-85% כתלות באופן החישוב ובגודל החברה). לפיכך, לא ניתן לומר כי קיימת יכולת מעשית להעריך מחדש את הסיכונים של התיק ובהתאמה לקבוע מחיר חדש המשקף באופן מלא את אותם סיכונים. בהתאם לכך, התקופות שלאחר מועד החידוש הקבוע יכללו בגבולות החוזה.

תיאום סיכון עבור סיכון לא פיננסי (RA)

ה-RA משקף את הפיצוי שהחברה דורשת עבור נשיאת אי הוודאות לגבי הסכום והעיתוי של תזרימי המזומנים הנובעת מסיכונים לא פיננסיים הכוללים סיכון ביטוח וסיכונים לא פיננסיים אחרים כגון סיכון ביטולים וסיכון הוצאות. ה-RA משקף גם:

- את הרמה של ההטבה בגין פיזור (שוונות) שהחברה כוללת בעת קביעת הפיצוי שהיא דורשת עבור נשיאת אותו סיכון; וכן
- הן תוצאות עדיפות והן תוצאות נחותות באופן שמשקף את הרמה של שנאת הסיכון של החברה.

החברה מתאמת את אומדן הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים בגין סכום זה שמקבל ביטוי נפרד בסכום ההתחייבויות הכולל של החברה. IFRS 17 אינו מפרט את טכניקות האמידה המשמשות על מנת לקבוע את תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי.

לצורך חישוב ה-RA החברה אימצה את שיטת ה-VaR (Value at Risk) לפיה ה-RA מעמיד את ההתחייבויות הביטוחיות באחוזון מסוים בהתאם לרמת ביטחון מבוקשת (Confidence Level – CL). החברה מגדירה כאמור, את רמת הפיצוי הנדרשת עבור נשיאת הסיכונים במונחים של רווח בר-סמך בשיעור של 75% ברמת החברה בהתאם לברירת המחדל שקבע הפיקוח במסגרת חוזר סוגיות מקצועיות. ככל שלהערכת החברה יחולו שינויים מהותיים ברמת הסיכון של התיקים, ייתכן ותשנה את רמת מרווח הסיכון כאמור בענפים או מוצרים מסוימים בהתאם לנסיבות.

שיטת ה-VaR הנבחרת מתאימה לכל המגזרים, אולם מיושמת באופן שונה במגזר ביטוח כללי ובמגזרי חיים ובריאות - בביטוח כללי על בסיס שיטת הנוהג המיטבי המיושמת בחברה החל מיום 31 בדצמבר 2015, ובענפי חיים ובריאות החישוב מבוסס על מודל הסולבנסי לחישוב דרישות ההון. חישוב ה-RA ייקבע ברמת החברה ותבוצע הקצאה פרופורציונלית של הסכום הכולל חזרה לרמת המגזר.

באור 39: - יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 (המשך)

ג. IFRS 17 - השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית (המשך)

עקומי הריבית

החברה קובעת את עקומי הריבית עבור כל קבוצות חוזי הביטוח בגישת ה-Bottom-Up. בגישה זו שיעור ההיוון מתקבל על ידי הוספת פרמיית אי-נזילות (המבטאת את שיעור אי-הנזילות של ההתחייבות) לעקום הריבית חסרת הסיכון. עקום הריבית חסרת הסיכון מבוסס על התשואות לפדין של אג"ח ממשלת ישראל סחירות. נקודת ה- Last Liquid Point הינה בשנה ה-25. מעבר לנקודה זו, החברה תקבע את עקומי הריבית חסרת הסיכון על פי אקסטרפולציה בהתאם לשיטת Smith-Wilson עד לשיעור הריבית העתידית האחרונה – Ultimate Forward Rate שתקבע על 60 שנים.

פרמיית אי הנזילות המלאה נקבעת בהתבסס על המרווח הממוצע של אגרות החוב הכלולות במדד תל-בונד 60. פרמיה זו מתווספת בשיעור חלקי או מלא לעקום ריבית חסרת הסיכון בהתאם למאפייני אי הנזילות של תזרימי המזומנים הרלוונטיים.

יחידות הכיסוי ואופן שחרור מרווח השירות החוזי (CSM)

ה-CSM מייצג את ההתחייבות בגין הרווח שטרם מומש המתייחס לשירותים עתידיים. בהתאם לתקן, ה-CSM יוכר ברווח והפסד על פני תקופת הכיסוי בתבנית שמשקפת את שירות הביטוח שסופק על ידי החברה בקשר עם החוזים שנכללים בקבוצת חוזי הביטוח. תבנית זו נקבעת על בסיס יחידות הכיסוי שסופקו בתקופה ביחס ליחידות הכיסוי שצפוי שיסופקו בעתיד בקשר עם קבוצת חוזי הביטוח.

מספר יחידות הכיסוי בקבוצה הוא הכמות של שירותי חוזה ביטוח המסופקים על ידי החוזים בקבוצה, הנקבע על ידי הבאה בחשבון, לכל חוזה, של הכמות של ההטבות המסופקות בהתאם לחוזה ואת התקופה החוזיה של הכיסוי שלו.

החברה בחרה מספר פרמטרים לצורך חישוב יחידות הכיסוי, כגון: תחזית סכומי ביטוח ותחזית כמות כיסויים, וכן משקולות שונים במטרה להתאים את יחידות הכיסוי השונות על בסיס גובה ההטבות החוזי למבוטח מכל סוג כיסוי או שירות.

יחידות הכיסוי עבור חוזי ביטוח משנה מוחזקים, עקביות עם יחידות הכיסוי עבור חוזי הבסיס, עם התאמות בגין ההבדלים בשירותים המסופקים.

IFRS 17 אינו קובע האם יש להתחשב בערך הזמן בעת הקצאת מרווח השירות החוזי ליחידות הכיסוי, כך שההקצאה תשקף את העיתוי החוזי של יחידות הכיסוי שיסופקו. לצורך הקצאת מרווח השירות החוזי ליחידות הכיסוי, החברה בחרה להוון את יחידות הכיסוי.

תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח

תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח הניתנים לייחוס במישרין לתיק של חוזי ביטוח יוקצו לקבוצות של חוזים בתיק, לרבות קבוצות חוזי ביטוח שטרם הוכרו. ככל והחברה הקצתה סכום של תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח לחוזי ביטוח שטרם הוכרו, סכום זה יוכר כנכס נפרד. תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח יוקצו לחידושים עתידיים בענפים מסוימים במגזר ביטוח כללי. נכס זה יגרע כאשר החידושים אליהם מתייחס הנכס יוכרו. בנוסף, החברה תבדוק את ברות ההשבה של הנכס ככל וקיים סימן לירידת ערך. נכס זה יגרע כאשר החידושים אליהם מתייחס הנכס, יוכרו. בנוסף, החברה תבדוק את ברות ההשבה של הנכס ככל וקיים סימן לירידת ערך.

תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח המתייחסים לחוזי ביטוח שכבר הוכרו יכללו במדידת חוזי הביטוח במסגרת הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים ויקטינו את ערך ה-CSM במודל ה-GMM או את הערך בספרים של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי במודל ה-PAA לעומת המדיניות הקיימת תחת IFRS 4 לפיה כל תזרימי המזומנים לרכישת חוזי ביטוח הוכרו ונמדדו כנכס נפרד בדוח על המצב הכספי. יש לציין כי בהתאם לכך, במודל ה-GMM תזרימי המזומנים לרכישת חוזי ביטוח יוכרו ברווח או הפסד של החברה בהתאם לעיתוי השחרור של ה-CSM (חלף ההפחתה הקיימת כיום המבוססת על הפחתה בקו ישר בתוספת התחשבות בביטולים בפועל).

באור 39: - יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 (המשך)

ב. IFRS 17 - השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית (המשך)

הצגה

תחת IFRS 17 החברה תפצל את הסכומים שמוכרים תחת IFRS 4 דוח על רווח או הפסד ורווח כולל אחר ל:

- א. תוצאות שירותי ביטוח, כולל הכנסות ביטוח והוצאות שירותי ביטוח; וכן -
 - ב. הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח.
- ההפרדה כמתואר לעיל תגדיל את השקיפות לגבי מקורות הרווח של החברה.

תוצאות שירותי ביטוח

סך ההכנסות משירותי ביטוח עבור קבוצה של חוזי ביטוח היא התמורה עבור החוזים מותאמת בגין השפעות מימון.

הכנסות משירותי ביטוח במודל ה-GMM יחושבו על בסיס הקיטון בהתחייבות בגין יתרת הכיסוי בגין השירותים שסופקו בתקופה בתוספת הקצאה של סכום הפרמיות המתייחס להשבת תזרימי המזומנים לרכישת ביטוח לתקופת הדיווח. החברה תבצע הקצאה זו בהתאם ליחידות הכיסוי המשמשות לשחרור ה-CSM. במודל ה-PAA, הכנסות משירותי ביטוח מוכרות על פני תקופת הכיסוי על בסיס חלוף הזמן.

הוצאות שניתן לייחס במישרין למכירה ולקיום של חוזי הביטוח יכללו במדידת חוזה הביטוח ויוכרו כהוצאה במסגרת תוצאות שירותי הביטוח. הוצאות שלא ניתן לייחס במישרין לחוזי הביטוח יוכרו כהוצאה במועד התהוותן בנפרד מתוצאות שירותי הביטוח.

הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח

תחת IFRS 17, שינויים בערך בספרים של הקבוצה של חוזי ביטוח הנובעים מההשפעה של ערך הזמן של הכסף ושינויים בערך הזמן של הכסף, וכן מההשפעה של סיכון פיננסי ושינויים בסיכון הפיננסי, מוכרים כהכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח.

- IFRS 17 קובע כי על החברה לבצע בחירת מדיניות חשבונאית בין:
- (א) הכללת הכנסות והוצאות מימון מביטוח לתקופה ברווח או הפסד; או
 - (ב) פיצול הכנסות והוצאות המימון מביטוח לתקופה בין רווח או הפסד ובין רווח כולל אחר.

בחירה זו נעשית ברמת תיק חוזי ביטוח.

החברה תכלול את ההכנסות והוצאות מימון מביטוח לתקופה ברווח או הפסד.

הוראות מעבר

יש ליישם את IFRS 17 למפרע (להלן - יישום למפרע מלא) אלא אם הדבר אינו מעשי.

ביישום גישת היישום למפרע המלא, החברה תזהה, תכיר ותמדוד כל קבוצה של חוזי ביטוח, וכן נכסים כלשהם בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח, כאילו IFRS 17 היה מיושם מאז ומעולם. בנוסף, החברה תגרע יתרות קיימות כלשהן שלא היו קיימות אילו IFRS 17 היה מיושם מאז ומעולם. הפרש נטו הנובע מכך יוכר בהון.

מועד המעבר הינו ה-1 בינואר 2024, כך שבמועד היישום לראשונה החברה תציג מחדש את מספרי ההשוואה לשנת 2024.

אם יישום למפרע מלא לקבוצה של חוזי ביטוח ו/או לנכס בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח אינו מעשי, החברה תיישם את אחת מהגישות הבאות:

- גישת היישום למפרע המותאם - לצורך השגת התוצאה הקרובה ביותר האפשרית ליישום למפרע מלא תוך שימוש במידע סביר וניתן לביסוס, שניתן להשגה ללא עלות או מאמץ מופרזים; או -
- גישת השווי ההוגן (FVA) - בגישה זו החברה תקבע את מרווח השירות החוזי או את רכיב ההפסד של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי במועד המעבר כהפרש בין השווי ההוגן של קבוצה של חוזי ביטוח באותו מועד לבין תזרימי המזומנים לקיום חוזה הנמדדים באותו מועד.

באור 39: - יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 (המשך)

ג. IFRS 17 - השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית (המשך)

הוראות מעבר (המשך)

החברה יישמה באופן מהותי את גישת היישום למפרע המלא בביטוח הכללי, הן עבור תיקי הביטוח שהחברה הנפיקה והן בתיקי ביטוח משנה המוחזקים על ידה.

לעמדת החברה, אין זה מעשי ליישם למפרע את IFRS 17 לקבוצות חוזי ביטוח חיים ובריאות בשל הסיבות הבאות:

- לא ניתן לקבוע את ההשפעות של יישום למפרע מלא מכיוון שהמידע הנדרש כמו למשל, מידע על תזרימי מזומנים היסטוריים, מידע על שינויים בהנחות והערכות וכדומה לא נאסף או שאינו זמין בעקבות החלפת מערכות, דרישות שמירת נתונים או סיבות אחרות.

- גישת היישום למפרע המלא דורשת הנחות לגבי כוונותיה של הנהלת החברה בתקופות קודמות או הערכות חשבונאיות מהותיות שלא יכולות להתבצע ללא שימוש בחוכמה שבדיעבד, למשל הנחות לגבי ה-RA לרבות אופן פיזור או הקצאתו עבור תקופות קודמות בהן הנחות אלו לא נדרשו על ידי החברה.

בחישוב היתרות למועד המעבר (להלן -היתרות) בתיקי חיים ובריאות החברה נקטה בשילוב בין שיטת השווי ההוגן לשיטת היישום המותאם למפרע (MRA) עבור מוצרים שונים ושנות חיתום שונות.

החברה יישמה את גישת היישום למפרע המותאם (MRA) במדידת היתרות למועד המעבר, עבור התיקים: ריסק מוות, הוצאות רפואיות, מחלות קשות ותאונות אישיות ברוטו לשנים 2015-2023, תוך שימוש בהתאמות הקיימות בתקן כמפורט להלן.

החברה יישמה את ההתאמות המותרות הבאות לצורך קביעת ה-CSM במועד ההכרה לראשונה:

- תזרימי המזומנים העתידיים של כל קבוצה של חוזי ביטוח נאמדת למועד ההכרה לראשונה כסכום של תזרימי המזומנים העתידיים של הקבוצה ביום 1 בינואר 2023, כשהם מותאמים בגין תזרימי המזומנים שידוע שכבר התרחשו בין מועד ההכרה לראשונה לגבי הקבוצה האמורה לבין מועד המעבר (לרבות בהתייחס לתזרימים שהתהוו בפועל בגין חוזי ביטוח שחדלו להתקיים לפני מועד המעבר).
- תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי (RA) נקבע למועד ההכרה לראשונה בקבוצה כסכום ה-RA במועד המעבר מתואם בגין השחרור הצפוי מהסיכון לפני מועד המעבר. השחרור הצפוי מסיכון נקבע בהתייחס לשחרור מסיכון של חוזי ביטוח דומים שהחברה מנפיקה במועד המעבר.

החברה קבעה את הפחתת ה-CSM עד ליום 1 בינואר 2023 באמצעות השוואה בין יחידות הכיסוי עד שסופקו בפועל עד לאותו מועד ליחידות הכיסוי החזויות ליום 1 בינואר 2023. החל מה-1 בינואר 2023 ה-CSM הותאם גם בגין שינויים בהנחות שקשורים לשירות עתידי.

החברה יישמה את שיטת השווי ההוגן (FVA) במדידת היתרות למועד המעבר עבור תיקי ריסק מוות, הוצאות רפואיות, מחלות קשות ותאונות אישיות ברוטו עד שנת 2014 ועבור תיקי אובדן כושר עבודה, נכות וכלל תיקי ביטוח המשנה עד שנת 2023. היתרות המחושבות בשיטת השווי ההוגן של תיקי הביטוח חושבו על ידי יועצים חיצוניים, בהתאם לשיטת הנחיות הממונה.

אופן מדידת השווי ההוגן -

הערכת השווי ההוגן של ההתחייבויות ושל נכסי ביטוח המשנה תבוצע לפי שיטת Appraisal Value (להלן "AV"). להלן עיקרי המתודולוגיה וההנחות העומדות בבסיס הערכת השווי:

בהתאם לגישת ה-AV השווי ההוגן מחושב כתמורה שמשותפת שוק יסכים לשלם (או לקבל) עבור תיק הביטוח כך שתחזית תזרימי המזומנים המשתחררים מההון שמשותפת השוק נדרש לרתק, בכל תקופה, עד להתכלות התיק, יניבו את שיעור התשואה הנדרש על ההון של משותפת השוק.

באור 39: - יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 (המשך)

ב. IFRS 17 - השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית (המשך)

הוראות מעבר (המשך)

להלן עיקרי ההנחות בבסיס הערכת השווי:

- א. הון נדרש: דרישות ההון מבוססות על הוראות Solvency II בישראל. לצורך הערכת ההטבות בגין פיזור החברה מניחה כי למשתתף שוק יש תמהיל עסקים קיימים דומה לזה של החברה. בעת חישוב ההטבות בגין פיזור עד להתכלות התיק החברה מתחשבת במכירות עתידיות חדשות בהתאם לתמהיל המכירות הנוכחי שלה. בנוסף, הערכת השווי מניחה ש-40% מדרישות ההון ממומנות באמצעות מכשירי הון רובד 2.
 - ב. יעד יחס כושר פירעון כלכלי מינימלי: ההנחה הגלומה בבסיס המודל היא שמשתתף שוק ירתק הון בהתאם ליעד יחס כושר הפירעון הכלכלי המינימלי שנקבע לצורך חלוקת דיבידנדים. בהתאם להנחיות הממונה יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי ההתחלתי הנדרש על ידי משתתף השוק יבוסס על ממוצע יעדי ההון הנוכחיים לצורך חלוקת דיבידנדים של חמש חברות הביטוח הגדולות בישראל בתוספת מרווח של 10%, ויעד יחס כושר הפירעון הכלכלי הסופי הנדרש על ידי משתתף השוק יבוסס על ממוצע יעדי ההון העתידיים לצורך חלוקת דיבידנדים של חמש חברות הביטוח הגדולות בישראל. בהתאם לכך, הערכת השווי מניחה יעד הון התחלתי בשיעור של 121% בשנה העוקבת למועד המעבר, אשר יעלה ל-135% בסוף שנת 2032 ולאחר מכן ישאר קבוע.
 - ג. שיעור תשואה נדרש על ההון (TRE): הערכת השווי מניחה שיעור תשואה של 13.6% המבוססת על מודל ה-CAPM עם התאמות על מנת לבטא את רמת הסיכון הגלומה בתמהיל תיקי הביטוח של החברה.
 - ד. הנחת תשואה על הנכסים המגבים את תיק הביטוח: מודל הערכת השווי מניח שהנכסים המגבים יניבו תשואה בשיעור ריבית חסרת סיכון בתוספת פרמיית אי נזילות.
 - ה. התחזית הוצאות: הערכת השווי התבססה, כעיקרון, על תחזיות תזרימי המזומנים, לרבות תחזית ההוצאות, שמשמשות את החברה לצרכי משטר כושר הפירעון שלה, וזאת בהתאמה להנחיות חוזר סוגיות מקצועיות ולהנחה לפיה תחזיות כאמור הינן תואמות לראייה של משתתף שוק;
 - ו. היקף ההון שנדרש לרתק עבור התיק מושפע, בין היתר, מרמת הפיזור. בהתאם להוראות חוזר סוגיות מקצועיות, הערכת השווי מתבססת כנקודת מוצא על רמת הפיזור הקיימת בתיקי החברה למועד המעבר בפועל, מתוך הנחה שזוהי רמת הפיזור התואמת גם לראיית משתתף שוק. לצורך אמידת תחזית דרישות ההון המיוחסות לתיקים המוערכים, הערכת השווי מניחה כי ישווקו על ידי משתתף השוק מוצרי ביטוח חדשים, בהיקף ומסוג דומה למוצרי הביטוח ששווקו על ידי החברה בפועל בשנת 2023, אשר ישפיעו על תחזית אפקט הפיזור העתידי. אפקט הפיזור המתקבל כאמור, הוקצה באופן אחיד לדרישות ההון של תיקי הביטוח המוערכים;
 - ז. השווי ההוגן של תיק ביטוח משנה מחושב כהפרש בין השווי ההוגן של התיקים בברוטו אליהם מתייחס תיק המשנה לשווי ההוגן של אותם תיקים נטו מביטוח המשנה.
- ביישום גישת השווי ההוגן, החברה רשאית לכלול בקבוצה חוזים שהונפקו בפער של יותר משנה אחת. החברה בחרה ליישם הקלה זו ולא לחלק קבוצות לכאלה הכוללות רק חוזים שהונפקו בפער זמן של שנה אחת או פחות.

באור 39: - יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 (המשך)

ג. גילוי כמותי - נתוני פרופורמה

בהתאם למפת הדרכים, בדוח הכספי השנתי של שנת 2024 החברה נדרשת לתת גילוי לסעיפי הדוח על המצב הכספי ליום המעבר, 1 בינואר 2024, לרבות גילוי לגובה מרווח השירות החוזי (CSM) וגובה התאמת הסיכון (RA) עבור כל אחד ממגזרי הפעילות בנפרד.

להלן ההשפעה הצפויה של יישום התקן על הדוח על המצב הכספי ליום 1 בינואר 2024:

ליום 1 בינואר 2024				
דוח על המצב הכספי פרופורמה	השפעת היישום לראשונה אלפי ש"ח	כפי שדווח בעבר	מידע נוסף	
נכסים				
10,822	-	10,822		מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
247,046	-	247,046		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
281,715	-	281,715		השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
1,689,431	-	1,689,431		השקעות פיננסיות אחרות הנמדדות בשווי הוגן
1,166,747	-	1,166,747		השקעות פיננסיות אחרות הנמדדות בעלות מופחתת
38,322	(63,032)	101,354	(1)	חייבים ויתרות חובה
-	(641,477)	641,477	(1)	פרמיות לגבייה
66,111	-	66,111		נכסי מיסים שוטפים
316,246	316,246	-	(2)	נכסי חוזי ביטוח
593,659	(467,210)	1,060,869	(3)	נכסי חוזי ביטוח משנה
331,130	-	331,130		נדל"ן להשקעה
87,803	-	87,803		רכוש קבוע
329,594	-	329,594		נכסים בלתי מוחשיים
35,950	(391,288)	427,238	(4)	הוצאות רכישה נדחות
5,194,576	(1,246,761)	6,441,337		סך הכל הנכסים
292,537	-	292,537		סך הכל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה
התחייבויות				
541,918	-	541,918		התחייבויות פיננסיות
211,630	(673,071)	884,701	(1)	זכאים ויתרות זכות
292,529	-	292,529		התחייבויות בגין חוזי השקעה תלויי תשואה
2,932,376	(769,504)	3,701,880	(2)	התחייבויות בגין חוזי ביטוח
68,875	68,875	-	(3)	התחייבויות בגין חוזי ביטוח משנה
16,237	-	16,237		התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
121,476	43,400	78,076		התחייבויות בגין מיסים נדחים
4,185,042	(1,330,299)	5,515,341		סך הכל ההתחייבויות
הון				
14,685	-	14,685		הון מניות
348,723	-	348,723		פרמיה על מניות
(6,010)	-	(6,010)		קרנות הון
652,136	83,538	568,598		עודפים
1,009,534	83,538	925,996		סך הכל ההון
5,194,576	(1,246,761)	6,441,337		סך הכל התחייבויות והון

באור 39: - יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 (המשך)

ג. גילוי כמותי - נתוני פרופורמה (המשך)

(1) השינוי בסעיפי פרמיות לגבייה, חייבים ויתרות חובה וזכאים ויתרות זכות נובע בעיקרו משינוי סיווג של יתרות חובה/זכות ביטוחיות המוצגות לפי תקן IFRS17 תחת סעיף נכס/התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו או משנה.

(2) נכסי/התחייבויות בגין חוזי ביטוח כוללים:

א. התחייבות בגין מרווח שירות חוזי (CSM) בסך של כ-396 מיליוני ש"ח עבור מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח וסך של כ-532 מיליוני ש"ח עבור מגזר ביטוח בריאות.

ב. התחייבות בגין התאמת הסיכון (RA) בסך של כ-129 מיליוני ש"ח עבור מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח, סך של כ-100 מיליוני ש"ח עבור מגזר ביטוח בריאות וסך של כ-144 מיליוני ש"ח עבור מגזר ביטוח כללי.

תיקי הביטוח העיקריים התורמים למרווח השירות החוזי הינם פוליסות ללא רכיב חיסכון – ביטוח לכיסוי מוות במגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח וכלל תיקי הבריאות במגזר ביטוח בריאות.

(3) נכסי/התחייבויות בגין חוזי ביטוח משנה כוללים:

א. נכס בגין מרווח שירות חוזי (CSM) בסך של כ-34 מיליוני ש"ח עבור מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח וסך של כ-18 מיליוני ש"ח עבור מגזר ביטוח בריאות.

ב. נכס בגין התאמת הסיכון (RA) בסך של כ-8 מיליוני ש"ח עבור מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח, סך של כ-5 מיליוני ש"ח עבור מגזר ביטוח בריאות וסך של כ-61 מיליוני ש"ח עבור מגזר ביטוח כללי.

תיקי הביטוח העיקריים התורמים למרווח השירות החוזי משנה הינם פוליסות ללא רכיב חיסכון – ביטוח לכיסוי מוות במגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח ותיקי הוצאות רפואיות פרט ומחלות קשות במגזר ביטוח בריאות.

(4) השינוי בסעיף הוצאות רכישה נדחות נובע מביטול יתרת הנכס שנמדד והוכר כנכס נפרד תחת IFRS4, ומנגד הכרה בנכס הוצאות רכישה נדחות בגין חידושים עתידיים, כאמור לעיל.

איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ

פרק ד

פרטים נוספים על התאגיד

פרטים נוספים על התאגיד

- שם החברה: - איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה")
- מספר חברה ברשם החברות: - 513910703
- כתובת: - רחוב אפעל 35, קרית אריה, פתח תקוה 4951132
- טלפון: - 03-5654021
- פקסימיליה: - 03-5627257
- כתובת דואר אלקטרוני: - pniot@yashir.co.il
- תאריך המאזן: - 31.12.2024
- תאריך אישור דוח כספי: - 13.3.2025

תוכן עניינים

1. תקנה 11: רשימת השקעות בחברות בת ובחברות קשורות..... ת-3
2. תקנה 12: שינויים בהשקעות בחברות בת ובחברות כלולות..... ת-3
3. תקנה 13: הכנסות של חברות בנות וחברות כלולות והכנסות מהן..... ת-3
4. תקנה 14: רשימת הלוואות..... ת-44
5. תקנה 20: מסחר בבורסה - ני"ע שנרשמו למסחר - מועדי וסיבות הפסקת מסחר..... ת-4
6. תקנה 21: תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה..... ת-66
7. תקנה 21א: השליטה בתאגיד..... ת-7
8. תקנה 22: עסקאות עם בעלי שליטה..... ת-8
9. תקנה 24: החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה..... ת-9
10. תקנה 24א: הון רשום, מונפק וניירות ערך המירים..... ת-10
11. תקנה 24ב: מרשם בעלי המניות..... ת-11
12. תקנה 25א: מען רשום של החברה..... ת-7
13. תקנה 26: הדירקטורים של התאגיד..... ת-7
14. תקנה 26א: נושאי משרה בכירה של התאגיד בתקופת הדוח..... ת-11
15. תקנה 26ב': מורשי חתימה עצמאיים..... ת-14
16. תקנה 27: רואה החשבון של התאגיד..... ת-14
17. תקנה 28: שינויים בתזכיר או בתקנון התאגדות..... ת-14
18. תקנה 29: המלצות והחלטות הדירקטוריון..... ת-14
19. תקנה 29א: החלטות החברה..... ת-14

חלק זה הינו בלתי נפרד מהדוח התקופתי של החברה לשנת 2024 (להלן: "שנת הדוח" או "תקופת הדוח") על כל חלקיו ויש לקרוא אותו ביחד עם הדוח התקופתי כולו כמקשה אחת.

1. תקנה 11: רשימת השקעות בחברות בת ובחברות כלולות

שם החברה	סוג מניה	מספר מניות	ערך נקוב	יתרת הלוואות ושטרי הון	ערך בדוח הכספי	שיעור החזקה (*)
אלפי ש"ח						
איי.די.איי. הנפקות (2010) בע"מ (1)	רגילה	1,000	1 ש"ח	---	1	100%
פנדה סוכנות לביטוח כללי בע"מ (2)	רגילה	500	0.01 ש"ח	10,770 (3)	2,196	100%

(*) שיעור החזקה בהון, בזכויות הצבעה ובסמכות למנות דירקטורים.

- (1) לפרטים אודות חברת הבת, ראו סעיף 1.1 בחלק א' לדוח התקופתי. לפרטים אודות תעודות ההתחייבות שהנפיקה חברת הבת, ראו באור 24 לדוחות הכספיים המצורפים בחלק ג' לדוח התקופתי (להלן: "הדוחות הכספיים").
- (2) לפרטים אודות חברת הבת, ראו סעיף 1.1 לחלק א' של הדוח התקופתי ובאור 7 לדוחות הכספיים.
- (3) להלן פרטים נוספים אודות הלוואות ושטרי ההון שהועמדו לפנדה סוכנות לביטוח כללי בע"מ:

תאריך פרעון	אלפי ש"ח	שטרי הון
29/09/25	700	(*) שטרי הון
15/06/28	5,025	שטרי הון
31/07/28	3,280	הלוואה לזמן ארוך - יולי 2023
31/08/28	100	הלוואה לזמן ארוך - אוגוסט 2023
30/11/28	150	הלוואה לזמן ארוך - נובמבר 2023
15/01/29	165	הלוואה לזמן ארוך - ינואר 2024
01/03/29	350	הלוואה לזמן ארוך - פברואר 2024
01/04/29	200	הלוואה לזמן ארוך - מרס 2024
30/04/29	300	הלוואה לזמן ארוך - אפריל 2024
31/07/29	300	הלוואה לזמן ארוך - יולי 2024
13/11/29	200	הלוואה לזמן ארוך - נובמבר 2024
	10,770	סה"כ

- (*) שטרי ההון אינם נושאים ריבית והצמדה ועומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 29 בספטמבר 2024. לצורך מימון פעילות החברה הוארכו שטרי ההון כך שמועד פרעונם יהיה ביום 29 בספטמבר 2025. כל שטרי ההון אינם נושאים ריבית והצמדה.

2. תקנה 12: שינויים בהשקעות בחברות בת ובחברות כלולות

- א. איי.די.איי. הנפקות (2010) בע"מ - אין.
- ב. פנדה סוכנות לביטוח כללי בע"מ (להלן: "הסוכנות") - אין.

3. תקנה 13: רווח של חברות בנות וחברות כלולות והכנסות מהן

- א. איי.די.איי. הנפקות (2010) בע"מ - אין.
- ב. בסוכנות נרשם הפסד בסך של 1,293 אלפי ש"ח.

4. תקנה 14: רשימת הלוואות

מתן הלוואות אינו אחד מעיסוקיה העיקריים של החברה. יחד עם זאת, החברה רכשה, יחד עם חברת ביטוח נוספת, תיקי הלוואות ממימון ישיר מקבוצת ישיר (2006) בע"מ (להלן: "מימון ישיר"). לפרטים נוספים, ראו באור 36 לדוחות הכספיים. להלן פירוט קבוצות של יתרות ההלוואות כאמור לתאריך הדוח:

מספר הלווים	סכום
8,538	מ-0 עד 50,000 ש"ח
641	מ-50,001 עד 100,000 ש"ח
24	מ-100,001 עד 200,000 ש"ח

5. תקנה 20: מסחר בבורסה - ני"ע שנרשמו למסחר - מועדי וסיבות הפסקת מסחר

במהלך שנת 2024, הקצתה החברה סך כולל של 40,836 מניות רגילות, בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת, של החברה, אשר נבעו ממימוש אופציות על ידי נושאי משרה בחברה, שהוקצו להם על פי דוח הצעה פרטית שפורסם ביום 14 ביוני 2021 (אסמכתא מס': 2021-01-038605) (מידע זה מהווה הכללה על דרך ההפניה).

בתקופת הדוח לא חלה הפסקת מסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ (לעיל ולהלן: "הבורסה").

6. תקנה 21: תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה

להלן פירוט התשלומים שהחברה שילמה ו/או התחייבה לשלם בהתאם להסכמי ההעסקה ותוכנית התגמול של החברה (ראו גם סעיף 4.6.7 לפרק א' לדוח התקופתי) (להלן: "הסכמי התגמול") לכל אחד מחמשת בעלי התגמולים הגבוהים ביותר מבין נושאי המשרה הבכירה בחברה, שניהנו בה בשנת 2024 (באלפי ש"ח) (כפי שהוכרו בדוחות הכספיים):

תגמולים בעבור שירותים				פרטי מקבל התגמולים			
סה"כ	תשלום מבוסס מניות	מענק ²	שכר ¹	שיעור החזקה בהון התאגיד	היקף משרה	תפקיד	שם
4,685	93	770	3,822	0.02%	100%	מנכ"ל	יעקב (קובי) הבר ³
2,337	45	729	1,563	0.00%	100%	סמנכ"ל	רז ברטוב
2,171	40	667	1,464	0.00%	100%	סמנכ"ל	דפנה קליינר
2,103	37	666	1,400	0.01%	100%	סמנכ"ל	אביב אריזון
2,092	42	711	1,339	0.01%	100%	סמנכ"ל	מרב פרץ קליפר

¹ השכר צמוד לעליית מדד המחירים לצרכן פעמיים בשנה, וכולל רכב צמוד וטלפון סלולארי, תשלום פנסיוני ופיצויי פיטורין על פי דין אך אינו כולל מס שכר. נושאי המשרה לעיל זכאים לתנאים סוציאליים כמקובל, החזר הוצאות, ותקופת הודעה מוקדמת / תקופת הסתגלות לפיטורין בת שישה חודשים בסך הכל. השכר המפורט מתייחס לתשלומים בגין שנת הדוח, לרבות תשלומים שחושבו והופרשו לצרכי תשלומם על ידי החברה ותשלומים חלף שכר שבוצעו על ידי ביטוח לאומי מכוח דין (מילואים, חל"ד וכו').

² מענק הסמנכ"לים חושב בהתאם לתוכנית התגמול התלת שנתית לשנים 2023-2025, לפיה גובה המענק בגין שנת 2024 מחושב על בסיס 9 משכורות (8.1 לתפקידי בקרה), כאשר 2 מתוכן מוכפלות בשיעור הערכת מנהל 7-7 מוכפלות בשיעור עמידת כל סמנכ"ל ביעדיו השנתיים (ביחס לתפקידי בקרה: 2.1 משכורות ו-6 משכורות בהתאמה). נוסחת הבנוס, לאור מדיניות התגמול שאושרה לאחרונה באפריל 2023, מורכבת מ-60% שיעור עמידת החברה ביעדיה השנתיים (55% לפונקציית בקרה), ו-40% שיעור עמידת הסמנכ"ל ביעדים השנתיים של האגף שבראשו הוא עומד (45% לפונקציית בקרה). התשלום בפועל של המענק השנתי נפרס, ככל ששיעורו עולה על 40% מעלות השכר השנתית לאותה שנה, באופן שרק 50% ממנו משולם בשנה השוטפת והיתרה נפרסת בקו ישר על פני שלוש השנים הבאות ומשולמת בכפוף לעמידה בתנאי הסף לתשלום שנקבע על ידי החברה במדיניות התגמול שלה (עמידה ביחס כושר פרעון של 100%). יעדי החברה לצורך התגמול הם רווח חיתומי, רווח כולל [נקי], רמת שירות, ערך עסקים חדשים בחיים ובריאות [VNB], יעדי צמיחת גודל תיק ביטוח כללי, חדשנות ודיגיטל ושימור עובדים, בהתאם לכך, התגמול בגין שנת הדוח ישולם באופן שמחציתו תשולם בשנת 2025 ביחד עם השליש השלישי מה-50% שנדחה מהזכאות לשנת 2021, והשליש הראשון של 50% מהזכאות הנדחית לשנת 2023, בהתאם להוראת חוזר הפיקוח. בגין שנת 2022 לא בוצעה דחיית מענק משום שסכום התגמול היה נמוך מהרף לפריסה לפי דין. בטבלה מוצגת מלוא הזכאות בגין שנת 2024 בלבד.

בנוסף, מכוח מדיניות התגמול אישר דירקטוריון החברה ביום 16 בדצמבר 2020 (לאחר אישור ועדת תגמול), הקצאה של אופציות לא רשומות למסחר למנכ"ל ולסמנכ"לים. 2 המנות הראשונות הבשילו בדצמבר 2022. המנה השלישית בעבור הסמנכ"לים הבשילה בדצמבר 2023 ובעבור המנכ"ל נדחתה בשנה לדצמבר 2024. המנה הרביעית הבשילה בדצמבר 2024. ביום 24 בדצמבר 2024 אישר הדירקטוריון (לאחר אישור ועדת התגמול), הקצאה של יחידות מניה חסומות (Restricted Share Units) לא רשומות למסחר ואופציות לסמנכ"לים ולנושאי משרה נוספים. לפרטים נוספים, ראו בסעיף 4.1.3 ו-4.6.7 לפרק א' לדוח התקופתי (לרבות הפניות לדיווחים מיידיים רלוונטיים), וביחס למנכ"ל - בה"ש 3 להלן, סעיף 18.1 (ב.1) להלן, וכן ביאור 32 לדוחות הכספיים.

³ שכר המנכ"ל, מר יעקב (קובי) הבר, מורכב, נכון לתום שנת הדוח, משכר קבוע כמפורט לעיל ומרכיב הוני של 58,748 אופציות שאינן רשומות למסחר ושניתנות להמרה ל-58,748 מניות רגילות של החברה, שהוקצו לו כחלק מתוכנית אופציות 4 שנתית (בשנת 2020) ובנגד הפחתה מעלות התגמול הקבוע שלו, כך שלאחר הקצאת האופציות כאמור לעיל, עלות התגמול הכוללת (כולל האופציות האמורות) הסתכמה במועד ההקצאה לסך של כ-3.75 מיליון ש"ח בממוצע לכל אחת מ-4 השנים הרלוונטיות (הרישום בטבלה לעיל הוא לפי הפריסה החשבונאית, שהיא שונה). בישיבת האסיפה הכללית מיום 3 באפריל 2023 אושר להצמיד את שכרו של המנכ"ל לעליית המדד פעמיים בשנה כפי שנעשה לגבי כפיפיו (ראו ה"ש 2 לעיל) והשכר המוצג לעיל כולל מידוד זה. באותה אסיפה אושר גם שתשלום בגין תקופת אי תחרות של המנכ"ל ביחד עם תקופת ההודעה המוקדמת וההסתגלות ביחס אליו לא תעלה על עלות של 12 חודשי עבודה מיום סיום יחסי העבודה איתו. בישיבת האסיפה הכללית מיום 3 באפריל 2024 אושרה הוספת זכאות של המנכ"ל לתגמול משתנה כספי (המורכב מ-75% בגין שיעור עמידה ביעדי החברה שפורטו בה"ש 2 לעיל ו-25% רכיב בשיקול דעת), וזאת בתוקף החל מיום 1 בינואר 2024, בסך של 750,000 ש"ח, ובאופן שתגמולו הכולל לא יעלה על 4.86 מלש"ח, כששני הסכומים צמודים למדד פעמיים בשנה כאמור לעיל, החל מינואר 2024. לפירוט נוסף ראו סעיף 4.6.7 לפרק א' של הדוח התקופתי (והדיווחים המידיים הנזכרים שם), סעיף 18.1 (ב.1) להלן וכן באורים 32 ו-36 לדוחות הכספיים המצורפים.

גמול הדירקטורים וחברים חיצוניים (שאינם דירקטורים)

החברה משלמת לדירקטורים ולחברים חיצוניים בועדות הדירקטוריון (שאינם דירקטורים) גמול בהתאם לסכומים הנקובים בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000 וחוזרי הפיקוח בנושא זה. יו"ר הדירקטוריון מקבל גמול שאינו עולה על פי 9 מגמול דח"צ בהגדרתו בחוזרי הפיקוח בנושא תגמול. שירותי היו"ר ושני דירקטורים נוספים ניתנים לחברה מכוח הסכם הניהול שלה עם חברת האם. דירקטוריון החברה בחן ומצא שכל התשלומים כאמור לעיל הם בהתאם למדיניות התגמול והנחיות הדין בנושא זה (ראו פירוט בסעיפים 4.1.3 ו-4.6.7 לפרק א' לדוח התקופתי וביאור 36 לדוחות הכספיים). בשנת הדוח עמד הסך הכולל של הגמול לדח"צים וחברים חיצוניים אחרים על כ-1,036 אלפי ש"ח.

7. תקנה 21א: בעל השליטה בתאגיד

למיטב ידיעת החברה, נכון למועד אישור הדוח, ביטוח ישיר השקעות פיננסיות בע"מ, שהינה חברה פרטית (להלן: "דיפי"), מחזיקה במניות החברה הן באמצעות ישיר איי.די.איי אחזקות בע"מ, שהינה חברה פרטית בבעלותה ובשליטתה המלאה של דיפי (להלן: "ישיר אחזקות") והן במישרין, בשיעור כולל של כ-48.78% מהונה המונפק והנפרע של החברה ומזכויות ההצבעה בה (כ-48.52% בדילול מלא). למיטב ידיעת החברה, בעלת השליטה בדיפי הינה צור שמיר אחזקות בע"מ (להלן: "צור שמיר"), המחזיקה בכ-87.87% מהונה המונפק והנפרע של דיפי ומזכויות ההצבעה בה.

למיטב ידיעת החברה, נכון למועד אישור הדוח, צור שמיר הינה חברה ציבורית, שניירות ערך שלה רשומים למסחר בבורסה, אשר בעלי השליטה בה הינם גב' שרה שנידמן, מר משה (מוקי) שנידמן ומר דורון שנידמן, באמצעות חברות פרטיות בבעלותם כמפורט להלן:

המחזיק	מניות רגילות (בש"ח ע.נ.)	שיעור ההחזקה (ללא דילול)	שיעור ההחזקה (בדילול מלא)
גב' שרה שנידמן – לרבות באמצעות ש.ש. אחדות אחזקות בע"מ ⁴	11,164,698	17.15%	16.21%
מר משה (מוקי) שנידמן - לרבות באמצעות חברות פרטיות בבעלותו ⁵	14,189,230	21.80%	20.60%
א.ד.ש. אחדות אחזקות בע"מ - חברה פרטית בשליטת מר דורון שנידמן ⁶	15,791,125	24.26%	22.93%
מר דורון שנידמן - באמצעות חברה פרטית בבעלותו ⁷	700,555	1.08%	1.02%

⁴ גב' שרה שנידמן מחזיקה ב-100% מהון המניות הרגילות המונפק והנפרע של ש.ש. אחדות אחזקות בע"מ, שהינה חברה פרטית. מר משה (מוקי) שנידמן, מחזיק במניה מיוחדת אחת, המקנה לו את מלוא זכויות ההצבעה בש.ש. אחדות אחזקות בע"מ.

⁵ מר משה (מוקי) שנידמן מחזיק במלוא הון המניות הרגילות המונפק והנפרע בחברות הפרטיות מ.ש. אחדות אחזקות בע"מ ומשה שנידמן - שירותי ניהול בע"מ.

⁶ א.ד.ש. אחדות אחזקות בע"מ ("א.ד.ש. אחזקות") הינה חברה פרטית בשליטת מר דורון שנידמן (כ-53.87% מהון המניות הרגילות המונפק והנפרע באמצעות חברה פרטית בבעלותו המלאה, בטא השקעות ופיתוח בע"מ ("בטא"), וכ-20.82% מהון המניות הרגילות המונפק והנפרע במישרין וכן מניה מיוחדת המקנה לו את זכויות ההצבעה בא.ד.ש. אחזקות). למיטב ידיעת החברה, יתרת המניות בא.ד.ש. אחזקות, המהוות כ-25.31% מהון המניות הרגילות המונפק והנפרע של א.ד.ש. אחזקות, מוחזקות בידי בני משפחת שנידמן כדלקמן: כ-6.53% מוחזק בנאמנות עבור גבי אורית שנידמן אללוף וכ-18.78% מוחזק בנאמנות עבור מר אלון שנידמן ("המניות הנוספות"). המניות הנוספות מוחזקות ומנוהלות על ידי נאמנים, כאשר כל זכויות ההצבעה בגין המניות הנוספות נתונות בידי הנאמנים (ביחס לכ-25.81% מהמניות הנוספות הנאמן הינו מר דורון שנידמן וביחס לכ-74.19% מהמניות הנוספות הנאמנים הינם מר דורון שנידמן ומר ברק שנידמן). כמו כן, למר דורון שנידמן זכות וטו ביחס לזכויות ההצבעה בכלל המניות הנוספות. לאור האמור, רואה החברה במר דורון שנידמן בעל השליטה בא.ד.ש. אחזקות.

⁷ באמצעות בטא.

לאור האמור, רואה החברה בישיר אחזקות, ובה"ה שרה שנידמן, משה (מוקי) שנידמן ודורון שנידמן, כבעלי השליטה בה. לפרטים נוספים אודות בעלי השליטה בחברה והחזקותיהם בחברה (במישרין ובעקיפין), למיטב ידיעת החברה, ראו דיווח מיידי של החברה מיום 7 בינואר 2025 (אסמכתא מס': 2025-01-002149).

8. תקנה 22: עסקאות עם בעלי שליטה

לפרטים אודות העסקאות הרלוונטיות ראו באור 36 לדוחות הכספיים. לגבי פטור שיפוי וביטוח ראו גם סעיף 19 להלן.

9. תקנה 24: החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה

לפרטים אודות החזקות בעלי העניין בחברה (במישרין ובעקיפין) - למיטב ידיעת החברה - ראו דיווחים מיידיים של החברה מיום 7 בינואר 2025 (אסמכתאות מס': 2025-01-002149 ו-2025-01-002275), וכן דיווחים מיידיים של החברה מיום 9 בינואר 2025, מיום 22 בינואר 2025 ומיום 6 בפברואר 2025 (אסמכתאות מס': 2025-01-003116, 2025-01-006042 ו-2025-01-009290, בהתאמה) (מידע זה מהווה הכללה על דרך ההפניה), וכן סעיף 7 לעיל.

10. תקנה 24א: הון רשום, מונפק וניירות ערך המירים

לפרטים אודות ההון הרשום, המונפק וניירות הערך ההמירים של החברה ראו באור 14 לדוחות הכספיים וכן דיווח מיידי של החברה מיום 22 בינואר 2025 (אסמכתא מס': 2025-01-006038).

11. תקנה 24ב: מרשם בעלי המניות

לפרטים אודות מרשם בעלי המניות של החברה ראו סעיף 1.3.3 לפרק א' לדוח התקופתי וכן דיווח מיידי של החברה מיום 22 בינואר 2025 (אסמכתא מס': 2025-01-006038).

12. תקנה 25א: מען רשום של החברה

המען הרשום של החברה: רחוב אפעל 35, קרית אריה, פתח-תקוה 4951132, טלפון מספר 03-5654021, כתובת דואר אלקטרוני: pniot@yashir.co.il.

13. תקנה 26: הדירקטורים של התאגיד

להלן פרטים אודות דירקטורים של החברה שביהנו בה בשנת הדוח:

שם הדירקטור	משה (מוקי) שנידמן, יו"ר	דורון שנידמן, סגן יו"ר	יוסי קוצ'יק
מס' ת.ז.	053906764	022682140	051008035
תאריך לידה	8/3/1956	24/9/1966	14/11/1951
מען להמצאת כתבי בי-דין	הרכס 9, סביון	הנוריות 24, הרצליה	האשל 10, נוף ים, הרצליה
נתיבות	ישראלית	ישראלית	ישראלית
מגדר	זכר	זכר	זכר
חברות בוועדות דירקטוריון	ועדת השקעות נוסטרו	ועדת השקעות נוסטרו	ועדת השקעות משתתפות
דירקטור חיצוני/בלתי תלוי ?	לא	לא	לא
האם הוא עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה של בעל עניין ?	כן – ראו פירוט להלן	כן – ראו פירוט להלן	כן – ראו פירוט להלן
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור	*6/4/2008	*6/4/2008	30/10/2016
השכלתו ועיסוקיו העיקריים <u>בחמש השנים</u> האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש דירקטור	השכלה אקדמאית חלקית. יו"ר דירקטוריון בדיפי. דירקטור ומנכ"ל בחברות צור שמיר וישר אחזקות. דירקטור בחברות: מימון ישיר מקבוצת ישיר (2006) בע"מ, אדגר השקעות ופיתוח בע"מ, מ.ש. אחדות אחזקות בע"מ, משה שנידמן - שירותי ניהול בע"מ, ש.ש. אחדות אחזקות בע"מ ונימה שפע ישראל בע"מ.	תואר ראשון בכלכלה מאוניברסיטת תל אביב. יו"ר דירקטוריון בחברות אדגר השקעות ופיתוח בע"מ, מימון ישיר מקבוצת ישיר (2006) בע"מ, נימה שפע ישראל בע"מ וישר אחזקות. דירקטור ומנהל פעיל בחברת צור שמיר. דירקטור ומנכ"ל בדיפי. דירקטור בחברות בטא השקעות ופיתוח בע"מ, דורון שנידמן בע"מ, א.ד.ש. אחדות אחזקות בע"מ ואדגר אחזקות בינלאומיות בע"מ.	תואר ראשון במדעי המדינה ויחסים בינלאומיים ותואר שני (מוסמך) במנהל ציבורי מהאוניברסיטה העברית בירושלים. סגן יו"ר דירקטוריון בביטוח ישיר-השקעות פיננסיות בע"מ, יו"ר דירקטוריון בצור שמיר אחזקות בע"מ, דירקטור במימון ישיר מקבוצת ישיר (2006) בע"מ, נימה שפע ישראל בע"מ ובאדגר השקעות ופיתוח בע"מ, ודירקטור בלתי תלוי בדיפלומט אחזקות בע"מ. בנוסף, בעלים של חברת קוצ'יק יזמות ניהול וייעוץ בע"מ, שותף בחברת יוסי קוצ'יק מירב פרסי צדוק אסטרטגיה תקשורתית בע"מ, חבר בוועד המנהל במכון הישראלי לדמוקרטיה, יו"ר הוועד המנהל בבית יגאל אלון, חבר בוועדה המייעצת קרן ווקסנר וחבר המועצה הציבורית בעמותת 121 ובעמותת קרן וסנר וחבר הוועד המנהל בעמותת עתיד כחול לבן. לשעבר יו"ר הוועד המנהל מרכז רבין ויו"ר הוועד המנהל מרכז רבין עד שנת 2021.
האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד ?	כן. בנה של גב' שרה שנידמן. יצוין כי הוא בן דוד של מר דורון שנידמן	לא. יצוין כי הוא בן דוד של מר משה (מוקי) שנידמן	לא
האם הוא דירקטור שהחברה רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית או כשירות מקצועית ?	כן. בעל מומחיות ביטוחית ומומחיות חשבונאית ופיננסית כאמור בסעיף 13 לחוזר מס' 31-9-2018 "דירקטוריון גוף מוסדי" (להלן: "חוזר הדירקטוריון").	כן. בעל מומחיות ביטוחית ומומחיות חשבונאית ופיננסית כאמור בסעיף 13 לחוזר הדירקטוריון.	כן. בעל מומחיות ביטוחית ומומחיות חשבונאית ופיננסית כאמור בסעיף 13 לחוזר הדירקטוריון.

* מועד צו הפיצול במסגרתו הועברה הפעילות הביטוחית של חברת האם לחברה. מר משה (מוקי) שנידמן ומר דורון שנידמן מונו כדירקטורים בחברת האם ביום 1.1.2001.

שם הדירקטור	ג'רי מנדל	עודד לוסקי	קרנית פלוג
מס' ת.ז.	014750095	055605612	065209967
תאריך לידה	21/05/1964	15/2/1959	9/1/1955
מען	אנפה 23, סביון	דוד המלך 84, הרצליה	המייסדים 16, ירושלים
נתיבות	ישראלית	ישראלית	ישראלית
מגדר	זכר	זכר	נקבה
חברות בוועדות דירקטוריון	ועדת ביקורת, ועדת תגמול, ועדת איתור, ועדת ניהול סיכונים, ועדת מאזן, וועדת השקעות משתתפות	ועדת ניהול סיכונים, ועדת מאזן ויו"ר ועדת ביקורת וועדת תגמול	ועדת ביקורת, ועדת תגמול, ועדת מאזן, ועדת השקעות נוסטרו ויו"ר ועדת ניהול סיכונים
דירקטור חיצוני?	כן	כן	כן
האם הוא עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה של בעל עניין?	לא	לא	לא
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור	13/6/2019	2/2/2023	7/5/2023
השכלתו ועיסוקיו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש דירקטור	תואר ראשון בהנדסת תעשייה וניהול מאוניברסיטת תל אביב, ותואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת קולומביה בניו יורק. מכהן יו"ר דירקטוריון בחברת Galil Capital RE Spain SOCIMI S.A (חברה ספרדית); בעלים ומנכ"ל משותף בחברת GC Nadlan Real Estate S.L (חברה ספרדית); בעלים ומנכ"ל בחברת גליל קפיטל מימון בע"מ. בעבר כיהן כשותף מנהל בחברת GC Florida Funds.	בוגר תואר ראשון מאוניברסיטת תל אביב בחשבונאות ובכלכלה וכן תואר ראשון במשפטים מהמרכז הבינתחומי למשפט ועסקים. מנכ"ל בחברות ניליביט סוכנות לביטוח (1990) בע"מ ועודד לוסקי בע"מ.	פרופסור לכלכלה מהאוניברסיטה העברית בירושלים. מרצה לכלכלה באוניברסיטה העברית בירושלים, עמיתה בבירה במכון הישראלי לדמוקרטיה. בעבר כיהנה כנגידת בנק ישראל.
האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד?	לא	לא	לא
האם הוא דירקטור שהחברה רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית או כשירות מקצועית?	כן. בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית כאמור בסעיף 13 לחוזר הדירקטוריון. בעל הבנה ומיומנות מסוימת בנושא אבטחת מידע וסייבר, מכוח לימודיו באוניברסיטת ת"א והניסיון מעבודתו בחברות היי-טק.	כן. בעל מומחיות ביטוחית ומומחיות חשבונאית ופיננסית כאמור בסעיף 13 לחוזר הדירקטוריון.	כן. בעלת מומחיות ביטוחית ומומחיות חשבונאית ופיננסית, כאמור בסעיף 13 לחוזר הדירקטוריון.

שם הדירקטור	ראובן קפלן	עינת סקורניק
מס' ת.ז.	022645287	022366199
תאריך לידה	20/9/1966	12/2/1966
מען	הקוצר 4, כפר הס	הסתונית 38, זיכרון יעקב
נתיבות	ישראלית	ישראלית
מגדר	זכר	נקבה
חברות בוועדות דירקטוריון	ועדת ביקורת, ועדת תגמול, ועדת ניהול סיכונים, ועדת מאזן ויו"ר ועדת השקעות נוסטרו	ועדת ביקורת, ועדת תגמול, ועדת ניהול סיכונים, ועדת מאזן וועדת השקעות נוסטרו
דירקטור חיצוני?	כן	כן
האם הוא עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה של בעל עניין?	לא	לא
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור	7/5/2023	1/8/2023
השכלתו ועיסוקיו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש דירקטור	בוגר תואר ראשון למנהל עסקים מהמכללה למנהל ובוגר תואר שני למנהל עסקים מהאוניברסיטה העברית בירושלים. דירקטור בחברת מיכמן בס"ד בע"מ, במכבי שירותי בריאות ובבית בלב בע"מ, דירקטור חיצוני בחברת אלומה קרן תקשורת (2020) בע"מ וחברת אמות השקעות בע"מ, חבר ועד מנהל במרכז לחינוך קשוב ואכפתי ובברטלי נוער בתנועה, וחבר בהנהלת הקרן והאגף לחיילים משוחררים. בעבר כיהן כמנכ"ל בחברות פסגות בית השקעות בע"מ, עמידר החברה הלאומית לשיכון בישראל בע"מ ומדאסיס בע"מ, דירקטור בחברת מיה דינמיקס מוטורס בע"מ וכן כדח"צ בווישור חברה לביטוח	בוגרת תואר ראשון לכלכלה ותואר שני במנהל עסקים (התמחות במימון) מהאוניברסיטה העברית בירושלים. בעלת חברה עצמאית ליעוץ וליווי חברות בשוק ההון, מכהנת כמנהלת עסקים ראשית בחברת Whomi Avatar LTD, כדירקטורית חיצונית בחברת גרופ 107, וכדירקטורית בלתי תלויה בחברת סמארט פנדינג בע"מ. כיהנה בעבר כדירקטורית חיצונית במיטב קרנות נאמנות.
האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד?	לא	לא
האם הוא דירקטור שהחברה רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית או כשירות מקצועית?	כן. בעל מומחיות ביטוחית ומומחיות חשבונאית ופיננסית, כאמור בסעיף 13 לחוזר הדירקטוריון.	כן. בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית, כאמור בסעיף 13 לחוזר הדירקטוריון.

14. תקנה 26א: נושאי משרה בכירה של התאגיד בתקופת הדוח

שם	יעקב (קובי) הבר	טל פריאל-מן	דפנה קליינר	רונית חיוחמו	יורם נזרי
מס' ת.ז.	023999972	029494309	022274492	022799704	022458830
תאריך לידה	24/10/1968	16/7/1972	15/1/1966	5/12/1966	29/6/1966
מגדר	זכר	נקבה	נקבה	נקבה	זכר
תפקיד	מנכ"ל	סמנכ"ל ייעוץ משפטי ומזכירות חברה	סמנכ"ל משאבי אנוש	סמנכ"ל כספים	סמנכ"ל ניהול סיכונים
האם ממלא תפקיד בחברת בת, חברה קשורה או בבעל ענין בחברה	כן, יו"ר דירקטוריון באיי.די.איי הנפקות (2010) בע"מ ונציג בעלי המניות בפנדה סוכנות לביטוח כללי בע"מ.	לא	לא	כן. דירקטורית ומנכ"לית באיי.די.איי. הנפקות (2010) בע"מ ודירקטורית בפנדה סוכנות לביטוח כללי בע"מ.	כן. דירקטור בפנדה סוכנות לביטוח כללי בע"מ.
האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או בעל עניין	לא	לא	לא	לא	לא
השכלה	תואר ראשון בכלכלה ומנהל עסקים מאוניברסיטת בר אילן, מוסמך בכלכלה מאוניברסיטת בר אילן. בוגר תכנית המנהלים של אוניברסיטת הרווארד (191AMP).	תואר ראשון במשפטים מאוניברסיטת תל אביב, עו"ד, LLB	תואר ראשון במדעי המדינה מאוניברסיטת תל אביב, מוסמכת לניהול משאבי אנוש מאוניברסיטת דרבי	תואר ראשון במנהל עסקים וחשבונאות מהמכללה למנהל, רו"ח	לימודי תעודה, חתם מורשה לביטוח חיים (C.L.U (ISR)
עיסוק עיקרי בחמש השנים האחרונות	מנכ"ל. משמש כיו"ר הועד המנהל בעמותת ידידי עתידים (ע"ר) וכן חבר ועד מנהל בקרן סטף לחינוך, ליצירה ויזמות לתעשייה (ע"ר) ובמכון אהרון (מכון מחקר כלכלי במרכז הבינתחומי אוניברסיטת רייכמן). כמו כן, כיהן כנציג הציבור בוועדה לבחינת תקציב הביטחון ובניין הכוח.	סמנכ"לית, יועצת משפטית ומזכירת חברה. בעבר מזכירת חברה באיי.די.איי הנפקות (2010) בע"מ	סמנכ"לית משאבי אנוש בחברה.	סמנכ"לית הכספים בחברה ודירקטורית ומנכ"לית באיי.די.איי. הנפקות (2010) בע"מ	סמנכ"ל תפעול ובקרה בחברה. בעל ניסיון ומיומנות מסוימת בתחום אבטחת מידע וסייבר וזאת מכוח תפקידו הכולל, בין היתר, אחריות על ניהול מדיניות ההמשכיות העסקית של החברה לרבות בשל אירוע סייבר
תאריך תחילת כהונה כנושא משרה בכירה	4/7/2018	2/11/2006	1/2006	1/12/2008	27/3/2006

שם	נעמה חשמונאי	ח ברטוב	אביב אריזון	מרב קליפר פרץ
מס' ת.ז.	054286885	033865734	033817214	028521078
תאריך לידה	18/2/1967	3/5/1977	14/04/1977	9/7/1971
מגדר	נקבה	זכר	זכר	נקבה
תפקיד	סמנכ"ל אקטואריה וחיתום	סמנכ"ל טכנולוגיה, חדשנות ושירות	סמנכ"ל תביעות ופרויקטים	סמנכ"ל שיווק דיגיטל ודאטה
האם ממלא תפקיד בחברת בת, חברה קשורה או בבעל ענין בחברה	לא	כן, דירקטור בחברת נימה שפע ישראל בע"מ (חברה קשורה).	כן, יו"ר דירקטוריון בפנדה סוכנות לביטוח כללי בע"מ.	לא
האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או בעל ענין בחברה	לא	לא	לא	לא
השכלה	תואר ראשון בכלכלה וסטטיסטיקה מאוניברסיטת חיפה, תואר שני בסטטיסטיקה מהפקולטה למדעי החברה באוניברסיטת חיפה, תעודת DAT (אקטואר) מאוניברסיטת חיפה והמכון הבריטי ללימודי אקטואריה, תעודת FILAA מאגודת האקטוארים	בוגר תואר ראשון במדעי המחשב מאוניברסיטת תל-אביב ותואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת בן גוריון	תואר BSC הנדסת תעשייה וניהול ותואר MBA במנהל עסקים מאוניברסיטת בן גוריון	תואר ראשון בכלכלה ותואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת תל אביב
עיסוק עיקרי בחמש השנים האחרונות	סמנכ"ל אקטואריה וחיתום בחברה.	סמנכ"ל טכנולוגיות ומידע בחברה. בעל מומחיות וניסיון נרחב בתחום אבטחת מידע וסייבר. במסגרת תפקידו עסק בעבר ועוסק גם כיום רבות במוכנות והתמודדות עם איום סיבוכי סייבר, בדגש על שילוב אמצעים טכנולוגיים וניהוליים כדי לזהות, להעריך, להפחית ולנטר את הסיכונים הללו	סמנכ"ל תביעות ופרויקטים בחברה. חבר הועד המנהל בעמותת מידות.	סמנכ"ל שיווק דיגיטל ודאטה בחברה.
תאריך כהונה משרה	1/1/2020	1/10/2019	1/2/2019	24/02/2019
תחילת כהונה משרה				

שם	יוסי אפרתי	קרן אדיר	אלעד מוהבאן	מירי לוין	קרן צבי אריה
מס' ת.ז.	028127744	34572370	31955545	027268598	031177371
תאריך לידה	29/3/1971	27/10/1977	8/6/1975	27/3/1974	31/3/1980
מגדר	זכר	נקבה	זכר	נקבה	נקבה
תפקיד	סמנכ"ל השקעות	מבקרת פנימית ראשית	חשב ראשי	סמנכ"ל מכירות ושירות	מנהלת אסטרטגיה, כלכלה וניהול מטה מנכ"ל
האם ממלא תפקיד בחברת בת, חברה קשורה או בבעל ענין בחברה	כן, (דירקטור בחברת IDINLEY בלוקסמבורג)	מבקרת פנים באיי.די.איי. הנפקות (2010) בע"מ	סמנכ"ל כספים באיי.די.איי הנפקות (2010) בע"מ.	לא	לא
האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או בעל עניין	לא	לא	לא	לא	לא
השכלה	תואר ראשון בכלכלה מאוניברסיטת בן גוריון, מוסמך למנהל עסקים (MBA) מהקריה האקדמית אונו	תואר ראשון מהמרכז הבינתחומי הרצליה במשפטים ובמנהל עסקים	תואר ראשון במנהל עסקים וחשבונאות מהקריה האקדמית קריית אונו; מוסמך כרואה חשבון אונו.	תואר ראשון במדעי המדינה וסוציאולוגיה מאוניברסיטת ת"א ותואר שני במנהל עסקים מהקריה האקדמית אונו.	תואר ראשון בהנדסת תעשייה וניהול בהצטיינות (מכללת שנקר) ותואר שני MBA בניהול חברות טכנולוגיה (המכללה למנהל)
עיסוק עיקרי בחמש השנים האחרונות	סמנכ"ל השקעות בחברה.	ממונת האסדרה באגף הייעוץ המשפטי בחברה. בעבר- יועצת משפטית ומזכירת חברה באיי.די.איי. הנפקות (2010) בע"מ	מנהל מדור עסקאות ורגולציה בכלל חברה לביטוח בע"מ.	סמנכ"ל שיווק, מכירות ושירות לקוחות בחברת HOT, ומנכ"לית חברת Red מקבוצת FOX.	מנהלת מחלקת פרויקטים חוצי ארגון בחברה.
תאריך תחילת כהונה כנושא משרה בכירה	1/12/2016	1/6/2021	6/1/2022	1/6/2023	1/4/2024

15. תקנה 26ב': מורשי חתימה עצמאיים

אין מורשי חתימה עצמאיים בחברה.

עם זאת, יצוין כי בכוחם של הדירקטורים המפורטים להלן, שהינם בעלי קרבה משפחתית (שאינה עולה כדי הגדרת "בן משפחה" בחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968), יחדיו, בצירוף חותמת החברה או שמה המודפס, לחייב את החברה בחתימתם המשותפת לכל דבר ועניין:

- א. מר משה (מוקי) שנידמן, המכהן כיו"ר דירקטוריון החברה ונמנה על בעלי השליטה בחברה.
- ב. מר דורון שנידמן, המכהן כסגן יו"ר הדירקטוריון בחברה ונמנה על בעלי השליטה בחברה.

16. תקנה 27: רואה החשבון של התאגיד

קוסט פורר גבאי את קסירר, רואי חשבון מרח' דרך מנחם בגין 144א', תל-אביב.

17. תקנה 28: שינויים בתזכיר או בתקנון התאגדות

אין.

18. תקנה 29: המלצות והחלטות הדירקטוריון

(א) המלצות הדירקטוריון בפני האסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה ("האסיפה הכללית") והחלטותיו שאינן טעונות אישור האסיפה הכללית בדבר:

חלוקת דיבידנדים: לפירוט, ראו באור 14 לדוחות הכספיים וכן דיווחים מיידיים של החברה מיום 25 במרץ 2024, מיום 28 במאי 2024, מיום 27 באוגוסט 2024, מיום 9 בספטמבר 2024 ומיום 27 בנובמבר 2024 (אסמכתאות מס': 2024-01-025705, 2024-01-055068, 2024-01-088893 ו-2024-01-619284, בהתאמה).

(ב) החלטות אסיפה כללית מיוחדת:

1) ביום 7 באפריל 2024, אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה את העדכון למדיניות התגמול של החברה לעניין הוספת אפשרות להעניק תגמול משתנה כספי למנכ"ל, החל מיום 1 בינואר 2024, ובהתאם את תנאי ההעסקה המעודכנים של מנכ"ל החברה, מר קובי הבר. ראו דיווחים מיידיים של החברה מיום 25 במרץ 2024 ומיום 7 באפריל 2024 (אסמכתאות מס': 2024-01-025555 ו-2024-01-039852, בהתאמה).

2) ביום 4 ביולי 2024, אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה, בין היתר, את חידוש ההתקשרות בהסכם ניהול עם ישיר איי.די.איי. אחזקות בע"מ לתקופה של 3 שנים החל מיום 1 ביולי 2024, ללא שינויים מהותיים, ואת כתב ההתחייבות לשיפוי ופטור מאחריות למר משה (מוקי) שנידמן ודורון שנידמן הנמנים על בעלי השליטה בחברה. לפרטים נוספים, ראו דיווחים מיידיים של החברה מיום 28 במאי 2024 ומיום 4 ביולי 2024 (אסמכתאות מס': 2024-01-055287 ו-2024-01-068841, בהתאמה).

3) ביום 19 בדצמבר 2024, אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה מחדש את הסכם ההעסקה של מר בן שנידמן, אשר הינו בנו של מר דורון שנידמן, סגן יו"ר דירקטוריון החברה, שנמנה על בעלי השליטה בחברה, לתקופה של 3 שנים, החל מיום 1 בינואר 2025, ללא שינוי בתנאי השכר, למעט הצמדת שכר הבסיס למדד המחירים לצרכן. לפרטים נוספים, ראו דיווחים מיידיים של החברה מיום 13 בנובמבר 2024 ומיום 19 בדצמבר 2024 (אסמכתאות מס': 2024-01-615505 ו-2024-01-625722, בהתאמה).

לפרטים נוספים, ראו גם באור 36 לדוחות הכספיים.

19. תקנה 29א: החלטות החברה

פטור, ביטוח והתחייבות לשיפוי

ביום 23 ביולי 2013 אישרו ועדת התגמול ודירקטוריון החברה וכן האסיפה הכללית, בישיבתה מיום 29 במרס 2013, מתן פטור, שיפוי וביטוח כמפורט להלן:

א. פטור - מתן פטור לנושא משרה בחברה, בכפוף להוראות ולסייגים שנקבעו בדין בקשר למתן פטור לנושאי המשרה, החברה פוטרת את נושאי המשרה בה לרבות אלו הנמנים על בעלי השליטה בה מראש, מאחריות,

כולה או מקצתה, בשל נזק שנגרם או שייגרם עקב הפרת חובת הזהירות של אותם נושאי המשרה כלפיה. פטור זה לא יחול בשל כל אחד מאלה: הפרת חובת אמונים, למעט אם נושא המשרה פעל בתום לב והיה לו יסוד סביר להניח שהפעולה לא תפגע בטובת החברה; הפרת חובת הזהירות שנעשתה בכוונה או בפזיזות; פעולה מתוך כוונה להפיק רווח אישי שלא כדין; קנס או כופר שיוטל על נושאי המשרה. נכון למועד הדוח, לכלל נושאי המשרה אושר מתן כתב פטור מאחריות מלא או מוגבל.

ב. שיפוי - מתן שיפוי מראש לכל נושאי המשרה בחברה ולנושאי משרה בחברות המוחזקות על ידה (המכהנים ככאלו, מטעמה), אשר כיהנו, מכהנים ויכהנו בחברה או בחברות המוחזקות, לפי העניין, באופן הרחב ביותר האפשרי על פי הוראות חוק החברות ותקנון החברה, והוצאת כתבי שיפוי מראש בהתאם, מעת לעת, לנושאי המשרה כאמור. השיפוי האמור לא יחול על אירועים שאירעו עד ליום 18 במאי 2004, יום הפיכת ישיר אחזקות לחברה ציבורית, וזאת מבלי לגרוע מזכותה של החברה לשפות את נושאי המשרה כאמור בדיעבד בהתאם למותר בתקנון החברה, בגין כל פעולה או מחדל בתוקף היותם נושאי משרה בחברה או בחברה בת או בחברה שאינה בשליטה או בבעלות מלאה של החברה. יובהר, כי סכום השיפוי שתשלם החברה לכל נושאי המשרה, במצטבר, על פי כל כתבי השיפוי שהוצאו ו/או יוצאו להם על ידי החברה על פי החלטת השיפוי, ביחס לחבויות כספיות שיוטלו עליהם כאמור, בגין אחד או יותר מסוגי האירועים המזכים בשיפוי, לא יעלה על 25% מההון העצמי של החברה לפי הדוחות הכספיים האחרונים. כמו כן, סכום השיפוי שישולם בפועל יוגבל אך ורק לסכומים אשר לא כוסו על ידי הביטוח ולא שולמו בפועל. אישור זה חל גם על בעלי השליטה למשך כל תקופת אישור הסכם הניהול עימם, כאמור בסעיף 18(ב)(2) לעיל.

ג. לפרטים נוספים אודות כתב התחייבות לשיפוי ופטור מאחריות לדירקטורים ולנושאי משרה המקובל בחברה, ראו נספח א' לדוח זימון אסיפה כללית של בעלי המניות של החברה מיום 22 באוגוסט 2022 (אסמכתא מס': 086043-01-2022).

ד. ביום 23 בינואר 2025 אישר דירקטוריון החברה (לאחר קבלת אישורה של ועדת התגמול) את התקשרותה בעסקה לרכישת פוליסה לביטוח אחריות נושאי משרה, לרבות בעלי השליטה בה, לכיסוי אחריותם של נושאי המשרה בה ובחברות בנות וקשורות שלה (להלן בס"ק זה: "הפוליסה") בשל חבות שתוטל עליהם עקב פעולה שעשו בחברה ו/או בחברות בנות ו/או בחברות קשורות מתוקף היותם נושאי משרה בהן, לרבות כיסוי להוצאות משפטיות בהתגוננות בפני תביעות כנגדם. הפוליסה נרכשה לתקופה של 12 חודשים, החל מיום 7 בפברואר 2025 (כאשר הפוליסה הקודמת הוארכה החל מיום 21.1.2025 ועד מועד כניסתה לתוקף של הפוליסה החדשה) ועד ליום 6 בפברואר 2026, בפרמיה שנתית של כ- 146 אלף דולר. אין בביטוח החדש שינויים מהותיים בכיסויים ובתנאים לעומת הביטוח הקודם שתוקפו הסתיים ביום 6.2.2025. יובהר, כי פוליסת הביטוח האמורה תכסה גם בשל חבויות, בגינן ניתן לבטח, בהתאם לחוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011. פוליסת הביטוח יכול ותחודש מעת לעת מבלי שינוי מהותי בפרטים האמורים לעיל.

יעקב (קובי) הבר
מנהל כללי

משה (מוקי) שנידמן
יו"ר הדירקטוריון

איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ

נספחים

הצהרת אקטואר ביטוח חיים
הצהרת אקטואר בענפי ביטוח כללי
הצהרת אקטואר ביטוח בריאות

הצהרת אקטואר לעסקי ביטוח חיים דצמבר 2024

איי.די.איי חברה לביטוח בע"מ

פרק א' – זהות האקטואר

נתבקשתי על ידי איי.די.איי חברה לביטוח בע"מ ("המבטח") להעריך את ההפרשות המפורטות בפרק ב' להלן בביטוח חיים עבור הדוחות הכספיים של המבטח (להלן – "ההפרשות") ליום 31 בדצמבר 2024, כפי שמפורט להלן.

נכון לתאריך הדוח אני עובדת שכירה של המבטח, מינוי לתפקיד מיום 23 במאי 2021. אין לי קשרים עסקיים עם המבטח, או עם בעל עניין של המבטח או עם בן משפחה של בעל עניין.

פרק ב' – היקף חוות הדעת האקטוארית

1. חוות הדעת האקטוארית

א. לצורך חישוב ההפרשות של המבטח, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי המבטח. בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההפרשות לצורכי הדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.

ב. במידת הצורך הסתמכתי בהערכתי גם על נתונים שהתקבלו ממקורות מהימנים אחרים. בחנתי את מידת התאמת הנתונים והרלוונטיות שלהם.

ג. ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההפרשות המפורטות להלן נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטי המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1 לפרק ג' להלן.

ד. לצורך חישוב השייר ביקשתי מהגורמים המוסמכים על ביטוח משנה של המבטח מידע בדבר הסדרי ביטוח המשנה של המבטח, יכולת גביית התביעות ובעיות במדיניות התשלום של מבטחי המשנה. בחנתי על סמך המידע שנמסר לי את ההשלכות וההשפעות של הסדרי ביטוח המשנה על ההפרשות.

בחוות דעתי נלקחו בחשבון גם העניינים הבאים :

- 1) ההפרשה שחושבה בגין עסקים נכנסים. לעניין זה, "עסקים נכנסים" כהגדרתם בסימן ג' בפרק 1 לחלק 2 של שער 5 לעניין "מדידת התחייבויות". אין למבטח עסקים מסוג זה.
- 2) ההפרשה שחושבה עבור ביטוחים משותפים בהם החברה אינה מבטח מוביל-אין למבטח עסקים מסוג זה.

2. נתונים המצורפים לפסקת היקף חוות הדעת האקטוארית

א. פרוט סכומי ההפרשות ברמת הברוטו והנטו

- טפסים 12 א' ו- 12 ב' המצורפים להלן להצהרה בנספחים א' ו- ב' בהתאמה מפורטים סכומי ההפרשות באלפי ₪ ברמת הברוטו ורמת השייר כמפורט להלן,
- 1) הפרשה לתביעות תלויות (תביעות שאירעו אך טרם שולמו במלואן, בין אם אושרו ובין אם לאו, למעט תביעות המשולמות כקצבאות כגון: אובדן כושר עבודה והכנסה למשפחה) מבוססת על הערכות של מחלקת תביעות וכוללות הוצאות ישירות ועקיפות.
 - הפרשה ל- IBNR (מדווחת ביחד עם התביעות התלויות) בגין תביעות שאירעו אבל לא דווחו, מבוססת על ניסיון החברה, עם מרווח לשמרנות, עקב הניסיון המוגבל.
 - 2) הפרשה (עתודה) הנובעת מתנאי חוזה הביטוח בביטוח חיים בנפרד, לרבות -
 - א) עתודה לתכנית עם צבירה.
 - ב) עתודה בגין פוליסות שאינן כוללות רכיב חסכון.
 - הפרשה הנדרשת כאשר חלק מהפרמיה הנגבית בשנים המוקדמות של החוזה מיועדת למתן כיסוי עתידי במועד מאוחר יותר, כגון הפרשה בגין פרמיה קבועה.
 - 3) חלק העתודה בגין תביעות בתשלום בגין אובדן כושר עבודה והכנסה למשפחה.
 - 4) השלמה הנובעת מבדיקת נאותות העתודה – בבדיקה שנערכה לגבי נאותות העתודה לא נמצא צורך להשלמה נוספת של העתודה.
 - 5) אחר – הפרשות נוספות לפי הוראות המפקח, כגון: הפרשה בגין עתודה להשלמה (DAC), השלמת העתודה לפוליסות גמלא - לא נמצא צורך להשלמות אלה.

ב. השפעת שינויים/עדכונים על ההפרשות

- השפעת השינויים המפורטים להלן על ההפרשות, באלפי ₪, הן ברמת הברוטו והן ברמת השייר:
- (1) עבור פוליסות שנכנסו לתוקף לאחר תום תקופת הדוח הכספי השנתי האחרון – סכום ההתאמה של ההפרשות, אשר נובע מההבדלים בין הנחות בסיס הפרמיה לבין הנחות בסיס ההפרשה – לא נדרשה התאמה מסוג זה בתקופת הדוח.
 - (2) עבור פוליסות שנכנסו לתוקף לפני הדוח הכספי השנתי האחרון – סכום ההתאמה של ההפרשות, אשר נובע משינויים בהנחות, בשיטות או ברמת הפרמיה הצפויה להיגבות, וכן מתיקונים אחרים, הינו קיטון של 477 אלפי ₪ ברמת הברוטו ו-393 אלפי ₪ ברמת השייר.

פרק ג' – חוות הדעת

אני מצהירה ומאשרת כי בענף ביטוח חיים:

1. הערכתי את הפרשות המבטח המפורטות בפרק ב' בהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן, והכול כתוקפם ביום הדוח הכספי:
 - א. הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א – 1981.
 - ב. הוראות והנחיות הממונה על שוק ההון.
 - ג. כללים אקטואריים מקובלים.
2. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים בפרק ב' לעיל, הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.
3. ההנחות והשיטות להערכת ההפרשות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.
4. ההפרשות המפורטות בפרק ב', מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין חבותו הנובעת מחוזי ביטוח חיים, כתוקפם ביום הדוח הכספי.

פרק ד' – הערות והבהרות

1. סוגי העתודות וההנחות

פרטים אודות סוגי העתודות, שיעורי הריבית וכו', נכללים בביאור 35 לדוחות הכספיים.

2. אי וודאות סטטיסטית ואקטוארית

ההפרשות המפורטות בפרק ב' נגזרות מהערכות אקטואריות המבוססות על שיעורי תמותה ושיעורי תחלואה המשקפים את ניסיון החברה בפועל או המתבססים על ניסיון מבטחי המשנה. הערכות אלו מהוות הערכות הולמות לעלות התחייבויות המבטח. למרות זאת, ייתכן ועלות ההתחייבויות בפועל לא תתפתח לפי ההערכות, וקיימת אפשרות שתהיה שונה מהותית מהערכות אלו.

3. חשיפה להתפתחויות ולשינויים עתידיים

בעתיד ייתכנו שינויים והתפתחויות בכל הקשור לתנאי שוק ביטוח החיים בישראל, עקב שינויי רגולציה, החלטות בתי דין, התפתחויות טכנולוגיות ושינויים בתנאים חברתיים וסביבתיים. גורמים אלו לא ניתנים לחיזוי מראש ועשויים להשפיע על העלות הסופית של התביעות ולכן על ההערכה האקטוארית להפרשות.

F.I.L.A.A טטיאנה פופקוב

שם האקטואר הממונה

חתימה

13 מרץ, 2025

תאריך

נספח א – טופס 12 א

טופס 12א' תביעות תלויות, עתודה ועתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל - ברוטו

ליום: 31/12/2024

(באלפי ₪)

כיסויים (אחרים 1)	סיעודי		אכ"ע	סיכון מוות טהור או מרכיב סיכון מוות בפוליסה		חסכון טהור או מרכיב החיסכון בפוליסות (עדיף, מסולל)		חסכון וסיכון מוות (קלאסי, מסורתי)		סה"כ	
	קבוצתי	פרט		קבוצתי	פרט	משתתף	מבטיח תשואה	משתתף	מבטיח תשואה		
6	ב5	א5	4	ב3	א3	ב2	א2	ב1	א1		
19,558			3,993	8,600	132,879					165,029	1 תביעות תלויות
0	0	0	32,060	0	13,469	307,479	0	0	0	353,008	2 עתודה (סה"כ שורות 1א2 עד 6)
										0	1א2 פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה:
											1990 פוליסות שהונפקו עד שנת 1990
0			0	0	1	12,730				12,731	2א2 פוליסות שהונפקו בין השנים 1991-2003
0			137	0	957	294,750				295,843	3א2 פוליסות שהונפקו לאחר שנת 2004
0	0	0	137	0	957	307,479	0	0	0	308,574	4א2 סה"כ (1א2 עד 3א2)
0			43	0	11,666					11,709	ב2 פוליסות שאינן כוללות מרכיב חסכון
0			31,880	0	846					32,725	3 חלק העתודה בגין תביעות בתשלום
										0	4 השתתפות ברווחים
										0	א5 השלמה בהתאם להערכות הטובות ביותר (Best Estimate)
										0	ב5 מרווח עבור סטיות שליליות אפשריות (Margin for Adverse Deviation)
										0	6 אחר
										0	7 עתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל
											1) כיסויים אחרים, לרבות: נכויות, כפל תאונה וכד'
										0	א8 השפעת התאמת ההפרשות בגין עסקים חדשים
			(470)		(7)					-477	1ב8 שינויים בהנחות
										0	2ב8 השיפוט התאמת
										0	3ב8 ההפרשות בגין עסקים
										0	4ב8 קיימים
										0	שינויים אחרים

נספח ב – טופס 12 ב

טופס 12ב' תביעות תלויות, עתודה ועתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל - שייר

ליום: 31/12/2024

(באלפי ₪)

כיסויים (אחרים 1)	סיעודי		אכ"ע	סיכון מוות טהור או		חסכון טהור או מרכיב		חסכון וסיכון מוות		סה"כ	
	קבוצתי	פרט		קבוצתי	פרט	משתתף	מבטיח תשואה	משתתף	מבטיח תשואה		
6	ב5	א5	4	ב3	א3	ב2	א2	ב1	א1		
17,563			2,999	8,600	113,849					143,009	1 תביעות תלויות
0	0	0	25,946	0	13,374	307,479	0	0	0	346,800	2 עתודה (סה"כ שורות 1א2 עד 6)
										0	פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה:
										0	פוליסות שהונפקו עד שנת 1990
			0		1	12,730				12,731	פוליסות שהונפקו בין השנים 1991-2003
			137		957	294,750				295,843	פוליסות שהונפקו לאחר שנת 2004
0	0	0	137	0	957	307,479	0	0	0	308,574	סה"כ (1א2 עד 3א2)
0			43	0	11,666					11,709	ב2 פוליסות שאינן כוללות מרכיב חסכון
			25,766		751					26,517	3 חלק העתודה בגין תביעות בתשלום
										0	4 השתפות ברווחים
										0	השלמה בהתאם להערכות הטובות ביותר (Best Estimate)
										0	א5 השלמה הנובעת מבדיקת נאותות העתודה
										0	מרווח עבור סטיות שליליות אפשריות (Margin for Adverse Deviation)
										0	ב5
										0	6 אחר
										0	7 עתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל
										0	1) כיסויים אחרים, לרבות: נכיות, כפל תאונה וכד'
										0	א8 השפעת התאמת ההפרשות בגין עסקים חדשים
			(387)		(6)					-393	ב18 שינויים בהנחות
										0	2ב8 השפעת התאמת ההפרשות בגין עסקים קיימים
										0	3ב8 הבדלים בגובה הפרמיה
										0	4ב8 שינויים אחרים

הצהרת אקטואר ביטוח כללי

א' – זהות האקטואר

נתבקשתי על ידי אי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ ("המבטח") להעריך את ההפרשות המפורטות בפרק ב' להלן, בענפי ביטוח כללי, עבור הדוחות הכספיים של המבטח ליום 31 דצמבר 2024 (להלן "ההפרשות"), כפי שמפורט להלן.
אני עובדת שכירה של המבטח החל מתאריך 1 ביוני 2022, ומשמשת בתפקיד אקטוארית ממונה ביטוח כללי מיום 22 בנובמבר 2022.

ב' – היקף חוות הדעת האקטוארית

1. היקף חוות הדעת האקטוארית

- א. לצורך חישוב ההפרשות של המבטח, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי המבטח. בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההפרשות לצורכי הדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.
- ב. במידת הצורך הסתמכתי בהערכתי גם על נתונים שהתקבלו ממקורות מהימנים אחרים. בחנתי את מידת התאמת הנתונים והרלוונטיות שלהם.
- ג. ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההפרשות המפורטות בסעיף 2 להלן נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטי המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1 לפרק ג' להלן.
- ד. לצורך חישוב השייר ביקשתי מהגורמים המוסמכים על ביטוח משנה של המבטח מידע בדבר הסדרי ביטוח המשנה של המבטח, יכולת גביית התביעות ובעיות במדיניות התשלום של מבטחי המשנה. בחנתי על סמך המידע שנמסר לי את ההשלכות וההשפעות של הסדרי ביטוח המשנה על ההפרשות.
- ה. בחוות דעתי נלקחו בחשבון גם העניינים הבאים:

1) **ההפרשה שחושבה בגין הסדר ביטוח שיורי "הפול" או בגין עסקים נכנסים.** חישוב ההפרשה בגין הפול מתבסס על חישוב שבוצע ע"י אקטואר הפול ובאחריותו. לעניין זה, "עסקים נכנסים" - כהגדרתם בסימן ג' בפרק 1 לחלק 2 של שער 5 לעניין "מדידת התחייבויות".

2) **ההפרשה שחושבה עבור ביטוחים משותפים בהם החברה אינה מבטח מוביל.**

אין לחברה ביטוחים משותפים.

3) **העדר מתאם בין הענפים השונים לצורך הפחתת סך ההפרשה הכוללת בגין תביעות תלויות עבור כל הענפים**

הכלולים בהערכתי.

בוצעה הפחתה בשיעור של 1% מסך ההתחייבויות בשייר בגין היעדר מתאם מלא בין הענפים.

¹ התחייבויות הפול מהוונות בריבית חסרת סיכון בתוספת 80% פרמיית אי נזילות.

ליום 31 בדצמבר 2024
אלפי ₪

שייר	ברוטו	תביעות תלויות
		ענפים שאינם מקובצים:
321,219	329,804	רכב רכוש
44,611	77,268	מקיף דירות
1,241,007	2,002,384	רכב חובה
1,606,837	2,409,456	סה"כ ענפים שאינם מקובצים
28,541	42,516	סה"כ ענפים מקובצים
1,635,378	2,451,972	סה"כ ענפים
68,981	68,981	סה"כ הוצאות עקיפות
פער בין העתודה לסיכונים שטרם חלפו לבין הפרמיה שטרם הורווחה		
4,436	4,257	רכב חובה
-	-	רכב רכוש
-	-	מקיף דירות
1,708,795	2,525,210	סה"כ הערכה אקטוארית

ג' – חוות הדעת

אני מצהירה ומאשרת כי בענפי ביטוח כללי הכוללים במבטח את כל אלה: מקיף לדירות; רכב מנועי – רכוש; רכב מנועי – חובה; ביטוחי נכס המועברים על ידי הבנקים למשכנתאות; מקיף לבתי עסק; אחריות מעבידים ואחריות כלפי צד ג' (כחלק ממקיף דירות ומקיף לבתי עסק בלבד) ואחריות מקצועית:

- הערכתי את הפרשות המבטח, המפורטות בפרק ב', בהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן, והכול כתוקפם ביום הדוח הכספי:
 - הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א – 1981;
 - הוראות והנחיות הממונה על שוק ההון;
 - עמדת הממונה בנושא חישוב עתודות בביטוח כללי;
 - כללים אקטוארים מקובלים.
- לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים בפרק ב', הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.
- ההנחות והשיטות להערכת הפרשות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.
- ההפרשות לתביעות תלויות המפורטות בפרק ב', בגין הענפים שאינם מקובצים: מקיף לדירות, רכב מנועי – רכוש ורכב מנועי – חובה מהוות, לפי מיטב ידיעתי והערכתי, עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין התביעות התלויות, המוגדרות לעיל, בכל ענף שפורט בנפרד, כתוקפם ביום הדוח הכספי.

5. סך ההפרשות לתביעות תלויות, המפורט בפרק ב', מהווה, לפי מיטב ידיעתי והערכתי, עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין התביעות התלויות בענפים המקובצים ושאינם מקובצים בכללותם, כתוקפם ביום הדוח הכספי.
6. ההפרשה להוצאות עקיפות, המפורטת בפרק ב', מהווה, לפי מיטב ידיעתי והערכתי, עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין הוצאות עקיפות ליישוב תביעות, כתוקפם ביום הדוח הכספי.
7. ההפרשות לפרמיה בחסר, המפורטות בפרק ב', מהוות, לפי מיטב ידיעתי והערכתי, עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין הפער בין הסיכונים שטרם חלפו והפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות ברמת השייר (ככל שקיים), בענפים שפורטו, כתוקפם ביום הדוח הכספי.

ד' – הערות והבהרות

1. ההפרשות המפורטות בפרק ב' נגזרות מהערכה אקטוארית של עלות התביעות בענפים הכלולים בהצהרה זו. ההערכה האקטוארית מהווה אומדן הולם לעלות התביעות, ביום ההערכה. ההערכה מבוססת על אומדנים סטטיסטיים הכוללים מרכיב של אי וודאות; האומדנים הסטטיסטיים מבוססים על הנחות שונות, אשר לא בהכרח יתממשו; ההנחות הנמצאות בשימוש בהערכה האקטוארית משפיעות על התוצאה הסופית של ההפרשה, ולכן, עלות התביעות בפועל עשויה להיות גבוהה או נמוכה מההערכה האקטוארית.
2. החל מדצמבר 2015 אימצה החברה, עפ"י הנחיית הפיקוח, את עמדת הממונה² (הוראות משלימות לתקנות ולחוזר "ביטול הצבירה"), שעניינה נוהג מיטבי לאקטוארים לחישוב עתודות בביטוח כללי לצורך דיווח כספי, כך שישקפו באופן נאות את ההתחייבויות הביטוחיות. עמדת הממונה מפרטת, בין היתר, עקרונות בבסיס הערכת העתודות: מקצועיות, עקביות וזהירות. לענין עקרון הזהירות, נקבע כי זהירות משמעה "שהעתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח". כלומר, לגבי העתודה שחושבה ע"י האקטואר, קיים סיכוי סביר למדי ("fairly likely") כי העתודה שנקבעה בשייר תספיק לכיסוי התחייבויות המבטח. בהקשר זה, נקבע לגבי תביעות תלויות בענפי חובה וחבויות, כי הבחינה של "סיכוי סביר למדי" תכוון לאומדן הסתברות של 75% לפחות. יחד עם זאת, נקבע כי ככל שישנן מגבלות בניתוח הסטטיסטי, יפעיל האקטואר שיקול דעת וייתכן שימוש בשיטות אקטואריות מקובלות. המרווח מתייחס הן לסיכון הרנדומלי והן לסיכון הסיסטמי. את הסיכון הרנדומלי ניתן לאמוד בשיטות סטטיסטיות, בעוד אומדן הסיכון הסיסטמי דורש שילוב של שיטות איכותיות המשלבות מידה ניכרת של שיקול דעת. ניתן ביטוי להעדר מתאם מלא בין ענפים שונים לצורך הפחתת המרווח הכולל. בשנת 2023 עדכנה החברה את המרכיב הסיסטמי במרווח הסיכון, עדכון המבוצע בהתאם לנוהל שנקבע אחת לשלוש שנים.
- לאור הניסיון שהצטבר בחברה מאז יישום הנוהג המיטבי, בשנת 2024 עדכנה החברה את המרווח בכל הענפים כך שיביא את ההתחייבויות בשייר לרמת ביטחון אחידה של 75% (חלף 80% בענפי חובה וחבויות). יצוין שרמת ביטחון זו תואמת את רמת הביטחון שתיושם במסגרת תקן IFRS17. העדכון הביא להקטנת ההתחייבות הביטוחית בשייר בענפי חובה וחבויות בסך של כ- 20 מיליון ש"ח לפני מס המהווים כ- 1.2% מסך ההתחייבות.

² "חוזר 2019-1-3; עמדת ממונה, נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי".

3. החל מספטמבר 2020 ובהתאם לחוזר הפיקוח (חוזר ביטוח 9-1-2020) ההתחייבויות על פי הנוהג המיטבי מהוונות בריבית ריאלית חסרת סיכון בתוספת 80% פרמית אי נזילות עבור ענף רכב חובה וענפי החבויות ובתוספת 50% פרמית אי נזילות עבור ענפי הרכוש.
4. בנוסף נלקח בחשבון הפער בין השווי ההוגן והשווי בספרים של נכסים שאינם סחירים (להלן "UGL"), תוך הנחה שההפרשות מוחזקות למול נכסים הולמים שזמני פירעונם ו/או רמת הנזילות שלהם מותאמים לזרם התשלומים הצפוי של התביעות בעתיד. הנכסים הוקצו בהתאם לנוהל שאושר על ידי דירקטוריון החברה, ובהתאם להבהרות שפורסמו בחודש יוני 2020 על ידי רשות שוק ההון, שקבעו שניתן להביא לניצול מרבי של השווי העודף, בין היתר, באמצעות הקצאה של נכסים בעלי שווי עודף תחילה לאותן קבוצות שבגינן מתקבלת עתודת LAT. בהבהרה נוספת שפורסמה בחודש פברואר 2023 על ידי רשות שוק ההון צויין כי יתרת העתודה לאחר הפחתת ה-UGL אינה יכולה לרדת מתחת לאומדן המיטבי (Best Estimate) של ההתחייבות, הן עבור העתודה לתביעות תלויות והן עבור העתודה לסיכונים שטרם חלפו עבור כל אחת מהן בנפרד. החברה פועלת בהתאם להבהרות הנ"ל.
4. מכוח זכות שיבוב שהוענקה לו בסעיף 328 לחוק הביטוח הלאומי, נהג הביטוח הלאומי (להלן - המל"ל) להגיש נגד חברות הביטוח תביעות שיבוב בגין תגמולים ששולמו על ידו לנפגעי תאונות דרכים שהן גם תאונות עבודה, ואשר מכוסות בפוליסות ביטוח רכב חובה שהפיק מבטח. באוגוסט 2021 נחתמו הסכמים בין המל"ל לבין כל אחת מחברות הביטוח הפעילות בתחום, לפיהם ההתחשבנות ביחס לתאונות שאירעו עד ה-31 בדצמבר 2022 תמשיך להתקיים פרטנית כבעבר. החל מ-1 לינואר 2023 השתנתה שיטת ההתחשבנות, והיא מבוצעת מראש על ידי העברת שיעור מהפרמיה למל"ל באמצעות קרנית. השיעור שנקבע ברמת השוק לשנות החיתום 2023-2024 עומד על 10% מהפרמיה, והשיעור לשנות חיתום 2025 ואילך נקבע על 10.95% מהפרמיה. שיעור זה נקבע על בסיס ממוצע שוק, וזאת למרות השונות הקיימת בין החברות בהתאם לתמהיל התיק היחודי לכל חברה. במסגרת המודל האקטוארי בענף רכב חובה, נקבע אומדן ההתחייבויות עבור שנות החיתום 2022 ואילך, באופן הנותן ביטוי לשינוי בעלות התביעות בהתאם להסדר זה, כלומר ללא מרכיב המל"ל כחלק מעלות התביעות.
5. החברה זכתה במכרז חשכ"ל לביטוח רכב של עובדי מדינה זו השנה השניה ברציפות. בשנת הדוח זכתה החברה בכ-60% מכלי הרכב הזכאים לפי המכרז. ההתחייבויות הביטוחיות עבור הקולקטיב הוערכו בנפרד עבור שנות המכרז 2023-2024, הן עבור רכב רכוש והן עבור רכב חובה, בהתאם להנחות עבודה ובכפוף להיקף נתוני התביעות שהצטברו עד למועד הדוח.
6. עבור ענפים מקובצים, כהגדרתם בחוזר המפקח (חוזר 3-1-2019), חוות הדעת האקטוארית ניתנת על סך ההפרשות בגין כל הענפים (מקובצים ושאינם מקובצים) בכללותם, וזאת מפאת רמת אי ודאות גבוהה.

חתימה

רויטל פיז'ון, F.I.L.A.A.
שם האקטואר הממונה

13 מרץ, 2025
תאריך

הצהרת אקטואר לעסקי ביטוח בריאות דצמבר 2024

איי.די.איי חברה לביטוח בע"מ

פרק א' – זהות האקטואר

נתבקשתי על ידי איי.די.איי חברה לביטוח בע"מ ("המבטח") להעריך את ההפרשות המפורטות בפרק ב' להלן בביטוח בריאות עבור הדוחות הכספיים של המבטח (להלן – "ההפרשות") ליום 31 בדצמבר 2024, כפי שמפורט להלן.

נכון לתאריך הדוח אני עובדת שכירה של המבטח, התמניתי לתפקיד ביום ה- 23 במאי 2021. אין לי קשרים עסקיים עם החברה, או עם בעל עניין בחברה או עם בן משפחה של בעל עניין.

פרק ב' – היקף חוות הדעת האקטוארית

1. חוות הדעת האקטוארית

- א. לצורך חישוב ההפרשות של המבטח, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי המבטח. בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההפרשות לצורכי הדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.
- ב. במידת הצורך הסתמכתי בהערכתי גם על נתונים שהתקבלו ממקורות מהימנים אחרים. בחנתי את מידת התאמת הנתונים והרלוונטיות שלהם.
- ג. ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההפרשות בענפים המפורטים להלן נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטי המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1 לפרק ג' להלן.
- ד. לצורך חישוב השייר ביקשתי מהגורמים המוסמכים על ביטוח משנה של המבטח מידע בדבר הסדרי ביטוח המשנה, יכולת גביית התביעות ובעיות במדיניות התשלום של מבטחי המשנה. בחנתי על סמך המידע שנמסר לי את ההשלכות וההשפעות של הסדרי ביטוח המשנה על ההפרשות.
- ה. בחוות דעתי נלקחו בחשבון גם הנושאים הבאים:

1) ההפרשה שחושבה בגין עסקים נכנסים. לעניין זה, "עסקים נכנסים" כהגדרתם בסימן ג' בפרק 1 לחלק 2 של שער 5 לעניין "מדידת ההתחייבויות". אין למבטח עסקים מסוג זה.

2) ההפרשה שחושבה עבור ביטוחים משותפים בהם המבטח אינו מבטח מוביל. אין למבטח עסקים מסוג זה.

2. נתונים המצורפים לפסקת חוות הדעת האקטוארית

א. פירוט סכומי ההפרשות

<u>שייר</u>	<u>ברוטו</u>	<u>ענף</u>
תביעות תלויות כולל IBNR		
7,005	9,129	הוצאות רפואיות
20,095	26,933	מחלות קשות
161,177	166,016	תאונות אישיות
1,894	1,894	נסיעות לחול
2,079	2,079	סה"כ עקיפות
192,251	206,051	סה"כ

ב. השפעת שינויים/עדכונים על ההפרשות

השפעת השינויים המפורטים להלן על ההפרשות, באלפי ₪, הן ברמת הברוטו והן ברמת השייר:
1) עבור פוליסות שנכנסו לתוקף לאחר תום תקופת הדוח הכספי השנתי האחרון – סכום ההתאמה של ההפרשות, אשר נובע מההבדלים בין הנחות בסיס הפרמיה לבין הנחות בסיס ההפרשה – לא נדרשה התאמה מסוג זה בתקופת הדוח.

2) עבור פוליסות שנכנסו לתוקף לפני הדוח הכספי השנתי האחרון – סכום ההתאמה של ההפרשות, אשר נובע משינויים בהנחות, בשיטות או ברמת הפרמיה הצפויה להיגבות, ומתיקונים אחרים הינו אפס.

פרק ג' – חוות הדעת

- אני מצהירה ומאשרת כי בתת ענף ביטוח הבריאות – הוצאות רפואיות, מחלות קשות ותאונות אישיות:
1. הערכתי את הפרשות המבטח המפורטות בפרק ב' בהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן, והכל כתוקפם ביום הדוח הכספי.
 - א. הוראות חוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א-1981.
 - ב. הוראות והנחיות הממונה על שוק ההון.
 - ג. כללים אקטואריים מקובלים.
 2. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים בפרק ב' לעיל, הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.
 3. ההנחות והשיטות להערכת ההפרשות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.
 4. ההפרשות המופרטות בפרק ב', מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי, עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין חבותו הנובעת מחוזי ביטוח בריאות השייכים לתת ענפי ביטוח הבריאות שפורטו לעיל, כתוקפם ביום הדוח הכספי.
 5. ענף נסיעות לחו"ל מוערך ומחושב על ידי אקטוארית הממונה בענפי ביטוח כללי, גבי רויטל פיציון.

פרק ד' – הערות והבהרות

1. **סוגי העתודות וההנחות**
פרטים אודות סוגי העתודות, שיעורי הריבית וכו' נכללים בבאור 35 לדוחות הכספיים.
2. **אי וודאות סטטיסטית ואקטוארית**
ההפרשות המפורטות בפרק ב' נגזרות מהערכות אקטואריות של עלות התביעות בענפים הכלולים בהצהרה זו. הערכות אלו מהוות הערכות הולמות לעלות התחייבויות המבטח. למרות זאת, ייתכן שעלות ההתחייבויות בפועל לא תתפתח במדויק לפי ההערכות, וכמו כן קיימת אפשרות שתהיה שונה מהותית מהערכות אלו.
3. **חשיפה להתפתחויות ולשינויים עתידיים**
בעתיד יתכנו שינויים והתפתחויות בכל הקשור לתנאי שוק ביטוח הבריאות בישראל, עקב שינויי רגולציה, החלטות בתי דין, התפתחויות טכנולוגיות ושינויים בתנאים חברתיים וסביבתיים. גורמים אלו לא ניתנים לחיזוי מראש ועשויים להשפיע על העלות הסופית של התביעות, ולכן על ההערכה האקטוארית להפרשות.

F.I.L.A.A טטיאנה פופקוב

13 מרץ, 2025

חתימה

שם האקטואר הממונה

תאריך